BLACK WATER

Jeremy Scahill

VATANI, MİLLETİ, BAYRAĞI OLMAYAN ORDU

BLACK WATER

Jeremy Scahill

Araştırma-İnceleme

APRİL

BLACKWATER

DÜNYANIN EN GÜÇLÜ PARALI ASKER ORDUSUNUN YÜKSELİŞİ

JEREMY SCAHILL

Türkçesi: Meral DELİKARA ÜST

APRIL
YAYINCILIK

Yayın No: **057**
1. Baskı: **Ağustos, 2010**

ISBN: **978-975-6006-56-6**

Yayın Yönetmeni
K. Egemen İPEK

Editör
Asiye Koray BENDON

Son Okuma ve Dizgi
Özlem ARAS

Türkçesi
Meral DELİKARA ÜST

Kapak Tasarım
Mineral Tasarım

Baskı
Özkan Matbaacılık

Yayın
A.P.R.I.L Yayıncılık
Cinnah Cad. Kırkpınar Sok.
5/4 06690 Çankaya-ANKARA
Tel: (0312) 440 80 11
Fax: (0312) 440 89 10
www.aprilyayincilik.com
bilgi@aprilyayincilik.com

Blackwater © 2010 A.P.R.I.L Yayıncılık
Blackwater © Jeremy Scahill
Bu kitabın yayın hakları **ANATOLIALIT Telif Hakları Ajansı** aracılığı ile alınmıştır.

Her türlü yayım hakkı **A.P.R.I.L Yayıncılık**'a aittir. Bu kitabın baskısından 5846 ve 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Yasası Hükümleri gereğince alıntı yapılamaz, fotokopi yöntemiyle çoğaltılamaz, resim, şekil, şema, grafik vb.ler yayınevinin izni olmadan kopya edilemez.

Dünyanın gözü kulağı olmak için canını tehlikeye atan ve çoğu kez bu yolda hayatını kaybeden "güdümlü olmayan" gazetecilerin, özellikle de Arap medya emekçilerinin anısına. Onların cesaret ve fedakârlığı olmasa tarih zenginler, güçlüler ve kerameti kendinden menkul galipler tarafından yazılırdı.

İÇİNDEKİLER

Yazarın Notu	5
3.31.04	7
Önsöz: Vurgun Zamanı	9
1. Bölüm: Küçük Prens	31
2. Bölüm: Blackwater İşe Koyuluyor	55
3. Bölüm: Blackwater'dan Önce Felluce	89
4. Bölüm: Bağdat'ta Bush'un Adamını Korumak	107
5. Bölüm: Scotty Savaşa Gidiyor	138
6. Bölüm: Pusu	151
7. Bölüm: "Felluce'ye Huzur Getireceğiz"	172
8. Bölüm: Necef, Irak: 4.04.04	189
9. Bölüm: "Blackwater'ın Amerikalı Adamları Anısına"	212
10. Bölüm: Bay Prince Washington'a Gidiyor	231
11. Bölüm: Hazar Boru Hattı Rüyaları	266
12. Bölüm: Blackwater'ın Şili'deki Adamı	284
13. Bölüm: "Savaşın Fahişeleri"	324
14. Bölüm: Blackwater 61'in Düşüşü	360
15. Bölüm: Cofer Black: Eldivenler Çıkıyor	391
16. Bölüm: Ölüm Mangaları, Paralı Askerler ve 'Salvador Seçeneği'	421
17. Bölüm: Joseph Schmitz: Hıristiyan Asker	443
18. Bölüm: Blackwater Güneyde: Körfez'deki Bağdat	483
19. Bölüm:"Yuvarlak Masa Şövalyeleri"	512
Sonsöz: Bush'u Aşan Blackwater	565
Dizin	591

YAZARIN NOTU

Bu kitap, meslektaşım Garrett Ordower'ın bitmek tükenmek bilmeyen çabaları olmasa ortaya çıkamazdı. Garrett, Bilgi Edinme Özgürlüğü Yasası'ndan yararlanmak üzere başvuruları yapmak, karmaşık kişi ve olayları araştırmak, kesin ve ayrıntılı bilgileri ortaya çıkarıp kaynaklarla görüşmek için uzun saatler harcayan olağanüstü bir araştırmacı gazetecidir. Bu kitaptaki bazı bölümlerin ilk eksiksiz taslaklarını da o yazmıştır. Garrett'e bu projedeki titiz ve özenli çalışmasından, eski moda muckraking'de* ayak diremesinden ötürü her zaman müteşekkir kalacağım. Bu kitap bana olduğu kadar ona da ait sayılır. Garrett'ın hukuk ve gazetecilik alanlarında gelecekte yapacağı girişimleri heyecanla bekliyorum; kendisiyle tekrar çalışmaktan onur duyacağım.

Bu arada okurları, Blackwater'ın şirket yöneticilerinin görüşme talebimi reddettikleri konusunda uyarmak isterim. Şirketin bir sözcüsü bana, 'Blackwater'a gösterdiğim ilgiden dolayı teşekkür ettiğini', ancak şirketin, Blackwater'ı yöneten kişilerle görüşme ricamı 'yerine getiremeyeceğini' yazdı.

Ayrıca, kitabın ilk baskısını güncellerken bana araştırma desteği veren Eric Stoner'a teşekkür ederim. *Raleigh News & Observer*'dan Jay Price ve Joseph Neff ile *Virginian Pilot* gazetesinden Bill Sizemore ve Joanne Kimberlin'in sağ-

* Amerika'da kapitalizmin en sert yaşandığı, işçilerin dayanılmaz şartlarda çalıştırıldığı ve birçok zengin ailenin palazlandığı dönemlerde ortaya çıkan, işverenlerin yaptığı adaletsizlikleri ifşa eden bağımsız gazetecilere verilen isim.

lam haberciliğine de minnettarım. Bu muhabirler, Blackwater'ın ve özel ordu sektörünün patlarcasına büyümesinin zamandizinsel kaydını tutarken, yaptıkları çığır açan çalışmalarla kamuoyuna büyük hizmette bulunmuşlardır. Yazarlar P.W. Singer ve Robert Young Pelton'un yanı sıra *Los Angeles Times*'tan T. Christian Miller'a ve *Washington Post*'tan Anthony Shadid ile Rajiv Chandrasekaran'a özel teşekkürlerimi iletmek isterim.

3.31.04

31 Mart 2004, saat: 9.30

Felluce, Irak

İçlerinde 4 Amerikalı bulunan 2 Pajero cip Felluce'ye girdiğinde, Iraklı mücahitler, bu 'Camiler Şehri'nde onları bekliyordu. Şehrin ortasından geçen anayol boyunca restoranlar, kahveler ve dükkânlar dizilidir. Sıradan günlerde cadde oradan oraya akan bir insan kalabalığı ile dolup taşar. Ama o gün, sabah erken saatlerde bir grup maskeli adamın ev yapımı bir bomba patlatması nedeniyle caddeler boşalmış, dükkânlar da kepenklerini indirmişti.

Amerikan konvoyu şehrin sınırlarından içeri girdiği andan itibaren dikkatleri üzerine çekmişti; saç tıraşlarıyla Tom Cruise'u andıran bu adamlar yüzlerini kapatan sportif güneş gözlükleri takıyor ve 'kurşun mıknatısı' olarak bilinen araçlar kullanıyorlardı. Cipler Felluce'ye girdikten kısa bir süre sonra yavaşladı. Sağ tarafta dükkânlar ve sokak tezgâhları, sol tarafta ise boş bir arsa vardı. Barikat türü bir şeyle karşılaşmışlardı.

Konvoydaki araçlar durunca arkadaki cipe bir el bombası atıldı, hemen ardından makineli tüfek çatırtısı sökün etti. Kurşunlar arkadaki Pajero'nun yan tarafını delip geçti ve içindeki 2 adamı ölümcül şekilde yaraladı. Amerikalılar kanlar içinde yığılırken, bazı maskeli adamlar silahlarının şarjörlerini ön camlara boşaltarak ciplere koştu. Havayı, "Allah-u Ekber!" sesleri doldurdu. Çok geçmeden, yakındaki bir kebapçının önünde dolaşıp duran bir düzineden fazla genç de bu cinnete katıldı.

Öncü araçtaki Amerikalılar, arkadaki cip vurulduğu anda pusuya düştüklerini anlamışlardı. Kaçmaya çalıştılar, ama artık çok geçti.

İlk saldırganlar Felluce'nin ara sokaklarında gözden kaybolurken, kalabalık hızla artarak 300'ü aşkın insanın

oluşturduğu bir güruha dönüştü. Alevler cipleri hızla sararken, Amerikalılar'ın kavrulmuş cesetleri çekilip çıkarıldı; her yaştan insan vardı ve cesetleri parçalıyorlardı. Bir genç, televizyon kameralarına, üstünde 'Felluce Amerikalılar'a mezar olacak!' yazan, kurukafa ve çapraz kemiklerle süslenmiş küçük bir pankart tutuyordu. Güruh Amerikalılar'ın kömüre dönmüş cansız bedenlerini Fırat'ın üzerindeki bir köprüden sallandırdı; cesetler bu şekilde 4 saat asılı kalacak ve televizyon aracılığı ile dünyanın her tarafında izlenen korkunç bir ikonik imge haline gelecekti.

O sırada, Başkan Bush binlerce mil uzakta, Washington D.C.'de bir kampanya gezisindeydi; bağış toplamak için düzenlenen akşam yemeğinde bir konuşma yapıyor ve kendisini destekleyenlere şöyle sesleniyordu:

> "Bu katiller topluluğu bizim irademizi sarsmaya çalışıyor. Amerika, haydutlardan ve suikastçılardan asla yılmayacaktır. Irak'ta teröristlere olanca gücümüzle saldırıyoruz. Onları orada yeneceğiz ki, ülkemizde karşı karşıya gelmek zorunda kalmayalım."

Ertesi sabah Amerikalılar gözlerini bu ürkütücü infaz haberleriyle açtı. O günün tipik gazete manşetlerinden biri, 'Iraklı Güruh, 4 Amerikalı Sivili Parçaladı' idi.

Haberlerde, isyancıların Ekim 1993'te Mogadişu'da 2 Black Hawk helikopterini düşürdüğü, 18 Amerikan askerini öldürdüğü, bazılarını sokaklarda sürüklediği ve böylece ABD'yi ülkeden çekilmek zorunda bıraktığı olaya atıfta bulunularak, Somali sık sık örnek gösteriliyordu. Ama Somali'nin aksine, Felluce'de öldürülenler ABD ordu personeli değildi. Ancak pek çok haber kanalının duyurduğu gibi 'sivil' de değillerdi. Kuzey Carolina kırsalında üslenmiş gizli bir paralı asker şirketi tarafından Irak'a gönderilmiş, bir hayli eğitimli özel askerlerdi. Şirketin adı Blackwater USA idi.

ÖNSÖZ:
VURGUN ZAMANI

Dünya, Donald Rumsfeld'in, Başkan George W. Bush yönetiminin Savunma Bakanı olarak, ilk önemli konuşmasını yapmak üzere Pentagon'da kürsüye çıktığı gün, yani 10 Eylül 2001'de şimdikinden çok farklıydı. Çoğu Amerikalı'nın El Kaide diye bir şeyden haberi yoktu ve Saddam Hüseyin de halen Irak Devlet Başkanı olarak koltuğunda oturuyordu.

Rumsfeld daha önce de (1975 ile 1977 arasında Başkan Gerald Ford yönetiminde) aynı görevde bulunmuştu ve 2001'de iddialı görüşleriyle yeniden işin başına geçiyordu. Bush yönetiminin ilk yılındaki o Eylül günü Rumsfeld, savunma taahhüt işlerinde pastadan en büyük payı alan şirketlerin (yani Halliburton, DynCorp ve Bechtel gibilerinin) denetiminden sorumlu Pentagon yetkililerine sesleniyordu: Karşısında Savunma Bakanlığı'na en üst düzey yardımcıları olarak atadığı Enron, Northrop Grumman, General Dynamics ve Aerospace Corporation'dan gelme eski şirket yöneticileri vardı ve Rumsfeld bir savaş ilan edecekti:

> "Bugünkü konumuz, Amerika Birleşik Devletleri'nin güvenliğine karşı tehdit, hem de ciddi tehdit oluşturan bir düşman. Bu düşman, dünyanın son merkezi planlama kalelerinden biri. Beş yıllık planlar dikte ederek hüküm sürmektedir. Taleplerini bir başkentten zaman dilimlerine, kıtalara, okyanuslara ve ötesine dayatmaya çalışmaktadır. Özgür düşünceyi acımasız bir kararlılıkla bastırıp yeni fikirleri ezmektedir. Birleşik Devletler'in savunma gücüne sekte vurmakta ve insanların canını kadın erkek ayrımı yapmaksızın tehlikeye sokmaktadır."[1]

Dramatik etki yaratmak için bir an bekledikten sonra, kendisi de deneyimli bir Soğuk Savaş dönemi uzmanı olan Rumsfeld, yeni kadrosuna şunları da söyledi:

> "Bu düşman kulağa eski Sovyetler Birliği gibi gelmiş olabilir, ama o düşman öldü. Bugünkü düşmanlarımız daha kurnaz ve acımasız. Dünyanın bir ayağı çukurdaki son diktatörlerinden birini tarif ettiğimi düşünebilirsiniz. Ama onların devri de kapandı, kapanıyor ve sözünü ettiğim düşmanla ne güçte ne de boyutta boy ölçüşebilirler. Düşman evlerimize daha yakın. Sözünü ettiğim, Pentagon bürokrasisidir."

Rumsfeld eski Savunma Bakanlığı bürokrasisinin yerine, yeni ve özel sektöre dayalı bir model önererek, Pentagon yönetiminde toptan değişim çağrısı yapıyordu. Bakan'a göre, ticari işletmelerin tersine 'devletlerin batması söz konusu olmadığından, bürokrasinin de benimseyip geliştireceği başka teşvik yolları bulmaya ihtiyaç vardı'. Açıkladığı riskler son derece ağırdı ve 'son tahlilde her Amerikalı için bir ölüm kalım meselesi' idi.

Rumsfeld, o gün aslında Amerika'nın savaşlarını yürütmekte özel sektörün de devreye sokulacağı çok büyük bir girişimi duyuruyordu ve bunun sert bir direnişle karşılaşacağı tahminini de dile getirecekti:

> "Savunma Bakanlığı'nın nasıl olup da kamuoyu önünde Pentagon'a saldırabileceğini sorgulayanlar çıkabilir. Onlara cevabım şu olur: Pentagon'a saldırmak gibi bir isteğim yok; ben onu özgürleştirmek istiyorum. Onu kendisinden korumamız gerek."

Ertesi sabah Pentagon gerçekten de saldırıya uğradı. Amerikan Havayolları'na ait 77 sefer sayılı Boeing 757, binanın batı duvarına çakılmıştı. Rumsfeld, ertesi gün enkazdan ceset çıkartılması sırasında kurtarma görevlilerinin yanında boy gösterecek ve tüm dünyada ün kazanacaktı.

Öte yandan, 11 Eylül, militarizmin bu satranç ustasına, daha bir gün önce açıkladığı kişisel mücadeleye hızla giriş-

mesi için inanılması güç bir fırsat sunmuştu ve o da bu fırsatı kullanmak için hiç vakit kaybetmedi. Dünya geri dönülmez bir şekilde değişmiş ve dünyanın en büyük askeri gücünün geleceği, bir anda, Rumsfeld ve müttefiklerinin kendi başyapıtlarını resmedebileceği boş bir tuvale dönüşmüştü. Yeni Pentagon politikası ağırlıklı olarak özel sektöre dayanacak, gizli eylemlere, ileri teknoloji ürünü silah sistemlerine, özel kuvvetler ve girişimcilerden daha fazla yararlanmaya ağırlık verecekti. Bu düzenleme Rumsfeld Doktrini olarak anılacaktı.

Rumsfeld 2002 yazında, *Foreign Affairs*'de yayınlanan Askeriyede Değişim başlıklı makalesinde şöyle diyordu:[2]

> "Daha girişimci bir yaklaşımı desteklemeliyiz: insanları reaktif değil proaktif olmaya ve bürokratlar gibi değil daha çok girişimci kapitalistler gibi davranmaya özendirecek bir yaklaşımdır bu."

Rumsfeld'in 'küçük ayak izi'* yaklaşımı modern savaştaki en önemli gelişmelerden birinin önünü açtı: Sözleşmeli özel sektör personelinin, çarpışma da dahil olmak üzere savaşın her safhasında olabildiğince yaygın kullanımı.

Rumsfeld Doktrini çerçevesinde 'teröre karşı açılan küresel savaşa' katılmak üzere ilk çağrı alanlar arasında, faaliyetlerini büyük kasvet bataklığı denilen Kuzey Carolina'daki Great Dismal Swamp yakınlarındaki özel bir askeri eğitim kampından yürüten, adı pek duyulmamış bir şirket de bulunuyordu: Blackwater USA.

Sadece birkaç yıl önce vücut bulmuş bu şirket, 11 Eylül'deki büyük trajedinin ardından, adeta bir gecede tarihin en güçlü imparatorluğu tarafından açılan küresel savaşın baş oyuncularından biri olup çıkacaktı.

Blackwater'ın sahibi Erik Prince, 11 Eylül'den hemen sonra *Fox News*'de Bill O'Reilly'ye şöyle diyecekti:

---

* 'Small footprint': Iraklılar'ın işgale karşı öfkesinin Amerikan askeri sayısıyla doğru orantılı olacağı fikri.

"Dört yıldır eğitim işlerini yürütüyorum ve insanların güvenlik meselesini ne kadar ciddiye aldıkları konusunda az da olsa kuşku duymaya başlamıştım. Şimdiyse telefonlar hiç susmuyor."[3]

Ancak, Blackwater'ın hikâyesi 11 Eylül'de başlamıyor, hatta yönetici kadrosunun oluşması ya da kuruluşu da belirlemiyor başlangıcını. Bu oluşum pek çok açıdan modern savaş tarihinin kısa ve öz bir açıklamasıdır. Bunun da ötesinde, Bush yönetimindeki savaş ekibinin çekirdeğini oluşturan kişilerin hayatlarını kazandıkları asıl mesleklerinin öyküsüdür.

1991 Körfez Savaşı sırasında Savunma Bakanı, Rumsfeld'in yakın dostu Dick Cheney'dir. Savaş bölgesine gönderilen her 10 kişiden biri özel sözleşmeli personeldir ve Cheney de bu oranı yükseltmeyi kafasına koymuştur.

Nitekim Cheney 1993'te görevden ayrılmadan önce ileride başına geçeceği Halliburton şirketinin bir birimini, askeri bürokrasiyi hızla özelleştirmenin yolunu yordamını bulmak üzere çalışmakla görevlendirir. Halliburton neredeyse bir gecede ABD'nin yurtdışı askeri operasyonlarına destek verecek ve duruma bakılırsa sonsuz kâr potansiyeline sahip bir sektör yaratacaktır. ABD askeri yayılımını ne kadar agresif bir şekilde genişletirse, Halliburton'ın işleri de o kadar iyi olacaktır. Bu oluşum gelecekte doğacak olanların da prototipi olur.

Cheney, Bill Clinton yönetimi altında geçen sonraki 8 yıllık süreçte, hükümet ve ordunun hızla özelleştirilmesi girişimine öncülük eden etkili 'yeni kuşak muhafazakâr'* beyin takımının oluşturduğu Amerikan Girişim Enstitüsü'nde** görev yapar. 1995'ten itibaren de ABD hükümetinin

* Metnin geri kalanında 'neo-conservative' sözcüğünün bizde de yaygınlaşmış kısa söylenişi olan 'neo-kon'u kullanmayı tercih edeceğiz.

** American Enterprise Institute

tek büyük savunma yüklenicisi haline gelen Halliburton'ın dümenine geçer.

Başkan Clinton özelleştirme programını büyük ölçüde benimser; hem 1990'lardaki Balkan ihtilafı, hem de 1999 Kosova Savaşı sırasında Cheney'in şirketinin yanı sıra başka yüklenici firmalara da çok kârlı işler verilir. Emekliye ayrılmış kıdemli subaylardan oluşan kadrosuyla, Virginia merkezli askeri danışmanlık firması Military Professional Resources şirketi, 1990'ların ortalarında Sırplar'ın egemenliğindeki Yugoslavya'ya karşı ayrılıkçı savaş vermekte olan Hırvat ordusunu eğitmekle yetkilendirilir ki bu sonunda söz konusu sürtüşmedeki dengeleri en üst düzeyde değiştirecek bir taahhüt işidir. Yapılan bu taahhüt sözleşmesi, özel sektörün terörle mücadeledeki rolünü standart hale getirecek bir savaş türünün de habercisi olur. Ama bu özelleştirme, aslında daha geniş bir programın parçasıdır.

Cheney ile Rumsfeld, 1997'de neo-kon eylemci William Kristol tarafından başlatılan Yeni Amerikan Yüzyılı Projesi'nin (PNAC*) kilit üyeleriydi.[4] Bu proje grubu Clinton'a Irak'ta rejim değişikliği yapması için baskı uygulayacak ve grubun 'askeri güç ve ahlaki açıklığı'[5] savunan ilkeleri de, Bush yönetiminin uluslararası gündeminin temellerini ağırlıklı şekilde belirleyecekti.

Yeni Amerikan Yüzyılı Projesi, Eylül 2000'de (yani üyelerinin Beyaz Saray'daki Bush yönetiminin çekirdeğini oluşturmasına aylar kala) *Amerika'nın Savunma Sisteminin Yeniden İnşası: Yeni Yüzyıl İçin Strateji, Güçler ve Kaynaklar*** başlıklı bir rapor yayınladı. PNAC'ın ABD savaş makinesini elden geçirme planını ortaya koyan raporda, 'dönüşüm işlemi her ne kadar devrim niteliğinde değişim getirecekse de, Pearl Harbor gibi bir felaket ya da katalizör olay yaşan-

---

* Project for a New American Century
** Rebuilding America's Defenses: Strategy, Forces and Resources for a New Century

madıkça, bunun uzun bir süreç olabileceği'[6] itiraf ediliyordu.

İşte sözü edilen bu katalizör işlevini, ertesi yılın aynı ayında 11 Eylül saldırıları yerine getirecekti. Bu, resmi yetkilerini henüz kuşanan küçük bir neo-kon teknisyen kadrosunun şekil verdiği radikal gündemin hızla hayata geçirilmesi için bulunmaz bir gerekçe oluyordu.

11 Eylül dönemi sonrası savaşlarının genellikle gözden kaçan altyapı teması, söz konusu kadronun zorunlu kıldığı özelleştirme ve taşeron kullanımıydı. Bush ekibinin iktidara gelişiyle birlikte Pentagon, Paul Wolfowitz, Douglas Feith, Zalmay Khalilzad ve Stephen Cambone gibi ideologların yanı sıra Savunma Bakanlığı Müsteşarı Pete Aldridge (Aerospace Corporation), Kara Kuvvetleri Bakanı Thomas White (Enron), Deniz Kuvvetleri Bakanı Gordon England (General Dynamics) ve Hava Kuvvetleri Bakanı James Roche (Northrop Gunman) gibi çoğu büyük silah üreticisi şirketlerden gelme eski yöneticilerle dolduruldu.

Pentagon'daki yeni sivil lider kadrosu iki ana amaçla iktidara gelmişti: Stratejik konuma sahip ülkelerde rejim değişikliği yapmak ve ABD ordu tarihindeki en geniş çaplı özelleştirme ve taşeron kullanımına yöneltme operasyonunu düzenlemek. Yani, askeri alanda bir devrim yapmak. 11 Eylül'den sonra bu kampanya durdurulamaz hale gelecekti.

Rumsfeld ve ABD yönetimi, 'Neo-kon Haçlı Seferi'nin en önemli hedefi olan Irak'a yönelik planlamalara koyulurken Taliban'ın Afganistan'da hemen bertaraf edilmesinden cesaret almıştı. ABD'nin işgal öncesinde birlik yığmaya başladığı gün itibarıyla Pentagon, özel sözleşmelileri operasyonların ayrılmaz bir parçası haline getiriyordu. ABD her ne kadar kamuoyuna diplomatik girişimlerde bulunuyormuş görüntüsü verse de, Halliburton kapalı kapılar ardında tarihin en kapsamlı operasyonuna hazırlanıyordu.

ABD tankları 2003 yılı Mart ayında Irak'a girerken, o güne dek bir savaşta konuşlandırılacak en kalabalık özel

sözleşmeli personel ordusunu da beraberinde götürecekti. Rumsfeld'in görev süresi dolduğunda, Irak'taki cephede yaklaşık 100 bin özel sözleşmeli asker vardı, yani neredeyse her muvazzaf ABD askerine karşı bir özel sözleşmeli personel bulunuyordu.[7]

Rumsfeld görevden ayrılmadan önce, savaş endüstrisini fazlasıyla tatmin edecek olağanüstü bir adım daha atarak, özel sözleşmeli askerleri ABD savaş makinesinin resmi sınıfı haline getirir. Rumsfeld, Pentagon'un 2006 Dört Yıllık Değerlendirme Raporu'nda, Savunma Bakanlığı'nın 2001'de başlattığını söylediği ve adını 'değişim için bir yol haritası' koyduğu tasarıyı da ana hatlarıyla anlatır:[8] Raporda, 'Bakanlığın Toplam Gücü'nün 'muharebe yeteneği ve kapasitesini temsil eden muvazzaf ve yedek askeri unsurlar ile sivil memurlar ve *sözleşmelilerden*' oluştuğu ifade edilir. Rapora göre 'Toplam Güç'ün unsurları dünyanın dört bir yanında binlerce mevziide hizmet vermektedir, kritik misyonların üstesinden gelmek için sayısız görevi yerine getirmektedir.'

Ucu açık, tanımları belirsiz bir küresel savaşın tam ortasında yapılması açısından bakıldığında, bu resmi tanımlama, 'askeri-sanayi kompleksi'nin gösterdiği yükselişin 'ağır sonuçlarını' onlarca yıl öncesinden saptayan Başkan Eisenhower'ın ulusa veda konuşmasında ortaya koyduğu tehlikelerin ve uyarıların kökten reddini temsil ediyordu. Eisenhower 1961'de şöyle sesleniyordu:

> "Yanlış konumlandırılmış bir gücün her zaman felakete yol açabilecek bir yükselişe geçme potansiyeli vardır ve olmaya devam edecektir. Öyle bir askeri-sanayi kompleksinin oluşturacağı ağırlığın özgürlüklerimizi ya da demokratik işleyişimizi tehlikeye sokmasına asla izin vermemeliyiz. Hiçbir şeyi hafife almamalıyız. Ancak uyanık ve bilgili bir ulus, bu devasa sanayi ve askeri savunma mekanizmasını barışçı yöntemlerimiz ve hedeflerimizle doğru biçimde kenetlenmeye zorlayabilir ki, güvenlik ve özgürlük birlikte serpilebilsin."

Sonraki yıllarda, özellikle de Bush yönetimi döneminde yavaş yavaş baş gösteren şey, Eisenhower'ın kehânet kabilinden bir öngörüyle vurguladığı karanlık senaryodan başka bir şey değildir.

Terörle mücadele ve Irak'ın işgali çok sayıda şirketin doğumuna yol açar, ama bunların arasında pek azı Blackwater gibi güce, kâra ve üne şimşek hızıyla ulaşır. Blackwater, 10 yıldan daha kısa bir sürede, Kuzey Carolina'daki bataklıktan çıkıp, Bush yönetiminin 'terörle küresel savaşı'nda bir tür Praetoryan Muhafızları* haline gelir.

Bugün Blackwater'ın, Birleşik Devletler de dahil olmak üzere 9 ülkede konuşlanmış 2 bin 300'ü aşkın askeri vardır. Ayrıca, özel kuvvetlerden ve başka sınıflardan ayrılma askerleri ve emekli kolluk gücü mensuplarını kapsayan, anında göreve çağırabileceği 21 bin kişinin dosyasından oluşan bir veri tabanı bulunmaktadır. Blackwater, saldırı helikopterleri ve bir keşif balonu ünitesinin de dahil olduğu 20'yi aşkın hava aracından oluşan özel bir filoya da sahiptir. Moyock, Kuzey Carolina'daki 28 bin dönümden büyük bir araziyi kaplayan merkezi ile dünyanın en geniş özel askeri tesisidir. Her yıl onbinlerce federal ve yerel polis memurunun yanı sıra 'dost' ülkelerin askerlerini eğitmektedir. Şirket kendi istihbarat birimine sahiptir ve yöneticileri arasında eski ordu ve istihbarat yetkililerini bulundurur. Yakın zamanda Filipinler'deki bir tropik orman eğitim tesisinin yanı sıra biri California'da (Blackwater Batı) diğeriyse Illinois'te (Blackwater Doğu) yer alan iki yeni tesisin yapımına başlamıştır.

Blackwater'ın devletle yaptığı taahhüt anlaşmalarının rakamsal toplamı 500 milyon doların üzerine çıkmaktadır ve ABD istihbarat ajansları ya da özel şirketler/bireyler ve

* Roma Senatosu'nu korumak için yetiştirilmiş özel birlikler. Uzun süre ağır şartlar altında eğitim aldıklarından özellikle savunmada çok başarılıydılar.

yabancı hükümetler adına yaptığı gizli 'kara' bütçe operasyonları bu rakama dahil değildir.

Bir ABD Kongre üyesinin yaptığı askeri gözleme göre Blackwater, dünyadaki hükümetlerin çoğunu devirebilecek güçtedir.

Blackwater özel bir ordudur ve bir tek kişinin kontrolündedir: Bu kişi, sadece Bush kampanyalarının değil, daha geniş bir sağ kanat Hıristiyan amaçlar silsilesinin de ana para kaynaklarından biri olma işlevini yerine getiren, radikal Hıristiyan multimilyarder Erik Prince'dir.

Gerçi bu kitap yazıldığı sıralarda, Prince, Demokrat herhangi bir adaya henüz tek bir kuruş vermiş değildi, ama elbette böyle bir hakkı vardı. Aslında bu, savaş hizmeti sunan ve o denli güçlü bir şirketin başında bulunan, ayrıca ideolojik bağlılığını da alenen ortaya koyan birine pek de uyan bir tavır değil. Ama Blackwater, Rumsfeld'in Pentagon'a açtığı savaşta en etkili müfrezelerden biridir ve Eric Prince de, kendi şirketinin ABD Ordusu'nun köklü dönüşümünde oynadığı rolden hiç çekinmeden söz eder. Prince, yakın bir tarihte askeri yetkililerle bir araya geldiği bir panelde şöyle konuşur:

> "Teslimatın ertesi gün yapılmasını istediğinizde alelade posta hizmetlerini mi yeğlersiniz, yoksa FedEx'i mi? Şirket olarak hedefimiz, FedEx'in posta hizmetinde başardığını ulusal güvenlik sistemi için yapmaktır."[9]

Böyle bir dönüşümün varlığına dair en belirgin işaret, belki de, Beyaz Saray'ın Irak'taki üst düzey Amerikan yetkililerinin korunması işini 2003 yılı itibarıyla Blackwater'a vermesidir. İşgalin ilk yılında Bush'un Bağdat temsilcisi olan L. Paul Bremer, Başkan'ın amaçlarını hayata geçirmek için kolları sıvadığında, orada görev yapacak diğer ABD büyükelçileri gibi Blackwater'ın korumasına alınır. Çok az ücret alan muvazzaf askerlerin aksine, Blackwater muhafızlarına altı sıfırlı maaşlar ödenir.

O tarihlerde *Fortune Magazine*'de çıkan bir haberde şu bilgi yer alır:

"Özel Güvenlik Müfrezesi (PSD*) profesyonellerine ödenen günlük standart ücret önceden 300 dolar civarındaydı. Blackwater ilk büyük işi olan Paul Bremer'i koruma görevi için adam toplamaya başladığındaysa bu rakam 600 dolara fırladı."[10]

Bush yönetimi, öteden beri ordunun yerine getirdiği işlevlerin pek çoğunu, kamuoyunda neredeyse hiç tartışmaya açmadan özel sektöre devreder. Bu özel şirketlerin, sırtından kâr elde ettikleri ABD'li vergi mükelleflerine hesap vermek gibi bir yükümlülükleri yoktur. Dahası, kimileri Irak'ta yükselişe geçen bu paralı asker piyasasını, Alaska Gold Rush ve O.K. Corrall** ile bir tutmaya başlar.

Londra'da yayımlanan *Times*, o dönem şu yorumu yapar:

"Irak'ta savaş sonrasında canlanacak iş alanı petrol olmayacak. O alan, güvenlik piyasası olacak..."[11]

Bu benzeri görülmemiş özel güç Irak'ta büyürken, Bremer'in 28 Haziran 2004'te Bağdat'tan sıvışmadan önceki son icraatı, 17'nci Emir olarak bilinen ve Irak'taki sözleşmeli personeli kovuşturmadan muaf kılan bir genelge çıkarmak olur.[12] Irak'ın işgalini düzenleyen ilkeler (ya da ilkesizlik) denizinde çok önemli ve özel güçleri cesaretlendiren bir adımdır bu. ABD askerleri Irak'ta işkence ve adam öldürme suçlamalarıyla kovuşturmaya tabi tutulurken, Pentagon çok sayıdaki özel personeline aynı standartları uygulamaz.

Bu husus Irak'taki özel sözleşmelilerle ilgili ender Kongre oturumlarından birinde bütün açıklığıyla anlatılmaya çalışılır. Çeşitli hükümet yetkililerinin de hazır bu-

---

* Personal Security Detail

** Alaska Gold Rush: Alaska'nın Klondike Nehri'nde altın bulunmasıyla birlikte 1897-98 yıllarında yaşanan 'Altına Hücum' olgusu. O.K. Corral: Arizona'nın Tombstone kasabasında 1881'de gerçekleşen ünlü kabadayı silahşörler çatışması.

lunduğu oturumda, sektörü Blackwater temsil eder. Kongre üyesi Dennis Kucinich, Savunma Bakanlığı'nın sözleşmeli personelden sorumlu ihale ve tedarik biriminin direktörü olan Shay Assad'ı sorgular. Kongre üyesi, ABD birlikleri kurallarla bağlıyken ve Irak'taki ihlallerinden ötürü kovuşturmaya uğrarken, 'hiçbir özel sözleşmeli güvenlik görevlisinin', oturum tarihi itibarıyla, Irak'taki eylemlerinden ötürü soruşturmaya tabi tutulmadığını söyler.[13] Kongre üyesi sonra da Assad'a, "Savunma Bakanlığı bir sivili kanunsuz olarak öldürdüğü kanıtlanan sözleşmeli personeli hakkında kovuşturma açılması talebine hazırlıklı mı," diye sorar.

"Bu soruya yanıt veremem, efendim," der Assad.

"Vay canına!" diye şaşırır Kucinich:

"Bunun ne demek olduğunu bir düşünelim. Demek ki bu sözleşmeliler cinayet işleyip sonra paçayı kurtarabilir. Anlaşılan, sözleşmeli personel herhangi bir yasaya, herhangi bir şekilde tabi değil, dolayısıyla da kendi yasalarını uygulayabilecek yetkiye sahip."

Blackwater, kendine bağlı silahlı güçlerin yasaların üstünde olduğunu alenen ilan etmiştir. Bir yandan özel askerlerinin Pentagon'un Divan-ı Harp olarak da bilinen Askeri Ceza Kanunu'na (UCMJ*) tabi kılınması yönündeki girişimlerine direnirken, bir yandan da güçlerinin ABD Toplam Gücü'nün bir parçası olduğunu öne sürerek, Birleşik Devletler'deki sivil mahkemelerde yargılanmaktan da muaf tutulması gerektiğini iddia eder. Blackwater, dava gerekçe özetlerinde, şirketin çalışanlarının ihmal ve ihlalinden kaynaklanan ölümler nedeniyle dava edilmesi yolunun açılması halinde, ulusal muharebe kapasitesinin tehdit altına gireceğini ileri sürer:

"Sorumlu federal sözleşmeli personelin, savaş alanında ABD Silahlı Kuvvetleri'ne eşlik edebilmesi için, can kayıplarından sorumlu tutulmamasının federal güvence altında olması ve bu statünün istisnasız tüm federal

* Uniform Code of Military Justice

mahkemelerce kabulü zaruridir. ABD'nin askeri insan gücü doktrininin temelini oluşturan gönüllülüğe dayalı Toplam Güç kavramı için, yabancı ülkelerdeki savaş bölgelerine gönderilen özel unsurları '50 eyalette geçerli olan haksız fiilden doğan zararın tazmini sistemi'ne tabi kılmaktan daha yıkıcı bir şey olamaz. (...)

Başkan'ın özel sözleşmeli personelin eğitimi, sevkiyatı, silahlandırılması, görevlendirilmesi ve bunların üstleneceği misyonların planlanması, analizi, yönetimi ve denetimi konularındaki karar ve emirleri, mahkemelerin yetki alanı dışındadır."[14]

Blackwater, kendi silahlı güçlerinin, (ironik bir şekilde) Uluslararası Barış Operasyonları Derneği'nce (kendi ticari ortağıdır) kaleme alınan, yasal yaptırım gücü ve bağlayıcılığı bulunmayan bir tüzük uyarınca hareket ettiği iddiasındadır. Erik Prince, bayrağa sadakat beyanlarını (sanki böyle bir beyan adil niyet ve davranışların kanıtıymış ya da bağımsız bir yasal çerçevenin alternatifi olabilirmiş gibi) kendisine bağlı güçlerin, ülkeye hesap verebilir konuma getirdiğini ileri sürüyor.[15]

Bu mantık, gücünü, sadece özel sözleşmeli personele çoktan bahşedilmiş olan dokunulmazlıktan değil, aynı zamanda Pentagon'un (artık resmen ABD savaş makinesinin parçası kabul edilen) bu muazzam Özel Gücü denetleyememesinden de almaktadır.

Özel sözleşmeliler, çoğunlukla kapının ardına kadar suiistimale açık olduğu (yasal anlamda) gri bir bölgede faaliyet gösterir. Nitekim 2006 yılı sonlarında, Başkan Bush'un imzalayacağı 2007 savunma harcamaları yasa tasarısına, savaş bölgelerindeki özel sözleşmeli personeli Pentagon'un Askeri Ceza Kanunu'na tabi kılabilecek tek satırlık bir yasa değişikliği ancak sessizce dahil edilivermiştir.[16]

Ne var ki, kendi muazzam gücünü idare etmekte zaten yeterince sıkıntı çeken ordunun, buna ilaveten 100 bin özel sözleşmeli personeli gerektiği şekilde izlemesi pek de bek-

lenecek şey değildi. Beş kelimelik bir ibare eklemekle bağımsız denetim sistemi kurmak hayli zordu ve uzmanlar özel savaş sektörünün buna şiddetle direneceğini tahmin ediyordu. Hükümet Irak'ta, Afganistan'da ve dünyanın başka yerlerinde görevli sözleşmeli personele sırtını benzeri görülmemiş derecede yaslamış olmakla birlikte, bu personeli izleyip denetim altında tutmak bir yana, sayılarını bile hesaplayamıyordu.

ABD Sayıştayı'nın (GAO*) Aralık 2006'da açıklanan bir raporunda, ordunun etkili bir denetim sistemi olmadığı ve 'yetkililerin Irak'taki üslere ne kadar sözleşmeli personel sevk edildiğini belirleyemediği' vurgulanıyordu.[17] Kara ve Hava Kuvvetleri, 'mevzilendikleri yerlerde kullandıkları sözleşmeli personelin sayısına ya da söz konusu görevlilerin ABD güçlerine hangi hizmetleri sağladığına' dair GAO soruşturma memurlarına bilgi verememişti. GAO, 'sözleşmelilerin idaresi ve denetimiyle ilgili sıkıntıların askeri operasyonları ve takım ruhunu olumsuz yönde etkilediği, Savunma Bakanlığı'nın bu personelin sözleşme şartlarını en masrafsız şekilde ve başarıyla yerine getirip getirmediğine dair sağlam bilgiye erişmesini engellediği' sonucuna vardı.

Donald Rumsfeld'in Pentagon'daki saltanatının sona ermesinden bir hafta sonra ABD güçleri terörle mücadelede o kadar çok cepheye bölünmüştü ki, eski Dışişleri Bakanı Colin Powell, 'muvazzaf ordunun çökmenin eşiğinde olduğu' saptamasını yapacaktı.[18]

Bush yönetimi ve Pentagon ise bu saldırgan politikaları ve fetih savaşlarını gözden geçirmek bir yana, hâlâ orduyu büyütme ihtiyacından söz ediyordu. Prince bu konuda kendi önerisini sunmuştu bile: ABD'nin konvansiyonel ordusunu takviye etmek amacıyla, 'sözleşmeli personel' adını verdiği birimin kurulması. Şöyle diyordu:

"Savunma Bakanlığı'nda Kara Kuvvetleri'nin daimi kadrosunu genişletmek konusunda endişeler var. Biz

* Government Accountability Office

30 bin kişi eklemek istiyoruz, onlar bunu yapmak için gerekli olan 3.6 ile 4 milyar dolar arasında değişen maliyetlerden söz ediyor. Yani benim hesabıma göre asker başına en fazla 135 bin dolar civarında bir rakam. (...) Biz bunu kesinlikle daha ucuza yapabiliriz."[19]

Bu ancak kendi ordusunun başındaki bir adamdan gelebilecek sıradışı bir beyandı.

Prince, Blackwater'ı ABD ordusunun yurtsever bir uzantısıymış gibi konumlandırmayı seviyordu ve Eylül 2005'te bir genelge yayınlayarak tüm şirket çalışanlarının ve Blackwater'ın Ulusal Güvenlik ile bağlantılı (Pentagon, Dışişleri Bakanlığı ve istihbarat servisleri gibi) müşterileri için çalıştırdığı personelin, ABD Anayasası'na aynı sadakat yeminini etmesini emretti:

"Birleşik Devletler Anayasası'nı iç ve dış düşmanlara karşı destekleyip savunacağıma...(...) Tanrı yardımcım olsun."[20]

Ne var ki, savunmasızları savunmayı amaçlayan tam bir Amerikan işletmesi olarak resmedilmesine karşın Blackwater'ın en iddialı ve gizli projelerinden bazıları çok farklı ve de korkutucu bir gerçekliği ortaya koyar.

Mayıs 2004'te, Blackwater yeni bir birimi sessizce tescil ettirir: Greystone Limited. Greystone, Blackwater'ın öteki birimleri gibi Kuzey Carolina'da, Virginia'da ya da Delaware'de şirketle birleştirilmek yerine, usulünce 'vergiden muaf' bir 'tüzel kişi' olarak sınıflandırılmak üzere Karaibler'deki ada ülkesi Barbados'ta offshore olarak kaydettirilir.[21]

Greystone'un tanıtım broşürlerinde, müstakbel müşterilere 'yurtdışındaki mevcut ya da aniden doğacak güvenlik gereklerinin karşılanması için' kiralayabilecekleri Etkin Muharebe Timleri öneriliyordu:

"Timlerimiz istikrar sağlama çalışmalarını, mülkleri ko-

ruma ve kurtarma, acil durumda personel çekme operasyonlarını yürütmeye hazırdır."

Şirket 'küçük savunma ve saldırı grubu operasyonları' da dahil olmak üzere çok geniş ölçekli eğitim hizmeti de sunuyordu. Greystone 'dünyanın her yerine anında gitmeye hazır eski özel harekât, savunma, istihbarat ve polis görevlilerini içeren toplama bir işgücü tutmakla' övünüyordu.

Greystone'un adam topladığını iddia ettiği ülkeler çoğunlukla insan hakları sicilleri bozuk olan Filipinler, Şili, Nepal, Kolombiya, Ekvator, El Salvador, Honduras, Panama ve Peru idi. Adaylara AK-47, M-4 ve M-16 tüfekleri ile Glock 19, makineli, havan topu ve RPG, LAAW gibi omuzdan ateşlemeli silahlardaki yeterliliklerini anlamak için sorular soruluyordu. Bu kişilerde suikastçılık, keskin nişancılık, helikopter nişancılığı, patlayıcı donatım uzmanlığı ve karşı taarruz timi deneyimi gibi nitelikler aranıyordu.

Blackwater, örneğin Irak'a çok sayıda Şilili paralı asker gönderdi ki, bunların arasında acımasız Augusto Pinochet rejimi döneminde eğitim almış ve görev yapmış olanlar da vardı. Blackwater'ın başkanı Gary Jackson, "İşin uzmanlarını bulabilmek için dünyanın her köşesini tarıyoruz. Şilili komandolar çok profesyonel ve Blackwater sistemine iyi adapte oldular,"[22] diyordu.

Silahlı kuvvetlerin kapasitesinin sınırlarına ulaşması ve seferberlik seçeneğinin politik nedenlerle gündemden düşmesi, ABD hükümetine 'terörle küresel savaşına' devam etmek için, işgal operasyonlarına adam sağlamaya gönüllü müttefik ulus devletler bulmaktan başka seçenek bırakmıyordu. Başka devletlerin ulusal ordularının bu 'gönüllüler koalisyonuna' katılmamaları halinde de, Blackwater ve müttefikleri farklı bir çözüm önermeye hazırdı: Dünyanın her tarafından özel asker toplayarak oluşturulabilecek alternatif bir uluslararası güç.

Yabancı hükümetler doğrudan katılıma yanaşmasa bile, yabancı askerler (ki çoğu ABD'nin savaşlarına karşı olan

ülkelerin yurttaşlarıydı) yüksek ücretle özel orduya alınabilecekti. Muhalif çevreler, bu yöntemin ulus devletin varlığına karşı, egemenlik ve özgür milli irade ilkelerinin düpedüz yıkımı olacağı görüşüyle karşı çıkıyorlardı.

Irak'ta insan hakları ihlalleri yaptıkları iddiasıyla özel sözleşmeli personel hakkında dava açan Anayasal Haklar Merkezi (CCR*) Başkanı Michael Ratner'ın, bu konuda görüşü şöyleydi:

> "Sözleşmeli personel, özel güçler ya da kimilerinin dediği gibi 'paralı askerlerin' giderek daha fazla kullanılıyor olması savaş açmayı da savaşmayı da kolaylaştırıyor. Çünkü onlar sadece para istiyor, yurttaşlık değil.[23]
>
> Bir halka savaş için seferberlik çağrısı yapıldığında kibir savaşlarını, saçma savaşları ve Birleşik Devletler örneğindeki gibi hegemonyacı emperyalist savaşları önlemek için bir direniş, hem de kaçınılmaz bir direniş doğar. Kan kaybeden imparatorluğunu ayakta tutmayı kafasına koymuş bir Birleşik Devletler için özel askerler neredeyse zaruridir. Roma'yı ve onların paralı askerlere duyduğu ihtiyacın nasıl arttığını düşünün. Aynı şey burada, Birleşik Devletler'de de geçerlidir.
>
> Öfkeli ve suiistimal edilmiş bir halkı Anayasa'ya uymakla yükümlü kolluk güçleriyle kontrol altında tutmak zor olabilir, ama özel güçler bu 'problemi' çözebilir."

Pentagon'un en büyük yüklenici firması olan Halliburton gibi Blackwater'ı da uzun vadeyi iyi değerlendiren yöneticilerinin karakteristik özellikleri ile basit savaş vurgunculardan ayırmak gerekir. Bu iki şirket, rakiplerinin çoğu gibi kârlı fırsatlar yakalamakla kalmamış, gelecek onlarca yıl için kendilerine kalıcı mevkiler de yaratmışlardır.

Ancak Blackwater'ın emelleri, uluslararası savaşlarla sınırlı değildir. Aralarında Irak'taki görevden henüz dönen-

---

* Center for Constitutional Rights

lerin de olduğu yüzlerce ağır silahlı Blackwater paralı askeri, 2005'teki Katrina Kasırgası ertesinde New Orleans'a ulaşmakta çoğu federal kurumu geride bırakacaktı. Bu güçler afeti izleyen hafta içinde Birleşik Devletler Körfezi'nde faaliyet göstermek üzere İç Güvenlik Bakanlığı tarafından resmen kiralanmıştı ve her Blackwater askeri için federal hükümete günlük 950 dolar fatura edilecekti.[24] Şirket daha bir yıl bile olmadan kasırga felaketiyle ilgili federal sözleşmelerden 70 milyon doların üzerinde, yani günde 243 bin dolar hasılat yapıyordu.[25]

Blackwater, Katrina felaketini yeni ve büyük bir fırsat olarak gördü; çok geçmeden 50 eyaletin hepsinde güçlerini yerel yönetimlere kiralamak üzere başvurular yapmaya başladı. Blackwater yöneticilerinin bu konuyu görüşmek için bir araya geldiği kişilerden biri de California Valisi Arnold Schwarzenegger idi. Blackwater yetkilileri, eski Hollywood aktörüne deprem ya da başka herhangi bir afet sonrasında güçlerini orada konuşlandırma konusunda teklif götürmüştü. Katrina'dan sonra oluşturulan yeni ulusal operasyonlar bölümüne başkanlık eden Blackwater yetkilisi şöyle diyordu:

> "Hiçbirimiz yıkımın iş fırsatı olarak düşünülmesinden hoşlanmıyoruz.[26] Tatsız bir gerçek, ama gerçek. Doktorlar, avukatlar, cenaze levazımatçıları, hatta gazeteler, hepsi geçimini yaşanan kötü şeylerden sağlar. Biz de öyleyiz, çünkü birilerinin bununla ilgilenmesi gerekiyor."

Ama eleştirmenler, Blackwater güçlerinin ülke içinde görevlendirilmesini ABD demokrasisinin altını oyabilecek tehlikeli bir emsal olarak görmeye devam ediyor. CCR Başkanı Michael Ratner, bu konudaki görüşlerini şöyle açıklıyor:

> "Bu gücün eylemleri, federal ya da eyalet yetkilileri ve çalışanlarına uygulanan Anayasal sınırlamalara tabi olmayabilir, ki bunlara 1'inci ve 4'üncü Anayasa değişiklikleriyle garanti altına alınan yasadışı arama ve tu-

tuklamalardan muafiyetler de dahil. Dahası, bu askerler, kolluk güçlerinin aksine, anayasal hakları korumak üzerine eğitim de almamışlardır.

Bu tip paramiliter gruplar, Nazi Partisi'nin hukuk dışı faaliyet gösteren ve yargısız infaz mekanizması olarak işleyen kahverengi gömleklilerini çağrıştırıyor. Paramiliter grupların kullanılması, haklarımıza yönelik son derece tehlikeli bir tehdittir."

Başkan Bush'un 'Haçlı Seferi' olarak nitelediği bu savaşta, Blackwater'ın rolünün asıl tedirgin edici yanı, şirketin önde gelen yöneticilerinin, kendilerini Hıristiyanlığın üstünlüğünü savunan bir amaçlar silsilesine adamış olmasıdır.

Erik Prince ve ailesi, dindar sağın laiklik karşıtı mücadelesine ve Hıristiyanlığın kamusal alandaki varlığını yaymaya cömertçe para aktarmıştır.[27] Prince, ülkenin en fanatik Hıristiyan yanlılarının, sözgelimi Başkan Bush'un danışmanları arasına katılan ve 'inanç mahkûmlarının' öncülerinden olan eski Watergate komplocusu Chuck Colson'un destekçisi olmuştu. Ayrıca babasının dostu ve kendisinin gençliğinden beri yakın çalışma arkadaşı olan, Yeni Amerikan Yüzyılı Projesi'nin İlkeler Bildirgesi'ni ilk imzalayan Hıristiyan muhafazakâr lider Gary Bauer'in de destekçisiydi.

Kimi Blackwater yöneticileri[28], 11. Yüzyıl'daki ilk Haçlı Seferi öncesinde 'Haçlılar'ın Müslümanlar'dan aldıkları toprakları' savunma misyonunu üstlenmek üzere oluşturulan, Hıristiyan milis gücü Malta Tarikatı'na* mensup olmaktan övünç bile duyuyordu.[29] Bu Askeri Tarikat, bugün 'uluslararası hukukun, kendi anayasasına, pasaportuna, pullarına ve kamu kuruluşlarına sahip bağımsız bir öznesi' olup '94 ülkeyle diplomatik ilişkilerinin' bulunmasıyla övünüyor.[30]

ABD'nin Müslüman ülkelerde ve laik toplumlardaki askeri operasyonlarının bu yeni-haçlılara ihale edilmesi,

* Sovereign Military Order of Malta

Arap dünyasının da, ABD yönetiminin savaşlarına karşı çıkan başkalarının da çok büyük korkularını pekiştiriyor.

Dünyanın büyük bölümü 'özel askeri şirketleri' ilk kez o feci 31 Mart 2004 günü, 4 Blackwater askerinin Felluce'de pusuya düştüğü tarihten sonra duydu: O gün olan şey, savaşın dönüştüğü ve Irak direnişinin patladığı ana mim koyan dehşet verici bir linç eylemiydi. O tarihte medyada çıkan haberlerin pek çoğunda, (bugün olduğu gibi) bu karanlık güçlerden, sanki hepsi mühendis, inşaat işçisi, insani yardım görevlisi veya su uzmanıymış gibi ya 'sivil müteahhitler' ya da 'yabancı yeniden yapılandırma işçileri' olarak söz edildi. Onları tanımlamak için 'paralı asker' ifadesini kullanan hemen hiç olmadı.

Bu bir kaza değildi. Hatta bizzat paralı asker sektörünün düzenlediği ve Washington ile öteki Batılı başkentlerde giderek daha fazla siyaset yapıcı, bürokrat ve diğer nüfuzlu karar verici tarafından benimsenir hale gelen, çok karmaşık bir damgalama kampanyasının uzantısıydı. Felluce'de ölen adamlar, Washington'ın Irak'ta gönüllüler koalisyonundaki en büyük (İngiltere'nin oradaki toplam asker mevcudiyetinden de büyük) ortağının üyesiydiler ve dünyanın büyük bölümünün orada olduklarından haberi bile yoktu.

Ne var ki, Felluce'deki o pusu, Blackwater'ın, yeni lideri olduğu hızla büyüyen bu sektörü denetleyecek (ya da belki denetlemeyecek) düzenlemeleri şekillendirmede kilit bir konum elde etmesine yaradı. Şirkete hemen 3 ay sonra ABD hükümetinin en değerli uluslararası güvenlik işleri verildi: Diplomatları ve ABD tesislerini korumak.

Özel sözleşmeli 4 askerinin dünyanın gözü önünde öldürülmesi, Blackwater'ın sonraki yıllarda başarısını ateşleyen ilk kıvılcım olacaktı.

Blackwater'ın yükselişi askeri-sınai sistemin tarihinde destansı bir öyküdür. Şirket askeri alanda gerçekleşen devrimin şekillendirdiği değişikliklerin ve Bush yönetiminin terörle savaş kisvesi altında radikal biçimde genişlettiği özel-

leştirme programının canlı temsilidir. Ama esasında, Blackwater'ınki savaş, demokrasilerin ve devlet yönetimlerinin geleceği üzerine bir öyküdür. Bu öykü, şirketin 1996'daki kuruluş yılından, 'hükümetin ateşli silahlar ve bu bağlamda güvenlik eğitimini taşeronlaştırması yönünde beklenen talebini karşılayabilmek amacıyla', ufku geniş şirket yöneticilerinin özel bir askeri eğitim kampı açmalarına; 11 Eylül sonrasında gerçekleşen ticari anlaşma patlamasına; paralı askerlerinin cesetlerinin bir köprüden sarkıtıldığı, kan gölüne dönen Felluce sokaklarına kadar uzanır.

Bu öyküde neler yok ki: Radikal Şii lider Mukteda El Sadr'ın kalesi Necef'te bir çatıdan açılan ateş, ABD yönetiminin İran sınırından sadece birkaç mil uzakta bir askeri üs kurması için Blackwater'ı petrol zengini Hazar Denizi'ne göndermesi, kasırganın vurduğu New Orleans sokaklarında yapılan yağma ve Blackwater yöneticilerinin terörle savaşın yeni kahramanları olarak sevgiyle karşılandığı Washington D.C.'deki iktidar meclislerinde geçen uzun saatler. Ama dünyanın bu en güçlü paralı asker ordusunun yükselişi, mevcut savaş meydanlarından çok uzakta, Michigan eyaletinin sessiz sakin Holland kentinde, hani şu Erik Prince'ın sağcı Hıristiyan bir ailenin çocuğu olarak dünyaya geldiği yerde başlar.

Onlarca yıl boyunca, Blackwater'ın ışık hızıyla yükselişe geçmesini sağlayan güçleri iktidara getirecek temelleri atan, bu uğurda milyonlarca dolar harcayan da Prince ailesidir.

[1] Transkript, 'Remarks as Delivered by Secretary of Defense Donald H. Rumsfeld,' Pentagon, 10 Eylül 2001.
[2] Donald H. Rumsfeld, 'Transforming the Military,' *Foreign Affairs*, Mayıs-Haziran, 2002.
[3] Erik Prince, *The O'Reilly Factor*, 27 Eylül 2001.
[4] Cheney ile Rumsfeld, PNAC'ın İlkeler Bildirgesi'ne ilk imza koyanlardandır. www.newamericancentury.org/statementofprinciples.htm, 3 Haziran 1997.
[5] *Rebuilding America's Defenses: Strategy, Forces and Resources for a New Century*, PNAC, Eylül 2000.
[6] *Aynı kaynak.*
[7] Renae Merle, 'Census Counts 100 bin Contractors in Iraq,' *Washington Post*, 5 Aralık 2006.
[8] *Quadrennial Defense Review Report*, Savunma Bakanlığı, 6 Şubat 2006.
[9] Erik Prince'in Batı 2006 konferansındaki konuşmasından, 11 Ocak 2006.
[10] John Helyar, 'Fortunes of War,' *Fortune*, 26 Temmuz 2004, http://money.cnn.com/magazines/fortune/fortune_archive/2004/07/26/377180/index.htm.
[11] James Hider, 'Soldiers of Fortune Rush to Cash in on Unrest in Baghdad,' *The Times* (Londra), 31 Mart 2004.
[12] Koalisyon Güçleri Yetki Emri Sayı 17, imzalayan L. Paul Bremer, 27 Haziran 2004.
[13] Transkript, 'Hearing of the National Security, Emerging Threats and International Relations Subcommittee of the House Government Reform Committee,' 13 Haziran 2006.
[14] Blackwater temyiz dosyası, 31 Ekim 2005.
[15] Erik Prince'in Batı 2006 Konferansı'ndaki konuşmasından, 11 Ocak 2006.
[16] Ulusal Savunma Yetki Yasası, 2007.
[17] Kongre Komitelerine Rapor, 'Military Operations: High-Level DOD Action Needed to Address Long-standing Problems with Management and Oversight of Contractors Supporting Deployed Forces,' Sayıştay, Aralık 2006.
[18] Transkript, *Face the Nation*, CBS, 17 Aralık 2006.
[19] Nathan Hodge, 'Washington Urged to Save Money by Raising Private Military 'Contractor Brigade,' *Financial Times*, 10 Şubat 2005.
[20] Erik Prince tarafından 16 Eylül 2005 tarihinde Prince Group'a gönderilen memorandumun yazardaki kopyası.
[21] Greystone Limited'in merkezi yüklenicilik sözleşmesinin tescil belgelerinin yazardaki kopyası.

[22] Jonathan Franklin, 'US Contractor Recruits Guards for Iraq in Chile,' *Guardian* (Londra), 5 Mart 2004.
[23] Yazara e-posta, Ocak 2007.
[24] Devlet ödemeleri ve sözleşmelerle ilgili evrakın yazardaki kopyası.
[25] Joanne Kimberlin ve Bill Sizemore, 'Blackwater: On American Soil,' *Virginian-Pilot*, 27 Temmuz 2006.
[26] *Aynı kaynak.*
[27] Bkz. Bölüm 1.
[28] Joseph E. Schmitz'in resmi biyografisi, Savunma Bakanlığı, 10 Şubat 2005.
[29] Malta Tarikatı Federal Birliği'nin ABD'deki web sitesi, www.smom.org /worldwide-history.php, 4 Aralık 2006.
[30] *Aynı kaynak.*

1
KÜÇÜK PRENS

South Shore Drive, 1057 numara, Holland, Michigan adresindeki görkemli malikâne, diyebiliriz ki Felluce'den tasavvur edilebilecek en uzak noktada yer almaktadır. Blackwater USA'in kurucusu genç Erik Prince'in büyüdüğü bu ev, Orta Batı Amerika'daki Michigan Gölü koylarından Macatawa Gölü'nün sakin kıyılarına kadar uzanan arazi üzerindedir. Malikâne arazisini dışarıya bağlayan, iki yanı ağaçlıklı özel araç yoluna yaz günleri yaprakların arasından sızan gün ışığının pırıltısı vurur, gölden güneşin huzur veren ışıltıları yansır. Ara sıra bir arabanın hızla geçtiği de olur ya da bir sürat teknesinin sesi duyulur, ama aslında burada yaşayanlar sessiz sakin, varlıklı Amerikan kartpostal toplumunun ta kendisidir.

İki orta yaşlı kadın, çim biçme makinesinin peşinde tembel tembel gezinen bir adamın yanından koşar adım geçip gider. Bunun dışında yolda in cin top oynar. Şapkalarının kenarlıkları neredeyse birbirine çarpacak şekilde yan yana koşar adım yürüyen kadınlardan biri, yürüyüş arkadaşına bir göz atar ve "Bu malikâne hâlâ Prince ailesinin mi?" diye sorar.

Malikâne ünlüdür, ama ailenin ünü, mülkün ününü geride bırakır. Holland, Michigan'da Prince ailesi kraliyet ailesi gibidir; Erik'in babası Edgar'ın bir zamanlar kral muamelesi gördüğü topraklardır burası. Blackwater'ın Moyock, Kuzey California'da yer alan ve makineli tüfek takırtılarının eksik olmadığı 28 bin dönümlük turbalık arazi nasıl ki Erik Prince'in beyliği ise bu huzurlu Flemenk kasabası Holland da babasının beyliği olmuştur.

Mühendislik eğitimi alan ve kendi kendini yetiştirmiş bir sanayici olan Edgar Prince, kasabanın neredeyse dörtte birinin işvereni olmuştur. Tesisleri düzene sokar, merkezini planlayıp finanse ettiği yerleşimdeki iki kolejin en büyük bağışçıları arasına girer. Edgar'ın varlığı ve mirası 1995'teki ani ölümünden 10 yıl sonra bile şehrin her yanında kendini gösterir.

Edgar Prince'in çocuklarına verdiği en önemli ders, katı Hıristiyan değerlerine, sağcı siyasete ve serbest piyasa ekonomisine yaslanmış bir imparatorluğun nasıl kurulup nasıl ayakta tutulacağı üzerinedir.

'Farkı yaratan insanlardır,' diye yazar Prince şirketinin eski bir broşüründe:

> "Bir şirkete mükemmelliği getiren sihir değildir; mükemmellik fedakâr insanların sadakatlerinin ve çok çalışmalarının bir sonucudur.
>
> Eğer üretim ve süreçten konuşuyorsak, ne sihirli yöntemler, ne de kolay formüller yarın karşımıza çıkacak sorunlara çözüm olur; Çözüm insanlardır."[1]

1980'lerde Prince ailesi, Eric'in kızkardeşi Betsy'nin Dick DeVos ile yaptığı evlilik sayesinde ABD'nin bu en eski muhafazakâr ailesiyle birleşir. Dick'in babası çok katlı pazarlama şirketi Amway'in kurucusu ve ileride Orlando Magic basketbol takımının da sahibi olacak Richard DeVos'dur. Ev ürünleri pazarlamacılığında etkin bir güç olan Amway, sık sık bir tarikat gibi yönetildiği suçlaması yapılan ve biraz gelişmiş bir saadet piramidinden başka bir şey olmadığı söylenen bir dağıtım şirketidir.[2]

Amway, 1990'larda ABD seçim sürecinde, çoğunlukla Cumhuriyetçi adaylara ve onların davalarına en fazla bağış yapan şirket olarak yükselmiş ve altyapısını muazzam bir siyasi organizasyon ağı olarak kullanmıştır.[3] Amway, ABD'de ağırlıklı olarak neredeyse fanatik – kimilerine göre tarikat müridi gibi - denilebilecek 500 binden fazla bağımsız dağıtıcıya yaslanır.

1996'da *Mother Jones* dergisi 'şirketin sabun, vitamin, deterjan ve diğer ev ürünlerini satarken, Amway'in felsefesini de pompaladığını' yazar.[4]

Eski bir Amway dağıtımcısı olan Karen Jones, dergiye şunları söyler:

> "Onlar size ne olursa olsun daima muhafazakârlara oy vermenizi söyler. Liberallerin eşcinselleri desteklediklerini ve kadınları yerlerinden edeceklerini ileri sürerler."[5]

Söylenenlere göre, Amway liderleri, 'dağıtımcıları muhtemel yerel siyasi güç olarak seferber etmek üzere teşvik toplantıları ve motivasyon teyplerinin yanı sıra sesli e-posta mesajları' kullanmaktadır.[6]

Betsy ve Dick'in beraberliği, Avrupa'daki monarşik aileler arasında yaygın olan bir çeşit ittifak gibiydi. DeVos ailesinin Michigan'daki gücü ve etkisi Prince ailesinden çok daha ilerideydi. DeVos ailesi Amerikan tarihinde aşırı grupların en büyük finansörü olmuş, paralarını fanatik Hıristiyan politikacıların ve aktivistlerin daha ileri görevlere gelebilmesi amacıyla kullanmıştır.

Betsy ve Dick'in, Prince ailesinden sadece bir sokak aşağıda yaşadığı o dönemde, kız kardeşinden 9 yaş küçük Erik de onların yanındadır.[7]

Genç Erik, Hıristiyan muhafazakâr lider Gary Bauer'in Aile Araştırma Konseyi'nde (FRC*) en eski stajyeri olur.[8] Sonradan Prince ailesinin de finansman sağlamak üzere De Vos'lara katıldığı bu Konsey, Cumhuriyetçi devrimi olarak anılacak olguya uzanan, Demokratlar'ın 1994'te Newt Gingrich ve radikal sağ tarafından 40 yıl aradan sonra ilk kez dize getirilmesini ve iktidarın teslim alınmasını sağlayan sağ kanat davalarından biriydi. Cumhuriyetçi Parti'ye 2.5 milyon dolar bağışlayan DeVos'ların Amway'i, bu miktarla siyasi partiler tarihinde bir partiye tek seferde yapılan en büyük bağış rekorunu da kırar.[9]

---

* Family Research Council

Amway, 1996'da ayrıca Cumhuriyetçi Ulusal Kongre'nin (RNC*) kurultayı süresince, Pat Robertson'un televizyon kanalı olan Family Channel'da yayınlanmak üzere bilgilendirici ticari reklam vermesi için San Diego Kongre ve Turizm bürosuna da 1.3 milyon dolar bağışladı.[10]

Erik'in kızkardeşi Betsy DeVos da, George W. Bush'un kampanyasına 100 bin dolar bağış toplayarak lider fon sağlayıcı olacaktı.[11]

Babası öldüğünde Erik Prince Bosna, Haiti ve Ortadoğu'da görev yapan SEAL** birliklerinde askerdir.[12] Ama her nasılsa, babasının ölümünden bir hafta önce, kız kardeşinin vaftiz töreninde onunla bir araya gelme mutluluğuna ulaşır.[13] Babasının kendisine asla söylememesini öğütlediği şeyi hiç unutmamıştır: "Yapamam."[14]

Erik Prince babasına adeta tapar. Çocukluğundan beri de onun izinden yürümek için çabalar. Faal bir gençtir; lise bitene kadar öğrenim gördüğü Hıristiyan okullarında futbol ve basketbol oynar, atletizm yapar. Prince'in dindar çizgisiyle ünlenen lisesi, ders kitaplarında Kutsal Kitap'tan sayfalarca alıntıya ve kutsal sözlere ağırlık veren bir okuldur. Bu tavır yıllıklarda bile kendini gösterir. Öyle ki, lise yıllıklarından birinin üçüncü sayfasında şu ifade dikkati çeker:

> "Tanrı'nın Krallığı'nda hayatın tamamı, İsa Mesih'in benliğindeki Yeni İnsanlık'ın anlamından doğar. Bu, tüm yaratma ve keşfetme yeteneklerimizi kullanmamızı gerektirir."

FRC ile çalışmasının yanı sıra Erik üniversite yıllarında babasının yerini doldurmak için giderek daha fazla çaba harcadı. Liseden sonra Donanma pilotu olmak için Deniz Kuvvetleri Akademisi'ne girdi. Ancak üç sömestrin ardından Michigan'da liberal ekonomi eğitimi veren Hıristiyan

---

* Republican National Convention

** Amerikan donanmasının özel kuvvetleri. Bu birim gerilla savaşı, terörle mücadele, doğrudan saldırı, özel keşif görevlerinde kullanılır ve birçok ülkede deniz komandoları olarak bilinir.

temel bilimler okulu Hillsdale Koleji'ne geçmek için ayrıldı. (Bu üniversitenin yerleşkesi Princeton Review'in 2006 yılında yaptığı ankette, ülkenin en muhafazakâr mekânı çıkmıştır.)

Erik'in hocası Gary Wolfram, "Akıllı bir çocuktu, cana yakındı ve konuşması da düzgündü. Beğendiğim yanı, piyasalarla siyasi sistem arasındaki ilişkileri anlamasıydı,"[15] diyordu onun için.

Prince, adrenalin pompalayan hareketli faaliyetlere katılmayı da çok arzu ediyordu ve bu açlığını Hillsdale Gönüllü İtfaiyeciler Bölümü'ne katılan ilk üniversiteli olarak gidermeyi denedi. İtfaiyeci Kevin Pauken'in hatırladıkları şöyleydi:

> "Yangın yerinde 1.5 saat geçirdiğinizde ve tüm hengâme bittiğinde, bazı arkadaşlar tamponların üzerine oturup hafif bir içki içmek isterdi. Bazılarıysa gitmek üzere hortumları sarıp teçhizatı toplamakla uğraşırdı. Bunu yapan Erik olurdu."[16]

Erik büyüdükçe politikanın sağ kanadında giderek daha faal olmaya başladı. Baba George H. W. Bush döneminde Beyaz Saray'da 6 ay stajyerlik yaptı. Prince'in henüz 19 yaşındayken Ulusal Cumhuriyetçi Kongre Komitesi'ne 15 bin dolar bağış ile ilk siyasi katkısı da bu stajyerlik dönemine rastlar. O tarihten başlayarak Prince, ölen eşi Joan ve sonrasında da şimdiki eşi Joanna ile beraber federal kampanyalara toplamda 244 bin 800 dolar katkıda bulundular. Ama Demokrat Parti'ye tek metelik gitmedi.[17] Erik, Jessie Helms, Olli North, Richard Pombo, Spencer Abraham, Dick Chrysler, Rick Santorum, Tom Coburn, Tom DeLay, Jim DeMint, Mike Pence, Duncan Hunter ve bunlar gibi başkalarını da destekledi.[18]

Prince, Cumhuriyetçi Kongre Üyesi Dana Rohrabacher'ın ofisinde de kısa süreliğine çalışmıştı.[19]

Eric, 1992'de göçmen, kürtaj ve de eşcinsel karşıtı aşırı söylemleriyle Başkan Bush'a rakip çıkan yine Cumhuriyetçi

Pat Buchanan'ın kampanyasında tüm dikkatleri üzerine topladı. Buchanan'ı desteklemesi, aynı dönemde Cumhuriyetçi seçim bölgesinin başkanı olarak Bush'un yeniden seçilmesi için çalışan kız kardeşi Betsy ile o sıralar 22 yaşında olan Erik'i karşı karşıya getirdi.[20] Oysa Erik ve Edgar'ın, Bush'u pek önemsediği yoktu. Nitekim Erik, 1992'de *Grand Rappis Press* ile yaptığı mülakatta şunları söyleyecekti:

> "Bush yönetiminde altı ay stajyerlik yaptım. Onaylamadığım bir sürü şeye tanık oldum: eşcinsel grupların davet edilmesi, bütçe anlaşması, Temiz Hava Yasası ve bu tür başka önergeler. Bence yönetim, birçok muhafazakâr kaygıya duyarsız kalmıştır."[21]

Erik, Buchanan'ın kampanyasını koordine etmeye başladığında, Edgar da bağışçılar arasında yer aldı. Ancak Erik'in siyasete ilgisi kısa ömürlü olacaktı.

Ertesi yıl orduya geri döndü ve Subay Adayı Okulu aracılığıyla SEAL Timi 8'e katıldı[22], böylece kendisini Moyock'a götürecek yolda da ilerlemeye başladı. Erik, sonradan birlikte Blackwater'ı kuracağı insanların pek çoğuyla da Norfolk, Virginia'da SEAL Timi 8'deki bu 4 yıllık dönemde tanıştı.[23]

Erik bir SEAL olmaktan memnun görünüyor, ailesi de onun gibi bir oğula sahip olmaktan gurur duyuyordu. Elsa Prince kocasını kaybettikten sonra, "Edgar daima çocuklarının kendi işini değil, arzu ettikleri işi yapmalarını, tercihlerinin ve yeteneklerinin götürdüğü yere gitmelerini isterdi," diyecekti. [24]

Ne var ki, Edgar Prince'in ölümünü izleyen aylarda aile şirketi Prince Corporation'ın geleceği bir belirsizliğe girdi. Şirketin, 4 binin üzerindeki çalışanının hayatı büyük ölçüde Edgar Prince'in hayali olan bir şeye bağlıydı. Şirket ve ailenin pek çok üyesi Prince Corporation adının, kurucusundan daha uzun ömürlü olmasını bekliyordu. Bunu da, Prince ailesinin kendisinin sağlayabileceği fikri hakimdi. Böylece yönetim kurulunun başına Elsa geçti, Erik de şirketin işleri-

ni düzene sokmak ve ailesine destek olmak için eve döndü. İşte tam o dönem, eşi Joan Nicole'e ölümcül kanser teşhisi konan Prince'in tam zamanlı SEAL olma seçeneği de hayal oldu.

Ama genç Prince, Prince Corporation'ın kralı da olmayacaktı. 22 Temmuz 1996'da, yani Edgar'ın ölümünün üzerinden bir yıldan biraz fazla geçmişken aile, birçok talibi çıkan şirketi uzun pazarlıkların ardından 1.35 milyar dolara Johnson Controls'a sattı. Ama iki koşul vardı: Çalışanlar ve onca zamandır sürdürdükleri sıcak atmosferle birlikte Prince adı da kalacaktı. (Ancak Johnson Controls ilerleyen yıllarda şirketin adını değiştirmiş ve yerel fabrikalardan bazılarını da kapatmıştır).[25]

Sanayici Edgar Prince'in Holland'daki etkisi böylece yavaş yavaş azalsa da, yarattığı şehir merkezi kadar teşvik ettiği dini inanışlar ve siyaset de gelişimini sürdürdü. Edgar hayattayken Prince ailesi siyasete alenen girmekten hayli çekinir, parasıyla konuşmayı yeğlerdi. Edgar'ın ölümünden sonraki yıllarda ise Elsa Prince, vefat eden eşinin destek verdikleri de dahil olmak üzere birçok sağ söylemli siyasi davada daha açık tavır aldı. Michigan'da eşcinsel evliliğin yasaklanması için 2004'te yürütülen başarılı bir kampanyaya kendi parasından yaptığı 75 bin dolarlık katkıyla bütün bağışçıları geride bıraktı.[26] Aile Araştırma Konseyi ve Hedef: Aile* adlı kuruluşun yönetim kurullarında yer alıyor, Ulusal Politika Konseyi ve başka bir sürü sağcı dindar örgütlerde faal olarak çalışıyordu.[27] 2003'te *Holland Sentinel* gazetesine, "Asıl gayem, İsa'nın sizden, onu ve davranış biçimini daha iyi öğrenmeniz için yapmanızı istediği şeyleri yapmaktır," diyordu.[28]

Edgar, Elsa ve yeni kocası Ren, Cumhuriyetçi adaylara ve siyasi eylem komitelerine toplamda yaklaşık 556 bin dolar bağışta bulunurken,[29] sağcı davalara harcadıkları milyonlarca dolar gizli kaldı.

* Focus on the Family

DeVos ailesi gibi Princeler de hem Michigan'da, hem de ulusal ölçekte muhafazakâr Hıristiyan hareketin başoyuncuları olmaya devam etti.

Ailenin, zorlu ama başarısızlıkla sonuçlanan son mücadelelerinden biri Michigan'da okul kuponları sistemi* uygulamasıydı. DeVos ailesi 2000 yılında kalıcı muhafazakâr eğitim idealini yaşatmak adına 3 milyon dolar civarında para harcamıştı.[30]

Erik Prince babasının sahne gerisindeki kulisçi tavrını sağcı dindar ideallere olan tutkusu kadar benimsedi, ama aralarında bir fark vardı. Prince ile görüşme imkânı bulan nadir yazarlardan biri olan Robert Young Pelton, "Erik bir Katolik'tir," diyordu: "Pek çok kişi babasının mezhebinden olduğunu sanır, ama o Katolik Kilisesi'ne geçmişti."[31] Aslında Prince'in gelecekteki Blackwater imparatorluğunun çekirdeğini oluşturacak yöneticilerin birçoğu Katolik idi ve Prince'in ilk karısı Joan öldüğünde de hem memleketi Schenectady, New York'ta hem de ailesinin yaşadığı McLean, Virginia'da Katolik ayini yapılmıştı.[32]

ABD Donanma SEAL'ı Yüzbaşı Erik Prince, 1997'de *Christian Fatherhood: The Eight Commitments of St. Joseph's Covenant Keepers* (*Hıristiyan Babalık: St. Joseph'in Ahit Muhafızları'nın Sekiz Görevi*) adlı Stephen Wood'un kitabı hakkında kaleme aldığı tanıtım yazısında, 'Erkeklere misyonlarını tamamlamak için almaları gereken temel eğitimi verir,' diyordu.[33]

O tarihte Prince'in de iki çocuğu vardı. Kitabın yazarı Stephen Wood, Katolik örgüt Uluslararası Aile Yaşamı Merkezi'nin kurucusuydu. Bu merkez, 'ailedeki inanç sevgisi ve bilgisini derinleştirmeyi amaç edinmiş, dolayısıyla da bugünün toplumunu etkilemeyi umut eden (...) ahlak medyası' hizmeti sunmaya odaklanan ve 'babalığa ve baba-

* Kupon Sistemi: Çocuğun devlet veya özel okulda eğitim masraflarını, karşılamak üzere, ailelere belirli bir miktara denk gelen kuponların verilmesi sistemi.

ların görevlerini yapmasına yardımcı olacak kaynaklar sunmaya özel önem veren' bir örgüttü.

'Ahlak medyasının' yayınladığı pek çok kitap arasında, *A Parent's Guide to Preventing Homosexuality* (Eşcinselliği Önlemek için Ebeveyn Kılavuzu) ve *Breast Cancer and the Pill* (Göğüs Kanseri ve Doğum Kontrol Hapı) gibi adları olanlar da vardır.

Babasının sağcı Evanjelik Protestan davalara para aktarmasından yola çıkan Erik de köktendinci, aşırı uçtaki Katolik örgütlerin başlıca kurucularından biri oldu. Köktendinci Karl Keating tarafından kurulan San Diego merkezli katolik Evanjelik bir örgüt olan Catholic Answers'a 1999'da 25 bin dolar bağışta bulundu. Keating, hayatını ne pahasına olursa olsun Katolikliği savunmaya ve *apolojetik*'e* adamıştı.

Bu örgüt 2004 ile 2006 seçimleri arasında Katolik öğreti uyarınca ahlaki açıdan asla onaylanamayacağını beyan ettiği 'Müzakere Edilemez' beş konunun sıralandığı 'Ciddi Katolikler İçin Seçmen Kılavuzu'nun tanıtımını yaptı. Listedeki beş konu kürtaj, eşcinsel evlilik, embriyonik kök hücre araştırması, ötenazi ve insan klonlama idi.[34] 'Müzakere Edilebilir Olanlar' listesindeki konular ise 'savaşa ne zaman gidileceği ve ölüm cezasının ne zaman uygulanacağı' idi.[35]

Prince, karısı kanserden ölmek üzereyken, Keating'e bir e-posta göndermiş, o da takipçilerinden Prince ailesi için dua etmelerini istemişti.[36] Ertesi yıl Erik, ayda bir yayınlanan sağcı Katolik *Crisis* dergisine bağış yapıyordu.[37] Michigan'daki çeşitli kiliselere de cömert bağışlarda bulunacaktı: Virginia'daki Katolik kiliselerine verdiklerinin yanı sıra Kalamazoo'daki Katolik kilisesi Holy Family Oratory'ye 50 bin dolar, Grand Rapids'deki St. Isidore Katolik Kilisesi ve okuluna 100 bin dolar bağışlanmıştı.[38]

---

* Kelime anlamı 'savunma', 'savunma amacıyla yapılan konuşma' olan *apoloji*, belli bir saldırı veya suçlama karşısında Hıristiyanlığı savunmayı ifade eder. Bu kelimeden türetilen *apolojetik*, sistematik bir şekilde Hıristiyanlığı savunma yollarını ve araçlarını araştıran bilim (apoloji bilimi), bu bilim adına hizmet edenler de *apolojist* olarak adlandırılır.

Ama Erik Prince'in hayırseverliği kesinlikle Katolik ideallerle sınırlı kalmıyordu. Prince ailesi, *New York Times*'ın, 'ülkenin nasıl sağa döndürüleceği konusunda stratejiler belirlemek amacıyla yılda üç kez yerleri açıklanmayan mekânlarda gizli konferanslar yapmak üzere kapalı kapılar ardında toplanan Ulusal Politika Konseyi (CNP*) ile yakın ilişki içindeydi.[39] Bu konsey, 'ülkenin en nüfuzlu birkaç yüz muhafazakârının oluşturduğu çok az bilinen bir kulüp' diye tarif ediliyordu. Konsey, 1981'de ABD'deki modern Hıristiyan sağ hareketin kurucuları arasında bulunan ve dünyanın sonunu konu alan *Left Behind* roman serisinin[40] de yazarı olan Rahip Tim LaHaye öncülüğünde kurulmuştu. Amaç, LaHaye'ın 'fazla liberal' bulduğu Dış İlişkiler Konseyi'nin Hıristiyan muhafazakâr alternatifini kurmaktı.

CNP üyeliği gizli tutulur ve üyelere, 'toplantı öncesinde ve sonrasında ne zaman ve nerede görüştüğümüzü ve programlarımızda kimlerin yer aldığını medya bilmemelidir,' talimatı verilir.[41] Üyelerin listesi açıklanmaz, ama toplantılarına Jerry Falwell, Phyllis Schlafly, Pat Robertson, Tony Perkins, James Dobson, Gary Bauer ve Ralph Reed gibi birçok tanınmış muhafazakâr isim katılmıştır. Bira imparatorluğunun sahibi olan aileden Holland H. Coors ile Ulusal Tüfek Birliği'nden Wayne LaPierre, Richard ve Dick DeVos, Oliver North, Grover Norquist gibi isimlerin yanı sıra Frank Gaffney de CNP üyesidir.[42]

Konseyin yönetim kurulunun oybirliğiyle o toplantılara üye aldığı,[43] örneğin George W. Bush'un başkanlık adaylığına destek toplamak amacıyla 1999'da bu gruba hitaben bir konuşma yaptığı biliniyor.[44] Grup, Bush yönetimi içindeki nüfuzlu isimleri de ağırlamıştır. Irak'ın işgalinden kısa bir süre sonra, CNP toplantılarına Başkan Yardımcısı Dick Cheney ve Savunma Bakanı Donald Rumsfeld de katılacaktır.

---

* Council for National Policy

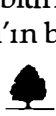
Toplantılara katılanlar arasında 2004'te, ABD'nin İran planlarına ilişkin bir brifing veren John Bolton, Irak işgalinin ilk şefi Paul Bremer'in başyardımcısı Dan Senor'un yanı sıra John Ashcroft ile[45] Temsilciler Meclisi eski çoğunluk lideri Tom DeLay ve başka birkaç önde gelen Cumhuriyetçi siyasetçi de bulunmaktadır.[46]

CNP'nin Thomas Jefferson Ödülü'nü kazanan Senato çoğunluk lideri Bill First, ödül töreninde yaptığı konuşmada, "Ulusumuzun yazgısı muhafazakâr hareketin omuzlarındadır,"[47] diyecekti.

Edgar Prince, CNP'de 1988'den 1989'a dek başkan yardımcısı olarak başarıyla görev yapmıştı ve öldüğünde de aynı konumdaydı.[48] Elsa Prince de kuruluşun üyesiydi. DeVos ailesi CNP'ye en az 100 bin dolar bağışta bulunurken, Prince ailesi 1990'larda 2 yıllık süre içinde bu gruba en az 20 bin dolar para aktarıyordu.[49] Grupla ilgili açık kayıt bulunmaması Erik Prince'in de üye olduğunu doğrulamayı imkânsız kılıyor, ama babası gibi genç Prince de CNP'ye para bağışlamış[50] ve kuruluşun kilit isimleriyle yakın ilişkiler içinde olmuştur.

İzlediği siyaset ve bağışları, Erik Prince'in ABD'nin yakın tarihindeki en muhafazakâr siyasi figürlerden bazılarıyla içli dışlı olmasını sağlamıştır.

Prince'in Freiheit Vakfı (Almancada 'özgürlük' anlamına gelir) 2000'de Prison Fellowship'e (Cezaevi Dayanışma Derneği) 500 bin dolar aktarmıştır.[51] Fellowship, diğer uğraşılarının yanı sıra 'inanç merkezli cezaevlerini' savunan sözde bir cezaevi reform kuruluşudur.[52] Bu, eski başkanlardan Richard Nixon'ın 'işbitirici/tetikçisi' ve Watergate komplocusu Charles Colson'ın bir buluşudur aslında.[53]

Pek çoklarının gözünde yönetimdeki 'şeytani deha'[54] olarak tanımlanan Colson, 1969'da Nixon'ın özel danışmanlığına getirilmişti.

1971'de, sonraları 'Nixon'ın Düşmanları Listesi' diye anılacak olan ve Beyaz Saray tarafından hedef alınacak siyasi muhalifleri içeren listeyi hazırlayan da Colson'du.[55]

Colson, Vietnam Savaşı sırasında Pentagon belgelerini sızdıran Daniel Ellsberg'in psikiyatristinin bürosuna girmesiyle ilgili soruşturmada adaleti engellediği suçlamasını kabul etmesi üzerine Watergate skandalında hüküm giyen ilk isim oldu.[56] Colson'ın savaş karşıtı göstericileri dövdürmek için kendilerine Teamster adını veren Kamyoncular Sendikası'ndan zorbalar kiralamaya kalkıştığı ve Brookings Enstitüsü'ne baskın yapmayı veya burayı kundaklamayı planladığı da iddia ediliyordu.[57]

Colson cezaevine girmeden önce 'Yeniden Doğmuş bir Hıristiyan' olmuş, çıktıktan sonra Hıristiyanlığa dönüşünü anlattığı çok satan kitabı *Born Again*'i (Yeniden Doğuş) yazmış, elde ettiği hâsılatla da Prison Fellowship'i kurmuştu. ABD'deki 1.800'ü aşkın cezaevinde 2006 sonu itibarıyla 22 bin 308 Fellowship gönüllüsü faaliyet gösterirken, 120 bini aşkın mahkûm da aylık Kutsal Kitap etütlerine ve seminer programlarına katılıyordu.[58] Dernek 100'den fazla ülkede 'vaizlikleri' olmasıyla övünüyordu.[59]

Colson'ın Fellowship'i öylesine yaygınlaşmıştı ki, aralarında Bush'un özel ilgi gösterdiği bir Teksas cezaevinden 200 kişinin de bulunduğu çok sayıda mahkûmun gündelik yaşamını yönlendirir hale gelmişti. Beyaz Saray'ın düzenlediği Birinci İnanç Tabanlı ve Kamusal İnisiyatifler Ulusal Konferansı'nda George W. Bush şöyle diyordu:

> "Asla unutmayacağım bir şey vardır. Teksas Valisi iken valiliğim bünyesindeki ilk girişimlerden biri, bir cezaevi ünitesini kısmen Chuck Colson'ın inanç programına devretmek oldu. Colson bu programın hayatları değiştirmek için büyük bir fırsat olacağına beni ikna etmişti. Ve böylesi, evet böylesi bir iş, mahkûmlar için araba plakası basmaktan çok daha faydalı olacaktı."[60]

Yönetimi, Colson'ın çalışmalarını başarılı 'inanç tabanlı

girişimlere' birçok kez örnek gösterdiği Bush, konuşmasına 'hayatı inanç sayesinde değişen ve kurtuluşu bulan' bir mahkûmun öyküsünü anlatarak devam ediyordu.[61] Böylece Colson, Bush'un 2001'de göreve başladığı ilk haftadan itibaren Başkan'ın daimi danışmanı olacaktı. Colson'ın Teksas'da yönetimini devraldığı cezaevi, o tarihlerde çoğunluk lideri Tom DeLay'in seçim bölgesi olan Sugar Land'de idi.[62]

Colson, 2002 yılında Calvin Kolej'de Teksas'daki cezaevi üzerine bir konuşma yaptı:

> "Dostum Erik Prince ki bu gece kendisi de aramızda, geçenlerde benimle birlikte Teksas'da, son 18 aydır Prison Fellowship'in yönetiminde olan bir cezaevine geldi. Bu olağanüstü bir program, çünkü insanlar o sayede sadece İsa'ya ve kurtuluşa kavuşmuyor, aynı zamanda eksiksiz bir kültür yaratıyor. İşin harika yanı işte bu!"[63]

Iowa'daki bir cezaevinde uygulanan benzeri bir programsa, bir yargıcın Haziran 2006'da vardığı kararla, 'mahkûmlara Evanjelik Hıristiyan inanç sisteminin' öğretilerini aşılamak için devlet fonlarının kullanıldığı gerekçesiyle Anayasa'ya aykırı bulundu. Colson temyiz için Yüksek Mahkeme'ye kadar gitmekte kararlıydı. İnanç tabanlı cezaevi programının 'radikal İslam'ın cezaevlerimizde önlenemeyen yayılışına karşı gerçekten işe yarayacak tek panzehir' olduğunu ileri sürüyordu.[64] Colson'a göre 'Amerikan topraklarına burada yetişmiş İslamcı radikallerden bir saldırı gelirse, cezaevlerindeki suçluların çoğunluğu değilse de önemli bir bölümü İslamiyet'e geçecektir.'[65] Bununla da kalmayıp, Prison Fellowship programına karşı çıkanların teröre ortaklık ettiğini öne sürüyor, programını Anayasa'ya aykırı ilan etme çabalarının sadece 'meydanı cihatçılarla diğer radikal gruplara bırakmaya yarayacağını' söylüyordu.[66]

Prince'in en az 200 bin dolar bağışta bulunduğu[67] Acton Din ve Özgürlük Çalışmaları Enstitüsü, 2006 Ekim'inde Colson'a İnanç ve Özgürlük Ödülü verdi.[68] Grand Rapids

merkezli bu kuruluşun yönetim kurulunda Prince'in üvey babası Ren Broekhuizen de vardı; başkanı ve kurucusuysa Erik Prince'in ilk eşinin cenaze törenini yapan Rahip Robert Sirico idi.[69] Acton'un verdiği akşam yemeğinde Colton düşüncelerini ilan etti:

> "İslam'ın sadece tek şeye odaklanan monolitik bir bakışı vardır: Kâfirleri yok etmek ve kaybedilen toprakları geri almak. Bir yüzyıl savaşındayız ve ayılmanın zamanıdır; Hıristiyanlar bunu anlıyor, çünkü biz tarihimizi anlıyoruz ve dini düşünceyi doğuranın ne olduğunu biliyoruz, ama laik Amerika bunu anlamıyor."

Colson aynı akşam, "Kuran'ı yazdığında Muhammed herhalde bir gece önce çok fazla *tamale** yemişti," diyordu.[70]

Eskinin Watergate komplocusu Colson, 2002'de, yani birkaç yıl önce Erik Prince'i öven konuşmasında Katolikler ile Evanjelikler'in siyasi ve dini ittifakının tarihi temeliyle bunun şimdiki gerekliliği üzerinde uzun uzadıya durmuştu. Colson, 1980'lerin ortalarında tanınmış bir muhafazakâr Evanjelik Protestan rahibin, Katolik rahip Richard Neuhaus ile diğerlerini birleşik bir hareket kurmaya yöneltmesiyle başlayan çalışmasından söz etti. Bu çalışma ileride 1994 tarihli, tartışmalı 'Evanjelikler ve Katolikler Birlikte: Üçüncü Milenyumda Hıristiyan Misyonu (ECT**)' belgesini doğuracaktı.[71] ECT belgesi Blackwater'ın şirket stratejisini ve Erik Prince'in politikalarını hayata geçirecek olan vizyonu, yani Katolik Kilisesi'nin tarihi otoritesiyle, laik ve Yahudi yeni-muhafazakârların büyük ölçekli işbirliğiyle desteklenecek modern muhafazakâr Amerikan Evanjelik halk hareketi arasında birleşmeyi ifade ediyordu. Zamanında Neuhaus'un gazetesi *First Things*'i yöneten yazar Damon Linker, bu olguyu 'teo-konlar'ın yükselişi olarak adlandırdı.[72]

---

* Kıyma, mısır unu ve kırmızıbiberle yapılan bir Meksika yemeği.

** Evangelicals and Catholics Together

ECT belgesi, Erik Prince'in hem hizmet, hem de para aktaracağı hareketin manifestosu oldu:

> "Kapanmakta olan bu yüzyıl, Hıristiyanlık tarihinde misyoner yayılmanın en büyük yüzyılı olmuştur. Bu yayılmanın, üçüncü milenyumun ilk yüzyılında daha büyük bir misyoner hamlenin yolunu açtığına inanıyor ve dua ediyoruz. Dünya Hıristiyanlığı'nın inancı yayma coşkusuyla en cesurca ve en hızlı büyüyen iki cemaati, Evanjelikler ve Katolikler'dir."[73]

Bildiriyi imzalayanlar, bu iki dini yaklaşımın ortak bir misyonerlik ülküsünde birleşmesi için çağrı yapıyordu: 'Tüm insanlar uyanıp İsa Mesih'in Rab ve Kurtarıcı olduğuna inanacak.'[74] Belgede, Kilise ile devletin ayrılığı kabul edilmekle birlikte şöyle deniyordu:

> "Bu ilkenin, dinin kamusal hayattan çıkarılması anlamına gelecek şekilde çarpıtılmasına şiddetle karşı çıkılmalı (...) siyasi kültürümüzün her alanında giderek daha fazla dile getirilen, dini kamusal alanın dışında tutmak gerektiği savı demokratik yönetişimin en temel ilkelerine tecavüz olarak kabul edilmelidir."[75]

Ancak ECT sadece felsefi bir belge değildi. Tersine, birkaç yıl sonra, yani Rahip Neuhaus'un 2000 yılı seçim kampanyasının başlarında Bush'un özel danışmanı olduğu sırada, Bush yönetimininkini neredeyse aynen yansıtacak bir gündemin tasavvuru gibiydi.[76]

ECT belgesini imzalayanlar, dinin 'yasal düzende ayrıcalıklı ve asli' olduğunu ileri sürerek 'anayasal düzenin ahlaki doğrularını' savunma gereğini vurguluyorlardı.[77] Belge gönüllü kürtajı 'kadınların onuru, hakları ve ihtiyaçlarına ağır bir saldırı' olarak niteliyor, kürtaja hiddetle karşı çıkıyordu. 'Kürtaj, istilacı bir ölüm kültürünün habercisi' idi. 'Özellikle Yahudilik ve Hıristiyanlık olmak üzere dinin biçimlendirici etkisinden ayrılamaz olan kültür mirasını gelecek kuşaklara aktaran' eğitim kurumlarını savunarak, okullarda 'ahlaki eğitim' verilmesi çağrısı yapılıyordu.[78] Belgeye

imza koyanlar neo-liberal ekonomi politikalarını hararetle destekliyor, 'canlı bir piyasa ekonomisinin olduğu hür bir toplum uğruna mücadele ettiklerini' beyan ediyor ve şöyle diyordu:

> "Serbest ekonominin önemini sadece daha verimli olduğu için değil, aynı zamanda Hıristiyanlığın insan özgürlüğü anlayışına uygun düştüğü için de onaylıyoruz. Ekonomik serbestilik, ciddi suiistimale açıksa da, kamu yararına hizmet edecek yaratıcılık, işbirliği ve hesap verebilirlik yapılarını da mümkün kılar.[79] (...) Hıristiyanlığın, bizim de parçası olduğumuz Batı kültürünü şekillendirme ve sürdürmedeki rolünün gayet iyi farkındayız ve buna müteşekkiriz."

Bunun ardından 'Batı kültürünün değerinin yeniden teslim edilmesi' için çağrı yapılıyordu. İmzacılar 'çoğul kültürlülüğün' çok yaygın biçimde 'kendi kültürümüz dışındaki tüm kültürleri olumlamak' anlamına gelmeye başladığını da beyan ediyordu. Dolayısıyla ECT imzacıları, Batı kültürünü kendi 'mirasları' olduğu iddiasıyla 'gelecek kuşaklara armağan' olarak aktarmayı görev edinmişti.[80]

Uzun belge şöyle bitiyordu:

> "Başlangıçtan yaklaşık 2 bin yıl, Reform çağı bölünmelerinden yaklaşık 500 yıl sonra dünyadaki Hıristiyan elçi capcanlı hayatta ve kararlıdır. Tarihin efendisinin Üçüncü Binyıl için sandığında ne taşıdığını bilmiyoruz, bilemeyiz de. Dünya misyonlarının ilkbaharı ve Hıristiyanlığın büyük yayılması olabilir. Bunun, Evanjelikler ve Katolikler için dünyayı (krallığın, gücün ve ebedi zaferin sahibi olanın gelişine) hazırlamaya yardım edecek şekilde birleştirecek Hıristiyanlar olma fırsatına kavuşma ve eğer öyleyse, sorumluluk üstlenme zamanı olduğunu biliyoruz. Amin."[81]

Belge, Rahip Neuhaus ve Colson'a ilaveten muhafazakâr Amerikalı Girişimciler Enstitüsü'nden Michael Novak, Rahip Pat Robertson ve Birleşik Devletler'deki en nüfuzlu

Katolik liderlerden biri olan New Yorklu John Cardinal O'Connor tarafından da imzalandı.[82]

Bu manifestonun George W. Bush'un iktidara çıkışını mümkün kılan muhafazakâr hareketin birleştirilmesine epey yardımı olacaktı. Kendisi de yıllarca Neuhaus için çalışan Damon Linker'a göre, ECT imzacıları 'tarihi bir teolojik ve siyasi ittifak kurmakla kalmamış, Amerika'nın dini ve siyasi geleceğine vizyon da sağlamıştı. Doktrinsel anlaşmazlıkların 'teolojik tutucu ve ahlaki gelenekçiliğin muhafaza edilmesiyle' hükümsüz kılındığı bir dini gelecek olacaktı bu. Çoğu ortodoks ve gelenekçi hıristiyanın ülke için açık tavır ve politika gündemi ortaya koyduğu bir siyasi gelecek.'[83]

Bundan 6 yıl sonra Bush (teo-konların başkanı) Beyaz Saray'da otururken, Chuck Colson da arkadaşı Erik Prince ile Michigan Calvin Koleji'ndedir ve inanç tabanlı cezaevleri hakkında konuşuyordur. Colson, ders boyunca Katolik/Evanjelik birliğe dayalı teo-kon hareketi savunurken büyük ölçüde Protestan kitlenin mirasına oynar. Colson, 19. Yüzyıl'da yaşamış Kalvenist bir bilginden alıntı yapar:

> "Madem ki Baba-Oğul-Kutsal Ruh'u, İsa'nın Tanrılığını, kefaret bedeli Çarmıh'ı, Tanrı Kelamı Kutsal Kitapları ve 10 Emir'i hayatın ilahi yolla düzenlenmiş kuralları olarak tanıyor ve de koruyor, o halde Roma bir düşman değil, bizdendir. Dolayısıyla şunu sormama izin verin: Roma Katolik teologları bizim de karşısında ölümüne mücadele etmeyi tasarladığımız eğilime karşı yiğitçe ve ustalıkla savaşmak için kılıç kuşanıyorsa, onların değerli yardımını kabul etmek akıllıca olmaz mı?"[84]

Erik Prince muhafazakâr Katolikleri, Evanjelikleri ve yeni muhafazakârları ortak bir *teo-kon kutsal savaşında* birleştirmeye dönük sağcı girişimin en şiddetli döneminde yer almış, Blackwater ise hareketin bir tür silahlı kanadı olarak hizmet vermiştir. Prince bir seferinde paralı askerlerinin rolünü şöyle tarif etmişti:

"Herkes silah taşıyacak; tıpkı İsrail'de tapınağı yeniden inşa eden Yeremya gibi bir elinde kılıç, bir elinde mala olacak."[85]

Fanatik Katolik örgütlere verdiği desteğe ek olarak Prince, Protestanlar'ın okul ve üniversitelerine yüklü miktarlarda bağış yapmak da dahil olmak üzere ebeveynlerinin de desteklediği Evanjelik Hıristiyan davalarına ciddi oranda katkı sağlamaya devam etmiştir. Atlanta, Georgia'daki Haggai Enstitüsü'ne (ailenin yüz binlerce dolarlık katkısına ek olarak) en az 200 bin dolar bağışta bulunacaktır.[86] Dünyanın önde gelen Hıristiyan misyoner kuruluşlarından biri olan Haggai, dünya çapında, çoğunlukla da yoksul ve gelişmekte olan ülkelerde 60 binin üzerinde Evanjelik 'lider yetiştirmiş' olmakla övünür.[87]

Prince ayrıca Somali'den Sudan'a, Afganistan'dan Irak'a kadar her yerde faaliyet gösteren bir haçlı misyoner grubu olan eski adı Uluslararası Hıristiyan Dayanışması (CSI*) olan Uluslararası Hıristiyanlara Özgürlük (CFI**) hareketi yönetim kurulu üyesi olarak hizmet etmiş ve bağışta bulunmuştur. Grubun misyon bildirisinde şu ifadeler yer alır:

"Son 100 yılda önceki 1.900 yılın toplamından daha fazla Hıristiyan şehit verilmiştir. Hıristiyanlar'a yapılan zulüm de artmaktadır. Bugün her zamankinden daha fazla Hıristiyan, inancından ötürü baskı görmektedir. Pek çok ülkede Hıristiyanlar – şu anda bile - tacize, işkenceye uğramakta, hapse atılmakta, hatta Mesih'e inandıkları için şehit edilmektedir."[88]

Ronald Reagan döneminde Gary Bauer'in Beyaz Saray'daki yardımcılarından biri olan Jim Jacobcon, kimi kurumlarını 'sefalet taciri'[89] olarak adlandırdığı Birleşmiş Milletler'in çalışmalarına karşı aleni tavırlar sergileyen bu gru-

* Christian Solidarity International
** Christian Freedom International

bun başındadır ve Irak'ın kendi kaderini tayin hakkının Hıristiyanlar'a zarar verebileceğini iddia etmiştir.[90] 11 Eylül sonrasında ABD'nin Afganistan'a saldırması gerektiğini savunan Jacobcon şöyle diyordu:

> "Dünya barışına ve hukukun üstünlüğüne yönelik kesin kararlığımızı, sadece dolaysız askeri saldırılar vurgulayabilir."[91]

Oluşumun yönetim kurulunda Blackwater lobicisi Paul Behrends, eski Cumhuriyetçi Senatör Don Nickles ve meslek hayatına Reagan dönemi Beyaz Sarayı'nda Nikaragualı kontrgerillaların propagandacısı olarak başlayan ve Irak'ta yeni bir enformasyon bakanlığı kurmak için girişilen talihsiz hamlede kısa süreliğine yüklenici firma SAIC için çalışan *Amerika'nın Sesi* radyosunun eski Direktörü Robert Reilly de vardı.[92]

Erik Prince, 2000 yılında Michigan'da, ailesinin (ve teokon hareketin) gözde davası olan okul kuponu kampanyası için para toplamaya girişti. Bu konuda *Wall Street Journal* ile yaptığı söyleşide hem kendi ailesinin, hem de DeVos sülalesinin muhafazakâr, Hıristiyanlık ve serbest piyasa ideallerine inandığını, sevgili babasının (Aile Araştırmaları Konseyi ve Hedef: Aile kuruluşundan sorumlu olan) şirketinin 'iyi şeyler yapmakta kullanabileceği nakdi üreten bir makine' olduğunu söyledi.[93] Kız kardeşi Betsy de 'aynı kaynağı' kullanıyordu.[94]

O tarihte 30 yaşında olan Prince, çok daha fazla büyümesine ramak kalmış olan kendi küçük para makinesine de sahipti aslında. Erik, Prince ailesinin sağcı Hıristiyan hareketi destekleme geleneğini sürdürürken, Blackwater imparatorluğu da Kuzey Carolina'nın Büyük Kasvet Bataklığı'nda giderek büyüyordu. Ama ne denli hızla büyüdüğü, bir yıl sonra 2 uçağın Dünya Ticaret Merkezi'ne çarpmasına kadar anlaşılamayacaktı. Erik Prince'in ışık hızıyla yükselerek dünyanın en güçlü özel ordularından birinin başına ge-

çişini ateşleyen olay, bu korkunç trajediydi. Babasının ideallerini ve parasını kullanan Prince, çok geçmeden, Beyaz Saray'a girmesine yardım ettiği Evanjelik bir Başkan'ın hiç çekinmeden 'Haçlı Seferi' diye tanımlayacağı küresel savaşın, esasen Müslümanlar'ın topraklarına karşı açılan cephenin ön saflarında görev yapacak askerlerden bir ordu kuracaktı.[95]

[1] Prince Corporation broşürü, tarihsiz.
[2] Rachel Burstein ve Kerry Lauerman, "She Did It Amway," *Mother Jones*, Eylül/Ekim 1996.
[3] *Aynı kaynak.*
[4] *Aynı kaynak.*
[5] *Aynı kaynak.*
[6] *Aynı kaynak.*
[7] Yazarın kopyası Holland, Michigan, Polk kayıtları.
[8] Aile Araştırma Konseyi Başkanı Gary Bauer'in mektubu, 13 Nisan 1995.
[9] Rachel Brustein ve Kerry Lauerman, "She Did It Amway," *Mother Jones*, Eylül/Ekim 1996.
[10] *Aynı kaynak.*
[11] Ward Harkavy, "The Bush-Cheney Gazillions Tour," *The Village Voice*, 22 Ekim 2003.
[12] 'Blackwater's Founder on the Record,' *Virginian-Pilot*, 24 Temmuz 2006.
[13] John Agar, "Family Says He Always Put Them First," the *Holland Sentinel*, 3 Mart 1995
[14] John Agar ve John Burdick, 'Eulogies Focus on Religious Side of Prince,' *Holland Sentinel*, 6 Mart 1995.
[15] Joseph Neff ve Jay Price, 'A Business Gets a Start,' *News & Observer* (Raleigh, North Carolina), 29 Temmuz 2004.
[16] *Aynı kaynak.*
[17] Federal Seçim Komisyonu kayıtlarının yazardaki kopyası.
[18] *Aynı kaynak.*
[19] Prince'in Prince Manufacturing'deki biyografisi.
[20] Ted Roelofs, 'Neither Party Well Off Here as Primary Nears,' *Grand Rapids Press*, 23 Şubat 1992.
[21] *Aynı kaynak.*
[22] Erik Prince'in askeri kayıtlarının yazardaki kopyası; Söyleşiler, 2006.
[23] Söyleşiler, 2006.
[24] Michael Lozon, 'New Era Begins at Prince,' *Holland Sentinel*, 2 Ekim 1996.
[25] Mark Sanchez, 'A Prince, by Any Other Name,' *Holland Sentinel*, 16 Ekim 1998; Patrick Revere, 'Analysts: Area Hit Hardest by JCI,' *Holland Sentinel*, 2 Haziran 2006.
[26] Ted Roelofs, '(Mostly) Conservative to the Core; Dutch Values Made Us This Way, But a Large Group Has Never Fit the Mold,' *Grand Rapids Press*, 31 Ekim 2004.
[27] John Burdick, 'Bil Mar Cofounder, Downtown Supporter Honored,' *Holland Sentinel*, 19 Ekim 2002; Russ Bellant, *Religious Right in Michigan*

Politics, s. 13.
[28] John Burdick, 'Bil Mar Cofounder, Downtown Supporter Honored,' the *Holland Sentinel*, 19 Ekim 2002.
[29] Federal kampanya kayıtları.
[30] June Kronholz, 'Big Test: In Michigan, Vouchers Get Money and Savvy and a Broad Coalition—Amway Chief and Wife Give Program Higher Profile, Better Shot at Success,' *Wall Street Journal*, 25 Ekim 2000.
[31] Kerry Candaele'in Robert Pelton ile yaptığı söyleşi, www.iraqforsale.org/robert_pelton.php, accessed 28 Kasım 2006.
[32] Joan Nicole Prince'in ölümü sonrasında yayınlanan kısa biyografisinden alıntı. Herrick Bölge Kütüphanesi; anma yazısı, *Albany Times Union*, 24 Haziran 2003.
[33] Amazon.com'un *Christian Fatherhood* sayfası, www.amazon.com/exec/obidos/tg/detail/0965858227, 30 Kasım 2006.
[34] 'Voter's Guide for Serious Catholics,' Catholic Answers Action, San Diego, 2006.
[35] *Aynı kaynak.*
[36] Karl Keating, 'Karl Keating's E-Letter,' 29 Nisan 2003.
[37] Freiheit Vakfı kayıtlarının yazardaki kopyası.
[38] *Aynı kaynak.*
[39] David D. Kirkpatrick, 'Club of the Most Powerful Gathers in Strictest Privacy,' *New York Times*, 28 Ağustos 2004.
[40] *Aynı kaynak.*
[41] *Aynı kaynak.*
[42] *Aynı kaynak.*
[43] *Aynı kaynak.*
[44] *Aynı kaynak.*
[45] *Aynı kaynak.*
[46] *Aynı kaynak.*
[47] *Aynı kaynak.*
[48] Russ Bellant, *The Religious Right in Michigan Politics.*
[49] *Aynı kaynak.*
[50] Freiheit Vakfı kayıtlarının yazardaki kopyası.
[51] *Aynı kaynak.*
[52] Bkz. Prison Fellowship web sitesi: www.prisonfellowship.org.
[53] Joseph Loconte, 'God's Warden; How Charles Colson Went From Watergate Villain to Christian Hero,' *Weekly Standard*, 17 Ekim 2005.
[54] David Plotz, 'Charles Colson,' *Slate*, 11 Mart 2000.
[55] Morton H. Halperin, 'Bush Is No Nixon—He's Worse,' *Los Angeles Times*, 16 Temmuz 2006.
[56] David Plotz, 'Charles Colson,' *Slate*, 11 Mart 2000.
[57] *Aynı kaynak.*

[58] Prison Fellowship web sitesi, www.prisonfellowship.org/generic. asp?ID=138, erişim 4 Aralık 2006.
[59] *Aynı kaynak.*
[60] Transkript, 'America's Compassion in Action: Remarks by the President at the First White House National Conference on Faith-Based and Community Initiatives at the Washington Hilton and Towers,' www.whitehouse.gov/news/releases/2004/06/20040601-10.html, 1 Haziran 2004.
[61] *Aynı kaynak.*
[62] Gary Emerling, 'Inmate Aid Project Grows,' *Washington Times*, 20 Mart 2005.
[63] Charles Colson, 'How Now Shall We Live,' *Journal of Markets and Morality*, İlkbahar 2002.
[64] Chuck Colson, 'What's Hidden in the Shadows: Radical Islam and U.S. Prisons,' Town-Hall.com, 26 Eylül 2006.
[65] *Aynı kaynak.*
[66] *Aynı kaynak.*
[67] Freiheit Vakfı kayıtlarının yazardaki kopyası.
[68] 'Honoring Chuck Colson,' www.acton.org/dinner/accessed Kasım 27, 2006.
[69] Acton Enstitüsü Yönetim Kurulu, www.acton.org/about/board/erişim 27 Kasım 2006; Joan Nicole Prince'nin ölümü sonrasında yayımlanan kısa biyografisinden alıntı. Herrick Bölge Kütüphanesi.
[70] Charles Colson'un 26 Ekim 2006 tarihinde verilen Acton Yıllık Yemeği'nde yaptığı 'War of the Worlds' başlıklı konuşmanın yazardaki kayıt kopyası.
[71] 'Evangelicals and Catholics Together: The Christian Mission in the Third Millennium,' *First Things*, Mayıs 1994.
[72] Damon Linker, *The Theocons: Secular America Under Siege*, Doubleday, New York, 2006.
[73] 'Evangelicals and Catholics Together: The Christian Mission in the Third Millennium,' *First Things*, Mayıs 1994.
[74] *Aynı kaynak.*
[75] *Aynı kaynak.*
[76] Damon Linker, *The Theocons*, s. 7.
[77] 'Evangelicals and Catholics Together: The Christian Mission in the Third Millennium,' *First Things*, Mayıs 1994.
[78] *Aynı kaynak.*
[79] *Aynı kaynak.*
[80] *Aynı kaynak.*
[81] *Aynı kaynak.*

[82] *Aynı kaynak.*
[83] Damon Linker, *The Theocons*, pp. 85–86.
[84] Charles Colson, 'How Now Shall We Live,' *Journal of Markets and Morality*, İlkbahar 2002.
[85] Nathan Hodge, 'Blackwater CEO Touts Private Peacekeeping Model,' *Defense Daily*, 23 Şubat 2005.
[86] Freiheit Vakfı ve Edgar ve Elsa Prince Vakfı kayıtları.
[87] 'Milestone Man,' www.haggai-institute.com/News/NewsItem.asp?ItemID=990, erişim 27 Kasım 2006.
[88] 'Where Christians are Persecuted Today,' Christian Freedom International, www.christianfreedom.org/program_detail.aspx?id=77, 27 Kasım 2006.
[89] Hans S. Nichols, 'Jacobson Converts Faith Into Action,' *Insight Magazine*, 12 Ağustos 2002.
[90] 'Christians Face Uncertain Future in Iraq, Says Christian Freedom International,' *U.S. Newswire*, 2 Ağustos 2004; 'Losing the Christian Right?' *The Hotline*, 31 Mart 2006; Hans S. Nichols, 'Jacobson Converts Faith into Action,' *Insight Magazine*, 12 Ağustos 2002.
[91] 'Christian Freedom International Urges Military Action to Protect the World's Persecuted Christians and Others,' *PR Newswire*, Ekim 8, 2001.
[92] Uluslararası Hıristiyanlığa Özgürlük kayıtları; David R. Sands, 'VOA Director Was Undermined by Doubts; 'Principled Conservative' Driven Out,' the *Washington Times*, 5 Eylül 2002; Mark Schapiro ve Eric Burnand, 'Keeping Faith,' *The Nation*, 17 Ocak 1987; Walter Pincus, 'Army's Iraq Media Plan Criticized,' *Washington Post*, 16 Ekim 2003.
[93] June Kronholz, 'Big Test: In Michigan, Vouchers Get Money and Savvy and a Broad Coalition—Amway Chief and Wife Give Program Higher Profile, Better Shot at Success,' *Wall Street Journal*, 25 Ekim 2000.
[94] *Aynı kaynak.*
[95] Transkript, 'Remarks by the President Upon Arrival at the South Lawn,'
www.whitehouse.gov/news/releases/2001/09/20010916-2.html, 16 Eylül 2001.

2
BLACKWATER İŞE KOYULUYOR

ORDU. DONANMA. Hava Kuvvetleri. Deniz Kuvvetleri. Blackwater.

Erik Prince, imparatorluğunun ABD ordusunun 5'inci kolu olduğunu artık görebiliyordu, ama başlangıçta Blackwater için tasarladıkları çok daha mütevazı şeylerdi ve bunlar aslında tam olarak kendi tasarımları değildi.

Blackwater'ın yaratılmasında bir para makinesi olarak çalışsa da, yeni şirketin yeri, planları ve neredeyse her ayrıntısı, Prince'in değil, Donanma SEAL'ları arasındaki akıl hocalarından birinin, 11 yılını bu birimin en tepesinde ateşli silah eğitmenlerinden biri olarak geçiren Al Clark'ın elinden çıkmaydı.

Prince, bir mülakında, 1993'te, yani askeri hayatına henüz başladığı günlerde, Clark'ın çoktan 'Blackwater'ın krokilerinin çizimine başlamış' olduğunu söyleyecekti.[1] Bu fikir Clark'ın, Donanma'da bir ateşli silah eğitmeni olarak ABD askeri makinesinin en övünülen güçlerinden biri için altyapısını yetersiz bulduğu eğitim sistemini ilk elden tanıyarak edindiği deneyimlerin ürünüydü. Şöyle diyordu:

> "Hiç tesis yoktu. Hiçbir şeyimiz yoktu. Donanma'nın hiçbir zaman atış sahaları olmadı. Hep Deniz Piyade Kolordusu'nun ya da Kara Kuvvetleri'nin tesislerini kullanmak zorunda kaldılar. İhtiyacımız olan farklı programlara sahip (özel) tesisler oralardaydı, ama hepsini bir arada bulabileceğimiz bir yer yoktu."[2]

Clark'ın planında eksik olan temel bir unsur vardı: Para. ABD ordusunda görev yapmış en zengin adamlardan bi-

rinin birkaç yıl içinde öğrencisi olacağını nereden bilebilirdi?

Clark, taktik eğitim programını yürütmek üzere 1996'da SEAL Timi 8'e tayin edildi. Yüzbaşı Erik Prince de onun eğittiği ilk müfrezedeydi, ama Clark o günleri anarken, "Milyonlarca dolarının olduğunu bilmiyordum," diyordu.[3] Prince, Clark'ın eğitiminden geçti, ama hiçbir zaman iş ortaklığı gibi şeylerden konuşmadılar. Prince, bu eğitimin ardından SEAL Timi 8 ile göreve çıkmak üzere oradan ayrıldı.[4] Al Clark, eski öğrencisinin sadece bir para babası olduğunu değil, aynı zamanda yeni gelişmeye başlayan özelleştirilmiş eğitim dünyasıyla kendisi gibi ilgilendiğini de ancak 7 ay sonra öğrendi. SEAL görevinin ardından Prince, Birleşik Devletler'e döndüğünde Clark onunla bir aracı vasıtasıyla bağlantıya geçti, "Aslında diyalogumuz böyle başladı,"[5] diyordu.

Prince için o dönem hem acı hem de tatlıydı. 1995'te babası ölmüştü ve esasen bütün ipuçları onun hemen aile şirketinin başına geçmektense SEAL'lerin arasında biraz daha kalmak istediğini gösteriyordu. Ama babasının ölümü, kanser olan karısı Joan'un sağlığının giderek kötüleşmesi ve dört çocuğunun ihtiyaçları Prince'e pek fazla seçenek bırakmıyordu. 10 yıl sonra o günleri, "Görevden hemen önce babam aniden ölüverdi," diye anımsıyordu:

> "Ailemin şirketi çok başarılı olmuştu ve ben aile meselelerine yardımcı olmak için planladığımdan daha önce Donanma'dan ayrıldım."[6]

Ne var ki, aile kısa süre sonra Edgar Prince'in imparatorluğunu sattı. 1996'da şirketin satışından gelen 1.35 milyar dolar Erik Prince'in çeşitli dini, siyasi ve askeri arzularını tek bir çatı altında birleştireceği kendi krallığını kurmasına olanak tanıdı.[7] 2006'da şöyle diyordu:

> "Ordu ile bağlantımı sürdürmek istiyordum; böylece, ABD'nin ve dost ülkelerin orduları ve kolluk kuvvetleri ile ticari ve resmi kuruluşlarının, tehlikelere karşı mü-

cadeleye hazırlanmak için bir araya gelecekleri birinci sınıf bir tesis kurdum. Tanıdığım pek çok özel harekâtçı, gelişmiş özel eğitim tesislerine ihtiyaç olduğu konusunda benimle hemfikirdi. Aralarından birkaçı Blackwater'ı kurarken bana katıldı. Aile şirketimiz satılınca bu girişimi kendi başıma finanse edecek konuma da eriştim."[8]

Ancak, Prince'in Blackwater'ın kuruluşunda tek para kaynağı olmaya kalkışması, girişimin ilk destekçilerinden bazılarının sert tepkisine yol açtı. Blackwater'ın kuruluş sürecinde ve ilk zamanlarında hazır bulunmuş çeşitli kaynaklara göre, şirketin doğum öyküsü, Blackwater'ın 2003 Irak işgalinden sonraki sivrilişine dek, hiç tartışma konusu olmadı.

Bir süre sonra, Erik Prince şirketin öyküsünü bir parça değiştirerek anlatmaya başlamıştı. Şirketin internet sitesinde, "Kurucumuz eski bir ABD Donanma SEAL'ıdır," diye övünülüyor ve şöyle deniyordu:

"O, Blackwater'ı hem askeri hem de emniyet kurumlarının, üniformalı üniformasız tüm cesur erkek ve kadınlarımızın ülkemizin güvenliği için gerekli standartlarda ve eksiksiz eğitilmesinde ek kapasiteye ihtiyaç duyacağı inancıyla kurmuştur."[9]

Prince, Blackwater'ı kurma fikrinin Haiti, Ortadoğu, Bosna ve Akdeniz'de SEAL Timi 8 ile görev yaptığı dönemde doğduğunu ileri sürüyordu:

"Dünyanın her yerinde eğitim verirken birliklerin başarıyı garantilemek için ihtiyaç duydukları en üstün eğitimi sağlamanın ne kadar güç olduğunu farkettim. Görev yerime geldiğimde, aileme yazdığım bir mektupta bugünkü Blackwater'ın şemasını çizmiştim."[10]

Al Clark ve diğer eski Blackwater yöneticileri, Blackwater'ın öyküsünün bu anlatımına hiddetle itiraz ettiler. Eski bir Blackwater yöneticisi şöyle demekteydi:

"Blackwater'ın başlangıçta bir eğitim merkezi olması

fikrini ilk ortaya atan ve bundan Erik Prince'e bahseden adam Al Clark'tır. Fikir babası Al'dı, parayı koyan da Prince. Bu işten Erik nemalanıyor, çünkü sahibi o, ama gerçekte fikir, Al'ın fikriydi."[11]

Dahası, Prince'in 'bugünkü Blackwater'ın şeması'nı 1996'da çizdiği iddiası da, şirketin başarısının 'terörle savaş' ile sıkı bağlantısı düşünülünce, şüpheli geliyor. Ama babası ve ailesinin muhafazakâr dostları ile müttefiklerinin ellerinde aldığı eğitim ve yetişme tarzından ötürü, Erik Prince serbest piyasa ekonomisi ve özelleştirmenin sağlam bir taraftarıydı; Al Clark'ı federal hükümet için 'herşey dahil' şeklinde bir eğitim tesisini tasavvur etmeye itenin ne olduğunu net bir şekilde anlamıştı. Pek çok açıdan Blackwater projesinin zamanlaması bundan daha iyi olamazdı; üstelik hükümetin, Prince ailesinin uzunca zamandır savunduğu politikalardan bazılarını benimsediği bir dönemdi.

Blackwater, Dick Cheney'in George H. W. Bush yönetiminde Savunma Bakanlığı yaptığı 1989 ile 1993 yılları arasında, ordunun çok geniş ve eşi görülmedik bir özelleştirme yürüttüğü dönemin tam da ortasında dünyaya geldi. Dan Briody, *The Halliburton Agenda* isimli kitabında şöyle yazıyordu:

"Görevdeki ilk yılında Cheney, askeri harcamaları 10 milyar dolar azalttı. Birkaç karmaşık ve pahalı silah sistemini iptal ederek asker sayısını 2.2 milyondan 1.6 milyona düşürdü. Cheney döneminde, 1989'dan 1993'e kadar ordu bütçesi her yıl küçüldü. Ordu 1990'ların başında sivil sözleşmelilere çok az bağımlıydı, ama Cheney bunu değiştirmek istiyordu. Amaç, özel sözleşmeliler arkadan lojistik desteği üstlenirken, askerlerin rahatlıkla savaşı yürütmesine olanak tanımaktı. Bu aynı zamanda, Birleşik Devletler'in dış ülkelerdeki gönüllü askerlerine her daim musallat olan halkla ilişkiler kâbusuyla baş etmenin temiz bir yoluydu. Daha çok sözleşmeli demek, daha az asker demekti ve bu da siyasi açıdan çok daha avantajlı bir durumdu."[12]

Görev süresinin bitiminde Cheney, uluslararası askeri operasyonlarda ordunun barınma, gıda, temizlik gibi destek hizmetlerinin çoğunun nasıl özelleştirilebileceği konusunda gizli bir çalışma yapması için Halliburton şirketinin taşeron firması olan ve sonradan mühendislik şirketi M. W. Kellogg ile birleşerek KBR adını alan Brown and Root'u görevlendirdi.[13]

Brown and Root'a, Pentagon'un Lojistik Sivil Takviye Programı'nı (LOGCAP*)[14] adamakıllı genişleterek kendisine çok kârlı bir pazar yaratacak bir rapor yazması için 3.9 milyon dolar ödendi. Nitekim 1992 Ağustos sonu itibarıyla ABD Mühendisler Kolordusu, sonraki 5 yılda ordu adına destek işini neredeyse bütünüyle (çok geçmeden Cheney'in yönetimine geçecek olan) Halliburton'a verdi.[15]

Halliburton ile yapılan bu ilk sözleşmeden sonradır ki, 'terörle savaş sayesinde' Irak'ta, Afganistan'da ve dünyanın başka başka yerlerinde yüklenici firmaların başına devlet kuşu konduracak kadar hızlı bir özelleştirme programı için kapılar ardına kadar açılıveriyordu.

Al Clark ve Erik Prince ile bir avuç kişinin 1990'ların ortasında bugünkü Blackwater'ın doğumu için ciddi hazırlıklara başladıkları günlerde, ordu yıllardır küçülmekteydi ve tabi ki eğitim tesisleri de bu seyirden nasibini almıştı. Söz konusu tesisler aynı zamanda askeri makinenin en değerli unsurlarıydı. Ne var ki, Reagan/Bush döneminde görünüşte bir tasarruf hamlesi olarak başlayan Üslerin Yeniden Düzenlenmesi ve Kapatılması Yasası'yla ilgili süreç, Bill Clinton döneminde hızlanıyor, orduya sadece özel kuvvetler sektöründeki pek çok kişinin sayıca yetersiz bulduğu eğitim tesislerini bırakıyordu.

İşte bu küçültme işlemi, Blackwater'a, filizlenip hızla serpileceği verimli bir ortam hazırlayacaktı. Blackwater'ın ilk başkanı olan, halen dev oteller zinciri Cendant adına ordu ve devletin satışlarını yürüten Bill Masciangelo, şöyle diyordu:

---

* Pentagon's Logistics Civil Augmentation Program

"Hem ordu hem de Özel Harekât'a bağlı birliklerin eğitime ihtiyacı vardı, çünkü tesis ve eğitim arazilerinin çoğu II. Dünya Savaşı'ndan kalmaydı ve demode olmuştu. Eğitim verecek yerleri de kalmamıştı ve ilk tasarlandığında Blackwater'ın temelindeki ana fikrin içerdiği modern bir askeri tesis hizmeti sunan kimse de yoktu."[16]

Al Clark da, Blackwater'ın kuruluş günlerinde, bunun aslında 'yeni bir fikir olmadığını' söylüyordu:

"20 yıldır herkes orada bu inşa edilen gibi bir yere ihtiyaç olduğunu biliyordu."[17]

Clark, 1996'da fikrini Prince'e açmasının üzerinden çok da zaman geçmeden eski öğrencisinin ona, "Haydi yapalım,"[18] dediğini hatırlıyor.

ABD, o dönem Cumhuriyetçi Parti ve dindar sağ için yakın tarihin en karanlık günlerinden birinin ortasındaydı. Bill Clinton'ın 1992 başkanlık seçimlerinde George H. W. Bush'u yenmesi, muhafazakâr yönetimin, büyük kısmı Ronald Reagan dönemi Beyaz Saray politikalarıyla şekillenen 12 yılık altın çağının sonu demekti.

Edgar Prince'in kilit oyuncularından olduğu sağcı siyasi mekanizma, 1994 Cumhuriyetçi Devrimi ile Newt Gingrich'in Temsilciler Meclisi sözcülüğüne çıkışının yolunu açmıştı, ama teo-konların gözünde Clinton yönetimi, ülkeye kürtaj ve eşcinsel yanlısı, aile ve din karşıtı gündemi dayatacak aşırı solcu bir 'rejim' idi.

Clinton'ın Bob Dole'u ezip geçerek yeniden seçildiği Kasım 1996'da, teo-kon hareketin ana yayın organı olan Rahip Richard Neuhaus'un gazetesi *First Things*, 'dürüst yurttaşların artık mevcut rejimi ahlaken onaylayamayacağı noktaya varıp varmadığımızı veya varmakta olup olmadığımızı'[19] açık açık sorguladığını yazdığı 'Demokrasinin Sonu mu?' başlıklı bir tebliğ yayınladı.

Bir dizi makale, 'boyun eğmemekten, direnişe, sivil itaatsizliğe ve temiz ahlaklı devrime kadar' birtakım olasılıkları irdeleyerek, zaman zaman bir iç savaş veya yönetime karşı bir Hıristiyan başkaldırısı senaryosu görünümü alan, Kilise/rejim çatışması olasılığını ortaya atıyordu.[20]

Erik Prince'in yakın arkadaşı, siyasi ortağı, lehtarı Chuck Colson da, Reagan'ın 1987'de Yüksek Mahkeme'ye atamaya çalışıp da başaramadığı aşırılık yanlısı Yargıç Robert Bork gibi bu konudaki beş önemli makaleden birini yazmıştı. Tebliğin imzasız giriş bölümünde şöyle denmekteydi:

> "Amerikalılar rejimden konuşmaya alışkın değildir. Rejimler başka ülkelerde olur. Bu tebliğde kendimizi aldatıp aldatmadığımız ve şayet aldatıyorsak bu kendini aldatışın ne gibi sonuçlar doğuracağı sorulmaktadır. Rejim ile esasında biz, mevcut yönetim sistemini kastediyoruz. Bu tebliğe adını veren soru da hiçbir şekilde abartılı değildir. Önümüzdeki soru, demokrasiyle ilgilidir. ABD hükümeti, artık yönetilenlerin rızası ile yönetmiyor. (...) Şu anda olan şey, Anayasal düzenin, halkın onaylamadığı, kazanmayacak ve de yönetemeyen bir rejim tarafından ele alınmasıdır."[21]

Bu arada başyazı, Yüksek Mahkeme Yargıcı Antonin Scalia'nın, 'Bir Hıristiyan, inancı baskı altında tutan veya masum bir insanın hayatının alınmasını onaylayan bir hükümeti desteklememelidir,'[22] sözünü de alıntılamıştı.

'Kingdoms in Conflict' (Çatışan Krallıklar) başlıklı makalesinde Colson, şunları yazıyordu:

> "Amerika'daki olaylar, inananların girişebileceği tek siyasi eylemin, yargının kontrolündeki rejime, doğrudan ve siyaset dışı meydan okuyacağı bir noktaya gelmiş olabilir. Kilise ile devlet arasında bir restleşme kaçınılmaz olabilir. Bu, Hıristiyanlar'ın temenni edeceği bir şey değildir. Ama böyle bir şeye hazırlanmaları da gerekiyor. (...) Birleşik Devletler'in kuruluşunun temelinde, Kutsal Kitap'a inananlar ve Aydınlanmacı rasyona-

listlerin yer aldığı bir 'toplum sözleşmesi' vardır. (...) Sözleşmemizin hükümleri gerçekten ihlal ediliyorsa, Hıristiyan yurttaşlar, hükümeti, ilk anlaşmaya dönmeye zorlamak mecburiyetinde kalabilir. (...) Devrimin gerekliliğinden açıkça söz eden Thomas Jefferson'ın yazılarından da destek alınabilir."

Colson bunların yanı sıra "Amerika'da Hıristiyanlar aralarında uzlaşmak için bir araya geliyorsa da, çok büyük bir korku ve endişeyle bu noktaya hızla yaklaştığımıza inanmaya başladım,"[23] derken açık bir isyan çağrısı yapmamakla birlikte, isyanı yakın gelecekte bariz bir alternatif ve gereklilik olarak gördüğünü açıkça belli ediyordu.

The First Things'in tebliği, teo-kon hareket içinde bile büyük tartışma yaratacaktı. Colson, Bork, Neuhaus ve diğerlerini savunmaya koşanlar arasında, Edgar Prince'in Hedef: Aile organizasyonundan eski arkadaşı, müttefiki ve lehtarı James Dobson da vardı. Şöyle yazıyor ve soruyordu:

"*First Things*'in editörlerine, tarihe en önemli tebliğ olarak geçebilecek bir şeye olanak tanıdıkları için minnettarım. Mevcut hükümetimizin ahlaki meşruiyeti ve Hıristiyanlar'ın sorumluluğu çok büyük önem taşıyan hususlardır. Merak ettiğim şu: Acaba uzun uzun düşünerek yaptığımız bu müzakerelerin neticesinde varabileceğimiz sonuçlar uyarınca hareket etme cesaretini de bulabilecek miyiz?"

Dobson, makalelerin 'şimdi demokrasiyim diye geçinen rejimin gayrimeşruluğuna su götürmez bir delil ortaya koyduğunu' söylüyor ve ekliyordu:

"Yönetenlerin sistemli bir biçimde tanrısal ahlak yasasına başkaldırmaları halinde, ceza olarak tanrısal yetkiyi kaybedebileceklerine inanan Hıristiyanlar'ın köklü bir geleneğini temsil ediyorum. (...)

Ruhani atalarımızın girdiği türden bir çıkmaza hızla yaklaşıyoruz: Sezar mı, Tanrı mı? Bu olasılıktan hiç hoşlanmıyorum; olmasın diye dua ediyorum. Ama tarihte

böyle zamanların inancı tazelediğini hatırlatmakta yarar var."[24]

Blackwater, bu geçmişe rağmen, yani Prince ve ailesinin de destekleyip güç verdiği nüfuzlu muhafazakâr liderlerin pek çoğundan gelen dini ve siyasi meydan okuyuşa rağmen doğdu.

First Things'in tebliğinde 'Kilise ile devlet arasında restleşme' ve 'temiz ahlak devrimi' olasılığını ortaya atmasından bir ay sonra[25] Erik Prince, Washington D.C.'ye birkaç saatlik mesafede özel sektöre ait en büyük silah depolarından birini yükseltmeye başlayacaktı. Prince bu arada etkili Cumhuriyetçi yasamacılar ve teo-kon hareketinin liderleri ile bağlarını kuvvetlendirmiş, babasıyla eş düzeyde büyük bir finansör olup çıkmıştı.[26]

Prince 26 Aralık 1996'da, yani SEAL'larla aktif görevine son verilişinden[27] 3 ay sonra Blackwater Kışla ve Eğitim Merkezi'ni kurdu.[28] Ertesi yıl Kuzey Carolina'daki Currituck Bölgesi'nde, 16 bin 187 dönümlük bir araziyi 756 bin dolara, komşu Camden Bölgesi'nde de yaklaşık 4 bin dönümlük araziyi 616 bin dolara satın aldı. Prince'in yeni krallığı Great Dismal Swamp yakınlarında inşa edilecekti.[29]

Blackwater'ın beyan edilen amacı, 'hükümetin ateşli silahları ve bu bağlamdaki güvenlik eğitimini taşeronlara vermesi yönünde beklenen talebi karşılamaktı.'[30]

Blackwater USA, bugünlerde Washington D.C.'deki iktidar meclislerindeki en etkin ajanlardan bazılarını etkiliyor ve onlara erişiyor olabilir ama kuruluşu sırasında 20 bin nüfuslu Currituck Bölgesi'nin[31] Planlama Komisyonu'ndan, Blackwater'a işe başlama izni çıkarabilmek için akla karayı seçmişti.

11 Eylül öncesi, Amerika'nın Bill Clinton'lı günlerinde planlama komisyonu üyelerinin uluslararası terör gibi bir endişeleri yoktu ve Blackwater'ın dönüşeceği biçimi de algılamaları söz konusu değildi. Onları ilgilendiren, daha ziyade mülkiyet değerleri, gürültü kararnameleri ve Oklahoma

bombacısı Timothy McVeigh'in bağlantılandırıldığı türden milis grupların da eğitim için aralarına katılma olasılığıydı.

Erik Prince, Planlama Komisyonu'na yaptığı başvuruda, projesini '2 milyon dolarlık açık atış alanı' olarak tanımlayacaktı. [32] Prince, o tarihte tesisin bölgede 30 kişiye yeni iş yaratabileceğini ve şerif departmanının eğitimine de yardımcı olabileceğini hesap etmişti. Ancak, Prince'in araziye tesis onayı alabilmesi için, Planlama Komisyonu'nu, öncelikle tesisin inşasına izin verecek yeni bir kararname çıkarmaya ve arazide sessizliği sağlayıp serseri kurşunları yerleşim yerlerinden uzak tutacak koruyucu önlemleri aldığı konusunda ikna etmesi gerekiyordu.[33]

Blackwater projesine yönelik yerel muhalefet çok güçlüydü. Bölge halkı bir yıl önce, bir avcının silahından seken serseri kurşunların bir kamyona ve yerel bir ortaokula (hem de öğrenciler okuldayken) isabet etmesi üzerine bir hayli öfkelenmişti.[34] Bu durum, bölge yetkililerini, civardaki mülkler ile atış alanları arasında önerilen 275 metrelik tampon alanın yeterli olup olmayacağını ciddi bir biçimde sorgulamaya yöneltmişti.

İlçe Savcısı William Romm, "275 metrelik tampon bölge hiç de tampon oluşturacak bir alan değildir," diyordu.[35] Blackwater için önerilen arazinin yakınlarında ev inşa eden bir bölge sakini, "Kimse bir atış sahasının civarında yaşamak istemeyecektir," derken, bir başka sakin de, "Kiminle konuştuysam, karşı çıkıyor," diyordu.[36] İlk toplantılardan birinde bir kadın çıkıp 'o büyüklükte bir atış sahasının yanında mülk edinmeyi asla düşünmeyeceğini' söyleyecekti.[37] Anlaşılan Komisyon da ikna olmamıştı ki, bir ay sonra yeni bir karar talebiyle geldiğinde Prince'i reddetti.

Prince o tarihte, "Çok büyük düş kırıklığı yaşadık," demiş ve eklemişti:

> "Sporcu cenneti olma iddiasındaki bir bölge için güvenli atıcılık sporları açısından hayırlı olmayacaktır."[38]

Currituck'tan böylece püskürtülen Prince, daha aşağı-

ya, projesinin çarçabuk onaylanacağı Camden Bölgesi'ne indi.[39] Haziran 1997'de tesislerin temeli atıldı ve Blackwater, Mayıs 1998'de resmen faaliyete geçti.[40] Şirketin adı ilk anda kulağa kötü geliyor, ama kurulduğu yere yakın olan ve Great Dismal Swamp adıyla anılan 449 bin 200 dönümlük turbalık arazinin karanlık sularından esinlenilmiştir. Şirket yöneticileri ve sonra başka kimseler de Blackwater'ın ilk günlerini anlatırken işlerin yavaş ilerlediğini sık sık söylese de, 'kara ve gizli' sözleşmelerin hacmi buna inanmayı zorlaştırıyor. Clark'ın hatırladığıysa, şirketin büyük bir enerjiyle işe koyulduğuydu:

> "SEAL birliği buraya geçmişti, çünkü biz SEAL birliğindendik ve bunu biliyorlardı. En azından eğitimlerini yürütecekleri silahlı çatışma ve atış alanlarını kullanmak için gelmişlerdi. Kolluk kuvvetlerinden görevliler oraya akın etti, haber yayılınca FBI da geldi. Onların pek çoğunu ilk başta çeken şey, tesisin kendisiydi. Çünkü yeni, büyük ve çok yakındı."[41]

Blackwater bir bataklık üzerine kurulmuştu, ama 17 bin 400 dönümlük arazisiyle dünyanın en büyük deniz üssü olan Norfolk Deniz Üssü'ne[42] yarım saatlik mesafede, yani çok stratejik bir konumdaydı, ayrıca ABD istihbaratıyla federal emniyet birimlerinin merkez üssünden de uzakta değildi. Tesis çeşitli (federal, eyalet ve yerel) hükümet kurumlarına da güçlerini sessizce eğitecekleri gözden uzak ve güvenli bir yer sunuyordu. Clark, şöyle diyordu:

> "Bu kurumlardan bazılarının buraya geçme nedeni çoğunlukla kendileri hariç herkesten kaçıp gözlerden ırak olmak istemeleriydi, çünkü basın, halk, herkes sırf siyah üniformaları nedeniyle neler yaptıklarını görmek istiyordu."[43]

Clark, Blackwater'ın yeni eğitim tesisinin ABD Özel Harekât güçlerine, pek çoğu birbirine rakip 'müsabaka atıcısı' tarafından işletilen mevcut özel atış tesislerinden üstün bir olanak daha tanıdığını söylüyordu:

"Blackwater'da verdiğimiz (esasen oradayken benim verdiğim) eğitim, onlara sunduğumuz yepyeni bir soluktu. Nihayetinde aralarından hırslı müsabaka atıcıları çıkmayacak, muharebe nişancıları olacaklardı."

Clark'a göre müsabaka atıcılığı 'sadece ben, ben, ben' demekti. Onlar için ikincilik ufak bir ödüldü, oysa taktik atıcıları, yani hedefi vurmaktan başka seçenekleri olmayan bu insanlar için ikincilik çok da iyi bir mevki olamazdı.[44]

1988'e gelindiğinde Blackwater, özel ve resmi müşterilerine tabancalardan hassas tüfeklere ve makinelilere kadar onlarca çeşit silahın kullanımıyla ilgili yoğun eğitim veriyordu. SEAL'lara eğitimleri için tesis kiralıyordu. Virginia, Kuzey Carolina ve Kanada'dan gelen polis memurları, Blackwater eğitim programına kaydolmuştu ve şirket yabancı ülke hükümetlerinden de danışmanlık talepleri almaya başlamıştı. İspanya hükümeti cumhurbaşkanı adaylarını korumakla görevlendirilecek güvenlikçilerin eğitimiyle ilgileniyorken, Brezilya hükümeti de terörle mücadele eğitimine ilgi duyduğunu bildirmişti.[45]

İlk müşterilerden biri Eylül 1998'de *Virginian-Pilot* gazetesine, "En iyinin en iyisi onlar," diyordu:

"Dünyanın en iyilerinden eğitim alacağınız bir okula gitmek harika. Burada olmak bir onur."[46]

Blackwater'ın verdiği eğitim duyulmaya başlayınca, Prince ve diğer yöneticiler şirketin türünün ilk örneği olarak isim yapmasını da güvenceye almak istedi.

Şirketin ilk başkanı Masciangelo, bir mülakat sırasında şöyle diyordu:

"Ben 15 yıldır otelcilik sektöründe olan emekli bir deniz piyade subayıydım ve onlar da bu konumdaki birini arıyordu. Blackwater eğitimden çok daha fazlasını veriyordu. Beni işe alma sebepleri müşteri hizmetleri, atmosfer, düzenleme ve sunulacak imkânlardı."[47]

1998 sonlarında Blackwater, konferans salonları, derslikleri, bekleme salonu, spor mağazaları ve yemekhanesiyle

850 metrekarelik bir tesise sahip olmakla övünüyordu. Caddeye bakan ön cephesi ve amfibi eğitimine uygun havuzunu da içeren çok çeşitli talim alanları ilk hizmetlerinden sadece bazılarıydı.[48]

Soldier of Fortune dergisi için çalışan Steve Waterman, 1999'da Blackwater'ı ziyaret ettiğinde, Moyock'taki tesisi anlatırken yere göğe sığdıramamıştı:

> "Büyük bir yemek salonu (daha ziyade bir kafeterya), odalarda uydu TV sistemleri ve duşlarda bol sıcak su. Blackwater'ı şimdiye dek ziyaret ettiğim sivil veya askeri tüm eğitim sistemlerinden üstün buluyorum. Son köşeyi dönüp de binaları gördüğünüzde, bu merkezi işletenlerin girişimlerinde gayet ciddi olduğu ve burayı birinci sınıf bir tesis yapmak için hiçbir masraftan kaçınılmadığı hemen belli oluyor.
>
> Binalar yepyeni (...) çok iyi tasarlanmış ve muntazam. Sağ tarafta koğuşlar ve taktik eğitim binaları var. Tam karşıda derslikler, ambar, idari ofisler, yemekhane, mühimmat deposu, konferans salonları ve muhtemelen abartılı av hikâyelerinin anlatıldığı ve hayvan postu doldurma sanatının sergilendiği dinlenme salonlarıyla ana bina duruyor. Şöminenin üzerinde kocaman bir boz ayının bütün heybetiyle tepenizden size baktığını hissediyorsunuz ve başka birçok hayvan da plastik gözleriyle her yandan sizi gözetliyor. Bir düzineyi aşkın insanın silahlara bakım yapabileceği silah temizleme bölümü ana binanın uzağında bir yerde. Tezgâhlar göğüs hizasında ve silahlardan toz ve pisliği sökmek için basınçlı hava hortumları var. İyi aydınlatılmış odaların her birinde dört ranza ve her yatak için geniş bir dolap var. Tuvaletlerde ayrıca bol sayıda duş kabini bulunuyor. Yatakhane binasının her iki yanında bir kanepeyle birkaç sandalyenin konulduğu geniş birer oda var. Dinlenme salonlarındaki TV'ler uydu sistemine bağlı. Bu odaların her birinde buzdolabı ve su soğutucusu da bulunuyor. Konukların incelemesi için dergiler de var."[49]

1998'de Blackwater, emniyet ve ordu mensupları arasında bir tabanca atış müsabakasına (Shoot-Out) ev sahipliği yaptı ve bu yarışma sonradan Blackwater'da Silahlı Atış olarak adlandırılıp dünyanın her yerinden insanları Moyock'a çekecek pek çok etkinliğin ilki oldu.

Blackwater çok geçmeden acı ve korkuyu suiistimal etmek konusundaki büyük yeteneğini gösterecekti. Aslında 1999 yılı, uluslararası televizyon kanallarında sonuna dek gösterilecek olan ve Blackwater için daha fazla iş, daha çok kâr anlamına gelen bir dizi çarpıcı şiddet olayına sahne olacaktı.

20 Nisan 1999'da Littleton, Colorado'da Dylan Klebold ile Eric Harris adındaki iki genç, üstlerinde siyah trençkotları, ellerinde yarı otomatik silahlarla, tepeden tırnağa çiftelerle donanmış halde öğrencisi oldukları Columbine Lisesi'ne girer. Bu, sonradan 'Colombine katliamı' olarak anılacak, okuldaki 12 öğrenci ve bir öğretmenin hayatına mal olan ölümcül bir saldırı olur.

1992-1993 ders yılında 32 olan silahlı okul baskın sayısının 1998-1999 ders yılında 19'a düşmesine karşılık, Columbine hakkındaki abartılı ve uydurma haberler, bu tür olayların ülkenin her yanına sıçrayabileceği yönünde bir paniğe yol açacaktır.[50] Bu panik hali de her düzeyden emniyet kuruluşunu bu tür vakalara müdahale yeteneklerini gözden geçirmeye sevk eder.

O tarihte Ulusal Taktik Subayları Birliği (NTOA*) sözcülerinden olan Ron Watson şöyle diyordu:

> "Hiç kimse Columbine vakasının olabileceğini düşünmemişti. Columbine düşünce biçimini değiştirdi. Eğitimi yeni bir problemle tanıştırdı."[51]

Böylece, 400 kadar SWAT** timi subayı da, Eylül

* National Tactical Officer's Association
** Special Weapons And Tactics

1999'da Blackwater 'in yeni kurulan *Liseler Hazır Mısınız!** programına katılmak üzere Moyock'a doğru yola çıkacaktı.[52]

NTOA, 15 derslikli, 1.370 metrekarelik tatbikat okulunun inşası için 50 bin dolar bağışlamıştı, ama proje Blackwater'a muhtemelen çok daha pahalıya mal olmuştu.[53] Daha sonraki projelerde Prince, sonunda ona bir faydası olacaksa, yeterli olanak ve motivasyonu da ortaya koyacaktı.

Al Clark bu konuda şöyle diyordu:

> "Erik'in ihtiyaç duyulan her şeyin bedelini peşinen ödemeye yetecek kadar parası vardı; yatırdıklarını geri alabiliyordu ve sermayesi boldu. Yaklaşık 500 milyon dolarlık bir mirasa konmuştu ki, bu da istediği gibi oynayacağı kadar paraya sahip olduğu anlamına geliyordu."[54]

Tatbikat okulunda çığlık efektleri, kan lekeleri, ateşli silahların yol açtığı yaralanmaların görüntüleri ve eğitim mühimmatı vardı. New York Polis Departmanı (NYPD) Acil Müdahale Birliği'nin emekli komutanı Al Baker, ortamı şöyle anlatacaktı:

> "Mahşeri bir karışıklıkta, kaosla baş etmeye çalışıyorsunuz. Olay yerindekilerin hepsi genç ve o kocaman mekânda yabancılık duygusu içindeler. Çok büyük bir gürültü var. Ateş edenin kim olduğu belli değil. Onlara çatışma ortamını tahliye tekniklerini öğretmeye çalışıyoruz. Çok fazla kanamalı yaralı var. Her an karşılaşılacak bir durum değil."[55]

Blackwater'ın *Liseler Hazır mısınız!* programını hızla oluşturup uygulamaya sokması, yılda 4 bin polis memuruna eğitim veren NTOA'yı 16'ncı yıllık konferansının bir kısmını Virginia Beach, bir kısmını Blackwater'ın Moyock tesisinde yapmaya ikna etti. Konferans, hem her eyaletten

* R U Ready High School

hem de Kanada, Haiti, Belçika ve İngiltere'den taktik timleri ve polis memurlarını bir araya getirmişti. Nisan 2000'de NTOA, binden fazla subayı *Liseler Hazır mısınız!* programı için eğitimden geçirdiğinde, ülke çapında tüm polis departmanları Blackwater adını daha fazla duymaya başladı.

O tarihte NTOA'da, bir akşam toplantısında Prince, Columbine'daki gibi olayları, 'teyakkuzun, özgürlüğün bedeli olduğu, iyi eğitilmiş kolluk kuvvetlerine ve orduya ihtiyacımız olduğu yolunda bir ihtar' olarak yorumlarken, "Dünyada kötülük hiç eksik olmaz" diyordu.[56]

1 Şubat 2000 tarihinde, kolluk kuvvetleri arasında adı yayılmaya başlayan Blackwater, Genel Hizmetler İdaresi (GSA*) ile federal kurumlara satabileceği mal ve hizmetler ile bunlara resmi olarak koyabileceği ücretlerin hükümet onaylı bir listesini çıkaran ilk sözleşmesini yaparak, geleceğe doğru çok büyük bir adım attı. Bir 'GSA tarifesi' elde etmesi, esasen Blackwater'ın hükümet nezdinde 'uzun vadeli sözleşmeler' yapmasının da yolunu açtı.[57] Tarifede, Blackwater tesislerini veya özel eğitim için Blackwater eğitmenlerini kullanmak için belirlenen ücretlerin bir listesi yer alıyordu. Taktik eğitim sahasının kullanımı, 20'nin altında atıcı için günlük 1.250 dolardı. Şehir eğitim sahası *Liseler Hazır mısınız!* programı bünyesinde bir ünite idi; 30'dan az kişi için günlük 1.250 dolar, daha fazla sayıda kişi içinse günlük 1.500 dolar isteniyordu. Her eğitim alanı, bir hükümet kurumu tarafından günlük olarak toplamda en az 500 dolar olmak üzere kişi başına 50 dolara kiralanabiliyordu. Bu tarife, Blackwater'ın eğitmenlerine (yakın koruma, kuvvet koruma, yakın menzil çatışması, gemi içinde harekât ile rehine kurtarma dersleri vermeleri karşılığında) günde 1.200 dolar kazandırıyor, Blackwater'ın kendi özel geliştirilmiş hedef tahtaları ile öteki eğitim teçhizatını isteyen her kuruma satmasına da olanak tanıyordu. Satılacak mallar arasında 1.335 dolarlık mermi fırlatıcılardan 170 dolarlık 'pepper

* General Services Administration

popper'lara,* 512 dolarlık dönen hedeflere dek pek çok ürün vardı.[58]

Bunlar lüks kalemler gibi gelmeyebilir, ama elindeki GSA tarifesi, ihaleleri kapmasını sağlayacak derecede iyi siyaset yapabildiğinde, Blackwater'a federal hükümetin bütün kapılarını açıyordu. Jamie Smith bir mülakatında, bu durumu, "Hükümet için bir Wal-Mart** sahibi olmak gibi bir şey," diye açıklıyordu.[59] Blackwater için yıllarca çalışmış eski bir CIA ajanı olan Smith, durumun avantajını şöyle açıklıyordu:

> "Bir GSA anlaşmanızın olması, hükümetin, ihale açmaya gerek duymadan gelip sizden alışveriş yapmasını sağlar."

Bir GSA tarifesini elinde tutan bir şirketin ondan sonra yapması gereken asıl iş, çeşitli devlet kurum ve ajanslarını sizin şirketinizin hizmetlerini sık sık ve çokça kullanmaya ikna etmek için çarkları yağlamaktır.

İşte şirketin siyasi bağlantılarının devreye girdiği yer tam da burasıdır. Halliburton, Blackwater ve diğerlerinin taklit edebileceği bir model geliştirmişti. Smith'in dediği gibi, "Al gülüm ver gülüm tipi bir şeydir bu ve şöyle dersiniz: İşte GSA tarifemiz, bir bakalım ne yapabiliriz!"

Blackwater'a GSA sözleşmesi uyarınca Mart 2000'de yapılan ilk ödeme, 'teçhizat eğitim gereçleri' için 68 bin dolar idi.[60] Ne rastlantıdır ki bu miktar, George W. Bush'u iktidara taşıyacak seçim yılı da olan o sene, ileriki bir tarihte Erik Prince'in Cumhuriyetçi Ulusal Eyalet Seçimleri Komitesi'ne bağışladığı miktarla aynı olacaktır.[61]

Blackwater'ın ilk 5 yıllık GSA sözleşmesinin değeri, (hükümetin, Blackwater'ın federal kurumlarla ne kadar iş yapabileceğine dair öngörüsü diyelim), 125 bin dolar gibi küçük bir rakamdı.[62] 2005'te sözleşme 5 yıl uzatılınca bu

---

* İnsan biçimi verilmiş, vurulunca devrilen portatif hedefler.

**Ted Burkett tarafından kurulan ve dünya çapında şubeleri olan bir hipermarketler zinciri.

tahmin de 6 milyon dolara çıkarıldı.[63] Ancak bu öngörülerin tamamı, Blackwater'ın GSA sözleşmesi ile alacağı asıl iş miktarının çok çok altındaydı. 2006 yılına gelindiğinde Blackwater, GSA tarifesiyle 111 milyon dolar kazanmıştı bile. GSA sözcüsü Jon Anderson, şöyle diyordu:

> "Bu sınırsız miktarda, sınırsız sayıda teslim sözleşmesi içeren getirisi çok yüksek bir tarifedir. Sözleşme ilk yapıldığında, yüklenici firma toptan siparişler için diğer yüklenicilerle rekabet etmek zorunda olduğundan, kurumların anlaşmalı firmaya sipariş verip vermeyeceğini bilmeyiz, dolayısıyla sözleşmenin değerini dolar cinsinden 125 bin olarak belirledik. Blackwater'ın girişimlerindeki büyük başarısı ortadaydı ve satışlarını 6 yıllık bir dönemde 111 milyon dolara çıkarmayı başardı."[64]

2000'de Blackwater için ticari cephedeki işler hızla ilerliyordu, ama Moyock tesisinde her şey o kadar da iyi değildi. Şirketin fikir babası olarak pek çoklarınca itibar gören adam Al Clark, kendini şirkette Prince ve diğerleriyle bir çatışmanın içinde buluvermişti. SEAL'dan arkadaşı ve eski bir Blackwater çalışanı olan Dale McClellan ile birlikte Özel Taktik Sistemleri'ni kuran Clark, o günleri şöyle anlatıyordu:

> "Zaman geçtikçe orada gerçekten de kabul edemeyeceğim bazı şeyler olmaya başladı, ben de ayrılıp başka bir işe geçtim. Vuku bulmaya başlayan şeylerden biri, Erik'in orayı zengin arkadaşları için bir oyun alanına dönüştürmek istemesiydi. Bana, neden standart Kara Kuvvetleri askeri ile bir SEAL'e aynı seviyede eğitim verdiğim soruldu. Cevabımsa, 'Neden bir insan hayatına giydiği üniformaya göre değer biçiyorsunuz, çünkü mermiler bir kez uçuşmaya başladılar mı böyle bir ayrım yapmaz,' olmuştu ve esasen bana standartlarımın fazla yüksek olduğu söylendi."[65]

Clark, "Derslerde herkese elimdeki her şeyi veriyordum ama şirket yöneticileri her şeyi verirsem müşterilerde bir daha gelme isteği kalmayacağını düşünüyorlardı," diyordu:

"Benim savımsa, zaten geri gelme ihtimallerinin olmadığı ve bizimle oldukları sürece onlara sahip olduğumuz her şeyi vermemiz gerektiği şeklindeydi. Bir sürü polis, kendi görev yerlerinde edinemeyecekleri eğitimi alacaklarını düşündükleri bir okula gitmek için kendi cebinden ödeme yapıyor ve tatil günlerini ailelerinden uzakta geçiriyordu."

Clark, Prince ile yollarının ayrılması üzerinde çok durmak istemiyordu, ama yine de Blackwater'dan ayrılışıyla ilgili hislerini kısaca anlatacaktı:

"Şöyle söyleyeyim: Profesyonellerce profesyoneller için yapılmış bir yer ve profesyonel bir yer olsun istemiştim, ama artık böyle olacakmış gibi gelmiyordu bana."[66]

Clark 2000'de ayrıldığında Blackwater çoktan başarıya giden yola koyulmuş, GSA sözleşmesiyle birkaç yüz bin dolar ve daha başka nemalar elde etmişti, ama asıl patlamayı yaşamasına daha bir yılı aşkın bir zaman vardı.

Bu patlama ise sorumluluğu Usame bin Ladin'e yüklenen iki terör saldırısı sayesinde olacaktı.

12 Ekim 2000 sabahı saat 11.00'ı biraz geçe, Yemen'in Aden Limanı'nda olağan yakıt ikmalini henüz tamamlamış olan ABD Donanması'na ait güdümlü füze destroyeri *USS Cole*'a küçük bir tekne yaklaşır. Tekne geminin iskele tarafına yanaşınca infilak eder; koca gemide on ikiye, on iki metrelik bir delik açılır. Amerikalı 17 denizcinin öldüğü ve 39 kişinin de yaralandığı bu intihar saldırısının sorumluluğunu daha sonra Usame bin Ladin üstlenir.

1999 Columbine katliamından sonra yaşanan ve Blackwater'a yarayan bu ikinci trajedi, Erik Prince'in eski yeri Donanma ile kurucusu olduğu Blackwater'ın 'kuvvet koruma' eğitimini yürütmek üzere 35.7 milyon dolarlık bir sözleşme bağlamasına yarayacaktır.[67]

Ortalama bir Donanma asteğmenine geleneksel olarak

muharebe görevi için eğitim verilmezken, Donanma Filosu'na yönelik tehditlerin artmasıyla birlikte bu eğilim de değişmeye başlar. Donanma Harekât Başkanı Amiral Vern Clark, Mayıs 2001'de Senato Silahlı Hizmetler Komitesi'ne bilgi verirken şöyle diyecekti:

> "*USS Cole*'a yapılan saldırı, korkunç bir trajedi ve dünyanın her yerinde askeri güçlerimizin her gün karşı karşıya olduğu tehdit türünün, bugün ve gelecekte kuvvet korumanın önemine dikkati çeken çarpıcı bir örneğidir. Donanma içeride ve dışarıda bu tehdidi savuşturmak için harekete geçmiştir; planlama ve öz-savunma yöntemlerimizde köklü bir değişime gidilmiştir. AT/FP (Terörle Mücadele/Kuvvet Koruma) her misyon, faaliyet ve olayın ana odağında görev aldığından, fiziksel güvenliğe muharebeci yaklaşımını daha iyi oturtmak amacıyla, Deniz Kuvvetleri'ne personel alımında, personel eğitim ve donanımında düzeyi yükselttik. Ayrıca, kendimizi bu anlayışın tek tek her bir denizcimize aşılanmasını sağlamaya adadık."[68]

O tarihte Donanma zaten 'rekabet, özelleştirme ve taşerondan hizmet alma yoluyla altyapı maliyetlerini azaltmaya dönük kapsamlı bir planı'[69] tamamlamaya yoğunlaşmıştı. Projeleri arasında, taşerondan hizmet alımı için 80 bin 500 tam zamanlıya denk pozisyonun gözden geçirilmesi de vardı.[70] *USS Cole*'un bombalanması Blackwater'ın işlerini hatırı sayılır ölçüde canlandırmışsa da, bu, ABD topraklarındaki gelmiş geçmiş en büyük terör saldırısı sayesinde gelecek vurgunun yanında pek hafif kalacaktı.

11 Eylül 2001 sabahı 92 yolcusuyla Boston'dan Los Angeles'a seyretmekte olan 11 sefer sayılı American Airlines uçağı, aniden seyrini değiştirip doğruca New York'a yönelmişti. Saat 08.46'da uçak, Dünya Ticaret Merkezi'nin Kuzey Kulesi'ne çakıldı, 17 dakika kadar sonra da, United Airlines'a ait 175 sefer sayılı uçak Güney Kulesi'ne

çarptı. Saat 09.37'de American Airlines'ın 77 sefer sayılı uçağı Pentagon'u vurdu.

ABD'nin en ünlü binalarının ikisinden alevler ve dumanlar yükselirken, bu saldırılar, Başkanlık seçimi üzerinden henüz bir yıl bile geçmeden, Beyaz Saray'a yerleşenlerin çoğunun onca zamandır istediği özelleştirme ve fetih planlarına da anında hız kazandırdı. Zaten, 10 yıl önce Dick Cheney tarafından başlatılan özelleştirme programının hızla uygulanmasından sorumlu Thomas White da (ki eski bir Enron* yöneticisiydi) artık Bush'un Kara Kuvvetleri Bakanı idi. [71]

Program, çok geçmeden 100 milyon dolarlık kâr amaçlı bir küresel askeri sanayinin patlamasına tanıklık edecek ve yönetimin yeni ilan ettiği 'terörle savaş'ın en büyük destekçileri arasında Erik Prince'in Blackwater'ı da bulunacaktı. Al Clark'ın da ifade ettiği gibi, "Bugün Blackwater'ı Blackwater yapan Usame bin Ladin'dir."[72]

Blackwater'ın Başkan Yardımcısı Chris Taylor 2005'te George Washington Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde yaptığı konuşmada şunları söylüyordu:

> "Aden, Yemen'de *USS Cole*'un bombalanması ABD Donanması'nda bir dalgalanma yarattı, ama sonra 11 Eylül yaşandı ve dalgalar tüm dünyaya yayıldı. Donanma, günümüzün terör tehdidiyle savaşmak için tüm denizcilerin, temel ve ileri düzey kuvvet koruma tekniklerinde ciddi eğitime olan ihtiyaçlarını farkederek yerinde bir tepki verdi. Donanma fişek hızıyla, bugün ülke çapında büyük bölümünü Blackwater'ın yürütüp yönettiği sağlam bir eğitim programı oluşturmak için harekete geçmiş durumdadır. Dünyanın her yerinde denizcile-

* Dünya enerji devi Enron, 2000'de Fortune500 listesinde 101 milyar dolar cirosu ve 22 bin çalışanıyla 7'nci sırada yer almasına karşılık 2001'de iflas etti. Üst düzey yöneticilerin iflastan hemen önce ellerindeki tüm hisseleri sattıkları, muhasebe kayıtlarının büyük bölümünü imha ettikleri ortaya çıktı. Enron, bu skandalla muhasebe kayıtları üzerinde yapılan sistematik, kurumsal ve en yaratıcı dolandırıcılığa imza attı.

rimiz bugün artık, limanlardaki donanma gemilerine olabilecek ve olan saldırıları saptamaya, yerinde müdahale edip bozguna uğratmaya daha hazır durumdadır. Şimdiye kadar Blackwater yaklaşık 30 bin denizciyi eğitmiştir."[73]

Blackwater'a resmi olarak 'temel kuvvet koruma eğitimi, silahlı nöbet eğitimi ve kolluk eğitimini içeren kuvvet koruma eğitimi'ni[74] yükleneceği 35.7 milyon dolarlık bir iş ihale edildi. İşin ağırlıklı olarak Norfolk'ta, kalan bölümünün de San Diego ve San Antonio'da yapılması gerekiyordu.[75] İşin denetiminden sorumlu bir Blackwater eğitimcisi, 2002'de işin başlamasından kısa süre sonra, eğitmenlerin, 'acemi birliği dışında hayatında hiç ateşli silah eline almamış' çok sayıda denizciyle karşılaşınca şok yaşadıklarını söyleyecekti.[76]

11 Eylül sonrası ortam, sahip oldukları, sözüm ona hayal gücü ve personelle sınırlı, şirketleri için Erik Prince ve Blackwater'daki çalışma arkadaşlarına, üzerine kârlı bir gelecek çizecekleri boş bir tuval sunmuştu.

Savunma Bakanı Donald Rumsfeld göreve geldiğinde, ABD'nin açtığı savaşlarda Blackwater gibi özel şirketlerin oynayacağı rolü önemli oranda artırmayı kafasına koymuştu ve 11 Eylül, bu gündemi olabilecek en hızlı şekilde devreye soktu.

27 Eylül günü, yani 11 Eylül'den iki hafta sonra, medyada pek boy göstermeyen Prince, *Fox News*'in en sevilen programı *The O'Reilly Factor*'e konuk oldu. Programda Prince, "4 yıldır eğitim işindeyim ve insanların güvenlik meselesini ciddiye aldıklarından bir parça şüphe duymaya başlamıştım; şimdiyse telefonlar susmak bilmiyor,"[77] diye konuşacaktı.

Prince'in *Fox News*'a çıkma amacı, sivil uçuş güvenlik programını ve bir kısmı Blackwater'da olmak üzere güvenlik personelinin alacakları eğitimi tartışmak içindi. O ay Blackwater, FBI ile en düşüğü 610 bin dolar değerinde ol-

mak üzere sözleşmeler imzaladı.[78] Çok geçmeden şirket, Enerji Bakanlığı Ulusal Nükleer Güvenlik İdari Hizmetler Merkezi'nden tutun da, Hazine Bakanlığı Mali Suçlar İstihbarat Ağı'na ve Sağlık ve İnsani Hizmetler Dairesi Müsteşarlığı'na kadar, hükümete hemen her koldan eğitim hizmeti sunacaktı.[79]

Blackwater 11 Eylül sonrasında eğitim hizmetleriyle profilini yükseltip kâr marjını artırdı artırmasına ama asıl ününü ve servetini 2002'de Blackwater Güvenlik Danışma Şirketi'ni kurup dünyaya kiralık asker pompalamaya başlayınca kazandı. Blackwater'ın kuruluşundan sonra Erik Prince bir başka fikre daha aracılık edecekti: Bu kez söz konusu olan eski CIA ajanı Jamie Smith'in tasarısıydı.

Smith, Blackwater'a pek de uzak olmayan bir yerde, Virginia Beach'te, 'Amerika'nın önde gelen Hıristiyan üniversitesi' Regent Üniversitesi'nde hukuk öğrencisi iken, Al Clark tarafından silah sınıfları konusunda ders vermesi için işe alınmıştı.[80]

Bir mülakatında Smith, özel bir güvenlik şirketinin olabilirliği üzerinde, ilk kez 1991 Körfez Savaşı sırasında CIA ajanı olarak çalışırken kafa yorduğunu söylemişti. "Tüm bunları 10 yıl önceden tahmin ettiğimi falan söylemiyorum, çocukça bir fikirdi işte, sanki özelleştirme eğilimleri sürecek gibi görünüyordu," diyordu Smith:

> "Benzer işleri yapan şirketler de vardı ama kamuoyunda pek bilinmiyorlardı. DynCorps faaliyet gösteriyordu, aynı çizgide iş yapan başka şirketler de vardı, örneğin SAIC.*"

Smith, ordunun askeri tesisleri korumada özel güçleri

* Scientific Applications International Corp. SAIC'nin yönetim kurulu üyelerini (aynı zamanda ortaklarını) Pentagon ve CIA'in eski yöneticileri oluşturuyor ve şirketin bir patronu yok. Bu patronsuz 'özel' şirketin başındakiler arasında iki eski CIA yöneticisi (Bobby Ray Inman ve Robert Gates) ile iki yüksek rütbeli asker (eski Genelkurmay Başkan Yardımcısı William Owens ve eski Ulusal Güvenlik Konseyi üyesi Wayne Dowling) bulunuyor.

kullanmaya başlayacağını anladığını söylüyordu ki, 'kuvvet koruma' diye bilinen bu uygulama sayesinde ordudan muharip güç olarak daha fazla yararlanılacaktı. Eğilim buydu ve Smith, 'gönüllü bir hizmet olan ordumuzun, doğası gereği zapt edilebileceğini sanmadığını' da söylüyordu:

> "Sizin için daha değerli bir sürü şey yapabilecekken gönüllü güçlerinizin ön kapıda nöbet tutmasını ister misiniz gerçekten? İşte ben de değişeceğine hiç ihtimal vermediğim gibi, büyük olasılıkla aynen devam edeceğini düşünüyordum."[81]

Birkaç yıl önceki Al Clark gibi, Jamie Smith de o tarihte kendi özel güvenlik şirketini kuracak olanaklardan yoksundu, ama o sıralar bu yönde çok kuvvetli olmasa bile bir talep olduğu kesindi. Ardından, 11 Eylül sonrasında Smith, Prince'in onu çağırıp, "Hey, tam zamanlı bir işi ve yeniden bizimle çalışmayı düşünmeni isterim," dediğini, kendisinin de "Benim için ilginç olur, eğer bu güvenlik şirketini yaratabileceksek bunu yapmayı düşünebilirim," diye yanıt verdiğini söylüyor.

Prince kabul etmişti. Ama Smith'e göre, Prince kısa sürede Blackwater'ın en büyük para makinesine dönüşecek bu şeyin ucundaki ödülü görememişti. Smith, "Bana 'tüm zamanını buna ayıramazsın, çünkü işe yaramayacak,' dendi. 'Zamanının yüzde 20 kadarını bu işe ayırabilirsin, ama daha fazlası olmaz, şu anda yaptığın işe yoğunlaşman gerekiyor,' dediler," diye anlatıyordu.[82]

Smith, Aralık 2001'de Blackwater'a tam zamanlı çalışmak üzere girer ve hemen bir ay sonra da Delaware'de Blackwater Güvenlik Danışma birimini kurarlar.[83] ABD'nin, Afganistan işgalini gerçekleştirip, Irak işgalini de planlanmaya başladığı o birkaç ay içerisinde Blackwater Güvenlik Danışma çoktan kâra geçecek, bir ay gibi kısa bir sürede de değerli bir CIA sözleşmesinden yüz binlerce dolar kazanacaktı.[84]

Blackwater'a ilk güvenlik sözleşmesini kapmayı başaran kilit oyunculardan biri, CIA İcra Direktörü, yani ajansın üç numaralı adamı A.B.'Buzzy' Krongard idi.[85] Bu göreve, Mart 2001'de getirilen Krongard[86] bir casus için alışılmadık bir geçmişe sahipti; meslek hayatının büyük bölümünü bir yatırım bankacısı olarak geçirmişti. Ülkenin en yaşlı yatırım bankacılığı firması Alex.Brown'u en başarılılar arasına sokmuş, sonunda 1998'de emekli olurken de şirketi Bankers Trust'a satmıştı.[87]

Krongard'ın, 1998'de George Tenet'in özel danışmanı olarak Ajans'a resmen girişinden yıllar önce de zaten örgüt adına gizli işler yaptığı söylentileri vardır.[88] Ancak Krongard, CIA Direktörü ile nasıl tanıştığını açıklamayacak, yalnızca 'ortak dostlar' aracılığıyla olduğunu söylemekle yetinecekti.[89] Princeton Üniversitesi mezunu, onur listesinde adı olan bu lakros* oyuncusu, bir keresinde büyük bir beyaz köpekbalığının çenesine yumruk atmış olmakla övünür. Hayvanın dişlerinden birini bir zincire takan bu eski deniz piyadesinin olayla ilgili fotoğrafları da ofisinde sakladığı söylenir.[90] Bu cesaret gösterisine rağmen, 2001'de üç numaralı makama oturmasından kısa süre sonra *Newsweek*'te yayınlanan bir haberde, ajansta kimilerinin Krongard'ın özenti biri olduğunu düşündüğü yazıldı. Krongard'ın buna cevabı şöyle olmuştu:

> "Bir özenti mi? Belki öyleyim, belki de değilim. Sizin anlayışınıza kalmış."[91]

11 Eylül komplo teorisyenleri uzun zamandır Krongard ile ilgileniyordu; zira 1998'e dek başında bulunduğu ve ayrılışının ardından Deutsche Bank tarafından satın alınan bankanın, 11 Eylül'den hemen önce United Airlines hisselerine aşırı yüksek bir satış opsiyonu konulmasından sorumlu olduğu, bu opsiyon primlerinin hiçbir zaman tahsil edilmediği iddia ediliyordu.[92] Ama tabi ki, saldırıları önceden bildiğine dair bir delil yok ortada.

---

* ABD'nin kuzeydoğusunda popüler olan, hokeyi andıran bir takım oyunu.

CIA'de George Tenet'in emrinde çalıştığı sırada, Krongard ajans içinde bölümlerin yeniden düzenlenmesi[93] ve istihbarat girişim firması[94] gibi projeleri uygulamaya sokmak için çalışıyor, ama zaman zaman açıklamalar da yaptığı oluyordu. Ekim 2001'de, "Savaş bilmediğiniz güçler tarafından, görmeyeceğiniz eylemlerle ve bilmek istemeyebileceğiniz şekilde, büyük oranda kazanılacak, ama galip çıkan biz olacağız," demişti.[95]

Bundan 3 yıl kadar sonra, Ocak 2005'te Krongard, yönetimde en üst düzey isim olduğunda, açık açık, Usame bin Ladin'in öldürülmemiş veya yakalanmamış olmasının faydalarından söz edişiyle haber oldu:

> "Ortalarda dolaşmasının bizim için daha hayırlı olacağını ileri sürebilirsiniz. Çünkü bin Ladin'e bir şey olursa onun yerini almak için yarışa girecek ve bir terör seli yaratarak, ne kadar maço olduklarını gösterecek bir sürü insan çıkar ortaya. (...) O durumda bir terörist liderden çok karizmatik bir lidere dönüşecektir."[96]

Krongard, bin Ladin'i tarif ederken de şunları söylüyordu:

> "Bir şef değil de daha çok bir risk sermayedarına benziyor. Diyelim ki siz ve ben Trafalgar Meydanı'nı havaya uçurmak istiyoruz. Bu durumda bin Ladin'e gideriz. O da bize, 'Evet, işte bu para, bunlar da pasaportlar, silaha ihtiyacınız varsa falanca adama gidin,' diyecektir."[97]

Prince ile Krongard arasındaki asıl bağlantının ne olduğu tam olarak belli değil. Kimileri, Krongard'ın Prince'in babasını tanıdığını iddia etmiştir.[98] Kısa bir telefon görüşmesinde Krongard sadece Prince ve Blackwater için "Biliyorum," diyecekti.[99] Bununla birlikte, eski bir Blackwater yöneticisi "Erik ile Krongard'ın iyi ahbap olduğunu biliyorum," diye iddia etmişti.[100]

Krongard'ın bu işteki katkısı nedir bilinmez ama Blackwater'a, Nisan 2002'de ilk güvenlik sözleşmesini veren CIA olur.[101]

Krongard, Kabil'i ziyaret eder ve örgütün oradaki yeni merkezinin güvenlik zaafının hayli yüksek olduğunu söyler.[102] Ardından, Kabil'deki CIA istasyonuna 20 güvenlik görevlisi temin etme işi de 6 aylığına 5.4 milyon dolarlık ihalesiz sözleşmeyle Blackwater'a verilir.[103] Krongard, şirketin sözleşmeyi kapmasını sağlayanın, kendisinin Prince ile bağlantısı değil Blackwater'ın teklifi olduğunu ve Prince ile sözleşme hakkında konuştuğunu söyler, ama kimin kimi aradığını belirtmez: 'Neyin önce olduğundan, tavuğun mu yumurtadan yumurtanın mı tavuktan çıktığından emin değil'dir.[104] Ona göre, söz konusu CIA sözleşmesinin imzalanmasından bir başkası sorumludur. Krongard kendisiyle yapılan bir mülakatta şöyle diyordu:

> "Blackwater sözleşmeyi aldı, çünkü bölgedeki insanlara ulaşabilecek ilk insanlar onlardı. Topun ağzındaydık. Kabil'den döner dönmez maliyeti ne olursa olsun yapılması gerekeni yaptık. (...) Tek endişemiz insanlarımızın azami güvenliğini sağlamaktı. Bunu Marslılar'ın yapacağını düşünseydik, olasılıkla onlara giderdik."[105]

Anlaşılan, Krongard ile Prince, sözleşme imzalandıktan sonra daha sıkı fıkı olmuşlardı. Eski bir Blackwater yöneticisi de bir mülakatında bu durumu şöyle anlatıyordu:

> "Krongard gelip Blackwater'ı ziyaret etti; ailesine etrafı gezdirmek zorunda kaldım ve onlara poligonda defalarca atış yaptırttım. Bu sözleşme imzalandıktan sonraydı ve sanırım sadece yeni kiraladığı şirketi görmek için gelmiş olabilirdi. "[106]

Belli ki, Prince'in terörle savaşta gizli operasyonlarda yer alma umudu tükenmişti; hem de öyle tükenmişti ki, kişisel olarak ön saflarda mevzileniyordu.[107] Robert Young Pelton'un *Licensed to Kill*'[108] (Öldürme Yetkisi) isimli kitabına göre, Erik Prince, Blackwater'ın Mayıs 2002'de başlayan ilk CIA sözleşmesini yerine getirmek için gönderdiği ilk 20 kişilik kadroda Jamie Smith'e eşlik etmişti. Timin büyük bölümü, CIA'in Kabil istasyonu ve havalimanındaki mülklerinin güvenliğinden sorumluydu, ama Smith ve Prince Afga-

nistan'daki en tehlikeli yerlerden birine, Birleşik Devletler'in Pakistan sınırından yaklaşık 7 kilometre uzakta bir üs kurmakta olduğu Shkin'e de gittiler. Ama daha bir hafta geçmişken Prince, Shkin müfrezesinden ve ABD güçlerinin faaliyet merkezi olan çamurdan kaleden (bazıları 'Alamo' diyordu) ayrıldı.

Smith, Pelton'a, Prince'in daha çok 'CIA'in paramiliter gücüymüş gibi davrandığını' ve Blackwater Güvenlik birimine daha fazla iş verebilecek kişilerle 'geyik' yapmak için oradan ayrıldığını söyledi.[109]

Smith, Shkin'de 2 ay, ardından Kabil'de 4 ay kaldı. Shkin'den ayrılışının ardından Prince de Kabil'de bir hafta kaldı. Prince bu deneyimden öyle hoşlanmış olacak ki, akabinde CIA örgütüne girmeye çalıştı, ama dediklerine göre, yalan makinesi testinden ikna edici bir sonuç alamayınca başvurusu reddedildi.[110] Prince'e tam bir CIA ajanı statüsü layık görülmediyse de, anlaşılan örgütle yakın bağlarını korudu. Söylenen o ki, Prince'e CIA istasyonlarının pek çoğuna giriş izni veren bir 'yeşil kart' verilmişti.[111] Bir CIA kaynağı 2006'da *Harper's* muhabiri Ken Silverstein'a, "Düzenli olarak oradadır, (CIA merkezinde) sanırım ayda bir veya daha fazla," demişti:

> "Özellikle (harekât direktörlüğünde) üst düzey kişilerle görüşür."[112]

CIA ile yapılan da dahil, istihbarat ve güvenlik sözleşmeleri 'kara' sözleşme olduğu için, Blackwater'ın bu ilk Afganistan işinden ne kadar kazanmaya başladığını tam olarak saptamak zor, ama Smith o süreci Blackwater için hızlı bir büyüme dönemi olarak betimliyordu. Şirketin CIA ve ordu için yaptığı iş ve Prince'in askeri ve siyasi bağlantıları Blackwater'a, ilerideki en büyük sadık müşterisine, yani Birleşik Devletler Dışişleri Bakanlığı'na kur yaparken önemli avantaj sağlayacaktı. Smith, şöyle diyordu:

> "Bu ilk sözleşmenin süresi dolduktan sonra yolun hemen yukarısındaki Dışişleri Bakanlığı ile epey flört et-

tik; bu yüzden Kabil'deyken oraya pek çok kez gittik ve bizi de gemilerine almaları için onları tavlamaya çalıştık. Dışişleri Bakanlığı ikna edilip bir sözleşme yapılınca öteki kapılar da açıldı.

Hükümetin, dünyanın her yerindeki ülkelerde ofisi bulunan iyi örgütlenmiş bir birimine giriş fırsatını bir kez yakalamak (korkunç bir benzetme olabilir ama) sanki kanserin metastaz yapması gibidir; bilirsiniz işte, hastalık bir kez kanınıza karıştı mı birkaç gün içinde tüm vücudunuzu kaplar. Ne demek istediğimi anlıyorsunuz, değil mi? Yani bu kanala girmişseniz, bir problemin olduğu ve bir ofisin bulunduğu her yerde bir fırsat var demektir."[113]

Blackwater, ABD güçlerinin Mart 2003'te Bağdat'a girmesiyle hayatının fırsatını yakalayacaktı. Derin siyasi ve dini bağlantılar ve bir GSA tarifesi ile kuşanmış olan Prince, adamlarını Bush yönetiminin Bağdat'taki en üst düzey adamı, Büyükelçi L. Paul Bremer III için özel korumalar olarak konumlandıracak sansasyonel bir sözleşme kopardı.

'Genel Vali' olarak anılacak olan Bremer, Prince gibi sonradan Katolik olmuş ve Amerikan askeri gücünü kullanarak dünyayı ABD çıkarlarına göre -tamamen demokrasi adına- yeniden kurma planını tutkuyla benimsemiş sıkı bir serbest piyasacıydı.

Bremer sözleşmesi, Prince'i, teo-kon hareketini oluşturan güçlerin pek çoğu tarafından uzun zamandır istenen bir savaşın ileri hatlarında konuşlanmış seçkin bir özel gücün dümenine yerleştirecekti. Daha birkaç yıl önce Kuzey Carolina'nın bir bataklığındaki basit bir atış alanı olan Blackwater, artık Bush yönetimi tarafından terörle savaş filosunun asli unsurlarından biri olarak kabul ediliyordu.

Meslekten Donanma SEAL'ı olan Blackwater Başkanı Gary Jackson, çok geçmeden Blackwater'ın sözleşmelerinin, şirketin bir federal kurumla yapmakta olduğu işi bir başka kuruma söyleyemeyeceği kadar gizli olmasıyla övünecekti.[114]

Irak, paralı askerler için çok önemli bir olgunlaşma fırsatıydı ve Blackwater kısa bir sürede bu sanayinin öncüsü olup çıkıyordu. Ama Prince'in güçleri Irak'a konuşlanalı daha bir yıl olmadan, Blackwater'ın 4 adamı kendilerini ölümcül bir görevde bulacaklardı. Sünni Üçgeni'ndeki bu ölümcül görev, Blackwater'ı dünyaya rezil edecek, hem ABD'nin işgal harekâtının hem de Irak halkının direniş hareketinin seyrini bütünüyle değiştirecekti.

Her şey Felluce adındaki şehirde oldu.

[1] Söyleşi, Temmuz 2006.
[2] *Aynı kaynak.*
[3] *Aynı kaynak.*
[4] Erik D. Prince'in askeri kayıtlarının yazardaki kopyası.
[5] Söyleşi, Temmuz 2006.
[6] 'Blackwater's Founder on the Record,' *Virginian-Pilot*, 24 Temmuz 2006.
[7] 'Wife of Prince Founder Disappointed by Layoffs,' *Holland Sentinel*, 1 Nisan 2004.
[8] 'Blackwater's Founder on the Record,' *Virginian-Pilot*, 24 Temmuz 2006.
[9] Blackwater USA web sitesi, www.blackwaterusa.com/about/erişim 14 Kasım 2006.
[10] 'Blackwater's Founder on the Record,' the *Virginian-Pilot*, 24 Temmuz 2006.
[11] Söyleşi, Ağustos 2006.
[12] Dan Briody, *The Halliburton Agenda: The Politics of Oil and Money*, John Wiley & Sons, Hoboken, New Jersey, 2004, s. 195–196.
Blackwater_process .qxp 2/1/07 9:56 AM Page 388
[13] *Aynı kaynak.*
[14] *Aynı kaynak.*
[15] *Aynı kaynak.*
[16] Söyleşi, Temmuz 2006.
[17] Söyleşi, Temmuz 2006.
[18] Jon Frank, 'Best of the Best Arms Training Site Aims to Lure Gun Enthusiasts, Soldiers,' *Virginian-Pilot*, 27 Eylül 1998.
[19] 'The End of Democracy?' *First Things*, Kasım 1996.
[20] *Aynı kaynak.*
[21] *Aynı kaynak.*
[22] *Aynı kaynak.*
[23] Charles W. Colson, 'Kingdoms in Conflict,' *First Things*, Kasım 1996.
[24] James C. Dobson, 'The End of Democracy? A Discussion Continued,' *First Things*, Ocak 1997.
[25] 'The End of Democracy?' *First Things*, Kasım 1996.
[26] Freiheit Vakfı ve Edgar ve Elsa Prince Vakfı kayıtları.
[27] Erik D. Prince'in askeri kayıtları.
[28] Delaware şirketi kayıtları.
[29] Jon Frank, 'Best of the Best Arms Training Site Aims to Lure Gun Enthusiasts, Soldiers,' *Virginian-Pilot*, 27 Eylül 1998.
[30] Blackwater USA web sitesi, 5 Nisan, 2004.
[31] ABD nüfus sayımı.
[32] Anna Saita, 'Hearing Set on Beach Man's Plan for Shooting Range in Moyock,' *Virginian-Pilot*, 5 Aralık 1996.

[33] *Aynı kaynak.*
[34] Anna Saita, 'Currituck Rejects Outdoor Firing Range: An Ordinance Change Was Needed to Pave the Way for the Project,' *Virginian-Pilot*, 8 Ocak 1997.
[35] *Aynı kaynak.*
[36] *Aynı kaynak.*
[37] *Aynı kaynak.*
[38] *Aynı kaynak.*
[39] Jon Frank, 'Best of the Best Arms Training Site Aims to Lure Gun Enthusiasts, Soldiers,' *Virginian-Pilot*, 27 Eylül 1998.
[40] Söyleşi, Temmuz 2006.
[41] Söyleşi, Temmuz 2006.
[42] www.navstanorva.navy.mil/history.htm, 14 Kasım 2006.
[43] Söyleşi, Temmuz 2006.
[44] Söyleşi, Temmuz 2006.
[45] Jon Frank, 'Best of the Best Arms Training Site Aims to Lure Gun Enthusiasts, Soldiers,' *Virginian-Pilot*, 27 Eylül 1998.
[46] *Aynı kaynak.*
[47] Söyleşi, Temmuz 2006.
[48] Steve Waterman, 'Blackwater Lodge,' http://williambowles.info/guests/blackwater.html, erişim: 23 Haziran 2006.
[49] *Aynı kaynak.*
[50] Kathy Scruggs, 'Class Is In for SWAT Teams; North Carolina Facility Provides Realistic Setting to Train Officers for the Latest Type of Domestic Terrorism,' *Atlanta Journal-Constitution*, 24 Ekim 1999.
[51] Jon Frank, 'Training Program Simulates a School Under Assault; Blackwater Lodge in Moyock Is Run by Former SEALs,' *Virginian-Pilot*, 23 Eylül 1999.
[52] *Aynı kaynak.*
[53] *Aynı kaynak.*
[54] Söyleşi, Temmuz 2006.
[55] Kathy Scruggs, 'Class Is In for SWAT Teams,' *Atlanta Journal-Constitution*, 24 Ekim 1999.
[56] Jon Frank, 'Training Program Simulates a School Under Assault,' *Virginian-Pilot*, 23 Eylül 1999.
[57] Genel Hizmetler İdaresi sözcüsü Jon Anderson'ın 19 Eylül 2006 tarihli e-postası.
[58]
ww.gsaadvantage.gov/ref_text/GS07F0149K/GS07F0149K_online.htm; www.gsaelibrary.gsa.gov/ElibMain/ContractorInfo?contractNumber=GS-07F-0149K&contractorName=BLACKWATER+LODGE+AND+TRAINING+CE&executeQuery=YES; erişim 14 Kasım 2006.

[59] Söyleşi, Ağustos 2006.
[60] Savunma Bakanlığı kayıtları.
[61] Federal Seçim Komisyonu kayıtları.
[62] 19 Eylül 2006 e-posta.
[63] *Aynı kaynak.*
[64] *Aynı kaynak.*
[65] Söyleşi, Temmuz 2006.
[66] *Aynı kaynak.*
[67] FedBizOps Web site, www.fbo.gov/servlet/Documents/R/450249, erişim 25 Temmuz 2006.
[68] Amiral Vern Clark'ın ifadesi, Senato Silahlı Hizmetleri Komitesi, 3 Mayıs 2001.
[69] 1998 Deniz Kuvvetleri Bakanlığı durum raporu, Bölüm 7: 'Efficiency: Exploiting the Revolution in Business Affairs.'
[70] *Aynı kaynak.*
[71] Barry Yeoman, 'Soldiers of Good Fortune,' *Mother Jones*, Mayıs/Haziran 2003.
[72] Bill Sizemore ve Joanne Kimberlin, 'Profitable Patriotism,' *Virginian-Pilot*, 24 Temmuz, 2006.
[73] Chris Taylor'ın George Washington Üniversitesi, Hukuk Fakültesi'nde yaptığı konuşma, 28 Ocak 2005.
[74] 'Defense Contracts,' *Defense Daily*, 18 Eylül 2002.
[75] *Aynı kaynak.*
[76] Matthew Dolan, 'Tough Duty: The Terror Watch; Protecting Their Own,' *Virginian-Pilot*, 15 Aralık 2002.
[77] Erik Prince *The O'Reilly Factor* TV Programında, 27 Eylül 2001.
[78] Federal Satın Alma Veri sitemi kayıtları.
[79] *Aynı kaynak.*
[80] Regent Üniversitesi web sitesi, www.regent.edu, erişim 17 Kasım 2006.
[81] Söyleşi, Ağustos 2006.
[82] *Aynı kaynak.*
[83] Delaware Eyalet kayıtlarının yazardaki kopyası.
[84] Söyleşiler, Ağustos 2006; Robert Young Pelton, *Licensed to Kill: Hired Guns in the War on Terror*, Crown, New York, 2006, s. 36–41.
[85] *Aynı kaynak.*
[86] 'Former Alex.Brown Exec Becomes CIA's No. 3 Man,' *Associated Press*, 16 Mart 2001.
[87] Anita Raghavan, 'Bankers Trust's Vice Chairman Resigns to Become Counselor to CIA Director,' *Wall Street Journal*, 21 Ocak 1998.
[88] Evan Thomas, 'A James Bond Wanna-be? Buzzy Krongard Plans to Shake Up the Troubled CIA,' *Newsweek*, 28 Mayıs 2001.
[89] *Aynı kaynak.*

[90] *Aynı kaynak.*
[91] *Aynı kaynak.*
[92] Chris Blackhurst, 'Mystery of terror 'insider dealers,' *Independent on Sunday* (UK), 14 Ekim 2001.
[93] Evan Thomas, 'A James Bond Wanna-be? Buzzy Krongard Plans to Shake Up the Troubled CIA,' *Newsweek*, 28 Mayıs 2001.
[94] David Ignatius, 'The CIA as Venture Capitalist,' *Washington Post*, 29 Eylül 1999.
[95] 'It's Not Going to Be Pretty, CIA Says,' (Hobart) *Mercury*, 20 Ekim 2001.
[96] Tony Allen-Mills, 'Let Bin Laden Stay Free, Says CIA Man,' *Sunday Times* (UK), 9 Ocak 2005.
[97] *Aynı kaynak.*
[98] Pelton, *Licensed to Kill*, s. 37.
[99] Söyleşi, Ağustos 2006.
[100] *Aynı kaynak.*
[101] Söyleşiler, Ağustos 2006; Pelton, *Licensed to Kill*, s. 36–41.
[102] Söyleşi, Ağustos 2006.
[103] Söyleşiler, Ağustos 2006. Pelton, *Licensed to Kill*, s. 36–37.
[104] Söyleşi, Ağustos 2006.
[105] *Aynı kaynak.*
[106] *Aynı kaynak.*
[107] Pelton, *Licensed to Kill*, s. 38.
[108] *Aynı kaynak.*
[109] *Aynı kaynak.*
[110] *Aynı kaynak.*
[111] Ken Silverstein, 'Revolving Door to Blackwater Causes Alarm at CIA,' *Harper's Magazine*, 12 Eylül 2006.
[112] *Aynı kaynak.*
[113] Söyleşi, Ağustos 2006.
[114] Barry Yeoman, 'Soldiers of Good Fortune,' *Mother Jones*, Mayıs - Haziran 2003.

3

BLACKWATER'DAN ÖNCE FELLUCE

"Bir yabancı efendiliğini bilmelidir."
Felluce atasözü

Iraklı direnişçilerin 31 Mart 2004 günü Felluce'nin göbeğinde güpegündüz 4 Blackwater sözleşmelisini öldürdüğü o dehşet verici pusuya uzanan süreç, Blackwater Irak'ta mevzilenmeden çok önce - aslında 10 yılı aşkın bir zaman önce - Erik Prince ve çalışma arkadaşlarının iradesi dışında gelişen olaylarla başlamıştı. O Amerikalılar'ın öldürülmesi, bir yandan ABD'yi Felluce'de çok sayıda kuşatma yapmaya kışkırtacak, diğer yandan Irak'taki işgal karşıtı direniş hareketini körükleyecekti. Böylece Irak Savaşı'nın da seyri değişecekti.

Ancak o gün Blackwater'ın adamlarına neler olduğunu anlatmaya, konvoyun pusuya düşürülmesine ilişkin ince ayrıntılardan, hatta öldürülmelerinden hemen önceki günler ve haftalardaki gelişmelerden başlamak, bu olaya zemin oluşturan 10 yılı aşkın bir tarihi yok saymak olur.

Hikâyenin çok daha gerilere, Felluce'nin 1920 İngiliz işgaline karşı amansızca direndiği, yani Birleşik Devletler'in Irak'ı işgalinden yaklaşık yüzyıl önce şehirdeki işgal karşıtı bir isyan sonucu 1.000 kadar İngiliz askerinin hayatını kaybettiği günlere kadar uzandığını söyleyenler olacaktır. Ama ne olursa olsun, Felluce şehrinin ABD işgalinin başladığı 2003'ten beri çektiği acı ve sıkıntıların Irak'ta başka hiçbir yerle kıyaslanamayacağına şüphe yok.

ABD güçleri birçok kez şehre saldırmış, binlerce insanı öldürmüş, on binlercesini yerinden yurdundan etmiş, işgal birlikleri pek çok kez silahsız göstericilerin üzerine ateş açmıştır. İşgalin başından itibaren, Amerikalı yetkililer baş-

kaldıran bu şehri sırf ibret olsun diye acımasızca cezalandırmıştır. Felluce, ABD basını ve aralarında siyaset yapıcıların da bulunduğu uzmanlar ve komutanlar tarafından hem Saddam yanlısı direnişin hem de rejimin yıkılması ve ABD işgaline çok büyük öfke duyan yabancı savaşçıların yuvası olarak resmedilmiştir. Ama bu, tarihin, sadece Washington'ın gündemine hizmet eden çok sığ, eksik ve yanıltıcı bir sunumudur.

Pulitzer Ödüllü *Washington Post* muhabiri Anthony Shadid'in kaydettiği üzere, "Felluce'nin eski yönetimle tarihi bağları hikâyenin sadece bir parçasını oluşturur. Burası aynı zamanda, İslam'ın sert yorumu ile bundan doğan itikadın birbirine kenetlediği kırsal gelenekler ve tepkisel milliyetçilikle şekillenen bir bölgedir. Sünni topraklar üzerinde çok sık dillendirilen haklarından yoksun bırakılmışlık duygusu derinleştikçe, bölge halkında, söz konusu asal kimlik de taşıdığı değerlerle birlikte çok daha önem kazanmıştı."[1]

ABD medyası tarafından nadiren kabul edilmekle birlikte, Felluce halkı, ilk ABD birliklerinin Irak'a ayak basmasından, Blackwater'ın cinayetlerinden, şehirde gerçekleştirilen kuşatmalardan ve şehrin Irak direnişinin bir simgesi haline gelmesinden çok önce de Birleşik Devletler ve müttefiklerinin çektirdiği acılara aşinadır.

'Akıllı' silahlar çağının şafağı olarak resmedilen 1991 Körfez Savaşı'nda, Felluce, suçun 'serseri' bombalara yüklendiği, tarihinin gelmiş geçmiş en büyük katliamlarından birine sahne olmuştur.

Müttefiklerin savaş uçakları 13 Şubat 1991'de, öğleden sonra saat üçü biraz geçe, şehrin semalarını ilk olarak önce Felluce'yi Bağdat anayoluna bağlayan Fırat Nehri üzerindeki masif çelik köprüye attıkları füzelerle inletmişti.[2] Köprüyü yıkmayı başaramayan uçaklar bir saat sonra Felluce'ye geri dönmüştü. Bir görgü tanığı, bu saldırıyı "Ben 8 uçak gördüm, 6 uçak sanki diğerlerini korumak amacıyla havada dönüp duruyordu. Saldırıyı diğer 2 uçak gerçekleştirdi,"[3] diye anlatıyordu.

İngiliz Tornado savaş uçakları o çok övülen lazer güdümlü 'akıllı' füzelerden birkaçını köprüye atmıştı. Ama en az 3 tanesi güya doğru hedefi ıskalamış, bir tanesi de köprüden 730 metre uzaklıktaki bir yerleşim yerine düşmüştü. Füzeler kalabalık bir apartman ve tıklım tıklım bir pazar yerini darmaduman etmişti.[4] Bölgedeki hastane yetkilileri, o gün 130'dan fazla kişinin öldüğünü, 80 kadar da yaralı olduğunu söyleyecekti.[5] Kurbanların çoğu çocuktu.

Olaydan sonra, koalisyon komutanlarından Yüzbaşı David Henderson, uçağın lazer sisteminin arızalanmış olduğunu söyleyecekti. Henderson muhabirlere, "Bize göre köprü meşru bir askeri hedefti.[6] Maalesef, elimizden gelen azami çabayı gösterdiğimiz halde, bombaların şehre düştüğü anlaşılıyor," diyordu. Irak hükümetini 'serseri' bombayı bir propaganda savaşının parçası ilan etmekle suçlayan Henderson ve diğer yetkililer, "Irak'ın, İran'a ve kendi vatandaşları Kürtler'e karşı kimyasal silahlarla yaptığı mezalimi de unutmamalıyız," demekteydiler.[7] Kurtarma görevlileri ve hayatta kalanlar, apartmanın ve çevredeki dükkânların enkazında arama yaparken, bir Felluceli, "Bakın Bush ne yaptı! Onun için Kuveyt buradan başlıyor," diye bağırıyordu gazetecilere.[8]

Bomba 'serseri'ydi veya değildi, ama sonraki 10 yıl boyunca bu saldırı Irak'ta bir katliam olarak hatırlandı. İşte bu katliam, ileride Felluceliler'in, bir başka Başkan Bush'un komutasındaki işgalci ABD güçlerine bakışını da şekillendirecekti.[9] Şu da var ki, Saddam'ın elit Devrim Muhafızları'ndan pek çoğunun memleketi olan Felluce'de ezici çoğunluğu oluşturan Sünni nüfus, Saddam Hüseyin'e en sadık halklardan biriydi.[10] Vahşetin Sesleri* hareketinin kurucusu emektar insan hakları aktivisti Kathy Kelly, o günleri hatırlarken şöyle diyordu:

"Saddam Hüseyin'in Felluce'yi, kendi rejimini desteklemiş bir şehir olarak görmesine rağmen, Irak hüküme-

* Voices in the Wilderness: Barış yanlısı Amerikalılar'ın 1996'da Irak'ta insan hakları mücadelesi için başlattığı hareket.

ti, Felluce'nin hastaneleri ile kliniklerini, ABD öncülüğündeki ekonomik yaptırımların yıkıcı etkilerinden uzak tutamadı.[11] Felluce istilasından önce hastane koğuşlarını ziyaret ettik; yaptırımlardan kaynaklanan yokluk yüzünden koğuşlar adeta 'çocuk ölüm hücreleri' gibiydi."

Kelly, 1991 Körfez Savaşı sırasındaki ilk seyahatinin ardından da Irak'a defalarca gidecekti. 2003'deki işgalden önce, bazı İngiliz aktivistlerle birlikte Felluce'ye yaptığı bir ziyaretten söz ederken, 1991'de pazar yerinin bombalanması olayında hem Birleşik Devletler/Birleşik Krallık'ın sorumluluğunu kabul etmek adına, hem de saldırıdan kurtulanlarla mülakatlar yapmak için şehre gittiğini söylüyordu. Kelly gruptan ayrıldıktan sonra gördüklerini şöyle anlatıyordu:

"Bir adam bana İngilizce bağırmaya başladı: 'Siz Amerikalılar, siz Avrupalılar, benim ülkeme geliyorsunuz, size suyu göstereceğim, hayvanlarınıza bile içirmezsiniz. İşte bütün varlığımız bu. Şimdi çocuklarımızı yine öldürmek istiyorsunuz. Ama oğlumu öldüremezsiniz. Oğlum, ilk Bush savaşında öldürüldü.'"

Kelly adamın bağırdıktan sonra sakinleşip onu evine çaya davet ettiğini söylüyordu. Kelly'ye göre bu, 'sıradan insanların çektiği bütün acılara rağmen, Irak'ta, hatta Felluce'de bile önyargısız ve sıcak ilişkiler kurmak için bir şans olduğunun' işaretiydi. Ama 'ekonomik yaptırımlar sürdürülerek ve nihayet uçuşa kapalı bölgeler bombalanarak bu şans umutları, her geçen gün biraz daha fazla çar çur edilmişti.'

Nisan 2003'te Irak'a girmelerinin hemen ardından ABD güçlerinin, 12 yıl kadar önce Felluce'de doğan bu patlamaya hazır Amerikan karşıtı öfkenin üzerine benzin dökmesi ise çok da uzun sürmedi.

ABD Özel Kuvvetleri, işgalin başladığı Nisan ayında Felluce'yi alsa da, çok geçmeden şehirden ayrıldı.[12] Bölge

sakinleri, muhafazakâr Sünni şehrini ABD birliklerine 2 günden fazla işgal altında tutmamak kaydıyla savaşmadan teslim etmeyi kabul ettiklerini söylüyorlardı.[13] Irak'taki pek çok bölgede olduğu gibi, Felluce halkı da örgütlenmeye ve ülkelerindeki her şeyi altüst eden gelişmeleri değerlendirmeye başlamıştı.[14] Yeni bir şehir meclisi bile kurulmuştu.

İşgalin yayılması ve ABD'li komutanların Irak'taki değişik bölgelere dağılmasıyla birlikte, 82. Hava İndirme Tümeni de Felluce'ye geçmişti.[15] Ülkelerinin diğer yurttaşları gibi Felluceliler de, işgal güçlerine karşı hemen direnişe geçmediler. Önce izleyip beklediler. Ne var ki, Amerikalılar Humvee marka cipleriyle şehrin sokaklarında bir aşağı bir yukarı dolaşırken, öfkenin büyümesi de uzun sürmeyecekti. Kontrol noktaları yerel halkın gururunu incitiyordu ve kimileri askerlerin, kadınları yakışıksız bakışlarla süzmelerinden yakınıyordu.[16] Askerlerin sokaklara işedikleri de söyleniyordu.[17]

Böylece Felluce'de, Amerikalılar'ın en azından şehrin sınırları dışına çekilmesi gerektiği konusunda net bir uzlaşma oluşmaya başlamıştı.[18] Şehirde durumun daha da kötüye doğru, kritik ve kanlı bir seyir alması an meselesiydi. 82. Tümen'e bağlı yüzlerce asker hızla Felluce'nin dört bir yanına dağılmaya başlamıştı. Tümen, 25 Nisan Cuma günü, Saddam Hüseyin'in doğum gününe birkaç gün kala, Hay Nazzal Caddesi'ndeki El Qaed (Lider) Okulu'nu işgal ederek iki katlı binayı Felluce'deki işgal karargâhı yaptı.[19]

İlköğretim ve lise eğitiminin yapıldığı okula el konulması şehirdeki öfkeyi hemen ateşledi ki bunun birçok nedeni vardı. Aileler ve öğretmenler, çocuklarını normale yakın bir duruma döndürmeye uğraşıyorlardı; onların gözünde okul, bu çabanın en önemli dayanak noktasıydı. Öte yandan ABD askerlerinin gece görüş dürbünleriyle okulun çatısından, evlerindeki Iraklı kadınları seyrettikleri ve evlerinin avlularında başı açık dolaşan kadınları dikizledikleri söylentisi de alıp yürümüştü.[20]

Yerel Iraklı liderler o hafta sonu ABD askerleriyle görü-

şerek onlardan okulu terk etmelerini istediler. Hafta sonu gelip geçti; 28 Nisan Pazartesi günü, Saddam Hüseyin'in 66'ncı doğum gününde, 150 kadar asker hâlâ okulu elinde tutuyordu.[21]

Askerlerin varlığı nedeniyle yükselen tansiyon üzerine, şehrin imamlarından biri o gün akşam namazında mimbere çıkıp, Birleşik Devletler işgali aleyhine bir vaaz verdi ve okulun işgalini şiddetle kınadı.[22] Din adamları, ABD'nin şehirlerindeki baskın varlığı karşısında halka, 'Güçlü olmak zayıf olmaktan iyidir' özdeyişini hatırlatıp duruyorlardı.[23] Namazdan sonra insanlar askerlerin Felluce'ye girişinden beri Birleşik Devletler'e karşı yapılacak ilk örgütlü gösteri için toplanmaya başladılar.[24] Aslında, çok değil, sadece bir hafta önce, ABD güçleri kuzeydeki Musul şehrinde 10 göstericiyi öldürmüştü, ama bu Felluceliler için caydırıcı olmayacaktı.

28 Nisan akşamı saat 18.00 sularında, kent halkı, ABD güçlerince el konulup komuta karargâhına dönüştürülen bir başka yere, eski Baas Partisi merkezinin önüne akın etmeye başladı. Binanın hemen yanında, yerel ABD komutanının o sırada toplantı halinde olduğu, ABD destekli belediye başkanının ofisi bulunuyordu.[25] Toplanan kalabalık bir yandan "Saddam'a Hayır! ABD'ye hayır!", bir yandan da "Allahu Ekber! Muhammedun Resulullah!" sloganları atıyordu.[26] Askeri yetkililer, kalabalığın içinden havaya ateş edildiğini söylüyordu ki onlara göre bu, Iraklı göstericilerin eylemlerinde her zaman yaptıkları bir şeydi. Yerli halk ise 'Bu doğru değil' diyordu. Pek çok Iraklı görgü tanığı hiç ateş edilmediğini iddia ediyordu.[27]

Felluce'deki ABD komutanı Yarbay Eric Nantz, adamlarının protestocuları dağılmaları için uyardığını söylemekteydi. Albay'ın iddiasına göre, hoparlörden Arapça olarak, 'gösterinin düşmanca bir eylem sayıldığı ve ölümcül güçle karşılık verileceği' anonsu yapılmıştı.[28] Ancak, Belediye Başkanlığı binasının önünden ayrılan kalabalık giderek artan sayısı ve coşkusuyla Felluce sokaklarında ilerlemeye

başlamıştı. Okula ulaştıklarında ise sayıları yüzleri bulmuştu. Kalabalığın arasındaki birinin elinde, işgal güçlerine karşı duruşun en açık simgesi, Saddam Hüseyin'in kocaman bir posteri vardı.[29] Göstericiler, Hay Nazzal Caddesi'nde, okulun çatısında keskin nişancı mevzilerinden aşağı bakan Amerikalı askerlere doğru "Allah'tan başka ilah yoktur ve Amerika Allah'ın düşmanıdır" diye bağırıyordu. Emekli muhasebeci Muhammed Abdullah, "Saddam'ı da Bush'u da istemiyoruz. Amerikalılar işlerini bitirdiler ve artık gitmeleri gerek," diyordu.[30]

O gece olanlar ABD işgal güçleri ile Felluceliler arasında büyük bir anlaşmazlık konusudur. O tarihlerde belli başlı medya kuruluşlarının görüştüğü çok sayıda Iraklı'ya göre, okula ya da ABD güçlerine hiçbir Iraklı ateş etmemişti. Bölge sakinlerinden bazıları, havaya rastgele ateş edildiğini söylerken, bazıları kalabalık içinde ateş eden Iraklılar olduğunu, ABD güçlerine karşı ateş açıldığını kesinlikle reddediyor. Daha sonra İnsan Hakları İzleme Örgütü'nden yetkililerin görüştüğü Iraklı görgü tanıkları da hiçbir göstericide silah bulunmadığını söyleyecekti. Birkaç kişi de, Felluce'nin diğer mahallelerinde silah atıldığını, ancak okul yakınında böyle bir şey olmadığını ifade etmişti.

Yarbay Nantz ise göstericilerin 'düşmanca davrandığını, taş attıklarını, ara sıra da havaya birkaç el ateş edildiğini' ileri sürüyordu.[31] Nantz'ın dediğine göre, bir ABD askerine taş isabet etmiş; ardından da okul, kalabalığın arasından fırlayan silahlı adamların saldırısına uğramış.

Ama o gece orada bulunan Iraklılar bunun doğru olmadığını söylüyor. ABD'li komutanlar da, askerlerinin sis bombası attığını, sonra da askerlere ateşle karşılık vermelerinin emredildiğini ileri sürüyor.[32]

Hemen sonra kalabalığın üzerine kurşunlar yağmaya başlayacak, Amerikalılar, gece görüş gözlükleri taktıklarını ve sadece namluların uçlarındaki alevlere ateş ettiklerini söyleyeceklerdir.[33] Iraklılar ise, hiçbir tahrik olmadığı halde kontrolsüzce ateş açıldığı iddiasındadır.

Kalçasından vurulan Ahmed Karim, o anları şöyle anlatıyor:

"Biz, 'La ilahe illallah' diye bağırıyorduk. Okula geldik, askerlerle konuşmayı umut ediyorduk ki üzerimize rastgele ateş etmeye başladılar. Silahsız olduğumuzu biliyorlardı ve sanırım gösteriyi kesmemiz için bize gözdağı vermek istediler."[34]

Felluceli, 19 yaşındaki Hassan:

"Saddam'ın bir tek resmi vardı elimizde, sadece bir tek. Silahlı değildik ve hiçbir şey atılmadı. Havaya başka bir mahallede ateş açıldı, ama orası uzaktaydı. Amerikalılar'ın neden ateş açtığını bilmiyorum. Ateş etmeye başladıklarında hemen kaçtık."[35]

Kolundan ve bacağından vurulan 15 yaşındaki Ahmed El Essawi:

"Hepimiz kaçmaya çalışıyorduk. Doğrudan üzerimize ateş ettiler. Askerler çok korkmuştu. Uyarı ateşi açılmadığı gibi hoparlörden herhangi bir anons da duymadım."[36]

Hay Nazzal Caddesi'ndeki gösteri alanı bir anda kan gölüne dönmüştü. Pek çok kişi dehşet verici bir manzara tasvir ediyordu: Sokaklara serilmiş, aralarında çocukların da bulunduğu yaralı insanlar ve onları kurtarmaya çalışanların üzerine ateş eden ABD askerleri.[37]

Kardeşi de o gün öldürülenler arasında bulunan Falah Nawwar Dhahir:

"Birdenbire bize doğru ateş etmeye başladılar. İnsanlar kaçana dek ateş sürdü. Yaralıları almaya gelenlere de ateş ettiler. Sonra da tek tek ateş edildi, keskin nişancılardan geliyordu sanki."[38]

Mu'taz Fahd El-Dulaimi de, kuzeni Samir Ali El-Dulaimi'nin ABD askerlerince vurulduğunu görmüştü:

"Çatıda 4 ABD askeri vardı, onları kendi gözlerimle gördüm. Bir ağır makineli vardı, 10 dakika boyunca

tam otomatikle ateş ettiler. İnsanlardan bazıları yere kapaklanıyordu. Kalkanları yeniden vuruyorlardı."

Ambulans sürücüleri ise ABD askerlerinin kendilerine "Kaybolun!" diye bağırdığını söylüyordu.[39]

"Evimizde oturuyorduk. Ateş başladığında, kocam çocuklar dışarı çıkmasın diye kapıyı kapatmaya çalışırken vuruldu," diyordu, 37 yaşındaki Edstesam Shamsudeim; okulun yakınında yaşıyordu ve o da bacağından vurulmuştu.[40]

O gece 75'in üzerinde Felluceli yaralandı, en az 13 kişi de öldürüldü. Ölenler arasında 6 da çocuk bulunuyordu.[41]

Yarbay Nantz'a göre, 'çarpışma sert ve kusursuzdu', askerleri 'kendilerine ateş açanlara ateşle karşılık vermişti. Başkaları yaralandıysa, bu üzücü' idi.[42]

Olayın hemen sonrasında gazeteciler bölgeyi gezerken, ABD'nin açıklamaları titizlikle incelenmeye başlandı. Londra merkezli *The Independent* gazetesinin muhabiri Phil Reeves, Felluce'den şöyle bildiriyordu:

"Okul binasının ön cephesinde tek bir kurşun deliği ya da karşılıklı çatışma olduğunu gösteren bir işaret yok. Hiçbir iz yok. Oysa karşıdaki evler (...) makineli tüfek ateşiyle delik deşik olmuş durumda: El büyüklüğünde beton parçalar kopmuş ve bir tükenmez kalemin gireceği derinlikte delikler açılmış. Kurşun deliklerinin olmayışına açıklama istendiğinde Yarbay Nantz, Iraklılar'ın attıkları mermilerin askerlerin kafalarının üstünden geçip gittiğini söyledi. Bize, üst kattaki bir pencerede iki kurşun deliği ile bir duvarda da bazı izler gösterdiler, ama bunlar okul binasının diğer tarafındaydı.

Başka can sıkıcı soru işaretleri de var. Yarbay Nantz'a göre, askerlere yolun karşısındaki bir evden ateş edilmiş. Amerikalılar, olay yerinde birkaç hafif makineli tüfek bulunduğunu söylüyor. Bu doğruysa, olay ancak Iraklılar'ın intihar saldırısı olabilir, zira 35 metrelik mesafede sabit bir pozisyondan bu garnizona saldırmaya kalkan birinin hayatta kalma şansı yoktur.

Amerikalılar'ın, kalabalıkta 25 silah vardı iddiası, göstericilerin ya ölmek istediklerini ya da aptal olduklarını gösterir. Üstelik şu da var ki, Iraklılar son birkaç haftada, Amerikalılar'ın bulunduğu bir kontrol noktasına gelir gelmez arabalarını yeterince çabuk durdurmayı başaramazlarsa vurulabileceklerini öğrenmiş durumdalar."[43]

Olay yerinde yürüttüğü araştırma sonucunda, İnsan Hakları İzleme Örgütü de (HRW*) şu saptamayı yapacaktı:

"Okuldaki fiziki bulgular, binaya ABD askerlerinin tarif ettiği gibi bir saldırı olduğu iddialarını desteklememektedir."[44]

HRW araştırmacılarının gözlemlerine göre, bu tespitler, caddenin karşı tarafındaki evlerin durumuyla 'taban tabana bir tezat' oluşturuyordu. O evlerde 'ABD askerlerinin attığı 100'ü aşkın merminin, hem küçük kalibreli kurşunların hem de ağır makineli tüfek mermilerinin izleri vardı. Okulun karşısındaki 9 evden 7'sinin ön ve yan duvarlarında çok belirgin olarak kurşunların yol açtığı hasar varken, 6 evin her birine de bir düzineden fazla mermi isabet etmişti. (...) ABD askerlerinin, caddenin karşısındaki çatılarda bulunan keskin nişancıları hedef aldıkları iddiasına rağmen, söz konusu evlerin üst katlarında, çatılarında herhangi bir kurşun izine rastlanmamıştır.'[45]

Birleşik Devletler'in 'kalpleri ve kafaları kazanma' söyleminin Felluce'de yankı bulacağı gibi bir umut, o kana boyanan gecede söndürülmüştü.

Ertesi sabah ölenlerin cenazeleri İslami geleneğe göre kaldırıldı. Katliam haberi Felluce'de ve ülkenin her yanında hızla yayılırken, yaralıları iyileştirmek için çırpınan bir bölge hastanesinin acil servisinin girişine kanlı bir Irak bayrağı asılmıştı.[46]

---

* Human Rights Watch

Felluce'deki bir hastanede, doktorların midesindeki kurşun yarasından dolayı ölecek gözüyle baktıkları 18 yaşındaki oğlunun yanında oturan Ahmad Hussein, "Buna sessiz kalmayacağız. Ya Felluce'yi terk edecekler ya da biz terk ettireceğiz,"[47] diyordu.

Uluslararası basında, bu katliamı (İngiliz askerlerinin İrlandalı Katolik protestocuların üzerine ateş açarak 13 kişiyi öldürdükleri) 1972 'Kanlı Pazar'ına benzetenler olacaktı; İrlanda Cumhuriyet Ordusu'nu harekete geçiren bu olay, örgütün halk tarafından benimsenmesine yaramıştı.[48]

Olayı izleyen Çarşamba sabahı, katliamı protesto etmek ve ABD askerlerinin şehri terk etmesini istemek için binlerce Iraklı Felluce sokaklarına aktı. Kalabalık, Amerikalılar'ın okul binası gibi el koyduğu bir diğer mekân olan eski Baas Partisi merkezinin önünde toplandı. *UPI* haber bülteninde, ortam 'caddenin manzarası karışık,' diye anlatılıyordu:

> "ABD askerleri silahlarını, Birleşik Devletler'in üs olarak kullandığı binalardan, sabahtan beri toplanan kalabalığın üzerine doğrultmuş durumda; havada daireler çizen bir çift Apache saldırı helikopteri de aynı şekilde bekliyor."[49]

Bu protesto da kanla noktalandı. ABD askerlerinin açtığı ateş sonucunda 4 kişi ölürken en az 15 kişi de yaraladı.[50] Okuldaki olay sonrasında, ABD komutanları askerlerinin meşru müdafaa yaptığını iddia ettiler. Ama popüler haber kuruluşlarının olay yerindeki muhabirleri bunu yalanlıyordu. Felluce'deki *UPI* muhabiri P. Mitchell Prothero'nun bildirdiğine göre, 'Çarşamba günkü olayda ölen ve yaralananların hiçbiri silahlı değildi ve toplanan protestoculardan hiçbiri silah çıkarmamıştı. Olayın tanıklarıyla yapılan bir düzineyi aşkın mülakatta da, Iraklılar ABD askerlerine ateş edildiğini reddettiler. Civarda bulunan kovanların hepsi, Iraklılar'ın tercih ettiği AK-47'lerde yaygın olarak kullanılan 7.62'lik mermilere değil, ABD güçlerinin kullandığı 5.56'lık mermilere aitti.'[51]

Görgü tanıkları, bir adamın yüzünden ve göğsünden vurulduğunu anlatmıştı. Arkadaşları vurulan adamın dört çocuk babası olduğunu söylüyorlardı.[52] *Washington Post*'a konuşan insanlar, Felluce'deki ABD güçlerinin mahalle aralarında devriye gezerken 'sivillerin hayatını hiçe sayarcasına ateş ettiklerinden' söz ediyorlardı.[53] ABD güçlerinin iki yeğenini yaraladığı coğrafya öğretmeni Ahmed Jaber Saab da, "Bu tıpkı Filistin'de olanlara benziyor; kendi gözlerimle görene dek buna inanmıyordum,"[54] diyordu. Katliamdan sonra bir cesedi defin için hazırlayan Sünni din adamı Şeyh Talid Alesawi, ABD'nin söylemiyle şöyle dalga geçiyordu:

> "Biz gösteri yapmayı özgürlük diye bilirdik. Ama kurşun sıkmanın bize getirdiği özgürlük değildi. İki tür özgürlük mü var, biri sizin biri de bizim için?"[55]

Bu duygu şehirde çok yaygındı. Ölenlerden ikisinin tabutunu mezarlığa götüren yüzlercesinin arasından Felluceli Faleh İbrahim, "Bush'un özgürlük ve kurtuluş dediği bu mu," diye soruyordu:

> "Biz Bush'u istemiyoruz, biz kurtarılmak da istemiyoruz. Iraklılar kurtuluşlarını kendileri sağlayacaktır."[56]

Felluce'deki cinayetlerin ikinci perdesinden birkaç saat sonra, Savunma Bakanı Donald Rumsfeld Basra Havaalanı'na indi; Rumsfeld, o tarihte Irak'ı ziyaret eden en üst düzey ABD yetkilisi olacaktı.[57] "Önemli olan çok sayıda kültürlü, enerjik insanın kurtarılmış olmasıdır. Acımasız ve gerçekten çok kötü bir rejimin ellerinde değiller artık ve bu da iyi bir şey,"[58] diyordu.

ABD askerleri, Felluce'deki Al Qaed Okulu'nu terk etmeden önce eski Baas Partisi ofislerindeki karargâhlarını takviye etmişlerdi. Hemen yakınlarda bir yere de biri, üzerinde, 'ABD'li katiller, er ya da geç sizi kovacağız' diye yazan bir pankart asmıştı.[59]

O gün, ayrıca (o sırada hâlâ yer altında olan) Saddam'dan gelen bir mektup yayınlanmıştı. Mektup, Irak halkını 'her şeyi bir kenara bırakıp işgale karşı direnmeye' çağırıyordu. Saddam, mektubunda, 'Kâfirleri, suçluları, ödlek işgalcileri defetmekten başka öncelik yoktur. Hainlerin ve işbirlikçilerin elini sıkmak için uzanan el onurlu olamaz,' [60] diye ilan ediyordu.

Bu arada Beyaz Saray da, Başkan Bush'un ertesi gün *USS Abraham Lincoln* gemisinde, Irak'ta büyük muharebe harekâtının sona erdiğini ilan edeceğini, yani Irak'taki o meşhur 'Görev Tamamlandı' konuşmasını yapacağını duyuruyordu.

Gerçekte, asıl savaş yeni başlıyordu ve önceki 48 saatte yaşanan olaylar, bu savaşta kritik bir rol oynayacaktı.

O gece Felluce'deki yeni ABD karargâhına bir el bombası atıldı ve 7 Amerikalı asker yaralandı.[61] Daha fazla kan dökülmesini önlemek amacıyla ABD temsilcileriyle yapılan bir toplantının ardından Büyük Felluce Camii İmamı Jamal Shaqir Mahmood, ABD'li yetkililerin, güvenliğin sağlanabilmesi için Amerikan askerlerine ihtiyaç olduğunu ileri sürdüklerini söyledi. "Ama Felluce halkı da onlara, 'biz zaten güvendeyiz,' diyordu."[62] Felluceliler'e göre, şehirleri artık resmen işgal altındaydı.

Yerel lider Mohammed Farhan, "Katliamdan sonra Amerikalılar'ın bizi özgürleştirmeye değil, işgal etmeye ve elimizdekileri alıp bizi öldürmeye geldiğine inanıyoruz," diyordu. [63]

ABD'nin Felluce'de katliamlar yaptığına ilişkin haber çok geçmeden Irak'ın dört bir yanına ve Arap dünyasına yayıldı. Birkaç hafta içinde radyoda, Felluce halkını işgal güçlerine karşı cesurca direndikleri için öven halk şarkıları çalınmaya başlandı.[64] Katliamların sonrasına ait arşiv görüntüleriyle, direnişçilerin ABD devriyelerine karşı saldırıları ve epik Arap filmlerinden sahnelerin iç içe geçtiği DVD'ler sürüldü piyasaya. Örneğin bir DVD'de, ABD güç-

lerinin Somali'de yaptığı kırımı işleyen *Black Hawk Down* filminden görüntülere, Felluceli şarkıcı Sabeh El-Haşim'in sesi eşlik ediyordu:

> "Felluce, onların askerlerine saldır. Kimse onların yaralı askerlerini kurtaramayacak. Bush, seni kim getirdi Felluce'ye? Sana ölüm içkisi sunacağız."[65]

Bir başka şarkıda da Haşim, "Felluce halkı, düşmana saldırdığında kurt kesilir," diyordu.[66]

Iraklılar'ın tüm bu söylemlerinin doğruluğu, bir yıldan daha kısa bir süre içinde, (4 Blackwater askeri Felluce'nin merkezinden geçerken), tüyler ürpertici bir şekilde kanıtlanacaktı.

Bu arada, Washington D.C.'nin dışında bir yerde, 'terör uzmanı' neo-kon L. Paul Bremer, Bush yönetimi adına işgali sevk ve idare edeceği Bağdat'a gitmek üzere hazırlanıyordu. Çok geçmeden Erik Prince de, Bush'un Irak'taki adamına, seçkin yakın korumalar olarak hizmet edecek özel askerlerini hazırlamış olacaktı.

[1] Anthony Shadid, *Night Draws Near: Iraq's People in the Shadow of America's War,* Henry Holt and Company, New York, 2005, s. 283.
[2] Alfonso Rojo, 'The Gulf War: Death Comes to a Town Almost Forgotten by War-Eyewitness,' *Guardian* (Londra), 18 Şubat 1991.
[3] *Aynı kaynak.*
[4] David Fairhall, Kathy Evans ve Richard Norton-Taylor, 'RAF Admits Bomb Hit Civilian Area-'50 Die' as Laser Aimer Fails,' the *Guardian* (Londra), 18 Şubat 1991.
[5] David White, 'Britain Admits Bomb Missed Target and Hit Town,' *Financial Times* (Londra), 18 Şubat 1991.
[6] Finlay Marshall, 'RAF Regrets Civilian Deaths In Fallouja,' The Press Association Limited, 18 Şubat 1991.
[7] *Aynı kaynak.*
[8] 'Pentagon Top Brass 'Admit Bomb Error,'' the *Courier-Mail* (Queensland, Avustralya), 18 Şubat 1991.
[9] Yazarın 2002 yılındaki Felluce deneyimi.
[10] Rajiv Chandrasekaran, 'Troops Kill Anti-U.S. Protesters; Accounts Differ; 13 Dead, Many Hurt, Iraqis Say,' *Washington Post*, 30 Nisan 2003.
[11] Söyleşi, Kasım 2006.
[12] Rajiv Chandrasekaran, 'Troops Kill Anti-U.S. Protesters; Accounts Differ; 13 Dead, Many Hurt, Iraqis Say,' *Washington Post*, 30 Nisan 2003.
[13] Charles J. Hanley, 'U.S. Troops, Conservative Religion a Fiery Combination in Heartland Town,' *Associated Press*, 1 Mayıs 2003.
[14] Rajiv Chandrasekaran, 'Troops Kill Anti-U.S. Protesters; Accounts Differ; 13 Dead, Many Hurt, Iraqis Say,' *Washington Post*, 30 Nisan 2003.
[15] Charles J. Hanley, 'U.S. Troops, Conservative Religion a Fiery Combination in Heartland Town,' *Associated Press*, 1 Mayıs 2003.
[16] *Aynı kaynak.*
[17] Anthony Shadid, *Night Draws Near*, s. 233.
[18] Charles J. Hanley, 'U.S. Troops, Conservative Religion a Fiery Combination in Heartland Town,' *Associated Press*, 1 Mayıs 2003.
[19] Larry Kaplow, 'U.S. Claims Defense in Killing 13, Iraqis Said Just Protesting,' Cox News Service, 29 Nisan 2003. Also: Rajiv Chandrasekaran, 'Troops Kill Anti-U.S. Protesters; Accounts Differ; 13 Dead, Many Hurt, Iraqis Say,' *Washington Post*, 30 Nisan 2003.
[20] Ellen Knickmeyer, 'U.S. Soldiers Fire on Iraqi Protesters After Reportedly Taking Fire; Hospital Chief Says 13 Iraqis Are Dead,' *Associated Press*, 29 Nisan 2003.
[21] Ellen Knickmeyer, 'U.S. Soldiers Fire on Iraqi Protesters After Reportedly Taking Fire; Hospital Chief Says 13 Iraqis Are Dead,'

Associated Press, 29 Nisan 2003.
[22] 'US Troops Shoot Dead Three Iraqi Demonstrators,' Xinhua News Agency (Çin), 30 Nisan 2003.
[23] Mohamed Hasni, 'US Troops Shoot Dead 13 Iraqis at Anti-American Protest,' Agence France-Presse, 29 Nisan 2003.
[24] Ellen Knickmeyer, 'U.S. Soldiers Fire on Iraqi Protesters After Reportedly Taking Fire; Hospital Chief Says 13 Iraqis Are Dead,' *Associated Press*, 29 Nisan 2003.
[25] Rajiv Chandrasekaran, 'Troops Kill Anti-U.S. Protesters; Accounts Differ; 13 Dead, Many Hurt, Iraqis Say,' *Washington Post*, 30 Nisan 2003.
[26] İnsan Hakları İzleme Raporu, 'Violent Response: The U.S. Army in Al-Falluja,' Haziran 2003.
[27] Bu iddialar çok yaygındır ve Felluce'de olay meydana geldiğinde medyaya hakim olan yaygın görüşü temsil etmektedir.
[28] Rajiv Chandrasekaran, 'Troops Kill Anti-U.S. Protesters; Accounts Differ; 13 Dead, Many Hurt, Iraqis Say,' *Washington Post*, 30 Nisan 2003.
[29] Alan Philps, 'U.S. Troops Fire Into Crowd: 13 Iraqis Killed, 75 Wounded. U.S. Claims Protesters Fired First Shots,' *Daily Telegraph* (Londra), 30 Nisan 2003.
[30] *Aynı kaynak.*
[31] Elizabeth Neuffer, 'US, Iraqis at Odds on Protesters' Deaths,' *Boston Globe*, 30 Nisan 2003.
[32] *Aynı kaynak.*
[33] Rajiv Chandrasekaran, 'Troops Kill Anti-U.S. Protesters; Accounts Differ; 13 Dead, Many Hurt, Iraqis Say,' *Washington Post*, 30 Nisan 2003.
[34] Phil Reeves, 'Iraq Aftermath: At Least 10 Dead As US Soldiers Fire on School Protest; US Put Under Pressure After Civilian Shooting, As Europe Forges Ahead,' *The Independent* (Londra), 30 Nisan 2003.
[35] *Aynı kaynak.*
[36] *Aynı kaynak.*
[37] Ellen Knickmeyer, 'U.S. Soldiers Fire on Iraqi Protesters After Reportedly Taking Fire; Hospital Chief Says 13 Iraqis Are Dead,' *Associated Press*, Nisan 29, 2003; Mohamed Hasni, 'US Troops Shoot Dead 13 Iraqis at Anti-American Protest,' Agence France-Presse, 29 Nisan 2003.
[38] İnsan Hakları İzleme Örgütü Raporu, 'Violent Response: The U.S. Army in Al-Falluja,' Haziran 2003.
[39] *Aynı kaynak.*
[40] Ellen Knickmeyer, 'U.S. Soldiers Fire on Iraqi Protesters After Reportedly Taking Fire; Hospital Chief Says 13 Iraqis Are Dead,' *Associated Press*, 29 Nisan 2003.
[41] 'US Troops Kill 13 at Pro-Saddam Rally, Claim Self-defence,' Agence France-Presse, 29 Nisan 2003.

[42] Elizabeth Neuffer, 'US, Iraqis at Odds on Protesters' Deaths,' the *Boston Globe*, 30 Nisan 2003.
[43] Phil Reeves, 'Iraq Aftermath: At Least 10 Dead As US Soldiers Fire on School Protest; US Put Under Pressure After Civilian Shooting, As Europe Forges Ahead,' *The Independent* (Londra), 30 Nisan 2003.
[44] İnsan Hakları İzleme Örgütü Raporu, 'Violent Response: The U.S. Army in Al-Falluja,' Haziran 2003.
[45] *Aynı kaynak.*
[46] Scott Wilson, 'U.S. Forces Kill 2 More Civilians; Tensions Remain High in City in Central Iraq,' *Washington Post*, 1 Mayıs 2003.
[47] Ian Fisher, 'U.S. Force Said to Kill 15 Iraqis During an Anti-American Rally,' *New York Times*, 30 Nisan 2003.
[48] Örnek için bkz. Martin Sieff, 'Falluja Fire-bell in the Night,' *United Press International*, 1 Mayıs 2003.
[49] P. Mitchell Prothero, 'Second Day of Fighting at al-Falluja,' UPI, 30 Nisan 2003.
[50] Ian Fisher ve Michael R. Gordon, 'G.I.s Kill 2 More Protesters in an Angry Iraqi City,' *New York Times*, 1 Mayıs 2003.
[51] P. Mitchell Prothero, 'Second Day of Fighting at al-Falluja,' *UPI*, 30 Nisan 2003.
[52] Ian Fisher ve Michael R. Gordon, 'G.I.s Kill 2 More Protesters in an Angry Iraqi City,' *New York Times*, 1 Mayıs 2003.
[53] Scott Wilson, 'U.S. Forces Kill 2 More Civilians; Tensions Remain High in City in Central Iraq,' *Washington Post*, 1 Mayıs 2003.
[54] *Aynı kaynak.*
[55] *Aynı kaynak.*
[56] Ian Fisher ve Michael R. Gordon, 'G.I.s Kill 2 More Protesters in an Angry Iraqi City,' *New York Times*, 1 Mayıs 2003.
[57] 'Rumsfeld Flies Into Iraq and Declares Iraqis Free,' *Agence France-Presse*, 30 Nisan 2003.
[58] *Aynı kaynak.*
[59] Phil Reeves, 'Iraq Aftermath: Iraqi Rage Grows After Fallujah Massacre,' *Independent on Sunday* (Londra), 4 Mayıs 2003.
[60] *Guardian* (Londra) web sitesi, 'Full text: The Saddam Hussein 'Letter,' çev. Brian Whitaker, 30 Nisan 2003.
[61] Charles J. Hanley, 'U.S. Troops, Conservative Religion a Fiery Combination in Heartland Town,' *Associated Press*, 1 Mayıs 2003.
[62] Niko Price, 'U.S. Troops Again Fire on Anti-American Protesters; Rumsfeld Visits Baghdad,' *Associated Press*, 30 Nisan 2003.
[63] Charles J. Hanley, 'U.S. Troops, Conservative Religion a Fiery Combination in Heartland Town,' *Associated Press*, 1 Mayıs 2003.
[64] Sudarsan Raghavan, 'Resistance Songs Urge Iraqis to Rise Up Against

Occupiers,' *Knight-Ridder*, 28 Aralık 2003.
[65] Ivan Watson, 'Inexpensive Propaganda DVDs Being Produced by Insurgents in Fallujah, Iraq,' *National Public Radio*, 31 Mart 2004.
[66] Sudarsan Raghavan, 'Resistance Songs Urge Iraqis to Rise Up Against Occupiers,' *Knight-Ridder*, 28 Aralık 2003.

4

BAĞDAT'TA BUSH'UN ADAMINI KORUMAK

L. Paul Bremer III, 12 Mayıs 2003'te Bağdat'a vardı ve Saddam Hüseyin'in Dicle Nehri kıyısındaki eski Cumhuriyet Sarayı'na yerleşti.[1] Belki de Bremer'in, bir yıldan biraz fazla bir süre ABD işgal yönetiminin genel valisi olarak görev yaptığı Irak'ta bıraktığı en büyük miras, bu ülkenin, dünyadaki ABD karşıtı direnişin merkez üssüne dönüşme sürecine nezaret etmek ve özel ticari sözleşmelerin kârlı dünyasında yolsuzluğu ve rüşveti yaygınlaştıran bir sisteme başkanlık etmek olmuştur.

Bremer'in görev süresi dolduğunda, ABD'nin Irak özel başmüfettişi tarafından yapılan kapsamlı denetimde, Irak'ın yeniden yapılanma fonlarının 9 milyar dolarlık kısmının hesabı verilemedi. Bremer buna, denetimde Geçici Koalisyon Yönetimi'ne (CPA*) 'gerçekçi olmayan bir standart uygulandığını'[2] söyleyerek yanıt verdi.

İdare ile ilk deneyimini Cumhuriyetçi iktidarlar için çalışırken edinen ve hem sağcı Evanjelikler'in hem de neokonların saygı duyduğu Bremer, tıpkı Erik Prince gibi sonradan olma bir muhafazakâr Katolik idi. 1970'lerin ortalarında, Dışişleri Bakanı Henry Kissinger'ın yardımcısıydı. Reagan yönetimi döneminde, Başkan'ın heybetli ve nüfuzlu Dışişleri Bakanı Alexander Haig'in yönetici sekreteri ve özel asistanı olarak görev yaptı. Reagan'ın Orta Amerika'daki kanlı savaşlarının en şiddetli döneminde Bremer, terörden sorumlu Özel Yetkili Büyükelçi olarak atandı. 1980'lerin sonlarında hükümetten ayrıldı ve Henry Kissinger'a ait danışmanlık şirketi *Kissinger and Associates*'in genel müdürü sıfatıyla özel sektöre geçti.

---

* Coalition Provisional Authority

Neo-konlar arasında gözde bir 'terörizm uzmanı' olarak isim yapan Bremer, 'terörle savaş'a dönüşecek algı için kavramlar geliştirmede ve İç Güvenlik Bakanlığı'nın kuruluşunda etkili oldu.[3] 11 Eylül'den bir yıl önce, CIA'yi 'terörist casus kiralamaktan alıkoyan' teşkilat yönetmeliğine, 'çok sayıda biçimde gizli muhbir alma' izni vermek için kaldırılması gerektiği savıyla itiraz etmişti.[4] 11 Eylül saldırıları yaşandığında Bremer, Temsilciler Meclisi Başkanı Denis Hassert tarafından Ulusal Terörizm Konseyi'nin başkanlığına getirildiği 1999 yılı itibarıyla, çoktan 'karşıterör' camiasının demirbaşlarından biri olmuştu. Saldırılar sırasında da, sigorta devi *Marsh&McLennan*'ın, siyaset ve yeni beliren riskler konusundaki üst düzey danışmanlarındandı. Bu şirketin Dünya Ticaret Merkezi'nde 1.700 kişinin çalıştığı bir merkezi vardı ve bu insanlardan 295'i saldırılarda hayatını kaybetmişti.[5]

11 Eylül'den 48 saat sonra Bremer, *Wall Street Journal*'da şunları yazıyordu:

> "Vereceğimiz karşılık, geçmiş 10 yıldaki hafif saldırıların, teröristlere ciddi hasar vermeden 'ciddiyetimizi' göstermek için tasarlanmış görünen eylemlerin çok daha ötesine geçmeli. Doğaldır ki bu yumuşaklık aksi sonuç verdi. Bu kez teröristler ve onların yandaşları ezilmelidir. Bu da bir veya daha fazla ülkeyle savaşmak demektir ki, *TV için çekilmiş* olanlarının aksine uzun bir savaş olacaktır bu. Her savaşta olduğu gibi sivil can kayıpları olacaktır. Bazı çarpışmaları kazanacağız, bazılarını da kaybedeceğiz. Daha fazla Amerikalı ölecek. Her zaman olduğu gibi, sonunda Amerika galip çıkabilir ve çıkacaktır da. (...) Akılsızca davranıp eylemlerimiz için uluslararası *uzlaşma* arayışına girmekten kaçınmalıyız. Bugün pek çok ulus, desteğini ifade etmekte ve Amerika'nın acılarını anlamaktadır. Gerçek dostlarımızın kimler olduğunu yarın göreceğiz."[6]

Bremer, o günlerde *Fox News* ekranlarında boy gösterirken de şunları söylüyordu:

"Temennim odur ki bu savaşı, o örgütle öyle veya böyle ilişkisi bulunan, örgüte herhangi bir biçimde destek veren veya kucak açan her devletin en yüksek bedeli ödeyeceği şekilde sonuçlandıracağız."[7]

11 Eylül'den bir ay sonra Bremer, çokuluslu şirketlere 'terör riski sigortası' yapan *Marsh&McLennan*'da yeni bir birimin başına geçti. Kriz Danışmanlık Sistemi diye adlandırılan birim, şirketlere 'karşıterör mücadele hizmetlerinin tümünü' sunuyordu.

Naomi Klein, *The Nation* dergisinde bu pahalı sigortayı ABD şirketlerine satmak için, 'Bremer'in terörizm ile - açıkça ifade ettikleri için aktivistlerin deli diye adlandırıldığı - başarısız küresel ekonomi arasında açık bağlantılar kurmak zorunda kaldığını' yazacaktı.

'Uluslararası İş Sahasında Yeni Riskler' başlıklı Kasım 2001 politika raporunda da Bremer, serbest ticaret politikalarının 'işçi çıkarılmasını gerektirdiğini' ve 'pazarları dış ticarete açmanın da geleneksel perakendecilere ve ticari tekellere muazzam bir baskı yapacağını' söylüyordu:

"Bu da giderek büyüyen gelir uçurumlarına ve toplumsal gerginliklere neden olur ve nihayetinde ABD firmalarına, terörizmden tutun da hükümetin özelleştirme uygulamalarından veya ticari teşvikleri geri çekme girişimlerine kadar çok çeşitli şekillerde saldırılara yol açar."[8]

Klein, Bremer'i, 'şirketlerin internet sitelerini felç edip sonra da kendisini network güvenlik uzmanı diye pazarlayan' bilgisayar korsanlarına benzetiyordu. Klein, hemen arkasından da 'Bremer'in birkaç aya kalmaz terör sigortasını Irak'a buyur ettiği şirketlere satıyor olabileceğini' tahmin ediyordu.[9]

Nitekim Bremer'in Bağdat'a gelişinden kısa süre sonra *Marsh&McLennan*'daki eski patronu Jeffrey Greenberg, 2002'nin 'Marsh için harika bir yıl olduğunu, işletme gelirinin yüzde 31 arttığını' açıklayacaktı:

"(...) Marsh, risk analizindeki uzmanlığı ve müşterilerinin risk yönetim programları geliştirmelerine yardımcı olması nedeniyle çok tutuluyor. (...) Gelecekle ilgili beklentilerimiz hiç bu kadar iyi olmamıştır."[10]

2003 Nisan ayı ortalarında Dick Cheney'in o tarihteki Genelkurmay Başkanı I. Lewis 'Scooter' Libby ve Savunma Bakan Yardımcısı Paul Wolfowitz, 'Irak'ın işgalini yönetme işi' ile ilgi olarak Bremer ile bağlantıya geçmişti.[11]

Mayıs ortasında Bremer Bağdat'ta idi. Irak'ta hem Yeniden Yapılanma ve İnsani Yardım Direktörlüğü'ne hem de Geçici Koalisyon Yönetimi Başkanlığı'na atanmasının, kendisiyle çalışmış olanlar arasında bile ihtilaf yaratması uzun sürmedi.

Onunla çalışmış eski bir üst düzey Dışişleri yetkilisi, 'Irak hakkında bildikleri fındıkkabuğunu doldurmaz' dediği Bremer'i, 'doymak bilmez hırsları olan açgözlü bir fırsatçı' olarak tanımlıyordu.[12]

Klein, Bush yönetiminin Bremer'de Irak uzmanlığı gibi bir özellik aramadığını, onu daha ziyade 'terörle savaştan kâr etmede ve ABD'nin çokuluslu şirketlerine, sevilmedikleri ve istenmedikleri uzak memleketlerde para kazandırmakta bir uzman olduğu' için kullandığını ileri sürer:

"Diğer bir deyişle bu iş için mükemmel biriydi."[13]

Bu kesinlikle, o tarihlerde Bremer'den "Bunu daha iyi yapabilecek birini tanımıyorum," diye bahseden Henry Kissinger'ın fikriymiş gibi görünüyordu.[14]

Bremer, Afgan tarzı kukla bir hükümet kurarak dışarıya karşı Iraklılar kendi kendilerini yönetiyormuş görüntüsünü vermeyi kafasına koymuş görünen General Jay Garner'ın yerine geçti.[15] Garner da Irak'taki 3 haftalık görev süresince ağır şekilde eleştirildi, ama o Irak'ı, ABD yönetimi ve pek çok neo-kon aydının kafasındaki gibi serbest pazar laboratuvarına dönüştürme konusunda halefi kadar ihtiraslı değildi. Garner, çoğunluğun gözünde adanmış bir ideolog değil, bir askerdi.

Washington Post Bremer'i, 'Pentagon'un yeni muhafazakâr kanadına yakın duran katı pragmatist bir şahin' olarak tarif etmişti.[16] Bu durum, Dick Cheney'in kendi özel yardımcısı Brian McCormack'ı Bremer'e asistan olarak göndermesiyle daha da belirginleşti.[17] Bremer'in, itibarını yitirmiş Iraklı sürgün Ahmed Çelebi'nin Irak'taki iç siyasetle ilgili tavsiyelerine de fazlasıyla kulak verdiği söyleniyordu. Bağdat'a gelişinden hemen sonra bir imparator gibi fermanlar çıkarmaya ve Iraklılar'ın kendilerini yönetme umutlarını söndürmeye başlayınca, Bremer, kimi Iraklılar tarafından yeni Saddam olarak adlandırılacaktı. "İşgal çirkin bir sözcük," demişti Bremer ülkeye varır varmaz: "Ama bir gerçek."[18]

Irak'taki görev süresince ülkeyi bir *Brooks Brothers* süit ceket ve *Timberland* botlarla gezen Bremer, hayli çatışmacı bir genel valiydi. O da kendisini, 'çoğu Iraklı'nın –diktatör Saddam Hüseyin dışında– görüp görebileceği tek olağanüstü otorite figürü' olarak betimliyordu.[19]

Bremer'in ilk resmi girişimi - ki söylenene göre Savunma Bakanı Rumsfeld ile onun neo-kon yardımcısı Douglas Feith'in parlak fikriydi bu - Irak ordusunu dağıtması ve (Saddam dönemi Irak'ta Baas Partisi üyeliği pek çok işte aranan koşul olduğundan) ülkenin en nitelikli beyinlerinden bir kısmını, hem yeniden yapılanma sürecinden hem de siyasi işleyişten uzaklaştırmak anlamına gelen bir 'Baassızlaştırma'[20] sürecini başlatmak olmuştu. Bremer'in '1'nci Emri' ile binlerce öğretmen, doktor, hemşire ve başka alanlardaki devlet çalışanları kovulmuş bu da öfke ve hayal kırıklığındaki tırmanışı körüklemişti.[21] Iraklılar gördüler ki Bremer, aynı, Saddam'ın yönetim tarzı ve siyasi cadı avı taktiklerini uyguluyordu.

Aslına bakılırsa, Bremer'in bu hamleleri pek çok Iraklı için kesin bir mesaj içeriyordu: Iraklılar gelecekleri üzerinde, hem de giderek daha da kararan ve aşina oldukları bir gelecek üzerinde hiç de söz sahibi olamayacaklardı.

Bremer'in Irak ordusunun dağıtılmasını isteyen '2'nci

Emri', 400 bin Iraklı askerin işten çıkarılması ve emeklilikten yoksun bırakılmasını öngörüyordu. Bir Iraklı uzman, şöyle diyordu:

"Bir Iraklı asker ayda 50 dolar kazanırdı. Bu adamlarla ailelerinin bir yıllık beslenme gideri üç günlük ABD işgalinin maliyetine denk. Bir adamı aç bırakırsanız işgalcileri vurmaya hazır hale gelir."[22]

Pulitzer ödüllü *Washington Post* muhabiri Anthony Shadid de, Irak Savaşı'nı konu alan *Night Draws Near* (Geceye Yakın) adlı kitabında şöyle yazıyordu:

"Bremer'in kararının net sonucu, 350 bini aşkın subay ve eri, en azından askeri eğitim almış bu adamları sokaklara salarak bir anda bir gerilla savaşı için potansiyel asker gücü yaratmak oldu. Büyük oranda korunmasız olan ve serbestçe girilen ülke çapındaki yüzden fazla depoda bir milyon ton silah ve her türden mühimmat ellerinin altındaydı."[23]

Bir Amerikalı yetkili de *New York Times Magazine*'e, kovulan Iraklı askerlerin sayısının daha yüksek olduğunu söylüyordu:

"O hafta Irak'ta 450 bin düşman yarattık."[24]

Bremer'in emirleri uyarınca bazı askerlere bir aylık kıdem tazminatı ödenirken Iraklı komutanlara hiçbir şey verilmedi. Bremer'in emri çıktıktan kısa bir süre sonra eski Iraklı askerler, pek çoğu Saddam'ın eski saraylarında kurulmuş olan işgal bürolarında büyük çaplı kitlesel gösteriler düzenlemeye başladı. Basra'da bir protesto gösterisine önderlik eden Iraklı Yarbay Ahmed Muhammad, "Savaşmış olsaydık savaş hâlâ sürüyor olurdu," diyordu: "İngilizler ve Amerikalılar bizim saraylarımızda olmazdı. Caddelerimizde de olmazlardı. Girmelerine biz izin verdik." Muhammad, "Evlerimizde silahlarımız var. Bize para vermezlerse, çocuklarımızı mağdur ederlerse, ifadelerini alırız," diye de uyarıyordu.[25]

İleride olacaklara ilişkin kaygı verici başka bir uyarı da bir diğer eski Iraklı komutandan gelecekti. Binbaşı Assam Hussein Il Naem, şöyle ant içiyordu:

"İşgalcilere karşı yeni saldırıların başında biz olacağız. Irak halkının onayını alacağımızı biliyoruz."[26]

Bu arada Bremer, Iraklılar'ın doğrudan seçim isteyen seslerini bastıracak, tam kontrol ve veto yetkisine sahip 35 üyeli bir Irak 'danışma' konseyi kurarak ortalığı daha da kızıştıracaktı.

Bremer, Konsey'e, Şiiler'in dini lideri Mukteda El Sadr'ın yandaşları gibi pek çok Sünni grubun girmesini de yasaklamıştı; oysa bu iki grup Irak'ta hatırı sayılır sayıda bir seçmen kitlesi oluşturuyordu.

Irak'ın gelecekteki başbakanı İbrahim El Caferi, bu güçleri dışlamanın 'aşırı unsurlar olmalarına yol açtığını' söylüyordu.[27]

Bremer daha gelir gelmez, bir ulusal ayaklanmadan söz edilmeye başlanmıştı. Irak'taki aşiret reislerinden Riyadh El Asadi, Bremer'in ülke için tasarladığı planı ABD yetkilileri ile görüşüyor, sonra da, "İşgallerini sona erdirmemeleri halinde, tüm Irak halkı Amerikalılar'ın suratında patlayacak bir saatli bomba olacaktır" diye ilan ediyordu:[28]

"Esasen Irak halkı, bu savaşta Amerikalılar ile çarpışmadı, bunu yapan sadece Saddam'ın halkıydı. Ama şimdi halk onlarla çarpışmaya karar verirse, Amerikalılar büyük sıkıntıya girer."[29]

Bremer, Iraklılar'ın bu seslerine kulaklarını tıkadı, hatta orduyu dağıtma kararının uğursuz etkisi yayılırken kışkırtıcı söyleminin dozunu daha da artırdı:

"Onlarla savaşacağız ve onlara irademizi kabul ettireceğiz; bu ülkeye hukuk ve düzeni getirene dek onları ele geçireceğiz, gerekirse öldüreceğiz."[30]

Temmuz 2003'te Bremer Irak'tan birinci çoğul şahıs olarak bahsetmeye başlamıştı:

"Er geç zengin bir ülke olacağız. Petrolümüz var, suyumuz var, verimli toprağımız var, harika bir halkımız var."[31]

Time dergisine göre, Bremer o ay, Irak'ın ulusal hazinelerinin yağmalanmasının hemen ertesinde, ABD'li askerler ve gazetecilerin eşliğinde Irak Ulusal Müzesi'ni gezmişti. Müze görevlileri antik bir altın ve mücevher koleksiyonunu gösterdiğinde Bremer şakayla karışık, "Hangisini karıma götürebilirim?" demişti. Yine *Time*'ın yazdığına göre, Bremer bu sözü söyler söylemez 'güvenlik ekibinden biri araya giriyor, Bremer'in saray karargâhı yakınında 4 el bombası patladığını söylüyordu. Bunun üzerine bir iki kişiyle alelacele tokalaşan Bremer, kendisini bekleyen bir SUV cipe biniyor ve ofisine doğru yola koyuluyordu.

O gün ileriki saatlerde, müzenin güvenliğinden sorumlu bir ABD askeri görevi başında vurularak öldürülecekti.[32]

Bremer dindar yanını ortaya koymaktan da çekinmiyordu. Fanatik Hıristiyan General Jerry Boykin'in izinden giden Bremer, onun manevi yol göstericiliğinden söz ediyordu. Bağdat'a gelişinden bir ay sonra, "Bu misyonu Tanrı'nın yardımı olmadan başaramayacağımdan zerre kadar şüphem yok," diyordu:

"Bu iş, bir insanın veya bir grup insanın başaramayacağı kadar büyük ve karmaşık bir iş. (...) Tanrı'nın yardımına ihtiyacımız var ve daima bunu diliyoruz."[33]

Belli ki, bu bakış açısı aileden geliyordu. Bremer'in kardeşi Duncan da, 2006'da James Dobson'un Colorado merkezli Hedef: Aile kuruluşunun seçim bölgesinde Kongre üyeliği için yarışmıştı. "Washington'da Tanrı'nın adamı olmak istiyorum,"[34] diyordu. Seçim yarışına aşırı sağ platformdan katılmış ve tecavüz ya da ensest kurbanlarına kürtaj izni veren yasaya "Bu durumda yanlış insanı öldürmüş olacağız,"[35] diyerek karşı çıkmıştı.

Başarısız kampanyası sırasında Duncan Bremer, Paul Bremer işgale liderlik ederken Irak'ı ziyaret ettiğini de belirterek, kardeşinin Irak'taki görevini kendi dış politika deneyiminin bir kanıtıymış gibi göstermekten de geri durmamıştı. Duncan Bremer, kampanya için açtığı sitede görüşlerini şöyle dile getiriyordu:

> "İslami Cihat yanlılarının benim dünya görüşümü kabul edip nimetlerinden faydalanmalarını arzu etsem de, barışçıl bir dünyaya kavuşmamız için kendi dünya görüşlerini ve İslam yorumlarını terk etmelerinin şart olduğunu düşünüyorum. (...) Jeopolitik açıdan düşününce, sonuçta bir din olduktan sonra ister 'ılımlı İslam'a ister Budizm'e veya başka bir şeye dönsünler önemli değil, yeter ki dini ideolojilerini terk etsinler."[36]

Paul Bremer'in (Dobson'ın bir 'şefaatçi'[37] olarak söz ettiği) karısı Francie'nin bir Hıristiyan yayın organına söylediği gibi, "Kocası, Irak'taki işini, onlarca yıllık karanlıktan sonra Irak halkına özgürlüğün ışığını getirmek için bir şans olarak görüyordu."[38]

Ne var ki, Bremer'in fanatizmi diniyle sınırlı değildi. Gelişiyle beraber, Naomi Klein'ın 'Bağdat Miladı' dediği bir döneme giren Irak'ta neo-kon vizyonun temellerini atmak üzere süratle harekete geçti. Beklendiği gibi, ülkeye geleli henüz iki hafta olmuşken, Bremer Irak'ın kapısına 'açık' [39] levhasını taktı. Planının merkezinde, Irak'ın petrol sanayisinin hızla özelleştirilmesi vardı. Bremer döneminde Irak'a giden ve onun yönetimi üzerine derinlemesine yazan Klein, emirlere dayalı yönetim şeklinin sonuçlarını şöyle anlatacaktı:

> "Bremer, çokuluslu şirketlere karşı cömertlikte eşi görülmemiş bir dizi radikal yasa çıkardı. Irak'ın yaklaşık yüzde 40 olan kurumlar vergisi oranını yüzde 15'te sabitleyen 37'nci Emir vardı.
>
> 39'uncu Emir, yabancı şirketlere, Iraklılar'ın doğal kaynaklar sektörü haricindeki mal varlıklarının yüzde

100'üne sahip olmalarına izin veriyordu. Daha da güzeli, yatırımcılar Irak'ta elde ettikleri kârın yüzde 100'ünü ülke dışına çıkarabilecekler, yeniden yatırım yapmaları gerekmeyeceği gibi, vergiye de tabi tutulmayacaklardı. 39'uncu Emir uyarınca, 40 yıl süreli kira ve iş sözleşmeleri yapabileceklerdi.

40'ıncı Emir, yabancı bankaları da aynı elverişli koşullarla Irak'a buyur ediyordu.

Saddam Hüseyin'in ekonomi politikalarından geriye kalan tek şey, sendikaları ve toplu görüşmeyi kısıtlayan bir yasa oldu.

Bu politikalar şayet tanıdık geliyorsa, bunun nedeni, çokuluslu şirketlerin dünyanın her yerinde ulusal hükümetlerden kapmaya çalıştıkları ticari anlaşmalar için, kulisini yaptıkları politikalarla aynı olmasıdır.

Ancak bu reformlar ya kısmen ya da düzensiz bir şekilde yapılırken, Bremer hepsini bir seferde çıkardı. Irak bir gecede, dünyanın en yalnız ülkesinden, dünyanın kâğıt üzerinde, en açık pazarına dönüşüvermişti."[40]

Bremer'in Bağdat'ı devralmasından kısa bir süre sonra, *New York Times*'dan ekonomist Jeff Madrick, şöyle bir makale kaleme alıyordu:

"Hemen her popüler ekonomistin standardına göre, Koalisyon Geçici Yönetimi'nin başındaki L. Paul Bremer III tarafından hâlihazırda onaylanan plan aşırı, hatta sersemleticidir.

Irak ekonomisini çabucak, dünyanın ticarete ve sermaye akışına en açık ekonomilerinden biri yapacak ve dünyadaki zengin veya yoksul en düşük vergili ekonomiler arasına yerleştirecektir. (...) Anlaşılan, Bush yönetimi de dahil Iraklı planlamacılar, geçmişe sünger çekebileceklerine hükmetmiş görünüyorlar."

Madrick'in cesurca ifade ettiği gibi, Bremer'in planı 'bir avuç yabancı bankanın ulusal bankacılık sistemini devralmasına imkân tanıyacaktı'.[41]

Bu durumda Irak'taki bu üst düzey ABD yetkilisinin, yani Bremer'in, yani 'işgalin yüzü'nün, ABD hükümetine bağlı güçler veya Irak güvenlik güçleri tarafından değil de özel bir paralı asker şirketi -hem de Cumhuriyetçiler'in kampanya kasalarına on binlerce dolar akıtmış sağcı bir Hıristiyan'ın kurduğu bir şirket- tarafından korunması tabi ki uygun görünüyor.

Ağustos ortalarında, yani Bremer'in Bağdat'a varışından 3 ay sonra, ABD güçlerine ve 'Iraklı işbirlikçiler'e karşı direnişçi saldırılar artık gündelik bir hal alıyordu. Bremer de "Ülkede yeni ve çok büyük bir terör tehdidiyle karşı karşıya olduğumuza inanıyoruz. Bunu çok ciddiye almalıyız,"[42] diyordu, 12 Ağustos günü.

Önceki yıllarda karşılaşılan diğer vakalar ve durumlarla kıyaslandığında, Irak'taki karmaşa Blackwater için bir mali başarıya dönüşecekti. 28 Ağustos 2003'te, Irak'ta neokon programını bina etmek gibi son derece önemli bir görevi yerine getiren Bremer'e, yakın koruma timi ile 2 helikopter teminini içeren 27.7 milyon dolarlık ihalesiz sözleşme, resmi 'tek kaynak' taltifiyle Blackwater'a bırakıldı.[43]

"D.C.'den onu nasıl alacaklarını ve Irak'ta nasıl tutacaklarını gerçekten kimse tam anlamıyla çözmüş değildi," diye anlatıyordu Blackwater Başkanı Gary Jackson:

> "Gizli Servis oraya gitti ve bir değerlendirme yaptıktan sonra, 'Biliyor musunuz! Hepimizin sandığından çok çok daha tehlikeli' dediler. Sonra da bize geri geldiler."[44]

Bremer'e göre, Blackwater'ın varlığı, Irak'ın çok daha fazla tehlikeli bir yer olduğu algısını artırmıştı.[45]

Bremer'in güvenlik timine başkanlık edecek Blackwater'ın adamı, 1990'larda Bremer Henry Kissinger için çalışırken Kissinger'ın yakın koruma ekibinin başında bulunan Frank Gallagher olacaktı.[46] "Frank'i tanır ve severdim. Ona güvenim tamdı,"[47] diye anıyordu Bremer.

Blackwater paralı askerlerinin Bremer'in yakın koruma-

ları olarak işe alınması, Bremer'in de meslek hayatı boyunca savunduğu ve o tarihte Irak'ta hayata geçirmekte olduğu neoliberal politikalar sayesinde mümkün olmuştu. Bu, dönemin Savunma Bakanı Dick Cheney'in 1990'larda, yani 'lojistik taşeronlaştırma faaliyetlerini araştırması için'[48] *Brown and Root*'u tuttuğu sıralarda başlattığı sürecin sonunda ulaşılan ve çığır açan bir evreydi.

Corporate Warriors'ın yazarı Peter Singer'a göre, bu durum aynı zamanda, 'ABD ordusu hayati işlevlerini özel sözleşmelilere devretmez' şeklindeki eski doktrinden büyük bir sapmaydı. Singer, "Sözleşmelilere silah taşımaları gereken görevler de veremezsiniz. (...) Silahlı özel sözleşmeli bir şirket şimdi Paul Bremer'in canını korumakla görevli ve bundan daha hayati bir görev üstlenemez,"[49] diyordu.

Bremer'in güvenlik timinin özelleştirilmesi, paralı asker şirketleri için neredeyse bir dönüm noktası olmuştu.

'Yakın Koruma Timi (PSD*) profesyonellerine verilen standart ücretler önceleri günde 300 dolar civarındaydı' diye bildiriyordu *Fortune Magazine:*

> "Blackwater, ilk büyük işi olan Paul Bremer'i koruma işine adam sağlamaya başlar başlamaz fiyat günde 600 dolara fırladı."[50]

Blackwater, Bremer projesini, 'anahtar teslim güvenlik paketi' diye tabir ediyordu.[51] Şirketin başkan yardımcısı Chris Taylor, işin 'sıradan yakın koruma talebi olmadığını' söylüyordu:

> "İş, gerçekten de henüz hiçbir yerde kullanılmamış bir karma PSD oluşturulması anlamına geliyordu. Buna karşılık Blackwater, hem Büyükelçi Bremer'in hem de ardından gelecek büyükelçilerin güvenliğini sağlayacak yepyeni bir muharip PSD programı geliştirdi."[52]

Şirket Bremer'e, 36 'yakın koruma' uzmanı, K-9 timinden 2 adam ve kendisini ülkede dolaştıracak pilotlu 3 adet

* Personal Security Detail

MD-530 Boeing helikopteri sağladı.[53] Ekim 2003'te Blackwater'ın bir sözcüsü, şirketin Irak'ta yalnızca 78 elemanı olduğunu açıkladı ki, bu rakam çok yakında patlayacaktı.[54]

Bremer işini kapmasından bir ay sonra Blackwater, yeni güvenlik birimini Kuzey Carolina Eyalet Sekreterliği'ne kaydettirdi.[55] Blackwater Güvenlik Danışmanlık Şirketi, 'Irak'taki koruyucu güvenlik operasyonlarını yürütmek amacıyla ABD Dışişleri Bakanlığı Diplomatik Güvenlik Bürosu'na nitelikli ve eğitimli Koruyucu Güvenlik Uzmanları (PSS*) sağlamakta' uzmanlaşacaktı.[56]

Bremer sözleşmesi Blackwater'ı, resmen terörle savaşta bir tür Pretoryan Muhafız Alayı konumuna –özel askeri yüklenici firmalar dünyasında pek çok kapıyı açacak bir konuma– yükseltmişti. Blackwater'ın Dışişleri Bakanlığı'ndan, sadece büyükelçinin değil, Irak'taki başka pek çok ABD'li yetkilinin güvenliğini üstleneceği muazzam bir işi alması da uzun sürmeyecekti. Paul Bremer'in fotoğrafı çok geçmeden, Colin Powel ve İngiltere Başbakanı Tony Blair'ın çevresini sarmış Blackwater paralı askerlerinin fotoğrafları gibi, Blackwater Güvenlik Danışmanlığı'nın yeni internet sitesinin en tepesindeki yerini alacaktı.[57]

Blackwater'ın adamları, Bremer görevine dikkat çekici bir Yankee tarzı kattılar. Hemen herkese göre çirkin Amerikan karakterini tam anlamıyla temsil ediyorlardı. Ne denli kas çalıştıklarını gösteren gelişmiş vücutları vardı. Yüzlerinin yarısını kapatan düşük kaliteli güneş gözlükleri takıyorlardı. Pek çoğu keçisakallıydı ve saçları çok kısa kesilmişti. Casus kulaklığı takıyor ve hafif makineli tüfekler taşıyorlardı. Üzerinde hedef tahtası üzerine yerleştirilmiş gibi duran siyah bir ayı pençesi logosunun bulunduğu Blackwater tişörtleri ya da çok sayıda cebi bulunan avcı yelekleri giyiyorlardı. Kollarını dirseklerine kadar sıyırdıkları haki üni-

* Protective Security Specialists

formaları vardı. Bazıları karikatürlere, bazıları gerçek hayattaki aksiyon kahramanlarına ya da profesyonel güreşçilere benziyordu. Gazetecilere emirler yağdırıyor, Iraklılar'ın arabalarını yoldan çıkarıyor veya bir Blackwater konvoyunun yolunda seyreden arabalara mermi yağdırıyorlardı.

Bremer'in Irak'taki halefi John Negroponte'yi koruyan eski Blackwater sözleşmeli askeri Kelly Capeheart, "Medyada çıkan görüntülerinde, tepeden tırnağa tabancalar ve M-4'lerle donanmış Blackwater askerlerini, kamerayı almak (ya da görüntüyü kapatmak) için ellerini uzatırken görürsünüz," diyordu:

> "Bunun bir nedeni var tabi. Yüzümün *El Cezire*'de görünmesini istemem. Kusura bakmayın."[58]

Keskin nişancıların bulunduğu helikopterler, aşağıdaki herkese gözdağı vermek amacıyla, bazı Blackwater nakliye görevlerinde tur atarlardı. Bremer'in feshettiği Irak ordusunun yerine 'yenisini' kurmakla görevlendirilen ABD askeri yetkilisi Albay Thomas X. Hammes, "Her yerde düşman kazandıklarını"[59] söyleyecekti. Hammes, şöyle anlatıyordu:

> "Bazen Iraklılar'la beraber köhne Irak kamyonlarıyla gezerdim, beni yoldan atmaya çalışırlardı. Tehdit ediliyor ve korkutuluyorduk. Ama onlar da işlerini yapıyorlardı, kendilerine ne için para ödeniyorsa ve nasıl yapmaları isteniyorsa tam olarak öyle yapıyorlardı ve her dışarı çıkışlarında düşman kazanıyorlardı."[60]

Hammes'a göre, Blackwater'ın Bremer'i koruma işini böylesine dikkat çekecek şekilde yürütmesi direnişle mücadelenin 'ilk kuralı'nı, 'daha fazla düşman edinme!'[61] kuralını çiğniyordu.

Albay Hammes, "Aslında anlaşmayı, onlardan tam istediğimiz şekilde yerine getiriyorlardı, ama aynı zamanda da direnişle mücadele çabamızı baltalıyorlardı,"[62] diyordu.

Irak'taki bir istihbarat subayı da *Times*'a şunları söylemişti:

"O Blackwater adamları... Onlar, Oakley gözlükleriyle ve silahlarını arabanın pencerelerinden dışarıya uzatarak dolaşırlar. Bir seferinde tüfeklerini bana doğrulttular ve bu beni fena halde öfkelendirmişti. Felluceli birinin ne hissedeceğini siz düşünün artık."[63]

Blackwater'ın kurucularından Al Clark, şirketin eğitim yöntemlerinin geliştirilmesine katkıda bulunmuştu. Clark, "ABD'de, küçük bir kaza canımızı sıkar," ama "Bağdat'ta bunu aşmak zorundasınız. Arabanız gerektiğinde 3 bin poundluk bir silah olabilir. Vurun ve kaçın. Bana güvenin. Kaza yerini terk ettiniz diye polis evinize gelmeyecektir,"[64] diyordu

Mayıs 2004'te, Blackwater korumalarının karıştığı iddia edilen ve sözleşmeli dokunulmazlığına örnek oluşturan ölümcül bir olay meydana geldi. Olay *Los Angeles Times* muhabiri T. Christian Miller tarafından tüm yönleriyle araştırıldı ve rapor edildi.[65]

Bağdat'taki ABD Büyükelçiliği sözcüsü Robert J. Callahan görev süresini doldurmak üzereydi ve Irak'ın başkentindeki çeşitli gazetecilere ve medya kuruluşlarına veda ziyaretleri yapıyordu. Miller'a göre, tipik bir Dışişleri Bakanlığı yetkilisi gibi, Callahan da Bağdat'ta dolaşırken Blackwater'a güveniyordu.

Bir medya kuruluşundan dönerken Callahan'ın 5 araçlı konvoyu, iş hanları ve tek katlı dükkânların bulunduğu Masbah mahallesinden geçen geniş bir caddeye saptı. O sırada, gazeteci Miller'ın anlatımına göre, Mohammed Nuri Hattab adlı 32 yaşındaki Iraklı kamyon sürücüsü de Opel aracına az önce aldığı 2 kişiyi götürüyordur.

Hattab kafasını kaldırıp bakar ve Callahan'ın konvoyunun yan caddeden önüne doğru hızla geldiğini görür. Dediğine bakılırsa, gürültüyle patlayan silah seslerini duyduğunda konvoya yaklaşık 15 metre kala durmak üzere yavaşlamıştır. Ancak kurşunlar Opel'in kaportasına isabet eder;

bir kurşun omzuna saplanır, bir başka kurşun da arka koltukta oturan 19 yaşındaki Yas Ali Mohammed Yassiri'nin göğsünden girip ölümüne yol açar. "Hiçbir uyarı yapılmadı. Ani bir saldırıydı," diye anlatmıştır Hattab.

Miller, "Bir Amerikalı yetkili, Büyükelçilik görevlilerinin silahlı saldırıyı yeniden inceleyerek konvoydaki iki Blackwater çalışanının, o gün doğru prosedürü uygulayıp Hattab'ı geri dönmesi için uyarmadıkları, hatta çok erken ateş açtıkları yolunda karar verdiklerini söyledi," diye bildiriyordu. Yetkili, bu iki kişinin işten çıkarılıp ABD'ye, evlerine geri gönderilmesi gerektiğini de söylemişti. (Bu kitap yazıldığı sırada bu kişilerle ilgili henüz bir kovuşturma açılmamıştı.)

Los Angeles Times muhabiri, Irak'taki özel askeri sözleşmelilere ilişkin yüzlerce sayfalık vaka raporları da ele geçirecekti. Miller'ın bildirdiğine göre, 'yaklaşık 200 raporun yüzde 11 kadarı sözleşmelilerin sivil araçlara ateş açmalarıyla ilgili vakalar hakkındaydı. Bu raporlara göre, vakaların çoğunda Iraklılar'ın araçlarından sözleşmelilere ateş açan olmamıştı.'[66]

Blackwater'ın tarzı, Bremer'in Irak'taki misyonu ile mükemmel biçimde örtüşüyordu. Aslında Bremer'in, sadece Blackwater'ın hayli eğitimli paralı askerleri tarafından değil, aynı zamanda şirketin Irak'ta işlettiği serbest piyasa laboratuvarının mutlak gerçekleri tarafından da korunduğu ileri sürülebilir.

Nitekim Bremer'in Irak görevinin üstesinden gelebilmek için bel bağladığı güçlerin bunlar olduğu anlaşılıyor; o ölecek olsa, Blackwater'ın itibarı darbe alırdı.

"Eğer, Blackwater (Bremer gibi) bir yöneticiyi kaybederse artık piyasada iş yapamaz, öyle değil mi," diye soruyordu Albay Hammes:

"Blackwater'ın yerinde olduğunuzu ve 'Evet, 4 ay kadar Irak'ta çok iyi iş çıkardık, ama maalesef sonra o öldü' diyerek yeni bir iş almaya çalıştığınızı düşünebili-

yor musunuz? Siz de adam tutmak ve adamlarınızı korumak isteyen bir CEO'sunuz. Söyleyeceğiniz şudur: 'Sanırım başka birini bulacağım.' (...) Bir yönetici öldürülürse Blackwater için problem olur. Blackwater'a ne mi olur? İş yapamaz hale gelir. Hâlbuki ordu için böyle bir olay, yani o yöneticinin öldürülmesi, tamam çok kötü bir şeydir, ama sonra faaliyet sonu değerlendirmeleri vs. yapılır ve kimseye de işten el çektirilmez."[67]

Paul Bremer'i hayatta tutmak, Blackwater için inanılmaz bir pazarlama malzemesi olacaktı: *Irak'taki en nefret edilen adamı koruyabiliyorsak, herhangi bir yerde herhangi birini de koruyabiliriz.*

Nitekim üzerinden bir yıl bile geçmeden, Mayıs 2004'te, Usame bin Ladin, Bremer'in başına ödül koyduğunu ilan ettiği bir ses kaydını yayınlatacaktı:

"Biliyorsunuz, Amerika mücahitleri öldüreceklere büyük ödüller vaat etti. Biz de El Kaide örgütü olarak, işgalci Bremer'i veya Amerikan başkomutanını ya da Irak'taki yardımcısını öldürene, Allah'ın izniyle, 10 bin gram altın vereceğiz."[68]

Direniş hareketinin de herhangi bir Blackwater koruması başına 50 bin dolar ödül koyduğu söyleniyordu.[69] Eski Blackwater sözleşmelilerinden Capeheart, "Orada başımıza ödül konmuştu," diye hatırlatıyordu: "Bunu hepimiz biliyorduk."[70]

Güvenliğinin Blackwater tarafından üstlenilmesinden hemen sonra Bremer, şöyle diyordu:

"Rumsfeld'in ricası üzerine ABD Gizli Servisi güvenliğimle ilgili bir inceleme yapmış ve dünyada en fazla tehdit altında olan Amerikalı yetkilinin ben olduğumda karar kılmıştı. (...) Blackwater'ın ciddiye aldığı bir raporda, Saray'daki Iraklı berberlerden birinin tıraş ederken beni öldürmesi için kiralandığı ileri sürülüyordu."

Bunun üzerine, Blackwater Bremer'i, Saray arazisinde bulunan ve bir zamanlar Saddam'ın oğlu Kusay Huseyin'in kayınvalidesinin oturduğu söylenen bir villaya taşıdı.[71]

Direnişçilerin genel valiye yaptıkları ve açıkça doğrulanan ilk saldırı, Aralık 2003'te, Blackwater'ın Bremer'i korumaya başlamasından birkaç ay sonra gerçekleşti. 6 Aralık gecesi, Bremer'in Bağdat Havaalanı'nda Savunma Bakanı Rumsfeld'i uğurlamasının hemen sonrasıydı. Bremer olayı şöyle aktarıyor:

> "Brian McCormack (Bremer'in yardımcısı) ile birlikte Yeşil Hat'ta dönmek üzere zırhlı SUV'uma biniyorduk, saat 11.00'ı geçiyordu. Her zamanki gibi konvoyumuz, sertleştirilmiş bronz çelik plakalarla kaplı 2 adet 'ağır zırhlı' Humvee, bir adet kurşun zırhlı Suburban (bizim Suburban'ımız), onun arkasında bir başka zırhlı Suburban ve 2 tane daha Humvee'den oluşuyordu. Havada da, her birinde 2 Blackwater keskin nişancısı bulunan bir çift helikopter bize eşlik ediyordu."[72]

SUV'un içinde, Bremer ile McCormack, Bremer'in Davos'taki Dünya Ekonomi Forumu'na katılıp katılmaması gerektiği üzerine konuşuyorlardı.

Sağır edici bir patlamanın ardından otomatik tüfekle ateşe başlandığı sırada, Bremer, 'biraz kayak tatili şımarıklığı yapabilsem' diye düşünmekteydi. Konvoyun öncü aracının tekerlekleri basit bir el yapımı patlayıcı düzenekle (IED) patlatılmıştı ve direnişçiler AK-47'lerle saldırıyorlardı. Bremer'e göre, onun SUV'unun yan penceresine bir kurşun isabet etmişti:

> "Pusuya düşmüştük; oldukça örgütlü, ustalıkla yürütülmüş bir suikast girişimiydi. Dönüp arkama baktım. Suburban'ın zırhlı arka camı IED'nin etkisiyle patlamıştı. Açık camdan içeri AK mermileri yağıyordu. Hızla sarayın güvenliğine doğru giderken, arabaya sinen patlayıcı kokusu içinde Davos'u, tüm o güzel yemekleri düşünüyordum. (...) Francie de oraya gelebilir ve kayabilirdik, Bağdat Havaalanı yolundan ve IED'lerden olabildiğince uzakta."[73]

Bremer'in ofisi saldırıyı, basına pusuyla ilgili haberler sızıp da, Bremer güney şehri Basra'da basın karşısına çıkmak zorunda kalana dek iki hafta boyunca gizledi.[74] "Evet, bu doğru,"[75] diyordu basın mensuplarına Bremer:

> "Sizin de gördüğünüz gibi, başarılı olamadı.[76] Şükür ki hâlâ hayatta ve burada sizin huzurunuzdayım."[77]

Bremer daha sonra, saldırıyı 'oldukça örgütlü' bir suikast girişimi diye nitelendirmişti, ama o tarihte sözcüleri, Bremer'in şahsına yöneltilmiş olması ihtimal dışı,[78] belki de direnişin karmaşık yapısını daha önemsiz gösterme çabasıyla düzenlenmiş 'rastgele' bir saldırı diye geçiştirdiler. Saldırı ortaya çıktıktan sonra, Bremer'in sözcüsü Dan Senor ise Blackwater'ı övüyordu:

> "Büyükelçi Bremer'in, ne zaman bir hareketlenme olsa emrine amade çok sağlam ve çok işlevli güvenlik güçleri ile mekanizmaları vardır ve biz bu güvenlik personeline ve mekanizmalarına fazlasıyla güveniyoruz. Bu münferit vakada da onlar görev yaptı."[79]

Bremer Irak'ta seyahat ederken izlediği politikalar ve hesap verebilir olmaktan uzak 'korumaları' ile diğer sözleşmelilerin davranışları, Irak vatandaşlarını giderek daha da öfkelendiriyordu.

Bu arada Bremer'in, Bağdat Sarayı'nda yaptırdığı pahalı yenilikler de Iraklılar'ın gözündeki yeni Saddam imajını pekiştirmeye devam ediyordu. Aralık 2003'te 27 bin dolar harcayarak Saddam'ın 4 efsanevi büstünü saraydan kaldırttı. İlk büst kaldırılırken, "6 aydır bunlara bakıp duruyorum. Bu kafaların yuvarlanıp gitme zamanı gelmişti,"[80] diyecekti.

Irak'taki sivil altyapı sisteminin büyük oranda harabeye döndüğü düşünüldüğünde, fonların bu şekilde kullanılması şüphe uyandırıyordu, ama Bremer'in sözcüleri bu durumun yasaya uygun olduğunu söylüyorlardı. Bremer'in yardımcısı Charles Heatly, şu açıklamada bulunuyordu:

> "Baassızlaştırma kurallarına göre inmek zorundalar. Aslında onlar yasadışı."[81]

Blackwater, Bremer'i korurken çoğu zaman radardan kaçıyordu. Medya haberlerinde Blackwater'ın adı nadiren geçiyordu, onlardan Bremer'in güvenlik timi veya korumaları diye söz ediliyordu. Bazen de Gizli Servis ajanları diye geçiyordu adları. Yine de, bu sektörde, ülkede hızla büyüyen paralı asker ordusu içinde, Blackwater'ın adamları seçkin, öncü grup olarak görülüyordu.

Blackwater'ın Bremer işini kaptığı sıralarda, paralı askerler hızla Irak'a aktı. Control Risks Group, DynCorp, Erinys, Aegsi, ArmorGroup, Hart, Kroll ve Steel Foundation gibi, pek çoğu hâlihazırda ülke içinde de kısmen varlık gösteren şirketler de Irak'a binlerce paralı asker sevk etmeye ve uluslararası çapta harıl harıl asker toplamaya giriştiler.

Vietnam Savaşı günlerini andırırcasına, iş listelerindeki pozisyonlar için, ilk başta 'özel güvenlik danışmanlığı' ifadesi kullanılmıştı. Blackwater gibi bazı şirketler, Dışişleri Bakanlığı, ABD işgal yönetimi veya İngiliz hükümetiyle kârlı sözleşmeler imzalarken, bazıları da petrol projelerini, yabancı büyükelçilikleri ve devlet binalarını koruyordu; diğerleriyse ya Halliburton, KBR, General Electric ve Bechtel gibi büyük savaş müteahhitleri için çalışıyor ya da gazetecileri korumakla görevli güvenlik ekibinde yer alıyorlardı.

En yüksek ücret ödenen paralı askerler arasında ABD Donanma SEAL'leri, Delta Gücü, Yeşil Bereliler, Deniz Piyadeleri, İngiliz SAS'ı, İngiliz ordusuna bağlı İrlanda alayı, Avustralya SAS'ından eski özel harekâtçılar vardı. Onları da Nepalli Gurkalar, Sırp Komandoları ve Fijili askerler izliyordu.

Bu arada Irak'taki özel görevler için Özel Kuvvetler'deki adamların peşine düşen özel şirketlerin daha kazançlı görevlerine gösterilen büyük heves ve muazzam miktarda kazanç elde etme umudu, resmi ulusal güçlerde adam bırakmadı.

Eski Blackwater sözleşmelilerinden Kelly Capeheart,

"Bizler pek çok ordu mensubu için olağanüstü önemdeydik. Bizlere bakarken veya hakkımızda fısıldaşırken, gözlerinde bunu görüyorduk. Birçoğu bizi kıskanıyordu. Aynı işi yaptıkları halde çok daha az para aldıklarını düşünüyorlardı,"[82] diyordu.

Bu 'profesyoneller'in yanı sıra aynı şirkette çalışan arkadaşlarına göre daha az para alıp, daha büyük bir pervasızlıkla hareket eden, aralarında Irak'a Güney Afrika'nın paralı askerlik karşıtı yasalarını çiğneyerek girdikleri besbelli, bazıları meşhur Koevoet'ten* gelme, eski Güney Afrikalı ırkçı** güçlerin de olduğu daha küçük pek çok unsur vardı.

2003 yılı Kasım ayına gelindiğinde Birleşik Devletler artık Irak'ta iş yapmak isteyen şirketlere, açık açık, kendi silahlı güvenlik güçleriyle ülkeye gelmelerini söylüyordu.[83]

Bremer Haziran 2004'te Irak'tan ayrıldığında, ülkenin sınırları içinde 20 binden fazla özel asker vardı ve Irak, başında şerifi olmayan bir 'Vahşi Batı' kasabası olarak anılır olmuştu.

İşgal yönetimi tarafından kiralanan bu paralı askerlerle 'Bremer yılı'nın sonuna kadar 2 milyar doların üzerinde bir tutarın söz konusu olduğu güvenlik sözleşmeleri yapılacaktı ve bu rakam, Irak'ın 'yeniden yapılanma' bütçesinin yüzde 30'unun da üzerinde bir miktardı. Bu tutarın içinde, Irak'ta yaygın olarak paralı asker tutan özel işletmeler yoktu tabii.

The Economist dergisine göre, Irak'ın işgali, İngiliz askeri şirketlerin savaştan önce 320 milyon dolar olan gelirlerinin 2004 yılı başında 1.6 milyar dolara fırlamasını sağlayacaktı. Böylece, 'İngiltere için de Irak'a savaş sonrası en kârlı ihraç kalemi güvenlik' olacaktı. [84]

---

*Bağımsızlıktan önce Namibya'da faaliyet gösteren ve insan hakları ihlalleriyle ünlenmiş Güney Afrika Özel Harekât Birimi. Kelime anlamı *levye*.
**Apartheid: Güney Afrika Cumhuriyeti'nde 1994'e kadar yürürlükte olan ve beyaz olmayan ırklar arasında yasal olarak ırk ayrımı öngören politika.

Dergide sözü edilen bir kaynak, Irak'ta muvazzaf görevlilerden çok, paralı asker olarak çalışan eski Özel Hava Kuvvetleri askerleri olduğunu tahmin ediyordu. İngiliz firması Erinys, bir yıl içinde Irak'ta, (aralarında Ahmed Çelebi'nin 'Özgür Irak' güçlerinin de bulunduğu) yerel güçlerden oluşan ve şirket mensubu olup da İngiliz uyruklu olmayan, aralarında Güney Afrikalı paralı askerlerin de yer aldığı kişilerce komuta edilen 14 bin kişilik bir özel ordu kurmuştu.[85]

The Times gazetesindeki yorumda da 'koruma için gelen yoğun talep ve yabancı işçilerin hemen her gün öldürülme korkusunun kovboy sözleşmelilerin sayısında hızlı bir artışı tetiklediği, uluslararası paralı asker havuzunun cazibesini artırarak, pazar arzını aşırı yükselttiği,'[86] ifade ediliyordu.

Bu güçler Irak'ta ne yaptı? Kaç kişiyi mahvettiler? Kaçı öldü kaçı yaralandı? Bunların hepsi yanıtı olmayan sorular, çünkü bu güçlerin ülkedeki faaliyetlerini izleyip denetleyen birileri yoktu.

Bu kitap yazıldığı sırada da, Irak'ta işlenen suçlardan ötürü tek bir özel sözleşmeli ABD askeri kovuşturulmuş değildi.

Ama Irak'tan haberler damla damla, hem de bazen bizzat gösteriş meraklısı sözleşmelilerce sızdırılıyordu. Örneğin, bir Blackwater sözleşmelisi bir Iraklı'yı öldürmek için mermileri 'standart dışı' kullanışını böbürlenerek anlatıyordu.

2003 Eylül ayı ortalarında, yani Blackwater Bremer işini kaptıktan bir ay sonra, 4 kişilik bir Blackwater güvenlik timi toprak yolda bir SUV ile Bağdat'tan kuzeye doğru ilerlerken, dediklerine göre, küçük bir köyde silahlı adamlarca pusuya düşürüldü.

O sabah Blackwater sözleşmelisi Ben Thomas, M4 makineli tüfeğini, ABD güçlerince kullanımı onaylanmamış çok güçlü deneme mermileriyle doldurmuştu. Bunlar, APLP diye bilinen, etkisi sınırlı, zırh delen mermilerdi.[87]

San Antonio'da yerleşik RBCD adlı bir firmanın ürettiği APLP'ler, 'karma metal' işlemi denilen bir yöntemle üretiliyordu. *The Army Times*'a göre, bu mermiler 'çeliği ve diğer sert hedefleri delip geçiyor, ama insan gövdesinden ya da 20 santimetrelik kil bloktan veya birkaç kat alçıpandan geçmiyordu. Bir gövdeyi delip geçmiyor, ama parçalayarak 'tedavisi imkânsız yaralar' açıyordu.'[88]

Bu deneme mermilerinin dağıtıcısı Arkansas'tan Le Mas adlı şirket, sonradan, Thomas'a, şirketle temasa geçtikten sonra bu mermilerden verdiğini kabul edecekti.

Thomas, o günkü kısa silahlı çatışmada Iraklı bir saldırgana APLP mermilerinden birini atarak onu kaba etinden vurduğunu söylüyor. Dediğine göre mermi, adamı neredeyse anında öldürmüştü. Thomas *The Army Times*'a şöyle diyordu:

> "Kıçından girdi ve karnının altında kalan kısmı tamamen parçaladı. (...) Her şey paramparça oldu. Orada olmayan insanlara neler olup bittiğini şöyle anlatıyorum: Bu, birini minyatür bir patlayıcı mermi ile vurmak gibi bir şeydi. (...) Kimse bu adamın kıçından vurulduğu için öldüğüne inanmadı."[89]

Eski bir Donanma SEAL'ı olan Thomas, çok çeşitli mühimmatla insanları vurduğunu söylüyordu, ama APLP mermisinin Iraklı kurbanına verdiği hasar ile standart bir mühimmattan beklenen hasar arasında "Kesinlikle bir benzerlik yok, hiçbir şekilde yok," diyordu. Silahlı çatışmanın ardından üsse döndüğünde, silah arkadaşı paralı askerlerin mermi 'kavgasına tutuştuklarını' görecekti. "Günün sonunda her birimiz beşer mermi aldık. Elimizde kalanın hepsi buydu,"[90] diyordu.

Bu mermiler Kongre'de bazı tartışmalara da konu oldu. ABD güçlerinin bu mermileri kullanması için izin çıkarmak isteyen üretici firma ise 'bu bir ulusal güvenlik meselesi' diye lobi yapmayı sürdürüyor.[91]

Öte yandan, bir Pentagon yetkilisinin kendisini muvazzaf asker sandığını söyleyen Thomas, onaylanmamış mühimmat kullandığı için Divan-ı Harb'e gönderilmekle tehdit edildiğini de belirtecekti.[92]

Bu olay, *Armed Forces Journal*'ın her yıl Moyock'ta düzenlediği 'Blackwater Atış Turnuvası'nda birkaç yıldır denenmekte olan mermilerle gerçekleştirilmiş ilk kayıtlı öldürme eylemiydi.[93]

APLP mermisi ile bir Iraklı'yı vurduğu iddiası ortaya atıldıktan sonra Thomas, mermilerin reklamını yapan ücretli bir sözcü gibi konuşuyordu. Irak görevinden izinli geldiği bir sırada verdiği mülakatlardan birinde şöyle diyordu:

> "Irak'a dönerken yanıma Le Mas mermisi alacağım; o gün orada bulunan dostlarıma ve onların arkadaşlarına bolca bu mermilerden getireceğime söz verdim. Bu sadece kötü adamları vurmak için. Kesinlikle genel kullanım için değil. Özel operasyonlarda başka hiçbir şey taşımam."[94]

Armed Forces Journal, Thomas'ın bu mermilerle olan deneyimini heyecanla aktarırken, 'Pentagon yetkililerinin, Özel Harekât Komutanlığı'nı karma metal mühimmatı gerçek koşullarda denemeye derhal başlaması için yeterli sebep,'[95] ifadesini kullanıyordu.

Thomas, daha sonra kendi MySpace internet sayfasına, aşağıdaki notla birlikte, Irak'ta zırh delen mermilerin kullanımıyla ilgili yeni bir makalenin bulunduğu bir link ekledi:

USAME BİN LADİN BENİM OROSPUM

Herif beni ölü istiyor

İşte nedeni (makalenin bulunduğu link)[96]

Paralı askerler ülkede ellerini kollarını sallaya sallaya dolaşırken, Iraklılar'a bu ağır silahlı, çoğu kez üniformasız adamların kim olduklarına dair herhangi bir resmi açıklama yapılmadı. Bremer'in resmi olarak bu adamların statülerini tanımlayan - kovuşturmadan muaf tutan - bir emir çıkar-

mayı başarması bir yılını alacaktı. Bu paralı askerlerin öldürdüğü veya yaraladığı Iraklılar için adalete başvurmak diye bir seçenek yoktu. Pek çok Iraklı (ve de bazı gazeteciler) bu adamların CIA veya Mossad ajanı olduğu yolunda yanlış bir inanca kapılmışlardı ki, bu da onlarla karşılaşan vatandaşları son derece öfkelendiren bir izlenimdi.

Öte yandan, bütün bunlar, paralı askerlerin davranışları ve şöhretlerinin, Irak'ta kendi güvenliklerini de tehlikeye attığını düşünen gerçek ABD istihbarat subaylarını da kızdırıyordu.[97]

2003 sonuna yaklaşırken Irak'ın büyük bölümü enkaza dönmüştü, ama sık sık sözü verilen ve güya Irak'ın petrol gelirleriyle finanse edilecek olan 'yeniden yapılanma' projeleri büyük çoğunlukla ya ortada yoktu ya da çabucak çökmüştü. Oysa paralı asker şirketlerinin iş hacminde patlama olmuştu. 2004 başlarında Irak'taki durum daha da kötüleşerek kaosa dönüşecek, özel askeri şirketler için daha fazla iş yaratacaktı.

Şubat 2004'te Bremer'in ofisi ya büyük bir yanlış hesaplama sonucu ya da kasıtlı (ve ölümcül) bir biçimde gerçeği yok sayarak, inanılmaz bir eyleme girişti.

O tarihte *Washington Post* 'Yeniden yapılanmada yer almaları için girişimcilere yaltaklanan ABD yetkilileri, şirketler için bir güvenlik meselesi olmadığı ve anlatılanların fazlasıyla abartılı olduğunda ısrar ediyorlar,' diye bir haber yapacaktı.

Nitekim CPA'nın özel sektörü geliştirme direktörü Tom Folley de, 11 Şubat'ta Washington'da Ticaret Bakanlığı'nın düzenlediği bir konferansta yüzlerce müstakbel yatırımcıya, 'Batılı sözleşmeliler hedef değildir,' diyecek ve medyanın meseleyi abarttığını söyleyecekti.'[98] Foley'in iddiasına göre, '(Irak'taki) riskler, çoğu insan için gayet makul riskler olan paraşütle atlama veya bir motosiklet sürmekle aynı'[99] idi.

2004 Mart'ının ortalarında paralı asker firmaları Irak'ta oluşan muazzam bir 'satıcı' piyasasının tadını çıkarıyorlardı. Bağdat Havaalanı'nın korunmasını üstlenen ABD firması Custer Battles'ın kurucusu Mike Battles, "Haziran 2003'te nitelikli güvenlik personeli kiralamanın maliyeti bugünkü maliyetin ufak bir kısmına tekabül ediyor," diyordu.[100]

18 Mart'ta, Birleşik Devletler'in 10 kilometrekarelik Yeşil Hat'tı ve orada yaşayan 3 bin kişiyi korumak için özel güvenlikçiler kiralamak üzere 100 milyon dolarlık bir sözleşme yapacağı haberi yayıldı.[101] İhale talebinde, "Mevcut ve olası tehdit ve son dönem saldırılar koalisyon güçlerine ve kısmen gergin durumdaki askeri güce yönelmiştir. Bu durum, bütün işi Kuvvet Koruma hizmeti* vermek olacak bir ticari güvenlik gücünü gerektirmektedir," deniliyordu.[102]

Blackwater'ın Bremer'i, şirketin çok değerli 'ismi'ni yaşatmak adına çalışırken, şirket yöneticileri de Irak'taki kaosta fırsatı ganimete çeviriyordu. Şirket, ABD istihbarat topluluğunun Mc Lean Virginia'daki merkezinde, yeni Devlet İlişkileri birimine** de ev sahipliği yapacak bir karargâhın yanı sıra Bağdat, Amman ve Kuveyt Şehri'nde de yeni ofisler açtı.

Blackwater'ın, Felluce'de 4 Amerikan özel sözleşmeli askerine ölüm getiren, Irak'ı alev alev yakan, ama savaş bölgesinde kazançlı işlerini çoğaltacak planları işliyordu ve Blackwater'ın geleceği çok parlak görünüyordu.

---

* Force Protection Security

** Government Reletions Division

[1] Paul Bremer'in Irak'taki dönemi ile ilgili en iyi bilgi kendi kitabındadır. L. Paul Bremer III ve Malcolm McConnell, *My Year in Iraq: The Struggle to Build a Future of Hope*, Simon & Schuster, New York, 2006.
[2] T. Christian Miller, 'War's Aftermath: Stinging Report on Missing Funds; Audit Finds U.S.-led Coalition Managed Iraqi Money Poorly,' *Los Angeles Times*, 31 Ocak 2005.
[3] Heritage Vakfı İç Güvenlik Özel Görev Komitesi eşbaşkanları Bremer ve eski Başsavcı Edwin Meese
[4] Nixon Merkezi Program Özeti, 'Countering the Changing Threat of International Terrorism; A Presentation by Ambassador L. Paul Bremer' at The Nixon Center, Washington, D.C., 19 Temmuz 2000. Bkz. www.nixoncenter .org / publications/Program%20Briefs/ vol6no19 Bremer.htm.
[5] Bkz. Marsh & McLennan Web site www.mmc.com/about/history.php.
[6] L. Paul Bremer, 'What Now? Crush Them; Let Us Wage Total War on Our Foes,' *Wall Street Journal*, 13 Eylül 2001.
[7] *Fox Special Report with Brit Hume* transkript, 'Terrorism Hits America,' *Fox News*, 11 Eylül 2001.
[8] Naomi Klein, 'Downsizing in Disguise,' *The Nation*, 23 Haziran 2003.
[9] *Aynı kaynak.*
[10] *Aynı kaynak.*
[11] L. Paul Bremer, *My Year in Iraq*, s. 6–7.
[12] Knut Royce (*Newsday*), 'Diplomat Expected to Take Charge in Iraq; Bremer to Replace Garner as Leader of Postwar Transition,' *Seattle Times*, 2 Mayıs 2003.
[13] Naomi Klein, 'Downsizing in Disguise,' *The Nation*, 23 Haziran 2003.
[14] Romesh Ratnesar ve Simon Robinson, 'Life Under Fire,' *Time*, 14 Temmuz 2003.
[15] David Leigh, 'General Sacked by Bush Says He Wanted Early Elections,' *Guardian*, 18 Mart 2004.
[16] Mike Allen, 'Expert on Terrorism to Direct Rebuilding,' *Washington Post*, 2 Mayıs 2003.
[17] Bremer, *My Year in Iraq*, s. 8.
[18] Scott Wilson, 'Bremer Adopts Firmer Tone for U.S. Occupation of Iraq,' *Washington Post*, 26 Mayıs 2003.
[19] Bremer, *My Year in Iraq*, s. 4.
[20] Bremer'in kitabı *Irak'taki Yıllarım*, Bremer, Savunma Bakanı Rumsfeld'in Bakan Yardımcısı Feith'in altyapısını hazırladığı Bassızlaştırma ile ilgili emrini anlatıyor, s. 39.
[21] Naomi Klein, 'Baghdad Year Zero,' *Harper's*, Eylül 2004.

[22] Lara Marlowe, 'Mission Impossible,' *Irish Times*, 17 Nisan 2004.
[23] Anthony Shadid, *Night Draws Near*, s. 152.
[24] David Rieff, 'Blueprint for a Mess,' *The New York Times Magazine*, 2 Kasım 2003.
[25] Marc Lacey, 'After the War: The Military; Jobs at Risk, Ex-Iraqi Soldiers Vow Fight If Allies Don't Pay,' *New York Times*, 25 Mayıs 2003.
[26] Ilene R. Prusher, 'Jobless Iraqi Soldiers Issue Threats,' *Christian Science Monitor*, 5 Haziran 2003.
[27] Edward Wong, 'Beleaguered Premier Warns U.S. to Stop Interfering in Iraq's Politics,' *New York Times*, 30 Mart 2006.
[28] Andrew Marshall (Reuters), 'Sacked Troops, Tribes Threaten U.S. with War,' *Toronto Star*, 3 Haziran 2003.
[29] *Aynı kaynak.*
[30] Robert Frost ile söyleşi, 'Breakfast With Frost,' BBC, as quoted on the BBC web sitesi, http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/3029538.stm, 29 Haziran 2003.
[31] Romesh Ratnesar ve Simon Robinson, 'Life Under Fire,' *Time*, 14 Temmuz 2003.
[32] *Aynı kaynak.*
[33] Mark Zimmermann, 'Iraq Envoy Says Faith Gives Him Strength,' *Catholic Standard*, 19 Haziran 2003.
[34] Ed Sealover, 'Candidates Talk Religion at Focus Forum,' the *Colorado Springs Gazette*, 1 Ağustos 2006.
[35] Dick Foster, 'Bremer Says He Has Background Others Lack; Lawyer Running on His International Experience, Problem-solving Ability,' *Rocky Mountain News* (Denver), 26 Temmuz 2006.
[36] Duncan Bremer'in kampanya blogu: http://bremerforcongress.blogspot. com/2006/08/freedom-of-religion.html, erişim 13 Kasım 2006.
[37] James Dobson'un *Focus on the Family* adlı radyo programı, 'A Visit With Ambassador and Mrs. Bremer,' 27 Haziran 2006.
[38] Mark Zimmermann, 'Iraq Envoy Says Faith Gives Him Strength,' *Catholic Standard*, 19 Haziran 2003.
[39] Naomi Klein, 'Baghdad Year Zero,' *Harper's*, Eylül 2004.
[40] *Aynı kaynak.*
[41] Jeff Madrick, 'Economic Scene; The Economic Plan for Iraq Seems Long on Ideology, Short on Common Sense,' *New York Times*, 2 Ekim 2003.
[42] Alissa J. Rubin, Mark Fineman, and Edmund Sanders, 'Iraqis on Council to Get Guards,' *Los Angeles Times*, 13 Ağustos 2003.
[43] Irak'ın Yeniden İmarı Genel Müfettişliği'nin Temmuz 2004 tarihli üç aylık raporunun yazardaki kopyası.
[44] L. Paul Bremer, *My Year in Iraq*, s. 148.

[45] *Aynı kaynak.*
[46] *Aynı kaynak.*
[47] *Aynı kaynak.*
[48] Jonathan E. Kaplan, 'Private Army Seeking Political Advice in D.C.,' *The Hill*, 14 Nisan 2004.
[49] Dana Priest and Mary Pat Flaherty, 'Under Fire, Security Firms Form an Alliance,' *Washington Post*, 8 Nisan 2004.
[50] John Helyar, 'Fortunes of War,' *Fortune*, 26 Temmuz 2004, as posted at http://money.cnn.com/magazines/fortune/fortune_archive/2004/07/26/377180/index.htm.
[51] Chris Taylor'ın George Washington Üniversitesi'nde yaptığı 'Contractors on The Battlefield: Learning from The Experience in Iraq' başlıklı konuşması, 28 Ocak 2005.
[52] *Aynı kaynak.*
[53] *Aynı kaynak.*
[54] Energy Intelligence Group, Inc., 'Perspective: Doing Business in Iraq,' *Energy Compass*, 16 Ekim 2003.
[55] Blackwater Güvenlik Danışmanlığı LLC, Kuzey Carolina Eyalet Sekreterliği'ne 29 Eylül 2003 tarihinde kaydoldu.
[56] Blackwater'ın web sitesinde belirtildiğine göre; www.blackwatersecurity.com/dospsd.html.
[57] *Aynı kaynak.*
[58] Kendi cümleleri ile: 'Bunu yapan adamlar paragöz domuzlar değil!' *Virginian-Pilot*, 28 Temmuz 2006.
[59] Tim Shorrock, 'Contractor's Arrogance Contributed to Iraqi Rebellion, Marine Colonel Says,' http://timshorrock.blogspot.com/2005/01/contractors-arrogance-contributed-to.html, 31 Ocak 2005.
[60] *Aynı kaynak.*
[61] *Aynı kaynak.*
[62] PBS *Frontline* ile söyleşi, www.pbs.org/wgbh/pages/frontline/shows/warriors/interviews/hammes.html, 21 Haziran 2005.
[63] 63. Michael Duffy, 'When Private Armies Take to the Front Lines,' *Time*, 12 Nisan 2004.
[64] Joanne Kimberlin, 'Crash Course in Survival; Class Teaches Those Preparing for Iraq How to Defend Themselves Amid Danger,' *Virginian-Pilot*, 30 Haziran 2004.
[65] Bu olayın tam anlatımı için: T. Christian Miller, *Blood Money: Wasted Billions, Lost Lives, and Corporate Greed in Iraq*, Little Brown and Company, New York, 2006, s. 169–171.
[66] *Aynı kaynak.* 168.
[67] PBS *Frontline* ile söyleşi, www.pbs.org/wgbh/pages/frontline/shows/warriors/interviews/hammes.html, 21 Haziran 2005.

[68] CNN, 'Purported bin Laden Tape Offers Gold for Bremer,' http://www.cnn.com/2004/WORLD/asiapcf/05/06/bin.laden.message, 7 Mayıs 2004.
[69] Robert Young Pelton, 'Riding Shotgun in Baghdad,' *Popular Mechanics*, Nisan 2005.
[70] 'In his own words: The guys who do this are not money-hungry pigs.' *Virginian-Pilot*, 28 Temmuz 2006.
[71] L. Paul Bremer, *My Year in Iraq*, s. 151.
[72] *Aynı kaynak.*, s. 245.
[73] *Aynı kaynak.*, s. 246.
[74] Alan Sipress, 'Bremer Survived Ambush Outside Baghdad; Officials Don't See Attack as Attempt at Assassination,' *Washington Post*, 20 Aralık 2003.
[75] *Aynı kaynak.*
[76] Michele Faul, 'Bremer Escaped Injury in Ambush on Convoy; Iraqi Woman Killed by Blast at Shiite Party Office,' *Associated Press*, 19 Aralık 2003.
[77] Alan Sipress, 'Bremer Survived Ambush Outside Baghdad; Officials Don't See Attack as Attempt at Assassination,' the *Washington Post*, 20 Aralık 2003.
[78] *Aynı kaynak.*
[79] Geçici Koalisyon Yönetimi belge özeti, Bağdat, 19 Aralık 2003.
[80] Sophie Claudet, 'Coalition Removes First of Saddam's Four Infamous Heads Atop Baghdad Palace,' Agence France-Presse, 2 Aralık 2003.
[81] *Aynı kaynak.*
[82] Kendi cümleleri ile: 'Bunu yapan adamlar paragöz domuzlar değil!' *Virginian-Pilot*, 28 Temmuz 2006.
[83] Jim Wolf (Reuters), 'U.S. Tells Contractors to Bring Guards If They Use Work Sites in Iraq,' *Orlando Sentinel*, 20 Kasım 2003.
[84] 'The Baghdad boom; Mercenaries,' *The Economist*, 27 Mart 2004.
[85] *Aynı kaynak.*
[86] James Hider, 'Soldiers of Fortune Rush to Cash in on Unrest in Baghdad,' *The Times* (Londra), 31 Mart 2004.
[87] John G. Roos, '1-shot killer; This 5.56mm round has all the stopping power you need— but you can't use it,' *The Army Times*, 1 Aralık 2003.
[88] *Aynı kaynak.*
[89] *Aynı kaynak.*
[90] *Aynı kaynak.*
[91] *Aynı kaynak.*
[92] 'A Better Bullet; Blended-metal Ammo Rates Realistic Testing,' *Armed Forces Journal*, Aralık 2003, editorial.
[93] *Aynı kaynak.*

[94] John G. Roos, '1-shot killer,' *The Army Times*, 1 Aralık 2003.
[95] 'A better bullet,' *Armed Forces Journal*, Aralık 2003 editorial.
[96] Ben Thomas'ın blogu,
http://blog.myspace.com/index.cfm?fuseaction= blog.view &friendID=63089073&blogID=107649210&MyToken=89c3dd1c-4760-4c6b-8e90-65039e474568, 8 Nisan 2006.
[97] Bkz. örneğin: Michael Duffy, 'When Private Armies Take to the Front Lines,' *Time*, 12 Nisan 2004.
[98] Mary Pat Flaherty ve Jackie Spinner, 'In Iraq, Contractors' Security Costs Rise,' *Washington Post*, 18 Şubat 2004.
[99] Jackie Calmes, 'Washington Wire: A Special Weekly Report From The *Wall Street Journal's* Capital Bureau,' *Wall Street Journal*, 13 Şubat 2004.
[100] Marego Athans, 'Security Businesses, Black Market in Guns Thrive,' *Baltimore Sun*, 18 Mart 2004.
[101] Walter Pincus, 'More Private Forces Eyed for Iraq; Green Zone Contractor Would Free U.S. Troops for Other Duties,' *Washington Post*, 18 Mart 2004.
[102] David Barstow, James Glanz, Richard A. Oppel Jr. Ve Kate Zernike, 'Security Companies: Shadow Soldiers in Iraq,' *New York Times*, 19 Nisan 2004.

5
SCOTTY SAVAŞA GİDİYOR

2004 yılı başında Erik Prince, Gary Jackson ve diğer Blackwater yöneticileri, canlanan işlerine hırsla yeni pazarlar ve anlaşmalar bulmanın peşine düştüklerinde, Blackwater Irak'ta enikonu yerleşmişti. Adamları Irak'ta ABD işgal yönetiminin şefini ve CPA'nın çeşitli bölge ofislerini koruyor, bu da Blackwater'ı en değerli ihalelerde liste başına taşıyordu. Blackwater'ın adamları gelişen özel güvenlik sektöründe kıskanılacak bir konumdaydı. Ne var ki bu, ülkedeki güvenlik koşullarının hep kötüye gitmesi sayesinde mümkün oluyordu.

Ocak 2004'te *Financial Times*, "Yükleniciler, yalnızca son 2 ayda sivil ve askeri konvoylara 500'ü aşkın saldırı yapıldığını söylüyor," diye bildiriyordu. O ay Blackwater yöneticisi Patrick Toohey de, Irak'ta faaliyet gösterme umudundaki işletmelere, 'güvenlik için yüzde 25 daha eklemeleri' tavsiyesinde bulunuyordu.[1]

Kimileri Irak'taki paralı asker piyasasını, Alaska Gold Rush ve O.K. Corral'a benzetmeye başlamıştı. Londra'dan *The Times*'ın da öne sürdüğü gibi, 'Irak'ta savaş sonrası işlerdeki canlanma petrolde değil, güvenlikte olmuştu'[2] Bir zamanların küçümsenen sanayisi neredeyse bir gecede kuytulardan çıkıp kuvvetlenerek büyümeye başlamıştı, başı çeken de Blackwater idi.

İş hacmini ve kârını artırma hırsıyla, şirket derhal Irak'ta görevlendirmek üzere, yüksek nitelikli eski Özel Kuvvetler mensupları aradığını duyurdu. Şirket, bu 'nitelikli' adaylara muazzam rakamlar teklif ediyordu; orduda (hatta başka işlerde) verilen maaşlar bu ücretin yanında cüce kalıyordu. Blackwater'da bir sözleşmeli günde 600 ile 800 dolar arasında, bazen bundan da fazla para kazanabilirdi.

Ayrıca, şirketin önerdiği kısa vadeli (örneğin 2 aylık) sözleşmelerle, kısa sürede küçük bir servet bile yapılabilirdi. Birçok durumda sözleşmeliler isterlerse sözleşme sürelerini uzatabiliyorlardı. Paralı asker adaylarına sunulan büyük vergi indirimleri de cabasıydı.

İşgalin özelleştirilmesi aynı zamanda, askeriyeden emekli olmuş ve gündelik yaşamdan sıkılmış pek çok savaş heveslisine, terörizme karşı uluslararası savaş bayrağı altında, savaş meydanındaki zafer günlerine geri dönme şansı tanıyordu.

Eski Donanma Seal'ı Steve Nash, "Diyelim ki yüksek hıza sahip araç kullanmak veya uçaktan atlamak gibi şeyler yapmak için 20 yıl harcadınız. Ve şimdi birden bire sigorta satmaya başladınız. Zor iş,"[3] diyordu.

Kendini silah uzmanı olarak tanıtan 55 yaşlarındaki Michiganlı polis Boelens de, Blackwater'a katılıp Irak'a gitme nedenini şöyle açıklıyordu:

> "Hayatımda heyecan verici bir şey yapmak için bu son şanstı. Stresi ve bana pompaladığı adrenalini seviyorum."[4]

Eski bir SEAL olan ve Blackwater USA'in ilk kurucularından Dale McClellan, "Bir adam bir ayda, orduda veya bir sivil işte bir yılda kazanabileceğinden daha fazla para kazanabilecekse, bunu elinin tersiyle itmesi zordur," diyordu. Ona göre şehir savaşı, keskin nişancılık, yakın menzil çatışması gibi yetenekler 'sivil hayatta tamamen değersiz' şeylerdi. Üstelik 'karizma faktörü' dediği bir üstün yan daha vardı. "Eğri oturup doğru konuşalım," diyordu: "Piliçler bundan hoşlanır."[5]

Bir başka eski SEAL Curtis Williams da, "Başka birçok şey için eğitim almamışsınızdır. Bu adrenalin hücumu, bağımlılık yaratacaktır. Asla geçmeyecek bir şeydir bu,"[6] demekteydi.

1990'ların barış döneminde görev yapan pek çok Özel Kuvvetler askeri de, sıcak savaştan mahrum bırakıldıklarını

düşünüyor ve terörle savaşı kendileri için zaferi tatma fırsatı olarak görüyorlardı. "Ülkemize üstün bir seviyede hizmet etmek için eğitildik. Geri dönmek ve kötü adamları öldürmek istiyorduk. İşte biz buyuz,"[7] diye konuşuyordu Curtis Williams.

Afganistan'da görev yapmış bir Blackwater sözleşmelisi, paranın başlıca faktör olduğunu itiraf ediyor ve "Ama hepsi bu değil. 11 Eylül'ün öcünü de almak istedim,"[8] diyordu.

Blackwater'ın teklifiyle Irak'ın cazibesine kapılanlar arasında Scott Helvenston adında, 38 yaşında eski bir Donanma SEAL'ı da vardı.[9] Bronzlaşmış teni ve düzgün fiziği ile aksiyon filmi G.I. Joe'daki karakterleri andıran Helvenston, ordunun adeta ayaklı reklamıydı. Gerçekten öyleydi. Plajda idman yapan SEAL grubunun önünde yarı çıplak koşarken çekilen görüntüsü bir keresinde Donanma'nın bir tanıtım takviminin kapağını süslemişti.

Kibirli bir Cumhuriyetçi sülaleden geliyordu. Büyük büyükbabası Elihu Root, bir dönem ABD Savaş Bakanı idi ve 1912 Nobel Barış Ödülü'nün de sahiplerindendi. Helvenston babasını 7 yaşında kaybetmiş ve kardeşi Jason Helvenston'ı o büyütmüştü. Scott Helvenston, her açıdan örnek bir asker ve atletti. Çok zor bir eğitim olan Donanma SEAL programını tamamlayan en genç asker olarak (17 yaşındaydı) tarih yazmıştı. SEAL'ların arasında, 4 yılı eğitmen olarak 12 yıl geçirdi. Helvenston, SEAL programının Temel Sualtı Tahrip Okulu ile ilgili şöyle konuşuyordu:

> "Özgür dünyada türünün en ağır ve en uzun eğitimiydi. Sonuna kadar dayanmayı başardığınızda, 'Hey, bence ben her şeyin üstesinden gelebilirim,' diyorsunuz."[10]

Ancak, pek çok eski SEAL mensubu gibi Helvenston da, 1994'te görevden ayrıldıktan sonra hayatını nasıl düzene sokacağına kafa yormaya başladı. Muharebe yetenekleri 'gerçek dünya'ya pek aktarılamıyordu ve kendisi de herhangi birinin kiralık polisi olmayı düşünmüyordu. Asıl derdi formda kalmaktı. Şirketi Amphibian Athletics'te çeşit-

li antrenman videoları hazırlamıştı ve kendi spor salonunu açabilmeyi düşlüyordu.

Helvenston, 1990'lı yıllarda kısa bir süre Hollywood'da şansını denedi. SEAL'larla ilgili bir film olan *G.I Jane* için Demi Moore'u çalıştırdı, John Travolta'nın filmi *Face/Off*'ta danışmanlık yaptı ve bazı filmlerin tehlikeli sahnelerinde dublör olarak göründüğü de oldu. Televizyonların reality şovlarına katılmak konusunda da pek cimri davranmıyordu; *Survivor*'un yaratıcısı Mark Burnett'ın yapımcısı olduğu ve Özel Kuvvetler askerlerinin yer aldığı *Combat Missions* adlı reality şovda başrollerden birini oynadı. Bir eleştirmen, Helvenston'ı şovda 'çabuk parlayan bir mizaçta' diye tarif etmişti ve genellikle acımasız bulunuyordu.[11] Burnett'e göre Helvenston 'çok duygusaldı':

> "Belli bir algılama biçimi var ve nasıl algılandığını da önemsiyor. Ama biliyor musunuz, ona bir silah verip savaşa yollayın, sizin yanınızda olsun istersiniz. O harika bir Donanma SEAL'ı ve Amerika'daki en iyi atletlerden biridir."[12]

Bir başka televizyon dizisi *Man vs. Beast*'te, Helvenston, bir engelli koşu parkurunda bir şempanzeye taktik üstünlük sağlayarak hayvanı yenen tek yarışmacı olacaktı.

Çaba gösteriyor olsa da, Helvenston'ın aktörlük işi iyi gitmiyordu ve iki yakasını bir türlü bir araya getiremiyordu. "Parası iyiydi, ama hiçbir zaman yetmiyordu," diye hatırlıyor annesi Katy Helvenston-Wettengel. Karısı Patricia'dan boşanmıştı, ama ona ve iki çocuğu Kyle ve Kelsey'e desteğini sürdürüyordu. Helvenston'ın borcu da vardı.

SEAL camiasındaki fısıltı gazetesinden yüksek riskli bir koruma görevi için ciddi miktarda para kazanılabileceğini duyunca işin aslını araştırdı. DynCorp tarafından kendisine, Afganistan Devlet Başkanı Hamid Karzai'yi koruma işi teklif edildi. Ama o bu işi son anda geri çevirdi, çünkü bir yıllık bir sözleşme isteniyordu ve Helvenston çocuklarını bırakmak istemiyordu.[13] 2003 yılı sonlarında ise Blackwater'ın adam aldığını ve sadece 2 aylık bir görevlendirme olacağını

duyunca birden bu iş ona cazip geldi. Annesi, Scott'ın bu işe, hayatını düzene sokmak için önüne çıkmış bir fırsat gözüyle baktığını söylüyor:

> "Oraya gidip, biraz para kazanacağını söylüyordu. 'Belki bir işe yarar, sonra da dönüp yeni işime başlarım. Çocuklarımdan sadece birkaç ay uzak kalacağım,' diyordu. Zaten bunun için Blackwater'ı seçmişti."

Scott Helvenston, ailesi veya arkadaşlarıyla bu konuyu konuştuğunda, Irak'taki ABD Büyükelçisi'ni korumaya gideceğini söyleyecekti. Zaten Blackwater'ın orada yaptığı iş, özel güvenlik dünyasında da böyle biliniyordu. Üstelik şirket, Helvenston gibi eski SEAL'lar tarafından yönetiliyordu; Irak'ta tamamen evinde hissedecek ve kendisine arka çıkacak çocuklarla birlikte olacaktı.

Helvenston'dan eğitim almış bir Donanma SEAL yedeği olan arkadaşı Mark Divine "Scott'ın savaşçı bir kafa yapısı vardı," diyordu. Onun Irak'ta 60 bin dolar kazanmayı planladığını, aynı zamanda SEAL'larla geçirdiği 'barış zamanı'nda eğitimini aldığı ama hiç görmediği türden operasyonlara katılmak için sabırsızlandığını söylüyordu. "Oyunda değilseniz, kendinizi bir parça kafese konmuş bir hayvan gibi hissedersiniz. Bütün hayatınız boyunca profesyonel futbolcu olmak için eğitim alıp da maçlarda forma giyememek gibi bir şey bu" diyordu Divine.[14]

Erkek kardeşi Jason'a göre de, Helvenston bir SEAL olarak gizli operasyonlara katılmış olmakla birlikte bunların hiçbirini kendini tatmin etmeye yetecek kadar riskli bulmamıştı. Jason, "Bazen yeterince tehlikeyle karşı karşıya gelmediği için ülkesine hiç hizmet etmediğini düşünürdü. Bu yüzden Irak'a gitti," diyordu.[15]

Gemiyle yola çıkmadan iki gün önce görüştüğü arkadaşı Divine, "Bu Scott için son gösteri şansıydı. Arenaya dönmesi için son fırsattı," diyordu. Divine'a göre Helvenston'ın Irak'ta görev yapmanın ciddi riskleri konusunda düşüncesi şuydu:

> "Zamanınız geldiyse, orada üzerinde isminiz olan bir kurşun sizi bekliyor olacaktır."[16]

Katy Helvenston-Wettengel'in elinde olsa, oğlunu Irak'a hiç göndermezdi:

> "Oraya gitmesi konusunu tartıştık. Afganistan'a gitmemiz gerekiyordu, buna inanıyorum, ama Irak'a gitmemiz gerektiğine hiçbir zaman inanmadım. Scott, Saddam Hüseyin'in El Kaide ile ilişkisi ve diğer şeylerle ilgili anlatılanlara kanmıştı. Yapacağı şeye inanıyordu."

Büyükelçiyi (ya da başka ABD yetkililerini) koruma görevi dışında Irak'ta hiçbir iş yapmayacaktı Scott Helvenston.

Helvenston, 2004 Mart başında, Moyock Kuzey Carolina'da, Irak'taki göreve hazırlık için 2 hafta kalacağı Blackwater eğitim merkezine gitti. Çevresi eski SEAL'lar ve diğer Özel Harekâtçı çocuklarla sarılmıştı. Merkez'de Blackwater'ın ABD dışından işe alacağı ilk paralı asker grubundan olanlar da vardı: Blackwater'ın birkaç gün önce Kuzey Carolina'ya getirttiği, acımasız Augusto Pinochet rejiminde yetişmiş Şilili komandolar.[17] Helvenston gibi onlar da Irak'ta hızla artan özelleştirilmiş güçlerin parçası olarak görev alacaklardı. O tarihte Blackwater Başkanı Gary Jackson, "Profesyonelleri bulabilmek için dünyanın her yerini aradık. Şilili komandolar çok çok profesyonel ve Blackwater sistemine iyi ayak uydurdular,"[18] diyordu.

Scott Helvenston'ın Kuzey Carolina'ya varışından kısa bir süre sonra sıkıntı başladı. Bazı çocuklar, Blackwater'daki eğitim sorumlularından birine, büyük ihtimalle çizgi film karakteri yeşil devden esinlenerek Shrek adını takmışlardı.[19] Pek çoklarına göre, Helvenston, Blackwater'a katılmanın ve operasyona gidecek olmanın heyecanına kapılmıştı. Ne var ki, eğitimden hemen sonra Blackwater yönetimine gönderdiği bir e-postada, Shrek ile arasında bir anlaşmazlık çıktığını yazacaktı. Shrek'in 'amatör' bir eğitmen olduğunu iddia eden Helvenston, eğitim sırasında onun eleştirilere karşı hemen savunmaya geçtiğini söylüyordu. "Katıldığım derslerde, doğrudan Shrek'in hatalı olduğunu değil ama bir

Eyalet Sertifika Dairesi tarafından verilen kursta edindiğim deneyimlerime işaret edecek şekilde yorumlarımı aktarmaya çalıştım,"[20] diyen Helvenston, Shrek'in gösterdiği tepki yüzünden, yorum ve önerilerini sunmaktan vazgeçtiğini de belirtiyordu.

Kuzey Carolina'daki eğitim döneminin ardından Helvenston ve Shrek kendilerini, Mart ayı ortalarında, kısa bir süre önce Blackwater ile sözleşme yapan Şilili komanda ekibiyle birlikte Kuveyt'e göreve giderken buldular.[21]

Shrek ile ters düştüğünü düşündürten şeylere rağmen, reality televizyon şovu *Combat Missions*'dan arkadaşları John ve Kathy Potter çifti de Blackwater operasyonlarını yürütme işi içinde olduğundan, bu görevlendirme ona gayet uygun görünmüştü. Kocası Bağdat'tayken kendisi de Blackwater'ın Kuveyt'teki faaliyetlerini yürütmekte olan Kathy Potter, o günleri şöyle hatırlıyordu:

> "O Irak'a gitmeden önce, Kuveyt'te Scott ile bir hafta kaldım. Ailesi, hayatı ve öğrendikleri üzerine çok güzel sohbetler etme olanağı bulduk. Scott, son gördüğümden beri değişmiş, bambaşka bir adam olmuştu. Onunla olmak keyif vericiydi. Ona ve yorumlarına gülmekten kırılmadığım gün yoktu. En çok kullandığı söz (ki her fırsatta söylerdi), 'Burada olmaktan acayip memnunum!' idi. Bu beni güldürürdü ve bunu söylediğinde yüzümüzü kocaman bir gülümseme kaplardı."[22]

Kathy Potter, Blackwater'ın 'çok ters ve saygısız davranan adamlarına, onların şovenist ve kışkırtıcı tutumlarına'[23] karşı Helvenston'ın onu kolladığını da söylüyordu.

Ne var ki, sadece birkaç gün sonra, her şey Helvenston için aniden ters gitmeye başlayacaktı.

Ortadoğu'ya gitmek üzere yola çıktığında, ailesi, onun Paul Bremer'i korumaya gittiğini sanıyordu. Oysa pek de ilginç olmayan bir görev için düşünülmüştü.

Daha fazla iş hırsı Blackwater'ı son olarak Regency Hotel and Hospital adlı bir Kuveyt şirketiyle ortaklık kurmaya sevk etmişti. İki şirket birlikte, ABD ordusuna mutfak gereci taşıyan konvoyları koruma işi için bir güvenlik sözleşmesi imzalamış olan Halliburton'ın taşeronu ESS'den* sözleşme almışlardı. Blackwater ve Regency bu ESS ihalesini, bir başka güvenlik firması olan Control Risks Group'a karşı kazanmıştı ve Irak'taki inşaat projelerine hizmet sunan Halliburton'a atıfla kendisini 'dünyanın en büyük gıda hizmet şirketi olarak' tanımlayan ESS'den başka kârlı işler kapmaya da can atıyorlardı.

Blackwater, konvoylara refakat etmeye başlamak üzere timleri acilen toplamaya koyuldu. Helvenston'ın, Irak'ta derhal görevlendirilmesi böyle olmuştu, onun haberi yoktu ama bu sırada perde arkasında gizli iş anlaşmaları yapılıyordu.

Blackwater adamlarına günlük 600 dolar ödüyordu. Ancak sözleşmelere ve Raleigh *News and Observer*'da çıkan haberlere bakılırsa, "Regency'ye 815 dolarlık fatura çıkarılmıştı."[24] "Ayrıca," diyordu gazete, "Blackwater Regency'ye, Irak'taki tüm giderlerini ayrı ayrı fatura etmiştir: Sigorta, oda ve iaşe, seyahat, silah ve mühimmat, taşıtlar, büro ve donanımı, idari destek, vergiler."

Bunun üzerine Regency de, bu hizmetler için ESS'ye bilinmeyen miktarda bir fatura çıkaracaktı. Kathy Potter, *News and Observer*'a, Regency'nin "ESS'ye bir fiyat (diyelim günde adam başına 1.500 dolar) verdiğini, ardından da Blackwater'a dönüp ESS'ye 1.200 dolar fiyat verdiğini söylediğini" anlatmıştı.[25]

ESS, Blacwater/Regency ile olan sözleşmesinde, Halliburton'ın taşeronu KBR ile yaptığı sözleşmeye atıfta bulunarak, Blackwater'ın ESS ile bir KBR alt sözleşmesi çerçevesinde iş yaptığına işaret ediyordu. *News and Observer*, ESS'nin, Blackwater'ın hizmetlerini KBR'ye fatura ettiğini

* Eurest Support Services

ve KBR'nin de aynı hizmetler için bilinmeyen bir meblağı federal hükümete ödettiğini bildiriyordu.[26] Taşeronlarını gizlememeyi yeğleyen KBR/Halliburton, Blackwater'ın ESS'ye sağlamış olabileceği 'hiçbir hizmetten haberdar olmadıklarını' söylüyordu. (Bu mesele, ileride bir Kongre araştırmasının da odağında yer alacaktı.)

Blackwater/Regency ile ESS arasında 8 Mart 2004'te imzalanan orijinal sözleşme, 'Irak'taki harekât bölgesindeki mevcut tehdidin kalıcı ve tehlikeli' olduğunu kabulle, 'ESS'nin faaliyetlerini desteklemek için en az 2 *zırhlı* araç ile'[27] yürütülen güvenlik görevlerinde her araçta en az 3 adam olmasını öngörüyordu. Ancak, 12 Mart 2004'te Blackwater ve Regency, 'zırhlı' sözcüğü hariç, orijinal sözleşme ile tamamen aynı güvenlik hizmetlerinin yer aldığı bir alt sözleşme imzaladılar.

Bu sözcüğün sözleşmeden çıkarılmasının, Blackwater'ın 1.5 milyon dolarını kurtardığı iddia edilecektir.[28]

Söylenene göre, bu sözcüğün çıkarılmasını Blackwater yönetimi ve Regency'nin dikkatine sunan, John Potter olmuştu.[29] Daha fazla gecikilmesi, ESS işine başlanmasını engelleyerek Blackwater/Regency ortaklığının kârını azaltabilirdi. Ama onların bütün derdi, ESS'yi etkileyip başka işler kapmaktı.

"Onlar (Regency) mı? Onların önemsedikleri tek şey paraydı. İnsanların hayatı umurlarında değildi,"[30] diyordu Kathy Potter.

Ama projeyi zırhlı araçlar olmadan yürütme talebi Blackwater'dan gelmiş olmalı. Zira *News and Observer,* şöyle bildiriyordu:

> 'Sözleşme Blackwater'a, kendi değerlendirmesine ve tehdit düzeyine dayanarak, konvoyların nasıl ve ne zaman hareket edeceği üzerinde tam kontrol yetkisi veriyor. Kathy Potter da Blackwater'ın işi kabul ettiğini söyledi.'[31]

24 Mart günü Blackwater, John Potter'ı program yöneticiliğinden aldı; söylenene göre de yerine Justin McQuown

getirilmişti ve Helvenston'ın aile avukatının dediğine bakılırsa, bu kişi Helvenston'ın Kuzey Carolina'da eğitimde ters düştüğü 'Shrek' diye bilinen adamdı.[32] (McQuown, avukatı yoluyla görüşme istemediğini iletmiştir).

Helvenston, hem Kathy hem de John Potter'ın işten çıkarıldığı haberini Kuveyt'teyken aldı. "Tek bildiğim şu ki, John ve Kathy bu işte canla başla çalışıyordu. Bence, hataları ne kadar büyük olursa olsun kovulmamalıydılar,"[33] diye yazıyordu Helvenston.

Bu arada, Irak'a sevk emri çıkan Blackwater timinde görevlendirilmeden önce, Helvenston'ı Kuveyt'te birkaç gün ordan oraya dolaştırıp durdular: "Son 2 gün çalıştık, yemeğe çıktık, birbirimizi tanıdık ve yakınlaştık. Bize, 2 gün sonra Bağdat'a gidecek bir otobüse eşlik edeceğimiz söylendi," diye yazıyordu 27 Mart 2004'te.[34]

Helvenston, o akşam Kuveyt'te yeni timiyle birlikte, muhabbetlerini akşam yemeğinde sürdürmek için dışarı çıktıklarını ve bir 'nargile bar'a gittiklerini yazıyordu; aynı gece Helvenston'ın cep telefonunun aranması kaçınılmaz bir dizi olayın başlangıcı oldu. Şöyle yazıyordu:

> "Bu akşam tam 22.00'da bir telefon aldım. Bana, yeni bir tim lideriyle ertesi gün 05.00'da yola çıkıp çıkamayacağımı sordular. Doğrusu şu ki, orada elimde bir meyve suyu, ağzımda marpuç (tamamen yasal) oturmuşum, keyfim yerinde (...) bok gibi başım dönüyor, biraz da midem bulanıyordu, cevabım hayır oldu. Valizimi toplamamıştım ve kendimi hazır hissetmiyordum."

Helvenston, odasına döndüğünü, tim liderinin de "Justin ile konuşmaya gittiğini," söylüyordu:

> "Bir tim üyesi olarak beni kaybetmek istemiyordu ve sanırım gizli bir plan olduğunu düşünüyordu. Herhalde 'Bakalım Scoot'ın hakkından gelebilecek miyiz?' diye uğraşıyorlardı."[35]

Helvenston'ın e-postasında yazılanlara göre, daha sonra her şey berbatlaşmıştı. Shrek ile başka bir adam, o gece

geç saatte odasına gelmişler, ama 'hakaret etmek için, yoksa tartışmak için değil. HAKARET ETMEK İÇİN.' Shrek ile gelen adamın ona 'ödlek' dediğini yazıyordu Helvenston:

> "Kavga etmek istiyor gibi, Justin de öyle. ASP'mi (tabanca) çekiyorum ve bu ödlek şimdi rock and roll yapmaya hazır. Zaten bunun olacağını sezmiştim. Oda arkadaşım Chris araya giriyor, sonra Justin kovulduğumu, ertesi gün uçağım olduğunu söylüyor. Karşılıklı bir çift nezaket sözü; derken odamda tutmama izin verdiği tabancama (Glock) el koyuyor."[36]

Helvenston'ın ailesi daha sonra, Justin McQuown'un 'yeni tim ile birlikte ertesi sabah erkenden oradan ayrılmazsa Helvenston'ı kovmakla tehdit ettiğini'[37] iddia edecekti. Ve sanki o gece söz konusu tartışma hiç yaşanmamış gibi, çok geçmeden Helvenston kendini Irak'ta bulacaktı. McQuown'un avukatı ise, müvekkilinin, 'Helvenston'ın birkaç gün sonra sevk edileceği görevin planlaması ve uygulamasında yer almadığını'[38] söylüyordu.

Helvenston'ın Irak'a gitmeden bir gece önce yazdığı e-postanın gönderildiği adresler, Blackwater'ın 'Sahibi, Başkanı ve Üst Düzey Yöneticileri', konusu ise 'aşırı amatörlük' idi.[39]

Bu, Scott Helvenston'ın gönderdiği son e-posta olacaktı.

[1] Nicolas Pelham, 'Fear of Ambush Slows Urgent Drive to Rebuild,' the *Financial Times*, 13 Ocak 2004.
[2] James Hider, 'Soldiers of Fortune Rush to Cash in on Unrest in Baghdad,' *The Times* (Londra), 31 Mart 2004.
[3] Michael Stetz, 'War Against Terror Gives Former SEALs the Chance to Resurrect Their Skills,' *San Diego Union-Tribune*, 3 Haziran 2004.
[4] Ted Roelofs, 'Good Money, Constant Fear; Local Residents Stake Their Claim as Iraqi Civilian Contractors,' *Grand Rapids Press*, 26 Eylül 2004.
[5] Joanne Kimberlin, 'Iraq 'Operators' Perform Duties in the Line of Fire,' the *Virginian-Pilot*, 15 Nisan 2004.
[6] Michael Stetz, 'War Against Terror Gives Former SEALs the Chance to Resurrect Their Skills,' *San Diego Union-Tribune*, 3 Haziran 2004.
[7] *Aynı kaynak.*
[8] Joanne Kimberlin, 'Iraq 'Operators' Perform Duties in the Line of Fire,' the *Virginian-Pilot*, 15 Nisan 2004.
[9] Aksi belirtilmedikçe, Scott Helvenston ile ilgili biyografik bilgiler ve annesinin ifadeleri, yazarın Helvenston'ın annesi ile yaptığı mülakattan alıntı, 2006.
[10] Matt Crenson, 'Military Experts Envision Lightning-Fast Special Forces Attack as Next Move in Afghanistan,' Associated Press, 11 Ekim 2001.
[11] Samuel Lee, 'War Is Hell, But It Makes for Good TV,' the *Straits Times* (Singapore), 21 Ocak 2002.
[12] Mark A. Perigard, "Missions' Accomplished—USA Reality Series Crowns a Champion Tonight,' the *Boston Herald*, 17 Nisan 2002.
[13] Jay Price, Joseph Neff ve Charles Crain, 'Series: The Bridge'; 5. Bölüm: 'Scotty Bod Grows Up,' *News and Observer* (Raleigh, Kuzey Carolina), 30 Temmuz 2004.
[14] Andrea Perera, 'Mom Mourns Her Fallen Son; Leesburg Woman Saw TV Reports, Then Got Call; Ex-Seal Was Pentathlon Champ, Actor in Movies,' *Orlando Sentinel*, 2 Nisan 2004.
[15] Abby Goodnough ve Michael Luo, 'Amid Grief, They Focus on Pride; Iraq Ambush Victims' Kin Recall How Their Loved Ones Lived,' *New York Times*, 4 Nisan 2004.
[16] Andrea Perera, 'Mom Mourns Her Fallen Son; Leesburg Woman Saw TV Reports, Then Got Call; Ex-Seal Was Pentathlon Champ, Actor in Movies,' *Orlando Sentinel*, 2 Nisan 2004.
[17] Jonathan Franklin, 'US Contractor Recruits Guards for Iraq in Chile,' *Guardian*, 5 Mart 2004.
[18] *Aynı kaynak.*
[19] Yazar kopyası, Scott Helvenston e-posta; konu: Aşırı amatörlük, 27 Mart 2004.

[20] *Aynı kaynak.*
[21] *Aynı kaynak.*
[22] Kathy Potter e-posta; konu: Scoot ile sohbet, 13 Nisan 2004.
[23] *Aynı kaynak.*
[24] Joseph Neff ve Jay Price, 'Contractors in Iraq Make Costs Balloon; Extensive Paramilitary Work Earns Profit on Several Levels,' *News and Observer* (Raleigh, Kuzey Carolina), 24 Ekim 2004.
[25] *Aynı kaynak.*
[26] *Aynı kaynak.*
[27] Sözleşmenin yazar kopyası.
[28] *Richard P. Nordan v. Blackwater Security Consulting, LLC et al.*, 5 Ocak 2005.
[29] Jay Price ve Joseph Neff, 'Security Company Broke Own Rules; Four U.S. Civilians Blackwater_process.qxp 2/1/07 9:56 AM Page 397 Ambushed and Killed in Fallujah, Iraq, Lacked Some Protection Their Contract Promised,' 22 Ağustos 2004.
[30] *Aynı kaynak.*
[31] *Aynı kaynak.*
[32] *Richard P. Nordan v. Blackwater Security Consulting, LLC et al.*, 5 Ocak 2005.
[33] Yazar kopyası, Scott Helvenston e-posta; konu: Aşırı amatörlük, 27 Mart 2004.
[34] *Aynı kaynak.*
[35] *Aynı kaynak.*
[36] *Aynı kaynak.*
[37] *Richard P. Nordan v. Blackwater Security Consulting, LLC et al.*, 5 Ocak 2005.
[38] Yazara e-posta, 14 Nisan 2006.
[39] Yazar kopyası.

6
PUSU

Scott Helvenston'ın Ortadoğu'ya geldiği 2004 Mart ortalarında, Felluce'deki durum tahrik edici bir noktaya ulaşıyordu.

Nisan 2003'te Hay Nazzal Caddesi'ndeki okulun önünde yapılan katliamdan sonra, ABD güçleri şehrin merkezinden çevreye kaymıştı. Bağdat'ın Sadr Şehri bölgesindeki Mukteda El Sadr'ın Şii destekçileri gibi, Felluceliler de örgütlenmiş ve ABD güçleri şehre gelmeden önce işgal otoritesine doğrudan hakaret edercesine, (bir idareci ve bir belediye başkanının da bulunduğu bir Sivil İdare Meclisi oluşturarak) bir yönetim sistemi kurmuşlardı. İnsan Hakları İzleme Örgütü'nün gözlemleri şöyleydi:

> "Şehirdeki banka ve devlet büroları gibi varlıkların sorumluluğunu çeşitli aşiretler üstlenmişti. Felluce'deki hastaneden sorumlu aşiretin, burayı saldırılara karşı korumak için bir silahlı çete kurması dikkat çekiciydi. Yerel imamlar, halkı hukuk ve düzene saygıya davet etmekteydi. Bu strateji, sıkı aile bağları sayesinde kısmen işe yarıyordu. Felluce'de, örneğin Bağdat'ta görülen türden yağma ve yıkımdan eser yoktu."[1]

Birleşik Devletler ve onun Iraklı müttefikleriyle her türlü işbirliği de şiddetle reddediliyordu.

Ocak 2004'te Silahlı Kuvvetler Hava İndirme Tümeni Komutanı Tümgeneral Charles Swannack, bölgenin 'başarıya doğru giden iniş hattında olduğunu' söylüyordu: "Virajı aldık, artık hızlanabiliriz."[2]

Ancak Swannack'ın güçleri, büyük oranda şehrin, Bremer ve diğer ABD yetkililerini afallatacak derecede, yarı özerk ve yerel milislerin kol gezdiği dış mahallelerinde faa-

liyet göstermişti. Felluceli esnaf Saad Halbousi, Lider Okulu'ndaki katliamı ve ardından ABD'nin şehrin çevresine çekilişini izleyen haftalarda, "Iraklılar bu dönemi sadece bir ateşkes dönemi olarak kabul ediyor. Sonunda bir volkan gibi patlayacaklar. Bir despot verdik bir işgalci aldık,"[3] demekteydi.

Şubat ayında direnişçiler Felluce'de, ABD destekli bir Irak polis karakoluna güpegündüz yaptıkları oldukça örgütlü bir baskında 23 subayı öldürüp düzinelerce mahkûmu da serbest bıraktılar.[4] Ertesi ay, milisler Felluce'de açıktan açığa devriye gezmeye, işgal karşıtlığı da Irak'ı sarmaya başlayınca, ABD şehri ibret oluşturacak şekilde cezalandırmaya karar verdi. Bremer, "Felluce'yi temizlemediğimiz sürece durum düzelmeyecek. Önümüzdeki 9 gün içinde (egemenliğin resmen 'tesliminden' önce), ciddi olduğumuzu göstermemiz son derece önemli,"[5] diyordu.

24 Mart'ta 1. Deniz Piyade Tümeni Dış Sefer Kuvveti, şehrin sorumluluğunu 82. Hava İndirme Tümeni'nden devraldı ve derhal, Felluce'nin işgal karşıtı sakinleri üzerinde ABD'nin hâkimiyetini zorla kurmaya girişti. Birkaç gün önce de, Deniz Piyadeleri Komutanı Tümgeneral James Mattis bir 'devir' töreninde, Felluce'ye ve çoğunluğu Sünni olan Anbar eyaletinin diğer bölgelerine karşı uygulayacağı stratejiyi, ana hatlarıyla şöyle anlatıyordu:

> "Ülkelerini yeniden birleştirmeye çalışan Irak halkının en iyi dostu olmayı umut ediyoruz. Ama savaşmak isteyenler, yabancı savaşçılar ve eski rejimden insanlara gelince, onlar pişman olacak. Onlara çok sert davranacağız. (...) Savaşmak isterlerse savaşacağız."[6]

Üzerinden daha bir yıl geçmeden Mattis, bir dinleyici kitlesine Irak ve Afganistan'daki günlerini anlatırken, "Aslında onlarla savaşmak hayli eğlenceliydi, anlarsınız işte! Müthiş eğleniyorduk," diyor ve ekliyordu:

> "Birini vurmak eğlencelidir. Ben de sizinle orada olacağım. Kavga etmeyi severim."[7]

Mattis'in güçleri Felluce'yi aldığında, *Associated Press* ajansı şehirden şöyle bildiriyordu:

> "Yeni intikal eden ABD Deniz Piyadeleri'nin direnişçileri yenmekteki kararlılıkları konusunda kimsenin şüphesi yok. Felluceliler bu gövde gösterisi karşısında dehşete düşmüş olsalar da, piyadelerin direnişi bastıramayacağından hâlâ eminler."[8]

Mattis, yeni gelen birliklere bir mesajında, Felluce görevini II. Dünya Savaşı ve Vietnam'daki çarpışmalara benzetiyordu:

> "Kavgaya geri döneceğiz. (...) Bu bizim sınavımız; Bu bizim Guadalcanal'ımız* veya Chosin Reservoir'ımız**, Hue City'miz.*** (...) Sizler tarih yazacaksınız."[9]

Felluce'nin önde gelen aşiret reislerinden Khamis Hassnawi *Washington Post*'a "Kan akmasını engellemek istiyorlarsa şehrin dışında kalıp şehrin iç güvenliği işini Iraklılar'a bırakmalıdırlar,"[10] diye konuşuyordu.

Deniz Piyadeleri, geldiklerinden 2 gün sonra işçi mahallesi Askari'de Iraklılar ile saatlerce süren çok şiddetli sokak çatışmalarına girdiler. Sonunda bir deniz piyadesi öldürüldü, 7 piyade de yaralandı. Bu çatışmalarda 15 Iraklı hayatını kaybetti; aralarında *ABC News*'in bir kameramanı[11] ile iki yaşında bir çocuk da vardı.[12]

---

* II. Dünya Savaşı sırasında (1943), ABD, Solomon Adaları'nda Guadalcanal bölgesinde Japon askerlerini püskürterek büyük bir zafer kazanmıştı. Başlangıçta kolayca ilerleyen ABD askerleri, çimenlerin altında siperlerde gizlenen Japonlar'ın tuzağına düşmüştü. Daha sonra uçaklardan yapılan bombardımanla mevziyi kazanan ABD, 2 bin civarında askerini kaybetti.

** Kuzey Kore/Chosin Kanyonu'nda (1950) çok çetin kış koşullarında, 17 gün süren savaş, Kore Savaşı'nın da sonucunu belirlemiştir. 60 bin kişilik Çin ordusu tarafından çevrilen 30 bin kişilik BM güçleri, bu kuşatmayı yarmayı başarmıştır.

*** ABD, 1964'de Kuzey Vietnam botlarının bir Amerikan savaş gemisine ateş açtığı gerekçesiyle Vietnam'ı bombalar. Hue şehri bu savaşın en vahşi çatışmalarına sahne olur. Tarihe Hue Soykırımı olarak geçer.

Hemen arkasından ABD Deniz Piyadeleri'nden, 'oralı pek çok insanın, neredeyse bir yılı bulan ABD işgali boyunca tanık oldukları hiçbir saldırıya benzemediğini söylediği'[13] ani bir saldırı geldi. Deniz Piyadeleri'nin Felluce'deki saldırgan tutumu, pek çok Felluceli'ye acı seçenekler sunuyordu: Ya yabancı işgalcilere teslim olacak ya evlerini terk edecek ya da direneceklerdi. Kimileri oraları terk etmeyi seçerken, ölen her siville birlikte Felluce'de insanlar daha da kamçılandı.

O günlerde Sünni direnişini körükleyen bir başka önemli olay daha yaşandı. Bu kez adres Irak değil Filistin'di. İsrail ordusu, Hamas'ın manevi lideri Şeyh Ahmed Yasin'i Gazze'de herkesin gözü önünde öldürmüştü. Saldırı, 22 Mart 2004 tarihinde sabah namazı çıkışında yapılmıştı. İsrail'e ait bir saldırı helikopterinden atılan Hellfire roketi hem tekerlekli sandalyesindeki Yasin'in hem de beraberindeki en az yarım düzine insanın ölümüne yol açmıştı.[14]

Bu 'hedefli suikast' dünyanın her yerindeki Müslümanlar'ı öfkelendirdi, özellikle de Felluce'de yaşayan Sünniler'i. Suikastın hemen ardından, bunun 'tüm işgal güçlerine karşı cihat açmak için sağlam bir neden'[15] sunduğunu söyleyen Sünni din adamlarıyla birlikte, 1.500'den fazla kişi Yasin'in ardından dua etmek için toplandı. Felluce'de genel grev ilan edilerek dükkânlar, okullar ve devlet binaları kapatıldı.

Irak'ta pek çoklarına göre, ABD işgali bölgede İsrail yanlısı daha kapsamlı bir gündemin parçasıydı ve İsrail'in Filistin işgali ile ABD'nin Irak işgali birbiriyle sıkı sıkıya bağlantılı görünüyordu.

Felluce'de yaşayan 64 yaşındaki Muslih El Madfai, "Tekerlekli sandalyedeki yaşlı bir adamın, hem de tek silahı topraklarını kurtarmak için duyduğu ateşli arzu olan birinin öldürülmesi, İsrailliler ile Amerikalılar'ın barış istemediğini gösteren ödlekçe bir eylem,"[16] diyordu.

Suikast, saldırgan deniz piyadelerinin şehri ele geçirmeye başladıkları günlere rastlaması nedeniyle, Birleşik

Devletler ve İsrail'in birlikte çalıştıkları yolundaki inancı iyice körükledi. Hal böyle olunca, Irak'ta pek çok kişi, özel güvenlik sözleşmelilerinin, ya Mossad ya da CIA ajanı olduğuna inandı.

Deniz piyadeleri Felluce'de dört bir yana dağılmaya başlar başlamaz evlere baskın ve keyfi tutuklama haberleri duyulmaya başlandı. "Bir evde birden fazla yetişkin erkek bulurlarsa bir tanesini alıyorlar. Bu deniz piyadeleri bizi yok edecek. Felluce'ye çok sert yükleniyorlar,"[17] diyordu Felluceli Khaled Jamali.

27 Mart Cumartesi günü ABD Deniz Piyadeleri, 'Irak halkına güvenli ve istikrarlı bir ortam yaratmak için (...) şiddetli operasyonlar yaptıklarını' ileri sürdükleri bir bildiri yayınladı. Bildiri şöyle devam ediyordu:

> "Kimileri savaşmayı seçiyor. Kaderlerini böyle belirledikleri için onlarla çarpışmaya girilmiş ve yok edilmişlerdir."[18]

Deniz piyadeleri şehrin ana girişlerini tank ve zırhlı araçlarla ablukaya almış, yol kenarlarına da siperler kazmıştı. Askari mahallesindeki binalarda birdenbire, "Yaşasın Irak Direnişi", "Yaşasın Direnişin Onurlu Neferleri" ve "Kaldırın Başınızı. Felluce'desiniz" gibi duvar yazıları görülmeye başlandı.

ABD güçleri Felluce'yi kontrol altına almak için daha da şiddetli operasyonlara girişirken, şehirde pek çok kişi diz çöküp beklemeye başladı. Bağdat'taki El Mustansiriyah Üniversitesi'nde Arapça eğitimi alan 24 yaşındaki Felluceli Saadi Hamadi, "Amerikalılar'ın bize yaptıklarından hepimiz acı çekiyoruz, ama bu, direnişten duyduğumuz gurura gölge düşüremez. Bizim gözümüzde Amerikalılar aynı İsrailliler gibi,"[19] diye konuşuyordu.

Amerikalılar, devriye arabalarından megafonlarla halka 'teröristler'in kenti terk etmemesi halinde bütün bölgenin savaş meydanına döneceği' yolunda uyarılar yapmaya

başladığında,[20] Felluce'deki gerilim zaten tırmanışa geçmişti. Bazı aileler evlerini çoktan terk etmeye başlamıştı bile.

Bölgede bulunan *New York Times*'ın deneyimli yurtdışı muhabiri John Burns, olayları şöyle aktarıyordu:

> "Amerikan güçleri, kışın Felluce'den çekilirken, onlar adına bu işi yapmaları için ve kışkırtıcı olmaktan kaçınmak adına, yerlerini Irak güvenlik güçlerine bırakacaklarını söylemişlerdi. Ancak bölgenin idaresini 82. Hava İndirme Tümeni'nden devralan deniz piyadeleri geçen hafta tutum değiştirdi. Kente çok büyük sayılarla geri dönme ve direnişçilere ciddi bir darbe vurma kararı aldılar. Sonuçta, geçen hafta çok sayıda deniz piyadesinin öldürüldüğü peş peşe bir dizi çarpışma oldu. Pek az Iraklı sivil öldürüldü, geçen Cuma ölen Iraklı sayısı 16'ydı."[21]

'Direnişçileri' oradan çıkarmak deniz piyadelerinin stratejisinin bir parçasıydı. Birinci Deniz Piyade Tümeni'nin Harekât Şefi Clarke Lethin, "Bu heriflerin bir sığınağı mı olsun istiyorsunuz yoksa onları kışkırtıp ortaya dökmek mi istersiniz,"[22] diye soruyordu.

Washington Post'un savunma muhabiri Thomas Ricks ise "Felluce'deki deniz piyade devriyeleri şehri öğrenmeye, zamanla da kasten ortalığı karıştırmaya başlamışlardı. Şehrin içindeki direnişçiler de, dükkânların kapatılması, yollara barikatlar döşenmesi ve park edilmiş arabalarla tuzaklar kurulması için uyarılar yaparak karşılık vermeye hazırlanıyordu," diye yazacaktı.

Bu gelişmeler olurken, Tuğgeneral Mark Kimmitt, 30 Mart 2004'te basına, "Deniz piyadelerinin Felluce'deki gidişattan oldukça memnun olduğunu, güvenli bir ortam yaratıp Irak'ın bu eyaletinin yeniden inşası yolunda sürekli mesafe kat etmeyi çok arzuladıklarını"[23] söylüyordu.

Ama gerçekte ABD, Felluce'de 24 saat bile geçmeden, Scott Helvenston ile birlikte 3 Blackwater sözleşmelisinin daha içine düşeceği bir belaya sürükleniyordu.

'Kesilmiş Koyun' Gibi

Jerry Zovko, 'terörle savaş' başlamadan yıllar önce de özel askerdi.[24] ABD ordusuna 1991'de 19 yaşındayken katılmış, canını dişine takıp Özel Kuvvetler'e girmiş ve sonunda da bir Kara Komando olmuştu.[25]

Hırvat asıllı ABD'li Zovko, kendi isteğiyle, 1990'ların ortalarında iç savaş yaşanan ve ailesinin gizli operasyonlara katıldığını söylediği anavatanı Yugoslavya'ya gönderilmişti. Başına buyruk, inatçı ve hırslı biriydi; Yugoslavya'nın ardından, seçkin bir Yeşil Bereli olmak için eğitim görmüş, ama hiçbir zaman bir tim görevi alamamıştı. Zovko 1997'de ordudan ayrılmıştı. "Hükümet için, hakkında konuşamayacağı bir şey yaptı," diye hatırlıyor annesi Danica Zovko:[26]

> "Ne olduğunu bilmiyoruz. Demem o ki, ne yaptığını hiç bilmiyordum. Bugün de bilmiyorum."

Annesinin dediğine göre, bir keresinde oğlu ona gümüş dolar büyüklüğünde küçük bakır 'jetonlar'* göstermiş ve bunların merak eden insanlara kim olduklarını göstereceğini söylemişti. Bir sohbetlerinde Jerry'nin "Anne, bir Kara Komandosu olmak kolay, bu fiziksel bir iş. Ama Özel Kuvvetler'e girmek, işte burada zekâ devreye giriyor" dediğini hatırlıyor.

1998'de Zovko, nispeten daha az bilinen özel güvenlik dünyasının yolunu tutacaktır. Bu şirketlerin en büyüklerinden biri olan DynCorp tarafından işe alınır ve ABD Büyükelçiliği'nde çalışmak üzere Körfez ülkesi Katar'da görevlendirilir, burada Arapça öğrenir. Bu görevle birlikte, artık bir kiralık asker olmuştur. Çokça seyahat eder ve Birleşik Arap Emirlikleri'nde bir süre görev yapar. Danica Zovko ne zaman oğluna tüm bu egzotik yerlerde ne iş yaptığını soracak olsa, hep aynı cevabı alır:

---

* Kimliklerini gizli tutmak zorunda olan görevlilerin güvenlik nedeniyle kendi aralarında kullandıkları, sadece kendilerinin bildiği bir sembol.

"Bana, sadece büyükelçiliğe göz kulak olduğunu ve mutfakta çalıştığını söylüyordu. Ama sonra, orduda geçirdiği onca zaman (koca 7 yıl) hep mutfaktaydı. Şimdi öğrendim ki, o aslında mutfakta değildi."

Zovko, ABD Irak'ı işgal etmeye başladığında, 2003 yılı Ağustos ayı ortalarında Virginia merkezli Military Professional Resources şirketinde işe girer; yeni Irak ordusunu eğitecektir. Irak'a gitmeden birkaç ay önce annesi ona, "Kiralık asker veya benzeri bir şey mi olmak istiyorsun? Neden başkası için hayatını tehlikeye atasın ki," diye sorar. Jerry ise, "Anne, öyle değilim; Iraklılar'ı eğitmeye gidiyorum," karşılığını verir.

Ama işi kısa ömürlü olur, zira pek çok Iraklı asker bir-iki ay sonraki Ramazan tatilinden dönmez. Zovko'yu da, o sıralar hırsla Irak görevine adam bulmaya çalışan Blackwater kapar. Bu, Zovko için gayet iyi bir iştir, hele de yanında Hawaii'den eski, gözü pek Kara Komandosu arkadaşı Wes Batalona olunca. (Batalona 1989'da Panama'da, 1993'te de Somali'de bulunmuştu.[27]) Irak ordusuna eğitim verdikleri kısa sürede çok iyi anlaşırlar. Eğitmenlik işi yattıktan sonra, Şubat 2004'te, Zovko, Batalona'yı Irak'a Blackwater ile çalışmak için geri çağıracaktır.[28]

"O sıralar Jerry beni aradı," diye hatırlıyor annesi:

"Ciddiydi. Bir şeyler yazmam gerektiğini söyledi. Ne olduğunu sorunca da sigorta poliçesinin numarasını istediğini söyledi. 'Sigorta poliçesinin numarasını mı yazmam gerekiyor, öyleyse senin de evine dönmen gerekiyor' deyip telefonu yüzüne kapadım."

Danica Zovko, diğer oğlu Tom'a, yine ararsa Jerry'ye aynısını söylemesini tembih etti. "Jerry ile ilk kez tartışmış ve ilk kez ondan eve dönmesini istemiştim. Bana Blackwater için çalıştığını söylememişti," diyordu Danica:

"Jerry tekrar aradığında bana ve kocama, sadece Paskalya partisine dek orada kalacağına söz verdi. Kiliseye birlikte gidecektik ve aile işinin başına geçecekti."

Paskalya'ya birkaç hafta kala, 30 Mart sabahı Zovko ile Batalona'ya bir başka Blackwater sözleşmelisi, 160. Özel Harekât Hava Alay Komutanlığı'nın 'Gece Avcıları'ndan, 38 yaşındaki Tennesseeli Mike Teague de katılacaktır. Arkadaşları arasında 'Buz Adam' diye bilinen Teague, bir yedek olmadan önce Panama ve Grenada'da bulunmuş, 12 yıllık deneyime sahip bir karacıydı.[29] Yakınlarda da, 11 Eylül sonrasında Afganistan'daki görevinden ötürü Bronz Yıldız madalyası almıştı.[30] Afganistan'ın ardından Birleşik Devletler'e dönmüş, Irak'ta, Blackwater'da daha kazançlı bir işe başlayana dek düşük ücretli bir güvenlik işinde çalışmıştı.[31] Arkadaşı John Menische *Time* dergisine, "Bu Mike'ın sevdiği türden bir işti. O bir asker ve savaşçıydı,"[32] diyecekti.

Teague, o gün Irak'ta, bir arkadaşına bir e-posta gönderir. Irak'ı sevdiğini ve 6 sıfırlı ücret alacağı yeni işini heyecan verici bulduğunu yazar.[33] Bu karma timin 4'üncü üyesi ise Zovko ile Batalona'nın Bağdat'ta hiç görmedikleri bir yüz, Scott Helvenston adında eski bir SEAL askeridir.

Görevleri, Felluce yakınlarında bir yerden bir askeri üsse mutfak araç gereci nakleden bazı kamyonlara eskortluk etmektir.[34] Bu, Blackwater'ın, ESS iaşe konvoylarının güvenliğini sağlamak üzere yaptığı yeni sözleşmesinin gerektirdiği ilk görevlerden biridir.

Batalona, görevden hemen önce bir arkadaşına 'ekibin daha önce hiç birlikte çalışmadığından' yakınacaktı.[35] Üstelik o sabah, bazı büro işleri için 2 askerin Blackwater kampına çağrılmaları yüzünden göreve eksik kadro çıktıkları iddia ediliyordu.[36] Bir de araç konusu vardı. Askerlerin altına, zırhlı kamyonlar yerine sonradan arkasına basit bir çelik levha takılmış 2 cip verilmişti.[37]

30 Mart 2004'te, yani Irak'taki ilk gerçek işgününde Scott Helvenston kendisini Irak'ın batısında bomboş, ürkütücü çölde ilerleyen kırmızı bir Mitsubishi Pajero'nun direksiyonunun başında buluvermişti, yanında Teague oturuyordu. Helvenston diğerleriyle bir gün önce tanışmıştı. Bu,

dünyanın en tehlikeli bölgelerinden birine sevk edilecek askerler için hiç de doğru bir prosedür değildi. Kırmızı cipi yakından takip eden insan azmanı Jerry Zovko, siyah bir Pajero'nun direksiyonuna geçmişti, onun ardından da grubun en yaşlısı, 48 yaşındaki Batalona geliyordu.

O günkü görevlerinin Paul Bremer ile ya da diplomatik güvenlikle uzaktan yakından bir ilgisi yoktu. Bir miktar çatal kaşık, kap kacak için düpedüz hayatlarını ortaya koyacaklardı. Ama bu adamlara günde 600 dolar, öncelikleri belirlesinler veya büyük resmi sorgulasınlar diye verilmiyordu; onlar sadece işin düzgün yapılmasıyla ve o sırada sorumlu olunan şeyin korunmasıyla görevliydiler. Bu görev bugün mutfak gereçleriyse, yarın Büyükelçi'nin korunması olabilirdi.

Şöyle durup geriye bakınca, bu 4 adamın bu göreve gitmemeleri için her türlü neden olduğu görülür. Herşeyden önce 2 adam eksikti. CIA ve Dışişleri Bakanlığı yetkilileri, bu adamların gitmek üzere yola çıktıkları düşman topraklardaki bu göreve, asla 4 adam göndermeyeceklerini, en az 6 adam gerektiğini söylüyor. Her araçta eksik olan adam yerinde bulunsa herhangi bir saldırıyı, özellikle de arkadan gelecek bir saldırıyı püskürtmek için 180 derecelik dürbünü olan ağır bir SAW makinelisi kullanıyor olacaktı. Felluce'ye hareketinden birkaç gün önce gönderdiği e-postada Helvenston, eski karısı Tricia'ya, 'Benim görevim sürücülük, böyle olunca da ateş hattını yarıp geçebilmem fazlasıyla arkadaşlarıma bağlı,' diye yazmıştı.[38]

Üçüncü adam olmayınca, sürücü dışındaki o tek kişi de saldırılara tek başına karşı koymak durumunda kalmıştı. Irak'taki yabancı sözleşmelilerce çok kullanıldıkları için 'kurşun muknatısları' diye anılan SUV'lardan daha güvenli araçlara binmeliydiler.[39] Dahası, bu adamların bir de operasyon öncesi istihbarat değerlendirmesi yapmaları bekleniyordu, ancak bu görev grubunun (bu değerlendirmeyi

yapamayacak kadar) çok hızlı oluşturulduğu söyleniyordu. Ayrıca, Helvenston'ın o günkü göreve, aracı kullanacağı tehlikeli bölgenin düzgün bir haritası bile olmadan gönderildiği de iddia ediliyordu.[40]

Şimdi geriye dönüp, bu 4 adamın, "Olmaz, s..mişim işini, gitmiyoruz!" diyebileceğini söylemek kolay. Ne de olsa muvazzaf asker değillerdi ve emirlere uymadıkları için Divan-ı Harb'e de gitmezlerdi. Gitmeyi reddettikleri takdirde en fazla itibarlarını ve belki de maaş çeklerini kaybederlerdi.

"Göreve gitmemeliydik," diyordu Helvenston'ın arkadaşı ve eski Blackwater elemanı Kathy Potter, *News and Observer*'a:

> "Ama bunlar tuttuğunu koparan adamlar ve yaptıkları her işi başarırlar."[41]

Ve böylece, Irak'ın batısındaki çölün sessizliğine daldılar. Kısa çöpü çeken bu adamların kendi aralarında talihsizlikleri hakkında konuşmadıklarını düşünmek zor. O günlerde Felluce yakınlarında herhangi bir yere gitmek, eğer Iraklı değilseniz, tedirgin edici bir işti ve bunu bilmeleri için herhangi bir istihbarata da ihtiyaçları yoktu. ABD Deniz Piyadeleri şehirde büyük çaplı bir operasyonun tam ortasındaydı ve orduda aklı başında hiç kimse sadece 4 adamla ve ciddi bir ateş gücü olmaksızın Felluce'ye gitmeye kalkmazdı. Bunu Blackwater yöneticileri de gayet iyi biliyordu. Bu gerçeğin farkında oldukları, ESS ile yapılan sözleşmede de açıkça belirtilmişti:

> "Felluce, Ar Ramadi, El Taji ve Al Hillah'da sivil gruplarla yaşanan son olayların da gösterdiği gibi, Irak'ta harekât bölgesindeki mevcut tehdit dikkate alındığında, her araçta en az 3 güvenlik personeli olmasını gerekli kılan bölgeler vardır. Mevcut ve yakın gelecekteki tehditler hep sürecek ve tehlikeli olmaya devam edecektir. Bu yüzden, taktik açıdan sağlam ve görev için tam donanımlı koruyucu güvenlik müfrezelerini oluşturacak *her timde en az 6 eleman bulunur*."[42]

Bu özel görevden hemen önceki günlerde, Felluce'de durum çoktandır rayından çıkmıştı. ABD askerleri şehirde pusuya düşürülmüş, siviller öldürülmüştü ve ortalıkta 'Camiler Şehri'nin hızla bir direniş şehri olmaya başladığı haberleri dolaşıyordu. Blackwater'ın 4 adamı Felluce yollarına düşmeden bir gün önce, şehrin yakınındaki bir deniz piyadesi konvoyu basit bir patlayıcıya çarpmıştı. Direnişçiler bir anda aracı ele geçirmiş, AK-47'lerle açtıkları ateş sonucu bir deniz piyadesini öldürmüş, 2'sini de yaralamışlardı.[43]

Ertesi sabah Helvenston ve arkadaşları Felluce'ye doğru ilerledikleri sırada, deniz piyadeleri şehirden Bağdat'a uzanan anayolu kapatmıştı.[44] Son 11 günde şehirde 9 deniz piyadesi ölmüştü. Nispeten sakin geçen aylardan sonra, 'Şok ve Dehşet'in* enkazından bir dev başını çıkarıyordu. Scott Helvenston ile diğer 3 Blackwater sözleşmelisi de pek yakında bu devin gazabına uğrayacaktı.

Talihsizlik eseri (belki de bir haritaları olmadığından), 30 Mart gecesi Helvenston ve 3 arkadaşı yollarını kaybetti. Bölgedeki ABD ordusuyla bağlantı kurana dek bir süre 'Sünni Üçgeni' çevresinde dolandılar. Adı Felluce Kampı olarak değiştirilen bir deniz piyadesi üssüne varmayı başardılar ve tekrar yola koyulmadan önce geceyi orada geçirmeyi kararlaştırdılar.

Irak'ta pek çok muvazzaf askerin paralı askerlere içerlediği iyi bilinir. Çoğu asker, Helvenston ve diğerleri gibi adamların, sıradan bir erin bir haftada çıkardığı işi bir günde yaptığını biliyordu. Doğal olarak Blackwater'ın adamlarının piyade üssünde onur konuğu gibi karşılanmayacakları şaşırtıcı değildi. Buna rağmen, bu 4 adam paldır küldür gelmiş ve askerlerle birlikte yemeğe oturmuşlardı. Felluce üssündeki bir deniz piyade subayı onlardan kızgın bir şe-

* 'Shock and Awe': ABD'nin Irak harekâtı sırasındaki askeri stratejisine verdiği isim.

kilde söz ediyor, 'kovboylar' dediği Blackwater adamlarının, komutanlara (hatta piyade üssündeki herhangi birine) görevleri hakkında bilgi vermeyi reddettiğini söylüyordu.[45]

Ertesi sabah yola çıkmadan önce, Helvenston bir ara annesini aradı; zaten Irak'ta olduğu için annesinin sıkıntıdan hastalandığını biliyordu, zaten günlerdir aramadığı için kadın daha da kaygılanmıştı. Leesburg Florida'da gece yarısıydı ve annesinin telefonu kapalıydı; Helvenston da mesaj bıraktı: "Her şey yolunda anne. Lütfen endişe etme. Yakında eve geleceğim. Sana bakacağım."

Bu mesajı bıraktıktan kısa bir süre sonra Pajero'nun direksiyonuna geçen Scott Helvenston ile yüzlerinin yarısını kapatan güneş gözlükleriyle CIA ajanlarını andıran hafif silahlı arkadaşları, 10. Karayolundan, belki de dünyanın en tehlikeli şehrine doğru ilerlediler. Saat 09.30 sularıydı ve 'Camiler Şehri' uyanık halde bekliyordu.

Lokantaları, kahveleri ve pazaryeri ile Felluce'nin içinden geçen ana cadde, insanlarla dolup taşan kalabalık bir hat oluşturur. Görgü tanıklarının söylediğine göre, o sabah 4 adam Felluce'ye varmadan önce, maskeli küçük bir grubun bir patlayıcı infilak ettirmesi üzerine sokaklar boşalmış, esnaf da dükkânlarını kapatmak zorunda kalmıştı.[46]

Konvoy, şehrin sınırlarından içeri girdiği andan itibaren dikkatleri çekmişti. Aslında, tüm bunların en başından itibaren kurgulanmış olma ihtimali çok yüksekti. Bir Iraklı direniş grubunun hazırladığı anlaşılan video kaydında direnişçiler, ABD istihbarat ajanlarının bulunduğunu düşündükleri Blackwater konvoyunun hareketleriyle ilgili ihbarlar aldıklarını iddia ediyorlardı. Maskeli bir direnişçi videoda "İslami Cihat Ordusu adına casusluk yapan sadık bir mücahit geldi. Komutanımıza, bir CIA ekibinin Habbaniye'ye gitmek üzere Felluce'den geçeceği söylendi,"[47] diyor ve devam ediyordu:

"Yanlarında korumaları olmayacaktı ve sivil giyinmiş olacaklardı; bu, mücahitlere yakalanmamak için bir ön-

lemdi, çünkü Felluce'den geçen her Amerikalı öldürülecekti."[48]

Daha sonra Blackwater temsilcileri, şehre girişte iki cipe, ABD'nin oluşturduğu Irak polis gücüne mensup unsurların eşlik ettiğinin anlaşıldığını ileri sürdüler.[49] Bu bilgiye doğrudan erişim olanağına sahip olduğu vurgulanan üst düzey bir ABD istihbarat subayı sonradan gazeteci Thomas Ricks'e, 'Blackwater konvoyunun hareketleriyle ilgili Yeşil Hat'tan haber sızdırıldığını' söyleyecekti.[50]

Tüm bunlar olup biterken, (Helvenston'dan çok daha uzun süredir Irak'ta bulunan) Zovko ile Batalona'nın rehberlik ettiği konvoy ilerliyordu. Bu konvoyu, Iraklılar'ın kullandığı ve Felluce'nin karşı tarafında mutfak araç gereci yüklenecek 3 adet boş, düz kasalı kamyon takip ediyor, en arkadan da içinde Helvenston ile Teague'in bulunduğu kırmızı Pajero geliyordu. Şehre girişlerinden kısa süre sonra konvoy yavaşlamaya başladı. Konvoyun sağ tarafında dükkânlar ve pazar tezgâhları, sol tarafındaysa boş bir arsa vardı. Tanıkların söylediğine göre, araçlar durunca Helvenston'ın cipine bir el bombası atıldı. O ve Teague daha ne olup bittiğini anlayamadan, Felluce sokaklarını makineli tüfek ateşinin tanıdık sesi inletti. Mermiler, Pajero'nun yan tarafını adeta paramparça etmişti. Özel Kuvvetler'e mensup birinin başına gelebilecek en kötü şey olmuştu: Tuzağa düştüğünü anlamak.

Hiç kimse, Scott Helvenston'ın son nefesini vermeden önce gördüğü son şeyin ne olduğunu asla bilemez ama olayın dehşet verici olduğundan kuşku yok. Helvenston, böyle korkunç bir şekilde öleceğini anlamasına yetecek kadar yaşamış olabilir.

Helvenston, ölümcül bir şekilde yaralanmış, cipte serilmiş yatarken ve vücudundan kanlar boşalırken, Pajero'nun kaputuna çıkan kalabalık bir grup da silahlarından boşalttıkları mermilerle ön camı tuzla buz edecekti. Helvenston'ın yanında, boynundan kanlar fışkıran Mike Teague yatıyor-

du. 'Allahu Ekber' sesleri doldurdu havayı. Saldırganlar çok hızlı hareket etmiş, atmacalar gibi ölümcül yara alan kurbanın üzerine üşüşmüşlerdi. Çok geçmeden, bir kebapçının önünde başıboş dolanan bir düzineyi aşkın genç de de bu cinnete katıldı.[51] Bir görgü tanığına göre, Blackwater adamlarından biri, ilk saldırıda göğsünden vurulmuş ama ölmemişti; kalabalık tarafından aracından çıkarıldığında hayatını bağışlamaları için yalvarmıştı. "İnsanlar tuğlalar atarak ve üzerinde zıplayarak öldürdüler onu," diyordu bir görgü tanığı:

> "Kolunu, bacağını ve kafasını kestiler. Sevinç çığlıkları atıyor ve dans ediyorlardı."[52]

Helvenston'ın cipi vurulduğu an, Jerry Zovko ve Wes Batalona tuzağa düştüklerini anlamıştı. Batalona gaza bastı ve refüje çıktı; amacı ya diğer ikisini kurtarmak ya da bu cehennemden çıkmaya çalışmaktı.

Özel bir askeri şirket çalışanına göre, Blackwater'ın eğitiminde 'pusuda vurulan araçtakilere yardım etmek' yoktur. 'Onlara, X'ten kurtulmaları öğretilir. Sizin hayatta kalmanız en önemlisidir.'[53]

Ama cipin zırh donanımının yetersizliği ve sadece tek bir nişancı bulunması nedeniyle, Batalona ve Zovko zaten ölü sayılırdı. Cipleri bir başka araca hızla çarpınca kendilerini birden bir ateş sağanağının içinde buldular. Zovko'nun kafası darmadağın olmuştu. Batalona'nın Hawaii tişörtü mermilerle delik deşikti ve kafası öne düşmüştü.

Bu arada, yolun aşağısındaki güruh Helvenston'ın Pajero'sunu parçalamakla meşguldü. Silahlarını ve eşyalarını yağmaladılar; biri benzin getirmişti, araçların ve cesetlerin üzerine döküp ateşe verdiler. Araçlar bir anda infilak etti.

Direnişçiler tarafından videoya çekilen katliam görüntüsüne, bangır bangır bağıran klaksonların ve 'Allahu Ekber!' haykırışlarının birbirine karıştığı, tüyler ürpertici bir ses eşlik ediyordu.

Gazeteciler olay yerine, bu cinnetin tam ortasında gelmiş ve çok yakında, dehşet veren sahneleriyle ünlenecek görüntüleri yakalamışlardı. Asıl saldırganlar Felluce sokaklarına dalıp kaybolurken, kalabalık artarak 300 kişiyi aşacaktı.

Kavrulmuş cesetler cipten çıkarıldı ve küçük büyük tüm erkekler, cesetleri, kelimenin tam anlamıyla yırta yırta uzuvlarına ayırdı. Bazıları cesetlere ayakkabılarının tabanlarıyla vuruyor, bazıları da yanmış ceset parçalarını, metal boru ve küreklerle vura vura doğruyordu. Bir genç, kafalardan birini gövdeden koparana dek tekmeledi. İçlerinden biri, televizyon kameralarına, üstünde 'Felluce Amerikalılar'a mezar olacak!' yazan, kurukafa ve çapraz kemiklerle süslenmiş küçük bir pankart tutuyordu. Hep bir ağızdan, "Kanımız da ruhumuz da İslam'a feda olsun!" diye bağırıyorlardı. Hemen sonra güruh, cesetlerden ikisini koyu kırmızı bir Opel Sedan'ın arkasına bağlayıp Fırat'ın üzerindeki ana köprüye kadar sürükledi.[54] Diğer ceset ise, öldürülen Hamas lideri Şeyh Yasin'in bir posteriyle birlikte bir arabaya bağlandı.[55] O sırada biri de, cesetlerden birinin kopmuş sağ bacağına bağladığı tuğlayı bir elektrik teline fırlattı. Köprünün çelik kirişlerine tırmanan adamlar, Helvenston ile Teague'in kömüre dönmüş cansız kalıntılarını nehrin üzerine sallandırdı. Bu sonradan simgeleşecek korkunç bir görüntüydü.

Cesetler Fırat'ın üzerinde yaklaşık 10 saat boyunca asılı kaldı; bir Felluceli'nin deyişiyle, tıpkı 'kurbanlık koyun' gibi.[56] Daha sonra, bir lastik yığını üzerine attıkları cesetleri bir kez daha ateşe verdiler.[57] Ateş söndüğünde, cesetlerden arta kalanları bir eşek arabasının arkasına koydular ve Felluce'de teşhir ettikten sonra belediye binasının önüne boşalttılar.[58]

Bu ölüm geçidinde arabayı takip eden düzinelerce Iraklı, "Bush, seni buraya getiren ve Felluce halkına müdahale ettiren nedir?" diye bağırıyordu.[59] İçlerinden bir adam,

"Felluce'ye gelen her Amerikalı'nın sonu bu olacaktır," diye uyarıyordu.[60]

Bu, Irak Savaşı'nın Mogadişu perdesiydi, ama son derece önemli iki farkla: Öldürülen adamlar ABD ordusundan değildi, birer paralı askerdi ve 1993'te Somali'de yaptığının aksine, Birleşik Devletler geri çekilmeyecekti. Hatta bu 4 Blackwater askerinin ölümü, Bağdat'ın düşüşünden sonra yaklaşık bir yıl içinde, işgale karşı eşi görülmedik bir direniş dönemini başlatacak şiddetli bir ABD kuşatmasını ateşleyecekti.

[1] İnsan Hakları İzleme Örgütü raporu, 'Violent Response: The U.S. Army in Al-Falluja,' Haziran 2003.
[2] Savunma Bakanlığı belgesi, '82nd Airborne Division Commanding General's Briefing from Iraq,' 6 Ocak 2004.
[3] Anthony Shadid, *Night Draws Near*, s. 235.
[4] Patrick Graham, '23 Killed as Iraqi Rebels Overrun Police Station,' the *Observer*, 15 Şubat 2004.
[5] L. Paul Bremer III, *My Year in Iraq*, s. 314-15.
[6] Associated Press, 'A Year After Invasion, Some Iraqis Allege More Insecurities,' 20 Mart 2004.
[7] CNN, 'General: It's 'Fun to Shoot Some People,'' CNN.com, 4 Şubat 2005. Bkz. www.cnn.com/2005/US/02/03/general.shoot/.
[8] Hamza Hendawi, 'Marines Seek to Pacify Fallujah With Show of Force, Residents Are Skeptical,' *Associated Press*, 30 Mart 2004.
[9] Rajiv Chandrasekaran and Anthony Shadid, 'U.S. Targeted Fiery Cleric in Risky Move; As Support for Sadr Surged, Shiites Rallied for Fallujah,' *Washington Post*, 11 Nisan 2004.
[10] *Aynı kaynak.*
[11] Christopher Torchia, '13 Killed in Iraq, Including US Marine,' *Associated Press*, 26 Mart 2004.
[12] 'Four Killed, Seven Wounded in Iraq Battle: Hospital,' Agence France-Presse, 26 Mart 2004.
[13] Hamza Hendawi, 'Marines Seek to Pacify Fallujah With Show of Force, Residents Are Skeptical,' *Associated Press*, 30 Mart 2004.
[14] Stephen Farrell ve Richard Beeston, 'Out of the Desert Darkness Came Hellfire,' *The Times* (Londra), 23 Mart 2004.
[15] Nayla Razzouk, 'Iraqis Fear 'Resistance Leader' Yassin's Killing Mayıs Fuel Terrorism,' Agence France-Presse, 22 Mart 2004.
[16] *Aynı kaynak.*
[17] Hamza Hendawi, 'Marines Seek to Pacify Fallujah With Show of Force, Residents Are Skeptical,' *Associated Press*, 30 Mart 2004.
[18] Dexter Filkins (Associated Press), '2 Civilians Killed in Mosul Gunbattles,' *Houston Chronicle*, 27 Mart 2004.
[19] Hamza Hendawi, 'Marines Seek to Pacify Fallujah With Show of Force, Residents Are Skeptical,' *Associated Press*, 30 Mart 2004.
[20] *Aynı kaynak.*
[21] Transkript, *NewsHour With Jim Lehrer*, PBS, 31 Mart 2004.
[22] Thomas E. Ricks, *Fiasco: The American Military Adventure in Iraq*, Penguin Press, New York, 2006, s. 331.
[23] General Mark Kimmitt'in 30 Mart 2004'te Bağdat'ta yaptığı basın

toplantısının transkripti.
[24] Aksi belirtilmedikçe, Scott Helvenston ile ilgili biyografik bilgiler ve annesinin ifadeleri yazarın Helvenston'ın annesi ile yaptığı mülakattan alıntı, 2006.
[25] Joseph Neff ve Jay Price, 'A Private Driven man; A 1995 Tour in Bosnia Matured Jerry Zovko and Steered Him to the Contracting Business That Would Take Him to Iraq,' *News and Observer*, 28 Temmuz 2004.
[26] Söyleşi, 2006 yaz ayları.
[27] Joseph Neff ve Jay Price, 'Army Molds a Future; During His 20 Years in the Service, Wesley Batalona Built Skills That Would Come Into Play Later for the Tough Former Sergeant,' *News and Observer* (Raleigh, Kuzey Carolina), 27 Temmuz 2004.
[28] *Aynı kaynak.*
[29] 'Slain US Security Agents Once Served With Navy Seals, Special Forces,' Agence France-Presse, 2 Nisan 2004.
[30] *Aynı kaynak.*
[31] Jay Price, Joseph Neff ve Charles Crain, 'Mutilation Seen Around the World,' the *News and Observer* (Raleigh, Kuzey Carolina), 25 Temmuz 2004.
[32] Bill Powell, 'Into the Cauldron; The Murder of Four American Civilians in Fallujah Provokes a Vow of Retaliation. But Can Anything Defuse the Rage in Iraq?' *Time*, 8 Nisan 2004.
[33] *Aynı kaynak.*
[34] Bu görevin tanımı ve detaylar büyük çoğunlukla üç kaynaktan alınmıştır: İdare tarafından onaylanan çeşitli Blackwater sözleşmeleri; Ocak 2005'te dört adamın aileleri tarafından Blackwater'a karşı açılan dava; *News and Observer* gazetesi muhabirleri C. Price ve Joseph Neff tarafından yapılan araştırma haberleri.
[35] PBS *Frontline* Web sitesi, 'Private Warriors: Contractors: The High-Risk Contracting Business,' www.pbs.org/wgbh/pages/frontline/shows/warriors/contractors/highrisk.html, 21 Haziran 2005.
[36] Jay Price ve Joseph Neff, 'Families Sue Over Fallujah Ambush: Relatives Contend an N.C. Company Denied Necessary Equipment to Four Men Who Were Killed in the Iraqi City,' *News and Observer* (Raleigh, Kuzey Carolina), 6 Ocak 2005.
[37] Jay Prince ve Joseph Neff, 'Security Company Broke Own Rules; Four U.S. Civilians Ambushed and Killed in Fallujah, Iraq, Lacked Some Protection Their Contract Promised,' *News and Observer* (Raleigh, Kuzey Carolina), 22 Ağustos 2004.
[38] Jay Price, Joseph Neff ve Charles Crain, 'Graveyard; The Ambush Was So Sudden That the Four Private Contractors Had Little Chance to React. The Men had Driven Into Fallujah Rather Than Bypassing That

Tinderbox in the Sunni Triangle. The City's Barely Suppressed Fury Boiled to the Surface.' *News and Observer* (Raleigh, Kuzey Carolina), 31 Temmuz 2004.

[39] Jay Prince, Joseph Neff ve Charles Crain, 'Ambush Kills 4 Workers in Iraq; Men Worked for N.C. Security Firm,' *News and Observer* (Raleigh, Kuzey Carolina), 7 Haziran 2004.

[40] *Richard P. Nordan v. Blackwater Security Consulting, LLC et. al.*, 5 Ocak 2005.

[41] Jay Prince ve Joseph Neff, 'Security Company Broke Own Rules; Four U.S. Civilians Ambushed and Killed in Fallujah, Iraq, Lacked Some Protection Their Contract Promised,' *News and Observer* (Raleigh, Kuzey Carolina), 22 Ağustos 2004.

[42] Sözleşmenin yazardaki kopyası.

[43] Jay Price, Joseph Neff ve Charles Crain, 'Graveyard; The Ambush Was So Sudden That the Four Private Contractors Had Little Chance to React. The Men had Driven Into Fallujah Rather Than Bypassing That Tinderbox in the Sunni Triangle. The City's Barely Suppressed Fury Boiled to the Surface,' the *News and Observer* (Raleigh, Kuzey Carolina), 31 Temmuz 2004.

[44] *Aynı kaynak.*

[45] Joshua Hammer, 'Cowboy Up,' *The New Republic*, 24 Mayıs 2004.

[46] Bill Powell, 'Into the Cauldron; The Murder of Four American Civilians in Fallujah Provokes a Vow of Retaliation. But Can Anything Defuse the Rage in Iraq?' *Time*, 8 Nisan 2004.

[47] Purpose Films tarafından Nick Bicanic'in yönetmenliğini yaptığı 2006'da yayınlanan *Shadow Company* adlı belgesele atfen.

[48] Robert Young Pelton, *Licensed to Kill*, s. 134.

[49] David Barstow, 'Security Firm Says Its Workers Were Lured Into Iraqi Ambush,' *New York Times*, 9 Nisan 2004.

[50] Thomas E. Ricks, *Fiasco*, s. 331.

[51] Bill Powell, 'Into the Cauldron; The Murder of Four American Civilians in Fallujah Provokes a Vow of Retaliation. But Can Anything Defuse the Rage in Iraq?' *Time*, 8 Nisan 2004.

[52] Sewell Chan, 'Descent Into Carnage in a Hostile City; In Fallujah, Mob Unleashes Its Rage,' the *Washington Post*, 1 Nisan 2004. Not: Yapılan otopsiler adamların anında öldüğünü, ancak bedenlerinin korkunç şekilde parçalandığını ortaya koymuştur.

[53] Bill Powell, 'Into the Cauldron; The Murder of Four American Civilians in Fallujah Provokes a Vow of Retaliation. But Can Anything Defuse the Rage in Iraq?' *Time*, 8 Nisan 2004.

[54] *Aynı kaynak.*

[55] Sameer N. Yacoub, 'Insurgents Attack U.S. Convoy in Fallujah Day

After Bodies of American Civilians Dragged Through Streets,' *Associated Press*, 1 Nisan 2004.

[56] Sewell Chan, 'Descent Into Carnage in a Hostile City; In Fallujah, Mob Unleashes Its Rage,' *Washington Post*, 1 Nisan 2004.

[57] *Aynı kaynak.*

[58] *Aynı kaynak.*

[59] *Aynı kaynak.*

[60] Michael Georgy, 'Iraqis Drag Bodies Through Streets After Attack,' Reuters, 31 Mart 2004.

7

"FELLUCE'YE HUZUR GETİRECEĞİZ"

Pusu haberi tüm dünyada yayılmaya başladığında, Blackwater paralı askerlerinin kömüre dönmüş cesetleri hâlâ Felluce'deki köprüden sallanıyordu. Yüzbaşı Douglas Zembiac, Felluce dışındaki bir askeri üssün yemekhanesinde TV'de o sahneyi gördüğünde, "Bunu Amerikalılar'a yapamazlar," diye isyan ediyordu.[1]

Ancak civardaki binlerce Amerikalı deniz piyadesinden hemen karşılık gelmeyecekti. Bunun nedeni, aynı sabah Felluce yakınlarında yol kenarına konulmuş bir bombaya çarpan 5 deniz piyadesinin ölümü olabilirdi. Belki de Blackwater'ın adamları 'resmi' ABD güçlerinden olmadıkları için karşılık gelmemişti.

Nedeni her ne olursa olsun, özel sözleşmelilerin cesetleri, Bağdat'ın düşüşünden bir yıl, Başkan Bush'un büyük çaplı muharip harekâtını sona erdirdiğini ilan etmesinden 11 ay sonra ve Iraklılar'a 'egemenliğin' resmi olarak 'devredilmesi'nden 90 gün önce, savaşın aslında daha yeni başlıyor olduğunun acımasız bir habercisi olarak Fırat'ın üzerinde saatlerce sallanıp durdu.

ABD askeri sözcüsü Tuğgeneral Mark Kimmitt, önce 'münferit', 'küçük' ve 'yerel çapta'[2] gibi ifadeler kullandığı bu pusu vakasını 'yerel çatışmalardaki ufak bir artışın parçası[3] olarak niteleyerek önemsizmiş gibi göstermeyi denedi. "Felluce, Irak'ta henüz akıllanmamış şehirlerden biri,"[4] diyordu. Pusunun kurulduğu gün bir basın brifinginde ise şöyle konuşacaktı:

"Felluce'de bu münferit olay yaşanıyorken, biz ülkenin geri kalanında okullar açıyoruz. Sağlık klinikleri açıyo-

ruz. Elektrik üretimini artırıyoruz. Petrol üretimini artırıyoruz.[5]

Pekâlâ, bu trajik midir derseniz, elbette trajiktir. Bugün, dünyada kapısı çalınacak 4 aile var. Kapının iki tarafında da olmak istemezsiniz; ne bu haberi duymak ne de vermek istersiniz. (...) Ama bu bizi görevimizi yapmaktan alıkoymayacaktır. Aslında, görevimizi sona erdirecek olursak bu insanların ölülerine saygısızlık etmiş oluruz."[6]

Paul Bremer'in sözcüsü Dan Senor da basına, "Burada yardımına geldiğimiz insanlar, bu cesetleri araçlardan çekip çıkaranlar ve özel sözleşmelilere karşı bu saldırıya girişenler değildir. Bunlar, bu ülkenin ileri gidebilmesi için yakalamamız veya öldürmemiz gereken insanlardır,"[7] diyordu. Dan Senor, bu pusuyu kuranlarla destek verenlerin, Iraklılar'ın 'çok çok küçük bir azınlığını' temsil ettiğini söylüyordu:

"Iraklılar'ın ezici çoğunluğu kurtarılmalarına müteşekkir ve bu insanların oranı yüzde 95.98."[8]

Bu arada, binlerce kilometre uzaktaki Washington D.C.'de Başkan Bush, seçim çalışması dolayısıyla Cheney ile birlikte lüks Marriott Wardman Park Hotel'de katıldığı bir akşam yemeğinde, kendisini destekleyenlere şöyle sesleniyordu:

"Irak'ta hâlâ, kurtuluşun önünden çekilmektense masum insanları öldürmeyi sürdüren caniler ve teröristlerle karşı karşıyayız. Bu caniler sürüsü irademizi sarsmaya çalışıyor. Amerika, caniler ve katiller karşısında asla yılmayacaktır. Irak'ta teröristlere var gücümüzle saldırıyoruz. Orada onları yeneceğiz ki kendi ülkemizde karşımıza çıkmasınlar."[9]

Ertesi sabah Amerikalılar Felluce'deki dehşet verici katliam haberiyle uyandılar. Attığı manşette 'Iraklı Ayaktakımı 4 Amerikalı Sivili Parçaladı' diye haykırıyordu *Chicago*

Tribune. "Irak'taki saldırıda ABD'li Siviller Paramparça Edildi" başlığı ile duyuruyordu olayı *Washington Post*. *Miami Herald* ise "Amerikalılar'a Hakaret Edildi" diye ilan ediyordu. Bu arada, Somali çok sık telaffuz edilir olmuştu.

Kimmitt'in pusuyu önemsiz gösterme çabasından sonra, Beyaz Saray (ve Paul Bremer) Blackwater adamlarının cesetlerinin herkesin gözü önünde parçalanmasını, Irak'ta hızla yükselen ABD karşıtı direnişe karşı yürütülen propaganda savaşına büyük bir darbe olarak değerlendirdi. Hatta kimileri, pusunun 1993'teki Somali'yi yeniden yaratma girişimi olduğunu düşünecek kadar ileri gitti. O tarihte, Somali'deki asiler bir ABD Black Hawk helikopterini düşürerek 18 ABD askerini öldürmüş, ölen askerlerden bazılarının cesetlerini Mogadişu sokaklarında sürüklemişti ve bu olay Clinton yönetimini, ülkeden askerlerini çekmek zorunda bırakmıştı.

O çokça şişirilmiş 'devir teslime' 3 aydan daha az bir süre kalmıştı ve Bush yönetimi, hem Irak'ta hem de ABD'de desteğini yitirmeye yüz tutmuş bir işgale karşı, cesurca bir direnişin inkâr edilemez gerçekliğiyle yüz yüzeydi.

Kitabında, "Görüntüler, direnişin acımasız yanının simgeleri olup çıktı," diye yazan Bremer, bu görüntüler için, "Koalisyon ordusunun Felluce'yi kontrol altına alamadığı gerçeğinin altını çiziyor,"[10] diyordu. Bremer, Irak'taki Amerikan güçlerinin komutanı Korgeneral Ricardo Sanchez'e, "Bu hakarete karşılık vermek zorundayız, yoksa düşman kararlı olmadığımızı düşünür,"[11] dediğini, Sanchez'in de, "Geçen sonbaharda planladığımızı (...) Felluce'yi temizlemeyi hedefleyen operasyonu yeniden hayata geçiriyoruz,"[12] karşılığını verdiğini söylüyordu.

Ve böylece 'Camiler Şehri'ni ezip geçme planları, hiç vakit kaybedilmeden, süratle devreye sokulacaktı.

Beyaz Saray sözcüsü Scott McClellan "Yılmayacağız. Demokrasi kök salıyor ve geri dönmek yok,"[13] demekteydi. O dönemde Demokratlar'ın başkan adayı olan Senatör John

Kerry de aynı fikirdeydi ve "Bu korkunç saldırılar bize Irak'ın geleceğine düşman olanların kötü niyetli olduğunu hatırlatıyor. Acıda nasıl berabersek, bu düşmanların üstün gelmemesi yolundaki azmimizde de beraberiz,"[14] diyordu. Temsilciler Meclisi'nin Demokrat Başkanı Nancy Pelosi de, "Bazı insanlar Felluce'de kanunsuzluk yapıyor diye şehirden kaçmayacağız,"[15] diye konuşuyordu.

Bu arada, siyaset üstatları kablolu televizyonlardan kan dökme çağrısı yapıyordu. *Fox News*'den Bill O'Relly, bir 'nihai çözüm'den[16] söz ediyordu:

> "Felluce halkı umrumda değil. Gönülleri ve kafaları kazanmayacaksınız. Onlar hepinizi öldürecek. Bunu kanıtladılar. Öyleyse burayı başlarına yıkalım."[17]

Ardından, Birleşik Devletler'i 'Felluce teröristlerini cezalandırmak için azami güç kullanmaya'[18] çağıran O'Relly, "Korku iyi bir şey olabilir," diyordu:

> "Cani teröristler ve onlara çanak tutanlar ya öldürülmeli ya da kapatılmalıdır. Onların cezalandırılmaları da diğerlerine ibret olmalıdır. Saddam onlarca yıl boyunca Irak'ı nasıl kontrol etti sanıyorsunuz? Korku ile başardı bunu."[19]

Bu arada, eski Demokrat başkan adayı General Wesley Clark da *MSNBC*'de şöyle konşuyordu:

> "Şimdiye kadar gözlemlediğim kadarıyla, Felluce'de direniş gerilemiyor. Büyüyor ve tırmanıyor. Otoritemize karşı bu meydan okuyuşa izin veremeyiz."[20]

Pek çok kişi, (Felluce çevresine 4 bin deniz piyadesi mevzilenmişken) Blackwater sözleşmelilerinin bedenleri nasıl olup da saatlerce parçalanabildi ve yanmış cesetleri nasıl olup da saatlerce köprüde asılı kalabildi, diye soruyordu.

UPI haber ajansının bülteni şöyleydi:

"Yakılan 2 aracın dumanları şehrin kapalı dükkânlarının üzerinde kapkara yükselirken bile, kurbanları kur-

tarmak için ne bir ambulans ne bir itfaiye ne de bir güvenlik ekibi gönderildi. Bu kez kurtarmaya gidecek Blackhawklar da yoktu. Felluce sokakları, parçalanmış insan kalıntılarının etrafında bayram eden coşkulu, başıboş ve öfkeli kalabalıklara terk edilmişti."[21]

Deniz piyadeleri adına konuşan Albay Michael Walker, "Bir tank gönderdik diyelim, o 4 cesedi geri alabilir miydik sanıyorsunuz? Bu ne işe yarardı ki? Ayaktakımı işte. Onları sadece kışkırtmış olurduk. Akıllıca olan, bu şeyin dinmesini beklemekti,"[22] görüşünü savunuyordu.

Bir gazetecinin, 'Blackwater askerlerine saldıran güruh fazlasıyla tehlikeli olduğu için, deniz piyadelerinin pusudan hemen sonra Felluce'ye gitmedikleri doğru mu,' sorusuna, Kimmitt şöyle bir cevap yapıştırıyordu:

"Bu ülkede koalisyon güçlerinin gidemeyecek kadar tehlikeli bulduğu bir yer olduğunu sanmıyorum."[23]

O gün *CNN*'de *Crossfire*'ın konuk ettiği Tucker Carlson, "O Amerikalılar'ın ölümünden sorumlu olan herkesi öldürmemiz gerektiğini düşünüyorum," diyordu:

"Bu bir zaafın göstergesidir. 11 Eylül'ü yaşamamız da bundandı. Böyle şeylerin karşılıksız kalmasına göz yumduğumuzdandı. Bu çok önemli bir husustur."[24]

Ne var ki, Kummit 24 saat içinde tavrını değiştirecekti. Bağdat'ta basına verdiği brifingde, bu sefer şöyle konuşuyordu:

"Karşılık vereceğiz. Şehre alelacele bir hamlede bulunmayacağız. Yavaş ve dikkatli, hassas ve sersemletici olunacak.[25] Felluce'ye tekrar gireceğiz. Zamanını ve yerini biz seçeceğiz. Suçluların peşini bırakmayacağız. Onları ya öldüreceğiz ya da yakalayacağız. Felluce'ye barış getireceğiz."[26]

Paul Bremer ise katliam konusundaki ilk kamuoyu açıklamasını, Bağdat'taki Irak Polis Akademisi'nin 500 yeni mezununa seslenirken yapacaktı. Blackwater adamlarının

öldürülmesinin 'cezasız kalmayacağı' uyarısında bulunan Bremer, şunları söylüyordu:

> "Felluce'de dün yaşananlar, insanlık onuru ve barbarlık arasında devam eden mücadeleye çarpıcı bir örnektir. Ölen sözleşmeliler, Irak'ın onlarca yıl süren diktatörlük rejiminden kurtulmasına, Irak halkının, nüfusun ezici çoğunluğu tarafından arzu edilen seçim hakkını, demokrasiyi ve özgürlüğü kazanmasına yardım etmek için geldiler. Bu cinayetler koalisyon olarak bize yapılmış ağır bir hakarettir. Ama Irak'ta istikrara ve demokrasiye doğru ilerleyişi baltalamayacaktır. Dün kendini gösteren korkaklar ve mezar soyguncuları, toplumun en berbat kesimini temsil etmektedir."[27]

Amerikan medyasında pusuyla ilgili çıkan çoğu haberde Felluce, Sünni direnişinin, yabancı savaşçılar ve Saddam yanlılarıyla dolu kalesi olarak tanımlanıyordu. En çok da, Blackwater adamlarının yiyecek dağıtan masum 'sivil sözleşmeliler' oldukları ve Felluce'de kasaplar tarafından kesildikleri anlatılıyordu.

Olaydan sonra, bir vesileyle basın mensuplarına konuşan Kimmitt, Blackwater adamlarının 'yardım ve gıda temin etmek için o yörede bulunduklarını'[28] bile söyledi, sanki bu adamlar Kızıl Haç adına çalışan yardım gönüllüleriymiş gibi.

Ancak hem Felluce içinde, hem de Irak'ın başka yerlerinde pusu farklı değerlendiriliyordu. Bu adamların teknik olarak muvazzaf Amerikan askeri olmadığı haberi, ABD güçlerinin Iraklı sivilleri öldürüp şehri zorla ele geçirmeye kalkıştığı bir sırada tepeden tırnağa silahlanmış şekilde Felluce'nin göbeğine girmiş oldukları gerçeğini değiştirmiyordu. *New York Times*, şöyle bildiriyordu:

> "Felluce'de pek çok kişi, Çarşamba günü önemli bir zafer kazandıklarına inandıklarını söylüyor. Üzerinde tanımlayıcı herhangi bir işaret bulunmayan SUV'larla gelen bu 4 güvenlik görevlisinin CIA için çalıştığında ısrar

ediyorlar. 'Bu casusların hak ettikleri budur' diyor, 28 yaşındaki Felluce sakini Salam Aldulayme."[29]

Blackwater katliamından birkaç gün önce Irak'tan dönen ve *CNN*'de *Larry King Alive*'a çıkan *ABC News* sunucusu Peter Jennings, olayla ilgili şunları söylüyordu:

"Amerikalılar'ın şimdi orada, ülkenin hemen her yerinde karşınıza çıkabilen, güvenlik görevlisi formatında ikinci bir ordusu, bir şeyler yapan bir koalisyon üyesi var. İlginç olan şu ki, hedef olarak hayli dikkat çekiciler. Tepeden tırnağa silahlılar. Pek çoğu bir Sylvester Stallone filminden fırlamış gibi. Ve ülkenin her yanında dolaşıyorlar. Direnişçilerin - her kimse onlar - bu adamları farketmiş ve takibe almış olabileceklerini düşünüyorum. Dolayısıyla, evet çok kötüydü ama Felluce'deki olay cereyan ettiğinde çok da şaşırmadığımı söylemeliyim."[30]

Kimileri ise pusuyu, ABD'nin Felluce'deki son katliamına, özellikle de bir önceki hafta girilen ve bir düzineden fazla Iraklı'nın öldüğü silahlı çatışmaya bir misilleme olarak tanımlıyordu. "Çocuklar ve kadınlar öldürüldü. Onlar masumdu. Felluce'de halk Amerikan askerlerine çok kızgın,"[31] diyordu İbrahim Abdullah el Dulaimi.

Felluce'de, katliamın, Hamas lideri Şeyh Ahmed Yasin'in İsrail tarafından öldürülmesinin intikamı olarak yapıldığını ileri süren bildiriler dolaşmaya başladı.[32] Amir adında Felluceli bir tezgâhtar, "Amerikalılar olağandışı sanıyorlar ama bu olup biteni tahmin etmeleri gerekirdi. Her yerde boy gösteriyorlar ve sivilleri vuruyorlar; peki bu durumda neden öldürülmesinler ki?"[33] demekteydi.

Bu duygular ABD'nin kurduğu Irak polis gücü içinde, alt kademeler arasında da dillendiriliyordu. Bağdat'ın düşüşünden sonra 2003'te bu polis gücüne katılmış bir Felluceli olan Binbaşı Abdelaziz Faisal Hamid Mehamdy de şunları söylüyordu:

"Amerikalılar'a karşı şiddet artıyor. Ülkeyi ele geçirdiler ve bize hiçbir şey vermediler. Demokrasi ve halka yardım için gelmişlerdi, ama bunlardan eser yok. Tek gördüğümüz cinayet ve şiddet."[34]

İşgali desteklemiş yetkili bir isim, Felluceli Sami Farhodd El-Mafraji de, "Amerikalılar bu ülkeyi toparlayıp ayağa kaldırmak için verdikleri sözü tutmuyorlar. (...) Orduyu hep destekledim. Ama onlar beni halkım karşısında çok zor bir duruma düşürdüler. Şimdi de bizden bu halkı onlara teslim etmemizi mi istiyorlar?"[35] diyordu. Bu korkunç insani durumun ve işgalin yönelttiği şiddetin 'halkta moral çöküntü ve öfke yarattığına' dikkat çeken El-Mafraji, "Aç insanlar sizi yer. Burada insanlar çok aç,"[36] diyordu.

Durumun vahameti bazı ABD askerleri tarafından da açıkça anlaşılmıştı. Felluce'nin eteklerinde mevzilenmiş Deniz Kuvetleri'nden Yüzbaşı Eric Thorliefson, "Bu çirkin suçu işleyen insanlar intikam peşindeler," diyor ve ekliyordu:

"Güç kullanarak karşılık vermeliyiz."[37]

ABD yetkilileri, cesetlerin herkesin gözü önünde parçalanmasını kınadılarsa da, Haziran 2003'te Amerikan güçleri tarafından öldürülen Saddam'ın oğulları Uday ile Qusay gibi 'çok değerli' Iraklılar'ın, sırf öldüklerini kanıtlamak için dağıttıkları parçalanmış cesetleri gösteren dehşet verici fotoğraflarla ilgili soruları yanıtlamayı reddettiler. Washington, Blackwater sözleşmelilerinin bu şekilde parçalanmaları karşısında nasıl öfke duyuyorsa, Iraklılar da aynı öfkeyi ABD'nin bu propaganda yöntemine karşı duyuyordu.

Blackwater adamlarının öldürüldüğü gün Beyaz Saray'da McClellan'a, 'öldüklerinin kanıtı olarak mumyalanmış cesetlerin gösterilmesi kınanırken, Amerikalılar'ın cesetlerinin bir cadde boyunca sürüklenmesi üzerinde hiçbir yorum yapılmamasını, yönetimin ikiyüzlülük olarak görüp görmediği' sorulacaktı:

"Tiksinti verici. Bu insanlara gösterilen muamele alçakça. Herkesin bu görüntüleri yayımlarken sorumlu davranacağını umut ediyoruz."[38]

Nitekim ABD medyasına verilen pusu ve sonrasına ait görüntülerin çoğu üzerinde ya oynanmış ya da karartma yapılmıştı. Buna rağmen mesaj açıktı. Uluslararası medyada çokça Somali benzetmesi yapılmaya başlanınca, ABD yönetimi de karşı saldırıya geçti. Blackwater adamlarının öldürülmesi konusunda doğrudan yorum yapan ilk üst düzey yetkili olarak Dışişleri Bakanı Colin Powell, "Geri çekilmeyeceğiz. Kaçmayacağız. Amerika'nın kalıp bir düşmanla savaşma ve bir düşmanı yenme yeteneği vardır. Kaçmayacağız,"[39] diyordu Alman televizyonuna.

Bu arada muhabirler, bu 4 sözleşmelinin kim olduklarını ve Felluce'nin ortasında ne yaptıklarını sormaya başladı. Bağdat'taki işgal sözcüsü Dan Senor şöyle diyordu:

> "Her bir yüklenici firmanın Irak içindeki müşterileri hakkında kendi adına konuşmasına izin vereceğim. Anladığım kadarıyla, Blackwater'ın birden fazla müşterisi vardı. Ama tekrar söylüyorum, bu bilgiyi almanız için onlarla bağlantı kurmanızı sağlayacağım. Benim kesinlikle bir bilgim yok. Büyükelçi Bremer'in güvenliği konusunda Blackwater ile bir sözleşmemiz var. Büyükelçi Bremer'in korunması işiyle onlar ilgileniyor."[40]

CNN televizyonunda Senor'a, "O halde, hayatlarını kaybeden bu adamlara saygısızlık etmek istemeyiz ama bu güvenlik şirketinin bu işe uygunluğu konusunda herhangi bir endişe var mı," diye soruldu.

"Kesinlikle yok," diye cevap verdi Senor:

> "Sayın Bremer'i koruyan ve ülke çapında güvenliği sağlayan Blackwater'a ve diğer güvenlik kuruluşlarına güvenimiz tamdır."[41]

Bu arada Kuzey Carolina'da, 'sivil sözleşmeliler'in kimliklerinin kamuoyuna açıklanmasından itibaren Blackwater'ın telefonları susmak bilmiyordu. Şirket, ilke gereği, ölenlerin isimlerini resmi olarak onaylamayı reddediyordu. Blackwater

eski Başkan Yardımcısı Jamie Smith, "Düşmanın ABD'de bağlantıları olabilir. İsimleri (herhangi bir ismi) yayınlamaya başladığınızda onlar da sizin arkadaşlarınızın kimler olduğunu bulmaya ve sorular sormaya başlarlar; bu bir güvenlik sorunu haline gelebilir,"[42] diyordu.

Pusudan bir gün sonra, Blackwater yeni edindiği kötü şöhreti silmesinde yardımcı olması için bağlantıları güçlü bir Cumhuriyetçi lobi firmasını, Alexander Strategy Group'u (dönemin Temsilciler Meclisi çoğunluk lideri Tom DeLay'in eski üst düzey kadrosu tarafından kurulmuştur) tuttu.[43] Blackwater kısa bir basın açıklaması yayınladı:

> "Bu sebepsiz saldırının ve sonrasında arkadaşlarımıza yapılan çirkin muamelenin ayrıntılı görüntüleri, Irak halkına özgürlük ve demokrasi getirmek için gönüllü olarak çalıştığımız olağanüstü koşulları gözler önüne sermektedir.[44]
>
> Koalisyon güçleri, sivil sözleşmeliler ve yöneticiler her gün Irak halkıyla yan yana, Irak halkına ve koalisyon üyelerine gıda, su, elektrik ve can güvenliği gibi temel mal ve hizmetleri sunmak için çalışmaktadır. Görevimiz tehlikelidir; bir yandan ölen arkadaşlarımız için üzülürken bir yandan da Irak halkı için fark yaratan bir şeyler yapmaktan memnunuz ve gurur duyuyoruz."[45]

Currituck County Kuzey Carolina'yı temsil eden (ki Blackwater'ın merkezi buradadır) Cumhuriyetçi Kongre üyesi Walter Jones Jr. Sözleşmelilerin 'özgürlük adına öldüğünü' söylüyordu.[46] Senato'da Silahlı Hizmetler Komitesi'nin başkanlığını da yürüten Cumhuriyetçi Senatör John Warner ise bir oturumda Blackwater askerlerini şu sözlerle övüyordu:

> "Bu kişiler, Irak'ta yapmakta olduğumuz çalışmalar, özellikle de altyapının yeniden inşası için vazgeçilmezdir."[47]

Blackwater'ın haftalık bülteni *Blackwater Tactical Weekly*'nin 'Chaplain's Corner' bölümünde Chaplain D.R. Staton, pusuya düşürülüp öldürülen adamlarından söz

ederken, Irak'a 'bir halkı kurtarmak için' giden 'insani yardım çalışanları' şeklindeki yanıltıcı ifadelerde bulunmayı sürdürecekti:

> "O 4 Amerikalı oradaydı, çünkü Iraklılar'a temel ihtiyaç malzemelerini taşıyan yiyecek karavanlarının güvenliğini sağlamaları için tutulmuşlardı. (...) Bu münferit olay, İslamcı militanların, İslamcı militan olmayan herkese, özellikle de beyaz iblisler veya 'Büyük Şeytan' ya da sadece 'kâfirler' diye adlandırdıklarına duydukları kini ortaya koymaktadır.
>
> Televizyonlarda bize gösterilen o güruh içindeki insanları tek tek incelediniz mi? Davranışlarına ve yaşlarına dikkat ettiniz mi? Doğuştan beyinleri yıkanmış ve onlardan olmayanlardan nefret etmeleri öğretilmiş. (...) Özellikle de bizden! Ve İsrailliler'den!
>
> Saldırganların mesajındaki amaç, güçlerimizi Felluce'ye ve bu şehrin civarındaki özel bölgeye girmekten caydırmaktır! Bu mesaj geri tepecek!"

Staton, söylevini okurlarından bir ricada bulunarak bitiriyordu:

> "Özgürlük ve adaleti savunduğumuz için bize karşı girişilen her türlü eylemin cezasını düşmana pahalıya ödetin!"[48]

Ancak Blackwater için çalışan herkes aynı fikirde değildi. Moyock'ta, şirketin yarı zamanlı elektrikçisi Marty Huffstickler, "Bence pisipisine ölüyorlar. Orada olanları onaylamıyorum. Oradaki insanlar bizi orada istemiyorlar,"[49] diyordu.

Felluce'de komutayı henüz devralmış olan deniz piyadelerine göreyse Blackwater'a kurulan pusu bundan daha kötü bir zamana rastlayamazdı, zira Tümgeneral James Matti'nin izlediği stratejinin seyrini köklü biçimde değiştirmişti. Yerel komutanlar katliamı polisiye bir mesele olarak değerlendirerek şehre girmek ve failleri tutuklamak veya öldürmek istiyordu.[50] Oysa Beyaz Saray'da katliam,

ABD'nin Irak'taki kararlı duruşuna (ülkedeki projenin tamamını tehlikeye sokabilecek) ciddi bir meydan okuyuş olarak görülüyordu. Başkan Bush, Rumsfeld'i ve bölgedeki en üst düzey Amerikalı komutan Orgeneral John Abizaid'i bir eylem planı istemek için derhal huzuruna çağırdı.

L.A. Times'a göre, Rumsfeld ve Abizaid bir cevap hazırlamıştı:

> "Bir yetkilinin dediğine göre, Felluce'yi ele geçirmek için 'spesifik ve çok şiddetli bir saldırı' düzenlemek. Sonradan bir kurmayının söylediğine göre, Bush'un da duymak istediği buydu. Bölgedeki deniz piyadelerinin şehre tam güçle saldırmaya şiddetle karşı oldukları başkana söylenmemişti."

Deniz Piyadeleri Komutanı Korgeneral James T. Conway daha sonra, "İntikam için bir saldırıya geçmeden önce ortalığın durulmasına zaman tanımamız gerektiğini düşünüyorduk," diyecekti.

Bir yetkili, Conway'in bu görüşünü, hem de en başından Rumsfeld'e ilettiğini, ancak Rumsfeld ve başdanışmanların bu görüşe katılmadıklarını ve (Korgeneral Conway'in çekincelerini) Başkan'a iletmediklerini söylüyordu. Pentagon Sözcüsü Lawrence Di Rita da, "Güç kullanmakla tehdit edecek olursanız, bir noktada gerçekten de güç kullanma niyetinizi göstermek zorunda kalacaksınızdır," diye uyarıyordu. Böyle bir sürecin ardından Başkan Bush saldırıyı hiç gecikmeden onaylıyordu.[51]

Felluce'de, Başkan'ın bir saldırıya onay verdiği haberi şehrin eteklerinde mevzilenmiş deniz piyadesi üssüne ulaşmıştı. "Başkan bunun kanlı olacağını biliyor. Bunu kabul ediyor,"[52] diyordu Sanchez, oradaki komutanlara. Bir subay bu emirleri, 'Gidin ve insanları iyice benzetin,'[53] diye yorumluyordu.

2 Nisan 2004'te, pusu vakasından 48 saat sonra 'İhtiyatlı Çözüm Operasyonu'* için düğmeye basıldı. Deniz Piyade

* Operation Vigilant Resolve

Başçavuş Randall Carter, adamlarına görevleri konusunda gaz vermeye başladı:

> "Deniz piyadeleri sadece gerçek anlamda iki durumda motive olurlar: Birincisi özgürlük için gidiyorsak. İkincisi birini öldüreceksek. Özgürlük için gitmiyoruz. (...) Biz tek bir şey için buradayız: Feluce'yi adam etmek için. Bizim yapacağımız iş budur."[54]

Bu sırada şehrin içinde, Felluceliler de çoğu kimsenin kaçınılmaz olduğuna inandığı bir savaşa hazırlanıyordu.

ABD birlikleri şehre tam güç saldırıya geçmeden önce Bremer'in yardımcısı ve Irak'ın güvenlik güçleri konusundaki üst düzey danışmanı Jim Steele, ABD'nin eğittiği Iraklı unsurlardan oluşan küçük bir timi, Steele'in 'ABD danışmanları' diye bahsettiği kişiler eşliğinde gizlice Felluce'ye gönderdi.[55]

Steele, Paul Wolfowitz tarafından Irak görevi için kullanılmadan kısa bir süre önce bir Enron yöneticisiydi.[56] Steele'in ABD'nin Orta Amerika'daki 'kirli savaşları'na uzanan çok derin bir geçmişi vardı ve muhtemelen yönetime çok cazip gelen de buydu. Steele, 1980'lerin ortalarında Deniz Piyadeleri'nde bir albayken, ABD'nin El Salvador'da ateşlediği kanlı savaşta Askeri Grubu yöneten kişi[57] ve Washington'ın solcu FMLN* gerillalarına karşı savaşan Salvador Ordusu ölüm mangalarına verilen askeri destek ve eğitime nezaret eden[58] kilit bir 'kontrgerilla' yetkilisiydi.

1980'lerin sonlarında Steele, Oliver North'un Ilopango'daki Salvador Hava Kuvvetleri üssünden geçerek Nikaragua kontra-ölüm mangalarına gizli silah naklindeki rolüyle ilgili olarak, İran-Kontra soruşturmasında ifade vermek üzere çağrılmıştı.[59] Steele, ABD'nin 1990'da Manuel Antonio Noriega'yı devirmesinden sonra Panama polisiyle de çalışmıştı.[60]

---

* 1970'lerde ABD destekli askeri idareye karşı mücadele eden Marksist örgüt. Adını El Salvador'un komünist lideri Farabundo Marti Rodriguez'den alan ve beş aktif solcu grubu içeren örgüt, 1992'de yasal bir siyasi parti oldu.

Steele, işgalin ilk günlerinde Amerikalılar'ın eğittiği Iraklı güçlerle ilgili de benzer bir rol oynamıştı. Kimilerinin 'Irak'ın Salvadorlaştırılması'[61] diye söz ettiği bir programın en önemli ismiydi. Bu stratejiyle "ABD askerleri günden güne Salvador tarzı bir danışmanlık rolüne bürünmeye doğru gidiyor," diye yazıyordu Peter Mass, *New York Times Magazine*'de:

> "Zamanla, tıpkı El Salvador'daki ordu gibi, şiddetten çekinmeyen yerel güçleri destekleyecekler. Bu yeni stratejinin, Steele'in de başdanışmanı olduğu bir paramiliter birlikte çokça göze çarpıyor olması bir tesadüf değildir. Salvador savaşında üstlendiği rol dolayısıyla şimdi artık yerel güçlerin öncülük edeceği bir kontrgerilla hareketini nasıl örgütleyeceğini biliyor."[62]

Blackwater pususundan sonra Steele, Nisan 2004'te Felluce'deki 'gizli' görevinin Blackwater adamlarının cenazelerini almak ve 'düşmanın durumunu değerlendirmek' olduğunu ileri sürmüştü.[63] Bu görevden hemen sonra, olması gerektiğini düşündüğü planı hazırladı. "Felluce'de zorbalık söker," diyordu:

> "Bazı herifler sadece bu dilden anlar. (Birleşik Devletler'in tırmanan bir Şii isyanıyla karşılaştığı) güneyde de bu geçerli. Zayıf görünemeyiz. Yoksa bu tür şeyler her yerde olabilir."[64]

Bremer'in Felluce'yi 'temizleme' rüyası sonunda gerekçesini de bulduğundan, 'Camiler Şehri' çok geçmeden kuşatılacaktı.

ABD komutanları saldırı için askerlerini hazırlarken Blackwater'ın Washington'da hisseleri yükselişe geçmişti ve Erik Prince'in adamları pek yakında kendilerini işgale karşı, bu kez Şiiler'in kutsal şehri Necef'te patlayan ikinci bir büyük direniş cephesinin ortasında bulacaktı.

[1] Bing West, *No True Glory: A Frontline Account of the Battle for Fallujah*, Bantam Dell, New York, 2005, s. 58.
[2] Transkript, 'Deputy Director for Coalition Operations Hosts News Conference on Security Operations in Iraq,' Department of Defense Press Briefing, 31 Mart 2004.
[3] Tom Raum, 'Stakes for U.S. Much Higher in Iraq Than They Were in Somalia,' *Associated Press*, 1 Nisan 2004.
[4] Transkript, 'Deputy Director for Coalition Operations Hosts News Conference on Security Operations in Iraq,' Savunma Bakanlığı Basın Bülteni, 31 Mart 2004.
[5] *Aynı kaynak.*
[6] *Aynı kaynak.*
[7] *Aynı kaynak.*
[8] *Aynı kaynak.*
[9] Transkript, 'Remarks by the President at Bush-Cheney 2004 Dinner Marriott Wardman Park Hotel Washington, D.C.,' Beyaz Saray Basın Bülteni, 31 Mart 2004.
[10] L. Paul Bremer III, *My Year in Iraq*, s. 317.
[11] *Aynı kaynak.*
[12] *Aynı kaynak.*
[13] Tom Raum, 'Stakes for U.S. Much Higher in Iraq Than They Were in Somalia,' *Associated Press*, 1 Nisan 2004.
[14] David Stout, 'White House, With Support, Vows to Finish Mission in Iraq', *New York Times*, 1 Nisan 2004.
[15] *Aynı kaynak.*
[16] Transkript, *The O'Reilly Factor*, Fox News Network, 31 Mart 2004.
[17] *Aynı kaynak.*
[18] Transkript, *The O'Reilly Factor*, Fox News Network, 1 Nisan 2004.
[19] *Aynı kaynak.*
[20] Transkript, *Scarborough Country*, MSNBC, 31 Mart 2004.
39. Transkript, 'Interview With Mayısbritt Illner of Zdf German Television,' FDCH Federal Department and Agency Documents, 1 Nisan 2004.
40. Transkript, 'Coalition Provisional Authority Briefing With Brigadier General Mark Kimmitt,' Savunma Bakanlığı Basın Bülteni, 1 Nisan 2004.
[21] Claude Salhani, 'Analysis: Mogadishu Revisited?' UPI, 31 Mart 2004.
[22] Paul McGeough, 'Shocked Iraqis Wait for US Retribution,' *Sydney Morning Herald*, 3 Nisan 2004.
[23] Transkript, 'Deputy Director for Coalition Operations Hosts News Conference on Security Operations in Iraq,' Savunma Bakanlığı Basın Bülteni, 31 Mart 2004.

[24] Transkript, *CNN Crossfire*, CNN, 1 Nisan 2004.
[25] Transkript, 'Coalition Provisional Authority Briefing With Brigadier General Mark Kimmitt,' Savunma Bakanlığı Basın Bülteni, 1 Nisan 2004.
[26] *Aynı kaynak.*
[27] *Aynı kaynak.*
[28] Transkript, 'Coalition Provisional Authority Briefing With Brigadier General Mark Kimmitt,' Savunma Bakanlığı Basın Bülteni, 12 Nisan 2004.
[29] Jeffrey Gettleman, '4 From U.S. Killed in Ambush in Iraq; Mob Drags Bodies,' *New York Times*, 1 Nisan 2004.
[30] Transkript, *Larry King Live*, CNN, 1 Nisan 2004.
[31] Anne Barnard ve Thanassis Cambanis, 'Brutality, Cheers in Iraq: Mob Drags Burned Bodies of Four Slain American Civilians Through Streets,' *Boston Globe*, 1 Nisan 2004.
[32] Paul McGeough, 'Shocked Iraqis Wait for US Retribution,' *Sydney Morning Herald*, 3 Nisan 2004.
[33] *Aynı kaynak.*
[34] Sewell Chan, 'Descent Into Carnage in a Hostile City; In Fallujah, Mob Unleashes Its Rage,' *Washington Post*, 1 Nisan 2004.
[35] Kevin Johnson, 'Fallujah Leaders Set Defiant Tone,' *USA Today*, 5 Nisan 2004.
[36] *Aynı kaynak.*
[37] Jack Fairweather, 'American Dead Butchered 'Like Sheep,'' *The Telegraph* (Londra), 1 Nisan 2004.
[38] Transkript, Beyaz Saray Basın Bülteni, 31 Mart 2004.
[39] Transkript, 'Interview With Maybritt Illner of Zdf German Television,' FDCH (Federal Department and Agency) belgeleri, 1 Nisan 2004.
[40] Transkript, 'Coalition Provisional Authority Briefing With Brigadier General Mark Kimmitt,' Savunma Bakanlığı Basın Bülteni, 1 Nisan 2004.
[41] Transkript, *CNN Live Today*, CNN, 1 Nisan 2004.
[42] Joanne Kimberlin, 'Three Slain Blackwater Workers Identified,' *Virginian-Pilot*, 2 Nisan 2004.
[43] Jonathan E. Kaplan, 'Private Army Seeking Political Advice in D.C.,' *The Hill*, 14 Nisan 2004.
[44] Gerry J. Gilmore, 'U.S. Firm Mourns Slain Employees,' American Forces Press Service, 2 Nisan 2004.
[45] *Aynı kaynak.*
[46] Ben Deck, 'N.C. Sheriff: Some Blackwater Workers Ex-Law Enforcement Officers,' Cox News Service, 31 Mart 2004.
[47] Transkript, 'Hearing of the Emerging Threats & Capabilities Subcommittee of the Senate Armed Services Committee,' Federal News Service, 2 Nisan 2004.
[48] D. R. Staton, 'Chaplain Corner 04/05/04,' *Blackwater Tactical Weekly*, 5

Nisan 2004.
[49] Sonja Barisic, 'Deaths of North Carolina Company's Employees in Iraq Hit Stir Hometown,' *Associated Press*, 1 Nisan 2004.
[50] Thomas E. Ricks, *Fiasco*, s. 332.
[51] Alissa J. Rubin ve Doyle McManus, 'Why America Has Waged a Losing Battle on Fallouja,' *Los Angeles Times*, 24 Ekim 2004.
[52] *Aynı kaynak.*
[53] Thomas E. Ricks, *Fiasco*, s. 332
[54] Alissa J. Rubin ve Doyle McManus, 'Why America Has Waged a Losing Battle on Fallouja,' *Los Angeles Times*, 24 Ekim 2004.
[55] Jim Steele, 'Premiere Speakers Bureau.'
[56] Jon Lee Anderson, 'Letter From Baghdad: The Uprising,' *New Yorker*, 3 Mayıs 2004.
[57] Jim Steele, 'Premiere Speakers Bureau.' Steele elbetteki bunlardan 'ölüm müfrezeleri' olarak değil, 'karşıterör gücü' olarak söz ediyor.
[58] Jon Lee Anderson, 'Letter From Baghdad: The Uprising,' *New Yorker*, 3 Mayıs 2004.
[59] *Aynı kaynak.*
[60] *Aynı kaynak.*
[61] Peter Maass, 'The Salvadorization of Iraq?' *New York Times Magazine*, 1 Mayıs 2005.
[62] *Aynı kaynak.*
[63] Jim Steele, 'Premiere Speakers Bureau.'
[64] Jon Lee Anderson, 'Letter From Baghdad: The Uprising,' *New Yorker*, 3 Mayıs 2004.

8

NECEF, IRAK: 4.04.04

ABD Deniz Piyadeleri Felluce'ye saldırı hazırlıklarına koyulduğunda, uzakta, Washington D.C.'de Erik Prince'in hisseleri hızla yükselişe geçmişti. Blackwater'ın terörle savaştaki 'sessiz ortak'lardan biri olarak selamlandığı Capitol Hill'de, Prince ve diğer Blackwater yöneticileri en güçlü ve en etkili Cumhuriyetçi yasamacılardan bazılarının (ki bunlar aslında Kongre'yi yöneten adamlardır) özel konukları olarak karşılanacaklardı.[1]

Anlaşma süresi dolmak üzereydi ki, Prince kendini merkezde, paralı askerleriyle birlikte bir başka krize nezaret ederken buldu. Ama 4 Blackwater askerinin ölümünün ABD'nin saldırısını tetiklediği Felluce örneğinin aksine, Blackwater güçleri bu kez, ABD işgal otoritesinin karargâhlarına muhafızlık etmek üzere sözleşme yaptıkları Şiiler'in kutsal şehri Necef'teydi. Blackwater adamları, Necef'te ateşli din adamı Mukteda El Sadr'ın yüzlerce takipçisine karşı gün boyu sürecek bir çatışmaya girecek ve bu çarpışmalarda aktif muharipler olarak yer alacaklardı.

31 Mart Felluce pususunu izleyen haftalarda Bush yönetimi, Bremer ve Beyaz Saray'ın ABD'nin o zamanki asıl hedefinin, yani Haziran 2004 için planlanan sözüm ona 'egemenlik devri'nin önünde bir engel olarak gördüğü Sadr'a çok yoğun baskı yapmaya başlamıştı bile.

Saddam güçlerince öldürülen saygın bir dini liderin oğlu olan Sadr, işgal altındaki Irak'ta, (adını bir Şii mesihten alan) Mehdi Ordusu'nun komutanı ve belki de ABD işgalinin en gür sesli ve popüler muhalifi olarak ortaya çıkmıştı.[2]

ABD yönetimi ve Bremer, Felluceli Sünni isyancılar gibi Sadr ve başını çektiği direnişçi Şii hareketinin durdurulması

gerektiğine inanıyordu. Nisan 2004'te ABD, ülkenin ana Sünni ve Şii direniş hareketlerine karşı Irak'ta eşzamanlı kontrgerilla savaşlarına giriştiğinde Blackwater, Irak işgalinin belki de en önemli anlarında, yani savaşın seyrini geri dönülmeyecek şekilde değiştiren ve ABD karşıtı direnişin patladığı anda püskürtüldüğü bir dönemde belirleyici bir rol oynayacaktı.

Felluce'de Blackwater adamlarının öldürülmesi günlerce uluslararası basının manşetlerini kapladı ve savaşın simgesel bir anı olarak hatırlandı ama 5 gün sonraki Şii ayaklanması esnasında Blackwater unsurlarının Necef'te oynadığı belirgin rolden neredeyse hiç bahsedilmedi. Ancak Blackwater paralı askerlerinin muvazzaf ABD askerlerine komuta ettiği bu perde, Bush yönetiminin, savaşı örneğine rastlanmayan ölçüde taşeronlaştırmasını bütün çıplaklığıyla gözler önüne serdi. Felluce'deki pusu gibi, Necef'te de Blackwater'ın yazgısını tarih çizdi.

Irak'taki görev süresi boyunca Paul Bremer pek çok işgal karşıtı direniş hareketinin ortaya çıkışını büyük ölçüde hızlandıran çeşitli ABD politikalarına nezaret etti. Nisan 2004'te ise dananın kuyruğu koptu. "1920'de İngilizler'in hem Sünni halkı hem de Şiiler'i düşman edinmeleri 3 yıl almıştı," diye yazıyordu deneyimli İngiliz savaş muhabiri Robert Fisk Felluce'den:

"Amerikalılar bunu sadece bir yılda başardılar."[3]

Washington'ın 'Baassızlaştırma' programı uyarınca binlerce devlet çalışanının işten çıkarılmasıyla birlikte Irak ordusunun dağıtılması da askerlik çağındaki on binlerce Irakl'yı işsiz bırakmış ve direnişe yöneltmişti. Iraklılar, sefalet içinde ve güvenlikten yoksun yaşarken, çoğu ABD merkezli yabancı şirketin muazzam kârlar kaldırmak için, ülkelerinin her yanına yayılmasını izliyorlardı. Dahası, sözleşmeliler büyük oranda tam dokunulmazlık görüntüsü verecek şekilde kovuşturulmaktan muaf kılınmışken, ABD'nin işlediği suçların kurbanlarının yardım isteyebileceği kimse yoktu.[4]

Aynı zamanda ülkedeki korkunç insani koşullar, Iraklı sivillerin öldürülmesi ve kayıplara karışması dini liderlere, sadakat karşılığında güvenlik ve sosyal hizmet sunacakları bir kapı da açmıştı. Bu durum, Mukteda El Sadr'ın bir ulusal direniş kahramanı statüsüne tırmanışında belki de en açık şekilde görülüyordu. 'Şok ve Dehşet'i izleyen kargaşa ve korku ortamında Sadr, aralarında Saddam rejiminin uzunca bir zaman ihmal ettiği 2 milyon sakiniyle Bağdat'ın hayli geniş kenar mahallesi Sadr Şehri'nin de bulunduğu nüfuz bölgelerinde, muazzam bir sosyal kurumlar ağı oluşturan, ülke içindeki aşırı yoksulluk ve acılarla gerçek anlamda ilgilenen birkaç isimden biriydi.

Bremer'in Baassızlaştırma çalışmalarıyla sosyal kurumları ve koruma mekanizmalarını feshettiği bir sırada Sadr'ın ağı alternatifler oluşturuyor ve kendisine binlerce yeni takipçi kazandırıyordu. *New York Times*, "İstiladan hemen sonra Sadr, siyahlara bürünmüş müritlerini devriye göreviyle Bağdat'ın Şii kenar mahallelerinin sokaklarına yerleştirdi. Adamları ekmek, su ve portakal dağıtıyordu. Çokça ihtiyaç duyulan emniyeti de sağlıyorlardı. Sadr, bir boşluk görmüş ve onu doldurmuştu,"[5] diye bildiriyordu.

Diğer dini ve siyasi figürler, Birleşik Devletler'in yeni tesis ettiği kurumların içinde güç yarışına girerken, Sadr, ABD rejiminin bütün unsurlarını ve yandaşlarını reddediyordu. Ağustos 2003'te milislerinin sayısı kabaca 500'e ulaşmıştı. Nisan 2004'te ise yaklaşık 10 bine yükseldi.[6] Saygınlığı ve popülaritesine, işgale (ve Bremer'e) karşı ateşli söylemleri de eklenince, Sadr'a çok geçmeden ABD tarafından 'kanunsuz' yaftası yapıştırılacaktı.[7]

Haziran 2004'e kadar tanınan 'süre' hızla dolarken, Birleşik Devletler Felluceli militan Sünniler gibi Sadr'ın da durdurulması gerektiğine inanıyordu. Washington uzunca bir süredir Sadr'ı 'yeni' Irak'ta baş düşmanları arasında görüyordu. Savunma Bakan Yardımcısı Paul Wolfowitz ile Irak'taki üst düzey komutan General Ricardo Sanchez dahil,

en tepedeki Amerikalı yetkililer aylarca onu etkisiz hale getirmenin yollarını tartışmıştı.

Üst düzey bir ABD yetkilisi, *Washington Post*'a "Daha en baştan bu adamın problem olduğu ve kontrol altına alınması gerektiği sonucuna varılmıştı. Fakat bunun nasıl başarılacağına dair net bir plan yoktu,"[8] diyordu.

Bu durum, Bremer'in Sadr ve onun kurumları ile takipçilerine karşı topyekûn savaş açtığı Mart 2004'te değişti.

Bremer ile Bush yönetimi büyük bir 'devir teslim' propagandası başlattığında, Sadr da ABD işgaline ve ülke içindeki işbirlikçilerine hiddetli bir dille saldırıyordu. Birleşik Devletler'i çekilmeye çağırıyor, Mehdi Ordusu'nu da 'işgal düşmanı' ilan ediyordu.[9] Sadr, sadece bir Şii dini figürden ibaret değildi, o aynı zamanda sokakların dilinden konuşan, çoğu kez küfürlü ve kültürel göndermelerle bezenmiş zehir zemberek vaazlar veren Iraklı bir milliyetçiydi.

Washington Post'a göre, Birleşik Devletler, uzun süre Sadr'ın peşine düştüğü takdirde yükselen popülaritesinin iyice pekişeceği ve bu durumun onu mazlum konumuna sokabileceği türünden endişeler yaşamıştı. Ancak, Mart ayı itibarıyla - yine *Post*'a göre - 'Bremer'in hesabı değişecekti.'[10]

ABD askerleri, Mart 2008'de, Sadr'ın işgal karşıtı küçük haftalık gazetesi *El Havza*'nın Bağdat'taki bürosunu basarak gazete çalışanlarını dışarı attı, gazetenin kapısına da kocaman bir kilit astı.[11] Üzerinde resmi CPA damgası bulunan,[12] 'kargacık burgacık, anlaşılmaz' bir Arapça ile yazılmış bir mektupta Bremer, gazeteyi, 'genel güvenliği bozmak, şiddeti kışkırtmak niyetinde olmak ve 14'üncü Emir'ini ihlal etmekle' suçluyordu.[13]

ABD yetkilileri gazetenin işgal güçlerine karşı saldırıları teşvik ettiğini gösteren herhangi bir örnek ortaya koyamadılarsa da, Bremer yalan habercilik diye nitelediği iki örnek sundu. Bir tanesi, 'Bremer Saddam'ın İzinde'[14] başlıklı bir makaleydi.

Sadr karşıtı bu hamleye üst düzey Bush yönetimi yetkilileri tam destek veriyordu. Bremer'in sözcüsü Dan Senor, "Basının özgürlüğüne inanıyoruz," diyor ve ekliyordu:

> "Ama bunu kontrol altına almazsak insanlar ölecek. Şiddeti kışkırtmaya dönük belli bir söylem oluşturulmuş durumda ve biz de buna göz yumamayız."[15]

Bu baskılar sonucunda Bremer'in tehlikeli bir hesap hatası yaptığı ortaya çıkacaktı.

El Havza adını, tarihte yabancı işgalcilere, en çarpıcısı da 1920'lerde İngilizlere karşı başkaldırıyı teşvik eden bin yıllık bir Şii ilahiyat okulundan almıştı.[16] *Newsday*'in deneyimli Irak muhabiri Mohamad Bazzi, "Son aylarda El Sadr popüleritesini yitirmeye başlamıştı. Ama ABD askerleri Mart 2008'de El Sadr'ın Bağdat'taki haftalık gazetesini, şiddeti kışkırtmakla suçlayıp kapattıktan sonra, genç din adamı ardındaki desteği tazeledi ve kendisini ABD işgaline karşı en ateşli muhalif olarak konumlandırdı,"[17] diyordu.

El Havza'nın kapatılması kitlesel protestoları derhal tetiklerken, Bremer'in Sadr'ı tutuklamaya niyetlendiği söylentisini de ateşledi.[18] Sonunda protestolar Yeşil Hat'tın kapılarına dek yayıldı. Burada göstericiler, "Mukteda, sadece emret. Biz 1920 devrimini yine yaparız!" diye slogan atıyorlardı.[19]

Birleşik Devletler Sadr'a karşı saldırılarına başlamadan önce bile Irak'ın her yanında Şiiler ile Sünniler'in ulusal çapta ayaklandıklarına dair ciddi söylentiler dolaşıyordu. ABD güçleri, Bremer'in *El Havza*'yı kapatmasından iki gün sonra Felluce'de bir mahalleye yaptıkları saldırıda en az 15 Iraklı'yı öldürerek pek çok Sünni'yi öfkelendirdi.[20]

31 Mart'ta 4 Blackwater sözleşmelisinin Felluce'de pusuya düşürüldüğü günlerde, on binlerce Şii'nin sokaklara aktığı güney, zaten isyanın eşiğindeydi. 2 Nisan'da, Cuma namazı sırasında Sadr, "Hamas ve Hizbullah'ın Irak'taki vurucu koluyum,"[21] diye ilan ediyordu.

ABD güçleri Felluce'yi kuşatmaya hazırlanırken Bremer de Sadr'ın başyardımcısı Şeyh Mustafa Yakubi hakkında tutuklama emri çıkararak, parladı parlayacak ateşe benzin döktü. Yakubi, 3 Nisan 2004 Cumartesi günü tutuklandı.[22] Bu tutuklama, Sadr için bardağı taşıran son damla olmuştu. Takipçilerini, işgale karşı açık açık ve şiddetle ayaklanmaya kışkırttı.

Yakubi'nin tutuklanmasının ardından binlerce öfkeli Sadr takipçisi, Bağdat'tan otobüslere binerek liderlerinin ruhani merkezi olan Kufa'ya doğru yola çıktı. Pek çok kişi, Yakubi'nin işgal güçleri tarafından burada, kutsal şehir Necef'in komşusu olan Kufa'da tutulduğuna inanıyordu.[23] Bu sırada, savaşmak için hazırlanan binlerce erkeğin hıncahınç doldurduğu yollarla karşılaştılar. "İsyan için zamanı biz seçmedik; işgal güçleri seçti,"[24] diyordu Sadr'ın Necef'teki sözcüsü Fuad Tarfi.

Mehdi Ordusu, 4 Nisan Pazar günü şafak söker sökmez bölgedeki idari binaları ele geçirmeye başladı. Yerel polis şefleri de, tıpkı öteki devlet kurumlarındaki yöneticiler gibi, derhal yetkilerini devretti. Sonra da, büyük kalabalık asıl hedefine, yani Necef'te Blackwater tarafından korunan işgal karargâhına doğru harekete geçti.

04.04.04

4 Nisan 2004 sabahı güneş, Şiiler'in kutsal şehri Necef'in üzerinde yükselirken, Koalisyon Geçici Yönetimi Merkezi'nin çatısında bir avuç Blackwater güvenlikçisi dikiliyordu. O sırada Necef'teki ABD askerlerinin sayısı, ABD birliklerinin gitmesini isteyen Şii dini liderleriyle yapılan müzakereler sonucu çok sınırlıydı. Irak'ta üstlendiği iş çerçevesinde Blackwater sadece Paul Bremer'i korumuyor, aynı zamanda, biri Necef'te olmak üzere ABD'ye ait en az 5 bölgesel işgal merkezinin de güvenliğini sağlıyordu.[25]

Dünyanın geneli gibi Necef'teki Blackwater güvenlikçileri de birkaç gün önce Felluce'de meslektaşlarının uğradığı

akıbeti çok iyi biliyordu. Şimdi de, ulusal bir ayaklanmayla birlikte Mukteda El Sadr'ın takipçilerinden oluşan öfkeli bir grubun, eskiden Kufa Üniversitesi'nin yerleşkesi olan ama o günlerde bir işgal karargâhına dönüştürülmüş bulunan kampa (Camp Golf) ulaşmalarını izliyorlardı. Blackwater'ın o gün orada, El Salvador'dan gelen bir avuç askerle birlikte karargâhı koruyan sadece 8 adamı vardı. Şans eseri birkaç ABD deniz piyadesi de karargâhta bulunuyordu.

ABD Deniz Piyade Onbaşı Loniie Young, Ocak 2004'ten beri Irak'taydı. Nüfusu 2 bin kadar olan Dry Ridge Kentucky'den gelen bu 25 yaşındaki onbaşı, Irak'ta bir Savunma Mesajlaşma Sistemi yöneticisi olarak görevliydi. Necef'e, 4 Nisan sabahı Camp Golf'a bir iletişim donanımı kurmak üzere gelmişti.

O güne ait resmi bir Deniz Piyade Kolordusu raporunda, "Ön kapıdan girerken sokakta küçük bir grup protestocuyu farkettim. Ön kapı civarında 'çevik kuvvet donanımlı' çok sayıda koalisyon askeri vardı," diye anlatıyordu hatırladıklarını Young.[26] O ve arkadaşları, yerel işgal komutanlarından İspanyol bir yetkiliyle görüştükten sonra iletişim sistemini kurmak için binanın çatısına çıktılar. Young işini 25 dakikada bitirmişti. Karargâhta protesto hareketlerinin başlamış olmasına rağmen, kamyonunun arkasında 10 dakika kadar kestirmek istedi. "Çünkü yemeğe daha 20 dakika kadar vardı."

Ama birkaç dakika sonra bir arkadaşı Young'ı uyandırarak sistemin düzgün çalışmadığını söyledi. "Ona hemen yardıma geleceğimi söyledim," diyordu Young:

> "Giyindim, silahımı aldım; tam kamyondan inmek üzereydim ki üssün önündeki caddede birkaç el silah sesi duydum; AK-47'nin o tanıdık sesiydi."

Hızla alet edevatını kapıp CPA binasına koştuğunu, oradan da 8 Blackwater paralı askeri ile Salvadorlu askerlerin arasına katılacağı çatıya çıktığını söylüyordu Young. Çatıda mevzi aldı ve ağır M249'unu (manga otomatik silah)

hazırladı. Silahının nişangâhından dikkatle bakarak aşağıda olup biteni izlemeye ve emirleri beklemeye koyuldu:

"Bana sonsuzmuş gibi gelen bir iki saniye içinde, insanların bir kamyondan atlayıp koşmaya başladıklarını görebiliyordum. Bir Iraklı yere yüzükoyun yatarak bize birkaç el ateş etti. Bağırmaya başlamıştım, görüş alanımda biri olduğunu söyleyip 'Ateş edebilir miyim' diye sordum."

Ama aralarında, ABD ordusundan, onlara komuta edecek bir subay yoktu. Ve Onbaşı Lonie Young, yani Birleşik Devletler Deniz Piyadesi Kolordusu'na mensup bir muvazzaf asker, o gün emirleri Blackwater USA'in paralı askerlerinden alacaktı.

Young, "İznimizle efendim bir hedef yakaladım," diye bağırdığını hatırlıyordu:

"Sonunda Blackwater Güvenlik biriminin adamları ateş emrini verdi. Hedefime nişan aldım ve tetiğe bastım. Tepeden tırnağa beyaz bir elbise giymiş bir adamın sağ elinde bir AK-47 tuttuğunu görebiliyordum. Peş peşe birkaç el 5.66 mm'lik boşalttığımda, koşmakta çok zorlanıyor gibiydi. Nişangâhımdan adamın kaldırıma serildiğini gördüm.

Bir saniye bekledikten sonra tüfeğimden kafamı kaldırdığımda, adam sokakta cansız yatıyordu. Acayip bir his sardı içimi. Aynı anda pek çok duygunun birden istilasına uğramıştım. Görev duygusu, mutluluk ve üzüntü, hepsi birden çökmüştü üzerime."

Young ve Blackwater o gün çatışmayı Iraklılar'ın başlattığını ileri sürerken, gazetecilerin olay yerinde görüştüğü görgü tanıkları, farklı şeyler anlatıyordu. Protestocular toplandığında işgal merkezini korumakla görevli unsurlar, çatının tepesinden darbeli tüfeklerle ateş açmış, çatışma da böyle başlamıştı. *Washington Post* muhabiri Anthony Shadid, şöyle yazıyordu:

"Akın akın kendilerine doğru geldiklerini gördüklerin-

de telaşa kapılan çatıdaki askerler, kalabalığı dağıtmak amacıyla üzerlerine darbeli mermi yağdırınca, insanları daha da hiddetlendirmişlerdi. Daha sonra gerçek ateşe başlamış olabilirler. Kalabalığın arasındaki silahlı adamlar, küçük silahlar, roket güdümlü el bombaları ve havan toplarıyla karşılık veriyordu."[27]

O gün işgal karargâhının önünde toplanan kalabalıktaki kişi sayısı için tahminler 700 ile 2 bin küsur arasında değişiyordu.

Nasıl başladığı bir yana, çatışma patlak verdiğinde Blackwater'ın adamları, Salvadorlular ve Onbaşı Young, şarjörlerin birini takıp birini çıkarıyor, kalabalığın üzerine binlerce mermi ve 40 mm'lik yüzlerce el bombası atıyordu.[28] Öyle çok mermi attılar ki, bazıları her 15 dakikada bir tüfek namlularını soğutmak için ateşi kesmek zorunda kalmıştı.[29] Sadr'ın adamları, roket güdümlü el bombaları ve AK-47'lerle cevap veriyordu.[30] Shadid, şöyle bildiriyordu:

"Bir ara görgü tanıkları, 4 Salvadorlu askeri taşıyan bir aracın tam kapının önünde yakalandığını görmüş. Göstericilerin, yakaladıkları tutsaklarından birini, ağzına bir el bombası yerleştirip mandalını çekerek orta yerde infaz etmeleri, korku içindeki işgalcileri şaşkına çevirmiş. Öteki askerlerden, daha önce yedikleri dayaktan morarmış suratlı ikisinin de, silahlı adamlarca camiye sokuldukları görülmüş."[31]

Çatışmanın ortasında, birkaç muvazzaf inzibat subayı da çatıda Blackwater'ın adamlarınca komuta edilen güce katılacaktı. Neredeyse 4 saat süren bu çatışma sırasında bir Blackwater sözleşmelisi olan biteni videoya kaydedecek, bu video kaydı daha sonra internete düşecek ve 4 Nisan 2004 olaylarının kayda değer bir tarihi belgesini oluşturacaktı.[32]

Video kaydındaki görüntüler, yoğun yaylım ateşinin sağır eden sesleriyle başlıyordu. Blackwater'ın adamları, Onbaşı Young ve kamuflajlı en az 2 asker peş peşe mermi

sıkıyordu. Bir sözleşmeli, askerlere "Fazla yükseğe nişan alıyorsun, ahbap," diye bağırıyordu.

"Yerdeki herifi görüyor musunuz?" diye bağırdı bir başkası. "RPG!"

"Nerede?"

"Tam kamyonun önünde, duvarın orada!"

Bom bom, ta-ta-ta-ta. Şiddetli ateş kesintisiz 30 saniye sürüyor. "Fazla mermi var mı?" diye bağırıyor biri.

"Kamyon boş, kamyon boş!"

Adamlar aşağıdaki durumu değerlendirirken ateş kesiliyor. "Elinizdekileri tutun, oradakiler elinizdekini tutun," diye emrediyor biri. "Mıntıkalarınızı tarayın. Mıntıkalarınızı tarayın. Kimin mermiye ihtiyacı var?"

"Bizde şarjör var, şarjör var."

Adamlar silahlarını doldurmaya başladıklarında, bir başka ses, "S...tiğimin fellahları!" diyor.

Bundan sonra kameran kamerayı kendine çeviriyor: Güneş gözlüklü, keçi sakallı Blackwater sözleşmelisi kameraya bakıp gülümsüyor. Kamera yeniden çatışma sahasına dönerken, gülerek "Vay anasını!" diyor. Sonra kamera ABD askeri olduğu anlaşılan bir adama dönüyor ve kameraman ona silahının durumunu soruyor, "S...tr be, amma da havalıymış elindeki, ahbap!"

"Bütün bu zamanı (burası anlaşılamıyor) s...tiğimin Deniz Piyade Kolordusu'nda geçirdim, tek bir el bile silah atmadım," diye cevap veriyor asker.

Bir başka ses bağırıyor sonra: "Nişan alın!"

Çatıda, Salvador askeri oldukları anlaşılan adamlar da seçilebiliyor. Mavi tişörtlü ve beyzbol şapkalı bir Blackwater sözleşmelisi, bir Salvadorlu'ya ağır silahı nasıl tutacağını tarif ediyor. Elinde makinelisiyle duran tişörtlü, kurşun geçirmez yelekli, mavi beyzbol şapkalı bir başka keçisakallı, "Sıkı tut, sıkı tut, sıkı tut!" diyor.

"Hey, bu ahmakların hepsi de oradalar."

"Evet, Mehdi dangalağı!"

Böylece, adamların çatıdan silahları boşaltmasıyla yoğun ateş de yeniden başlıyor. Makineli ateşinin yanı sıra, daha ağır silahların düzenli olarak bum bum sesleri duyuluyor. Necef üzerinde sağır edici bir patlama sesi daha duyulurken, bir başkası "Hey, al bakalım!" diye bağırıyor. Blackwater'ın adamlarından biri çatıdan ateş eden kamuflaj giysili 3 askere talimat verirken görünüyor.

Çatışma bütün şiddetiyle sürerken Iraklı keskin nişancılar da işgal merkezini koruyan adamlardan 3'ünü vuruyor. Young'ın dediğine göre, bir Blackwater sözleşmelisi vurulmuştu ve yüzünden kan fışkırıyordu. Onbaşı Young, "Çenesinde kocaman bir delik açılmıştı. O arada adam yarım litre kadar kan kaybetti. Yaranın üzerine bastırıp kanamayı durdurmaya çalıştım, ama kan parmaklarımın arasından fışkırıyordu," diye hatırlıyor ve yaraya elini sokup adamın şahdamarına bastırdığını söylüyordu. Ardından yaralıyı kucaklayıp Blackwater sıhhiyesine teslim etmiş, sonra da çatıdaki görev yerine dönmüş. O gün çekilen bir fotoğrafta, Young SAW'ını kalabalığın üzerine doğrultmuş halde çatıda görünüyor; güneş gözlüklü ve ağır silahlı Blackwater'ın adamları da hemen arkasında ve yanında mevzi almışlar. "Sokakları gözlerimle taradığımda yerlere serili yüzlerce ölü Iraklı'dan başka bir şey görmüyordum," diyordu Young:

> "Akıl almaz bir manzaraydı; yerde yatan o kadar ölüye rağmen Iraklılar hâlâ ön kapıya doğru koşuyorlardı. Bir kez daha ateş açtım. Şarjörlerin birini takıyor birini çıkarıyor, bir yandan da nişangâhımdan beyaz ve siyah giysiler içindeki insanların yere düşüşlerini izliyordum. O sırada sadece, 'öldürmeliyim yoksa öldürülürüm,' diye düşündüğümü anımsıyorum. Kaybediyormuşuz gibi gelmişti bana. Pek çok açıdan, evet kaybediyorduk, ama bu beni daha da kamçılıyordu."

Blackwater daha sonra, çatışma boyunca adamlarının ABD'li komutanlarla temas kurmaya çalıştığını, ancak başarılı olamadıklarını açıkladı. Üst düzey Blackwater yöneticilerinden Patrick Toohey de, *New York Times*'a, 'bir ara kalabalığın hızla merkeze doğru ilerlediğini, Blackwater adamlarının mermi sayısının tek haneli rakamlara düştüğünü, adam başına 10'dan az mermi kaldığını'[33] söylüyordu.

Mahsur kalan adamlar sonunda Blackwater'ın Bağdat'taki karargâhıyla bağlantı kurabilmişti. Çok geçmeden Paul Bremer'in personeli, Blackwater'a mühimmat götürmek üzere ('Ass Monkeys' diye bilinen ve Bremer'in güvenliği için kullanılan) 3 şirket helikopterini kullanma izni verecek,[34] helikopter mürettebatı yaralanan Onbaşı Young'ı da kurtaracaktı.[35] Young şöyle hatırlıyordu:

> "Dışarı koşturduğumuzda orada Blackwater helikopterlerinin beklediğini gördüm. En uçtaki helikoptere koştum ve ön yolcu koltuğundan içeri geçtim. Havalanırken çok gergindim. Üzerimde ne bir çelik yelek ne de silahım vardı. Aşağıya, üssün olduğu yere baktığımda herkesin ateş ediyor olduğunu gördüm. (...) Orada öylece otururken kendimi çok aciz hissettim."

Sonunda Blackwater helikopteri deniz piyadesini kurtarmıştı. Blackwater'ın üst düzey yöneticisi Toohey, olayın ardından "Gittiler ve Amerikalılar'ın hayatlarını kurtardılarsa, Bremer için tamamdı," diyecekti.[36]

Necef'te CPA'nın çatısında çekilen bir başka videoda da, Blackwater helikopterleri malzeme atarken görünüyor.[37] Ardından bir Blackwater sözleşmelisinin kocaman keskin nişancı tüfeğiyle hedef alışı yakın çekimle veriliyor.

Görüntü dışında kalan bir asker: Biri binaya girdi!

Keskin nişancı: Duvarda koşan adam mı?

Görüntüye girmeyen asker, daha evet demeden, nişancı gayet sakin bir şekilde tetiği çekiyor ve 3 el ateş sesi çınlıyor. Şarjörünü tekrar dolduruyor.

Yine görüntü dışında kalan bir asker: Üçlü bir grup var bizde. Şu anda üçü de koşuyor.

Keskin Nişancı: Ooo... Bizdekiler bir sürü, beyazlı herifi görüyor musun? Çok hızlı koşuyor; şimdi toz oluyorlar!

Keskin Nişancı (dürbününü ayarlıyor): Menzilimizde kalabalık bir grup var. Duvarda sıkışmış durumdalar.

Üç el ateş daha ediliyor.

"Vay be, hepsini yere serdiniz," diyor, gözcülüğü üstlendiği anlaşılan, görüntü dışındaki sesin sahibi.

Bir el daha.

Görüntü dışında kalan bir asker (telsize konuşuyor): Saat 12 yönünde 800 metre uzakta bir grup kötü adam var. 15 kadar adam bize doğru koşuyor.

Keskin nişancı ateşi sürdürürken, öteki uçtan bir ses gözcüye, 'kötü adamların' yerini soruyor. Ama artık gerek kalmamıştır.

Gözcü: Olumsuz. Zaten hepsini temizledi.

Kısa bir süre sonra, keskin nişancının sözlerinden, yakınlardaki ABD güçlerinin de 'akıllı bomba'* (JDAM) atarak muharebeye katıldıkları anlaşılıyor.

Keskin nişancı: JDAM'ı kim attı?

Görüntü dışındaki bir asker: Deniz Piyadeleri.

Keskin nişancı: Tamam. JDAM hedefleri vururken biz de buraya doğru uçuyorduk.

Nişancının, JDAM füzesi vuruyorken 'uçuyorduk' tabirini kullanması, Blackwater'ın savaş sırasında mühimmatın yanı sıra bir miktar adamını daha Necef'e yığdığını gösteriyor.

Nişancı: Bir araba daha sıvışıyor, mavi Mercedes...

Bir el ateş ediyor, "Tamamdır, tam önündeki arabayı vurdum," diyor.

---

* Müşterek Doğrudan Saldırı Mühimmatı. GPS kontrollü havadan karaya füze.

Bir el daha. Ardından seri ateş görüntüsü geliyor, kamera yeniden keskin nişancıya çevriliyor. "Şu yeşil bayrak tutan adam mı" diyo soruyor. "Evet. Buyursunlar!" diyor arkadaşı.

Kısa süreli bir ateş sesi duyuluyor.

Nişancı: Bu Mehdi Ordusu. Yeşil bayrak Mehdi Ordusu'nundur; bunlara her fırsatta saldırılmalıdır.

Üç el daha patlıyor.

Nişancı: Tamamdır, şu dümdüz uzanan yolu görüyor musun? Tam şurada bak, gördün mü?

Arkadaşı: Evet.

Bir diğeri, "800 metre kadar, dosdoğru takibe al," diye talimat veriyor nişancıya. Nişancı silahını yeniden doldururken ortağı, "Vay anasını, şu heriflere bakın hele!" diye bağırıyor.

Nişancı: Pekâlâ onlara nişan alalım.

Nişancı insanları tek tek vurmaya başlıyor.

Gözcü: Beyler, öldünüz siz!

Üç el daha.

Nişancı (bir yandan ateş ederken bir yandan da konuşmasını sürdürüyor): Yüce İsa, s...tiğimin hindi avı gibi!

Sonra iki el daha.

Gözcü: Saklanmaya çalışıyorlar...

Bir el daha.

O sırada Blackwater adamları karşı ateş açıldığını söylüyor ve atış şiddetini artırmaya başlıyorlar. Görüntüye, ağır silahla kesintisiz ateş sahnesi geliyor.

Bir asker bağırıyor: Köşeyi dönecekken bitir şu o... çocuğunun işini! Şimdi vur onu!

Tat-a-tat-a-tat-a-tat.

O gün Necef'te çatıdakiler arasında olduğunu söyleyenlerden biri de Blackwater sözleşmelisi Ben Thomas idi. Eylül 2003'te onaylanmamış 'karma metal' mermiyle bir Iraklı'yı vurduğunu itiraf eden bu askerin[38] dediğine göre, Necef çatışmasından 2 gün sonra, yani video görüntülerinin internette iyice yayıldığı sırada Thomas, Blackwater unsurlarının o günkü tutumuna yönelik eleştirilere veryansın ediyordu. Thomas, sık sık katıldığı bir özel sözleşmeli internet forumuna gönderdiği bir iletide, şöyle yazıyordu:

"1.200 Mehdi askeri üç kanatta 300 metre mesafede dibimize kadar gelmişken, 8 ekip arkadaşınla omuz omuza olmanın neye benzediğini bilmek ister misiniz? Ekip arkadaşlarımın eylemlerini bir de bu bulanık video görüntüsüne baktıktan sonra eleştirin.[39]

Bizimle birlikte savaşan El Salvadorlularımız ve 7 takım arkadaşım ne olup bittiğini gören yegâne insanlardır. Savaş tarihe kaydedilir ve incelenir. Necef'te sahnelenen, tarihteki diğer küçük muharebelerden sadece biriydi, ama bizim için pek çok ölümün ve cinayetin gerçekleştiği yerdi. Akşam yemeğine konu olacak hafif bir olay değildi."[40]

Kayıtta 'fellah' kelimesini kullandığı işitilen kişi için de Thomas, şunları yazıyordu:

"Daha önce hiçbir çatışmaya doğrudan katılmamış olan ve nadiren küfreden tim arkadaşımın ırkçı bir küfür savurduğu duyulabilir. Böyle bir kişilikte değildir, Alamo'muzun* 70 metre içine süzülen 17 düşman askerini öldüren bir adamdır. Arkadaşım tek başına ve doğrudan ateş altındayken ilerlemeyi durdurduğunda, ölen

* San Antonio bölgesinde, Meksika işgaline direnmek için eski bir misyondan kaleye dönüştürülmüş derme çatma yapı. 1836'da, kalenin iç avlusuna sığınan 200 kadar Teksaslı, kaleyi kuşatan ve sürekli top ateşi altında tutan 5-6 bin kişilik Meksika ordusuna 12 gün direnmeyi başardı. ABD'nin gururla turizme açtığı bu kalenin adı, bazı Amerikan birliklerinin savaş çığlığı olagelmiştir.

piçlere bağırırken ilk aklına gelen en kötü kelimeyi kullandı: 'Fellah.' Videoyu izlediğinde ağladı. O ırkçı biri değildir. Sizin duyduğunuz, çok korkmuş ve zafer kazanmış bir adamın sesidir. Ama videoda bunu görmüyorsunuz."[41]

Nihayet ABD Özel Kuvvetleri Necef'e girdi ve kalabalık dağıtıldı.[42] Çarpışmanın sonunda sokaklar ölen Iraklılar'ın (sayısı meçhul) bedenleriyle kaplanmıştı. Onbaşı Young'a göre, 'yüzlerce' idi. Diğer tahminlerse, 200 yaralı ve 20-30 ölü olduğu yönündeydi.[43] Binayı koruyan ve savunmayı koordine eden Blackwater olduğu için, olayın nasıl başladığı konusunda resmi bir askeri rapor olmayacaktı.[44]

Blackwater, adamlarının kalabalığın üzerine binlerce mermi yağdırdığını kabul ettiyse de, şirketin başkan yardımcısı Patrick Toohey *New York Times*'a, adamlarının 'hassas atışla saldırdığını ve savaştığını' söylüyordu. *Times*'a göre, o tarihte Toohey 'adamlarının çatışmaya hiç girmediği' konusunda ısrar ediyordu. "Biz bir güvenlik operasyonu yürütüyorduk, " diyor ve sözlerini, "Görüntü bulanıklaşmaya başlıyor," diye bitiriyordu.

Necef'teki çatışmanın video görüntülerinden birinin sonunda, bir kamyonun arkasına doldurulmuş Iraklılar, başlarında çuvallar, elleri plastik kelepçelerle bağlanmış halde görünüyor. Iraklılar'dan biri alnını tutmaya çalışarak çuvalın altında ağlıyor.

Videodaki görüntülerden ve Onbaşı Young'ın o güne dair anlattıklarından operasyonu yönetenin, hatta ne zaman ateş açılacağı konusunda muvazzaf ABD deniz piyadesine emirler verenin, Blackwater olduğu açıkça anlaşılıyordu. Blackwater'dan Chris Taylor, "Mermiler atılırken, aşağıdan üzerinize mermiler gelirken, herkes yapılması gereken ne varsa yapmak için bir araya gelir," diyordu. Onbaşı Young, çatıdaki Blackwater sözleşmelilerinin mühimmatını yeniden ikmal ettiğini duyunca, deniz piyadesinin davranışını takdir ediyor, "Kendisiyle gurur duymalı," diyordu.[45]

Irak'taki en üst düzey komutan Korgeneral Ricardo Sanchez ve yardımcısı Tuğgeneral Mark Kimmitt olay yerine öğleden sonra varmıştı. Kimmitt daha sonra çatışmayı değerlendirirken, Blackwater'ın adını zikretmeyecek ancak şirketin adamlarının yönettiği operasyonu övecekti:

> "Dün Necef'te küçük bir grup Amerikan askeri ve koalisyon askerinin, çatıda 4 saate yakın vuruştuğunu biliyorum. Gözlerinin içine baktım, bir sıkıntı yoktu. Burada ne için bulunduklarını biliyorlardı. Onlar, 3 yaralıyı kaybetmişlerdi. Mermi kovanları arasında ve dürüstçe söylemek gerekirse, silah arkadaşlarının kanları yerdeyken orada oturduk; kendilerinden kesinlikle emindiler. Bu özgüvenlerinin üç sebebi vardı: Birincisi, son derece iyi eğitimliydiler; ikincisi, yaptıkları işte fazlasıyla iyiydiler ve üçüncüsü, ne için orada olduklarını biliyorlardı."[46]

Blackwater'dan Toohey de, özel askeri sözleşmelilerin giderek daha fazla kullanılmaya başlandığını kabul ederek şöyle tamamlıyordu sözlerini:

> "Bu askeri alanda tamamıyla yeni bir mesele. Bir düşünün. Aslında askeri nitelikteki görevleri yapmaları için sivillerle anlaşıyorsunuz."[47]

Iraklılar'ın, hele de El Sadr yanlılarının hafızasında 4 Nisan, Şii İslam'ın en kutsal şehirlerinden birinde işlenmiş bir katliam günüdür; aslında, o gün hayatını kaybedenler arasında din adamları da vardı.[48] Ama Blackwater'ın adamlarına ve Onbaşı Young'a bakarsanız, (her şeye rağmen) o gün, onları öldürmeyi ve hükümetleri tarafından korumakla görevlendirildikleri bir binayı ele geçirmeyi kafasına koymuş öfkeli, silahlı bir milis sürüsünü püskürttükleri gündü. Onbaşı Young *Virginian Pilot*'a verdiği mülakatta, "Bu benim son günüm. Bir kurşunla işim bitecek, diye düşünüyordum. Öleceksem de bu, ülkemi savunurken olacaktı,"[49] diyordu.

Çok sayıda Iraklı öldürülmüş ve Blackwater CPA binasının kontrolünü yeniden ele geçirmiş olsa da, bu vuruşma Sadr'ın güçlerini ve yandaşlarını cesaretlendirdi. *Washington Post*'a göre, o öğleden sonra 'Kufa Cami hoparlörlerinden Mehdi Ordusu'nun Kufa, Necef, Nasıriye ile Bağdat'ın fokur fokur kaynayan Şii kenar mahallesi Sadr Şehri'ni elinde tuttuğu anons edildi. Kufa ve Necef'e uzanan köprüye girişi denetleyen kontrol noktasında genç milisler konuşlanmıştı. ABD tarafından eğitilip ücreti verilen çok sayıda Iraklı polis subayı da mıntıkalarındaki saldırıya katılmıştı.'[50]

O öğleden sonra Paul Bremer de, yeni Irak savunma ve istihbarat bakanlarını atadığını açıkladı. Bu açıklama sırasında Bremer, Necef'teki vuruşmaya atıfla, "Bu sabah bir grup insan Necef'te sınırı aşmış ve şiddete başvurmuştur. Buna müsamaha gösterilmeyecektir,"[51] diyordu.

Necef'te güneş batmadan hemen önce tüm protestolara son vermeleri için yaptığı çağrıda Mukteda El Sadr, aslında takipçilerini ayaklanmaya kışkırtıyordu:

> "Düşmanınızı yıldırın. Allah kendisini memnun edenleri hakkıyla mükâfatlandıracaktır. (...) Bunların fesatlıkları karşısında sessiz kalmak imkânsızdır."[52]

O gece Amerikan güçleri Bağdat'ın Sadr Şehri kesimine intikal etmeye başladı. ABD ordusundan bir sözcü, savaş jetleri ile helikopterlerin Necef çatışmasına misilleme için yeniden saldıracağını söyledi. Reuters televizyonu da, bölgede sivillerin arabalarını ezip geçen tankların görüntülerini yayınladı.[53]

Sadr'ın emirlerini duyan takipçileri, Cindy Sheehan'ın ABD Kara Kuvvetleri'nde Özel Harekatçı oğlu Casey'in de öldürüldüğü[54] o gün, Sadr Şehri dahil çeşitli noktalarda ABD güçlerine pusu kurdular.

4 Nisan'da, Sadr Şehri'nde sayısı belirsiz pek çok Iraklı ile birlikte 8 asker öldürüldü, 5 asker de yaralandı.[55] 1.Zırhlı Tümen Komutanı Tümgeneral Martin Dempsey daha sonra, o gün Sadr Şehri'nde yaşanan çatışmayı, 'Bağdat'ın düşü-

şünden beri en büyük silahlı çatışma' olarak niteleyecekti.[56] Sonuç olarak, Sadr yanlıları Irak'ta en az 8 şehirde ayaklanma başlatmıştı.

5 Nisan Pazartesi günü Paul Bremer, Mukteda El Sadr'ı resmen bir kanun kaçağı ilan etti:

> "Meşru otoritenin yerine kendi otoritesini kurmaya çalışıyor. Buna izin vermeyeceğiz. Irak halkının beklediği hukuk ve düzeni yeniden sağlayacağız."[57]

İşgal makamları, saatler sonra Sadr için bir tutuklama tezkeresi çıkartıldığını da duyurdu.[58] Daha sonra bunun, Sadr'ın statüsünü olağanüstü düzeyde yüceltecek feci bir karar olduğu ortaya çıkacaktı. Felluce'deki duruma Sadr üzerindeki baskı da eklenince, Şiiler ile Sünniler, bir süreliğine de olsa işgale karşı bir gerilla savaşında birleşecekti.

Diğer tarafta, Birleşik Devletler'de, özel sözleşmelilerin giderek daha fazla kullanılır olmasıyla ilgili tartışma kızışmaya başlamıştı. Bu büyük oranda, Blackwater'ın Necef'te ve Felluce'de varlık göstermesinden kaynaklanan bir gelişmeydi.

İmzasız yayınlanan başmakalede *New York Times*, Felluce'deki pusu olayının 'Amerika'nın kiralık katillere gösterdiği sorgusuz sualsiz güvenin bir sonucu olduğu' belirtiliyor, Necef çatışmasından da, 'Pentagon daha fazla askere ihtiyacı olduğunu kabul etmek yerine Irak'ın güvenliğiyle ilgili temel sorumluluklarının en azından bir kısmını taşeronlaştırmışa benziyor' çıkarımı yapılıyordu.[59] Başmakalede, "Savunma Bakanı Donald Rumsfeld, Pentagon'un 'taşeronlaştırma ve özelleştirme'nin yollarını aramaktan vazgeçmeyeceğini taahhüt etmiştir," deniyordu:

> "Ama söz konusu temel güvenlik ve muharebe rolleri olunca, bu sakıncalıdır. Pentagon yeni bir paralı asker türü yaratma riskine girmek yerine daha fazla asker almalı ve eğitmelidir."[60]

Özel askerlerin kullanılmasına yönelik eleştirilerin arttığı günlerde, Blackwater bazı çevrelerde, özellikle de Cumhuriyetçi Kongre liderleri nezdinde pek rağbet görüyordu. Önceleri bir parça kuşku var idiyse de, artık şu çok netti ki, Blackwater savaşta başlıca oyunculardan biriydi.

Necef çatışmasının yaşandığı gece, yüzlerce kilometre uzaktaki kuzeybatıda 1.000'den fazla ABD deniz piyadesi Felluce'yi çembere almış ve 5 gün önce öldürülen 4 Blackwater sözleşmelisinin öcünü almaya hazırlanıyordu.

[1] David Barstow, James Glanz, Richard A. Oppel Jr. ve Kate Zernike, 'Security Companies: Shadow Soldiers in Iraq,' *New York Times*, 19 Nisan 2004.
[2] Mukteda El Sadr ile ilgili en iyi ve kapsamlı çalışmalardan biri, Anthony Shadid'in *Night Draws Near* adlı kitabı.
[3] Robert Fisk, 'Iraq on the Brink of Anarchy,' *The Independent* (Londra), 6 Nisan 2004.
[4] 17'nci Emir, daha sonra Geçici Koalisyon Yönetimi'nin icraatıyla resmi bir politika olacaktır, 27 Haziran 2004.
[5] Jeffrey Gettleman, 'A Young Radical's Anti-U.S. Wrath Is Unleashed,' *New York Times*, 5 Nisan 2004.
[6] Rajiv Chandrasekaran ve Anthony Shadid, 'U.S. Targeted Fiery Cleric in Risky Move; As Support for Sadr Surged, Shiites Rallied for Fallujah,' the *Washington Post*, 11 Nisan 2004.
[7] Jason Burke, Kamal Ahmed, Jonathon Steele ve Ed Helmore, 'Ten Days That Took Iraq to the Brink,' *The Observer* (Londra), 11 Nisan 2004.
[8] Rajiv Chandrasekaran ve Anthony Shadid, 'U.S. Targeted Fiery Cleric in Risky Move; As Support for Sadr Surged, Shiites Rallied for Fallujah,' *Washington Post*, 11 Nisan 2004.
[9] Jeffrey Gettleman, 'A Young Radical's Anti-U.S. Wrath Is Unleashed,' *New York Times*, 5 Nisan 2004.
[10] Rajiv Chandrasekaran ve Anthony Shadid, 'U.S. Targeted Fiery Cleric in Risky Move; As Support for Sadr Surged, Shiites Rallied for Fallujah,' *Washington Post*, 11 Nisan 2004.
[11] Jeffrey Gettleman, 'U.S. Accepts Responsibility, But Not Blame, in Deaths of 2 Iraqi Journalists,' *New York Times*, 30 Mart 2004.
[12] Anthony Shadid, *Night Draws Near*, s. 367.
[13] Rajiv Chandrasekaran ve Anthony Shadid, 'U.S. Targeted Fiery Cleric in Risky Move; As Support for Sadr Surged, Shiites Rallied for Fallujah,' *Washington Post*, 11 Nisan 2004.
[14] *Aynı kaynak.*
[15] Dan Murphy, 'Risks Rise for Iraqi Journalists,' *Christian Science Monitor*, 5 Nisan 2004.
[16] Jeffrey Gettleman, 'A Young Radical's Anti-U.S. Wrath Is Unleashed,' *New York Times*, 5 Nisan 2004.
[17] Mohamad Bazzi (*Newsday*), 'U.S. Goes After the Cleric Who Incited Violence, Move Against Shiite Could Spark More Clashes in Iraq,' *Seattle Times*, 6 Nisan 2004.
[18] Rajiv Chandrasekaran ve Anthony Shadid, 'U.S. Targeted Fiery Cleric in Risky Move; As Support for Sadr Surged, Shiites Rallied for Fallujah,' *Washington Post*, 11 Nisan 2004.

[19] *Aynı kaynak.*
[20] *Aynı kaynak.*
[21] Jeffrey Gettleman, 'A Young Radical's Anti-U.S. Wrath Is Unleashed,' *New York Times*, 5 Nisan 2004.
[22] Anne Barnard, 'Cleric Followers Battle US Troops; Shi'ite Protests in Iraq Cities Turn Violent, Kill 8 Americans,' *Boston Globe*, 5 Nisan 2004.
[23] Anthony Shadid, *Night Draws Near*, s. 369.
[24] *Aynı kaynak.*
[25] David Barstow, 'Security Firm Says Its Workers Were Lured Into Iraqi Ambush,' *New York Times*, 9 Nisan 2004.
[26] Aksi belirtilmedikçe, Onbaşı Young'ın 4 Nisan 2004 Necef'teki çatışma ile ilgili açıklamalarının alındığı kaynaklar: U.S. Fed News, 'True Grit: Real-Life Account of Combat Readiness. ABD Deniz Piyadeleri 2 Eylül 2004 tarihli basın bülteni.
[27] Anthony Shadid, *Night Draws Near*, s. 370.
[28] Dana Priest, 'Private Guards Repel Attack on U.S. Headquarters,' *Washington Post*, 6 Nisan 2004.
[29] Kate Wiltrout, "If I Had to Die, It Would Be Defending My Country," *Virginian-Pilot*, 18 Eylül 2004.
[30] Dana Priest, 'Private Guards Repel Attack on U.S. Headquarters,' *Washington Post*, 6 Nisan 2004.
[31] Anthony Shadid, *Night Draws Near*, s. 370.
[32] Videonun yazardaki kopyası.
[33] David Barstow, 'Security Firm Says Its Workers Were Lured Into Iraqi Ambush,' *New York Times*, 9 Nisan 2004.
[34] *Aynı kaynak.*
[35] Kate Wiltrout, 'If I Had to Die, It Would Be Defending My Country,' the *Virginian-Pilot*, 18 Eylül 2004.
[36] David Barstow, 'Security Firm Says Its Workers Were Lured Into Iraqi Ambush,' *New York Times*, 9 Nisan 2004.
[37] Videonun yazardaki kopyası.
[38] John G. Roos, '1-shot killer; This 5.56 mm. Round Has All the Stopping Power You Need—But You Can't Use It,' *Army Times*, 1 Aralık 2003.
[39] Ben Thomas'ın internette 'Get Off The X' forumunda yer alan iletisi. 12 Ekim 2006. http://getoffthex.com/eve/forums/a/tpc/f/440107932/m/7871025602?r=6851057602# 6851057602, 21 Kasım 2006.
[40] *Aynı kaynak.*
[41] *Aynı kaynak.*
[42] Dana Priest, 'Private Guards Repel Attack on U.S. Headquarters,' *Washington Post*, 6 Nisan 2004.
[43] Robert Fisk, 'Three-Hour Gun Battle Leaves 22 Dead as Shia Join Iraq Conflict,' *The Independent* (Londra), 5 Nisan 2004.

[44] Dana Priest, 'Private Guards Repel Attack on U.S. Headquarters,' *Washington Post*, 6 Nisan 2004.
[45] Kate Wiltrout, 'If I Had to Die, It Would Be Defending My Country,' *Virginian-Pilot*, 18 Eylül 2004.
[46] Transkript, 'Coalition Provisional Authority Briefing With Brigadier General Mark Kimmitt, Deputy Director for Coalition Operations,' Savunma Bakanlığı Basın Bülteni, 5 Nisan 2004.
[47] David Barstow, 'Security Firm Says Its Workers Were Lured Into Iraqi Ambush,' *New York Times*, 9 Nisan 2004.
[48] 'Deadly Clashes Erupt Between Iraqi Shiites and Coalition Troops,' Agence France-Presse, 4 Nisan 2004.
[49] Kate Wiltrout, 'If I Had to Die, It Would Be Defending My Country,' *Virginian-Pilot*, 18 Eylül 2004.
[50] Rajiv Chandrasekaran ve Anthony Shadid, 'U.S. Targeted Fiery Cleric in Risky Move; As Support for Sadr Surged, Shiites Rallied for Fallujah,' *Washington Post*, 11 Nisan 2004.
[51] Robert Fisk, 'Three-Hour Gun Battle Leaves 22 Dead as Shia Join Iraq Conflict,' *The Independent* (Londra), 5 Nisan 2004.
[52] Anne Barnard, 'Cleric Followers Battle US Troops; Shi'ite Protests in Iraq Cities Turn Violent, Kill 8 Americans,' *Boston Globe*, 5 Nisan 2004.
[53] *Aynı kaynak.*
[54] Transkript, *Democracy Now!* 31 Ağustos 2005.
[55] Melinda Liu, 'Mean Streets: Inside the Brutal Battle of Sadr City. As a Venue for Urban Warfare, This Is As Bad As It Gets,' *Newsweek* (Web exclusive), 27 Nisan 2004.
[56] *Aynı kaynak.*
[57] Hala Boncompagni, 'US Brands Radical Shiite Cleric an Outlaw Amid Anti-Coalition Uprising,' Agence France-Presse, 5 Nisan 2004.
[58] 'Warrant Outstanding for Arrest of Cleric Behind Iraq Unrest: Coalition,' Agence France-Presse, Nisan 5, 2004. Not. CPA, tutuklama kararının aylar önce bir Iraklı yargıç tarafından alındığını, kararın açıklanmasındaki zamanlamanın da işgal makamlarının değil yargıcın kararı olduğunu ileri sürmüştür.
[59] 'Privatizing Warfare,' *New York Times* editorial, 21 Nisan 2004.
[60] *Aynı kaynak.*

9

BLACKWATER'IN AMERİKALI ADAMLARI ANISINA

Irak'ın her yanı Şii isyan hareketiyle sarılmışken bile Beyaz Saray'ın aklı fikri Sünni Felluce'yi ezmekteydi. Blackwater pususu, ABD yönetiminin eline, (aslında ülkelerinin, Amerika'nın ve onun Iraklı vekillerinin kontrolünde olmadığını gösteren çarpıcı bir simgeye hızla dönüşmekte olan bir halka karşı) Bağdat'ta Paul Bremer'in hararetle teşvik ettiği geniş çaplı bir saldırıya girişmek için mükemmel bir bahane vermişti.

Yönetimin yürüttüğü mantığa göre, işgal karşıtı Sünniler ve Şiiler arasında o güne dek görülen bu en gözü kara başkaldırı ve Mogadişu'da olup bitenlerin tekrar gündeme gelmesi karşısında pes etmekle, Başkan Bush'un 'görev başarıyla tamamlanmıştır' diye ilan ettiği savaşın kaybedildiği mesajı verilmiş olacaktı. Bremer ve yönetim, Sünni Felluce'yi 'huzura kavuşturarak' ve Şii lider Mukteda El Sadr'ı ibret olsun diye cezalandırarak Irak'taki örgütlü direnişin kökünü kurutabileceğini hesaplıyordu. Washington'ın berbat politikaları binlerce Iraklı'ya ve yüzlerce ABD askerine ölüm getirirken, Blackwater ile paragöz dostlarına (bu kitabın devamında derinliğine ele alınacak olan) olağanüstü boyutlarda bir iş fırsatı sundu.

İlk Felluce kuşatması 4 Nisan'da, yani Necef'teki Blackwater çatışmasıyla aynı gün başladı. Kod adı İhtiyatlı Çözüm Operasyonu idi. Yaklaşık 350 bin kişinin yaşadığı Felluce, o gece 1.000'i aşkın deniz piyadesi ile 2 Irak taburu tarafından kuşatıldı. ABD güçleri, şehrin giriş ve çıkışındaki ana güzergâhlara tank, ağır makineli ve zırhlı Humweeler yerleştirdi. İnsanları spiral tel örgülerle çevirdikleri kentte ablukaya aldılar ve deniz piyadeleri tutsaklar için 'kamplar' kurdu.[1] Yerel radyo istasyonuna el koyan Amerikan güçleri,

halkı kendileriyle işbirliği yapmaya, direnişçilerin kimliklerini ve yerlerini bildirmeye çağırdıkları propaganda yayınları yapmaya başladı. Irak polisi Felluce'deki camilerde, sabah saat 07.00 ile akşam 18.00 arasında zorunlu sokağa çıkma yasağı[2] ve silah yasağını duyuran bildiriler yayınladı, Blackwater saldırısına karıştığı iddia edilen kişilerin fotoğraflarının bulunduğu 'aranıyor' afişleri dağıttı.[3] Şehrin eteklerinde, deniz piyadeleri bir Müslüman mezarlığı yakınında siperler kazarken, keskin nişancılar da bir caminin çatısında mevzilendi.[4]

Deniz Piyadesi Yurtdışı Sefer Kuvveti'nden Teğmen James Vanzant basın mensuplarına, "Şehir kuşatıldı. Şehirde kötü adamları arayacağız,"[5] diyordu. Amerikalı komutanlar, 4 Blackwater sözleşmelisinin katillerini bulmak için Felluce içinde tek tek her eve baskın yapmayı planladıklarını duyurdular. Deniz Piyadeleri sözcüsü Teğmen Eric Knapp, "Hedefimiz onları ölü ya da diri ele geçirmek," diyordu.[6]

Amerikalılar, evlerine giren Amerikan güçlerine direnmemeleri ve baskın sırasında evdeki herkesi bir odada toplamaları yönündeki talimatlarını Felluce sakinlerine iletmek üzere şehre Iraklı temsilcilerini de gönderdiler.[7] Halktan biri eğer işgal birlikleriyle konuşmak istiyorsa, önce elini kaldıracaktı.[8] Yakında beklenen Amerikan saldırısından önce, binlerce Felluceli şehirden kaçtı.

Ertesi sabah ABD güçleri Felluce'ye ilk baskınını yaptı; ilk olarak, 'öncelikli hedefleri' avlamak için özel harekâtçılar yollandı. Bunu, tank desteğinde, 3 taburdan 2 bin 500 deniz piyadesiyle yürütülen tam güç taarruz izledi.[9] Ve çok geçmeden kendilerini direnişçilerle kıran kırana çatışmaların içinde buldular. Çatışmalar bütün şiddetiyle sürerken deniz piyadeleri hava desteği istedi. 7 Nisan günü bir AH-1W Cobra helikopteri Abdülaziz el Samarra Camisi'ne saldırdı; ABD camide, işgal güçlerine saldırılarda bulunan direnişçilerin saklandığını iddia ediyordu.[10] Caminin minaresinin kaidesine bir Hellfire füzesi atıldı.[11] En nihayetinde bir F-16

savaş uçağı, dini mekânların hedef alınmasını yasaklayan Cenevre Sözleşmesi'ni ihlal eden bir saldırı gerçekleştirdi ve caminin üzerine 225 kiloluk bir bomba bıraktı.[12]

Deniz piyadeleri saldırıyı savunan bir açıklama yayınladı. Açıklamada, direnişçilerin caminin içinde olduğu, bu nedenle 'korunması gereken yer' statüsünü yitirmiş olduğu ileri sürülüyor dolayısıyla 'meşru bir askeri hedef olmuştur'[13] deniliyordu.

Görgü tanıkları, o günkü çatışmada bir avuç ABD askerinin öldüğünü ama camiye yapılan saldırıda 40 kadar Iraklı'nın hayatını kaybetiğini söylediler.[14]

Bu arada ordu, Felluce'nin başlıca hastanesini ele geçirmiş, yaralıların burada tedavi edilmesini engellemişti.[15] O sırada Felluce'ye girecek birkaç unembedded* gazeteciden biri olan Rahul Mahajan, "ABD güçleri saldırının başında bir elektrik santralini bombaladı. Felluce, sonraki birkaç hafta boyunca yalnızca cami ve klinik gibi kritik mekânlardaki jeneratörlerden sağlanan elektrikle aydınlanan, karartılmış bir şehirdi,"[16] diye hatırlıyordu. Erzak tükenmeye başlamıştı; şehirdeki bir hekim, 6 Nisan'da bir mahalleye yapılan hava saldırısında 16 çocuk ve 8 kadının öldürüldüğünü söylüyordu.[17]

Felluce kuşatması sürüyordu. Deniz piyade komutanlarından Yarbay Brennan Byrne, "Şehre iyice yerleşmiş durumdayız ve birliklerim kontrolü sıkılaştırıyor," diyordu.[18] Karşı koyan olursa, "Dirençlerini kıracağız. Onları defedeceğiz."[19] Byrne'a göre, Felluce direnişçiler ve kaçakçılar için bir cennetti, çünkü, "Hiç kimse orayı adamakıllı temizlemeye vakit ayırmamış"tı.[20]

---

* Gazetecilik ya da gazeteciler için kullanılan 'embedded/unembedded' Irak savaşında ortaya çıkan bir savaş muhabirliği türünü vurguluyor. Savaşı ABD birliklerinin yanında (ilişiğinde), askerlerin arasından izleyen, onlarla birlikte konaklayan, kimi zaman işbirlikçi olarak değerlendirilen gazeteciler embedded olarak tanımlanmaktadır. Savaşı ordunun perspektifi dışında ve bağımsız/objektif kalarak yansıtanlar unembedded muhabir addedilir.

Felluce civarındaki ABD güçlerine savaş muhabiri olarak katılan askeri yazar Bing West'e göre, 'Amerikan Kara Kuvvetleri Psikolojik Savaş timlerini eskatolojik* savaş başlatmaya ilk ikna eden' de Byrne'nin taburuydu.[21] Müfrezeler, "Çevirmenlerin hoparlörlerden bağıracakları en iğrenç küfürleri bulma yarışına girmişlerdi. Öfkeden deliye dönen Iraklılar AK 47'leriyle rastgele ateş ederek camiden fırladıklarında, deniz piyadeleri onları vurdu. 'Küfür et ve vur' taktiği her yere yayılmıştı. Çok geçmeden deniz piyadeleri şehrin adıyla dalga geçmeye başladı (Amerika'nın popüler festivali Lollapalooza'ya atıfla, 'Lalafallujah' diyorlardı) ve sürekli Guns'n' Roses'dan *'Welcome to the Jungle'* (Ormana Hoşgeldiniz) ve AC/DC'den *'Hell's Bells'*i (Cehennem Çanları) çalıyorlardı."[22]

Özellikle Arap televizyon kanallarının muhabirleri sayesinde Felluce'deki feci insani krizi resmeden görüntüler geldikçe, Irak'ın her yerinde protestolar baş göstermeye başladı, ABD güçleri de bu protestoları şiddet yoluyla susturma telaşına düştü.[23] Bağdat'ta ve ülkenin başka yerlerindeki camiler, Felluce'ye insani yardım malzemeleri taşıyacak konvoyları organize etmeye ve kan bağışı toplamaya başladı.[24]

8 Nisan'da, şehirdeki hastane yetkilileri bu insani trajedinin tüyler ürpertici tablosunu çizdiler: 280'i aşkın sivil öldürülmüştü ve 400'den fazla da yaralı vardı.[25] Dr. Taher El Issawi, "Pek çok yerde enkazın altında kalan ölüler ve yaralılar olduğunu da biliyoruz, ama savaş yüzünden onlara ulaşamıyoruz," diyordu.[26]

ABD ordusu sivilleri öldürdüklerini inkâr ediyor ve direnişçileri halkın arasına karışıp saklanmakla suçluyordu. "Direnişçi olanla sivil olanı ayırt etmek, bu konuda net bir tablo çıkarmak zor. Sezgilerinizle hareket etmek zorundasınız,"[27] diyordu Binbaşı Larry Kaifesh.

---

* Dünyanın sonuna dair. Hıristiyan eskatolojisine göre Mesih'in ikinci gelişiyle birlikte çıkacak kıyamet savaşı.

Washington Post'a göre, 'Byrne, cesetlerin hepsinin direnişçilere ait olduğunu söylüyordu. Ayrıca, Felluce nüfusunun yüzde 80'inin ya tarafsız ya da Amerikan askeri varlığından yana olduğunu tahmin ediyordu.'[28]

Ne var ki bu iyimser açıklama, ABD'nin şehri bir türlü kontrolü altına alamadığı, ama insani maliyeti inanılmaz boyutta olan direnişin vahşetiyle pek bağdaşmıyordu. "Düşman, deniz piyadelerine söylenenden daha iyi hazırlanmıştı," diye yazan deneyimli *Washington Post* muhabiri Thomas Ricks,[29] Deniz Kuvvetleri'nin kendi savaş raporu özetinden şu alıntıyı yapıyordu:

> "Direnişçiler ABD'yi, saldırılarındaki koordinasyonla şaşırttılar: koordineli, kombine, RPG'lerle grup atışı ve görmeden atış tekniğinin etkili kullanımı. Düşman etkin bir şekilde manevra yaptı, karşı koydu ve savaştı."[30]

Kuşatma bir haftaya yaklaşırken şehrin sokaklarında cesetler birikmeye başlamıştır. Görgü tanıklarına göre Felluce'yi baştan sona ölüm kokusu sarmıştı. Bir barış heyetiyle şehre giren Bağdatlı bir hekim, "Hiçbir şey Felluce'de gördüklerime hazır olmamı sağlayamazdı. Yeryüzünde hiçbir hukuk sistemi yoktur ki Amerikalılar'ın masum insanlara yaptıklarını haklı gösterebilsin," diye anlatıyordu.[31]

Bu arada, Amerikalı unembedded gazeteciler Dahr Jamail ve Rahul Mahajan da, kuşatma başladıktan bir hafta sonra (görevlendirilmeden) Felluce'ye girmeyi başarmışlardı. Bir insani yardım konvoyuyla kuşatılmış şehre giren Jamail, küçük bir kliniğin acil servis odasında gördüğü tabloyu şöyle anlatıyordu:

> "Amerikalılar'ın kurşununa hedef olmuş kadınların ve çocukların dinmeyen çığlıkları yankılanıyordu kir pas içindeki klinikte; vurulanlar, hızla kaldırıma yanaşan arabalardan feryat figan eden yakınları tarafından içeri taşınıyordu. Bir kadın ve küçük bir çocuk boynundan vurulmuştu. Küçük çocuk, cam gibi gözleri boşluğa dikilmiş halde sürekli kusuyor, doktorlar hayatını kur-

tarma telaşıyla koşuşturuyordu. Görünen o ki yarım saat sonra ikisi de ölecekti."[32]

Felluce'yi 'Fırat üstündeki Saraybosna'ya[33] benzeten Jamail, kliniğe birbiri ardına savaş kurbanı getirildiğini söylüyor ve gelenler için "Neredeyse tamamı kadın ve çocuk," diyordu.[34]

Gazeteci Mahajan da Felluce'den şunları aktarıyordu:

"Toplardan ve savaş uçaklarından atılan 225, 450 ve 900 kiloluk bombaları bir şehrin tamamını bir dakikadan az bir sürede yerle bir edebilecek güçteki AC-130 Spectre savaş helikopterlerinin yanı sıra, deniz piyadelerinin şehrin her köşesine dağılmış ölüm saçan keskin nişancıları da vardı.

Felluce haftalarca, keskin nişancıların atış yaptıkları bomboş yolların birbirinden ayırdığı, bazen iki tarafın da erişemediği topraklardan oluşan kapalı bir bölge olarak kaldı. Keskin nişancılar hiç ayrım gözetmeden, hareket eden ne varsa ateş ediyorlardı. Birkaç saat boyunca kliniğe gelen 20 kişinin içinde 'askerlik çağındaki erkek' sayısının yalnızca 5 olduğunu gözledim. Yaşlı erkekler, yaşlı kadınlar ve kafasına 10 kurşun isabet etmiş bir çocuk gördüm; doktorlar çocuğun öleceğini, ama Bağdat'ta olsalardı kurtarabileceklerini söylediler.

Keskin nişancıların gayet dikkat ettikleri bir şey de ambulanslarda mermi deliği açmaktı. Üstünde kurşun deliği bulunmayan tek bir ambulans görmedim. İncelediğim iki ambulans, özellikle nişan alınarak ateş edildiğinin apaçık izlerini taşıyordu. Bir arkadaşımız yaralıları toplamak için dışarı çıktığında onu da vurdular."[35]

Jamail ise, "Halk iki futbol sahasını mezarlığa dönüştürmüştü,"[36] diyordu haberinde.

Savaşa El Cezire'den Bakış

Dünyanın büyük bölümü Felluce kuşatmasını işgalin

seyrini değiştiren bir gelişme olarak görürken, ABD'nin 'başlıca' gazeteleri Iraklılar'ın çektikleri acı ve sıkıntıların boyutunu gözler önüne seren olayları önemsemedi. Irak Savaşı'na Amerikan ordusunun yanında katılan işbirlikçi savaş muhabirleri olayları sadece ve sadece işgalci ABD güçlerinin bakış açısından aktarıyor, verdikleri haberler büyük oranda askeri sözcülerle onların Iraklı vekillerinin anlattıklarına dayanıyordu.

Pusu ve Blackwater adamlarının öldürülmelerinin ardından günlerce medyayı istila eden net ve etkileyici ifadeler, bu saldırılardaki sivil kayıplara ilişkin haberlerde yoktu.

Çatışmaların tüm şiddetiyle sürdüğü ve Felluce çevresine de sıçradığı günlerde, *New York Times* muhabiri Jeffrey Gettleman, facianın insani boyutundan hiç söz etmeden, korkunç çatışmaların 'sadece direnişin değil aynı zamanda *direnişçiler arasındaki ölme isteğinin şiddetini* de gösterdiğini'[37] yazıyordu.

ABD ordusunun Felluce'de öldürülen Iraklılar'ın 'yüzde 90-95'inin' savaşçı olduğu yolundaki iddialarına[38] yakınlığından olsa gerek, Birleşik Devletler'in bu 'güvenilir gazetesi'nin aktardığı bu tür haberleri ABD'nin resmi askeri propagandasından ayırt etmek neredeyse imkânsız hale gelmişti. Gettleman haberinde, Deniz Piyadeleri sözcüsü Binbaşı T.V. Johnson'un, "Bu onların Super Bowl'u.* Amerikalılar'ı öldürmek istiyorsanız gidilecek yer Felluce'dir," şeklindeki sözlerini aktarıyordu.[39]

Ancak embedded ABD basını 'şehir savaşı' hikâyesine ağırlık verirken, (en fazla öne çıkanları *El Cezire* yayın ağından olan) unembedded Arap gazeteciler, kuşatılmış şehrin içinden gece gündüz demeden haber aktarıyordu. Onların anlattıkları sivil felaketin canlı bir resmini ortaya koyuyor ve ABD'li komutanların hassas atışlarla ilgili açıklamalarını yalanlıyordu.

* Amerikan Ulusal Futbol Ligi Final Kupası.

El Cezire ve *El Arabiya*, sokaklardaki cesetlerin görüntüleri ile şehrin altyapısındaki büyük tahribatı yayınlıyordu. Hatta Tuğgeneral Mark Kimmitt'in *El Cezire*'ye telefonla verdiği mülakat sırasında kanal, generalin ABD'nin ateşkes beklentisini ısrarla vurguladığı sözlerini, Amerikan savaş jetlerinin Felluce içindeki yerleşim alanlarına yaptıkları saldırıların canlı görüntüleri eşliğinde verdi.[40] *El Cezire* kameralarının Felluce'de yakaladığı görüntüler yalnızca Arap dünyasında değil dünyanın her yerindeki TV kanallarında yayınlandı. Felluce'ye 3 Nisan'da giren deneyimli *El Cezire* muhabiri Ahmed Mansour ile kameraman Laith Mushtaq, şehirdeki sivil yıkıma ilişkin görüntülerin başlıca kaynağıydı. Düzenli olarak ABD saldırısında öldürülen kadınlarla çocukların görüntülerini çekmişlerdi. Kanal bir keresinde El Colan mahallesinde, ABD'nin hava saldırılarından birinde fertlerinin tamamının öldüğü iddia edilen bir aileyle ilgili haber yayınlamıştı. Mushtaq, şöyle anlatıyordu gördüklerini:

> "Uçaklar tıpkı bütün mahallede yaptıkları gibi bu evi bombaladılar, yaralıları ve cesetleri hastaneye taşıdılar. Hastaneye gittim. Kadın ve çocuk cesedinden geçilmiyordu, çoğu da çocuktu; çünkü köylüler ve çiftçiler genellikle çok çocukludur. Hayal bile edemeyeceğiniz, inanılmaz bir manzara vardı. Fotoğraf çekiyor, kendimi fotoğraf çekmeye zorluyor, ama bir yandan da ağlıyordum."[41]

El Cezire'nin en tanınmış isimlerinden biri olan Mansour da, şehrin içinde sadece bir avuç gazeteci olduğunu hemen anladığını ve riski çok yüksek de olsa, Felluce'de kalmanın sorumluluğunu taşıdığına inandığını söylüyordu:

> "Bu gerçekleri tüm dünyaya anlatmak istiyordum. Dünyanın, kuşatma altındaki bu insanlara neler olduğunu bilmesini istiyordum. Şehirden ayrılmayı hiç mi hiç düşünmüyordum. Kalmaya ve bu insanlarla kader

birliği yapmaya karar verdim. Eğer ölürlerse, onlarla birlikte olacaktım; eğer kaçıp kurtulurlarsa, onlarla birlikte olacaktım. Hiçbir olasılık üzerinde düşünmemeye, ABD güçleri beni yakalarsa bana ne yapar diye düşünmemeye, ne ailemi ne de başka bir şeyi düşünmemeye karar verdim. Sadece bu insanları düşünüyordum."[42]

Mansour, kuşatmanın ortalarında Felluce'den canlı bildiriyordu:

"Dün gece birkaç tank tarafından hedef alındık, iki kez... Ama kurtulduk. ABD Felluce'den çıkmamızı istiyor, ama biz kalacağız."[43]

Washington, Irak Savaşı'nı ABD ordusunun içinden izleyen Amerikalı embedded muhabirler üzerindeki sıkı kontrolüne rağmen, küresel çaptaki propaganda savaşını kaybediyordu, dolayısıyla ABD'li yetkililer de bu haberciye saldırdı. Beyaz Saray, 9 Nisan'da, ateşkes koşulu olarak *El Cezire*'nin Felluce'den çıkmasını talep etti.[44] Ama reddedildi. Mansour ertesi gün şöyle yazacaktı:

"Amerikan savaş jetleri yeni mevziimizin çevresine ateş açtı ve bir gece önce kaldığımız evi bombaladı. Ev sahibi Hüseyin Samir'i öldürdüler. Ciddi tehdit altında olduğumuz, her görüntü almaya kalkıştığımızda savaş jetlerince hedef alındığımız ve üzerimize ateş açıldığı için yayınlarımızı birkaç günlüğüne kesmek zorunda kaldık."[45]

12 Nisan'da, *El Cezire* televizyonu Felluce'de yaşanan facianın görüntülerini ekrana getirince Kimmitt, bu konudaki sorulara cevaben insanlara, "Kanal değiştirin, yasal, güvenilir ve dürüst haber istasyonlarına geçin," çağrısı yapıyor ve "Amerikalılar'ı, kadın ve çocukları kasten öldürüyormuş gibi gösteren kanallar yasal haber kaynakları değildir. Bunlar propagandadır, yalandır,"[46] diyordu.

Bremer'in üst düzey danışmanı Dan Senor da, *El Cezire*

ve *El Arabiya*'nın 'bölgede olanları yanlış aktardığını ve aslında Koalisyon güçlerine değil de Felluce içinde Amerikalılar'ın cesetlerini parçalayan ve diğer Iraklılar'ı katleden kişiler ile örgütlere yöneltilmesi gereken öfke ve kızgınlığı artırdığını'[47] savunacaktı.

15 Nisan'da Savunma Bakanı Donald Rumsfeld, *El Cezire* haberlerini 'kötü niyetli, doğru olmayan ve bağışlanamaz'[48] diye niteleyerek, Senor'un sözlerini daha da sert ifadelerle tekrarladı. Bir muhabir, Rumsfeld'e, ABD'nin elinde 'sivil can kaybı'na ilişkin sayısal bir veri olup olmadığını' sordu. "Elbette hayır," diye atıldı Rumsfeld:

> "Biz şehirde değiliz. Ama siz birliklerimizin ne yaptığını biliyorsunuzdur; yüzlerce sivili onlar öldürmüş olamaz. (...) Bu televizyonun yaptığı, utanç verici."[49]

Tam da ertesi gündü; İngiliz hükümetinin 'Çok Gizli' ibaresi taşıyan ve İngiliz gazetesi *Daily Mirror*'da haber yapılan bir nota göre, Başkan Bush'un İngiltere Başbakanı Tony Blair'a *El Cezire*'yi bombalamak istediğini söylediği iddia ediliyordu.[50] Bir kaynak *Mirror*'a, "Katar'da ve başka yerlerde *El Cezire*'yi bombalamayı istediğini açıkça söyledi. Bunu yapmak istediğine hiç şüphe yok,"[51] demekteydi.

Ahmet Mansour, *El Cezire*'nin Felluce'den verdiği haberlerin, salt embedded gazeteciler ve ABD askeri sözcülerinin bakış açısıyla anlatılanları dengelediğine inandığını söylüyordu.

"Gazetecilerin ABD ordusuna ait kıyafetler giyip uçaklarda ve tanklarda onlarla beraber dolaşarak haber toplaması ve bildirmesi profesyonellik midir," diye soruyordu Mansour:

> "Çatışmalar her iki taraftan da bildirilmelidir. Biz sivillerin arasındaydık ve oradan bildiriyorduk. Irak'ı işgal eden, bu saldırıyı başlatan Amerikan kuvvetlerinin yanındaysa embedded gazetecileri vardı ve onlar istediklerini bildiriyorlardı. Gerçekler kaybolmasın diye bir denge veya eşitlik yaratmaya çalışıyorduk."[52]

Toplu Cezalandırma

Felluce'de baş gösteren korku ve dehşete ABD'nin şehri bir türlü kontrolü altına alamaması ve Felluceliler'in cesur direnişi de eklenince, diğer Iraklılar da bundan cesaret alarak ayaklanmaya başladılar. Kuşatma sürerken, Irak'ın her yerinden Felluce'ye, şehri savunmak için akın akın insanlar gelmeye başladı. Müslüman Alimler Birliği Başkanı Haris El Dhari, kuşatmanın ortasında Cuma namazına gelen binlerce kişiye, "Felluce savaşı tarihin savaşıdır, Irak'ın savaşıdır, ulusun savaşıdır. Rahim Allah, dökülen kanı yerde bırakma. Katliamın öcünü al. Ordunu işgalcilerin üzerine gönder. Hepsini öldür. Hiçbirini affetme,"[53] diyordu.

9 Nisan'a rastlayan hafta sonu, ABD yetkilileri kendi ifadeleriyle 'ateşkes' ilan ettiklerinde 30 deniz piyadesi öldürülmüştü. Ama en yüksek bedeli ödeyen yine Iraklılar oldu. Hafta boyu süren kuşatmanın sonunda Felluce'de, aralarında 'yüzlerce kadın ve çocuğun'[54] bulunduğu 600 kişi hayatını kaybetti.

13 Nisan akşamı Başkan Bush, Beyaz Saray'ın Doğu Salonu'ndan ulusa şöyle sesleniyordu:

> "Başka ülkelerden Irak'a, saldırıları kışkırtmak ve örgütlemek için teröristler sızmıştır. Gördüğümüz şiddet, bu aşırı uç ve acımasız unsurların gücü ele geçirme girişimidir (...) bir halk ayaklanması değildir."[55]

Fakat dünyanın öteki ucunda binlerce Felluceli şehrini terk edip Irak'ın diğer bölgelerine kaçarken, karşısında hiçbir propagandanın kâr etmeyeceği, korku ve sivillerin ölümleriyle yüklü hikâyelerini de beraberlerinde götürüyordu. ABD'nin Felluce'yi 'yabancı savaşçılar'dan ve 'Baas taraftarlarından kurtaracağız' söylemine rağmen, Felluce'nin yakılıp yıkılmasının ve yüzlerce insanın öldürülmesinin altındaki asıl gerekçenin, 4 Amerikalı paralı askerin (ki çoğu Iraklı'nın gözünde gerçek yabancı asker onlardı) öldürülmesi olduğuna hiçbir Iraklı inanmıyordu. Haitham Saha, Bağdat'ta, Felluce'ye gidecek insani yardım

malzemelerinin boşaltıldığı yerde, "Sırf 4 kişi için Amerikalılar çocukları, kadınları, yaşlıları öldürdüler, şimdi de bütün bir şehir bu yüzden kuşatma altında öyle mi?" diye soruyordu.[56] Yöredeki camilerden birinde bir din adamı ise bir muhabire, "Amerikalı sözleşmelileri öldürenlerin kim olduklarını biliyoruz. Ama Bremer bizimle görüşmek yerine intikam almayı tercih etti,"[57] diyordu.

ABD'nin kurduğu Irak Yönetim Konseyi'nin üyeleri bile çok büyük öfke içindeydiler. Daha 3 ay önce özel konuk olarak Washington D.C.'de Ulusa Sesleniş Konuşması sırasında First Lady Laura Bush'un özel konuğu[58] olarak yanı başına oturan Yönetim Konseyi Başkanı Adnan Paçacı,[59] "Felluce halkının tamamını cezalandırmak doğru değildi. Amerikalılar'ın yaptığı bu operasyonları kabul edilemez ve hukuksuz buluyoruz," diyecekti.[60]

'İhtiyatlı Çözüm Operasyonu' Felluce halkına ölüm getirmeye devam ederken, ABD'nin kurduğu güvenlik gücündeki Iraklılar da iş bırakmaya başladılar; bazıları kuşatmaya direnenlerin safına geçerek, şehir civarında Amerikan güçlerine saldıran unsurlara katıldı. "O günlerde yeni Irak ordusu, sivil savunma, polis ve diğer kolluk kuvvetlerinde her 4 kişiden biri ya taraf değiştirdi ya da işi bıraktı," diyordu Anthony Shadid.[61]

ABD Felluce'nin 'sorumluluğunu' alelacele Iraklı güçlere devretmeye kalkıştığında, deniz piyadelerinin tugaya verdiği 800 AK-47 taarruz tüfeği ile 27 kamyonet ve 50 radyo da direnişçilerin eline geçecekti.[62]

Korgeneral James Conway daha sonra, "Bize Felluce'ye saldırmamız söylendiğinde mevcut düşmanlık seviyesini kesinlikle yükselttiğimizi düşünüyorum,"[63] diye bir itirafta bulunacaktı. ABD açısından kötüye giden bir halka ilişkiler felaketinin ortasında Kimmitt ise şöyle diyordu:

"Felluce halkına asıl toplu cezanın sorumlusunun camilere, hastanelere, okullara sığınan ve kadınlarla çocuk-

ları deniz piyadelerine karşı kalkan diye kullanan o teröristler, o ödlekler olduğunu iddia ediyorum. Deniz piyadeleri sadece Felluce şehrindeki o ödleklerden özgürlüğü geri almaya çalışmaktadır."[64]

Oysa dünyanın çoğunluğu, Felluce halkına reva görülen (ve Arapçada akla İsrail polisinin Filistin halkına yaptıklarını getiren) 'toplu ceza'nın sorumlusu olarak ABD'yi görüyordu. Nitekim BM'nin Irak temsilcisi Lakhdar Brahimi de tam olarak bu ifadeyi kullanacaktı:

"Toplu cezalandırma kesinlikle kabul edilemez ve bir şehrin kuşatılması asla kabul edilemez.[65] Bir şehrin etrafını sarıyorsunuz, o şehri bombalıyorsunuz, insanlar hastaneye gidemiyor. Siz buna ne ad verirsiniz?"[66]

Sonuç olarak, devamı gelecek kuşatmalardan ilkinde, Felluce, sayısı 800'ü bulan Iraklı'nın ölümüne sahne oldu.[67] On binlerce sivil evlerini bırakıp kaçtı ve şehir yerle bir edildi. Ama ABD yine de Felluce'yi ezmeyi başaramadı. Irak'ta bir ABD üstünlüğünden söz etmek bir yana, Felluce, gerilla taktiklerinin işgalciler karşısında işe yaradığını göstermiş oldu. Nisan sonlarında, deneyimli Ortadoğu muhabiri Patrick Cockburn, Irak'tan şöyle bildiriyordu:

"Felluce, Sünni Arap isyanının kalbindeki bu küçük şehir, Irak'taki diğer Sünnilerce dağ köyü gibi bir yer olarak düşünülüyordu. İslamcı, aşiretçi ve eski rejimle sıkı bağları olan bir yer olarak görülüyordu. Herhalde 300 bin kişilik nüfus içinde gerilla sayısı 400'ü geçmiyordu. Ama Verdun veya Stalingrad'da olduğu gibi, bir şehre toptan saldırmakla, ABD Deniz Piyadeleri şehri milliyetçi bir sembole dönüştürmeyi başarmış oldu."[68]

Genelkurmay Başkanı Orgeneral Richard Meyers ise 20 Nisan'da Kongre'de verdiği ifadede operasyonu şöyle savunacaktı:

"Hatırlayacağınız gibi biz şehre, Blackwater'ın güvenlik

görevlilerine, öldürüldükten sonra yakılan ve köprüde sallandırılan 4 çalışanına yapılan mezalim sebebiyle girdik. Oraya gitmek ve bu mezalimin faillerini bulmak zorunda olduğumuz için gittik. Karşımıza, bugün de vahameti artarak devam eden ve halledilmesi gereken koskoca bir sorun yumağı çıktı."[69]

Kasım 2004'te, yüzlerce Iraklı'ya daha ölüm getiren, binlercesini ise evini terk etmeye zorlayan ve ülkedeki öfkeyi tırmandıran daha da büyük bir taarruz yapıldı. ABD güçleri yaklaşık 700 hava saldırısı düzenledi; bu saldırılar Felluce'deki 39 bin binadan 18 bin kadarında hasara ve yıkıma yol açtı.[70] Bu operasyonlarda aşağı yukarı 150 Amerikan askeri öldürüldü. Bu arada, siyasi ve askeri yetkililerin ettikleri yeminlere rağmen, Blackwater pususunun 'failleri hiçbir zaman bulunamadı'.[71]

Böylelikle ABD'nin Felluce'deki katliamının intikamcı doğası daha da belirginlik kazanıyordu. Deniz piyadeleri o meşhur köprünün adını 'Blackwater Köprüsü' olarak değiştirdiler ve içlerinden biri köprü kirişlerinden birinin üzerine siyah keçeli kalemle İngilizce şöyle yazdı:

"2004'te burada katledilen Blackwater'ın Amerikalı Adamları Anısına. Sonsuza dek sadık.*

Not: Hepinizi s...ceğiz."[72]

Gazeteci Dahr Jamail ise daha sonra şu değerlendirmeyi yapacaktı:

"2004 Nisan'ında bir şehir işgal edilip halkı kaçtığı, saklandığı veya katledildiği sırada, Amerika'da medya sayesinde, Irak'ta cesetleri parçalanan insanlarla ilgili hayli büyük bir kamuoyu bilinci oluştu. Ne var ki, cesetlerin parçalanmasıyla ilgili olarak yalnızca o ay edilen binlerce söz arasında 31 Mart sonrası olanlara ilişkin

* 'Semper Fidelis' (*Latince*): Amerikan Deniz Piyadeleri'nin mottosu.

tek bir bahse rastlamış değiliz. (...) Cesetlerin parçalanması, Blackwater'ın paralı askerleri ile diğer profesyonel Amerikalı katillere yapılan bir şeydir, kafaları olmayan Iraklı bebeklere değil."[73]

[1] Seattle Times haber servisi, '8 U.S. Troops Killed in Iraqi Shiite Revolt Anti-U.S. Cleric's Backers Riot; Coalition Calls in Jets, Copters; In Separate Action Today, Marines Move to Retake Control of Fallujah,' *Seattle Times*, 5 Nisan 2004.
[2] Bassem Mroue, 'Marines Tighten the Noose on Rebel Town,' the *Daily Telegraph* (Sydney, Avustralya), 7 Nisan 2004.
[3] Pamela Constable, 'Marines, Insurgents Battle for Sunni City; Death Toll Disputed in Air Attack on Mosque,' *Washington Post,* 8 Nisan 2004.
[4] Bassem Mroue, 'Marines Tighten the Noose on Rebel Town,' the *Daily Telegraph* (Sydney, Avustralya), 7 Nisan 2004.
[5] Pamela Constable, 'Marines, Insurgents Battle for Sunni City; Death Toll Disputed in Air Attack on Mosque,' *Washington Post,* 8 Nisan 2004.
[6] Bassem Mroue, 'Marines Tighten the Noose on Rebel Town,' *Daily Telegraph* (Sydney, Avustralya), 7 Nisan 2004.
[7] *Aynı kaynak.*
[8] *Aynı kaynak.*
[9] Thomas E. Ricks, *Fiasco,* s. 333.
[10] Rajiv Chandrasekaran, 'Anti-U.S. Uprising Widens in Iraq; Marines Push Deeper Into Fallujah; Cleric's Force Tightens Grip in Holy Cities,' *Washington Post*, 8 Nisan 2004.
[11] Thanassis Cambanis, 'Americans Advance on Fallujah,' *Boston Globe*, 8 Nisan 2004.
[12] Rajiv Chandrasekaran, 'Anti-U.S. Uprising Widens in Iraq; Marines Push Deeper Into Fallujah; Cleric's Force Tightens Grip in Holy Cities,' *Washington Post*, 8 Nisan 2004.
[13] *Aynı kaynak.*
[14] Bassem Mroue ve Abdul-Kadir Saadi, "US Bombs Fejullah Mosque; More than 40 Worshippers Killed: Revelutionary Violence Engulfs Iraq,' *Associated Press*, 7 Nisan 2004
[15] Jack Fairweather, 'There Were Bodies by the Road But No One Stopped. We Just Wanted to Get Out of That Hellish Place;' Jack Fairweather Talks to Families Who Fled the Fighting in Fallujah,' *Daily Telegraph* (Londra), 12 Nisan 2004.
[16] Rahul Mahajan, 'Fallujah and the Reality of War,' Commondreams.org 6 Kasım 2004.
[17] David Blair, Alec Russell, and David Rennie, 'Urban Warfare Grips Iraq; US Forces Hit Mosque Compound in Fallujah With Bombs and Rockets; Britons Evacuated as Coalition HQ Is Abandoned to the Mahdi Militia,' *Daily Telegraph* (Londra), 8 Nisan 2004.
[18] Pamela Constable, 'Troops Gaining Grip in Sections of Fallujah,' *Washington Post*, 7 Nisan 2004.

[19] *Aynı kaynak.*
[20] *Aynı kaynak.*
[21] Bing West, *No True Glory*, s. 176.
[22] *Aynı kaynak.*
[23] Thanassis Cambanis, 'Americans Advance on Fallujah,' *Boston Globe*, 8 Nisan 2004.
[24] *Aynı kaynak.*
[25] Patrick Cockburn, 'Iraq: The Descent Into Chaos: US Has Killed 280 in Fallujah This Week, Says Hospital Doctor,' *Independent* (Londra), 9 Nisan 2004.
[26] *Aynı kaynak.*
[27] Anne Barnard, 'Anger Over Fallujah Reaches Ears of the Faithful,' *Boston Globe*, 11 Nisan 2004.
[28] Pamela Constable, 'Marines Try to Quell 'a Hotbed of Resistance,' *Washington Post*, 9 Nisan 2004.
[29] Thomas E. Ricks, *Fiasco*, s. 333.
[30] *Aynı kaynak.*
[31] Jack Fairweather, 'There Were Bodies by the Road But No One Stopped. We Just Wanted to Get Out of That Hellish Place;' Jack Fairweather Talks to Families Who Fled the Fighting in Fallujah,' *Daily Telegraph* (Londra), 12 Nisan 2004.
[32] Dahr Jamail, 'Americans Slaughtering Civilians in Falluja,' *New Standard*, 11 Nisan 2004.
[33] Dahr Jamail, 'Sarajevo on the Euphrates: An Eyewitness Account From Inside the US Siege of Falluja,' TheNation.com (Web), 12 Nisan 2004.
[34] *Aynı kaynak.*
[35] Rahul Mahajan, 'Fallujah and the Reality of War,' Commondreams.org, 6 Kasım 2004.
[36] Dahr Jamail, 'Americans Slaughtering Civilians in Falluja,' *The New Standard*, 11 Nisan 2004.
[37] Jeffrey Gettleman, 'Marines Use Low-Tech Skill to Kill 100 in Urban Battle,' *New York Times*, 15 Nisan 2004.
[38] Joshua Hammer, 'Fallujah: In the Hands of Insurgents,' *Newsweek*, 24 Mayıs 2004: 1. Deniz Piyadeleri Tümeni Dış Sefer Kuvvet Komutanı Korgeneral James T. Conway'in Newsweek'e verdiği demeç: Deniz piyadelerinin hassas silahlar kullanması dolayısıyla şehirde öldürülen Iraklılar'ın yüzde 90-95'inin mücahit olduğunu söyledi.
[39] Jeffrey Gettleman, 'Marines Use Low-Tech Skill to Kill 100 in Urban Battle,' *New York Times*, 15 Nisan 2004.
[40] Mustafa Abdel-Halim, 'U.S. Forces Want Al-Jazeera Out of Fallujah,' IslamOnline.net (Kahire), 9 Nisan 2004.
[41] Transkript, *Democracy Now!* 22 Şubat 2006.

[42] *Aynı kaynak.*
[43] Melinda Liu, 'War of Perceptions: The U.S. Military Is Devising a Plan to End the Siege of Fallujah. But Will It Win on the Battleground of Iraqi Public Opinion?' *Newsweek* (Web exclusive), 29 Nisan 2004.
[44] Mustafa Abdel-Halim, 'U.S. Forces Want Al-Jazeera Out of Fallujah,' IslamOnline.net (Kahire), 9 Nisan 2004: El Cezire Genel Yayın Yönetmeni Wadah Khanfar, Irak Geçici Yönetimi'ne yakın bir kaynağa dayanarak IslamOnline.net'e, Amerikan güçlerinin Felluce'de ortamın yatışması için El Cezire'nin kenti terk etmesi şartını öne sürdüğünü söyledi.
[45] Ahmed Mansour'dan gelen mektubun yazardaki kopyası, 29 Nisan 2004.
[46] Transkript, 'Coalition Provisional Authority Briefing With Brigadier General Mark Kimmitt,' Savunma Bakanlığı Basın Açıklaması, 12 Nisan 2004.
[47] *Aynı kaynak.*
[48] Transkript, Savunma Bakanlığı Olağan Basın Açıklaması, 15 Nisan 2004.
[49] *Aynı kaynak.*
[50] Kevin Maguire ve Andy Lines, 'Exclusive: Bush Plot to Bomb His Arab Ally,' *Daily Mirror* (Londra), 22 Kasım 2005.
[51] *Aynı kaynak.* Not: 2001'de ABD El Cezire'nin Afganistan'daki bürolarını bombaladı, 2003 Nisan'ında sadece El Cezire muhabirlerinin kaldığı Basra oteline roket saldırısı düzenledi, birkaç gün sonra televizyonun Irak muhabiri Tareq Ayoub Bağdat'ta öldürüldü, birkaç El Cezire muhabiri de (Guantánamo da dahil) hapse atıldı, bazıları işkenceye maruz kaldıklarını söylediler. Askeri saldırıların yanı sıra ABD destekli Irak hükümeti televizyonun Irak'tan yayın yapmasını yasakladı.
[52] Transkript, *Democracy Now!* 22 Şubat 2006.
[53] Anne Barnard, 'Anger Over Fallujah Reaches Ears of the Faithful,' *Boston Globe*, 11 Nisan 2004.
[54] Christina Asquith, 'Refugees Tell of Rising Anger in Fallujah,' *Christian Science Monitor*, 14 Nisan 2004.
[55] Transkript, 'Başkan'ın Prime Time Basın Toplantısında Ulus'a Seslenişi,' Beyaz Saray, 13 Nisan 2004.
[56] Anne Barnard, 'Anger Over Fallujah Reaches Ears of the Faithful,' *Boston Globe*, 11 Nisan 2004.
[57] Jack Fairweather, 'There Were Bodies by the Road But No One Stopped. We Just Wanted to Get Out of That Hellish Place;' Jack Fairweather Talks to Families Who Fled the Fighting in Fallujah,' *Daily Telegraph* (Londra), 12 Nisan 2004.
[58] Beyaz Saray basın bülteni. 20 Ocak 2004. Laura Bush ile Paçacı'yı yan

yana gösteren fotoğraf eşliğinde; Bayan Bush'un özel konuğu Irak Yönetim Konseyi Başkanı Dr. Adnan Paçacı, Başkan Bush'un 20 Ocak 2004 Ulusa Sesleniş konuşması sırasında, Bush Paçacı'ya: 'Amerika, siz özgür ve barış içinde bir ulus yaratırken, sizin ve Irak halkının yanındadır.'

[59] Anne Barnard, 'Anger Over Fallujah Reaches Ears of the Faithful,' *Boston Globe*, 11 Nisan 2004.

[60] Anne Barnard, 'Anger Over Fallujah Reaches Ears of the Faithful,' *Boston Globe*, 11 Nisan 2004.

[61] Anthony Shadid, *Night Draws Near*, s. 373.

[62] Rajiv Chandrasekaran, 'Key General Criticizes Nisan Attack in Fallujah Abrupt Withdrawal Called Vacillation,' *Washington Post*, 13 Eylül 2004.

[63] *Aynı kaynak.*

[64] Transkript, Geçici Koalisyon İdaresi Basın Açıklaması, Savunma Bakanlığı haber transkripti, 12 Nisan 2004.

[65] Thanassis Cambanis, 'U.N. Envoy Offers Plan for Interim Government,' *Boston Globe*, 15 Nisan 2004.

[66] Transkript, *This Week With George Stephanopoulos*, ABC, 25 Nisan 2004.

[67] Dahr Jamail, 'Vigilant Resolve,' DahrJamailIraq.com, 15 Şubat 2005.

[68] Patrick Cockburn, 'The Failure in Iraq Is Even Deeper Than People Imagine,' *Independent* (Londra), 17 Nisan 2004.

[69] Transkript, Senato Silahlı Hizmetler Komitesi Oturumu, 20 Nisan 2004.

[70] Bill Sizemore ve Joanne Kimberlin, 'Blackwater: When Things Go Wrong,' *Virginian-Pilot*, 26 Temmuz 2006.

[71] *Aynı kaynak.*

[72] Fallujah Köprüsü'nün AFP/Getty fotoğrafı.

[73] Dahr Jamail, 'Vigilant Resolve,' DahrJamailIraq.com, 15 Şubat 2005.

10
BAY PRINCE WASHINGTON'A GİDİYOR

Irak'ın işgalinden önce 'sivil sözleşmeliler' denildiğinde kimsenin aklına cehennemin içinde ciplerini oradan oraya sürüp duran, silahlı ve kurşungeçirmez yelekli adamlar gelmiyordu. İnsanlar genelde onların inşaat işçileri olduğunu düşünüyordu. Bu, Irak'ta ve Afganistan'da görevlendirilen pek çok özel askerin aileleri için de geçerliydi. Onlara göre sevdikleri, 'sivil sözleşmeli' değildi. Ama aile arasında konuşulduğunda sık sık 'Özel Kuvvetler'de oldukları veya 'orduya' çalıştıkları söylenirdi. Gerçek patronlarının veya unvanlarının bir önemi yoktu, zira Irak'ta veya Afganistan'da yaptıkları aslında her zamanki işleriydi: Ülkeleri için savaşıyorlardı.

Irak'ta öldürülen bir Blackwater sözleşmelisinin anne babası, oğullarını 'Irak'ta çalışmaya sevk edenin derin yurtseverlik duygusu ve sağlam Hıristiyanlık inancı'[1] olduğunu söylüyordu ve bu, özel askeri camiada ortak bir duyguydu. Dolayısıyla, 31 Mart 2004'te '4 sivil sözleşmeli'nin Felluce'de pusuya düştüğü haberi ABD'ye ulaştığında, bu adamların aileleri herhangi bir bağlantı kurma gereği duymadı. Sonuçta sevdikleri insanlar sivil değil, askerdi.

Jerry'nin annesi Danica Zovko, 'Amerikalı sözleşmeliler'in öldürüldüğü haberini Ohio'da radyodan duymuştu.[2] Felluce'den görüntüler gelmeye başlayınca oğluna hemen bir e-posta göndererek ona dikkatli olmasını tembihlemiş ve 'Irak'ta, tıpkı Somali'deki gibi insanları öldürüyorlar,'[3] diye yazmıştı.

Scott'ın annesi Katy Helvenston-Wettengel ise Leesburg Florida'daki evinin çalışma odasında, sırtı televizyona dönük halde çalışıyordu.[4] "Masamda oturmuş çalışıyordum,

arkada da *CNN* açıktı. Birden öğle haberleri dikkatimi çekti; dönüp baktığımda yanan aracı gördüm ve 'Ah, aman Tanrım' dedim içimden," diye anımsıyor. O anda kendi oğlunun korkunç ölümünü izlemekte olduğu aklına hiç gelmemiş:

> "Sözleşmeliler denilince aklıma, boru hatlarında veya benzer bir yerde çalışan inşaat işçileri geliyordu. Görüntülerin çıldırtıcı olduğunu düşündüğümden kanal değiştirdim, daha fazla bakamazdım."

Helvenston-Wettengel işine devam etmiş, ama neden sonra, haberde adamlardan 'güvenlik sözleşmelileri' diye bahsedildiğini duyunca tedirgin olmuş:

> "Dedim ki, 'Tanrım, Scotty bir güvenlik sözleşmelisi, ama o Felluce'de değil. O Bağdat'ta Paul Bremer'i koruyor.' Diğer oğlumu, Jason'ı aradığımda bana, 'Anneciğim gereksiz yere üzülüyorsun' dedi. Zaten ben de oğlumun Irak'a daha birkaç gün önce vardığını düşünüyor, henüz göreve çıkmış olamaz diyordum."

Helvenston-Wettengel o öğleden sonra bir toplantıya katılmak üzere dışarı çıktı, akşam 19.00'da eve döndüğünde telesekreterin ışığının yanıp söndüğünü gördü, 18 yeni mesaj gelmişti:

> "İlk 4'ü Jason'dandı ve 'Anneciğim Blackwater'mış. Pusuya düşürülenler Blackwater'ın adamlarıymış' diyordu."

Helvenston-Wettengel, Blackwater merkezini arayıp karşısına çıkan kadına, "Ben Katy Helvenston, Scotty'nin annesiyim," demiş ve "Scotty iyi mi?" diye sormuş. Blackwater temsilcisi bilmediğini söyleyince, Helvenston-Wettengel, "12 saat oldu. Bilmiyorum da ne demek?" diye bağırmış. Blackwater temsilcisi, ona, şirketin Irak'taki sözleşmelileriyle bir tür 'Reverse 911'* sistemiyle bağlantı kurmakta olduğunu söylemiş:

---

*Acil durumlarda, hızlı temas sağlayan ve halkın bilgilendirilmesi için de kullanılan iletişim sistemi. 911 acil durumlarda aranacak servislerle (itfaiye, polis vb.) iletişim için kullanılan telefon numarası olduğundan, başına, 'terslik' anlamına gelen 'reverse' kelimesi eklenmiştir.

"Orada 400 kadar sözleşmeli bulunduğunu ve 250'sinin kayıt yaptırmış olduğunu söyledi. 'Aralarında Scotty de var mı?' diye sorduğumda da kadın, 'Hayır' yanıtını verdi."

Helvenston-Wettengel, belki herhangi bir şey öğrenirim umuduyla Blackwater'ı her saat başı aradığını söylüyordu. Bu arada, haritada Felluce'nin yerini bulmuş ve anlamış ki Bağdat'tan çok da uzak değil. Gece yarısı artık oğlunun öldüğünü hissediyormuş:

"Scotty beni sık sık telefonla arar ve e-posta gönderirdi. Beni arardı ve iyi olduğunu bildirirdi, çünkü ne kadar endişelendiğimi biliyordu. Bunu çok iyi biliyordum."

Aileler Felluce'de sevdiklerinin başına gelenlerin şokunu ve dehşetini üzerlerinden atmaya çalışırken, dünya da (Washington'daki pek çok seçilmiş de dahil) savaşın ne denli özelleştirilmiş olduğunu ve Blackwater'ın ölen adamları gibi özel sözleşmelilerin işgalin nasıl da ayrılmaz bir parçası haline geldiklerini görmeye başlıyordu.

1991 Körfez Savaşı'nda koalisyon tarafından konuşlandırılan her 60 kişiden biri sözleşmeliydi. 2003 işgalindeyse bu oran üçte bire yükselmişti.[5]

Erik Prince içinse, Felluce katliamı ve Necef çatışması, hayal bile edilemeyecek bir fırsat yarattı: Tam da senatörler ve Kongre üyeleri Irak'taki işgali (ve ortak kazancı) sürdürmede paralı askerlerin gerekliliğini kabul etmeye başlamışken, Prince ile maiyeti, sözüm ona hasar kontrolü ve brifing adı altında Washington'ın güç simsarlarıyla temasa geçebilecek ve onlara Blackwater'ın askeri özelleştirme vizyonunu satabilecekti.

Ayarlamak isteseler olmayacak bir zamanlama ile Blackwater, ağır hasta birine, tam da en şiddetli ağrıların baş gösterdiği anda yeni bir ağrı kesici öneren ilaç mümessili gibi şanslı bir pozisyona geçivermişti.

Blackwater'ın Lobicileri

Felluce pususunun ertesi günü Erik Prince, o dönemin çoğunluk lideri Tom DeLay'in[6] üst düzey bürokratlarınca kurulan, nüfuzlu Cumhuriyetçi lobi firması Alexander Strategy Group'taki (ASG) ortağı, kadim dostu Paul Behrends'in yanına gitti. ABD Deniz Piyade Kolordusu İhtiyat Birliği'nden Yarbay Behrends, vaktiyle Başkan Reagan'ın yardımcılarından California temsilcisi Cumhuriyetçi Kongre Üyesi Dana Rohrabacher'in üst düzey ulusal güvenlik danışmanlığını yapmıştı. Prince ile Behrends'in dostluğu uzun yıllara dayanıyordu; 1990 ile 1991 arasında genç Prince, Rohrabacher için Behrends ile beraber çalışmıştı.[7] İki adam arasında, Blackwater büyüdükçe pekişecek yakın siyasi, ticari ve dini ortaklığın temeli de bu birliktelikle atılmıştı.

Behrends, Blackwater adına lobiciliğe Mayıs 1998'de başlamış ve kriz yönetiminden dış ilişkilere kadar çok geniş bir yelpazede şirketin savunuculuğunu üstlenmişti.[8] O ay, Behrends'in firması Boland&Madigan, temsilci Rohrabacher ile İkinci Anayasa Değişikliği'nin bir başka 'yılmaz savunucusu' Temsilci John Doolittle'ı, Blackwater'ın büyük açılışı için Prince'in Moyock'taki tesisine 'teslim etmişti'; elbette masraflar şirkettendi.[9]

Prince (Behrends'in lobi desteğiyle) Blackwater imparatorluğunu büyütürken, Behrends de Blackwater adına terörle savaş ve kazanç sahalarındaki cepheleri oluşturacak dış politika alanlarına el atıyordu.

İlgilendiği konular arasında, petrol devi Unocal öncülüğünde, Taliban yönetimindeki Afganistan'dan bir boru hattı geçirmeyi amaçlayan çok değerli Büyük Petrol Projesi de vardı. Behrends, projede Unocal'un ortağı Delta Oil adına lobicilik yaparak ABD'nin Afgan yönetimini resmen tanıması için uğraşmıştı.[10]

Prince ve Behrends'in eski patronu Rohrabacher, bu ülkeyle, (ABD'nin Afganistan'daki Sovyet işgaline karşı mü-

cahitleri hararetle desteklediği Reagan dönemi Beyaz Saray'ında konuşma metni yazdığı günlerden beri) yani, çok uzun zamandır ilgileniyordu. ABD destekli çeşitli 'özgürlük savaşçıları'na aşırı merakıyla tanınan Rohrabacher, 1988'de Afganistan'a gitmiş ve resmen Kongre üyesi olmadan önce, Sovyet güçlerine karşı direnişlerinde mücahitlerin yanında yer almıştı.[11] Dolayısıyla 11 Eylül sonrasında Afganistan içindeki operasyonları yürütmek üzere anlaşma yapılan ilk özel askeri firmalardan birinin Blackwater olması sürpriz değildi.

Prince ve Behrends birlikte uzunca bir süre, Reagan yönetiminin emektarlarınca (ki aralarında İran-Kontra skandalının* başaktörleri de vardı) kurulup yönetilen Uluslararası Hıristiyanlara Özgürlük (CFI) adlı Evanjelik misyoner örgütün yönetim kurulunda bulunmuşlardı. Örgütün kurucusu ve başkanı Jim Jacobson ilk siyasi deneyimini, Erik Prince'in dostu ve velinimeti Gary Bauer'e (onun Reagan'ın Politika Geliştirme Bürosu'nu yönettiği sırada emrinde çalıştığı günlere) borçluydu. Jacobson, George H. W. Bush yönetiminde de görev yapmıştı. Beyaz Saray'ın Irak ve Afganistan'daki savaşlarını Hıristiyanları savunmada yetersiz kaldığı için eleştiren CFI, Bush yönetiminin terörle savaşını büyük bir heyecanla destekliyordu.

Felluce pususu yaşandığında, birkaç lobici firma vardı ki bunlar Capitol Hill üzerinde, Cumhuriyetçi Parti'nin 'K Caddesi'** Projesi'nin ana unsurlarından biri olan ASG'den daha etkiliydi. Kongre izleme grubu Public Citizen'e göre, söz konusu proje çerçevesinde lobiciler, 'Cumhuriyetçi Par-

* İrangate skandalı: Reagan döneminde 1987'de ABD yönetiminden bazı kişilerin İran'a silah satması ve sağlanan gelirin yasadışı bir yolla Nikaragua'da dönemin solcu yönetimini devirmeye çalışan sağcı isyancıları desteklemede kullanılmasının anlaşılmasıyla patlak veren skandal. ABD ile İran arasında silah ve çeşitli askeri malzeme satışına ilişkin resmi olmayan görüşmeler, Kasım 1986'da Lübnan'daki bir yerel gazete tarafından ortaya çıkarılmıştır.

** Washington'ın ünlü K Caddesi'nden, lobi şirketlerinin bürolarının bu cadde üzerinde bulunması nedeniyle yasama, yürütme ve yargıdan sonra 'dördüncü kuvvet' diye söz edilir.

ti'nin Kongre'de çoğunluğu koruması amacıyla müşterilerinden muazzam miktarda para toplamıştı. Bu sadakate karşılık, liderler de lobicilere karar mercilerine erişim olanağı ve müşterilerine yasal ayrıcalıklar tanıyordu.'[12]

Behrends ve ortakları, Prince ve Blackwater adına çalışmaya başlamak için hiç zaman kaybetmediler. Felluce katliamından sonra Blackwater'ın hizmetine sunulan ASG'nin sözcülerinden Chris Bertelli şöyle diyordu:

> "Blackwater reklam peşine düşmediği gibi, sözleşmelilerin başına gelen her şeyi de sorup soruşturmadı. Medya ve Kongre'yi, Blackwater'ın yaptıkları konusunda eğitebilmek için elimizden geleni yapmak istedik."[13]

Pusudan bir hafta sonra Erik Prince, Senato Silahlı Kuvvetler Komitesi'nden en az dört üye ile birlikte oturuyordu ve aralarında Komite Başkanı John Warner da vardı.[14] Eski bir Donanma SEAL'ı olan Blackwater yöneticisi Patrick Toohey de, tıpkı Behrends gibi Kongre'deki oturumlarda Prince'e eşlik ediyordu.[15] Warner ile birlikte, biri Tahsisler Komitesi Başkanı ve Alaska Temsilcisi Ted Stevens, diğeri de Virginia Temsilcisi George Allen olmak üzere iki önemli Cumhuriyetçi senatörün de hazır bulunduğu toplantıyı ayarlayan, Senatör Rick Santorum idi.[16]

Toplantı öncesinde Prince, Temsilciler Meclisi'nden askeri ihaleleri denetleyen etkili Cumhuriyetçilerle yüz yüze görüşmeler yapmıştı. Bu Cumhuriyetçiler arasında Temsilciler Meclisi çoğunluk lideri ve ASG'nin patronu Tom DeLay, Temsilciler Meclisi İstihbarat Komitesi Başkanı (ve geleceğin CIA başkanı) Porter Gross, Temsilciler Meclisi Silahlı Kuvvetler Komitesi Başkanı Duncan Hunter ve Temsilciler Meclisi Tahsisler Komitesi Başkanı Temsilci Bill Young vardı.[17]

Bu toplantılarda neler konuşulduğu hâlâ bir sırdır. Zira ne Blackwater ne de Kongre üyeleri bunları kamuoyu

önünde tartışmış değil. Ama kesin olan bir şey vardı: Gün şirketin günüydü.

Ortalarda görünmekten sakınan Erik Prince ve çevresindeki diğer şirket yöneticileri, bağlantıları kuvvetli ASG tarafından yönlendirilirken, Blackwater bir yandan ABD hükümetiyle (iş anlaşmalarında) paralı askerlere ilişkin düzenlemeleri şekillendirmede kilit rollerden birini kapmış, bir yandan da yeni edindiği şöhreti paraya çevirmeye başlamıştı.[18]

ASG'den Bertelli, "31 Mart'taki olaylardan ötürü Blackwater'ın Washington'da yüzünü gösterme ve tutarlı bir mesaj verme ihtiyacı da artmıştır. Faaliyetlerine ilişkin birtakım federal düzenlemeler var, ama bunlar genellikle derli toplu değiller; eksik olan, bir endüstri standardı. İşte uğraşmak istediğimiz şey de, kesinlikle budur,"[19] diyordu.

Mayıs ayında Blackwater, 'Kongre ve Pentagon'un tüm özel güvenlik ve diğer yüklenici firmaların ve bu firmalardaki çalışanların muvazzaf askerlerle aynı yasal düzenlemeye tabi kılınması girişimlerini engellemeye dönük lobi faaliyetlerine öncülük edecekti.'[20] Bertelli, "Sivillere Askeri Ceza Kanunu (UCMJ) uygulanmamalıdır, çünkü Silahlı Kuvvetler'e katıldığınızda aslında Anayasal haklarınızdan da vazgeçiyorsunuz; sivilken farklı bir yasal sisteme tabi oluyorsunuz,"[21] diyordu.

Ne var ki iki yıl sonra, Blackwater'ın bütün çabalarına rağmen bu ifade, sözleşmelileri UCMJ'ye sokmayı öngören 2007 savunma harcamaları yetki yasasına girecekti.

Haziran ayında Blackwater'a, ABD hükümetinin en değerli uluslararası güvenlik işlerinden biri verildi. Şirket, diplomatları ve ABD tesislerini koruyacaktı.[22] Bremer, Irak'taki faaliyetlerinde şirkete sınırsız bir dokunulmazlık bahşettiği için, onu koruma işini de Blackwater üstlenmişti.[23]

Ancak, Blackwater yöneticileri Capitol Hill'de Cumhuriyetçi Parti seçkinlerinin aklını çelmekle meşgulken, Kong-

re'deki başkaları da Blackwater'ın adamlarının (o gün Felluce'de yaptıkları bir yana) Irak'ta ne iş yaptıklarını sorgulamaya başlamıştı. Pusudan bir hafta sonra Rhode Island temsilcisi Jack Redd'in başını çektiği 13 Demokrat senatör, Donald Rumsfeld'e bir mektup yazarak, Pentagon'un Irak'ta faaliyet gösteren ama Iraklı olmayan 'özel silahlı personelin tam listesi'ni açıklamasını istediler. Senatörlerin mektubu şöyleydi:

> "Bu güvenlik sözleşmeliler, silahlı ve askeri güçlerden, özellikle de özel harekât güçlerinden ayırt edilemeyecek şekilde faaliyet gösteriyorlar. Buna rağmen, bu özel güvenlik şirketleri askeri kontrol altında olmadıkları gibi Amerikan askeri personelinin davranış kurallarını düzenleyen kurallara da tabi değiller.[24]
>
> Birleşik Devletler, hükümetin kontrolü dışında hareket eden ve yalnızca kendilerine ücret ödeyenlere minneti olan özel orduların varlığına izin vermişse, bu tehlikeli bir emsal oluşturacaktır."

Demokrat senatörler, 'düşman ateşi altındaki bir bölgede güvenliğin klasik bir askeri görev' olduğunu, bu görevin 'özel sözleşmelilere havale edilmesinin ciddi kuşkular doğurduğunu' savunuyorlardı. Ama Rumsfeld bu mektuba yanıt vermedi.[25] Bunun yerine, Irak'ı yeniden yapılandırma kapakları sonuna kadar açıldı ve bu yoldan şirketlere paralı asker anlaşmaları sel gibi aktı.

New York Times'ın da açıkça dillendirdiği üzere, "Ölümcül direniş ile milyarlarca dolar yardım parası birleşince, savaş bölgesindeki etkili piyasa güçlerinin dizginleri boşaldı. Yeni güvenlik şirketleri büyük bir hırsla iş yapma çılgınlığına kapılmış ve kârlı anlaşma yarışına girmişlerdi."[26]

Felluce pususundan iki hafta sonra, Blackwater Moyock arazisi üzerinde yeni, büyük bir tesis (2 bin 600 metrekarelik bir idari bina) inşa etme planını açıkladı.[27] Bittiğinde 5 bin 950 metrekarelik, yani başlangıçta planlananın

iki mislinden daha büyük olacaktı.[28] Yerel yönetimin itirazından ötürü 6 yıldır proje için izin alamayan Blackwater için bu büyük bir gelişme idi. Pusuyu izleyen günlerde yerel yönetim yetkilileri, şirketin genişlemesine uygun yerel düzenlemeler yapmak için uğraştılar. Bu yeni izinlerle, Blackwater'ın ateşli silahlar için atış sahaları ve paraşüt indirme alanları yapıp işletmesine, göğüs göğüse vuruşma eğitimine, yakıcı silahlar, otomatik taarruz silahları ve ayrıca patlayıcı eğitimi vermesine yeşil ışık yakılmıştı.[29] Şirket Başkanı Gary Jackson burası için, "Uluslararası karargâhımız olacak," diyordu.[30]

Yine aynı sıralarda, yani Felluce vakasından sadece iki hafta sonra, Blackwater ilk 'Dünya SWAT Konferansı ve Müsabakası'na ev sahipliği yapacağını da duyurdu. Konuyla ilgili basın açıklamasında şöyle denmekteydi:

> "Dünya tarihi boyunca en kritik vakalarımıza etkin olarak karşılık verebilecek kadın ve erkeklere hiç bu kadar ihtiyaç duyulmamıştır. Dünyanın en büyük ateşli silah ve taktik eğitim tesislerine sahip Blackwater USA, daha önce hiç duyulmamış bu ihtiyacı karşılamak için bir konferans düzenlemiştir."[31]

Şirket, 'rehine krizlerinin çözülmesi, intihar bombacısının profilinin çıkarılması, kritik vakaları idare etme ve atlatma psikolojisi'[32] gibi pek çok konudaki atölye çalışmalarıyla övünüyordu.

Konferans bölümünden sonra da, ABD ve Kanada'dan takımların spor kanalı ESPN tarafından yayınlanacak müsabakalarda yarışacağı bir SWAT Olimpiyatı yapılacaktı. Gary Jackson, basın konferansında Felluce pususuyla ilgili soruları yanıtlamayı reddederek konuyu yeniden SWAT müsabakalarına döndürmeyi başaracak,[33] Felluce'nin adı sadece papazın müsabakayı takdis etmesi sırasında geçecekti. Jackson, oyunların açılışında muhabirlere, "Normal bir haftayla kıyaslanırsa bir tatil gibi," diyordu.[34]

Konferansta, *On Killing* (Öldürme Üzerine) kitabının yazarı ve Killoloji* Araştırma Grubu'nun kurucusu emekli Kara Yarbay David Grossman, bir otelin balo salonunda toplanan katılımcılara mikrofon elinde bir aşağı bir yukarı dolaşarak konuşma yapıyordu.[35] El Kaide terörü ve okul baskınlarıyla yüklü 'yeni bir Karanlık Çağ'dan bahsediyordu:

"Kötü adamlar tüfekleri ve çelik yelekleriyle gelecekler! Bir günde hayatımızı yerle bir edecekler!"

Dünya, Grossman'ın deyişiyle, koyunlarla doluydu ve onları kurtlardan korumak da savaşçıların (Blackwater Konferansı'nda toplanan türden adamların) göreviydi. "Savaşçı ruha sarılın!" diye bağırdı:

"Şu pis, çirkin *öldürme* sözcüğünü benimsemiş savaşçılara ihtiyacımız var!"

Bu arada Gary Jackson, Blackwater'ın otomatik e-posta dağıtıcısına, ABD'nin yakın tarihindeki en deneyimli casuslarından, Dışişleri Bakanlığı'nın terörle mücadele şefi, akşam yemeklerinin 'fantastik' konuşmacısı J. Cofer Black'in performansını kaçırmamalarını tavsiye eden bir e-posta gönderdi.[36] Black, 11 Eylül sonrasında CIA'in Terörle Mücadele Bölümü'nün başkanı olarak, Beyaz Saray'ın bin Ladin avına öncülük etmişti. Felluce pususundan bir yıl sonra da şirketin başkan yardımcısı olarak Blackwater'a girecekti. Black, şirketin imparatorluğunu genişletip nüfuzunu artırırken işe aldığı eski üst düzey yetkililerden sadece biriydi.

Blackwater ABD'de çizdiği muhteşem büyüme grafiğiyle paralı asker endüstrisinin öncüsü olup çıkmıştı. Ticari dergi *PR Week* şöyle bildiriyordu:[37]

"Artan şiddet bu hafta dikkatleri, ABD özel güvenlik firmalarının - Pentagon'la anlaşmalı paramiliterler olarak Irak'ta faaliyet gösteren küçük orduları - üzerine çekti. Bir yandan bu şirketlerle ilgili düzenlemenin genişletilmesi talepleri artarken, öte yandan onlar da ses-

* Killoloji: İnsanların başka insanları öldürmesi olgusunu inceleyen bilim dalı.

lerini duyurmak için Washington'da varlıklarını artırıyorlar. (...) Ön safta, 31 Mart'ta Felluce'de 4 adamını kaybeden Kuzey Carolina firması Blackwater USA var."

Blackwater iyi bağlantıları bulunan ASG lobicilerini kullanarak hizmetlerini tanıtmaya başlayınca, diğer paralı asker firmaları da onu izledi. Hepsi de paralı askerlikte çok para olduğunu anlamışa benziyordu. California merkezli Steele Foundation - ki Irak'a adam yollayan ilk özel güvenlik şirketleri arasındaydı - Washington'daki 'hükümetle stratejik ilişkilerini' idare etmede yardımcı olması için, Balkan krizinin başlıca aktörlerinden eski Büyükelçi Robert Frowick'i 13 Nisan 2004'te işe aldı.[38]

Londra merkezli paralı asker tedarikçisi Global Risk Strategies (GRS) o ay Washington D.C.'de kendi lobi çalışmalarını yürüteceği merkez ofisini kiralayacaktı. "D.C.'nin tümüyle farklı bir tarzda çalıştığının tamamen farkındayız," diyordu GRS'nin yöneticisi Charlie Andrews:

"Şirketimiz için, işlemlerde ve D.C. protokollerinde bize yol gösterecek bir destekleyici kuruluşa ihtiyacımız var."[39]

Özel askeri şirketlerin hararetli lobi faaliyetlerinin ortasında Senatör Warner da, *New York Times*'a paralı askerlerle ilgili görüşünü şöyle aktarıyordu:

"Ben onlara bu mücadeledeki sessiz ortaklarımız diyorum."[40]

Erik Prince'in, Warner ve öteki Cumhuriyetçi senatörlerle buluştuğu günün ertesinde, ASG'nin yeni sözcüsü Chris Bertelli, Blackwater ile çalışmak için başvuran eski asker sayısındaki kayda değer artışla övünüyordu:

"Kızgınlar ve (bize) 'beni alın' diyorlar."[41]

Felluce pususundaki çarpıcı görüntüler karşısında Bertelli, 'tehlikelerin görünürlüğü, kurşunların yoluna çıkmak zorundaki insanların maaşlarını yükseltebilir ve bu da doğaldır,'[42] diye düşünüyordu.

Nisan ayı sonlarına gelindiğinde *New York Times* şöyle bir haber yapıyordu:

> "Kimi askeri liderler, günlük 500 ile 1.500 dolar kazancın cazibesi en deneyimli Özel Harekâtçılardan bir kısmını, tam da hizmetlerine en çok ihtiyaç duyulduğu bir zamanda hortumluyor diye açık açık sızlanıyor."[43]

Irak'ta durum hızla kötüye gidiyordu. 13 Nisan günü İngiliz savaş muhabirleri Robert Fisk ile Patrick Cockburn Bağdat'tan, "Irak'ta son 8 günde en az 80 yabancı paralı asker (ABD'den, Avrupa'dan ve Güney Afrika'dan toplanıp getirilmiş, Amerikan şirketleri için çalışan güvenlik görevlileri) öldürüldü,"[44] diye bildiriyorlardı.

Ülkeyi sarsan şiddet 'yeniden yapılanma çalışmalarının büyük kısmının' durmasına yol açarken, rekor sayıda sözleşmeli ya öldürülüyor ya da kaçırılıyordu.[45] 31 Mart Blackwater pususundan sonraki ay 50 kadarı kaçırılmıştı.[46] Yabancı sözleşmelilerin (Washington'ın işgal ve yeniden yapılanma operasyonlarına destek olsun diye getirilmiş olan sözleşmelilerin) yardım görevlilerinin ve gazetecilerin hedef alınması, Irak'ta ABD ile savaşan güçlerin başlıca finans kaynağı olmuştu.

ABD'nin fidye ödememe gibi bir resmi politikası varsa da, gizli bir ABD hükümet raporunda, bu direniş gruplarının fidyelerden tahminen yılda 36 milyon dolara varan meblağlar topladıkları belirtiliyordu.[47]

Nisan 2004'te Rusya, Irak'tan 800 kadar sivil işçiyi geri çekti,[48] Almanya da aynısını yaptı.[49] Bu arada üst düzey bir Iraklı yetkili, o ay 1.500'ün üzerinde yabancı sözleşmelinin ülkeyi terk ettiğini söylüyordu.[50] *Fortune* dergisi, 'Şiddetteki bu ani tırmanış, tam da hükümet 10 milyar dolarlık yeni anlaşmalar dağıtıyorken, Halliburton ve Bechtel gibi şirketler oradaki varlıklarını güçlendirmeye çalışıyorken gündeme geldi,' diye bildiriyordu.[51]

ABD daha fazla iş ortağı çekmeye uğraşıyordu ve yeni

işletmeleri ayartmak için bir dizi uluslararası konferans düzenledi. Irak ve Afganistan Yatırım ve Yeniden Yapılandırma Görev Gücü Başkan Yardımcısı Joseph Vincent Schwan, "Roma'da 300 şirket vardı ve ilgi öylesine büyüktü ki, biz de bir ek salon açmak zorunda kaldık," diyordu.[52] Schwan, Dubai'de benzer bir konferansta 550 şirketin, Philadelphia'da da 250 şirketin daha boy gösterdiğini söyleyerek böbürlenecekti. ABD Ticaret Odası da Sydney'den Seul'e ve Londra'ya dek tüm dünyaya, 'Irak'ta İş Yapmak' başlıklı bir PowerPoint sunumu dağıtıyordu.[53]

Felluce pususundan üç hafta sonra Dubai'de yapılan ve yerel basın tarafından 'Irak'ta taşeronluktan milyarlarca dolar kazanma fırsatı' olarak nitelenen konferansta, Schwan müstakbel yüklenici firmalara şöyle seslenecekti:

"Irak hayatınızın fırsatını sunuyor."[54]

Ancak bu fırsatı nakde çevirmek için güvenlik zorunluydu ve yüklenici firmalar, paralı asker kiralama faturalarını da yeni maliyetlerine yüklemeye teşvik ediliyorlardı. Bir kamu hizmeti olarak 'Irak'ta İş Yapmak' kiralanacak paralı asker şirketlerinin bir listesini de içeriyordu.[55]

Bu arada yeni atanan ABD Özel Irak Başmüfettişi Stuart Bowen Jr., Irak'ta paralı asker hizmetlerine olan talebin boyutunu şöyle açıklıyordu:

> "Beklentim şu; Koalisyon Güçleri iç güvenliği yeterince sağlayacak, dolayısıyla şirketlerin kendi güvenlikleri için tutmaları gereken sözleşmeli ihtiyacını da bertaraf edeceklerdir. Ama mevcut tehdit durumu, yüklenici firma paralarının çok büyük bir kısmının özel güvenliğe tahsisini gerektirmektedir."[56]

Blackwater gibi şirketlerden özel güvenlik hizmeti talebinin durmadan artmasının bir sonucu olarak, işgale hizmet sunan şirketler, CPA'ya koruma maliyeti olarak çok daha fazla fatura çıkarmaya başladılar.

"Kulağıma gelen rakamlar yüzde 25'i buluyor," diyordu Bowen; oysa en başta, Halliburton gibi özel şirketlere

güvenlik için 'yeniden yapılanma' bütçesinin yüzde 10'unun ödeneceği hesap edilmişti.[57] Kara Kuvvetleri'nin tedarik anlaşmalarından sorumlu Pentagon yetkilisi de Bowen'ın hesabını teyit ediyordu.[58]

The Times, 'Güvenlik görevlilerine talebin büyük bölümünü ABD ordusu yaratmıştır,' diye yazıyordu:

> "Eskiden orduya ait olan görevlerin pek çoğunu, kendileri de korunmaya ihtiyaç duyan özel yüklenici firmalara ihale etmiştir."[59]

ABD (birliklerin yiyecek, yakıt, su ve barınma ihtiyaçlarının karşılanması gibi) temel hizmetlerden pek çoğunu özelleştirdiği ve özel şirketleri işgalin zorunlu parçaları haline getirdiği içindir ki, Bush yönetimi, durum aşırı ölümcül bir hal aldığında sözleşmelileri kullanmamayı düşünmedi bile.

İşgal yetkililerinden Bruce Cole, "Sırf güvenlik maliyetleri yükseldi diye durmayacağız,"[60] diyordu. Dahası yönetim, daha çok şirkete daha fazla para ödeyerek ve paralı asker endüstrisindeki etkileyici büyümeyi misliyle teşvik ederek, özelleştirme çukurunu daha da derinleştirdi. *Fortune*'a göre;

> "Petrol boru hatlarının yeniden inşasında çalışan Halliburton ekiplerinin ülkeye ilk gelişlerinde askeri korumaları vardı. Ama şimdi özel güvenlik tutmak zorundalar. Her biri 100 bin dolardan fazla eden zırhlı SUV'lar ve günde 1.000 dolar kazanan silahlı korumalara bakılırsa, Bechtel ve Halliburton gibi büyük firmalar kendi çalışanlarını korumak için yüz milyonlarca dolar harcıyor. Hükümet masrafları üstlendiğinden, sonuçta bu, asıl yeniden yapılanma işine çok daha az dolar harcandığı anlamına geliyor."[61]

Ve bu da demek oluyor ki, özel askeri şirketlere çok daha fazla dolar akıyor.

Felluce pususu ve Necef'teki çatışmadan sonra paralı askerlerin işgalin olmazsa olmaz parçalarından biri olduğu netleşmişti. *New York Times* şöyle yazıyordu:

> "Cephesiz bir savaş bölgesindeki direniş karşısında, bu şirketler her geçen hafta muharebenin içine daha da gömülür oldular, hem de bazı durumlarda profesyonel askerlerle özel komandolar arasındaki farkı neredeyse bütünüyle silecek şekilde. Giderek kendilerine daha fazla özel ve kâr amaçlı milis görünümü veriyorlar."[62]

İşgal başladıktan bir yıl sonra ülkedeki paralı asker sayısında bir patlama yaşandı. Irak'ta konuşlanan ilk paralı asker şirketlerinden Global Risk Strategies (GRS) adamlarının sayısını 90'dan 1.500'e, Steele Foundation 50'den 500'e çıkarırken, 14 bin Iraklı'yı özel asker olarak kiralayan Erinys gibi adı sanı duyulmamış firmalar da büyüdü.[63] ABD'nin dünya çapında faaliyet gösteren halka açık en büyük mühendislik-müteahhitlik şirketi Fluor, aldığı yaklaşık 2 milyar dolarlık işlerde çalışan 350 elemanını koruması için 700 özel güvenlikçi tuttu.[64] "Silah taşıyan kişi ve koruma sayısı, İngiliz anahtarı sayısından daha fazla," diyordu Fluor'un Başkan Yardımcısı Garry Flowers.[65]

'Yerleşik' paralı asker firmaları (veya işgalci güçlerle bağlantıları olanlar) Irak'ta daha ucuza ve çok daha düşük 'nitelikli' sözleşmelilerle güvenlik hizmeti sunulan berbat operasyonlardan yakınmaya başlamışlardı. Güney Afrika'dan gelen eski *ırkçılık dönemi** güvenlik güçleri konusunda da bir anlaşmazlık söz konusuydu ve bunların varlığı, aralarından bazıları öldürülünce gün ışığına çıkmıştı. Güney Afrika Anayasa Mahkemesi emekli yargıçlarından, eski Yugoslavya ve Ruanda için kurulan BM savaş suçları mahkemelerinin de başsavcılığını yapan Richard Goldstone, bu konuda şunları söylüyordu:

---

* Apartheid-era: Güney Afrika Cumhuriyeti'nde 1934'de siyahların yurttaşlık ve siyasi haklarının ellerinden alınması ile başlayan ve 1991'e kadar süren beyaz azınlığın resmi ırkçı politikalarının hüküm sürdüğü dönem.

"Sözünü ettiğimiz paralı askerler, cinayet ve işkenceyle özdeşleşen güvenlik güçlerinde çalıştı. Benim tepkim, bu tür insanların, teşvik edilmesi gerekenin demokrasi olduğu bir yerde çalıştırılmasından duyulan dehşettir. Bunlar bu tür bir girişimde görevlendirilmemelidir."[66]

Pentagon'dan bir yetkili de *Time*'a şunları söylüyordu:

"Bu firmalar bulabildikleri herkesi işe alıyorlar. Eminim ki bunların bir kısmı özel güçlerdendir, ama bazıları iyi bazıları değil."[67]

CBS televizyonu, 28 Nisan 2004'te *60 Minutes II* programında Iraklı tutsaklara işkence yapan ve onları aşağılayan ABD askerlerinin çarpıcı görüntülerini yayınlayınca, Ebu Garip Hapishanesi skandalı patladı.[68] Çok geçmeden, bu işkencelere karışanların, biri San Diego merkezli Titan Corporation ve diğeri Virginia merkezli CACI şirketi olmak üzere iki ABD şirketine kayıtlı özel sözleşmeliler olduğu ortaya çıktı; bu şirketlerin hapishanelere sorgucu temin ettikleri de böylece öğreniliyordu.

ABD Kara Kuvvetleri'nden Tümgeneral Antonio Taguba tarafından hazırlanan bir soruşturma raporunda, CACI şirketinden bir sorgucu ile Titan için çalışan bir çevirmenin 'Ebu Garip'teki kötü muamelelerden doğrudan veya dolaylı olarak sorumlu olduklarının' saptandığı belirtiliyordu.[69] İki şirket de iddiaları yalanladı. CACI'nın eski direktörleri arasında, terörle savaşta yönetimin kilit isimlerinden biri olan Dışişleri Bakan Yardımcısı Richard Armitage'ın da adı geçiyordu.[70] Anayasal Haklar Merkezi tarafından açılan son kolektif davalardan birinde yapılan suçlama, Titan ve CACI'nın 'sorgulama hizmetleri' karşılığında daha fazla para almak ve 'insanları aşağılama, insanlara işkence ve kötü muamele yapmak' için ABD yetkilileriyle anlaştıkları yolundaydı.[71]

Dikkatlerin özel sözleşmeliler üzerinde daha da fazla yoğunlaşmasına karşın, bu durumun şirketlerin işlerini çok da olumsuz etkilediği söylenemezdi. *Times*'a göre, Irak'ta

Blackwater, eski Özel Harekâtçı adamları ve siyasi bağlantıları sayesinde, bazı müşterilerine adam başına günde 1.500 ile 2 bin dolar arasında fatura çıkarıyordu.[72]

Bu arada, özel askeri sanayi, ABD'den paralı askerlerin Irak'ta daha ağır silahlar kullanmasına açık onay koparmak için Felluce pususunu kullanıyordu.[73] Artan ihtilaf ve imaj sorunlarına rağmen, paralı askerlik tarihinde inanılmaz bir dönemdi bu; terörle savaşa girişilmeden önce, tam anlamıyla tasavvur edilmesi güç bir meşruiyet kapısı açılmıştı, hem de ardına kadar.

Irak işgalinden bir yıl sonra, en büyük güvenlik şirketlerinden (Irak'ta ABD Uluslararası Gelişim Ajansı'na güvenlik hizmeti sunan) Kroll Inc.'ın hisseleri yüzde 38 yükselecek, satışları da ikiye katlanarak 485.5 milyon dolara ulaşacaktı. Şirketin kâr oranı da yüzde 231 gibi inanılmaz bir artış kaydedecekti.[74] Kroll'un başkanı Michael Cherkasky, heyecanını şöyle dile getiriyordu:

"Dinleyin, bu 'Altına Hücum'dur."

Cherkasky, bir uyarıda bulunmaktan da kendini alamıyordu:

"Olan şudur: Ne yaptıklarını bilmeyen insanlar gerçekten de zarar görebilir."[75]

Sanayi çapındaki kârın boyutunu kestirmek zor, çünkü Blackwater gibi firmaların pek çoğu aşırı ketum ve halka açık değiller. Ama kimi uzmanlar bu sektörün değerini yılda 100 milyar dolar olarak tahmin etmeye başladı.[76]

Blackwater'dan Gary Jackson, Felluce katliamından hemen önce, "Son 3 yılda yüzde 300 büyüdük," diye övünüyor ve "Çok küçük bir pazarımız var; en âlâsını, en iyisini çıkarmaya çalışıyoruz,"[77] diyordu.

Felluce ve Necef sonrasında özel askeri firmalardan bazıları birbiriyle resmi olmayan biçimde koordinasyon başlatarak bilgi ve istihbarat paylaşımına girişti. ABD hükümetinden bir yetkili *Washington Post*'a, "Her özel firma tek bir

tabura denk. Şimdi dünyadaki en büyük güvenlik teşkilatını kurmak için bir araya geliyorlar,"[78] diyordu.

Orduda ve istihbarattaki taşeronlaştırma işi bir Frankeştayn deneyine benzemişti, laboratuvar da Irak idi. 2004 yazında savaş muhabiri Robert Fisk, Bağdat'tan şöyle yazıyordu:

> "Paralı askerlerin gücü artıyor. Blackwater'ın silahlı haydutları yollarına çıkan Iraklılar'ı itiyor, yumrukluyor. Bu adamların gösterdikleri kötü muamele yüzünden Kürt gazeteciler iki kez Bremer'in basın toplantısını terk ettiler. Bağdat sokakları, Irak halkına bağırıp küfreden, şehrin güvenliği zayıf otellerinde aşırı içen, tepeden tırnağa donanımlı, gizemli Batılı askerlerden geçilmiyor. Sıradan Iraklılar'ın gözünde onlar, Batı'ya ilişkin ne kadar yanlış düşünce varsa onun simgesi oldular. Onlara 'sözleşmeliler' diyoruz, ama paralı askerlerin tam dokunulmazlık altında masum Iraklılar'ı vurup öldürdükleri yolundaki haberlerde can sıkıcı bir artış söz konusu."[79]

Kafka Gurur Duyardı

O yaz ABD, Yeşil Hat içinde özelleştirilmiş bir Yeşil Hat oluşturma niyetiyle, paralı askerler için kurulan büyük bir istihbarat ve operasyon merkezini finanse etmeye başladı.

Bu süreç, Mayıs 2004'te, dünyanın en rezil paralı askeri olarak tanınan eski bir İngiliz Özel Kuvvetler subayının kurduğu şirketin yaptığı bir anlaşma ile başlıyordu. Tim Spicer'ın kurup yönettiği çiçeği burnunda İngiliz firmasının Aegis Defense Services ile 3 yıllığına yaptığı 293 milyon dolarlık muazzam bir anlaşmaydı bu.[80] Spicer'ın önceki firması Sandline, Papua Yeni Gine ve Sierra Leone'de 1990'ların sonlarında savaşan gruplar tarafından kiralanmış, İngiltere'de paralı askerlerin kullanımı hususunda büyük bir tartışmayı ateşlemişti.[81]

Tim Spicer yeni firmasını da zaten Eylül 2002'de Sandline'ın paralı asker imajını üzerinden silkeleyip atmak için kurmuştu. "Aegis'in tamamen farklı bir marka olduğunu göstermek istedim,"[82] diyordu. Spicer paralı asker firmalarını yeniden 'özel askeri şirketler' olarak yapılandırma kampanyasının öncülüğünü yapmıştı. Spicer'a Irak işgalindeki en büyük güvenlik işinin verilmesi de yeni bir döneme girildiğinin uğursuz bir habercisiydi. Dahası, söz konusu işin ölçeği ve zamanlaması, ABD'nin bir ay sonra 'egemenlik devri' ile asıl niyetini apaçık belli ediyordu:

Biz (ve paralı askerlerimiz) kalmak için buradayız.

Bu aynı zamanda, Iraklılar'ın ülkenin güvenliği konusundaki sorumluluğu üstleneceği yolundaki 'devir' söylemindeki ana öğelerden birinin inanılmazlığı üzerine harika bir yorumdu.

Halliburton'ın hükümetle yaptığı anlaşmalar sayesinde büyük ölçekli kârları garanti etmek için kullandığı sistem gibi, Spicer'ın anlaşması da bir 'maliyet artı kâr' anlaşmasıydı. Brookings Enstitüsü'nden özel askeri anlaşmalar uzmanı Peter Singer, şöyle yorumlayacaktı bu gelişmeyi:

> "Aslında bu anlaşma şirketlere harcadıklarından daha fazla kâr sunuyor, dolayısıyla görevi suiistimal ve yetersizliğe çok uygundur. Tam da Adam Smith'in serbest piyasalarla ilgili yazdığı her şeye ters düştüğü için, iş dünyasının en iyi uygulamalarıyla hiçbir benzerliği yoktur."[83]

Anlaşmanın iki resmi amacı vardı: Aegis, istihbarat desteği ve güvenlik brifingleri de dahil ülkede işgale hizmet sunan bir sürü özel askeri firmanın faaliyet ve hareketlerini koordine edip izleyecekti. Aegis kısa sürede Irak çapında altı kontrol merkezi kurdu. [84] Anlaşma uyarınca, işgal otoritesinin Program Yönetimi Ofisi'ni 'suikast, adam kaçırma, yaralanma ve taciz'den[85] koruyacak 75 'yakın koruma timi' temin edecekti. Anlaşma, Aegis'i, kazançsız bir şirketken terörle savaşta faaliyet gösteren en başarılı şirketlerden biri

yapıvermişti. Aegis'in tek ve en büyük hissedarı Spicer, "Anlaşma bizi çok küçük bir kuruluştan kocaman bir kuruluşa dönüştürdü. Şimdi yerimizi sağlamlaştırmak istiyoruz. Tehdit bizi nereye götürürse oraya gideceğiz,"[86] diyordu.

İşin Spicer'a verilmesi, öteki özel askeri şirketler de dahil çeşitli kesimlerde öfke yarattı. Bu işin ilk taliplisi altı firma arasında yer alan Teksas merkezli DynCrop, ABD Hükümeti Sorumluluk Bürosu'na hemen itiraz etti.[87] Aegis, Dışişleri Bakanlığı'nın Irak'ta tavsiye ettiği özel askeri firmalar listesinde bile yoktu.[88] Cumhuriyetçi parlamenterler bile ateş püskürüyorlardı. DynCrop'u savunan Teksas temsilcisi Kongre Üyesi Pete Sessions, Savunma Bakanı Rumsfeld'e yazdığı mektupta, "Yeniden yapılanma faaliyetlerini yürüten tüm firma ve kişilerin güvenliğini koordine etme sorumluluğunu üstlenen bir firmanın, ülkede hiç bulunmamış bir firma olması akıl alır şey değil," diyordu.[89]

Ve tabi Spicer'ın geçmişi de söz konusu edilecekti.

Aegis ile anlaşmanın duyulmasından kısa süre sonra senatörler John Kerry, Edward Kennedy, Hillary Clinton, Christopher Dodd ve Charles Schumer, Savunma Bakanı Rumsfeld'e bir mektup göndererek, anlaşmayı yeniden gözden geçirmesi için Başmüfettiş'e talimat vermesini istediler. Spicer'ı, 'geçmişte sivil halka karşı aşırı güç kullanımını desteklemiş biri' ve 'insan hakları suiistimallerini hararetle savunan' bir adam[90] olarak tanımlıyorlardı. Senatörler, Spicer'ın 'Afrika'da yasadışı silah anlaşmaları ve Kuzey İrlanda'da dehşet saçan bir askeri birliğe komuta etmesiyle tanınmış olduğu[91] iddialarının yer aldığı *Boston Globe* gazetesinde çıkan bir makaleyi suçlamalarına dayanak olarak sunuyorlardı.

Spicer ile anlaşmanın ABD tarafından ertesi yıllarda da yenilenmesi, senatörlerin itirazlarına kulak asılmadığının kanıtıydı.[92]

"Bu anlaşma, ne yapılmaması gerektiğini gösteren bir örnekti," diye yazmıştı Brookings'den Peter Singer *New*

York Times'da.[93] Irak'taki paralı askerlerin koordinasyonunda gözle görülür gözetim ve yönetim zaafiyetlerine işaret eden Singer, şu yorumu yapıyordu:

> "Bu problemi başka bir özel şirkete ihale etmenin, olsa olsa Kafka'yı gururlandıracak bir mantığı var. Ayrıca bu durum, şirketleri halkın görüş alanından daha da uzaklaştırıyor."[94]

2005 yılı sonlarında eski Aegis çalışanlarından birinin yönetimindeki bir internet sitesine gönderilen ve özel güvenlik sözleşmelilerinin Irak otoyollarında seyir halindeki sivillerin arabalarına ateş ettiklerini gösteren bir video kaydı ile Aegis daha da tartışılır oldu.[95] Video sanki bir SUV'un arka camına konmuş bir kamerayla çekilmiş gibiydi. *Washington Post*'a göre, 'Arka fonda Elvis Presley'nin '*Mystery Train*' (Esrarengiz Tren) şarkısı eşliğinde, makineli tüfek ateşiyle taranan arabaların görüntülerinin yer aldığı birkaç kısa klip vardı. Videonun aylar sonra gönderilen başka versiyonunda da, ateş sırasında birbiriyle şakalaşan erkeklerin gülüşmeleri ve sesleri duyuluyordu. Görüntüler, Arapça yayın yapan uydu televizyonunda defalarca ekrana gelecek ve sonunda bazı Kongre üyelerinin suçlamalarına yol açacaktı.'[96]

Ne var ki, bunu takiben ABD Kara Kuvvetleri Suç Soruşturma Bölümü'nce yürütülen bir soruşturmada, 'Bir suç işlendiğine inanmak için makul sebep yok,' sonucuna varılıyordu.[97] Bu soruşturmada ayrıca, görüntüleri kaydedilen olayların 'güç kullanımı kuralları çerçevesinde' olduğuna da hükmedilmişti.[98]

Öte yandan 2005'te Aegis şirketini denetleyen ABD Irak Özel Başmüfettişi, 'Aegis'in hükümet ve yeniden yapılandırma şirketi çalışanları ile tesislerine en iyi güvenlik ve emniyet hizmeti verdiğine ikna olunmamıştır,' şeklinde bir kanaat bildiriyordu.[99]

İhtilaflara rağmen, bu sanayi açısından önemli olan şuydu: Özel askeri şirketler 'olur almaya ve meşruiyet kazanmaya' başlamıştı.

"Bu sanayinin son 10 yıldır çalışma biçiminde çok fazla değişiklik olmuştur," diyen Spicer, 2006'nın sonlarında şöyle açıklıyordu gelinen noktayı:

> "10 yıl önce benim yaptığım, zamanının ilerisindeydi. Katalizör, terörle savaş olmuştur. 11 Eylül'den bu yana tüm süreç özel güvenlik sektörüne olan ihtiyacı öne çıkarmıştır."[100]

Ekim 2006'ya gelindiğinde, Irak'ta İngiliz firmaları için çalışan yaklaşık 21 bin paralı asker vardı, oysa muvazzaf İngiliz askerinin sayısı 7 bin 200 idi. [101]

Bir Pusu Daha

Bölgedeki durumun giderek kötüleştiği 2004 yazında Irak'a daha fazla özel asker aktı. Haziran'da Blackwater komandoları bir kez daha Felluce vakasını andıran bir pusuya düşürüldü.

5 Haziran Cumartesi günü sabah 10.30 sularında 2 Blackwater SUV'u Bağdat Havaalanı'na doğru ilerliyordu.[102] Blackwater/ASG sözcüsü Chris Bertelli, adamların Blackwater'ın ESS anlaşması kapsamında bir görevde olduklarını söylüyordu,[103] tıpkı Felluce'de öldürüldüklerinde o 4 adamın çıktığı görev gibi. Bertelli bu işi, Halliburton'ın yan kuruluşu KBR ile yapılan bir alt sözleşme, diye tabir ediyordu.[104]

O sabah göreve çıkan Blackwater müfrezesi, Amerikalı ve Polonyalı sözleşmelilerden oluşan karma bir gruptu. Amerikalı sözleşmelilerden Chris Neidrich daha önce Bremer'in güvenlik konvoyunda yer almıştı.[105] Son görevine çıkmadan önce arkadaşlarına gönderdiği e-postalardan birinde Neidrich, yol kenarına döşenen bombaları imha etmek için saatte 145 kilometre hızla araç kullanmak zorunda oluşuyla eğleniyordu:

> "Yani eve döndüğümde, 2 aydır kullandığım gibi araba kullanmamam gerekecek. En son ne zaman yavaş sür-

düğümü, bir ışıkta, dur levhasında veya bir yaya geçerken durduğumu hatırlamıyorum."[106]

O gün Blackwater timinde yer alan Polonyalılar, ülkelerinin Irak'a gönderdiği resmi birlikten ayrılıp Blackwater'a katılan seçkin GROM 'gök gürültüsü' gücü askerleriydi.[107] GROM'un eski komutanı General Slawomir Petelicki, Blackwater'ın Polonyalı komandolara sigorta dahil aylık 15 bin dolar teklif ettiğini söylüyordu.[108]

Blackwater konvoyu dört şeritli otoyolda havaalanına doğru hızla ilerlerken, direnişçiler de kendi araçlarında onların peşine takılmışlardı. Bertelli, "Hepsi de otomatik silahlı adamlarla dolu dört-beş araçla çıkmışlardı yola. Çok hızlı bir pusuydu,"[109] diye anlatıyordu. Direnişçilerin arkadaki Blackwater aracına roket güdümlü bir el bombası attıkları, gaz tankının isabet almasıyla da aracın alevler içinde kaldığı bildirilmişti.[110] İkinci Blackwater aracının da destek için ters yöne dönmesiyle karşılıklı ateş başlayacaktı. Chris Neidrich'in ABD'de yıllarca çalıştığı özel güvenlik şirketi Critical Intervention Services'ın sahibi K.C. Poulin, olayı şöyle anlatıyordu:

"Cehennem gibi bir çatışmaydı. Pek çok araca birden saldırdılar. Ellerindeki mühimmatın tamamını harcadılar. Saldırı çok iyi planlanmıştı. Bunlar bildiğiniz teröristlerden değildi."[111]

Blackwater da adamlarının aşağı yukarı 20'ye 7 gibi bir rakamla, sayıca dezavantajlı olduğunu açıklıyordu.[112] Sonuçta, Neidrich ve diğer Amerikalı ile birlikte 2 de Polonyalı sözleşmeli öldürülmüştü.[113] Söylenene göre, kalan 3 Blackwater askeri, yolun karşı tarafına geçmeyi başarmış ve geçen bir aracı durdurarak binip kaçmıştı.[114]

Yeşil Hat ile Bağdat Havaalanı arasındaki anayolda kurulan pusu bir kez daha Blackwater'ı manşetlere taşımıştı. *New York Times*'daki köşesinde Thomas Friedman, şöyle yazıyordu:

"Hatırlayın, bir yıl önce Saddam'ın sözcüsü, namı diğer

kaçık 'Bağdat Bob'*, ABD güçlerinin havaalanını kontrol altına alamadığını iddia etmemiş miydi? Gülmemeliydik. Bir yıl oldu ve havaalanından Bağdat'a uzanan anayolu hâlâ tamamen kontrol altına almış değiliz. Bu koşullarda hiçbir şey inşa edemezsiniz."

Ne ironidir ki, Blackwater pek yakında, bu tehlikeli güzergâhta müşterilerini zırhlı araçlarıyla taşıyan yüksek ücretli başlıca 'taksi servisleri' arasındaki yerini alıverecekti.

Pusunun ertesi günü Irak'ta tırmanan kaos karşısında, ABD tarafından atanmış, eski CIA ajanlarından Başbakan Iyad Allawi, şiddetin sorumluluğunu ABD'nin yürüttüğü politikalara yüklüyordu. Allawi *El Cezire*'ye verdiği demeçte, ABD'nin 'orduyu, polis gücünü ve iç güvenlik kuvvetlerini dağıtmakla büyük hata' yaptığını söylüyor[115], Irak ordusunun yeniden kurulmasını istiyordu.

Ama olan olmuştu ve bu şiddetten özel askeri şirketlerden daha fazla fayda sağlayan yok denecek kadar azdı.

Paul Bremer, planlanan 'egemenlik devri'nden 2 gün önce, 28 Haziran 2004'te Irak'tan sıvıştı. Bağdat'taki son turunu yaparak Iraklı dostlarıyla vedalaşırken, koruma timinin şefi Frank Gallagher, Genel Vali için güvenlik önlemlerinin artırılmasında ısrar edildiğini söylüyordu. Gallagher, yaptıklarını şöyle anlatıyordu:

"Bremer, bu kez konvoyumuzun güzergâhına 17 adet Humwee daha yerleştirilmesini, ayrıca konvoya havadan eşlik edecek, her biri 2 keskin nişancı taşıyan 3 Blackwater helikopteri istedi ve orduyla, iki yanımızda seyredecek bir çift Apache helikopteri ile tepemizde uçacak F-16 avcı bombardıman uçakları için de anlaştı."[116]

Bremer'in son resmi işlerinden biri, Blackwater'ı ve diğer yüklenici firmaları Irak'ta işledikleri muhtemel suçlar için kovuşturulmaktan muaf kılan bir genelge çıkarmak ol-

* Ses benzeşmesi kullanılarak Irak Enformasyon Bakanı'na takılmış bir lakap.

du. 27 Haziran'da imzaladığı 17'nci Emir'de Bremer, "Sözleşmeliler, bir sözleşme veya başka bir alt-sözleşmede yer alan hüküm ve koşullar uyarınca yaptıkları eylemler hususunda Irak'ta yasal kovuşturmadan muaf olacaktır,"[117] diye ilan ediyordu. Aynı sıralarda Senatör Patrick Leahy de, diğer hükümlerin yanında, sözleşmelilerce 'yurtdışında işlenen suçlar konusunda ülke yasaları dışında bir yetki sahası' yaratacak Savunma Yetkilendirme Yasa Tasarısı'na 'Savaş Vurgunculuğuyla Mücadele' başlıklı bir değişiklik eklemek isteyecekti.[118] Ama bu teklif, kabul edilmiyordu.

Paul Bremer'in politikaları böylece Blackwater'ı haksız kazanç kervanına yerleştirmiş oluyordu; Irak'taki üst düzey ABD yetkililerini koruma işi, şirkete bahşedilen ödüllerden sadece biriydi.

Blackwater, 1980'lerde ABD'nin Orta Amerika'daki 'kirli savaşları'nda oynadığı merkezi rolle tanınmış - Bremer'in halefi - Büyükelçi John Negroponte'nin güvenliğinden de sorumlu olacaktı.[119] 1981-85 yılları arasında ABD'nin Honduras Büyükelçisi iken 'genel vali' diye bilinen Negroponte, Nikaragua'daki solcu Sandinista rejimini devirmek için savaşan kontra ölüm mangalarına gelen ABD yardımına nezaret etmişti; Negroponte bu programdan 'özel projemiz' diye söz ederdi.[120] ABD destekli Honduras cuntasının yaygın insan hakları ihlallerini örtbas etmekle de suçlanan[121] Negroponte, tıpkı İran-Kontra döneminden kimi yetkililer gibi, Negroponte de Bush yönetimince kilit bir konuma getiriliyordu. Irak'ta dünyanın en büyük büyükelçiliği ve en büyük CIA istasyonunu idare edecekti.[122]

Bremer Irak'tan ayrılırken, Blackwater'ın, belki de bu gezegen üzerindeki başka özel askeri firmalardan çok daha iyi anlayacağı, daha büyük bir resim ortaya çıkmaya başlamıştı: Yeni ganimet avcıları için bir fırsat anıydı bu.

Blackwater, Felluce katliamı sayesinde paralı asker sanayisini daha önceki yıllarda hayal bile edilemez bir meşru-

iyet düzeyine doğru götürüyordu. Paralı askerliğin imaj tazeleme kampanyasının ana amaçlarından biri de, bu sanayinin ülkenin ulusal savunma ve güvenlik mekanizmaları içerisinde meşru güçler olarak kabul edilmesi olmuştur. Blackwater için Irak'taki Bremer işi, kuşkusuz inanılmaz kazançlı fiyat etiketinden çok daha değerli idi. Daha fazla müşteri ve çok değerli devlet ihalelerini kazanmak için de saygın ve paha biçilmez bir pazarlama fırsatıydı. Şirket, ABD hükümetinin, Washington'ın 'terörle savaş'taki en sıcak cephesinde görev yapan üst düzey yetkililerini koruma işini kendisine vermiş olmasıyla övünebilirdi. Bu durum, Blackwater operasyonlarının ABD hükümetinden açıkca onay aldığını gösteriyordu.

Irak'taki savaş bölgesinde varlık gösteren özel askeri şirketler birbirinden iş kapma kavgasındayken, Blackwater sessiz sedasız ödüllendirilmiş, Amerikalı vergi mükelleflerinin hem de damardan finanse ettiği şirketin Moyock'taki merkezine bağlanıvermişti. Bremer'in görev süresinin bittiği Haziran 2004'te, Dışişleri Bakanlığı'nın pek bilinmeyen Dünya Çapında Kişisel Koruma Servisi (WPPS*) aracılığıyla, piyasadaki hükümet anlaşmalarından en prestijli ve en değerlilerinden biri Blackwater'a veriliyordu.[123]

Dışişleri Bakanlığı belgelerinde, WPPS programı, ABD yetkililerini ve 'gerek duyulduğunda bazı yabancı devletlerin yüksek düzey yetkililerini' korumaya dönük bir 'diplomatik güvenlik' inisiyatifi olarak tanımlanır. Hükümet belgelerinde bu iş, 'silahlı, nitelikli, koruma timlerinin temini' ve istenirse 'Karşı Taarruz Timleri ve Uzun Menzilli Nişancı Timleri'nin sağlanması olarak geçmektedir. Şirketler çevirmen sağlayıp istihbarat çalışması da yapabilmekteler. Dışişleri Bakanlığı, şirketleri, 'görevlendirilen koruma timi personelinizi dünyanın her yerinde en çetin ve en istikrarsız koşullara ve bu kuşullarda yaşamaya hazırlayın' diye uyarıyordu. Anlaşmada ayrıca, gerekirse 'Amerikan yurttaşı olan personele uygun, resmi veya diplomatik pasaport veri-

* Worldwide Personal Protective Service

leceği' de belirtilmişti. Özel yüklenici firmalara, yabancı uyrukluları işe alıp eğitme ve 'yurt dışında bu kişilerle koruma faaliyeti yürütme' izni de verilmişti.

Dışişleri Bakanlığı, küresel çaptaki 2004 ihalesine teklif isterken, 'Ortadoğu'daki sürekli karışıklıktan ve ABD hükümetince Bosna'da, Afganistan'da ve Irak'ta yürütülen savaş sonrası istikrar sağlama çalışmalarından' doğan bir ihtiyaçtan söz ediyordu. Hükümetin 'kendi özel ajanlar havuzundan uzun vadeli koruma hizmeti sağlayamayacağı, dolayısıyla dışarıdan sözleşmeli desteğine gerek duyulduğu' ifade ediliyordu.

WPSS işi, aralarında DynCrop ile Triple Canopy'nin de bulunduğu, bağlantıları güçlü bir avuç paralı asker şirketi arasında bölüştürüldü. Dışişleri Bakanlığı'nın anlaşma listesine bakılırsa, Blackwater'a başlangıçta, 5 yıl için 229.5 milyon dolar teklif edilmesine rağmen, 30 Haziran 2006'da, yani program başlayalı henüz 2 yıl olmuşken, toplam 321 milyon 715 bin 794 dolar ödenmişti. Daha sonra bir hükümet sözcüsü, anlaşmanın Eylül 2006 içinde tahmin edilen değerinin 337 milyon dolar olduğunu beyan edecekti.[124]

Blackwater'ın WPPS teklifinin 2005 hükümet denetiminde, şirket, ek giderlerine ve toplam giderlerine kâr ekleyerek 'kârını katlamakla kalmayıp kârdan kâr hesabı yapmakla' suçlanıyordu.[125] Denetçinin iddiasına göre, şirket, kârını şişirmek için farklı bölümlerini tamamıyla ayrı şirketlermiş gibi göstermişti.[126]

Blackwater için WPPS anlaşması, şirketin ABD hükümetinin gözde paralı asker firması, küresel savaşta seçkin özel güvenlikçisi olarak rolünü pekiştiren bir kilometre taşı oldu.

Kasım 2004'ün sonlarında Blackwater Başkanı Gary Jackson, yeniden seçilen Başkan Bush'u ve Blackwater'ın yeni anlaşmasını kutlayan bir e-posta gönderdi:

'Şimdi Başkanlık seçimleri bitti, halk konuştu, liberaller Seçim Sonrası Elenme Travması tedavisi için kliniklerde

sıraya girmiş, Başkan Bush'un terörle savaşı gelecek 4 yıl boyunca ilerlemeye devam edecektir. Felluce Muharebesi'ndeki son zaferin sonuçlarıyla da belli oldu ki, ordumuz terörle savaştaki mücadelesinde müthiş bir iş çıkarmaktadır. Irak daha istikrarlı bir yer olmaya devam ettikçe, Dışişleri Bakanlığı da Irak'a demokratikleşme yolunda yardım etmek üzere daha fazla hükümet yetkilisi gönderecektir. Iraklılar'ın çoğunluğu demokrasi istiyorsa da, istemeyen teröristler yine olacaktır ve bunlar yetkililerimizin güvenliğine yönelik büyük bir tehdittir. Bu yetkililerin profesyonel korumaya ihtiyacı vardır ve Dışişleri Bakanlığı Diplomatik Güvenlik Bürosu bu korumayı sağlamada yardımcı olmak üzere Blackwater'ın Güvenlik Danışmanlığı şirketini seçmiş ve onunla anlaşmıştır.'[127]

Jackson "Irak'ta istikrarı sağlama ve Başkan'ın terörle savaşını destekleme çalışmalarında rol almak" isteyen nitelikli adaylara son olarak heyecanla şöyle sesleniyordu:

"Şimdi Blackwater'a katılmanın tam zamanıdır."[128]

[1] Whitney Gould, 'Iraq Casualty Was a Born Leader; Gore, a St. John's Northwestern Graduate, Died in Helicopter Crash,' *Milwaukee Journal Sentinel*, 24 Nisan 2005.

[2] Aksi belirtilmedikçe, Danica Zovko'ya ve onun deneyimleri hakkındaki bilgilere dair tüm alıntılar, yazarın 2006 yazında gerçekleştirdiği söyleşilere dayanır.

[3] Jay Price ve Joseph Neff, 'The Bridge; The Scene in Fallujah Was Unforgettable: Four Americans Shot, Their Bodies Defiled, Two of Them Hung From a Bridge. They Weren't Soldiers, But Private Guards Working For a North Carolina Company,' *News & Observer* (Raleigh, Kuzey Carolina), 25 Temmuz 2004.

[4] Aksi belirtilmedikçe, Katy Helvenston-Wettengel'e ve onun deneyimleri hakkındaki bilgilere dair tüm alıntılar, yazarın 2006 yılı boyunca gerçekleştirdiği söyleşilere dayanır.

[5] Bill Sizemore ve Joanne Kimberlin, 'Blackwater: On the Front Lines,' *Virginian-Pilot*, 25 Temmuz 2006.

[6] Jonathan E. Kaplan, 'Private Army Seeking Political Advice in D.C.,' *The Hill*, 14 Nisan 2004.

[7] Erik Prince'in Prince Manufacturing'teki biyografisi.

[8] Federal Lobi faaliyetleri kayıtları.

[9] Bill McAllister, 'Guns for Hire,' *Washington Post*, 18 Haziran 1998; Dena Bunis, 'U.S. Representatives Release Net-Worth Figures for '98,' *Orange County Register* (California), 17 Haziran 1999.

[10] Federal Lobi faaliyetleri kayıtları.

[11] Dana Rohrabacher'ın ABD Temsilciler Meclisi'ndeki konuşması, 17 Eylül 2001.

[12] Kamu Vatandaşlık Raporu, 'Rep. Roy Blunt: Ties to Special Interests Leave Him Unfit to Lead,' Ocak 2006.

[13] Jonathan E. Kaplan, 'Private Army Seeking Political Advice in D.C.,' *The Hill*, 14 Nisan 2004.

[14] David Barstow, 'Security Firm Says Its Workers Were Lured Into Iraqi Ambush,' *New York Times*, 9 Nisan 2004.

[15] *Aynı kaynak.*

[16] *Aynı kaynak.*

[17] Joseph Neff ve Jay Price, 'After the Horror, Strong Words Mask Inaction; Little Has Been Done to Determine the Facts of the Ambush in Fallujah That Cost Four Civilian Contractors Their Lives,' *News & Observer* (Raleigh, Kuzey Carolina), 1 Ağustos 2004.

[18] *Aynı kaynak.*

[19] Douglas Quenqua, 'Security Firms in Iraq Look to Up US Political Support,' *PR Week*, 26 Nisan 2004.

[20] James Rosen, 'Contractors Operate in a Legal Gray Area; The Roles of an Interrogator and an Interpreter in the Abuse Scandal Are Murky. Even Less Clear Is Whom They Answer to,' Star *Tribune* (Minneapolis), 23 Mayıs 2004.
[21] *Aynı kaynak.*
[22] Bkz. Jeremy Scahill, 'Mercenary Jackpot,' *The Nation*, 28 Ağustos 2006.
[23] Geçici Koalisyon Yönetimi, 17'nci Emir, 27 Haziran 2004.
[24] 8 Nisan 2004 tarihli mektubun yazardaki kopyası.
[25] Senatör Jack Reed'in Ofisi, 'Statement by Senator Reed Regarding the Private Contractor Allegations,' Basın açıklaması, 16 Şubat 2005.
[26] David Barstow, James Glanz, Richard A. Oppel Jr. Ve Kate Zernike, 'Security Companies: Shadow Soldiers in Iraq,' *New York Times*, 19 Nisan 2004.
[27] Brenda Kleman, 'Blackwater USA Eyes HQ Expansion,' Cox News Service, 16 Nisan 2004.
[28] Transkript, 'Inside the World of a Security Contractor in Iraq,' CNN, 18 Haziran 2006.
[29] Brenda Kleman, 'Blackwater USA Eyes HQ Expansion,' Cox News Service, 16 Nisan 2004.
[30] *Aynı kaynak.*
[31] Basın açıklaması, 'Blackwater USA to Host 2004 World SWAT Conference and Challenge May 17–22, 2004,' PR Web Newswire, 14 Nisan 2004.
[32] *Aynı kaynak.*
[33] Kim O'Brien Root, 'World Swat Challenge; Top-Ranked Teams Vie for National Tactics Title,' *Daily Press* (Newport News, Virginia), 22 Mayıs 2004.
[34] *Aynı kaynak.*
[35] Peter Carlson'dan alınan David Grossman'ın konferanstaki sunumundaki tanım, SWAT'ın Sultanları; 'Competition Has Law Enforcement Assault Teams Gunning to Be the Best,' the *Washington Post*, 25 Mayıs 2004.
[36] Gary Jackson, *Blackwater Tactical Weekly*, 17 Mayıs 2004.
[37] Douglas Quenqua, 'Security Firms in Iraq Look to Up US Political Support,' *PR Week*, 26 Nisan 2004.
[38] *Aynı kaynak.*
[39] Jonathan E. Kaplan, 'British Security Firm in Iraq Seeks K Street Input,' *The Hill*, 21 Nisan 2004.
[40] David Barstow, James Glanz, Richard A. Oppel Jr. ve Kate Zernike, 'Security Companies: Shadow Soldiers in Iraq,' *New York Times*, 19 Nisan 2004.
[41] Joanne Kimberlin, 'Blackwater Sees Increase in Applications,' *Virginian-*

Pilot, 10 Nisan 2004.
[42] *Aynı kaynak.*
[43] David Barstow, James Glanz, Richard A. Oppel Jr. ve Kate Zernike, 'Security Companies: Shadow Soldiers in Iraq,' *New York Times*, 19 Nisan 2004.
[44] Robert Fisk ve Patrick Cockburn, 'Deaths of Scores of Mercenaries Not Reported,' *The Star* (Güney Afrika), 13 Nisan 2004.
[45] Greg Griffin, 'Reconstructing a Country: Civilians Face Increased Danger; U.S. Contractors Resolve to Stay in Iraq,' *Denver Post*, 22 Nisan 2004.
[46] Joshua Chaffin, James Drummond ve Nicolas Pelham, 'Not Only Are Staff Being Moved to Safer Locations, But the Escalating Cost of Security Is Eating Into the Resources Available to Improve Infrastructure,' *Financial Times*, 6 Mayıs 2004.
[47] John F. Burns ve Kirk Semple, 'U.S. Finds Iraq Insurgency Has Funds to Sustain Itself,' *New York Times*, 26 Kasım 2006.
[48] Greg Griffin, 'Reconstructing a Country: Civilians Face Increased Danger; U.S. Contractors Resolve to Stay In Iraq,' *Denver Post*, 22 Nisan 2004.
[49] Jeremy Kahn ve Nelson D. Schwartz, 'Private Sector Soldiers: With Violence Escalating in Iraq, Tens of Thousands of U.S. Contractors Are Getting More Than They Bargained For,' *Fortune*, 3 Mayıs 2004.
[50] Greg Griffin, 'Reconstructing a Country: Civilians Face Increased Danger; U.S. Contractors Resolve to Stay in Iraq,' the *Denver Post*, Nisan 22, 2004.
[51] Jeremy Kahn ve Nelson D. Schwartz, 'Private Sector Soldiers: With Violence Escalating in Iraq, Tens of Thousands of U.S. Contractors Are Getting More Than They Bargained For,' *Fortune*, 3 Mayıs 2004.
[52] Sandip Roy, 'U.S. to Worldwide Firms: Iraq Safer Than You Think,' Pacific News Service, 07 Mayıs 2004.
[53] *Aynı kaynak.*
[54] Saifur Rahman, 'Call to Take Advantage of Opportunities in Iraq,' *Gulf News* (Dubai, Birleşik Arap Emirlikleri), 21 Nisan 2004.
[55] Sandip Roy, 'U.S. to Worldwide Firms: Iraq Safer Than You Think,' Pacific News Service, 07 Mayıs 2004.
[56] David Barstow, James Glanz, Richard A. Oppel Jr. ve Kate Zernike, 'Security Companies: Shadow Soldiers in Iraq,' *New York Times*, 19 Nisan 2004.
[57] *Aynı kaynak.*
[58] *Aynı kaynak.*
[59] James Hider, 'Soldiers of Fortune Rush to Cash In on Unrest,' *The Times* (Londra), 31 Mart 2004.

[60] Joshua Chaffin, James Drummond ve Nicolas Pelham, 'Not Only Are Staff Being Moved to Safer Locations, But the Escalating Cost of Security Is Eating into the Resources Available to Improve Infrastructure,' *Financial Times*, 6 Mayıs 2004.
[61] Jeremy Kahn ve Nelson D. Schwartz, 'Private Sector Soldiers: With Violence Escalating in Iraq, Tens of Thousands of U.S. Contractors Are Getting More Than They Bargained For,' *Fortune*, 3 Mayıs 2004.
[62] David Barstow, James Glanz, Richard A. Oppel Jr. ve Kate Zernike, 'Security Companies: Shadow Soldiers in Iraq,' *New York Times*, 19 Nisan 2004.
[63] *Aynı kaynak.*
[64] Diana McCabe, 'Risky Business: Even in Baghdad's 'Green Zone,' Life Can Be Tough, But Big Paychecks and a Sense of Nation-Building Inspire Workers,' *Orange County Register*, 21 Nisan 2004.
[65] *Aynı kaynak.*
[66] Barry Yeoman, 'How South African Hit Men, Serbian Paramilitaries, and Other Human Rights Violators Became Guns for Hire for Military Contractors in Iraq,' *Mother Jones*, Kasım/Aralık 2004.
[67] Michael Duffy, 'When Private Armies Take to the Front Lines,' *Time*, 12 Nisan 2004.
[68] CBS News, 'Abuse of Iraqi POWs by GIs Probed,' *60 Minutes II*, 28 Nisan 2004.
[69] Deborah Hastings, 'Military Reports Match Some Lawsuit Details,' *Associated Press*, 24 Ekim 2004.
[70] Tim Shorrock, 'CACI and Its Friends,' *The Nation*, 21 Haziran 2004.
[71] Basın bildirisi, 'Lawsuit Charges Two U.S. Corporations Conspired with U.S. Officials to Torture and Abuse Detainees in Iraq,' Anayasal Haklar Merkezi, 9 Haziran 2004.
[72] Michael Duffy, 'When Private Armies Take to the Front Lines,' *Time*, 12 Nisan 2004.
[73] David Barstow, James Glanz, Richard A. Oppel Jr. Ve Kate Zernike, 'Security Companies: Shadow Soldiers in Iraq,' *New York Times*, 19 Nisan 2004.
[74] Paul Tharp, 'Security Firms Get Boost From Rambo Work in Iraq,' *New York Post*, 8 Nisan 2004.
[75] Seth Borenstein ve Scott Dodd, 'Private Security Companies in Iraq See Big Paychecks, Big Risks,' *Knight Ridder/Tribune Business News*, 2 Nisan 2004.
[76] Jay Price, 'Armed Security Business Booms,' the *News & Observer* (Raleigh, Kuzey Carolina), 2 Nisan 2004.
[77] Jonathan Franklin, 'US Contractor Recruits Guards for Iraq in Chile,' *Guardian*, 5 Mart 2004.

[78] Dana Priest and Mary Pat Flaherty, 'Under Fire, Security Firms Form an Alliance,' *Washington Post*, 8 Nisan 2004.
[79] Robert Fisk, 'Saddam in the Dock: So This Is What They Call the New, Free Iraq,' *The Independent on Sunday* (Londra), 4 Temmuz 2004.
[80] Mary Pat Flaherty, 'Iraq Work Awarded to Veteran of Civil Wars; Briton Who Provided Units in Asia and Africa Will Oversee Security,' *Washington Post*, 16 Haziran 2004.
[81] Spicer'ın bu olayla ilgili değerlendirmesi, bkz: Lt. Col. Tim Spicer OBE, *An Unorthodox Soldier: Peace and War and the Sandline Affair*, Mainstream Publishing Company, Edinburg, Büyük Britanya, 1999.
[82] Stephen Armstrong, 'The Enforcer: Colonel Tim Spicer Is Effectively in Charge of the Second Largest Military Force in Iraq—Some 20,000 Private Soldiers. Just Don't Call Him a Mercenary,' *Guardian* (Londra), 20 Mayıs 2006.
[83] P. W. Singer, 'Nation Builders and Low Bidders in Iraq,' *New York Times*, 15 Haziran 2004.
[84] Jonathan Guthrie, 'Tim Spicer Finds Security in the World's War Zones,' *Financial Times* (Londra), 7 Nisan 2006.
[85] Mary Pat Flaherty, 'Iraq Work Awarded to Veteran of Civil Wars; Briton Who Provided Units in Asia and Africa Will Oversee Security,' *Washington Post*, 16 Haziran 2004.
[86] Jonathan Guthrie, 'Tim Spicer Finds Security in the World's War Zones,' *Financial Times* (Londra), 7 Nisan 2006.
[87] Mary Fitzgerald, 'U.S. Contract to British Firm Sparks Irish American Protest; Anger Over Iraq Deal Stems From 1992 Murder in Belfast,' *Washington Post*, 9 Ağustos 2004.
[88] P. W. Singer, 'Nation Builders and Low Bidders in Iraq,' *New York Times*, 15 Haziran 2004.
[89] Mary Fitzgerald, 'U.S. Contract to British Firm Sparks Irish American Protest; Anger Over Iraq Deal Stems From 1992 Murder in Belfast,' *Washington Post*, 9 Ağustos 2004.
[90] Senatörler Hillary Rodham Clinton, Edward M. Kennedy, Christopher J. Dodd, Charles E. Schumer, John F. Kerry tarafından Savunma Bakanı Donald Rumsfeld'e yazılan mektup, 25 Ağustos 2004.
[91] Charles M. Sennott, 'Security Firm's $293m Deal Under Scrutiny,' *Boston Globe*, 22 Haziran 2004.
[92] James Boxell ve Jimmy Burns, 'Aegis Iraqi Contract Renewed,' *Financial Times* (Londra), 19 Nisan 2006.
[93] P. W. Singer, 'Nation Builders and Low Bidders in Iraq,' *New York Times*, 15 Haziran 2004.
[94] *Aynı kaynak.*
[95] Jonathan Finer, 'Contractors Cleared in Videotaped Attacks; Army

Fails to Find 'Probable Cause' in Machine-Gunning of Cars in Iraq,' *Washington Post*, 11 Haziran 2006.
[96] *Aynı kaynak.*
[97] *Aynı kaynak.*
[98] James Boxell, 'Iraq Investigation Clears Aegis Defence,' *Financial Times* (Londra), 15 Haziran 2006.
[99] T. Christian Miller, 'Federal Audit Criticizes Iraq Contract Oversight; Inspector General Finds That a Controversial Security Firm Failed to Meet its Obligations,' *Los Angeles Times*, 23 Nisan 2005.
[100] Matthew Lynn, 'Men With Guns Are the New Dotcoms,' *Spectator* (Londra), 4 Kasım 2006.
[101] Kim Sengupta, 'Blair Accused of Trying to 'Privatise' War in Iraq,' *Independent* (Londra), 30 Ekim 2006.
[102] 'Four Hired Guns Killed in Baghdad Ambush Saturday,' Agence France-Presse, 6 Haziran 2004.
[103] Danica Kirka, 'Four Employees of U.S. Company Killed in Ambush in Baghdad,' *Associated Press*, 6 Haziran 2004.
[104] *Aynı kaynak.*
[105] William R. Levesque, 'Clearwater Security Worker Killed in Iraq,' *St. Petersburg Times* (Florida), 8 Haziran 2004.
[106] *Aynı kaynak.*
[107] 'Four Private Security Workers Killed in Iraq,' Deutsche Presse-Agentur, 6 Haziran 2004.
[108] 'Have Gun... Will Travel,' *Warsaw Voice* (Polonya), 23 Haziran 2004.
[109] Joseph Neff ve Jay Price, 'Ambush Kills 4 Workers in Iraq; Men Worked for N.C. Security Firm,' *News & Observer* (Raleigh, Kuzey Carolina), 7 Haziran 2004.
[110] William R. Levesque, 'Clearwater Security Worker Killed in Iraq,' *St. Petersburg Times* (Florida), 8 Haziran 2004.
[111] *Aynı kaynak.*
[112] Joseph Neff ve Jay Price, 'Ambush Kills 4 Workers in Iraq; Men Worked for N.C. Security Firm,' *News & Observer*, 7 Haziran 2004.
[113] Vickie Chachere, 'Palm Harbor Man Among Dead in Ambush on Iraq Convoy,' *Associated Press*, 7 Haziran 2004.
[114] *Aynı kaynak.*
[115] Odai Sirri, 'Allawi Mayıs Resort to Baathist Expertise,' AlJazeera.net, 7 Haziran 2004.
[116] L. Paul Bremer III, *My Year in Iraq*, s. 384.
[117] Geçici Koalisyon Yönetimi, 17 Numaralı Emir, 27 Haziran 2004.
[118] Basın bildirisi, 'Fact Sheet on the Anti-War Profiteering Amendment to the Defense Authorization Bill,' Senator Patrick Leahy, 15 Haziran 2004.
[119] Scott Shane, 'Cables Show Central Negroponte Role in 80's Covert

War Against Nicaragua,' *New York Times*, 13 Nisan 2005; Michael Dobbs, 'Papers Illustrate Negroponte's Contra Role; Newly Released Documents Show Intelligence Nominee Was Active in U.S. Effort,' *Washington Post*, 12 Nisan 2005.

[120] *Aynı kaynak.*

[121] Negroponte'nin Honduras'taki dönemine ilişkin kapsamlı bilgiler; Gary Cohn and Ginger Thompson'ın Haziran 1995'te *Baltimore Sun* gazetesinde yer alan dört bölümlük yazı dizisi.

[122] Carol Rosenberg, 'Weary Iraqis Losing Confidence in U.S.,' *Miami Herald*, 8 Nisan 2004.

[123] Sözleşme dokümanlarının yazardaki kopyaları.

[124] Dışişleri Bakanlığı temsilcisinin e-postası, Ağustos 2006.

[125] Yazar kopyası.

[126] *Aynı kaynak.*

[127] Gary Jackson, *Blackwater Tactical Weekly*, 22 Kasım 2004.

[128] *Aynı kaynak.*

11
HAZAR BORU HATTI RÜYALARI

Blackwater'ın adı 2004'te özellikle Felluce pususu ve şirketin Irak'taki rolü dolayısıyla bilinir olmuşsa da, aslında Bush yönetiminin şirketi görevlendirdiği alan sadece 'terörle savaş' cephesi değildi.

Temmuz 2004 itibarıyla Blackwater güçleri ile, petrol ve doğalgaz zengini Hazar Denizi bölgesinin tam göbeğinde çalışmak üzere anlaşma yapılmıştı. Burada, Donanma SEAL'ları benzeri bir gücü sessiz sedasız eğitecekler ve bölgedeki deneyimli stratejistlerin 'Büyük Oyun' dedikleri bir ABD hamlesi gereği, İran sınırının tam kuzeyinde bir üs kuracaklardı.

Felluce sonrasında Irak'ta daha fazla iş kapmaya başlayan Blackwater, o sıralarda kendini, ABD ulusal güvenlik kadrosundan Henry Kissinger, James Baker III ve Dick Cheney gibi en etkili figürlerden bazılarının bir diğer gözde projesinin savunulmasına yardım ederken buldu.

ABD'nin dünyadaki petrol rezervleri üzerinde hâkimiyet kurma macerası ne 1991 Körfez Savaşı ile ne de 2003 Irak işgali ile başlar. Manşetlere Irak ve terörle savaşın damgasını vurduğu süreçte, ABD hükümeti ve Amerikan şirketleri, uzun zamandır sessiz sedasız bir başka büyük ödülün peşinde paralel bir kampanya yürütüyordu. Bu ödül, vaktiyle Sovyetler Birliği toprakları üzerinde olan ve 100 milyar varilin çok üzerinde bir petrol varlığına sahip olduğuna inanılan Hazar Denizi idi.[1]

1991'de Sovyetler Birliği'nin çöküşüyle birlikte Washington ve müttefikleri, değerli doğal kaynakların büyük yataklarından birini Moskova'nın elinden kapmak için bir fırsat yakalıyordu. Birleşik Devletler ile müttefikleri,

Hazar Denizi'ne kıyıdaş eski Sovyet cumhuriyetlerindeki baskıcı rejimleri desteklemeye pürtelâş koşarken, çokuluslu petrol devleri de akbabalar gibi bölgenin üzerine çullanacaklardı.

Unocal petrol şirketi, 90'lı yılları büyük oranda Afganistan yoluyla Tacikistan'dan bir boru hattı döşemeye çalışmakla geçirmişti. Bu projeyi Erik Prince'in arkadaşı (ve Blackwater'ın lobicisi) Paul Behrends hazırlamıştı. Öte yandan, stratejik önemiyle öne çıkan Gürcistan Cumhuriyeti kadar, Kazakistan ve Azerbaycan'a da ilgi çok büyüktü. Tacikistan'dan başlayacak boru hattı güzergâhı çok problemli çıkmış olabilir ama bu hat, Big Oil*, Beyaz Saray ve geçmiş ABD yönetimlerine mensup güçlü siyasi aktörler kastı tarafından keşfedilmiş tek güzergâh da değildi.

ABD'nin Hazar'da karayla kuşatılmış zenginlikler üzerinde hâkimiyet kurmasını zorlaştıransa, iki güçlü ülkenin varlığıydı. Hazar'a kıyısı bulunan Rusya ve İran ABD'nin bölgeye hücumunu düşmanca bir tehdit olarak algılıyordu. 1997'de, güçlü bir ABD konsorsiyumu deli gibi Hazar kaynaklarını ele geçirmenin yollarını bulmaya uğraşmıştı. *New York Times* muhabiri Stephen Kinzer, Azerbaycan'dan şöyle bildiriyordu:

> "Amerikan petrol şirketleri (Amco, Unocal, Exxon, Pennzoil dahil) Azerbaycan'a milyarlarca dolar yatırmış ve milyarlarca dolar daha yatırmayı planlıyorlar. Dolayısıyla güçlü bir Azerbaycan yanlısı tutum da almış bulunuyorlar.
>
> Azerbaycan petrolünden para kazanmak veya buradaki yatırımı teşvik etmek isteyen Amerikalı yurttaşların listesi tıpkı ulusal güvenlik kadrosunun listesi gibi. En meşhurları da, Dışişleri bakanları Henry A. Kissinger ile

* International Oil Company (IOC): Uluslararası Petrol şirketi, enerji-petrol sektöründe hükümet dışı en büyük 6 şirkete atıfla kullanılıyor. Çoğunlukla dünyadaki en ağırlıklı enerji lobisi için kullanılan bir terim. Exxon Mobil (ABD) Royal Dutch Shell (Hol-İng) BP (İng) Chevron (ABD) ConocoPhilips (ABD) Total SA (Fr).

James Baker, eski Savunma Bakanı Dick Cheney, eski Senatör ve Hazine Bakanı Lloyd Bentsen, eski Beyaz Saray Personel Şefi John H. Sununu ve iki eski ulusal güvenlik danışmanı, Brent Scowcroft ile Zbigniew Brzezinski."[2]

Clinton yönetimi Hazar kaynaklarını garantilemek için büyük gayret göstermiş ve Ağustos 1997'de Beyaz Saray'da ağırladığı Azerbaycan Cumhurbaşkanı ile yapılan iki saatlik görüşmede işbirliği için yaltaklanmışsa da,[3] bir zamanların bu 'boş hayalleri' ancak Bush yönetimi iktidar olduğunda hayata geçiyordu.

Mayıs 2001'de Dick Cheney'in enerji görev gücü, sadece Azerbaycan ve Kazakistan'ın Hazar sektörlerindeki varlığı kanıtlanmış petrol rezervlerinin '20 milyar varil civarında' olduğunu hesaplamıştı ki, bu rakam Kuzey Denizi'ndekinden biraz fazla, ABD'dekinden de biraz azdı.[4] Cheney'in ekibi, (Moskova'nın kontrolü dışında) ABD'nin Hazar Denizi'nden batıya ('Birleşik Devletler ticari açıdan elverişli ihracat güzergâhları geliştirmek için özel şirketler ve bölge ülkeleriyle yakın işbirliği içinde olduğundan,'[5]) uzun bir boru hattı döşeyebilmesi halinde, 2005 itibarıyla dünya pazarlarına günlük 2.6 milyon varil petrol ihracatı öngörmüştü. Buna karşılık, 2005'te İran günde 2.6, Venezüella 2.2, Kuveyt 2.3, Nijerya 2.3 ve Irak 1.3 milyon varil petrol ihraç etmiştir.[6]

Ancak Sovyetler Birliği'nin çöküşü Hazar Bölgesi petrolünü ele geçirmeyi Washington için fazlasıyla zorlaştırdı. Esasen, daha Clinton döneminde ABD ile müttefiklerinin, Washington'ın esasen Azerbaycan'daki baskıcı rejimi destekleyip Batı Hazar'a uzanan bir yarımadanın, yani başkent Bakü'nün açıklarında modern bir petrol işletme şirketi kurmasını öngören planları vardı. Bu durumda petrol, Bakü'den başlayarak Tiflis'e (Gürcistan), oradan da Türkiye'deki Ceyhan Limanı'na değin uzanacak muazzam bir boru hattından akacaktı. Buradan da Hazar petrolü kolayca Batı pazarlarına nakledilebilecekti. Proje Moskova'nın Ha-

zar petrolünün naklindeki tekeline 'de facto'* son vermiş olacak, buna paralel olarak da Washington, ayrıca eski Sovyet topraklarındaki nüfuzunu kullanmak için emsalsiz bir fırsat yakalayacaktı. Araştırmacılar 1994'te düğmeye bastığında projeyi 'yeni İran Körfezi' diye kutlamışlardı. Bölgede 230 milyar varil (yani ABD'nin kanıtlanmış rezervlerinin 8 katı) kadar petrol olduğu tahmin ediliyordu.[7]

Ancak Clinton döneminin son yıllarında projeye, astarı yüzünden pahalıya mal olabilir gözüyle bakılmaya başlanmıştı. Hazar ülkeleri sözüm ona bağımsız, ama Moskova'nın güdümünde kalmış dengesiz, yoz rejimlerin yönetimindeydi. Boru hattı fazlasıyla pahalı ve sabotaja açık olacaktı. Ayrıca Batılı ülkelerin Hazar'da yaptıkları ilk petrol arama çalışmalarında, denizdeki potansiyel kaynakların önceki tahminlere nazaran çok daha düşük seviyede olduğu belirtiliyordu.[8] ABD, Hazar'a uzanma kararından caymış değildi ama program ağır seyrediyordu.

Bush göreve gelip de petrol yöneticileri bir aile toplantısına katılan kuzenler misali Beyaz Saray'a buyur edilince her şey değişti. Eylül 2002'ye gelindiğinde 1770 kilometrelik devasa Hazar boru hattının yapımına başlanmıştı bile. *BBC*'ye göre, ABD yetkilileri bu projeyi destekliyordu, çünkü Rusya'nın bölgesel boru hattı ağı üzerindeki boğucu hâkimiyetini hafifletecek ve İran'ı dışarıda bırakacaktı.[9]

Projeyle ilgili muhtemel sorunlardan biri, hayata geçirileceği yerin Beyaz Saray'ın tehlikeli bir coğrafya olarak gördüğü (Çeçenistan ve İran'a yakın) bir noktada bulunmasıydı. Bunun üzerine Bush yönetimi, bölgede en az bir rejim değişikliğiyle sonuçlanacak bir hamleye de girişti. Eski Sovyet toprakları üzerindeki en muhteris nüfuz yarışlarından biri olacak bu girişimin muhafızlığı için Blackwater ve savaş hizmeti veren kimi firmaların birlikleri bölgeye sevkedilecekti.

* Fiilen.

2003'te, Bush yönetimi ABD'nin kadim dostu Gürcistan Cumhurbaşkanı Eduard Şevardnadze hükümetinin devrilmesinde rol oynadı. Vaktiyle Washington'ın bölgedeki en sıkı stratejik ortağı diye düşünülen ve James Baker gibi ABD yetkililerince 'Shevy-Chevy' diye muhabbetle anılan Şevardnadze, ABD himayesinde geçen onca yılın ardından Moskova ile iş ilişkilerini artırmaya başlayınca, George W. Bush yönetiminin gözünden hızla düşüvermişti.[10] İşlediği günahlar şunlardı: Rus firmalarına yeni sondaj ve boru hattı tavizleri vermek ve Washington'ın büyük Hazar boru hattı planının önüne taş koymak. Böylece Şevardnadze Kasım 2003'te istifaya zorlandı. 'Gül Devrimi' olarak adlandırılan bu sürecin sonunda, iktidara daha fazla ABD yanlısı bir rejim getirildi.

Yeni Cumhurbaşkanı Vekili Nino Burjanadze'nin Şevardnadze'den görevi devraldığında yaptığı ilk telefon konuşması, 'boru hattına olur verileceğine dair kendilerini temin etmek' üzere petrol devi BP ile oldu.[11] Gürcistan'da iktidarı ele geçirmeden hemen önce, ABD destekli yeni lider Michael Saakaşvili de, "Başta Hazar boru hattı anlaşması olmak üzere, Gürcistan'daki tüm stratejik anlaşmalar, Gürcistan Devleti için hayati bir meseledir,"[12] diye ilan etti.

Bu rejim değişikliği, Gürcistan'daki Rus üslerinin kapatılması ve ABD'den askeri yardımın artırılması ile neticelendi.

2004 yılı başlarında Savunma Bakanı Rumsfeld, özel askeri şirketlerden Washington merkezli Cubic ile 3 yıllığına 15 milyon dolarlık bir anlaşma yaptı. Londra'dan *Guardian*'ın bildirdiğine göre, bu anlaşma gereği firma 'eski Sovyet cumhuriyetinin hantal ordusuna danışmanlık etmek ve orduyu donatmak için' Gürcistan'a özel askeri sözleşmeli gönderecekti ve 'doğuya doğru yayılma hareketini süslemeyi amaçlayan bu hamle Moskova'yı fena halde öfkelendirmişti. Öte yandan Gürcistan güvenlik yetkililerinden biri, Cubic timinin Hazar petrolünü Bakü'den alıp Gürcistan üzerinden Türkiye'ye taşıyacak boru hattının güvenliğiyle

de ilgileneceğini söylüyordu. Gürcistan çoktandır, Irak'a 500 asker göndermeyi kabul etmekten memnuniyet duyduğunu ifade ediyordu.'[13]

Bush yönetimi, tartışmalı boru hattının geçtiği her ülkede korunması gerekeceğini biliyordu. Washington Gürcistan'a askeri yardımını artırmıştı artırmasına ama ABD Kongresi'nin petrolün çıkarılacağı Azerbaycan'a askeri destek yasağı söz konusuydu. 1992'de Kongre, Azerbaycan'ın Ermenistan ile Dağlık Karabağ'daki kanlı etnik ve bölgesel çatışmasından ötürü bu çeşit bir yardımı yasaklamıştı. Ancak 25 Ocak 2002'de Başkan Bush, Kongre Yasası'nın bu bölümünden 'vazgeçerek' ABD'den Azerbaycan'a yeniden askeri yardım yapılmasına izin verdi. Beyaz Saray bu vazgeçişin, 'ABD'nin uluslararası terörizmle mücadele çabalarını ve ABD Silahlı Kuvvetleri'ni veya koalisyon ortaklarını uluslararası terörizmle mücadele için harekâta hazır tutmaya destek olması açısından zaruri,' [14] (başka bir deyişle, petrol çıkarlarını korumak için yaşamsal) olduğunu açıkladı.

2003 sonbaharında da yönetim, 'Hazar Muhafızı' adını verdiği başka bir projeyi resmen başlattı. Bu 135 milyon dolarlık proje ile Kazakistan ve Azerbaycan'ın askeri yeteneklerinin hatırı sayılır derecede kuvvetlendirilmesi öngörülmüştü.[15] ABD'nin Gürcistan'daki planına benzer biçimde, uluslararası petrol şirketlerince çizilmekte olan kârlı petrol ve doğalgaz işletme planını koruyup, Hazar'dan hidrokarbon kaynaklarının Batı pazarlarına kolayca akışını sağlayacak muazzam boru hattı projesini kollayacak bir 'komando ve özel harekât kuvvetleri ağı' yaratılacaktı.

Ancak petrol ve doğalgaz, hikâyenin sadece bir bölümüydü. Hazar kaynaklarının Washington'ın gözünde kaçırılmaması gereken büyük bir ödül olduğuna kuşku yok ise de, Azerbaycan'ın, ABD yönetiminin Ortadoğu fetih hamlesinin merkezine coğrafi yakınlığı da inanılmaz derecede değerliydi. ABD'nin İran'a saldırı ihtimalinden açık açık söz edilmesi ve 'terörle savaş'ın bir parçası olarak bu tür askeri operasyonlar yapıldığının basında ayrıntılarıyla yer alması

üzerine, Tahran'ın pek çok komşusu, özellikle de Azerbaycan gibi sınırdaş ülkeler, ABD güçlerinin topraklarındaki aleni varlığına çokça direndiler.

İran, bir saldırı olursa ABD'yi destekleyen her devlete misilleme yapacağını ilan etti.

Hazar Muhafızı programı 2004'te başladığında, New York merkezli enformasyon şirketi *EurasiaNet* haber servisi 'Azerbaycan parlamentosu ülke topraklarında yabancı askerlerin konuşlanmasını yasaklayan bir yasa kabul ettiği haberini yapıyordu. Haberde, 'yasanın, daha ziyade, ikisi de Azerbaycan ile ABD arasındaki askeri bağların güçlenmesine karşı olan Moskova ile Tahran'a yönelik bir jest olarak kabul edildiği' ifade ediliyordu.[16] Ne var ki, Washington'ın hasımlarına çektiği peşrevlere rağmen, işin aslı şuydu ki, Azerbaycan ABD askeri yardımının akacağı devasa yeni boru hattının alıcı ucunda bulunuyordu.

Blackwater Sahnede

2004 yılı başlarında ABD'nin 'şer ekseni' üyesi diye ifade ettiği İran'a karşı söylemini keskinleştirmesiyle birlikte, Pentagon, Hazar Muhafızı çerçevesinde Azerbaycan'da konuşlandırmak için Blackwater USA şirketini kiraladı. Şirket, bir çatışma bölgesinde ABD ve müttefiklerinin çıkarlarını en üst düzeyde koruyacak ABD Donanma SEAL'ları modelinde seçkin bir Azeri gücü kurup eğitecekti. Bir yıllık bir proje için açılan 2.5 milyon dolarlık Kara Kuvvetleri ihalesine, yarışa açık olduğu belirtilmekle birlikte, teklif veren tek firma Blackwater oluyordu.[17] Pentagon belgelerinde Blackwater'ın Azerbaycan'daki işinin niteliği belirsizdi ve yalnızca 'eğitim yardımları' ve 'silah eğitim teçhizatı'ndan söz ediliyordu. Bu gizliliğe karşın bir şey açıktı: Blackwater bir kez daha kendisini gözde bir Bush yönetimi projesinin ön safında bulmuş oluyordu. Blackwater'dan Taylor, şöyle diyordu:

"Bizden Azerbaycan için, hem Hazar'daki petrol çıkarları adına çalışacak hem de gecenin geç saatlerinde Ha-

zar'da neler olup bittiğini izleyecek bir SEAL timi (daha uygun bir ifade yoktu) kurulmasına yardım etmemiz istenmektedir. Bunlar çok ama çok siyasi (...) hassas meseleler."[18]

Blackwater böylece Bakü'de, Bush yönetimiyle bağlantılı Bechtel, Halliburton, Chevron-Texaco, Unocal ve ExxonMobil gibi şirketleri içeren tabloda da yerini aldı.

Kimi uzmanların gözünde Hazar Muhafızı ve Blackwater anlaşması, ABD askerinin arka kapıdan konuşlanmasıydı. Blackwater'ın kurucusu Erik Prince 2006'da katıldığı bir askeri konferansta, "ABD hükümeti tarafından, gidip bölgeyi inşa etmek, Azerbaycan'da bir deniz özel harekât kuvveti kurmak için tutulduk. Eski bir Spetsnaz (Sovyet özel kuvvetleri) üssünü devraldık ve 90 kişilik seçkin bir Azeri birliği kurduk,"[19] demekteydi. Prince, Blackwater'ın Azerbaycan işini, 'bir hamle ile büyük bir iş başarmak' diye tanımlıyordu.

Pentagon, Azerbaycan'a muvazzaf ABD ordusundan taburlar göndermek yerine, çifte amaca hizmet edecek bir operasyon başlatmak üzere Blackwater ve diğer firmalardan 'sivil sözleşmeliler'i konuşlandırdı. Bunun iki amacı vardı: Batı'nın tarih boyunca Rusya ve İran'ın hâkimiyetindeki bir bölgede yeni kârlı petrol ve doğalgaz işletmesini korumak ve İran'a karşı bir saldırıda kullanılacak önemli bir ileri harekât üssü için zemin hazırlamak. Orta Asya muhabiri Nathan Hodge, şöyle yazıyordu:

"ABD'nin, komşu Gürcistan'da asker eğitme ve teçhizatlandırma çalışmalarının yanında, Azerbaycan komandolarını eğitmek hayli mütevazı kalıyordu. Bu anlaşılabilir bir durum, zira ülke, Rusya ile İran arasında sıkışmış durumda ve ABD ordusundan üniformalı eğitimci birliğinin gönderilmesi kışkırtıcı bir hamle olabilirdi. Bir özel sözleşmeli ise her şeyi gözlerden ırak tutmak için işe yarayabilir."[20]

Azerbaycan'ın stratejik öneminin bir göstergesi de,

ABD-Azerbaycan Ticaret Odası üye listesiydi: Bu kuruluş, 1995'te, 'Azerbaycan'da ticaret ve yatırımı kolaylaştırmak, teşvik etmek' ve 'yabancı şirketler ile Azerbaycan firmaları ve yetkilileri arasında bir bağlantı noktası olarak işlev görmek üzere kurulmuştu'.[21]

'Danışma Kurulu' üye listesi ise adeta Reagan-Bush dönemi şahinlerinin kim kimdir almanağıydı: James Baker III, Henry Kissinger, John H. Sununu ve Brent Scowcroft.[22] Yönetim kurulu, ExxonMobil, Chevron, Conoco-Philips ve Coca-Cola'nın üst düzey yöneticilerinden oluşurken, mütevelli heyetinde Azerbaycan diktatörü İlham Aliyev ile baş neo-kon Richard Perle vardı. Kuruluşun 'eski' yetkilileri olarak adları geçenler ise Richard Armitage ve Dick Cheney'den başkası değildi.[23]

Araştırmacı gazeteci Tim Shorrock, "Bu adamlar Azerbaycan'daki tahtın ardındaki güçtür," diyor ve Blackwater'ın 'bu mühim adamlardan birinin olurunu almadan orada görevlendirilmesinin düşünülemeyeceğini'[24] ekliyordu.

Blackwater'ın Mart 2004'teki iş ilanında, 'Azerbaycan Silahlı Kuvvetleri'nde Bir Donanma Özel Harekât Birliği'nin eğitimi, techizatlandırılması ve daimi olarak kurulması'nı içeren anlaşmaya nezaret edecek bir idareci aranıyordu.[25] İlanda belirtilen maaş, yıllık 130 bin-150 bin dolar idi. Blackwater, projeden 'Deniz Komando Güçlendirme' programının bir parçası olarak söz ediyordu. 2005'te anlaşmayla ilgili bir konferansta Blackwater Başkan Yardımcısı Chris Taylor, "Hazar Denizi çok, pek çok sebeple ilgi duyulan bir bölge," derken; Blackwater'ın Azerbaycan işini de, 'müttefik hükümetlerin kendi kuvvetlerini kurmaları yolunda başarılı bir yardım anlaşmasının kanıtı' olarak lanse etmişti:

> "Bu tek tarafın kazanacağı bir oyun değildir. Pastanın çoğunu alıp da devlete hiçbir şey bırakmadan, olabilecek en fazla parayı kazanmaya falan çalışmıyoruz. Zaten böyle yapamazsınız. Sürekli talep alan kayıt dışı işi

kayda almak istiyor, sağlam bir isim yapmak istiyorsanız, bu durum devlet açısından bir alandaki stratejik dengeyi ya bilfiil değiştirecek ya da değişmesine yardım edecektir; o zaman bu alışverişin bir parçası olmak zorundasınızdır. Bunu her gün yaptığımızı düşünmek bizim de hoşumuza gidiyor."[26]

Hazar Muhafızı projesinin, Savunma Bakanı Donald Rumsfeld'in 2004 başlarında bölgeyi ziyaretlerinden birinde beyan ettiği stratejinin bir parçası olduğu anlaşılıyordu. O yılın 24 Şubat'ında, Özbekistan'da, basına yaptığı açıklamada Rumsfeld (kendisi ve diğer Amerikalı yetkililerin) 'bir üs gibi daimilik arz etmemekle beraber, ABD ile koalisyon ülkelerinin bölgede düzenli aralıklarla kullandığı tesisler' diye tabir ettiği 'harekât üsleri'nin kurulmasını tartışmakta olduklarını açıklamıştı:

"Bizim için önemli olan, bu tesisleri esnekçe kullanabileceğimiz konuksever yerlerde hazırlamaktır."[27]

Pentagon'un özel askeri sözleşmelileri görevlendirdiği Gürcistan'daki Batılı bir diplomatın *Guardian*'a söylediği gibi, Birleşik Devletler, 'ekipman ve yakıtın depolanabileceği, Körfez'deki destek yapılarına benzer bir 'ileri harekât sahası' yaratmayı' planlıyordu.[28] Gazeteye göre, bu iki hamle yani depolanan ekipman ve sadık bir Gürcü ordusu, Washington'ı, daimi bir üs kurmanın diplomatik külfetlerinden kurtardığı gibi ayrıca 'fiili bir üs' de kazandıracaktı."[29]

Anlaşılan Blackwater'ın Azerbaycan'daki varlığında da strateji buydu. Blackwater, stratejik açıdan önem taşıyan Bakü'de, (Pentagon'daki planlamacıların İç Güvenlik Bakanlığı'nın kullandığı yapıda bir komuta merkezi olarak düşündüğü) Sovyet döneminden kalma bir donanma özel harekât eğitim tesisini yeniledi.[30] ABD, Hazar Muhafızı çerçevesinde ayrıca, savunma devi ve Irak Savaşı yüklenici firmalarından Washington Group International ile İran sınırının tam kuzeyinde Astara'da iki radar izleme tesisinden birinin yapımı için anlaştı.[31] Diğer tesis ise Rusya'nın Kuzey

Kafkasya bölgesinin güneyinde, Çeçenistan'dan uzak olmayan bir dağdaydı.[32] Washington, NATO filosu da dahil, askeri uçaklar için yakınlardaki Nahcivan Havaalanı'nı yenileyecekti.[33]

Bu arada Washington ile sıcak ilişkilerinden cesaret alan Azerbaycan, 2005'te askeri harcamalarını yüzde 70 gibi muazzam bir oranda artırarak 300 milyon dolara çıkardı.[34] 2006 sonlarında bu rakam 700 milyon doları bulmuştu ve Azeri liderin bu rakamın pek yakında yıllık 1 milyar dolara ulaşacağı sözü vardı.[35]

ABD'nin İran'a bir savaş açması durumunda Azerbaycan merkezi bir rol oynayacaktı: Tahran, ABD'nin Hazar boyunda tezgâhladığı askeri yığınağı uğursuz bir tehdit olarak görüyordu. İran, Blackwater'ın bölgedeki varlığından haberdar olduğunda, Hazar'da devriye görevi yapacak kendi özel donanma polis gücünü kuracağını ilan ederek tepkisini gösterdi.[36] Sağ tandanslı Heritage Vakfı'ndan* Ariel Cohen, İran'ın kaygılarına bir ünlem düşercesine, 2005'te *Washington Times*'ta Hazar Muhafızı için 'İran ile gelecekte çıkacak her türlü ihtilaf açısından önemli,'[37] diye yazdı.

Janes's Defence Weekly tarafından bildirildiğine göre, ABD'nin Hazar civarındaki varlığı Washington'a, hem petrol ve doğalgaz zengini, hem de İran'la sınırdaş bir bölgede bir dayanak noktası elde etme olanağı tanıdı. ABD Avrupa Komutanlığı (EUCOM**) Avrupa Planları ve Politikaları Bölümü Şefi Kara Albay Mike Anderson, "O eski, daha ziyade bencil ABD çıkarları," diyor ve ekliyordu:

> "Biz kesinlikle iki kıyı devletine, Azerbaycan ile Kazakistan'a yardım etmeyi seçtik, ama bunun ardında daima kendi bencil çıkarımız olmuştur."[38]

Nisan 2005'te Rumsfeld Azerbaycan'ı, bu 8.5 milyon nüfuslu küçük ülkeyi, en az üç kez ziyaret etmişti.[39] Bu zi-

* Washington D.C. merkezli sağ eğilimli bir think tank kuruluşu

** US Europeon Command

yaretler gizliydi ve hem Amerikalı hem Azerbaycanlı yetkililer, Rumsfeld'in ülkeye tam olarak neden bu kadar sık giriş yaptığına dair soruları sadece genel ifadelerle geçiştireceklerdi. Rumsfeld'in üçüncü ziyaretinden sonra popüler günlük gazete *Echo* şu manşeti attı: 'Rumsfeld Petrolle İlgileniyor!'[40]

Blackwater'ın bölgeye konuşlandırılması da dahil Azerbaycan'daki tüm hummalı askeri faaliyetler, Berlin Duvarı'nın yıkılmasından sonra Batılılar'ın eski Sovyet topraklarında yürüttüğü en tartışma yaratan çalışmalarından biriyle aynı günlere denk getirilmişti: Hazar'dan, ilk kez Rusya ve İran'ı tamamen devre dışı bırakan bir güzergâh üzerinden petrol nakledilecek 1770 kilometrelik devasa bir boru hattıydı söz konusu olan. Bu hem Moskova hem de İran tarafından kendi etki sahalarına ciddi bir Amerikan hücumu olarak görülüyordu. 3.6 milyar dolarlık boru hattı projesi büyük oranda Dünya Bankası, ABD Eximbank ve Overseas Private Investment şirketi tarafından finanse ediliyor[41] ve başını BP'nin çektiği, ABD şirketleri Unocal, ConocoPhilips ve Hess'ten oluşan bir konsorsiyumca yürütülüyordu. İlk planlara göre, boru hattı Bakü'den başlayacak, Tiflis üzerinden Türkiye'de Ceyhan Limanı'na ulaşacak ve buradan da petrol Batı pazarına sevk edilecekti.

İşinin ehli Rus uzmanlara göre Bakü Tiflis Ceyhan (BTC) Boru Hattı Moskova'yı yalnızlaştırmaya dönük 'Büyük Oyun'daki yeni bir raunt' idi. Bunun daha geniş bir planın parçası olduğunu söyleyen Rus araştırmacı Vladimir Radyuhin, şöyle açıklıyordu bu planı:

> "Boru hattı ABD'nin, eski Sovyetler Birliği'nin jeopolitik haritasını yeniden çizme ve Rusya'nın yerine eski Sovyetler Birliği'nde başat güç olma stratejisinin kilit unsurlarından biridir. ABD şimdiye dek petrollerini Avrupa'ya ihraç etmek için Rus boru hatlarına bağımlı olan Azerbaycan, Kazakistan, Türkmenistan ve Özbekistan'da üretilen petrole alternatif bir ihracat rotası yaratmak uğruna, Rusya ve İran'ın dahil olacağı daha kâr-

lı boru hatlarının önüne bu projeyi geçirmeye çalışmaktadır."[42]

Radyuhin, Hazar Muhafızı programının 'ABD destekli GUUAM ittifakıyla (Gürcistan, Ukrayna, Özbekistan, Azerbaycan ve Moldova) birlikte, Washington'ın eski Sovyet devletlerinin mutlak çoğunluğu üzerinde kontrolü ele geçirmesini ve Rusya'yı karantinaya almasını sağlayacağını'[43] söylüyordu. Rus Üst Meclisi Uluslararası Komite Başkanı Mikhail Margelov da, "Rusya, (Hazar bölgesinin) sınırları içinde herhangi bir yabancı askeri birliğin varlığına daima karşı çıkacaktır. (...) Her şeyden önce bu (Rusya'nın) bir ulusal güvenlik sorunudur," diyordu.[44]

BTC boru hattına başlanmadan önce ABD, Rusya'nın kontrolündeki Hazar Boru Hattı Konsorsiyumu'na yatırım yapmıştı. 2.6 milyar dolarlık bu proje, Kazakistan'daki Tengiz petrol sahasından Rusya'nın Karadeniz limanı Novorossiysk'e uzanan 1.505 kilometrelik bir ham petrol boru hattı projesiydi.[45] Beyaz Saray bu projeden, "ABD'nin Rusya'daki tek ve en büyük yatırımı" diye söz ediyordu.[46] Kasım 2001'de "Hazar'dan ilk tankere petrol yüklendiğinde proje başladı,"diye açıklama yapan Ticaret Bakanı Don Evans'a göre ise, "Proje dünyaya ABD, Rusya ve Orta Asya devletlerinin dünyanın bu bölümünde refah ve istikrarın tesisi için işbirliği içinde olduklarını gösteriyordu."[47]

Ama yeni BTC boru hattı 2005'te faaliyete geçer geçmez, Bush açıkça, 'Kazakistan'da ve Hazar bölgesindeki başka yerlerde petrol üreten şirketleri BTC boru hattını kullanmaları ve küresel piyasalara bir geçit olarak benimsemeleri' için teşvik etmeye başladı.[48]

Görüldü ki, başından beri niyet buydu. Nitekim Cheney'in enerji görev gücü, Kazakistan'da Rus boru hattında faaliyet gösteren Chevron ve Exxon gibi çokuluslu petrol devlerini, petrolü BTC boru hattıyla yeniden yönlendirmeleri suretiyle fiilen Rusya'yı kârından edecek bir plan tasarlamıştı. Planın bütün kapsamı, Mayıs 2001'de, Cheney'nin başkanlığındaki Beyaz Saray Ulusal Enerji Poli-

tikası Geliştirme Grubu'nun tavsiyeleriyle ortaya çıkmıştı. Grup, Başkan Bush'a, 'Ticaret, Dışişleri ve Enerji bakanlıklarına, ilgili şirketler ve ülkelerle Kazakistan'da faaliyet gösteren şirketlere, petrollerini (Rusya kontrolündeki boru hattı yerine) BTC boru hattıyla ihraç etme seçeneğini kullanmalarına imkân verecek ticari koşulları oluşturmak için çalışmaları talimatı vermesini' tavsiye ediyordu. Aynı kapsamda yönetimi, 'enerji ve ilgili altyapı projeleri için sağlam, şeffaf ve istikrarlı bir iş ortamı sağlamak üzere, Kazakistan, Azerbaycan ve diğer Hazar devletleriyle ticari diyalogu derinleştirmeye' çağırıyordu.[49]

BTC boru hattı Mayıs 2005'te faaliyete geçti ve Başkan Bush açılış törenine kendisini temsilen yeni Enerji Bakanı Samuel Bodman'i gönderdi. Bush, Bodman tarafından törende okunan mektubunda, "BTC boru hattı, Hazar Havzası'nın gelişiminde yeni bir dönem açmaktadır. Hazar petrolünün Avrupa pazarlarına ve diğer pazarlara ticari açıdan elverişli ve ekolojik açıdan güvenilir bir biçimde ulaşmasını sağlamaktadır," diyordu.[50] Mektup, Bush'un övgüyle andığı Azerbaycan diktatörüne hitaben yazılmıştı:

> "Azerbaycan demokrasi ve piyasa ekonomisi reformlarını derinleştirdikçe bu boru hattı da dengeli ekonomik büyümenin yaratılmasına yardımcı olabilir ve özgürlük davasını ileri taşıyan müreffeh ve adil bir toplumun temelini oluşturabilir."[51]

Ancak *New York Times*'dan David Sanger, Bush'un bu mektubu törende okunmadan birkaç gün önce, muhalefet partilerinin 'serbest seçim' diye avaz avaz bağırdıklarını yazıyordu. Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'in muhalefete yasak getirdiğine dikkat çeken Sanger, "Azerbaycan polisi demokrasi yanlısı göstericileri coplarla dövdü," diye bildiriyordu:

> "Aliyev, hayli şaibeli bir seçimi kazanarak, babasının yani eski bir Sovyet diktatörünün yerine geçmişse de, Başkan Bush'un terörle savaştaki müttefiklerinden biridir."[52]

Azerbaycan'ın insan hakları sicili iç karartıcıdır. İnsan Hakları İzleme Örgütü'ne göre, bu ülkede 'İşkence, polisin kötü muameleleri ve güvenlik güçlerinin aşırı güç kullanması yaygındır.'[53] Bu arada ABD Dışişleri Bakanlığı da Azerbaycan'ın insan hakları notunu 'zayıf' olarak belirlemiş, Kissinger'ın, Baker'ın, Cheney ve ötekilerin dostu Cumhurbaşkanı Aliyev'in 'sayısız ciddi usulsüzlükler dolayısıyla bir demokratik seçim için gereken uluslararası standarda uymayan'[54] bir seçim sonucunda iktidara geldiğini beyan etmiştir. Dışişleri Bakanlığı Azerbaycan'a, 'yurttaşların, hükümetlerini barış yoluyla değiştirme hakkının kısıtlanması; kişilere gözaltında işkence yapılması ve dayak atılması; keyfi tutuklama ve gözaltılar (özellikle de siyasi muhalifler arasında); dayanılmaz ve hayatı tehdit eden cezaevi koşulları; gösterileri dağıtmak için aşırı güç kullanılması ve polisin dokunulmazlığı' konularında suçlamalarda bulunmuştur.[55] Bakanlık ayrıca, 'Güvenlik güçleri mensupları pek çok insan hakları istismarında bulunmuştur'[56] saptaması yapmıştır.

Ne var ki Washington hâlâ, ABD'nin en seçkin Özel Kuvvetleri olan Donanma SEAL'ları formatında birlikler yaratmak da dahil, Azerbaycan'ın askeri kapasitesini güçlendirme amacıyla Blackwater'ı bu ülkede konuşlandırmak için milyonlarca dolar harcamaya devam edecekti. Yönetimin el altındaki diğer müttefiklerine nazaran Azerbaycan, petrol kârlarını güvence altına almak için kullanışlı olması ve muhtemel bir savaş için de hazırlık sahası olması itibariyle değer taşıyor.

Blackwater'ın bu ülkedeki anlaşması, ABD'nin kendi politikası açısından önemi sürekli artacak bir bölgedeki varlığını pekiştirdiği gibi şirket de daha fazla iş kapmak için Azerbaycan'daki işinin açık açık reklamını yapıyor.[57] Gazeteci Tim Shorrock, bu konuda vardığı sonucu şöyle açıklıyor:

> "Blackwater'ın Azerbaycan'daki projesi, sözleşmelilerin salt paralı asker iken artık askeri-sınai kompleksin stratejik ortakları konumuna geçtiğinin apaçık kanıtıdır."[58]

[1] Jan H. Kalicki, 'Caspian Energy at the Crossroads,' *Foreign Affairs*, Eylül/Ekim 2001.
[2] Stephen Kinzer, 'Azerbaijan Has Reason to Swagger: Oil Deposits,' *New York Times*, 14 Eylül 1997.
[3] *Aynı kaynak.*
[4] Beyaz Saray tarafından yayınlanan Ulusal Enerji Politikaları Geliştirme Grubu'nun 'Reliable, Affordable, Environmentally Sound Energy for America's Future,' adlı raporu, Mayıs 2001.
[5] *Aynı kaynak.*
[6] U.S. Department of Energy, 'Top World Oil Net Exporters,' www.eia.doe. gov/emeu/cabs/topworldtables1_2.html, 14 Aralık 2006.
[7] Candace Rondeaux, 'A Pipeline to Promise, or a Pipeline to Peril,' *St. Petersburg Times*, 15 Mayıs 2005.
[8] *Aynı kaynak.*
[9] 'Caspian Pipeline Dream Becomes Reality,' *BBC News*, 14 Eylül 2002.
[10] Eric Margolis, 'Shevy's Big Mistake: Crossing Uncle Sam,' *Toronto Sun*, 30 Kasım 2003.
[11] Nick Paton Walsh, 'Russia Accused of Plot to Sabotage Georgian Oil Pipeline,' *Guardian*, 1 Aralık 2003.
[12] Mevlut Katik, 'Amid Risk, Baku-Ceyhan Pipeline Edges Forward,' EurasiaNet, 1 Aralık 2003.
[13] Nick Paton Walsh, 'US Privatises Its Military Aid to Georgia,' *Guardian*, 6 Ocak 2004.
[14] George W. Bush tarafından imzalanan 'Azerbeycan hakkında Başkanlık İradesi', 25 Ocak 2002.
[15] John J. Fialka, 'Search for Crude Comes With New Dangers—U.S. Strategic and Diplomatic Thinking Adjusts to Handle Hot Spots With Oil Potential,' *Wall Street Journal*, 11 Nisan 2005.
[16] Alman Talyshli, 'Rumsfeld's Baku Trip Stirs Controversy,' EurasiaNet, 13 Nisan 2005.
[17] 28 Temmuz 2004 tarihli sözleşmenin yazardaki kopyası.
[18] Chris Taylor'ın George Washington Üniversitesi'nde yaptığı, 'Contractors on the Battlefield: Learning from the Experience in Iraq' başlıklı konuşma, 28 Ocak 2005.
[19] Erik Prince'in Batı 2006 Konferansı'nda yaptığı yorumlardan.
[20] Nathan Hodge, 'After the Gold Rush,' Slate.com, 9 Şubat 2006.
[21] Birleşik Devletler - Azerbaycan Ticaret Odası web sitesi, www.usacc.org/ contents.php?cid=97, 5 Aralık 2006.
[22] Birleşik Devletler - Azerbaycan Ticaret Odası web sitesi, www.usacc.org/ contents.php?cid=2, 5 Aralık 2006.
[23] *Aynı kaynak.*

[24] Tim Shorrock, 'Contractor's Arrogance Contributed to Iraqi Rebellion, Marine Colonel Says,' http://timshorrock.blogspot.com/2005_01_01_timshorrock_archive.html, 14 Aralık 2006.
[25] Emery P. Dalesio, 'NC Firm Was Providing Security for Food Delivery in Iraq,' *Associated Press*, 31 Mart 2004.
[26] Chris Taylor'ın George Washington Üniversitesi'nde yaptığı, 'Contractors on the Battlefield: Learning from the Experience in Iraq' başlıklı konuşma, 28 Ocak 2005.
[27] Transkript, 'Secretary Rumsfeld and Ambassador Jon Purnell Press Conference in Uzbekistan,' Savunma Bakanlığı, 24 Şubat 2004.
[28] Nick Paton Walsh, 'US Privatises Its Military Aid to Georgia,' *Guardian*, 6 Ocak 2004.
[29] *Aynı kaynak.*
[30] Russ Rizzo, 'Pentagon Aims to Bolster Security in Caspian Sea Region,' *Stars and Stripes* (Avrupa baskısı), 10 Ağustos 2005.
[31] Brett Forrest, 'Azerbaijan Over a Barrel,' *Fortune* (Avrupa baskısı), 28 Kasım 2005.
[32] 'US Working to Boost Sea Forces in Oil-Rich Caspian: Envoy,' Agence France-Presse, 21 Eylül 2005.
[33] Kathy Gannon, 'As Azerbaijan Democracy Struggles, Iran Makes Its Weight Felt,' *Associated Press*, 30 Nisan 2006.
[34] '2005 In Review: Conflicts in Caucasus Still Characterized by Gridlock,' *Radio Free Europe/Radio Liberty*, 22 Aralık 2005.
[35] 'The Danger of a Military Buildup in the South Caucasus,' *Radio Free Europe/Radio Liberty*, 16 Ekim 2006.
[36] 'Caspian Hopes and Hazards,' *Africa Analysis* (*Financial Times* Limited), 16 Nisan 2004.
[37] Ariel Cohen, 'Azerbaijan Intrigue,' *Washington Times*, 25 Ekim 2005.
[38] Joshua Kucera, 'US Helps Forces, Gains Foothold in Caspian Region,' *Jane's Defence Weekly*, 25 Mayıs 2005.
[39] Alman Talyshli, 'Rumsfeld's Baku Trip Stirs Controversy,' EurasiaNet, 13 Nisan 2005.
[40] *Aynı kaynak.*
[41] Candace Rondeaux, 'A Pipeline to Promise, or a Pipeline to Peril,' *St. Petersburg Times*, 15 Mayıs 2005.
[42] Vladimir Radyuhin, 'Another Move in the Great Game,' *The Hindu*, 27 Mayıs 2005.
[43] *Aynı kaynak.*
[44] *Aynı kaynak.*
[45] Beyaz Saray basın açıklaması, 'Caspian Pipeline Consortium Fact Sheet,' 13 Kasım 2001.
[46] *Aynı kaynak.*

[47] *Aynı kaynak.*
[48] Enerji Bakanlığı basın açıklaması, 'Baku-Tbilisi-Ceyhan Pipeline First Oil Ceremony: Remarks of Secretary of Energy Samuel Bodman,' 25 Mayıs 2005.
[49] Beyaz Saray tarafından yayınlanan Ulusal Enerji Politikaları Geliştirme Grubu'nun 'Reliable, Affordable, Environmentally Sound Energy for America's Future,' adlı raporu, Mayıs 2001.
[50] Enerji Bakanlığı basın açıklaması, 'Baku-Tbilisi-Ceyhan Pipeline First Oil Ceremony: Remarks of Secretary of Energy Samuel Bodman,' 25 Mayıs 2005.
[51] *Aynı kaynak.*
[52] David E. Sanger, 'There's Democracy, and There's an Oil Pipeline,' *New York Times*, 29 Mayıs 2005.
[53] İnsan Hakları İzleme Örgütü, *World Report 2005.*
[54] Dışişleri Bakanlığı, *İnsan Hakları Uygulamaları Ülkeler Raporu -2005*, 8 Mart 2006.
[55] *Aynı kaynak.*
[56] *Aynı kaynak.*
[57] www.BlackwaterUSA.com.
[58] Tim Shorrock, 'Contractor's Arrogance Contributed to Iraqi Rebellion, Marine Colonel Says,' http://timshorrock.blogspot.com/2005_01_01_timshorrock_archive.html, 14 Aralık 2006.

12
BLACKWATER'IN ŞİLİ'DEKİ ADAMI

Bush yönetimi Irak'ın istilası ve işgali için, diğer ülkelerle birlikte bir 'gönüllüler koalisyonu' kurma çabasından sonuç alamamıştı ama kiraladığı özel askeri firmalar, dünyanın her yerinden, (genellikle de askeri ve güvenlik güçleri, insan hakları konusunda korkunç sicilleriyle nam salmış ülkelerden) büyük bir hırsla adam toplamaya girişmişti. Halliburton, Bechtel, Fluor gibi 'yeniden yapılandırmadaki' mega devlerin gelişmekte olan ülkelerden getirttiği işçilerle (ki pek çoğunun ülkesi bu savaşa şiddetle karşıydı) Irak'taki paralı asker şirketleri bu işgalin 'uluslararası ve çok taraflı' doğasını oluşturuyordu.

ABD'nin, birçok devleti Irak'ta asker konuşlandırmaya ikna edemediği, ama bu devletlerin yurttaşlarını, ülkelerinde kazanabildiklerinden çok daha yüksek ücretler vaat ederek ayartmayı başarabildiği ortada.

Irak'ta faaliyet gösteren ve güvenlik projeleri için bu ülkenin ucuz işgücünü bağlayan öteki özel askeri firmaların aksine, Blackwater (tepedeki ABD yetkililerini ve bazı bölge işgal merkezlerini korumayı üstlendiği anlaşmalardan ötürü) seçkin bir güvenlik şirketi olarak görülüyordu. Ama Blackwater bir yandan hem Bağdat'ta hem de Washington'da, savaşta ülkesini yurtseverce destekleyen tamamı Amerikalı ve çok profesyonel bir şirket görünümünü korumaya çalışırken, diğer yandan da Irak'ta sessiz sedasız ve durmadan bir yenisini aldığı iş anlaşmalarını yerine getirmek üzere karanlık çevrelerden paralı asker istihdam etmeye koyulmuştu.

ABD'nin gizli harekâtları ve açık baskı politikalarını desteklemek için yabancı güçleri eğitmesi öyle yeni bir ge-

lişme değil, hele de Latin Amerika'da. Amerika Ülkeleri Ordu Okulu (SOA*) (2001'de aldığı yeni adla Batı Yarıküre Güvenlik İşbirliği Enstitüsü), kuruluşunun üzerinden geçen 60 yılda 60 bini aşkın Latin Amerikan askerine, 'kontrgerilla teknikleri, keskin nişancılık, komando ve psikolojik savaş, askeri istihbarat ve sorgulama taktikleri'[1] eğitimi vermiştir.

Uluslararası Af Örgütü'ne göre, SOA 'kendi ülkelerinde insan hakları ihlalleri yapmaya gidecek olan Latin Amerikalı askeri personeli eğitip yetiştirmesiyle tanınıyor. (...) SOA işkenceyi, gaspı, adam kaçırmayı ve idamı savunan el kitapları kullanıyor.'[2]

ABD, 1980'li ve 90'lı yıllar boyunca Washington'ın çıkarlarına karşı tehdit olarak algıladığı halk hareketlerini bastırmak için ölüm mangalarına veya baskıcı ordulara gizlice silah, para ve eğitim vererek 'kirli savaşlar'ı körüklemiştir. Irak'ın işgalinde de, özel sektörün büyük oranda yabancı güçleri kullandığı ve eğittiği gözlendi. ABD himayesindeki ölüm mangalarının ve baskıcı politikaların kurbanı olmuş (halkları ve hükümetleriyle 2003 Irak işgaline karşı çıkan) Latin Amerika ülkeleri, Irak Savaşı'nda kullanılan paralı askerlerin yeni eğitim sahaları ve işe alım merkezleri haline geldi.

Blackwater'ın ABD dışından Irak'a getirttiği askerlerden oluşan en kalabalık birlikler arasında, bir kısmı General Augusto Pinochet'nin acımasız askeri diktasında yetişip askerlik yapmış Şilili eski komandolar da vardı. Irak'a giden 1.000 kadar Şilili askerin öyküsü, pek çok bakımdan, aslında Erik Prince'in şirketinin Şili'de adam toplaması için anlaştığı eski Şili ordusu subayı Jose Miguel Pizarro Ovalle'nin öyküsüdür.[3]

Pinochet'nin ateşli savunucusu Pizarro, (1990'larda, yani bir düzineyi aşkın Latin Amerika hükümeti ile ABD silah imalatçıları arasında irtibat noktası olmasından önce) Latin Amerika'da ABD ordusu adına çevirmenlik yapmıştı.

* US Army School of the Americas

Blackwater şirketini 2003'te Irak'ın işgali başlamadan önce keşfedecek ve bir anda, Irak'ta faaliyet gösteren Blackwater ve diğer özel askeri firmalar için düşük maliyetle yüzlerce Latin Amerikan askeri toplamada öncü olup çıkacaktı.

Pizarro, ikibuçuk saat süren uzunca bir röportajda şöyle diyordu:

> "Latin Amerikalılar'a göre hikâyem inanılmaz. Amerikan bakış açısındansa, bu bir Amerikan başarı öyküsü."

Kendisine 'Mike' denilmesini yeğleyen Pizarro hem ABD hem de Şili yurttaşı. 1968'de, babasının Paramount Pictures'da çizgi film karakterleri çizerek hayatını kazandığı Los Angeles'da doğmuş. Babası UPS'de şoför olarak çalışmış; annesi, Bank of America'da veznedarlık yapıyormuş. 1971'de başkanlık seçimini (bu yarıkürede demokratik yolla seçilmiş ilk Marksist devlet başkanı) Sosyalist aday Salvador Allende kazandığında, Pizarrolar da memleketleri Santiago'ya dönmüşler.

Şili'de 2 yıl sonra Allende hükümeti ABD destekli bir darbeyle devrilecek ve yerine dünyanın en kötü ün yapmış diktatörlerinden biri gelecekti. Blackwater'ın, Irak'a, Şilili paralı asker göndermesini (ve Blackwater'ın öncü askeri olarak bir Pinochet savunucusunu işe almasını) anlayabilmek için, ABD hükümetinin 2003 Irak işgalinden önceki 40 yıl boyunca Şili'deki rolünü anlamak gerekiyor.

Şili başkanlığı için seçim kampanyasına başladığında Salvador Allende 25 yıllık senatördü ve milyonlarca yoksul Şilili'nin hayat koşullarını iyileştirmeyi vaat eden 'Halk Birliği' hareketiyle yürütmüştü kampanyasını.[4] Allende, 4 Eylül 1970'de sağcı partilerin, büyük uluslararası şirketlerin ve CIA'in büyük bir hırsla rakibini desteklemelerine karşılık, hayli çekişmeli başkanlık yarışını ucu ucuna (ama özgür bir seçimle ve dürüstçe) kazanmıştı. Dışişleri Bakanı Dean Rusk'ın deyişiyle, 'Şili'nin ayan beyan Marksist bir başkan

seçecek ilk Amerika ülkesi olmaması için yürütülen 10 yıllık 'büyük gizli girişime' kafa tutmuştu.'[5]

Allende'nin zaferi, yani Latin Amerikan siyasetindeki bu tarihi an, Washington'daki güç yapısını ve PepsiCo, Anaconda Copper ve ITT gibi Allende'nin rakibine destek vermiş büyük ABD şirketlerini alarma geçirecekti. Nixon'ın Beyaz Sarayı, Allende'yi iktidara oturtmama veya iktidara çıksa da devirmeye dönük iki hatlı gizli bir planı derhal devreye soktu.[6]

Ancak Şili Kongresi Allende'nin başkanlığını ezici bir çoğunlukla onayladı ve Sosyalist lider, 'la via Chilema al socialismo' (Şili Tarzı Sosyalizm) programını uygulamak için hızla harekete geçti. Program, büyük sanayi sektörlerinin kamulaştırılmasını, sağlık ve eğitim sistemlerinin devletin yönetiminde yürütülmesini, toprağın yeniden dağıtılmasını, okuma yazma kampanyalarını ve çocuklara ücretsiz süt dağıtımını içeriyordu. Allende hükümeti, Washington'ı hiçe sayarak Küba ile yeniden diplomatik ilişki de kurmuştu. Allende'nin, kendi döneminde Şili'de bir ay kalan Fidel Castro ile yakınlığı vardı.

Allende'nin kısa ömürlü başkanlığı süresince Nixon yönetimi, Santiago'daki büyük ABD şirketleri ve güçlü medya kanallarının da işbirliğiyle, Şili'de huzursuzluğu saldırganca kışkırttı ve ekonomik açıdan ülkeyi tecrit etti. Washington'a çektiği bir telgrafta ABD Büyükelçisi Edward Korrey, "Şili makamlarına, Allende yönetimindeki Şili'ye bir çöp dahi gitmesine izin vermeyeceklerini, ellerinden gelen her şeyi yaparak Şili'yi ve Şili halkını yoksunluk ve yoksulluğa mahkûm edeceklerini söylediğini" bildiriyordu.[7]

Bu arada Nixon da bir genelge çıkardı: ABD "(Şili) ekonomisini acı acı bağırtmalı,"[8] diyordu.

1973'te Şili, ABD'nin tetiklediği aşırı enflasyon ve grevlerin pençesindeyken, Washington yönetimi bütün olup bitenden Allende hükümetini sorumlu gösteren, nihayetinde de onu alaşağı etmeyi amaçlayan medya kampanyasına da destek veriyordu.[9]

11 Eylül 1973 sabahı (Kara Kuvvetleri Komutanı) General Pinochet düzenlediği büyük bir askeri harekâtla başkanlık sarayı La Moneda'yı kuşattı. Darbe esnasında Pinochet'nin askerlerine verdiği emirleri yayınlayan bir radyo kanalından General'in şu sözleri duyuluyordu:

"Öldürün kancığı ve temizleyin şu çöpü."[10]

Saat 09.00'ı geçmişti ki, (arkadan duyulan silah ve bomba sesleri arasından) Allende, hâlâ çalışmakta olan birkaç radyonun birinden halka şöyle seslendi:

"Tarihi bir seçim yaptım, halkıma sadakat yolunda hayatımı feda edeceğim. Sizi temin ederim ki binlerce ve binlerce Şilili'nin soylu bilincine ektiğiniz tohumlar er geç yeşerecek."[11]

Bu konuşmadan saatler sonra Salvador Allende öldü (intihar ettiği iddia ediliyor) ve ardından ülkenin tarihindeki en karanlık dönemlerden biri başlamış oldu. Darbeden iki gün sonra Beyaz Saray Durum Odası'ndan çekilen gizli telgrafta, şöyle denmekteydi:

"ABD hükümeti askeri cunta ile işbirliği yapma ve ona gereken her şekilde yardım etme arzusunu açıkça ortaya koymayı istemektedir. Cunta'nın Şili ile ABD arasındaki bağları sağlamlaştırma arzusunu ifade eden General Pinochet'yi selamlıyoruz."[12]

Washington'ın desteğiyle, Cunta çabucak Kongre'yi feshetti ve Pinochet Başkan ilan edildi. Allende taraftarı olan ve 'komünizm sempatizanı' olduğundan şüphelenilen binlerce kişi cunta güçleri tarafından tek tek avlandı. Bu insanlardan binlercesini Eylül-Ekim 1973 arasında Şili Ulusal Stadı'nda topladılar; yüzlercesi idam edildi ve binlercesi işkence gördü.[13]

Pinochet rejiminin bu ilk günlerinde öldürülen Şilililer'in sayısı asla bilinemeyecek. Ama CIA'in Santiago'daki merkezi, 20 Eylül itibarıyla "Darbede ve sonraki temizlik operasyonlarında şimdiye dek 4 bin ölüm kaydedildi" diye rapor etmişti. CIA'in 4 gün sonraki tahmini ise ölü sayısının

2 bin ile 10 bin arasında olduğu idi.[14] Ekim 1973'te Dışişleri Bakanı Henry Kissinger için hazırlanan 'Şili İnfazları' başlıklı gizli bir brifingde, Cunta'nın 1.500 kadar sivili katlettiği, bunlardan 320 ile 360'ının yargısız infaz edildiği belirtiliyordu.[15] Araştırmacı Peter Kombluh, *The Pinochet File* (Pinochet Dosyası) adlı olay yaratan kitabında şunları yazıyordu:

> "Şili ordusu 17 yıl süren acımasız dikta döneminde 3 bin 197 yurttaşın öldürülmesi, kaybolması ve işkencede ölümünden (binlercesinin de keyfi hapis, işkence, tehcir ve devlet terörünün başka biçimleriyle acımasız suiistimallere maruz kalmasından) sorumlu tutulacaktır. Darbenin ilk haftalarında Pinochet, rejiminin tüm düşmanlarını ortadan kaldırmaya yetkili gizli bir polis gücü yarattı."[16]

Cunta, ABD'nin desteğinden o kadar emindi ki Şili'deki ABD yurttaşlarını öldürecek ve hatta o sırada Washington'da bulunan Allende'nin Dışişleri Bakanı Orlando Letelier gibi muhalifleri hedef alacak kadar küstahlaşmıştı. 1976'da Letelier ile ABD'li araştırma asistanı Ronni Karpen Moffitt, Beyaz Saray'dan on dört apartman uzakta bir otomobile konulan bombanın patlaması sonucu öldüler.[17]

Şili'de cuntanın acımasızlığı gün gibi ortada olduğu halde, Blackwater'ın Şili bağlantısı Jose Miguel Pizarro, Pinochet'ye de darbeye de sadakatle arka çıkıyordu. Bush yönetiminin girişimini 'tamamen aynı terörle mücadele' diye savunan Pizarro, "Şili Kara Kuvvetleri, Şili Deniz Kuvvetleri ve Şili Hava Kuvvetleri'nin derhal temizlenmeleri adına çok sayıda kişinin tutuklanması için büyük gayret gösterdiğine inanıyorum, ama askeri darbe girişiminin ilk üç-dört haftasından sonra çok az kişi tutuklu kaldı," diyordu. Pizarro'ya bakılırsa, toplu infaz hiç olmamıştı. Şili'de bir 'askeri hükümet' olduğunu inkâr etmiyordu ama 'yolsuzluk veya insan hakları istismarlarının bu ölçüde olduğu iddiası

da, fiili; tam bir askeri diktatörlük olduğu iddiası da düpedüz yalandı.'

Pizarro, Pinochet Şili'sinden gurur duyarak ve bir gün Şili ordusunda asker olacağının hayaliyle büyümüştü. "7 yaşındayken elimde bir plastik tüfekle hatırlıyorum kendimi komik ama - bir kara subayı dışında olmak istediğim hiçbir şey yoktu," diyor ve Şili'de Pinochet rejiminde yapıldığı belgelerle sabit mezalime karşın, "Komik, çünkü Santiago'daki 17 yılımı askeri yönetimde geçirdim. Askerlerin hiçbir zaman ateş ettiğini, tutukladığını, öldürdüğünü, hiçbir şekil ve surette yanlış şeyler yaptıklarını görmedim," diye ekliyordu.

Ona göre, Pinochet'nin yönetiminde 'kurumsal düzeyde insan hakları suiistimalleri' yapıldığı iddiaları 'düpedüz yalan'dı. Pizarro, Pinochet'yi Şili'ye demokrasiyi yeniden getiren, komünizmi bastıran, Allende döneminde danışman adıyla Şili'ye gelen Fidel Castro'nun adamlarını ülkeden temizleyen bir adam olarak çiziyordu. Toplu işkence iddiaları içinse, elbette böyle bir şey olmadığını söylüyordu, Şili'de işkencenin tanımının çok geniş olduğunu da ekleyerek. İşkenceye maruz kalan birini tanıyıp tanımadığı sorulduğunda ise, 1973'te bir barbekü partisi sırasında, babası alınıp götürülen bir aile dostlarının anlattıklarını aktarıyordu. Askerler baskın yapmış, arkadaşının babasını esir almış, onu 48 saat tuttuktan sonra bir otoyola atmışlardı.

Pizarro, resmî hükümet belgelerinde, dikta rejiminde 2 bin 871 kişinin öldürüldüğünün kaydedildiğini söylüyor ve "Irak'ta 3 yıl içinde 3 binden az can kaybı var" diye belirtiyordu. Şili'deki 'insan hakları suiistimallerini' kabul etmekle birlikte, yine de bu ihlallerin 'gizli polis, küçük bir grup yozlaşmış devlet görevlisi' tarafından yapıldığını iddia ediyordu. Pizarro'ya göre, 'Şili standartlarına göre' insan hakları suiistimalleri vardı. "Kolombiya standartlarına göreyse bizimki, hani nasıl desem, basit kalırdı," diyordu.

Pinochet, Pizarro'nun gözünde halkla ilişkiler ve uluslararası imaj konusunda donanımı zayıf, sivil ve askeri da-

nışmanlarınca kötü yönlendirilen büyük bir yurtseverdi. "Yine halkla ilişkiler," diyordu:

> "Yaptığı her şey doğruydu. Köprüler yapıyor, okullar kuruyor, yeni iş alanları yaratıyordu. ABD modelini aynen uyguluyordu. ABD ile bağlarımızı sağlamlaştırdı. Komünizmle savaşıyor, yozlulukla savaşıyor, terörizmle savaşıyordu. Her başkandan yapması beklenen doğru şeyleri yapıyordu. Ama halkla ilişkiler açısından öyle kötü akıl veriliyordu ki, basını ve medyayı yanına almanın önemini kavrayamadı. *Şeffaflık* kavramını anlayamadı. Gizleyecek hiçbir şeyimiz yoktu."

Pizarro bunları, Pinochet hakkındaki 'olumsuz değerlendirmesi' olarak niteliyordu.

Allende uluslararası kamuoyu tarafından kabul görmüş bir demokratik seçimle başa gelmiş olduğu halde, Pizarro, Pinochet darbesini Şili'ye demokrasiyi yeniden getirmek için zorunlu görüyordu. O günleri anlatırken, şöyle diyordu övünerek:

> "General Pinochet, ulusu yeniden kurmaya, ulusu bölgelere ayırmaya, sivilleri ekonomi çalışmaları için Chicago'ya göndermeye, Şili'de 1973'e dek uygulanan geleneksel ekonomi modelini değiştirmeye, ABD'nin bir ikiz suretini yaratmaya karar vermişti. Öyle de yaptı.
>
> Bu küçük, minicik muz cumhuriyeti, bu Üçüncü Dünya ülkesi, 10 yıldan daha az bir sürede, başlı başına bir modele dönüştü; bugün de hâlâ bölgenin ekonomik ve siyasi modelidir. Latin Amerika'nın İspanyolca konuşulan en istikrarlı ülkesidir."

Pizarro, Pinochet rejiminden sonra gelen sivil hükümetlerin, yönetim yozlaştığı takdirde Şili ordusunun 1973'teki gibi iktidarı ele geçirmesinden korktuklarını söylüyor. Dediğine göre, bu endişe nedeniyle Şili'de sivil liderler, 'askerleri yoz, kafasız, muza bağımlı göstererek' yeniden iktidarı ele geçirmelerini engellemeye çalışıyorlardı. Bunu garantilemek için de Şili Silahlı Kuvvetleri'ni canavar gibi göster-

mek amacıyla 'Pinochet dönemi tarihinin revizyonuna' girişmişlerdi. Pizarro, bu tarihin tüm bunlara direndiğini iddia ediyordu:

> "Çünkü Şili'nin sağcı partileri çok sakin, çok sessiz, çok rahatlar; saldırgan değiller ve gerçekte olanları savunacak, o 17 yıl boyunca Şili'de gerçekten neler olduğunu halka anlatacak sorumluluktan da iradeden de yoksunlar."

1987'de, yani Pinochet'nin Şili'yi iyiden iyiye kontrolüne aldığı günlerde liseyi bitiren Pizarro, doğruca Ulusal Harp Akademisi'ne gitmiş ve akademiden 4 yıl sonra asteğmen olarak mezun olmuş. Mezuniyet günü General Pinochet'nin elini sıkarak Şili Silahlı Kuvvetleri'ne adımını atmış. Pizarro bir alaydan ötekine dolaşırken, çevirmen olarak çalışmış, Şilili generallerin yabancılarla toplantılarında çevirmenlik yaptığını, bu sayede Santiago'daki ABD Büyükelçiliği'nden askeri personelle bağlantı kurduğunu söylüyor. 1995'te, dediğine göre, adını vermekten kaçındığı bir ABD subayıyla dostluk kurmuş. Bu dostluk sırasında, Amerikalı subay ve meslektaşlarının, Panama'dan Körfez Savaşı'na dek dünyanın dört bir yanında ABD ordusunda yaşadıkları maceralara kulak misafiri olmuş, videolarını izlemiş ve onlara evlerindeki barbekü partilerinde eşlik etmiş. O günleri şöyle anlatıyor:

> "Profesyonelliklerinden, ekip ruhundan, güzel malumatı, güzel haberi yayma biçimlerinden, çalışma tarzlarından çok etkilenmiştim. Bu adamlar savaşçıydı. Bir savaşa gittiler, kazandılar, geri döndüler, ama hiçbir zaman, nasıl desem, çıldırmadılar veya akıllarını kaçırmadılar; sağlam kaldılar. Normal insanlardı. Bu beni, belki bunun bir parçası olabilirim, diye düşünmeye motive ediyordu."

Pizarro böylece, Şili ordusunu bırakıp ABD ordusuna katılmayı düşünmeye başlar. "Şili ordusunu severim. Ama çifte uyruğa sahiptim, bu da bana Şili ile aynı demokrasi hedefleri olan bir ülkenin ordusuna katılma fırsatı sunu-

yordu. Onlar gerçek anlamda asker konuşlandırıyorlar. Kendimi, 30 yıl okuyup tek bir insanı bile ameliyat etmemiş bir doktor gibi hissediyordum. Ben bir profesyonelim. Göreve çıkmak istiyordum," diyordu.

Pizarro, Şili'deki üstlerini bilgilendirdikten bir ay sonra ABD Deniz Piyadeleri'ne katılmış:

"90 gün içinde göreve çıkmayı garantilemiştim. Buna bayılıyorum. En mutlu asker bendim."

ABD ordusundaki eğitimine Güney Carolina Paris Island'da başlayan, Pizarro, sonra Fort Knox Kentucky'deki ABD Zırhlı Birlikler Okulu'na devam etmiş. 1996'da mezun olduğunda, dediğine göre, Fort Knox'daki Deniz Piyade Kıtası Komutanı onu odasına çağırmış ve aralarında şöyle bir diyalog geçmiş:

"Jose, Şili Kara Kuvvetleri Subayı olduğun doğru mu?

"Evet efendim."

"İspanyolca biliyor musun?"

"Evet efendim. İngilizceden daha iyi."

"Belki sana bir terfi verebiliriz."

Bu konuşmadan kısa bir süre sonra Pizarro, Kuzey Carolina'da Lejeune Kampı'na gönderilecek, ardından da, 1996'dan 1999'a kadar 3 yıl '2. Deniz Piyade Dış Sefer Gücü'nün emrinde, Güney Amerika'da Unitas diye adlandırılan askeri operasyonlarda uzman bir Deniz Piyade Birliği'nde görev alacaktır.' Pizarro, sonraki 3 yıl boyunca Latin Amerika'daki ABD Güney Komutanlığı bünyesinde, 'Güney Amerika'ya inen ABD Donanması ve Deniz Piyade Kıtası'na mensup yarbaylar, albaylar ve amiraller' için çevirmenlik yaparak seyahat ettiğini söylüyordu:

"Ya Brezilya Deniz Piyadeleri Kıtası komutanıyla 48 saat süren bir toplantıya girmeleri gerektiğinde çevirmen olarak alıyorlardı beni, ya da Kolombiya'da 3 haftalık bir askeri tatbikata katılmaları gerektiğinde oraya bir yarbay ile (bir ABD Deniz Piyade yarbayı ile) çevirmen

olarak gidiyordum. Hoşuma gidiyordu. Süper, süper ilginç bir deneyimdi. Latin Amerika'da Bolivya hariç gitmediğim ülke kalmadı. Brezilya'ya, Arjantin'e, Şili'ye, Ekvador'a, Kolombiya'ya, Venezüella'ya, aklınıza gelebilecek her yere gittim. Latin Amerika'daki silahlı kuvvetlere, ABD dış politikasının ve ABD savunma politikalarının nasıl anlatılacağını öğrendiğim bir süreçti."

Pizarro, Unitas ve ABD Güney Komutanlığı ile 3 yıl çalıştıktan sonra, bu deneyimini özel sektöre taşımaya karar vermiş. 1999'da, 'hizmetlerimi' ABD silah imalatçısı General Dynamics'e 'sundum' diyordu. Latin Amerika'da ABD ordusuyla çalışırken edindiği bağlantıların, kendisine General Dynamics'in bölgedeki satışlarını artırmasına katkıda bulunmaya gayet uygun bir konum sağladığını söylüyordu:

"Latin Amerika'daki hükümetlerin helikopter, silah sistemleri ve benzeri ihtiyaçları olduğunu biliyordum. Onların ihtiyaçları, bütçeleri, bütçe kültürleri ve daha pek çok şeylerine dair belli bir fikre sahip olmuştum."

General Dynamics, Pizarro'yu işe almış ve dediğine göre de, Latin Amerika bölümünün başına geçirmiş:

"Otomatik bomba atarlar, roketler, elektrikli hava indirme araçları, elektrik motorlu helikoptere monte edilen makineli tüfekler, Mark 19, MK19 ve GOA19'un satışından sorumluydum."

Pizarro yaklaşık 2 yıl General Dynamics için çalışmış. Latin Amerika hükümetlerine silah satışından ve primlerden kendi şirketini kurabilecek kadar çok para kazanınca "Hey, dedim, kendi şirketimi kuracak, başkası için değil kendim için çalışacak kadar param var" diye düşünmüş.

2001'de Pizarro, Latin Amerika hükümetleriyle ABD silah imalatçıları arasında irtibat noktası olarak işlev görecek şirketini kuracaktır: Red Tactica (Taktik Ağı).

"Her Latin Amerika hükümetinin ayrı binalarda birer askeri ataşesi, deniz ataşesi, hava ataşesi ve polis ataşesi olduğundan, çok büyük bir pazardı benim için: 16 ülke

çarpı 4 askeri ataşe. Biz de, örneğin Arjantin Büyükelçiliği'ne gittik. 'Günaydın, ben Mike Pizarro. Hem ABD hem de Şili yurttaşıyım. Çift dilliyim. Çift kültürlüyüm. Sayın Amiral, tam olarak ne aradığınızı biliyorum. Denizatlılar, torpidolar, radarlar, elektronik muhabere sistemleri, vs. istiyorsunuz.'"

Nihayet 'dost' Latin Amerika ülkelerinin neredeyse her savunma ve askeri ataşesiyle ilişki kuran Pizarro, büyük savunma şirketlerinden uzman silah sistemleri satın almak isteyen Latin Amerika ülkelerinin akıl hocası olarak ün salar.

Pizarro bir silah taciri olduğunu şiddetle inkâr ediyor ve bu görüşle dalga geçiyor. Dediğine göre, o aslında, işlerini yapsın diye kendisine para veren Latin Amerikalı yetkililere 'ticari istihbarat' satıyordu:

"Washington'da bir askeri ataşe kesinlikle bir armağan, bir ödül, bir terfi, bir tatil demektir. Bilfiil çalışmanız gerekmez. Latin dünyasında bu böyledir. Bizde de bir generalseniz ve bir üst rütbeye terfi alırsanız, Washington D.C.'de bir yıl tatil, tüm ailenizle beraber ücretli bir tatil hakkı kazanırsınız. Dolayısıyla sizin için ayda birkaç bin dolara veya daha azına iş yapabilecek bir adamınızın olması (böyleydi çünkü biliyordum) büyük avantajdı. Bu onlara çok cazip geliyordu."

Pizarro, ABD ile iyi ilişkileri olan 'her' Latin Amerika ülkesinden askeri ataşelerle çalışmıştı; onlara, çeşitli silah sistemleri, askeri donanım, radar, yedek parça, hatta tüfek satın alabilecekleri yerlerle ilgili 'bilgi satıyordu.' Pizarro, hem ABD'de de hem de Avrupa'da Latin Amerika pazarlarına girme peşindeki savunma ve silah şirketlerine de satmıştı hizmetlerini. Bu şirketlere gidip, "Evet, mesela bana 3 ay için ayda 10 bin dolar ödemeniz karşılığında size, pazarlamacılarınızın tam olarak hangi kapıları çalmaları, hangi yetkililere gitmeleri gerektiğine (nasıl, ne zaman, ne kadar, ne süreyle) dair yeterli bilgi ve ticari istihbarat sağlarım," diyormuş.

Pizarro, 2003 yılı başlarında, 'ticari istihbarat satışından yeterince para kazanınca şirketi bırakıp paranın tadını çıkarmaya, boş zaman yaratmaya' karar verdiğini söylüyor. Red Tactica'nın günlük işlerini ortaklarına devredip askeri teknoloji odaklı bir Alman dergisine yazmaya başlamış. ABD Şubat 2003'te Irak'ı işgale hazırlanırken, *CNN*'in İspanyolca kanalından (*CNN en Espanol*) bir yapımcı Pizarro ile bağlantıya geçmiş ve ona televizyonun Washington bürosunda savaş yorumcusu olarak işe başlamasını teklif etmiş:

> "Bana savaş zamanında tam zamanlı bir iş teklif ettiler. Sonra, Washington'da kalacağım bir aya ek olarak beni bir aylığına bir otele, CNN Hotel'e, Atlanta'daki *CNN* merkezine yerleştirdiler; evime yakındı. Yani, gün içinde çok sık görünüyordum çünkü her an emre hazır olmam gerektiğini düşünüyorlardı. Dolayısıyla bana tam maaş veriyorlardı."

Red Tactica, baştan beri 'otomatik pilotta'dır. Pizarro, Atlanta'da, *CNN*'de yorum ve analiz yapan eski NATO Yüksek İttifak Komutanı (ve 2004 seçimlerinde Demokratlar'ın başkan adayı) emekli General Wesley Clark ile dostluk kurmuş. O günleri, "Bunu söylemeye utanıyorum, ama bir şey sormam gerektiğinde, halktan gelen bir soru veya çok önemli bir akıl sorusu soracaksam, *CNN*'in merkezindeki kafeteryaya giderdim. Burada, televizyonda yapacağı analizle ilgili olarak Clark'tan fikir alırdım" diye anlatıyor. Clark'ın analizini İspanyolca *CNN* kanalındaki programında kullandığını itiraf eden Pizzaro, "Bu adamı seviyorum," diyordu.

Pizarro'nun *CNN en Espanol*'daki tam zamanlı işi, yeniden Red Tactica'ya yoğunlaştığı Nisan ayı sonuna dek sürmüş. Irak'ın işgali başlayınca, askeri gösterilere ve sergilere katılarak yeni iş aramaya koyulmuş. Temmuz 2003'te Quantico Virginia'da gittiği Modern Deniz Piyadeleri Sergisi'ndeki satış pavyonlarından birinde Pizarro'nun gözüne 'çok çekici' bir kadın çarpmış. Kadın, Blackwater USA'in

temsilcisi, Blackwater'ın hedef sistemlerinin satışından sorumlu eski bir polis memuruymuş. Blackwater adını o güne dek hiç duymamış olan Pizarro, bu çekici temsilciyle Red Tactica'nın Blackwater'ın sistemlerini pazarlamada yardımcı olması konusunda konuşmuş. Blackwater sistemi için, "Müthiş. Tam bir masal gibi. Onlara, bunu Latin Amerika'da satabileceğimi söyledim," diyordu Pizarro. Referanslarını soran Blackwater temsilcisi, ona Blackwater'ın Moyock'taki merkezine gitmesini tavsiye edecek, bu yolculukta gördükleri de söylediğine göre Pizarro'nun hayatını tamamen değiştirecekti.

Pizarro, Irak'ta paralı asker patlamasının yaşandığı 2003 yazında yaptığı ilk Blackwater ziyaretini tarif ederken, okulda arkadaşlarına Noel'i anlatan bir çocuğun coşkusuyla konuşuyordu:

> "Şaşkına dönmüştüm. 21. Yüzyıl'da bir özel ordu. Kendi eğitimi, savaş bölgelerinde ABD tesislerini koruyacak kendi özel birlikleri olan özel bir şirket. *Dr. No* filminden fırlamış gibiydi. (...) Film gibi. Bir şehir arazisinde askeri devasa bir tesis. Gerçek mühimmat veya boya topları, araçlar, helikopterlerle eğitim yapabildiğiniz bir maket şehir. Vay canına! Etkileyici, çok etkileyici."

Pizarro aslında güçlendirilmiş bir atış ve eğitim sahasına gittiğini sanmış, ama oraya vardığında "Dünyanın her yerinden insanların orada eğitim aldığını gördüm," diyordu:

> "Sivil, askeri personel, karacı, denizci, deniz piyadeleri, paraşüt kurtarma... Özel bir askeri üs gibiydi."

Pizarro 'daha o birkaç saniye içinde onlara hedef sistemler satışına yardım etme fikrinden caymış ve bu inanılmaz film setine nasıl sokulacağını hayal etmeye başlamış. Bu fırsatı kaçırmak istemediğini, bu yüzden de ağzını açmadığını söylüyordu. Ama bir yandan da kafasında Blackwater'a Şili'den asker getirme planlarını oluşturmaya başlayacaktı:

"Yürüyen bir bavula benzemek istemiyordum. Bir önseziydi. Eğer, yeteri kadar Şilili Donanma SEAL'ı, yeterince Şilili kara paraşütçüsü, yeterince Şilili Deniz Piyade komando toplayabilirsem... Ne kadar profesyonel olduklarını biliyorum, çok gençler, 20 veya bilemediniz 15 yıl bilfiil görevden sonra henüz emekli olmuşlar ve süper marketlerde güvenlik görevlisi olarak çalışıyorlar. Yani diyorum ki, yapabilmeliydim, teoride bir şey yaratabilmeliydim."

Pizarro Blackwater'ı bu ilk ziyaretinden sonraki gelişmeleri ise şöyle anlatıyor:

"Şili'ye dönüp birkaç hafta boyunca bazı telefon görüşmeleri yaptım. Onları Washington'a çağırdım. Birkaç yarbay ve albayla, birkaç emekli yüzbaşıyı bağladım. '100 komando sağlayabilir misiniz?' '100 paraşütçü ayarlayabilir misiniz?' 'Bir iki hafta içinde çift dilli Donanma SEAL'ı bulabilir misiniz?' 'Evet.' 'Hayır.' 'Tamam.' Biri '20'; bir başkası '7'; diğeri '25 ayarlayabilirim' diyordu."

Telefon görüşmeleri sonunda Pizarro, askeri yetkililerle Santiago'da toplantılar yapacaktı ama resepsiyonun hiç de coşkulu geçmediğini söylüyordu. Hep aynı şeyleri duyuyordu: "Yasadışı görünüyor." "Pis görünüyor." "Doğru gelmiyor." "Hayır, ilgilenmiyoruz." "Beceremeyeceksiniz." Pizarro bu cevapların 'kendisini daha da kamçıladığını' söylüyordu:

"Doğru şeyi yaptığıma inanıyordum."

Pizarro'nun bu fikre inanmasının başlıca sebeplerinden biri, Blackwater'ın seçkin üyeleri arasına giren özel askeri ticaret grubu Uluslararası Barış Operasyonları Birliği'nin Başkanı Doug Brooks ile sürekli görüşüyor olmasıydı:

"Brooks bana yasadışı, adi bir herif gibi gelmiyor. Genç bir profesyonel gibi geliyor. Bana bu işin tamamen yasal olduğunu söyledi. Ofisinde dostlarıyla defalarca görüştüm. Demem o ki, ikimiz de Washington'da yaşıyo-

ruz ve yasal olan, doğru olan bir şey yaptığıma ikna olduktan sonra kararımı verdim. Hiçbir şey beni durduramaz."

Bir e-postada Brooks, Pizarro ile 'birkaç kez' görüştüğünü kabul ediyor, ama Pizarro'nun planının 'yasallığı üzerine görüştüklerini hatırlamıyordu.

Ancak 'yüzlerce toplantı'dan sonra Pizarro, ABD şirketlerine Şilili asker temin etme fikrine inanan askeri camiadan adam bulmayı başardığını söylüyordu:

"Doğru yarbay, doğru albay, doğru amiral, doğru emekli personelle görüştüm."

Pizarro ve arkadaşları en sonunda planlarına uygun adamları bulmalarına yardım etmek üzere Şili'de özel bir insan kaynakları firması ile anlaşmıştı.

Pizarro zamanın geldiğini hisseder hissetmez, Ekim 2003'te Blackwater'ın karşısına çıkmak üzere ABD'ye döndü. Blackwater Başkanı Gary Jackson ile görüştüğünü söylüyordu. "Gary projeyi beğenmedi. 'Hey, asla olmaz. Bunu yapmayız. Bu tam bir deli saçması. Defol buradan,' diyerek beni kovdu ofisinden," diye hatırlıyordu Pizarro. Dediğine göre Pizarro sonra Prince'in Virginia'daki ofisine gitmiş. Ofise girdiğinde Erik Prince ona, "Sen de kimsin be?" demiş.

"Adım Mike Pizarro. 5 dakikanız var mıydı efendim?"

"3..." diye kesmiş Prince.

Pizarro, Prince'e, Blackwater için temin etmek istediği Şilili askerlerle ilgili bir Power Point sunumu yaptığını söylüyordu. Prince fikri beğenmişti. "Sonra ne oldu dersiniz?" diye devam ediyordu sözlerine heyecanla:

"Prince ABD Donanma SEAL'ı iken Şili'deymiş ve Şili güçlerine büyük saygı duyarmış. Yani Şili Donanma SEAL'larını biliyordu. Orada arkadaşları vardı. Profesyonelliğimizi, eğitime intibakımızı, aldığımız personelin iki dil bildiğini ve subaylarımızın kalitesini biliyordu.

Sonra bana, 'Dinle Mike. Beni ikna ettin. Benim için çalışacak tek bir Şili Donanma SEAL'ı getirebilecek misin, sadece bir tane? Hadi bakalım, git ve etkile beni,' dedi."

Pizarro Virginia'daki ofisinden ayrılırken Prince'in kendisine, "Bir demo hazırladıktan sonra bizi ara. Birkaç uzman göndereyim Şili'ye," dediğini söylüyor. Pizzaro, ertesi sabah Santiago'ya gitmek üzere uçağa binmişti bile.

Şili'ye döndüğünde süratle harekete geçer. İş ortaklarıyla birlikte Grupo Táctico adlı bir şirket kurar ve Santiago'nun güneyindeki Calera de Tango'da asker adaylarını değerlendirebilecekleri büyük bir çiftlik kiralar. Pizarro'nun reklam müdürü, Pinochet'nin eski Savunma Bakanı Herman Brady Roche'nin oğlu Herman Brady Maquiavello'dur.[18] 12 Ekim 2003'te, Şili'nin önde gelen günlük gazetesi *El Mercurio*'ya şöyle bir ilan verirler:

"Uluslararası şirket için yurt dışında çalışacak eski subaylar aranmaktadır. Subaylar, yedek subaylar, eski Özel Harekât mensupları tercih sebebidir. İyi sağlık ve fiziki durum. Temel İngilizce bilgisi. Emeklilik evrakı (zorunlu). 20-24 Ekim tarihleri arasında, saat 08.45 ile 17.00 arası."[19]

Adaylar Pizarro ve ortaklarıyla mülakat için gelmeye başladıklarında ayda 3 bin dolar gibi yüksek bir maaş verileceği haberi dolaşıyordu.[20] Bu rakam, Şili'de askerlere ödenen aylık 400 doların çok üzerindeydi.[21]

İşe başvuran eski bir asker Şili gazetesi *La Tercera*'ya, "Bir yabancı güvenlik şirketinin Irak'ta güvenlik görevlisi olarak çalışacak 200 eski subaya ihtiyacı olduğu haberini almıştık,"[22] derken, bir başkası da, "Bu işi istiyordum," demekteydi:

"2 bin 500 dolar ödeyeceklerdi ve ilk başta bana işin Irak'a gitmek, orada çeşitli tesis ve petrol kuyusunu gözlemekle ilgili olduğunu söylediler."[23]

Böylece Pizarro'nun emekli Şilili subayların ve bu yeni özel güce katılmak üzere emekli olmak isteyenlerin başvuru

yağmuruna tutulması çok sürmedi.[24] Binden fazla başvuru olmuştu.[25] Ancak daha yolun başındayken Şili basını Pizarro'nun faaliyetlerine ilişkin haberler yayınlamaya başladı. Şilili bir deniz komandosunun askeri kuralları ihlal ettiği ve askerlere iş duyurusu yaptığı yolunda haberler çıkmıştı; kimi sosyalist parlamenterler Pizarro'nun ortaklarını iş için asker toplamakla suçluyordu.[26]

Gazetede iş ilanının çıkışını izleyen günlerde, Şilili parlamenterler Pizarro'nun soruşturulmasını talep ettiler. *La Tercera*, Pizarro'nun projesi duyulduktan kısa süre sonra, "Parlamenterler, BM'nin talebiyle o ülkede Barış Gücü'nü desteklemek için muvazzaf ordu mensuplarını seçebilecek tek kurumun Savunma Bakanlığı olduğuna (özel bir şirket olmadığına) dikkat çektiler. Dolayısıyla, bunun dışında bir yöntem yasadışı olacaktır," diye yazıyordu.[27] Pizarro bu iddiaları, faaliyetlerinin 'tamamen yasal ve şeffaf' olduğunu söyleyerek yanıtladı.[28]

Şili basını Temmuz 2002'deki tartışmayı hatırlatıyordu: Brezilya gazetesi *Jornal do Brasil*, Pizarro'nun ağzından, Şili Harp Akademisi'nin BM himayesinde Şili, Arjantin, Uruguay, Ekvador, Peru ve ABD'den gönderilecek 2 bin 600 askerle Kolombiya'daki, FARC* (Kolombiya Devrimci Silahlı Güçleri) isyancılarına müdahale edilmesi planını değerlendirmekte olduğu iddiasını yayınlanmıştı.[29] Şili Savunma Bakanlığı bu iddiayı kamuoyu önünde yalanlamaya zorlanıyor bu arada Şili ile Kolombiya arasında da uygunsuz bir durum ortaya çıkıyordu.[30] Şili'de, Pizarro'nun CIA ile çalıştığı söylentisi de dolaşıyordu.

"Açıktır ki Mike Pizarro, FBI ve ABD'nin yayılmacı güçlerinin desteğinde bir CIA ajanıdır ve açıktır ki, Başkan Bush hesabına çalışmaktadır," diye konuşulduğunu anlatıyordu Pizarro alaycı bir edayla:

---

* Anti-emperyalist Marksist Leninist örgüt. Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia

"Başkan Bush'un Teksas'daki çiftliğine kadar giden bir dedikodu var. Ne diyeyim, bu düpedüz cehalet."

Tüm bunlar olurken Pizarro ağır ama emin adımlarla ilerliyordu. Ortaklarıyla birlikte çiftlikte, 1.000 kişi arasından Blackwater uzmanlarının önüne çıkaracakları 300 adamı seçebilmek için heyecanla çalışıyordu.[31] Eğitim için satın aldıkları plastik ve seramikten yapılma düzinelerce 'sahte' tüfeği siyaha boyadılar.[32] Ekim sonlarında Pizarro 300 adamını seçmişti ve Erik Prince'i arayıp "Biz hazırız," dedi. Adamları yollamasını isteyen Prince, İsviçre'ye gideceğini söyleyip Pizarro'ya, Gary Jackson'ın cep telefonu numarasını verdi. Ancak Jackson'ın projeye karşı tavrını bildiği için Pizarro'ya, aramak için birkaç dakika beklemesini, Blackwater Başkanı'nı kısaca bilgilendirmek için önce kendisinin arayacağını söyledi.

"Sonra Gary'yi aradım, memnun olmadığı belliydi," diye hatırlıyordu Pizarro. Jackson, "Tamam, Erik ile az önce konuştum. Bu s..tiri boktan bir vakit kaybı. Üç uzmanımı göndereceğim. Ama sözünü tutsan iyi olur Mike, zira bu tam bir zaman kaybı," falan filan demişti:

"Çok olumsuzdu. Ama Gary'nin üslubu buydu."

Şili'deki çiftlikte ise Pizarro, ortaklarıyla birlikte Blackwater tarafından değerlendirilmek üzere seçtikleri 300 Şilili askere hitaben şöyle diyordu:

"Amerikalı uzmanlarca mülakata alınacaksınız. Size temel sorular soracaklar. Liderlik becerilerinizin düzeyini, zekânızı, eğitim düzeyinizi, fiziki kapasitenizi vs. sınayacaklar. Her bir Amerikalı uzmana 100 adam düşecek. Bütün gün sürecek. Sabırlı olmalısınız. Hiçbir söz veremem. Bu adamları etkileyebilirsek, Irak'taki ABD Büyükelçiliği'ni ve konsolosluklarını koruma işi için bizi tutarlar."

Kasım 2003'ün son haftasında 3 Blackwater uzmanı Şi-

li'ye gelmişti. "Hepsi de eski ABD SEAL'ından etkileyici adamlardı," diye hatırlıyordu Pizarro:

> "1.80 boylarında heybetli adamlardı. Mükemmel fizikleri vardı ve çok profesyonellerdi. Üçü de iki dil biliyordu. Yani son derece etkileyicilerdi. 3 günde 300 adamı değerlendirdiler ve ABD'ye döndüler. Hayatımın en uzun 14 günüydü. Çünkü 14 gün boyunca Blackwater'dan en ufak bir haber gelmedi."

Bu arada Şili'de Pizarro'nun faaliyetleriyle ilgili tartışma da büyüyordu. Pizarro, Blackwater uzmanları gelmeden birkaç saat önce bir Şili TV kanalının çiftliğe geldiğini ve oradaki faaliyetleri filme çektiğini söylüyordu. Şili ulusal televizyonunda Pizarro, ABD ordusu mensuplarının gözetiminde 'bir özel orduyu eğitmekle' suçlanacaktı. "Flaş haberde beni bir tür Arnold Schwarzeneger (onun Latin versiyonu) gibi lanse ettiler; çok saçmaydı," diyordu Pizarro:

> "Ailem telefonda ağlıyordu. Annem arayıp, 'Mike, ne yapıyorsun? Hapse gireceğiz,' dedi. 'Hayır anneciğim, onlar sahte tüfekler,' dedim. 'Gerçek gibi görünüyor. Rezil olacaksın,' dedi. Kız kardeşim bile kovdu beni."

Tırmanan tartışmaya ve Blackwater'ın sessizliğine rağmen, Pizarro planının başarıya ulaşacağı umudunu hep korudu.

18 Aralık'ta Pizarro, Gary Jackson'dan bir e-posta aldı: *Biz hazırız. Şubat'ta Birleşik Devletler'de değerlendirilmek üzere 100 kişiyi getiriyorsunuz.* Pizarro, en iyi 100 adamını seçtiğini ve Kuzey Carolina'ya gitmek üzere hazırlıklara başladığını söylüyordu. Ülkeden çıkmadan önce Şilili askerler 48 saat boyunca tecrit edildiler, ailelerini bile aramalarına izin verilmedi.[33] Santiago'daki ABD Büyükelçiliği'nden kendilerine derhal çoklu giriş vizesi verildi.[34] 4 Şubat 2004'te Pizarro ve 78 Şilili asker 'değerlendirme' için Moyock'a gelmişti. Eğitimin yasadışı olduğunu iddia ediyor ve "Eğitim veremezsiniz. *Değerlendirileceklerdi*," diyordu Pizarro:

> "Her biri İngilizce seviyeleri, tıbbi becerileri, ilk yardım,

tüfek atış menzili, tabanca atış menzili, sürüş becerileri, telekomünikasyon becerileri ve liderlik açısından değerlendirildi."

Pizarro, Blackwater uzmanlarının Irak'ta olabilecek çeşitli senaryoları göstermek için oyuncak asker kullandıkları ve Şilili adayların durumla nasıl baş edebileceklerini test ettikleri bir tatbikattan özellikle etkilenmişti. "Çok zekice, çok ucuz," diyordu şaşkınlıkla: "Bir kuruş harcamadan adamlarım gerçekten sıkı bir sınavdan geçti."

Sonunda 78 Şilili'den oluşan ilk grup Blackwater'da 10 gün geçirmişti. Pizarro, uzmanların adamlarından 'çok etkilendiğini' söylüyordu ve "Sadece biri reddedilmiş, o da bir davranış probleminden ötürü," diyordu.

14 Şubat 2004'te Blackwater ilk grup Şilili komandoları Kuzey Carolina'dan Bağdat'a gönderdi. "Hemen göreve çıktılar," diyordu Pizarro:

"Sonra da 24 saat içinde 78 kişilik ikinci bir grup için anlaşma yaptım. Şubat sonunda ikinci grupla bir kez daha Blackwater'a gittim."

Büyük bir gururla da, ilk Şilili grubun Irak'a gitmek üzere (hem de planlanandan önce) yola çıktığı gün, Gary Jackson'ın bir Şili gazetesine mülakat verdiğini söylüyordu. "İnanılmaz derecede iyiydiler ve tam anlamıyla profesyoneller. Bugün sabah Ortadoğu'ya kalkacak bir uçakla ayrılacaklar,"[35] diye konuşmuştu Jackson *La Tercera*'ya. Blackwater'ın eğitim direktörü Jim Sierawski, Şilili komandoların Şili ordusunda aldıklarının ötesinde bir eğitime ihtiyaçları olmadığından, sevkiyatın hızlı olduğunu söylüyordu:

"Bilgi birikimleri, farklı görevlerde kendilerinden beklenen yapmaları için gereken beceriyi onlara sağlıyor."[36]

Pizarro da, "İlk gruptaki Şilili askerlerin eğitim düzeyi çok yüksekti; demem o ki, yaş ortalamaları 43 idi, yani hayli deneyimliydiler," diye hatırlıyordu.

Irak'a gittiklerinde Şilili askerlere binaların (genellikle de Dışişleri Bakanlığı merkezleri veya CPA tesislerinin) 'statik koruması' görevi verildi. İlk grup askerler Semaveh ve Divaniye'de konuşlandırıldı. İkinci grupsa doğruca Hille'de, işgal binasına dönüştürülen bir otele gitti. Şiiler'in kutsal şehri Kerbela'da bir CPA merkezini de koruyorlardı. Şili Kara Subayı Carlos Wambgnet, *La Tercera*'ya, "Kendimize güveniyoruz. Bu görev bizim için yeni bir şey değil. Hem askeri kariyerimizi uzatıyor,"[37] diye konuşuyordu. Eski Deniz Piyadesi John Rivas da aynı gazeteye, "Kendimi paralı asker gibi hissetmiyorum,"[38] diyordu.

Blackwater'a kiraladığı adamlarını gözlemlemek için iki kez Irak'a giden Pizarro, bir ay kaldığı bu ülkede 'Bağdat'tan Basra'ya' Şilili askerlerin görev yaptığı her yere uğramıştı. Şöyle diyordu:

> "Başarılı olduk. Ölümden kâr etmiyoruz. İnsanları öldürmüyoruz. Vurmuyoruz. Boş caddelerde çalışmıyoruz. Statik güvenlik hizmetleri veriyoruz. Irak halkıyla etkileşimimiz yok. Irak caddelerinde devriye gezmiyoruz. Irak'taki sivillere hiçbir zaman, hiçbir şekilde dokunmuyor, onlarla konuşmuyor veya onlara bulaşmıyoruz."

Ama gazeteci Louis E. V. Nevaer, Şilililer'in Irak'a varışından kısa süre sonra şöyle bildiriyordu:

> "Şili'deki gazeteler, Irak'ta bulunan yaklaşık 37 Şilili'nin Pinochet dönemindeki kıdemli muharipler olduğunu tahmin etmekte. Santiago'daki devlet yetkilileri, Şili'de eski askeri faaliyetlerinden 'el etek çekmeleri' kaydıyla afla salınan adamların Irak'ta olmasından endişeliler."[39]

Pizarro'nun dediğine göre, Blackwater Şilili komandolardan öylesine etkilenmiş ki, onları gruplar halinde değerlendirmek üzere Kuzey Carolina'ya getirmekten vazgeçmişti. Bunun yerine, Blackwater tesisine ayda 20 kişi getirilecek, kalanlar Santiago'dan doğruca Ürdün'e uçacak, Irak'tan önce Amman'da değerlendirileceklerdi. Pizarro,

"Öyle bir kolaylık, profesyonellik ve itimat sunduk ki! (...) Blackwater bağımlımız oldu. Esasında, ABD'li bir eski harekâtçıya ödedikleri ücretle, 4, bazen 5 Şilili komando alıyorlardı," diyordu. Blackwater'ın Şilili talebini 'çok, çok hırslı' diye tanımlıyor ve Blackwater'a ve diğer şirketlere 25 ayda 756 Şilili asker temin ettiğini söylüyordu.

Mart 2004 itibariyle, Gary Jackson açıkça Şilili güçlerin destekçisi olmuştu. *Guardian*'a verdiği bir mülakatta, Şili'nin, Blackwater'ın Irak için komando aldığı tek Latin Amerika ülkesi olduğunu söylüyordu:

> "Profesyonelleri bulmak için dünyanın dört bir yanını araştırıyoruz; Şilili komandolar çok çok profesyonel ve Blackwater sistemine de iyi ayak uydurdular. Gelip 'sen, sen ve sen bizim için çalışacaksın' demiyoruz. Hepsi de Şili'de titizlikle değerlendirilmiştir ve hepsinin de askeri geçmişi vardır. Bunlar erkek izci değiller."[40]

Şilili parlamenterlerin, Pizarro'nun faaliyetlerinin yasal olmadığı ve işe aldığı adamların da 'paralı asker' oldukları yolundaki iddialarına rağmen, Pizarro, firmasını Uruguay'da kayda geçirerek Şili'deki yasal engellerden de kurtulmuştu. Sonunda, Blackwater ile Neskowin adlı bir Uruguaylı hayalet şirket arasında anlaşma yapıldı.[41] "Yüzde 110 yasaldır," diyordu Nisan 2004'te Pizarro:

> "Biz kurşun geçirmeyiz. Bizi durduracak hiçbir şey yapamazlar."[42]

Ancak Pinochet döneminde yetişmiş Şilili komandoların kullanıldığı haberi yayılmaya başlayınca, ülkede şiddetli bir suçlama kampanyası baş gösterdi. BM Güvenlik Konseyi'nin dönüşümlü üyesi statüsüyle Şili, Irak'taki savaşa karşı çıktı.[43]

Şilili yazar Roberto Manriquez Haziran 2004'te, "Irak'ta Şilili paramiliterlerin varlığı halkta infial yarattı: Halkın yüzde 92'si tam bir yıl önce ABD'nin Irak'a her türlü müdahalesine karşı çıktı," diyordu.[44]

Bu durum Pinochet rejimi mağdurlarında da dehşet ve öfkeye yol açtı. O dönemde hapse atılıp işkence gören Şilili sosyolog Tito Tricot, şunları söylüyordu:

> "Şilili subayların dikta yıllarında edindikleri deneyimden ötürü 'iyi asker' diye nitelenmesi iğrenç.[45] Blackwater için çalışan Şilili komandolar adam kaçırma, işkence ve savunmasız sivilleri öldürmedeki uzmanlıklarından dolayı değerliler. Ulusal bir ayıp olması gereken bir şey Irak savaşının özelleştirilmesi yüzünden bir piyasa değerine dönüşüyor.
>
> Bütün bunlar, yalnızca ABD'nin insan haklarına katıksız saygısızlığından değil, aynı zamanda adaletin Şili'de de sağlanamamış olması gerçeğinden ileri gelmektedir. Dolayısıyla, dikta döneminde yaptıkları mezalimden ötürü hapiste olması gereken Silahlı Kuvvetler mensupları ülkemizin sokaklarında hiçbir şey olmamış gibi ellerini kollarını sallayarak dolaşmaktalar. Bu da yetmezmiş gibi, geçmişteki suçlarından dolayı ödüllendirilmekteler."[46]

Gazeteci Gustavo Gonzales'in anlattığına göre, Blackwater için çalışan Şilililer'den bazıları, 'şimdiki ordu komutanı General Luis Emilio Cheyre tarafından silahlı kuvvetlerin modernizasyonu için uygulanan bir planla aktif görevden el çektirilenler arasındaydı. 1998'de Pinochet'nin yerine ordunun başkomutanlığına gelen selefi General Ricardo Izurieta gibi Cheyre de, ihtiyatlı ama etkin bir tasfiye hareketi yürüterek 3 bin kişinin ya öldürüldüğü ya da 'kaybolduğu' dikta rejiminin baskıcı yönetiminde görev yapan subayları ve astsubayları emekliliğe zorladı.'[47]

'Şilili paralı askerlerin', Şili'de çok büyük bir çoğunluğun ve ülkenin seçilmiş hükümetinin karşı çıktığı bir savaş için ihracıyla ilgili tartışma tırmanadursun, Pizarro için her şey gayet düzgün gidiyordu ve tahminine göre 2006'da Irak'ta konuşlandırdığı Şilili sayısı 3 bini bulacaktı.[48]

Eylül 2004'te Pizarro'nun yeni şirketi Global Guards (ki Blackwater'dan esinlendiğini söylüyordu) *El Mercurio*'ya bir ilan daha verdi. Bu kez Irak'a giriş çıkışta iş adamlarına 'hava taksisi' olarak hizmet verecek helikopter pilotları ve teknisyenler alınacaktı.[49] *La Tercera*, pilotlara ayda 12 bin dolar verileceğini, teknisyenlerin de 4 bin dolar civarında kazanacağını yazıyordu. Birkaç saat içinde 40 pilot ve 70 teknisyen özgeçmişini yollamıştı.[50]

Ama Pizarro korkunç bir hesap hatası yaptı.

Çalışmalarının en yoğun olduğu dönemde, 2004 sonlarında Pizarro, Blackwater dışına yöneldi ve eşzamanlı olarak şirketin baş rakibi Triple Canopy ile de iş yapmaya başladı. "Triple Canopy Irak'ta statik güvenlik için benden yüzlerce eski Şilili paraşütçü istiyordu," diyordu. İşini büyütme arzusundaki Pizarro, şirkete 400 Şilili güvenlikçi temin etti:

> "Kötü bir karma idi. Blackwater ile Triple Canopy'nin birbirinden böylesine nefret ettiğini hiç farketmemiştim."

Blackwater, Triple Canopy ile yaptığı anlaşmanın kokusunu alınca, Gary Jackson Pizarro'ya ortaklığı bozacağını söyledi. "Gary bana ihanete uğramış gibi hissettiğini, yaptığımın affedilemez olduğunu söyledi," diyordu Pizarro:

> "Affedemedi, bağışlayamadı; güvenini sarsmıştım. Aslında kendi şirketimi kurmamda bana yardım eden kişilerden biriydi ve bu bir bakıma doğruydu."

Pizarro, Blackwater'la anlaşmalarının suya düşmesine son derece üzüldüğünü söylerken, Blackwater'a sağladığı adamların 'Birinci Kalite' askerler, 'tamamı çift dilli, birinci sınıf eski özel harekâtçılar' olduğuna, Triple Canopy'nin ise daha ucuz 'İkinci Kalite' adamlarla, 'sınırlı dil becerileri ve sınırlı operasyon deneyimleri olan vasat eski piyade erleri' istediğine dikkat çekiyordu. Buna rağmen Blackwater artık anlaşmaları yenilemeyecekti. "Sonunda Blackwater'ı kay-

betmiştim. Blackwater fantastik bir şirket," diyordu ve üzüldüğü belliydi.

Blackwater'ın Pizarro'nun Şilili komandolarından bazılarını doğrudan, aracısız işe alması da üstüne tuz biber olmuştu. Blackwater'da uğradığı düş kırıklığına rağmen, "Şilililer'in çok daha fazla para kazanacak olması iyi haber," demekteydi.

Blackwater anlaşmalarını kaybetmesinin ardından Pizarro, Triple Canopy ve petrol kuyularındaki yangınlarla mücadelede uzman Teksas şirketi Boots and Coots'a asker sağlayarak yoluna devam etti.

Pizarro'nun Şilili komandoları 'Siyah Penguenler' diye bilinir olmuştu; dediğine göre de onlara bu ismi veren Blackwater'dı:

> "Çünkü Antarktika'daki bir ülkeden geliyorduk, kar ülkesinden; çok kısa, çok esmer, çok yavaş hareket eden ve tam donanımlı adamlar. Bize penguen diyorlardı."

Pizarro, bunu askerlerinin bir simgesi olarak düşünüp bu tema çerçevesinde bir logo bulmuştu. Aynı zamanda da, "Siyah Penguenler'in Blackwater'a bir öykünme" girişimi olduğunu söylüyordu. Dediğine göre, Blackwater, Temmuz 2005'ten itibaren Pizarro'nun Şililileri'nin yerine daha ucuz Ürdünlü askerleri geçirmeye başlamıştı:

> "Üçüncü Kalite, kesinlikle. Sıfır İngilizce. (...) Büyük askeri deneyimleri yok, sıradan Ürdünlü erler sadece."

O sıralar Blackwater ile ilişkileri bozulan Pizarro, 'Irak'ı yeniden yapılandırma' askıya alındığından rekabetin de şiddetlendiğini söylüyordu. Zira özel güçlere daha az güvenlik işi geliyordu. Pek çok firma, daha az eğitimli, daha ucuz askerler almaya başlamıştı. "Salvadorlular, Perulular, Nijeryalılar, Ürdünlüler ve Fijililer ile rekabet ediyorduk," diye hatırlıyordu:

> "Onlarla rekabet edemezdik. Bizim fiyatlarımız onlarınkinin üç misliydi."

Blackwater'ın Kolombiya Planı

Bu arada, pek çok başka özel askeri firma gibi, Blackwater da Irak'taki gücünü uluslararası hale getiriyordu ve Şilililer'den sonra Irak görevi için Kolombiyalı askerleri işe almaya başlamıştı.[51] Temmuz 2005'te, eskiden ABD özel güvenlik şirketi DynCorp International için çalışmış olan Jeffrey Shippy, Irak'ta faaliyet gösteren şirketlere Kolombiyalı askerleri pazarlamaya başladı. Kolombiyalı askerleri işe almanın avantajlarını sıraladığı bir internet reklamında şöyle yazmıştı:

> "Bu askerler son 41 yıldır teröristlerle savaşıyor. Bu askerler ABD Uyuşturucuyla Mücadele İdaresi tarafından Kolombiya ormanlarında yürütülecek uyuşturucu ve terörle mücadele operasyonları için eğitilen ABD Donanma SEAL'larıdır."[52]

O günlerde Shippy, ABD'nin eğittiği 1.000'den fazla Kolombiyalı eski asker ve polis temin etti. ABD Hava Kuvvetleri'nden Shippy bu fikrin, Bağdat'ı ziyaret edip de pazarı gördükten sonra aklına geldiğini söylüyordu:

> "ABD Dışişleri Bakanlığı şimdilerde güvenlikten tasarruf etmenin peşinde. Çünkü fiyatları aşağı çekiyorlar. Bu pozisyonları doldurmak için Üçüncü Dünya'dan adam bulmaya çalışıyoruz."[53]

Los Angeles Times, o esnada Blackwater'ın Irak'a 120 Kolombiyalı yerleştirdiğini yazıyordu.[54] Gary Jackson gazetede yazılanları teyit etmeyi reddetse de bir yıl sonra, düzinelerce Kolombiyalı'nın Blackwater'ın ücret konusunda kendilerini kandırdığı iddiasıyla Bağdat'ta ayaklanacak, Haziran 2006'da, şirketin Kolombiyalı askerleri kullandıkları inkâr edilemez şekilde ortaya çıkacaktı.

Irak'ta Blackwater ile çalışan 35 Kolombiyalı sözleşmeli asker, Ağustos 2006 sonlarında Kolombiya dergisi *Semana*'ya verdikleri mülakatta Blackwater'ın kendilerini dolandırdığını ve ABD'li denklerinin kat be kat fazla ücretlendirildiği bir işte kendilerine yalnızca günde 34 dolar ödendi-

ğini öne sürüyordu.[55] Emekli Kolombiyalı Kara Yüzbaşı Esteban Osorio, dergiye bu olayların Kolombiya'da Eylül 2005'te başladığını söylüyordu:

> "Bir çavuşla karşılaşmıştım. Bana, 'Efendim, Irak'a göndermek için adam alıyorlar. İyi para veriyorlar, ayda 6 bin-7 bin dolar, vergisiz. Gelin gidelim ve onlara özgeçmişlerimizi bırakalım,' dedi. Bu rakam kafamda yer etmişti."

Kolombiya Ulusal Kara Kuvvetleri eski mensubu Binbaşı Juan Carlos Forero da, "Hayal edemeyeceğim kadar fazla para. Aldığının 6-8 katı kazanacağı bir iş fırsatı kimin aklını çelmez ki?" demekteydi. Irak'ta büyük paralarla çalışma fırsatını duyunca Bogota'da bir işe alım bürosuna giderek özgeçmişini bırakmıştı. "Şirketin adı ID Systems idi," diye anlatıyordu:

> "Bu firma Blackwater adlı bir Amerikan şirketinin temsilcisi. Dünyanın en büyük özel yüklenici firmalarından biri ve ABD hükümeti için çalışıyor."

Dediğine göre, ID Systems'a gittiğinde, orada Yüzbaşı Osorio gibi tanıdıklar da dahil, başka eski subayları görmek Forero'nun hoşuna gitmişti. Osorio, kendilerini Gonzalo Guevara adında emekli bir karacı yüzbaşının karşıladığını söylemişti ona: "Bize, esas olarak Irak'taki askeri tesislerin güvenliğini sağlamaya gideceğimizi söylediler. Dediklerine göre, maaşlar ayda 4 bin dolar civarında olacaktı," diye hatırlıyordu. 7 bin dolar söylentisi boşa çıkmıştı, ama ne gam, "Bu da çok iyi paraydı."

Ekim 2005'te adamlara, başkent Bogota'nın kuzeyinde bulunan Escuela de Caballeria'daki (Süvari Okulu) kampta, eski ABD askeri personelinin Irak ve 'düşman' ile ilgili brifinglerden silah tutuşa ve atış talimlerine dek çok çeşitli dersler verdiği bir eğitime katılmaları söylenmişti.

Kolombiya hükümetinden *Semana*'ya konuşan bir yetkili, üslerinden birini eğitim için kullanıma açmakla ordunun 'hayır' işlemiş olduğunu söylüyordu:

"İşbirliği için askeriyeye ricacı olan Amerikan hükümetinin desteklediği ve askeri tesislerin kullanılabilmesi iznini muvazzaf personeli işe almamaları şartına bağlayan bir işbirliği bu."

Eğitimden sonra adamlara, her an göreve gitmeye hazır olun denmişti. Blackwater'ın Irak'ta onları beklediğine dair haber, ID Systems'dan ancak Haziran 2006'da geldi, ama bu kez de, 4 bin dolar yerine onlara ayda 2 bin 700 dolar ödeneceği belirtilmişti. Hayal kırıklığına uğratsa da, bu rakam, bu adamların Kolombiya'da kazanabileceğinin yine de çok üzerindeydi.

Binbaşı Forero bir akşam, gece yarısı imzalamaları için ellerine sözleşmeler verilip dört saat içinde havaalanında olmalarının söylendiğini anlatıyordu:

"Sözleşmeyi okuma fırsatımız olmadı. Sadece imzaladık ve koştuk. Çünkü sözleşmeyi verdikleri anda, dört saat içinde havaalanında olmamız gerektiğini söylediler. Her şey öyle alelacele yapılıyordu ki, ailelerimizle ancak vedalaşıp valizlerimizi hazırlayabildik. El Dolaroda'ya (Bogota Havaalanı) güç bela yetiştik."

Venezuela, Almanya ve Ürdün'e de uğrayacakları Bağdat yolculukları sırasında, adamlar nihayet imzaladıkları sözleşmeleri okuma fırsatı bulabilmişlerdi. Forero, "İşte o zaman bir hata olduğunu anladık; çünkü sözleşmede günde 34 dolar ödeyecekleri, yani maaşımızın 2 bin 700 değil, 1.000 dolara denk geleceği yazılıydı," diyordu.

Kolombiyalılar Bağdat'a vardıklarında, vakit kaybetmeden ücret meselesini şeflerine ilettiler, ama kendilerine sonra halledileceği söylendi. Bağdat'ta, Blackwater ile çalışan bir Rumen grubun yerini alacaklarını öğrendiler: "Rumenlere katıldığımızda ne kadara anlaştığımızı sordular, biz de 1.000 dolara dedik." Çok şaşırmışlardı. "Dünyada hiç kimse sadece 1.000 dolara Bağdat'a gelmez," dediler ve aynı iş için kendilerine 4 bin dolar verildiğini söylediler.

Kolombiyalılar bu durumu hem Blackwater'a hem de

ID Systems'a şikâyet ettiler ve taahhüt edildiği gibi ayda en az 2 bin 700 dolar verilmezse Kolombiya'ya dönmek istediklerini söylediler. "Üsse gittiğimizde elimizden uçak dönüş biletlerini aldılar," diyordu Yüzbaşı Osorio:

> "Bizi topladılar ve dönmek istiyorsak bunu kendi imkânlarımızla yapmamız gerekeceğini söylediler. Bize, 'gitmek isteyen herkes gidebilir,' dediler ama tek kuruşumuz yoktu. Kolombiya'ya gitmek için gereken 10-12 milyon pezoyu Bağdat'ta nereden bulacaktık? Şefler, bizi üsten atmakla ya da Bağdat sokaklarına bırakmakla tehdit ettiler; Bağdat'ta ise ya öldürülecek ya da (en iyi ihtimalle) kaçırılacaktık."

Çaresizlikten ne yapacaklarını bilemeyen adamlar *Semana* dergisinin muhabirleri ile bağlantıya geçip durumlarını anlattılar. "Kolombiya'da işe başvuran insanlar gerçekleri bilsin ve kanmasınlar istiyoruz," diyordu Forero dergiye. Bir başkası da, 'şirket bizi, çok daha fazla para kazanacağımıza inandırarak kandırdı,' diye iddia ediyordu.

Blackwater Başkan Yardımcısı Chris Taylor, Kolombiyalılar'a gerçekten de iddia ettikleri kadar az para verildiğini doğrulamakla birlikte, bu durumun son zamanlarda değiştirilen sözleşme hükümlerinden kaynaklandığını belirtiyordu:

> "Sözleşmede bir değişiklik yapıldı, bir sözleşme sona erdi, bir başka görev sipariş edildi, yani rakamlar farklı farklı. Irak'a gitmeden önce her Kolombiyalı günde 34 dolar cüret üzerinden bir sözleşme imzaladı."[56]

Blackwater'dan yapılan açıklamada, ücretleri konusunda şikâyette bulunmaları üzerine, şirketin bu adamlara, kendilerini ülkelerine geri göndermeyi teklif ettiği söyleniyordu.

Gayet Normal

Irak ve Afganistan'daki savaşlarda ABD'ye hizmet su-

nan uluslararası paralı asker piyasası adeta bir gecede patladığında, Pizarro'nun Şili'de yaptığına benzer çalışmalar ve eğitim kamplarıyla ilgili haberler Latin Amerika'nın her yerine yayılmaya başladı. Eylül 2005'te, Tegucigalpa'nın 24 kilometre batısında, Honduras'ın uzak Lepaterique dağlık bölgesindeki gizli bir eğitim kampıyla ilgili haberler çıktı.[57] Söylenene göre kamp, Birleşik Devletler'den eski bir askerin, Angel Méndez'in başında bulunduğu Your Solutions adlı Chicago merkezli bir firma tarafından işletilmekteydi.[58] Lepaterique'deki bu askeri üs, 1980'lerde Nikaragua Kontraları için bir CIA eğitim sahası ve meşhur 316. Tabur'un karargâhı olarak kullanılmıştı.

316. Tabur, 1980'lerde, John Negroponte'nin ABD'nin Honduras Büyükelçisi olarak görev yaptığı dönemde, yaygın siyasi cinayetlerden ve işkenceden sorumlu ABD destekli bir ölüm mangasıydı.[59] O dönemden 20 yıl sonra da özel bir ABD şirketi burayı, Amerikan paralı asker şirketleri için Irak'ta çalışacak Honduraslı askerleri hazırlamak için kullandı. Kimliği bilinmeyen bir stajyer, "Eğitmenler, bize, gideceğimiz yerde herkesin düşmanımız olduğunu ve onlara bu şekilde bakmamız gerektiğini, çünkü bizi ve gringoları öldürmek isteyeceklerini söylediler," diyordu:

> "Birini öldürmekle görevlendirildiğimizde, bu bir çocuk da olsa, gözünün yaşına bakmamalıydık."[60]

Your Solutions şirketinin işe aldığı Honduraslılar'dan pek çoğu, 2003'te ülkelerinin Irak'a gönderdiği askerler arasındaydı.[61] Honduras hükümeti daha sonra kendi kamuoyundaki yaygın savaş karşıtlığından ötürü (ve Negroponte'nin Irak Büyükelçiliği'ne atanacağı açıklandıktan hemen sonra) bu askerlerini geri çekti. Eylül'de Your Solutions ile sözleşme yapanların sadece Honduraslılar olmadığı da açığa çıktı. Eğitim kampında Irak görevine hazırlanan 200'ün üzerinde Şilili de vardı.[62]

Honduras'taki operasyonu yöneten Your Solutions ile çalışan Şilililer arasında, 2004'te Blackwater işinde Bağdat'taki Şili birliklerinden birine komuta etmiş olan,

Pizarro'nun iş ortağı Oscar Aspe de vardı.[63] Eski bir Şili deniz piyadesi ve komando olan Aspe, Irak'ta bulunduğu dönemi anlatırken, "Bu yüksek riskli operasyonları yaptığım sırada, kendimi Şili'de daha fazla tehlikede hissediyordum,"[64] diyordu. Aspe'nin Şili'de, üniversite öğrencisi ve aktivist Marcelo Barrios'un 1989'da öldürülmesi olayına karıştığı iddia ediliyordu.[65] İnsan hakları savunucuları bunun bir siyasi suikast olduğunu öne sürdüyse de, tutuklanan kimse olmadı.

Honduras makamları Eylül 2005'te eğitim kampının varlığını ve Şilililer'in turist vizesiyle ülkeye girdiklerini öğrendiğinde, Honduras Dışişleri Bakanı Daniel Ramos, ülke topraklarında yabancıların güvenlik ve askeri eğitim almasının Honduras Anayasası ile yasakladığını açıkladı ve Şilililer'den ülkeden çıkmalarını istedi. Honduras Dışişleri Bakanı, "Yabancılar ülkeyi terk etse iyi olur. Yoksa daha ağır tedbirler almak zorunda kalacağız," diyordu bir basın toplantısında.[66]

Ne var ki ortada Your Solutions'ın Blackwater ile iş ilişkileri olduğunu gösterir hiçbir delil yoktu. Sadece adamların Irak'a, Triple Canopy ile ABD tesislerine güvenlik hizmeti vermeyi içeren bir anlaşma kapsamında gönderileceklerine dair haberler çıkmıştı.[67] Your Solutions Genel Müdürü Benjamin Canales - ki o da bir eski Honduras askeriydi[68] - Honduras'taki eğitimi savunuyor, "Bu insanlar, kimilerinin dediği gibi paralı asker değildir. Bu incitici, zira bu insanlar kimseyi rahatsız etmeyen onurlu insanlardır,"[69] diyordu. Canales ayrıca, Şilililer'in de 'ulusal ordu' değil, 'özel korumalar' olarak eğitildiklerini söylüyordu.[70]

Bu aşamada Your Solutions çoktan 36 Honduraslı'yı Irak'a göndermişti ve 211 Şilili ile birlikte 353 Honduraslı daha göndermeyi planlıyordu.[71] Bu adamlara ayda 1.000 dolar verileceği (Pizarro aracılığıyla gelen Şilililer'e ödenenden de düşük) söylentisi dolaşıyordu.[72] Aspe, Your Solutions şirketinin Honduras'tan kovulmasına itiraz ediyordu:

"Amacımız, Honduras'tan kovulsak da kovulmasak da, Irak'a gitmektir."[73]

Kasım ayında, Your Solutions'ın Irak'a 108 Honduraslı, 88 Şilili ve 16 Nikaragualı gönderdiği bildiriliyordu, hem de bir gün içinde.[74]

Bu arada şirketin Nikaragua ve Peru'da da benzer faaliyetlerde bulunulduğu yolunda duyumlar vardı. Kasım 2006'da Honduras hükümeti, Your Solutions'a, ülkenin çalışma yasalarını çiğnemekten 25 bin dolar para cezası verdi. Hükümet sözcülerinden Santos Flores, "Ceza verildi, çünkü şirket paralı asker yetiştiriyordu ve paralı askerlik, hangi ülkede olursa olsun, işçi haklarını ihlale girmektedir.[75] O tarih itibariyle Your Solutions Genel Müdürü Benjamin Canales çoktan ülkeden kaçmıştı,"[76] diyordu.

Jose Miguel Pizarro'ya gelince... Ekim 2005'te Şili'de askeri savcı Waldo Martinez onu, 'silahlı muharip gruplar örgütlemek, silahlı kuvvetlere ve polise mahsus işlevleri yasadışı olarak üstlenmekle' suçladı.[77] Suçu sabit görülürse en çok 5 yıl hapse mahkûm edilecekti. Pizarro kendini, faaliyetlerinin yasal olduğunu ve ABD Dışişleri Bakanlığı'nın kendisine Irak'ta çalışma izni verdiğini söyleyerek savundu, "Biz paralı asker değiliz. Uluslararası güvenlik muhafızlarıyız. Paralı askerler dünyanın her yerinde kovuşturulan suçlulardır,"[78] diyordu. Pizarro, sosyalist politikacıları sahne gerisinden 'karalama' kampanyası yürütmekle suçluyor ve 'Şili'de karalamaya karşı dava açmak için gerekli yasaların bulunmamasından' yakınıyordu. Pizarro, hiçbir yasayı çiğnemediğini savunmuştu ve hiçbir suç ya da ihlalden de tutuklanmadı.

2006 yılının sonlarına doğru, Pizarro kendisine karşı hiçbir kanuni işlem başlatılmadığını söylüyordu ve gelecekte hukuki sıkıntılar yaşayabileceğinden endişe eder gibi bir hali de yoktu. Global Guards'ı işletmeye ve Irak'ta iş yapan Triple Canopy gibi birtakım şirketlere asker sağlamaya de-

vam etti. Ancak Aralık 2005'te anlaşmaları sona erip de Blackwater ile ortaklığı bitince, bu ortaklığın zirvesindeyken yaşanan 'altına hücum' dönemi de kapanmış oldu.

Pizarro'nun 'Siyah Penguenler'i, 2006'da hem Triple Canopy'nin Bağdat'taki ofislerinde hem de ABD'nin Basra ve Kerkük'teki bölge merkezlerinde faaliyetteydi.[79] 'Pakistan ve Afganistan'da da çalışma olasılığını keşfettiğini' söylüyordu Pizarro. Blackwater çağırsa, ortaklığı anında başlatmaya hazırdı. Pizarro yaptığı işi, 'geçimini sağlamanın en güzel yolu' diye tanımlıyor ve ABD'nin Irak'ta özel güvenlik 'pazarı'nı dirilteceğini düşündüğü 'yeniden yapılandırma' çalışmalarına tekrar başlamasını dört gözle beklediğini söylüyordu. Ekim 2006'da şöyle diyordu:

> "Burada oturup ABD hükümetinin Irak'ı yeniden yapılandırmak için gerekli siyasi ortamı yaratmasını bekleyeceğiz. Amerikan halkının, ABD'nin bu ülkeyi yeniden yapılandırmasının şart olduğunu anlamasının yıllar değil, aylar içinde gerçekleşecek bir mesele olduğuna fazlasıyla inanıyoruz. Ve yeniden yapılandırma, 400 sivil şirketin ülkeye girmesi demektir."

Ve bu firmaların hepsi de, onunki gibi şirketlerin sağladığı önemli güvenlik hizmetlerine ihtiyaç duyacaktı.

Şilili eski siyasi mahkûm ve işkence kurbanı Tito Tricot'a göre, ABD'nin, insan hakları sicili dehşet verici olan Şili ile başka ülkelerden askerleri kullanılması 'yeni bir şey değildi':

> "Ama Irak Savaşı'nın özelleştirilmesinde ve paralı askerlerin kullanılmasında çok ters bir şey var. Hizmetlerin dışarı havale edilmesi, diğer bir deyişle taşeronlaştırılması, maliyeti düşürmek ('Üçüncü Dünya' paralı askerlerine verilen para gelişmiş dünyadaki denklerine verilenden çok daha düşüktür) ve daha fazla kâr elde etmek için yapılıyor. Yani, 'Amerikalılar için başkaları savaşsın,' denmek isteniyor. Her iki halde de Irak halkı için fark eden bir şey yok.

Özel şirketler ve ABD hükümeti için paralı asker toplamayı daha da kolaylaştıran şey, kelimenin tam anlamıyla, 'düşman'ın canavarlaştırılmasıdır. Şili ordusu da gizli polis mensuplarını eğitmek ve dikta rejiminin muhaliflerini silmeyi kolaylaştırmak için tamamen aynı stratejiyi kullanmıştı. Demem o ki, Irak'ta Şilili paralı asker bulunması gayet normal."[80]

[1] Amerika Okullarını İzleme Derneği, 'What is the SOA?' www.soaw.org.
[2] Uluslararası Af Örgütü Raporu, 'United States of America: Human Dignity Denied; Torture and Accountability in the 'War on Terror,'' 27 Ekim 2004.
[3] Aksi belirtilmedikçe, Jose Miguel Pizarro'dan yapılan tüm alıntılar ve biyografik bilgiler, yazarın 2006 yılında gerçekleştirdiği söyleşilerden alınmıştır.
[4] Amerika'nın Şili'deki rolüyle ilgili bilgiler Peter Kornbluh'ın inanılmaz detaylı kitabından; *The Pinochet File: A Declassified Dossier on Atrocity and Accountability*, The New Press, New York, 2003.
[5] Peter Kornbluh, *The Pinochet File*, s. 5.
[6] *Aynı kaynak.*, 'Project FUBELT: 'Formula for Chaos,' s. 1–35.
[7] *Aynı kaynak.*
[8] Ulusal Güvenlik Arşivi, 'Chile and the United States: Declassified Documents Relating to the Military Coup, 1970–1976'; 'Başkan ile Şili üzerine yapılan toplantının CIA notları, 15 Eylül 1970.'
[9] Peter Kornbluh, *The Pinochet File*, s. 91.
[10] *Aynı kaynak.*
[11] Jeff Cohen ve Norman Solomon, 'Chile Coup—Media Coverage Still Evasive 20 Years Later,' Fairness & Accuracy In Reporting's *Media Beat*, 8 Eylül 1993.
[12] Peter Kornbluh, *The Pinochet File*, s. 234.
[13] *Aynı kaynak.*
[14] *Aynı kaynak.*
[15] *Aynı kaynak.*
[16] *Aynı kaynak.*
[17] *Aynı kaynak.*
[18] Marcelo Miranda, 'Reclutamientos irregulares en Chile,' *El Periodista* (Şili), 30 Ocak 2004.
[19] Gracia Rodrigo ve Jorge Suez, 'Parlamentarios rechazaron que en dependencias de la Armada se haya efectuado la inscripción de ex funcionarios interesados en trabajar para una firma en ese país en labores de seguridad,' *La Tercera* (Şili), 20 Ekim 2003.
[20] 'Ex comandos chilenos entrenan en EE.UU. antes de partir a Irak Los ex uniformados chilenos llegarán al Medio Oriente la próxima semana para prestar apoyo paramilitary a profesionales norteamericanos,' *La Tercera* (Şili), 24 Şubat 2004.
[21] Yazarın Pizarro ile yaptığı söyleşi, Ekim 2006.
[22] Isabel Guzmán, Mauricio Aguirre, and Jorge Suez, 'La Armada suspendió el proceso de captación de personal para una empresa particular e inició sumario interno Ministra Bachelet pide investigar

reclutamiento de chilenos para tareas de seguridad en Irak. La oferta laboral es para prestar servicios de vigilancia en instalaciones portuarias, petrolíferas y civiles en el Golfo Pérsico,' *La Tercera* (Şili), 21 Ekim 2003.

[23] Gracia Rodrigo ve Jorge Suez, 'Parlamentarios rechazaron que en dependencias de la Armada se haya efectuado la inscripción de ex funcionarios interesados en trabajar para una firma en ese país en labores de seguridad,' *La Tercera* (Şili), 20 Ekim 2003.

[24] Mauricio Aguirre, 'El jueves, en dos vuelos de distintas aerolíneas, los militares (R) seembarcaron hacia EE.UU, para arribar a su destino final los primeros días de marzo. Excomandos chilenos partieron a Irak a prestar labores de seguridad,' *La Tercera* (Şili), 22 Şubat 2004.

[25] Yazarın Pizarro ile yaptığı söyleşi, Ekim 2006.

[26] Gracia Rodrigo ve Jorge Suez, 'Parlamentarios rechazaron que en dependencias de la Armada se haya efectuado la inscripción de ex funcionarios interesados en trabajar para una firma en ese país en labores de seguridad,' *La Tercera* (Şili), 20 Ekim 2003.

[27] Gracia Rodrigo ve Jorge Suez, 'Parlamentarios rechazaron que en dependencias de la Armada se haya efectuado la inscripción de ex funcionarios interesados en trabajar parauna firma en ese país en labores de seguridad,' *La Tercera* (Şili), 20 Ekim 2003.

[28] Isabel Guzmán, Mauricio Aguirre ve Jorge Suez, 'La Armada suspendió el proceso de captación de personal para una empresa particular e inició sumario interno Ministra Bachelet pide investigar reclutamiento de chilenos para tareas de seguridad en Irak. La oferta laboral es para prestar servicios de vigilancia en instalaciones portuarias, petrolíferas y civiles en el Golfo Pérsico,' *La Tercera* (Şili), 21 Ekim 2003.

[29] Garry Leech, 'Washington Targets Colombia's Rebels,' *Colombia Journal*, 29 Temmuz 2002.

[30] Gustavo González, 'Chilean Mercenaries in the Line of Fire,' Inter Press Service, 7 Nisan 2004.

[31] Pizarro söyleşisi, Ekim 2006.

[32] Pizarro söyleşisi; Héctor Rojas, 'José Miguel Pizarro dice que recluta a efectivos para trabajar en labores de seguridad en el Medio Oriente, pero niega que se trate de mercenaries. Empresario asegura que enviará 3.000 ex militares chilenos a Irak en 2006,' *La Tercera* (Şili), 28 Ekim 2005.

[33] Mauricio Aguirre, 'El jueves, en dos vuelos de distintas aerolíneas, los militares (R) seembarcaron hacia EE.UU, para arribar a su destino final los primeros días de marzo. Excomandos chilenos partieron a Irak a prestar labores de seguridad,' *La Tercera* (Şili), 22 Şubat 2004.

[34] *Aynı kaynak.*

[35] 'Empresa estadounidense adelanta viaje de ex comandos chilenos a Irak Por razones deseguridad, los ejecutivos de Blackwater—entidad que

contrató los servicios de los exmilitares—no quisieron dar Mayısores detalles sobre el traslado de los ex uniformados al Medio Oriente,' *La Tercera* (Şili), 26 Şubat 2004.

[36] 'Ex comandos chilenos entrenan en EE.UU. antes de partir a Irak,' *La Tercera* (Şili), 24 Şubat 2004.

[37] Mauricio Aguirre, 'El jueves, en dos vuelos de distintas aerolíneas, los militares (R) seembarcaron hacia EE.UU, para arribar a su destino final los primeros días de marzo. Excomandos chilenos partieron a Irak a prestar labores de seguridad,' *La Tercera* (Şili), 22 Şubat 2004.

[38] *Aynı kaynak.*

[39] Louis E.V. Nevaer, 'For Security in Iraq, Corporate America Turns South,' Pacific News Service, 15 Haziran 2004.

[40] Jonathan Franklin, 'US Contractor Recruits Guards for Iraq in Chile,' *Guardian*, 5 Mart 2004.

[41] Mauricio Aguirre, 'De aprobar la evaluación a la que serán sometidos por la empresa estadounidense de seguridad Blackwater, los paramilitares se sumarán al contingente de avanzada que ya se encuentra en Irak desempeñando labores de vigilancia para el gobierno encabezado por George Bush,' *La Tercera* (Şili), 7 Mart 2004.

[42] Fiona Ortiz, 'Chile Guards in Iraq, a Thorn for Government at Home,' Reuters, 20 Nisan 2004.

[43] Gustavo González, 'Chilean Mercenaries in the Line of Fire,' Inter Press Service, 7 Nisan 2004.

[44] Roberto Manríquez, 'Chile in Haiti & Iraq,' Znet, 2 Haziran 2004.

[45] E-posta yoluyla yapılan söyleşi, Ekim 2006.

[46] *Aynı kaynak.*

[47] Gustavo González, 'Chilean Mercenaries in the Line of Fire,' Inter Press Service, 7 Nisan 2004.

[48] Carmen Gloria Vitalic, 'Ejército investiga reclutamiento de ex militares para trabajar como 'guardias' en Irak,' *La Tercera* (Şili), 21 Temmuz 2004.

[49] Irene Caselli, 'More Chilean Mercenaries to Be Sent to Iraq,' *The Santiago Times* (Şili), 9 Eylül 2004.

[50] *Aynı kaynak.*

[51] Ricardo Calderon, 'Atrapados en Bagdad,' *Semana* (Kolombiya), 20 Ağustos 2006.

[52] Sonni Efron, 'Worry Grows as Foreigners Flock to Iraq's Risky Jobs,' *Los Angeles Times*, 30 Temmuz 2005.

[53] *Aynı kaynak.*

[54] *Aynı kaynak.*

[55] Aksi belirtilmedikçe çeşitli Kolombiyalı konuşmacıların Blackwater ile ilgili deneyimleri, Ricardo Calderon'dan alıntı; 'Atrapados en Bagdad,' *Semana* (Kolombiya), 20 Ağustos 2006.

[56] Andy Webb-Vidal, 'Colombian Ex-Soldiers in Iraq Pay Dispute,' *Financial Times*, 21 Ağustos 2006.
[57] 'Honduras Orders Chileans Training to Become Security Guards in Iraq to Leave Country,' *Associated Press*, 20 Eylül 2005.
[58] Carmen Gloria Vitalic, 'Ejército investiga reclutamiento de ex militares para trabajar como 'guardias' en Irak,' *La Tercera* (Şili), 21 Temmuz 2004.
[59] Ginger Thompson ve Gary Cohn, 'Torturers' Confessions: Now in Exile, These CIATrained Hondurans Describe Their Lives—and the Deaths of Their Victims,' *Baltimore Sun*, 13 Haziran 1995.
[60] *Weekly News Update on the Americas* #817, 25 Eylül 2005.
[61] 'In Honduras, Former Soldiers Leave for Private-Security Work in Iraq,' *Associated Press*, 23 Ağustos 2005.
[62] 'Honduras Orders Chileans Training to Become Security Guards in Iraq to Leave Country,' *Associated Press*, 20 Eylül 2005.
[63] Hugo Infante, 'Comandos chilenos en Irak relatan cómo han sobrevivido en ese país,' *La Tercera* (Şili), 6 Haziran 2004.
[64] *Aynı kaynak.*
[65] Darío Bermúdez, 'Capítulos desconocidos de los mercenarios chilenos en Honduras camino de Iraq,' *La Nación* (Şili), 25 Eylül 2005; Söyleşiler Ekim 2006.
[66] 'Honduras Orders Chileans Training to Become Security Guards in Iraq to Leave Country,' *Associated Press*, 20 Eylül 2005.
[67] Carmen Gloria Vitalic, 'Ejército investiga reclutamiento de ex militares para trabajar como 'guardias' en Irak,' *La Tercera* (Şili), 21 Temmuz 2004.
[68] Freddy Cuevas, 'Honduras Fines U.S. Subsidiary Over Alleged Mercenary Training,' *Associated Press*, 25 Kasım 2006.
[69] 'Honduras Extends Deadline for Deporting Chileans After Nicaragua Refuses to Accept Them,' *Associated Press*, 24 Eylül 2005.
[70] 'Chileans Trained in Honduras to Be Shipped to Iraq,' the *Santiago Times*, 21 Eylül 2005.
[71] *Weekly News Update on the Americas* No. 817, 25 Eylül 2005.
[72] 'Honduras Deports Chileans Training for Private Guard Duty in Iraq,' *Associated Press*, 23 Eylül 2005.
[73] 'Chilean Security Guards Destined for Iraq, Training in Honduras,' *Honduras This Week*, 26 Eylül 2005.
[74] 'Engañados dos hondureños que trabajaban en Irak,' EFE Agency (İspanya), 29 Ekim 2005.
[75] Freddy Cuevas, 'Honduras Fines U.S. Subsidiary Over Alleged Mercenary Training,' *Associated Press*, 25 Kasım 2006.
[76] *Aynı kaynak.*
[77] 'Former Officer Accused of Recruiting Soldiers, Police, for Security Work in Iraq,' *Associated Press*, 21 Ekim 2005.

[78] Héctor Rojas, 'José Miguel Pizarro dice que recluta a efectivos para trabajar en labores de seguridad en el Medio Oriente, pero niega que se trate de mercenaries. Empresario asegura que enviará 3.000 ex militares chilenos a Irak en 2006,' *La Tercera* (Şili), 28 Ekim 2005.
[79] Söyleşi, Ekim 2006.
[80] E-posta yoluyla söyleşi, Ekim 2006.

13

"SAVAŞIN FAHİŞELERİ"

Blackwater, Felluce pususunu izleyen günlerde yayılma tezgâhını kurup Irak'taki gücünü uluslararası hale getirirken, 31 Mart 2004'te orada öldürülen 4 adamın aileleri de sorularına cevap arıyorlardı. Sevdiklerinin, bırakın personeli ve silah donanımı yetersiz SUV'larda olmalarını, o sabah patlamaya hazır haldeki şehrin göbeğinde ne aradıklarını bilmek istiyorlardı. Ailelerin hepsi de kendilerini yurtsever Amerikalılar, asker aileleri olarak (Özel Harekât camiasından) görüyorlardı. Felluce'den sonra Zovko ailesinin bütün hayatı, oğullarının yaşamını ve ölümünü anlamaya çalışmak olmuştu. Jerry'nin annesi Danica Zovko, aylar boyunca ayrıntıları ve anıları tek tek bir araya getirmeye uğraştı.[1] 2003 yazında geçen bir haftayı hatırlıyordu örneğin; Jerry Irak'a gitmeden önce kendisini ziyarete gelmişti. Ülke çapında yaşanan bir enerji sıkıntısı yüzünden, aile Cleveland Ohio'daki evlerinde elektriksiz kalmıştı. Danica Zovko, oğluyla işi ve seyahatleri konusunda lafladıklarını hatırlıyordu:

> "Evde geçirecek çokça zamanımız oldu, ne TV, ne radyo, hiçbir şey yoktu, evin önünde oturup sohbet ediyorduk. Jerry'm bana, 'Bir insanın hayatta yapacağı en iyi şey tohumlar ekmek, sonra da ne olacağını gözlemektir, böylece nereye giderseniz gidin asla kapıları ardınızdan kapatmazsınız, orada her zaman güvenebileceğiniz biri olacaktır' demişti. Şimdi bunları düşünüyorum da, tüm bu konuştuklarımızı ve yaptıklarımızı; işte bütün hikaye bu kadar."

Başlangıçta Danica Zovko'nun aklına, oğlunun korkunç ölümünden, Felluce'deki direnişçiler değil de başkalarının sorumlu olabileceği gelmemiş. İlk günlerde bir türlü gazete

haberlerini okuyamıyor, ayrıntılı görüntülere bakamıyormuş, ama sorumluların kimler olduğu hakkında en ufak bir şüphe de duymuyormuş.

Blackwater durumu başından beri tamamen kontrol altına almışa benziyor. Zira 31 Mart 2004 günü saat 08.00'da, Erik Prince yanında bir eyalet polisiyle birlikte Zovko ailesinin Cleveland'daki evlerinin kapısını çalmış. Danica, o günü şöyle anlatıyor:

> "Prince bana o gün öldürülen adamlar arasında Jerry'nin de olduğunu söyledi. Öylece donakaldık. Donduk. Bana, Irak'taki savaştan sağ salim çıkacak biri varsa onun da benim Jerry'm olacağını düşündüğünü de söyledi. Jerry'yi görmüş, Jerry ile tanışmış, Bağdat'ta Jerry ile birlikte bulunmuş. Jerry, Jerry... Duysanız, Jerry'yi sahiden de sevdiğini düşünürdünüz."

Danica Zovko, Prince'in kendilerine cenaze masrafları karşılığında 3 bin dolarlık ödeme için doldurmaları gereken bir form verdiğini, Jerry'nin naaşının çok yakında evine geleceğine ve şahsen cenaze törenine katılacağına söz verdiğini söylüyordu.

Zovko ailesi 6 Nisan'da Paul Bremer'den bir mektup aldı:

> "Sizi şahsen temin etmek isterim ki, Jerry onurlu bir davaya hizmet ediyordu. Irak halkı demokratik ve özgür bir topluma doğru yolculuklarında başarılı olacaktır. Jerry kendini işine adamış bir bireydi ve Irak'ta asker ve sivil hepimiz için bir esin kaynağı olarak kalacaktır. Görevini canla başla yerine getirdi. Yetkili makamlarımızın Jerry'nin öldürülmesiyle ilgili soruşturmayı gayretle yürüttüğünden ve bu alçakça suçun sorumluları cezalandırılana kadar da durmayacağımızdan daima emin olun. Aileniz, önümüzdeki zorlu günlerde bu korkunç trajediye göğüs germeye çalışırken, hem düşüncelerimizde hem de dualarımızda hep yaşayacaktır. Jerry'nin bu ülkeye katkısının Irak halkı tarafından son-

suza dek hatırlanmasını sağlamak için üzerime düşeni yapacağım."[2]

Bundan üç gün sonra da Zovko'dan kalanlar bir alüminyum kutu içinde Delaware'deki Dover Hava Kuvvetleri Üssü'ne getirildi.[3] "Sözünü tuttu," diyordu Danica Zovko; Erik Prince cenaze törenine gelmişti.

Bu arada, Scott Helvenston'ın Tampa Florida'daki ailesi Florida Ulusal Mezarlığı'nda defin töreni yapıyordu. Büyükbabası Gezici Yargıç William Levens, Scott'u, 'barışı isteyen, yürekten barışı ve dünyada barışı isteyen bir savaşçı,' diye övüyordu.[4] Helvenston'ın ailesi gazetedeki ölüm ilanına da şöyle yazdırmıştı:

"Scott ülkesi için kahramanca savaşırken hayatını kaybetti."[5]

Birkaç hafta sonra, Scott Helvenston'ın lise arkadaşları, Cumhuriyetçi Eyalet Temsilcisi Baxter Troutman tarafından Winter Haven Florida'da bir tören düzenleneceğini duymuşlardı. 'Selamlama' töreni savaş bölgesinde görev yapan askerlerin onuruna düzenlenecek ve törene, aralarında Başkan'ın eşi Laura Bush ve Başkan'ın kardeşi Florida Valisi Jeb Bush'un da bulunduğu 8 bin kişi katılacaktı.[6] Helvenston'ın lise arkadaşları, ölen eski SEAL'ın da Irak'taki görevi onuruna yâd edileceğini umuyorlardı. Ama organizatör Troutman, "Hayır," dedi, çünkü Scott muvazzaf bir asker değil, bir özel sözleşmeliydi. "Bu tören kendi seçimleriyle orada bulunmayan askerler içindi," diyordu Troutman:

"Bence şöyle bir fark var: Eğer bir şirket çalışanıysam ve maruz kaldığım şeyden hoşlanmadıysam, o zaman geri dönebilirim."[7]

Scott'ın arkadaşları çok sarsılmışlardı. "Eğer hâlâ muvazzaf olsaydı adını caddelere verirlerdi,"[8] diyordu lise arkadaşlarından Ed Twyford.

Scott'ın annesi Katy Helvenston-Wettengel, savaşta öldürülen özel sözleşmelilerin ailelerinin neredeyse çaresiz

olduğunu kavramaya başlar başlamaz yaşadıklarını anlayabilecek ender kişilerden olduğunu düşündüğü birine ulaşmaya karar vermişti. Sorup soruşturup Danica Zovko'yu buldu ve ona telefon etti. İki kadın dost oldular ve oğullarının başına gelenlerle ilgili gerçeği birlikte aramaya koyuldular. Katy Helvenston-Wettengel, şöyle anlatıyor:

> "İlk iki ay, hemen her hafta gidip geldik, birbirimize destek olduk. Birimiz mücadele ederken diğerimiz ona omuz veriyordu. O ilk birkaç aydan sonra da ağlamaya devam ettim; neredeyse bir yıl boyunca her gün ağladım. Onu o kadar çok özlüyordum ki, o benim bebeğimdi. Biliyorum o kocaman maço bir erkek, ama benim bebeğim."[9]

Medyada pusuyla ilgili daha fazla ayrıntı yer almaya başlayınca aileler yas tutmayı bırakıp olayın nasıl olduğunu sorgulamaya yöneldiler. Jerry'nin kardeşi Tom Zovko, 'onlara neden koruma verilmediğini' merak ediyor, "Kardeşimin bunu yapmış olabileceğine inanamıyorum. Kesinlikle dikkatsiz biri değildi,"[10] diyordu.

Danica Zovko ölen adamların Felluce'de yaptıkları göreve ilişkin ayrıntıları öğrendiğinde hissettiklerini şöyle anlatıyordu:

> "Buna inanamadım. Oğlumun kamyonlara eşlik ettiğine ve kamyonları koruduğuna inanamadım. Bu benim oğlum değildi. Hayır, benim Jerry'm değildi, bir başkası olmalıydı diyordum. Onu bu işi yaparken düşünemiyordum. Gözümün önüne getiremiyordum işte. Tabutunu gömdük, cesedini görmedim; tek bildiğim insanların (siyasetçilerle paragöz insanların) oradakinin o olduğunu söylediği. Bazen hâlâ rüyamda Jerry'min bir yerde olduğunu, arayamadığını veya bir bilgisayarı bile olmadığını görüyorum. Ama işte, böyle olmadığını biliyorum. Elinizde değil, umut etmekten başka çare yok."

Danica Zovko'nun dediğine göre, Blackwater Jerry'nin özel eşyalarını ülkeye getirdiğinde her şey tuhaflaşmaya

başlamış ve Jerry'nin bazı eşyaları eksikmiş. Bu eşyaları alma (veya bunlarla ilgili bilgiye erişme) çabalarının şirket tarafından garip bir şekilde engellendiğini söylüyordu. O günlerde olayla ve oğlunun gizemli işvereni Blackwater ile ilgili bazı makaleler okumaya başlamış:

> "Her şeyi çözmeye başladığınızda, kendi kendinize sorular sormaya başladığınızda, 'Tanrı'nın takdiri' denmesinden hoşlanmazsınız. Anlayayım diye düşündünüz mü gözleriniz açılır. Oğlumun yaptığı şeyi düzenleyen hiçbir kural ve yasa olmadığını anlamıştım, serbestlerdi yani. İstediği her şeyi istediği gibi yapabilen bir şirket için çalışıyordu."

Ve pusu hakkında daha fazla düşünmeye başladığında şu soruyu sormuş: *Onlar Felluce'de ne yapıyorlardı?*

Yanlış bir şeyler döndüğünü sezen yalnızca bu aileler değildi. Pusunun olduğu gün Irak'ta 'korunmasız SUV'larla dolaşanların kimlikleri' hakkında başkaları da sorular soruyordu.[11] *Fox News*'a konuşan emekli Albay Ralph Peters şöyle diyordu:

> "Bu konuda size üzücü bir yanıt vermek zorundayım. Ya bunlar insanlık tarihindeki en aptal sözleşmelilerdi, ya da açık konuşmak gerekirse, istihbarat görevi yapan istihbaratçılardı. Bilmiyorum. Tam şu sıra Körfez'de bulunan bir albay dostumla bugün bu konuda konuştum. Bana, 'Bunlar sözleşmelilerse bu tam anlamıyla Darwinci doğal ayıklanma' dedi."[12]

Bu arada, ertesi gün Felluce'de ortaya çıkan *New York Times* muhabiri Jeffrey Gettleman, ulusal radyo kanallarından *NPR*'nin yayınında aynı soruları yöneltiyordu:

> "Aslında esrarengiz olan, eskortsuz ve zırhsız iki arabanın neden Irak'taki en tehlikeli şehirlerden birinin merkezinden ciddi bir koruma olmaksızın geçtiğidir. Bu adamların, yani iyi eğitimli ve bunun gibi durumlarla

baş etmede çokça deneyimli adamların başına bunlar gelebildiyse, askeri geçmişi olmayıp da Felluce gibi yerlerde olayların ortasında kalan benim gibiler ne yapsın?"[13]

Öteki paralı asker firmaları da tartışmaya katılmıştı. Kroll'dan Frank Holder, "Uluslararası güvenlik bölümümüzün politikası her zaman zırhlı araç kullanmayı öngörmektedir," diyordu *Fox News*'e:

"Zırhlı araçlar yoksa göreve çıkmayız."[14]

Birkaç gün sonra *Observer*, 'Örtülü Tehdit: SUV Bugün Neden Irak'taki En Tehlikeli Araç?' başlığıyla Felluce pususuna gönderme yapan bir makale yayınlayacaktı.[15] SUV'lar için 'tercih edilen işgal arabası' ifadesini kullanan *Observer* muhabiri, şöyle bir not düşmüştü:

"Felluce, Amerikan karşıtı direnişin bir merkezidir; burada polis bile Amerikalıları desteklemiyor. ABD askerleri Felluce'den pek geçmez. Bunu yaptıklarında da helikopter desteği ve ağır zırhlılar kullanılır. 'Burada öldürülen hemen her yabancı aptalın tekidir,' diyor bir Donanma SEAL'ı. Zaten askerler çoğu zaman usulünce hareket etmeyenlere pek sempatiyle bakmazlar."[16]

Buna cevaben *Christian Science Monitor*'de yayınlanan Amman ve Bağdat çıkışlı bir yazıda Profesör Mark LeVine şöyle çiziyordu manzarayı:

"Burada pek çokları geçen hafta Amerikalılar'ın Felluce'deki katlini şüpheli buluyor. Yabancı sözleşmelilerin, silahlı koruma araçlarıyla son model SUV'larda Felluce'ye (ortada kabak gibi kalacakları, trafiği tıkalı bir caddeye) gönderilmeleri ABD ordusu tarafından 'cezalandırma' bahanesi olarak kullanılacak kasti bir kışkırtma diye yorumlanabilir."[17]

O günkü Blackwater görevine dair malum sorular, cesetlerin parçalanması sırasındaki ayrıntılı görüntüler ve Pentagon ile Beyaz Saray'dan yayılan intikam baskını söylemlerinin gölgesinde kalmakla birlikte, bütünüyle silinip git-

miş de değildi. Şirket bir açıklama getirmek zorunda olduğunu kesinlikle biliyordu.

Pusudan bir hafta sonra Blackwater, *New York Times*'ın 'suçu Blackwater'dan başkasına yönlendirme amaçlı' diye yorumladığı bir hikâye attı ortaya.[18] Şeref madalyalı bir muvazzaf subay olan Blackwater Başkan Yardımcısı Patrick Toohey gazeteye, "Gerçek şu ki, bu pusuya sürüklendik. Bize komplo kuruldu,"[19] diyordu. *New York Times*'ın aktardığı üzere, Blackwater'ın penceresinden bakıldığında Felluce'de öldürülen 4 adam, "Aslında Irak Sivil Savunma Teşkilatı'nın (ICDC*) üyeleri olduğunu sandıkları yardımsever adamlarca titizlikle planlanan bir pusuya sürüklendiler. (...) Bunlar, Blackwater öncülüğündeki konvoyu sürat ve güvenle bu tehlikeli şehirden geçirme sözü verdiler, ama birkaç kilometre ileride birdenbire yolu kapadılar ve bekleyen silahlı adamlardan kaçma şansını engellediler."[20]

O sırada Felluce'de çatışmalar arttığı halde gazete, şirketin bakışına paralel tavrını sürdürerek Blackwater konvoyunun 'şüpheye düşmek için bir nedeni yoktu' diye bildirdi. *New York Times*'da hikâye işlenirken, ne zırhlı araçların olmayışı ne de göreve 6 değil 4 kişinin çıkmış olması sorgulandı. Blackwater'ın hikâyesine güvenen gazete, "şirketin ilk bulguları, üst düzey Amerikalı yetkililerin Iraklı güçlerle ilgili son dönem şikâyetleriyle örtüşmektedir," diye beyan etti:

> "Geçen ay Senato Silahlı Hizmetler Komitesi'ne verdiği ifadede Orgeneral John Abizaid, Ortadoğu'daki bu en üst rütbeli Amerikalı komutan açıkça, şu anda sayıları 200 bini aşan Irak güvenlik ve polis güçleriyle ilgili endişelerini dile getirmiştir. Abizaid, "Hiç şüphe yok ki teröristler ve direnişçiler güvenlik güçlerine sızmaya çalışacaktır. Bunun olacağını biliyoruz ve olmuştur da. Güvenlik incelemesi konusunda elimizden gelenin en iyisini yapmaya gayret ediyoruz," demiştir. Ayrıca

* Iraqi Civil Defence Corps

devlet yetkilileri, Pentagon'un Sünni ve Şii milis gruplarının bazı şehirlerde Irak polis karakollarını soyup çaldıkları silahları ve polis üniformalarını öfkeli çetelere dağıttıkları yönünde yeni istihbarat raporları aldığını söylemişlerdir."[21]

Ancak bu hikâye çok geçmeden Irak'ta dönemin en önemli ABD'li yetkililerden biri tarafından yalanlanacaktı. Bu kişi, Bremer'in yardımcısı Jim Steele idi. Cesetleri almak ve soruşturmayı yürütmek için gizlice Felluce'ye yollanmıştı.[22] *The New Yorker* muhabiri John Lee Anderson, Steele ile Bağdat'taki görüşmesinin ardından, Steele'in "Irak polisinin sözleşmelilere hainlik ettiğini gösterir hiçbir delil olmadığı sonucuna vardığını," bildiriyordu.[23]

Bu kanaat, o dönemde Irak'ta özel bir güvenlik şirketine başkanlık eden, FBI'da terörizm danışmanı ve eski donanma istihbarat subayı Malcolm Nance tarafından da teyit edildi. Nance, ayrıca "Özellikle Felluce'de, Irak Sivil Savunma Teşkilatı'nın vereceği güvence hiçbir anlam taşımaz. Böyle bir yerde yerel güçlerin sözüne asla güvenmeyeceksiniz; özellikle de, bu insanların yaptığı gibi çok önemli kişilerin konvoyunu götürüyorsanız,"[24] diyordu.

Askerdeyken Scott Helvenston ile çalışmış olan bir başka eski Donanma İstihbarat subayı olan Richard Perry de, "O gün Felluce'de olan her şey ciddi bir hataydı. Hangi akla hizmet, Irak'ın en tehlikeli bölgesinden gereğince bir askeri koruma aracı olmadan yalnızca 2 araçla geçtiklerini anlayamıyorum. Hafif silahlıydılar ve üstelik her zaman ABD ordusuna sürekli saldıran insanlarla karşı karşıya gelme konumundaydık,"[25] diyordu.

Time dergisi de, Blackwater'ın operasyon taktiklerini bilen eski bir özel harekâtçıya dayandırdığı haberinde, başka bir hususa dikkat çekiyordu:

"Şirketin Afganistan'daki sözleşmeli savaşçılarına, görevleri araç trafiğine girmeyi ve yüksek düzeydeki isimlere eskortluk etmeyi de kapsadığı halde, ofansif sürüş

eğitimi vermediğini söylüyor. Kaynak, 'Eğitimde, kaçamak sürüş ve pusu taktikleri yoktu; bakın tekrar ediyorum, yoktu' dedi."[26]

Bu arada, Bağdat'tan bildiren *San Francisco Chronicle* ise, Blackwater'ın, Halliburton'un taşeronu ESS sözleşmesini devraldığında Control Risks Group (CRG) tarafından o tarihte, Felluce'nin seyahat etmek için güvenli bir yer olmadığı konusunda uyarıldığını yazıyordu:

"Bağdat'ta diğer güvenlik şirketleriyle çalışan üst düzey yöneticilere göre, Blackwater'ın inatla devam kararı, yeni müşterilerini etkileme arzusundan ileri geliyordu. Kimliğinin açıklanmaması kaydıyla konuşan bir yetkili "Bu konuda büyük bir çekişme söz konusuydu," diyor ve ekliyordu, "Konvoyun yola çıkmasına çok az kala Control Risks, *Felluce'den geçmeyin, güvenli değil*, demişti. Ama Blackwater kendileri için hiçbir yerin çok tehlikeli olmadığını göstermek istedi."[27]

Buna cevaben Blackwater sözcüsü Bertelli, "Rakiplerimizden bazılarının bu trajik olayı Blackwater adını zedelemek ve işleri kapmak için bir fırsat olarak kullandıkları gün gibi ortadadır,"[28] diye konuştu.

Blackwater'dan olayla ilgili geniş açıklama, Bertelli tarafından *Chronicle*'a yapıldı:

"İç soruşturmamız sürüyor; başka özel güvenlik şirketleri de dahil hiç kimseden, 31 Mart günü izlenen rotanın (konvoyun son durağına giden) en güvenli rota olmadığı yolunda özel bir uyarı geldiğine dair bir bilgiye rastlamış değiliz. Konvoya öncülük eden 2 adamın pusuyla sonuçlanan yolculuk öncesinde de Irak'ta çokça deneyimi vardı ve hayli tehlikeli kabul edilen bölgeleri de gayet iyi biliyorlardı. Hepsi de çok iyi yetişmiş eski Donanma SEAL'ı ve Özel Harekât mensuplarıydılar. Pusu, konvoyu koruyan ek personelin varlığıyla da değişmeyecek bir şekilde vuku bulmuştur."[29]

Bu arada, Kuzey Carolina'daki yerel muhabirler,

Blackwater'ın çevresinde sorularının cevaplarını bulmak için sondaja başladılar. Blackwater'ın mazereti *New York Times*'da yayınlandıktan birkaç hafta sonra Raleigh *News and Observer*'dan Joseph Neff ile Jay Price, Blackwater'ın hikâyesini daha da kuşkulu kılacak şeyler anlattılar. Gazete 1 Ağustos 2004'te şöyle yazıyordu:

> "Irak'ta Blackwater için çalışan sözleşmeliler, timin Irak Sivil Savunma Teşkilatı'ndan koruma ayarladığı konusunda kuşkulu. İşlerini kaybetmemek için isim vermeden konuşan sözleşmeliler, Irak güvenlik gücüne hiçbir şekilde itimat edilmediğini söylediler."[30]

Daha da önemlisi, *News and Observer* gazetesi, şirket içinde 4 adamın Felluce'ye gönderildiği koşullarla ilgili ciddi kuşkuları olan kaynaklara da ulaşmıştı:

> "Sözleşmeliler, ESS sözleşmesine bağlı güvenlik timlerinin ateş gücünün yetersiz olduğunu da söylediler. Sözleşmelilerin dediğine göre, Felluce'de pusuya düşen tim de, her bir araçta 2 değil 3 adamdan oluşan standart Blackwater timi olmalıydı. Pusudan sonraki günlerde Helvenston'ın ailesi, kendisini Katy Potter diye tanıtan ve Helvenston Kuveyt'te olduğu sıralarda Blackwater'ın Kuveyt Bürosu'nun yönetiminden sorumlu olan Alaskalı bir kadının attığı 13 Nisan 2004 tarihli e-posta iletisinin bir kopyasını ele geçirdi. Uzun mesajın büyük kısmı başsağlığı dileklerinden oluşuyordu. Potter, bununla birlikte, Helvenston'ın normal timinin, Irak'ın daha güvenli olan güneyinde görev yaptığını ve 6 kişiden oluştuğunu, Felluce'ye giren grup gibi 4 kişilik olmadığını belirtiyordu. Potter ayrıca, Helvenston'ın, 'zırhlı araçlarla ilgili asıl plan suya düşünce (...) destek araçları ile bu araçlar için gerekli kritik araç gerecin' teminine yardım ettiğini de yazıyordu. Şirket yetkilileri ESS anlaşması için neden zırhlı araçlar olmadığı sorusuna yanıt vermeye yanaşmadılar."[31]

Florida'da ise Scott'un annesi Katy Helvenston-Wettengel'in kafasından bin türlü soru geçiyordu. Sonunda doğrudan Erik Prince'i aramaya karar verdi. Telefonla Prince'e kolayca ulaşmasına da şaşırmıştı. Şöyle anlatıyordu:

> "Scotty ile ilgili bir vaka raporu istiyorum. Sizinle imzaladığı sözleşmenin bir kopyasını da istiyorum, dedim. 'Neden,' diye sordu. Ben de, sadece neler olduğunu öğrenmek istediğimi söyledim. Gelecek birkaç hafta içinde bana ulaştıracağını söyledi. 'Ama zaten bir rapor yazmışsınız. Neden yarın alamıyorum peki? Yoksa sadece benim gözlerim için yeniden mi yazacaksınız?' dedim Hiçbir zaman bu raporu almadım. Ama birkaç gün sonra bir telefon geldi ve durup dururken Blackwater büyük bir anma töreni düzenledi."

Aslında anma töreni Ekim 2004 ortalarında Blackwater'ın Kuzey Carolina'daki tesisinde yapılacaktı. Ama bir hafta kala Blackwater farklı bir tören, askeri tatbikat hedefleri imal edecek yeni bir fabrikanın açılış törenini yaptı. Şirket Başkanı Gary Jackson'ın, Blackwater'ın hızlı tırmanışını anlatırken gözleri parlıyordu:

> "Rakamlar gerçek anlamda baş döndürücü. Son 18 ayda yüzde 600'ün üzerinde büyüme kaydettik. Kuzey Carolina'daki işgücümüz de pek yakında ikiye katlanacak."[32]

Jackson'ın söylediğine göre, şirket Bağdat'ta ve Ürdün'de de ofisler açmıştı. "Bu milyar dolarlık bir endüstri," diyordu hedef iş sahası için:

> "Ve Blackwater daha işin başında."[33]

Associated Press de haberinde, "Vali Mike Easley, küresel çapta bir güvenlik şirketinin Kuzey Carolina'da üslenmiş olmasının, ülkedeki en ordu sever eyalet diye nitelediği eyaletine yakıştığını söyledi," diye kaydediyordu.[34]

Birkaç gün sonra, 17 Ekim'de, şirket Felluce'deki sözleşmelilerin ailelerinin birçoğunu, operasyonda öldürülen adamlar için Prince'in yapmayı kararlaştırdığı anma töreni

için Kuzey Carolina'ya getirdi.[35] Öldürülenlerin yakınları dışında, görev başında ölen 3 Blackwater sözleşmelisinin ailesi de oradaydı.[36] Şirket, aileleri bir otele yerleştirdi; vardıklarında odalarında onları peynir ve krakerlerle dolu ikram sepetleri bekliyordu. Danica Zovko, Kuzey Carolina'ya geldikleri andan itibaren hissettiklerini şöyle anlatıyordu:

> "Tedirgin olmuştum. Bazen birinin sizi gözetlediğini hissedersiniz, bunu hisseder ama kim olduğunu bilemezsiniz ya. İşte böyle hissediyordum. Kasılırsınız. Rahatlayamazsınız."

Her aile ferdine, her yerde kendisine eşlik eden ve bütün konuşmalarda hazır bulunan bir Blackwater koruması tahsis edilmiş; Zovko'nun dediğine göre, bu korumalar bazen konuşmanın seyri özellikle bir yöne doğru kaydığında müdahale edip konuyu değiştiriyormuş. Danica Zovko ve Katy Helvenston-Wettengel, şirketin, aileleri Felluce vakasıyla ilgili ayrıntılar konusunda birbiriyle konuşmaktan alıkoymaya çalıştığı fikrine kapılmışlar.

Anma töreni düzenlendi. Şirketin arazisindeki bir süs havuzunun etrafındaki alana ağaçlar dikilmiş ve üzerinde öldürülen adamların adlarının bulunduğu küçük mezar taşları dizilmişti.

Ertesi gün 18 Ekim'de Zovko ailesine, Felluce olayıyla ilgili sorular sorabilecekleri bir toplantı yapılacağı söylendi. "Herkesin toplantıya geleceğini sanmıştık," diyordu Danica Zovko. Ama öyle olmadı, toplantıya sadece kendisi, kocası Jozo ve oğulları Tom katıldı. "Aileler için verilen yemekte önden alkol ikram edildi, belki de insanlar çok fazla yorgundu veya etrafı gezmeye çıkmışlardı. Blackwater herkese tesisi, eğitim merkezlerini göstermeye pek hevesliydi," diyordu Danica Zovko. Zovko ailesine bir şirket binasına kadar refakat edildi, içeri girdiklerinde ise birinin üzerinde Jerry ile meslektaşının adlarının bulunduğu iki büyük bayrak gördüler. Bir şirket temsilcisi onlara, bayrağın Irak'taki Blackwater personeli tarafından yapıldığını söyledi.

Zovkolar, ikinci katta bir toplantı salonuna alındıklarını, burada yirmi kişilik bir konferans masasına oturtulduklarını söylüyorlardı. Salonda Erik Prince yoktu. Masanın başında, Danica'nın hatırladığına göre, Annie adında genç sarışın bir kadın oturuyordu. Blackwater yöneticilerinden Mike Rush da oradaydı. Masada bir de, aileye 'Irak'taki en hızlı nişancı' diye tanıtılan ve Irak'a geri dönmeden önce 'boşanmak ve evini satmak için ABD'ye döndüğü' söylenen kır saçlı bir adam vardı. Danica'nın dediğine göre, aralarında Jerry'yi tanıdığını söyleyen kimse çıkmadı, "Blackwater'dan Jerry'mi tanıdığını beyan eden tek kişi Erik Prince'di," diyordu.

Danica, oğlunun kayıp eşyalarını sorarak söze başladığını söylüyordu. Ona, o gün Felluce'ye giderken özel eşyasının tamamını beraberinde götürdüğünü ve onların da imha olduğunu söylemişlerdi. Sonunda Zovkolar doğrudan olayla ilgili sorulara geçeceklerdi. Danica şöyle anlatıyordu:

> "Annie (Blackwater temsilcisi) o sırada oturmamıştı bile, oğlumun sözleşmesini istiyordum, tam olarak saat kaçta öldüğünü öğrenmek istiyordum, nasıl öldüğünü soruyordum, kişisel eşyalarını soruyordum. Gergin bir hava esmeye başlamıştı. Yani evet, nezaketi elden bırakmıyorlardı ama sıcaklık yoktu. Yani, bilmek istediklerinizi söylemeyeceklerini ve sorduklarınızdan da memnun olmadıklarını anlıyorsunuz. Neden sonra Annie sandalyesinden kalktı, masanın başındaydı, tek başına oturuyordu. Diğer insanların hepsi bizim etrafımıza dizilmişlerdi. Masanın başında, benim sağ tarafımda kalıyordu. Kalktı ve istediklerimizin gizli bilgi olduğunu ve bunları bilmek istiyorsak onları mahkemeye vermemiz gerekeceğini söyledi. Onlara bizim de bunu yapacağımızı söyledim."

O sırada olan biteni bir türlü anlayamayan Danica Zovko, artık Blackwater'ın bir şeyleri, oğlunun ölümüyle ilgili ciddi bir şeyleri gizlediğinden emindi.

Bundan iki hafta sonra George W. Bush 2004 başkanlık seçiminden galip çıktı. Blackwater yöneticileri, elbette Prince'in öncülüğünde, Bush'un ve Cumhuriyetçi Parti'nin kasalarına para akıtmış ve şüphesiz Bush'un yeniden seçilmesini iş dünyası açısından çok önemli ve paralı asker endüstrisinin eşi görülmedik büyümesi açısından gerekli görmüştü. Gary Jackson 8 Kasım'da bir e-posta mesajı yayınladı; kutlama mesajının çarpıcı bir başlığı vardı: "BUSH DÖRT YIL DAHA KAZANDI!! YAŞASIN!!"[37]

ABD ordusu Felluce'de büyük çaplı ikinci bir kuşatmaya girişmişti; şehri bombalıyor ve ev ev baskınlarla şiddetli bir muharebe yürütüyordu. Yüzlerce Iraklı daha öldürülüp binlercesi yerinden yurdundan edilirken, işgal karşısındaki ulusal direniş güçlenerek ve genişleyerek büyüyordu. Şehre yapılan şiddetli saldırılara rağmen Blackwater askerlerinin katilleri ele geçirilemiyordu.[38]

Deniz Piyadeleri 14 Kasım'da, Felluce'de Fırat üzerindeki o meşhur köprüyü sembolik olarak yeniden geçişe açtılar ve üzerine kalın harflerle şöyle yazdılar:

"2004'te burada katledilen Blackwater'ın Amerikalı Adamları Anısına. Sonsuza dek sadık.* Not: Hepinizi s...ceğiz." [39]

Gary Jackson Blackwater'ın internet sitesinde yer alan bir fotoğrafa link gönderdi: "OOHRAH (...) Bu fotoğraf sandıklarından çok daha değerlidir."[40]

Ne var ki, ölen adamların aileleri, intikam saldırılarında veya slogan yüklü konuşmalarda teselli bulmuyordu.

Katy Helvenston-Wettengel, Blackwater'ın tutumundan ve Felluce pususu konusunda şeffaf davranmayışından yakınmaya başlayınca, Scott'un vaftiz babası Gezici Yargıç William Levens, Katy'yi sorularına yanıtlar bulmasında yardımcı olabileceğini söylediği bir avukatla temasa geçirdi. Nihayet Scott'ın bir arkadaşı (ki o da bir Blackwater söz-

* 'Semper Fidelis' (*Latince*): Amerikan Deniz Piyadeleri'nin mottosu.

leşmelisiydi ve onunla yurtdışında görevde bulunmuştu), davayı California'da, Santa Ana'da başarılı bir hukuk firması olan Callahan&Blaine'ye götürdü. Firmanın sahibi Daniel Callahan bir şirketin dolandırıcılık davasında 934 milyon dolarlık bir rekor jüri kararı çıkartan tanınmış bir avukattı[41] ve bu davaya da balıklama atladı.

Callahan, Kuzey Carolina'da bir başka tanınmış avukatın, David Kirby'nin yardımına başvurdu. Kirby, 2004 Demokrat başkan yardımcısı adayı John Edwards'ın eski ortağıydı. Yeni hukuk ekibi delilleri toplamaya, başka Blackwater sözleşmelileriyle konuşmaya, basında çıkan haberleri her ayrıntı için didik didik etmeye, direnişçilerin video kameraları ve medya kameralarınca çekilen sahnelerin önemli karelerini izlemeye başladılar. Ölen adamların bağlı olduğu Blackwater sözleşmelerinin yanı sıra Blackwater ile şirketin Ortadoğu'daki iş ortakları arasındaki sözleşmelere de ulaştılar. Davayı açmak için hazır olduklarına kanaat getirmeleri sadece birkaç hafta almıştı.

5 Haziran 2005'te Scott Helvenston, Jerry Zovko, Wes Batalona ve Mike Teague'in aileleri, Wake County Kuzey Carolina'da Yüksek Mahkeme'ye, ihmal sonucu ölüme sebebiyet verdiği iddiasıyla Blackwater aleyhinde dava açtılar. Callahan şöyle diyordu:

> "Şu anda Irak 'Vahşi Batı'dan daha berbat bir yer. Blackwater Irak'ta, genelde uygar bir toplumdan beklenen bir gözetimden uzak bir şekilde faaliyet gösterebiliyor. Bu davada Blackwater'ı ifşa ederken aynı zamanda orada var olan yoz ve işe yaramaz bir sistemi de ortaya dökeceğiz."[42]

İddianamede, "Blackwater bu ölümcül göreve hazırlıksız göndermeseydi, ölen sözleşmeliler bugün hayatta olacaktı," deniliyordu:[43]

> "Gerçekten de bu 4 Amerikalı'nın yüksek riskli, savaşın parçaladığı Felluce'ye zırhlı araçlar ve otomatik silahlardan yoksun ayrıca olması gereken sayının da altında

bir tim olarak gönderilmesi rastlantı değildi. Dahası oraya bu timi Blackwater'daki sorumlu kişiler, gerekli ekipman ve personel olmadan göndermişti."[44]

Dava açıldıktan sonra aileler, şirkete duydukları öfkeyi kamuoyu önünde de dillendirecek gücü kendilerinde buluyordu. Katy Helvenston-Wettengel, "Blackwater oğlumu ve diğer üçünü, bütün bunların olma ihtimalinin çok fazla olduğunu bile bile Felluce'ye göndermiştir. Iraklılar fiziksel olarak bunu yaptılar, oğluma yaptıklarından daha korkuncu olabilir mi? Ama bundan yüzde bin Blackwater'ı sorumlu tutuyorum," diyordu.

İlk bakışta dava uzadıkça uzuyor gibiydi. Ölen 4 Blackwater sözleşmelisi birer paralı askerdi. Hepsi de, iyi ücret alacakları Irak'a isteyerek, öldürülmeleri veya sakatlanmalarının kuvvetle muhtemel olduğunu bilerek gitmişti. Nitekim Blackwater ile yaptıkları sözleşmede de tüm bunlar açık açık, en ince ayrıntısıyla belirtiliyordu. Sözleşme bu adamları, 'ateşli silah veya mühimmatla, keskin nişancılar tarafından vurulma, uçak veya helikopterin düşürülmesi sonucu kalıcı sakatlanma ve/veya öldürülme, kara mayını, top ateşi, roket güdümlü bomba, bomba yüklü kamyon veya araba, deprem veya başka doğal afet, zehirlenme, iç kargaşa, terörist faaliyetler, göğüs göğüse vuruşma, hastalık, zehirlenme ve benzeri, bir helikopter veya sabit kanatlı uçakta yolculuk sırasında öldürülme veya sakatlanma, işitme kaybı, gözden yaralanma, görme kaybı, biyolojik veya kimyasal atıkları soluma veya bunlarla temas (ister havadan gelsin ister başka yoldan) ve/veya uçuşan moloz ve benzeri'[45] risklere karşı uyarıyordu.

Blackwater, davayı ret talebinde standart sözleşmesinden alıntı yaparak sözleşmeyi imzalayanların 'tehlikeleri tamamıyla anladıklarını ve doğrudan veya dolaylı sıcak çatışmayla bağlantılı başka riskler kadar bu riskleri de gönüllü olarak kabul ettiklerini'[46] vurguluyordu.

Callahan ve hukuk ekibi ölen adamların aldıkları risklerin farkında olduklarını inkâr etmiyordu, ama Blackwater'ı

garanti edilen güvenlik önlemlerini bile bile almamakla suçluyordu. Güvenlik önlemleri arasında zırhlı araç verilmesi, bir sürücü, bir seyrüseferci, bir de artçı nişancı olmak üzere her araçta 3 kişi olması; artçıda, dakikada 850 mermi atabilen SAW Mach 46 gibi bir ağır otomatik silah bulunması ki böylece artçının geriden gelen bir saldırıyı püskürtebilmesi öngörülmüştü.[47] "Bunların hiçbiri doğru değildi," diyordu Callahan. Bunun yerine her araçta yalnızca 2 adam, ellerinde de daha az güçlü Mach 4 tüfekleri bulunuyordu ve bunları deneme şansları bile olmamıştı.[48] Callahan'ın deyişiyle, "Güçlü bir silah, 3'üncü adam ve zırhlı araç olmadan kabak gibi ortada kalmışlardı."[49]

Sözleşme Tartışmaları

Dört adamın Felluce'de öldürüldükleri gün bağlı oldukları sözleşme, Blackwater ile İngiliz firması Compass Group'a bağlı, Kıbrıs kayıtlı şirket Eurest Support Services (ESS) arasında yeni imzalanmıştı. Daha önce de bahsi geçtiği üzere, Blackwater, Kuveyt'ten Regency Hotel&Hospital Company adlı bir işletme ile ortaklık kurmuştu ve bu iki firma ABD ordusuna mutfak gereci taşıyan konvoyları koruma işini de birlikte üstlenmişti. Blackwater ve Regency, ESS anlaşmasını, aslında bir başka güvenlik firması olan Control Risk Group'a (CRG) karşı kapmışlardı.

İddianamede, Blackwater'ın, ESS'nin Irak'ta inşaat projelerine hizmet sunan bir başka bölümünden daha kârlı işler almaya can attığı ileri sürülüyordu.[50] "31 Mart 2004 günü çıkılan uğursuz görev, Blackwater tarafından ESS'ye, güvenlik ekibini, hem de gerekli araçlar, donanım ve lojistik destek olmadan, planlanandan önce teslim edebileceğini gösterme gayretinin bir ürünüydü," deniliyordu.[51]

Irak'taki özel sözleşmelilerin operasyonlarından pek çoğu gibi, o gün 4 Blackwater adamının çıktığı görev de, alt sözleşmelerin aralarına gizlenmişti. Aslında, neticede kim

için çalıştıklarını saptamak, pusudan sonraki yıllarda da tartışma konusu olarak kaldı.

Başlangıçta bu adamlar Halliburton'ın yan kuruluşu Kellogg, Brown&Root'a (KBR) ile ESS arasındaki alt sözleşmeye bağlı olarak çalışıyormuş gibi görünüyordu ve KBR'nin de Blackwater güvenlik hizmetleri için hükümete fatura kestiği bildirilmişti.[52] Blackwater/Regency ile ESS arasındaki ana sözleşmede ESS, anlaşmanın tamamını ya da herhangi bir bölümünü (ESS tarafından, KBR'ye kontratın herhangi bir nedenle tek taraflı olarak feshi uyarısını yazılı olarak sunmasını izleyen 30 gün içinde ya da KBR'den özel güvenlik hizmetlerinin herhangi bir özel formunun kullanılmasına artık izin verilmeyeceği uyarısını aldıktan sonra) iptal etme hakkını"[53] saklı tutumuştu. Felluce pususundan sonra KBR/Halliburton, ESS ile ilişkilerini doğrulamadı, oysa sözleşmede KBR'ye açık atıf vardı.

Temmuz 2006'da hikâye daha da karmaşık bir hale geldi; Kara Kuvvetleri Bakanı Francis Harvey, Temsilciler Meclisi Hükümet Reform Komitesi Başkanı Cumhuriyetçi Kongre Üyesi Christopher Shays'a şöyle bir mektup yazdı:

> "KBR tarafından orduya verilen bilgiden hareketle, LOGCAP III Görev Emri altında çalışma talimatının yerine getirilmesine destek olarak, KBR hiçbir zaman doğrudan bir özel güvenlik şirketinden hizmet kiralamamıştır. Ayrıca KBR, ESS'yi sorgulamıştır ve onların da LOGCAP sözleşmesi kapsamında Blackwater USA tarafından sağlanan herhangi bir hizmete dair bilgileri yoktur. (...) Aksi söylenmedikçe KBR'ye tüm silahlı koruma hizmetini ABD ordusu temin etmektedir."[54]

Harvey, harekât sahası komutanının 'KBR veya herhangi bir LOGCAP alt yüklenicisine silah taşıma yetkisi vermediğini' de yazıyordu:

> "KBR, LOGCAP sözleşmesi altında herhangi bir alt yüklenicinin özel silahlı güvenlik verdiği yolunda bilgileri olmadığını beyan etmiştir."[55]

Eylül 2006'da Temsilciler Meclisi Hükümet Reform Komitesi huzurunda ifade veren Kara Kuvvetleri müsteşarlarından Tina Ballard, Blackwater'ın KBR'ye hiçbir hizmet temin etmediği savının Kara Kuvvetleri'ne ait olduğunu söyleyecekti.[56]

KBR de, PBS *Frontline* programı yapımcılarına, "Şunu diyebiliriz ki, KBR'nin görüşü, 31 Mart 2004 günü saldırı vuku bulduğunda ESS veya Blackwater tarafından yürütülen faaliyetin KBR'ye veya onun Irak'taki işlerine destek amacı taşımadığı yönündedir. (...) Bu, KBR yönetimindeki bir görev değildi,"[57] demekteydi. KBR, Felluce'de öldürüldüklerinde Blackwater sözleşmelilerinin nihai durakları olan Camp Ridgeway'e mutfak gereci tedarik etmekle sorumlu olmadıklarını da açıkladı.[58]

KBR'nin iddialarının, Pentagon'un kendi denetçilerinin şirketin Irak'taki faaliyetlerine ilişkin bulguları bağlamında değerlendirilmesi gerekiyordu.

Irak'ı Yeniden Yapılandırma Başmüfettişi'nin Ekim 2006 raporuna göre, "KBR, hükümete sağladığı bilgilerin neredeyse hepsini KBR patentli veri olarak damgalıyordu ki bu Federal Satın Alma Yönergesi (FAR*) hükümlerinin istismarı" demekti. Raporda bu tutumun, 'hükümet faaliyetleri ve vergilerle karşılanan fonların kullanımındaki şeffaflığı engellediği' vurgulanıyordu.[59]

Gerçekten de, KBR, FAR hükümlerini (...) hükümetin aslında şeffaf olan bilgileri açıklamasını engelleyerek rekabet ve denetimi önleyen bir mekanizmaya çevirmişti.[60] Halliburton/KBR, Irak'taki alt yüklenicilerini açıklamayacak kadar gizlilik güdüyordu.[61]

Aralık 2006'da Halliburton'ın sözcüsü Melisa Norcross şöyle diyordu:

> "KBR'nin elindeki her bilgi, Blackwater'ın ESS için yaptığı işin KBR'yi desteklemek için olmadığını ve yanı sıra

* Federal Acquisition Regulations

bir KBR alt sözleşmesi kapsamında da olmadığını doğrulamakta. Blackwater, KBR'nin Ortadoğu Bölge Ofisi'ne hizmet sunmuştur. Bu ofisin ise hükümetle herhangi bir anlaşması yoktur. (...) Bu hizmetler Yeşil Hat dışında sunulmuş ve doğrudan herhangi bir hükümet sözleşmesine fatura edilmemiştir."[62]

Tüm bunlar çok ciddi sorulara yol açtı: Blackwater o 4 adamı bu uğursuz Felluce görevine gönderdiğinde kimin hesabına çalışıyordu? Bu görevin ABD ordusuyla resmi, belgelendirilmiş bağlantısı neydi?

Bunlar, Kongre'nin baş soruşturmacısı olan California Temsilcisi Henry Waxman'ın, Kasım 2004'ten, yani Felluce göreviyle ilgili pek çok alt sözleşme yapıldığına dair haberlerin ortaya çıktığı günden beri kurcaladığı sorulardı. 7 Aralık 2006'da, Waxman'ın 30 Kasım 2006 tarihiyle ESS'nin İngiliz ortağı Compass Group'tan gelen, ESS'nin Halliburton'ın LOGCAP sözleşmesi altında bir alt sözleşmesi olduğunu ve Blackwater'ı bu alt sözleşme altında 'güvenlik hizmetleri temininde' kullandığını iddia eden bir yasal uyarı notu ele geçirdiğini açıklamasıyla, hikâye bir başka boyut kazandı.[63]

Waxman, Rumsfeld'e yazdığı bir mektupta, "Eğer ESS notu doğruysa, Halliburton'ın sözleşmede açıkça men edildiği halde bir alt yüklenicilik anlaşmasına girdiğinin ortaya çıktığını ileri sürüyor, bunun ayrıca hem Kara Kuvvetleri Bakanı Harvey'in Temmuz 2006 tarihli mektubunda, hem de Müsteşar Ballard'ın sonraki yeminli ifadesinde söylediklerleriyle çeliştiğine dikkat çekiyordu.

Uyarıda aynı zamanda, bu karmaya bir başka büyük savaş müteahhidinin daha katıldığı görülüyordu. Waxman'a göre, 'ESS uyarısı, Blackwater'ın, 4 Blackwater çalışanının Mart 2004'te öldürüldüğü gün, KBR'nin rakiplerinden Fluor ile bir alt sözleşme çerçevesinde iş yaptığını da ifşa ediyordu.'

Waxman, Blackwater'ı, 'LOGCAP sözleşmesi altında,

sözleşme hükümlerini ihlal ederek ve Pentagon'un bilgisi ve onayı haricinde güvenlik hizmeti sunmakla' suçluyordu.[64]

Savaşın Fahişeleri

Çeşitli anlaşma ilişkileri konusunda sonradan kopan tartışma bir yana, Blackwater/Regency ortaklığı ile ESS arasında 8 Mart 2004'te imzalanmış olan asıl anlaşmada, 'Irak'taki harekât bölgesinde mevcut tehdit devam edeceği ve tehlikesini sürdüreceğinden' her araçta en az 3 kişi ve 'ESS nakliye konvoylarına destek için asgari 2 *zırhlı araç*'[65] öngörülüyordu. Ancak, 12 Mart 2004'te, Blackwater ile Regency orijinal sözleşmedeki hükümleri, bir tek kelime hariç aynen içeren bir alt sözleşme imzalamıştı. Çıkarılan kelime 'zırhlı' sözcüğü idi. Blackwater'ın bu ifadeyi çıkarması sonucu, zırhlı araçlar için ayırması gereken 1.5 milyon doları cebe atabileceğini ileri süren ailelerin avukatlarından Marc Miles şöyle diyordu:

> "Bu adamlara, zırhlı araçlarla çalışacakları söylenmişti. Öyle olsaydı, tüm kalbimle inanıyorum ki bugün yaşıyor olacaklardı. Direnişçiler hafif silahlar kullanıyordu ve yürüyerek yanlarına kadar gelebildiler. Onları öldüren, yol kenarına konulmuş bir bomba veya bir başka patlayıcı düzenek değildi. Sadece ve sadece hafif silahlarla ateş ettiler, oysa zırhlı araçlar bu ateşi savabilirdi."[66]

İddianameye göre Helvenston, Zovko, Teague ve Batalona Felluce'ye gönderilmeden önce, 'zırhlı' sözcüğünün çıkarılması meselesi Helvenston'ın arkadaşı olan ve ESS sözleşmesinin yürütülmesinden sorumlu John Potter tarafından Blackwater'ın dikkatine sunulmuştu. Potter, alt sözleşmenin, yalnızca ana sözleşmeye uymak açısından değil, daha da önemlisi bölgede çalışacak olan güvenlik sözleşmelilerini korumak için zırhlı araçları içermesi gerektiğinde ısrar etmişti. Ne var ki, zırhlı araç edinmek Blackwater'a pahalı-

ya mal olabileceği gibi, operasyonları başlatmakta da gecikmeye yol açabilirdi. Dolayısıyla, 24 Mart 2004'te Blackwater, Potter'ı Program Müdürlüğü'nden aldı ve yerine bir başka Blackwater çalışanını, Justin McQuown'u getirdi.[67] Bu adam Scott Helvenston'ın 'Shrek' dediği ve hem Kuzey Carolina hem de Kuveyt'te bozuştukları söylenen kişiydi.[68]

İddianamede, Felluce görevi için 6 koruma uygunken, Blackwater yöneticilerinin 'Blackwater'ın politikaları ve anlaşmalarının tamamını doğrudan ihlal ederek' yalnızca 4 kişi istediği ileri sürülüyordu.[69] Kalan 2 sözleşmelinin, büro işleri için Blackwater'ın Bağdat tesisinde alıkondukları belirtiliyordu.[70] Daha sonra bir Blackwater yetkilisinin, şirketin 6 adamının tamamını göndermeyerek aslında 2 kişinin hayatını kurtarmakla övündüğü de iddiannameye eklenmişti.[71]

İddianamede ayrıca, adamlara Felluce bölgesinin ayrıntılı bir haritası verilmediği de ileri sürülüyordu. Bir Blackwater yetkilisi Helvenston'a, 'haritalar için çok geç olduğunu ve işini yapmak için elindekilerle yetinmesi gerektiğini' söylemişti. "Timin gideceği yerle ilgili en ufak bir bilgisi, göz atacağı bir haritası yoktu; gidecekleri yer için rehber alacakları hiçbir şey yoktu ellerinde."[72]

Callahan'a göre, şehrin çevresinden dolaşan, ama (Blackwater, yola çıkılmadan önce sözleşmede şart koşulan 'risk değerlendirmesi'ni yapmadığından) adamların bilmediği iddia edilen, daha güvenli alternatif bir rota vardı. İddianame, geçecekleri tehlikeli rotalarla ilgili istihbarat toplama ve bu yolları tanıma olanağının 4 adama tanınması gerektiğini söylüyordu. Avukat Miles'a göre bu yapılmadı, çünkü Blackwater, 'kâr hanesini doldurmak' ve daha fazla anlaşma kapmak için performansıyla ESS'yi etkilemek istiyordu.[73]

İddianame Blackwater'ı, 'kendi güvenlik sözleşmelilerinin, CRG'den yerlerine geçecek timlere eşlik etmelerine izin vermeyi kasten kabul etmemekle' de suçluyordu.

Blackwater'ın 'kritik belgelerin sahtelerini düzenlendiği' ve 'bu ölümcül pusu meydana geldikten sonra', 'olayı örtbas etmek için' yola çıkış öncesi bir risk değerlendirmesi 'ürettiği' de ileri sürülüyordu.[74]

Avukat Daniel Callahan, Blackwater Irak'ta yapmakla suçlandığı şeyi Birleşik Devletler'de yapmış olsaydı, "Haklarında dava açılırdı," diyordu.

Blackwater konuyla ilgili yorum yapmayı reddettiyse de, şirketin başkan yardımcısı Chris Taylor Temmuz 2006'da, "İşin kolayına kaçmayız. Adamlarımızı, içine düşecekleri ortama, olabilecek en iyi şekilde hazırlamaya çalışırız,"[75] diyordu.

Justin McQuown'ın avukatı William Crenshaw da, müvekkilinin 'bu görevin hem planlanmasında hem de yerine getirilmesinde rolünün bulunmadığı', dolayısıyla iddianamede 'sayısız ciddi olgusal hata' bulunduğunu iddia ediyordu:

> "Felluce'de Blackwater tim mensuplarının öldürülmesinin trajik olduğundan şüphemiz yok. Bay McQuown adına, en içten duygularımızla ölenlerin ailelerinin acısını paylaşıyoruz. Bay McQuown'un bir şekilde bu korkunç trajediye katkısı olduğunu söylemek doğru değildir ve de esef vericidir."[76]

Blackwater sözcüsü Chris Bertelli, davayla ilgili birkaç açıklamasından birinde şunları söylemekteydi:

> "O zaman da onlar ve aileleri hep aklımızda ve dualarımızdaydı, şimdi de öyle. (...) Blackwater, hukuki işleme başvurulmasından ötürü ölen arkadaşlarımızın onur ve saygınlığının zedelenmemesini temenni etmektedir."[77]

Katy Helvenston-Wettengel ise, 'Bence bunların hepsi zırva' diye düşünüyor, şirketin oyalamaları, yalan söyleyip aldatmaları üzerine ailelerin dava açmaya karar verdiğini söylüyordu:

"Blackwater anlaşılan sadece paranın dilini biliyor. Tek bildikleri de bu. Ne değerleri ne de ahlakları var. Onlar fahişe. Onlar savaşın fahişeleri."

Ocak 2005'te açılan dava süreci ağır işledi ve yargı sistemiyle ilgili pek çok kavgaya yol açtı. Blackwater, davanın başından itibaren, Birleşik Devletler'deki en etkili, bağlantıları en kuvvetli avukatlar ve hukuk firmaları tarafından temsil edildi. Felluce davasındaki ilk avukatları, Başkan Reagan'ın eski danışmanı Fred Fielding idi (Fielding'in yardımcıları arasında geleceğin Başyargıcı John Roberts da vardı). Fielding, Başkan Nixon döneminde baş hukuk danışmanı ve 11 Eylül Komisyonu'nun da üyelerindendi. Fielding'in bağlantılarının derinliğini gösteren bir örnek de, Başkan Bush'un 2007 başlarında kendisini, Harriet Miers'in yerine Beyaz Saray danışmanlığına getirmesidir.

Blackwater bu davada, vaktiyle gözden düşmüş lobici Jack Abramoff'u da bünyesinde çalıştıran, başkentin etkili hukuk firması Greenberg Traurig tarafından da temsil edildi.

Ailelerin avukatları, dava açtıktan sonra, Blackwater'ı hukuki süreci baltalamakla suçladı.[78] Bazıları yasal savunma taktikleri olabilirdi, ama avukatların iddiasına göre, Blackwater mahkemenin talep ettiği yeminli ifadelerin alınmasını engellemeye kalkışmıştı: Örneğin, çok önemli bir tanığın, ('zırhlı' sözcüğünün alt sözleşmeden çıkarılmasına itiraz ettiği için sonunda görevinden alındığı iddia edilen John Potter'ın) ifade vermemesi için uğraşmıştı.[79]

Avukat Marc Miles, dava açıldıktan kısa bir süre sonra Kuzey Carolina'daki mahkemeden, John Potter'ın talimat yoluyla ifadesinin alınması için acil emir çıkarılmasını talep ettiğini söylüyordu. Bu yeminli ifade 28 Ocak 2005'te alınacaktı; Miles, Potter'ın yaşadığı yer olduğunu söylediği Alaska'ya uçacaktı. Ama Miles'ın iddiasına göre, bu tarihe üç gün kala "Blackwater, Potter'ı işe aldı. Miles, "Onu Washington'a getirdiler ve anladığım kadarıyla Potter burada Blackwater temsilcileri ve avukatlarıyla görüştü. Daha

sonra Blackwater onu Ortadoğu'da görevlendirmek üzere Ürdün'e yolladı," diyordu.

Miles, Blackwater'ı, 'işe alıp ülke dışına çıkararak çok önemli bir tanığı gizlemekle' suçluyordu. Sonrasında ise Blackwater'ın Potter'ın istinabe yoluyla ifade vermesi için çıkarılan emri iptal ettirmeyi denediğini, ancak bir federal mahkemeden olumsuz yanıt aldığını belirtiyordu. Kongre'nin Haziran 2006 oturumunda verdiği ifadede Blackwater Başkanı Chris Taylor, "John Potter'ın şu anda bizim çalışanımız olduğunu sanmıyorum," diyordu.[80]

Potter'ın öyküsü Kasım 2006'da bir başka boyut daha kazandı: Miles, Potter'ın ABD'ye döndüğünü öğrenmişti. Potter'a Alaska'da telefonla ulaştıktan sonra, bir kez daha tanıklık etmesi için mahkeme emri çıkarılması için başvurdu.

Bu kez Blackwater'dan çok çabuk ve şiddetli bir tepki geldi. Bu tanıklığa itirazında Blackwater, 'davanın ulusal güvenlik meselelerini ve ABD'nin Irak'taki askeri operasyonlarına ilişkin tasnifli bilgileri içerdiğini' ve 'Potter'ın vereceği her türlü ifadenin muhakkak gizli bilgilerin ifşaası anlamına geleceğini' ileri sürüyordu.[81]

Miles ve meslektaşları, Blackwater'ın itiraz başvurusu ile ilgili olarak, 'gizli bilgi, devlet sırları ve ulusal güvenliğe tehdit iddialarıyla mükemmel bir casus romanı' yazmışlar yorumunu yapacaktı.[82] Aslında onlara göre, 'Blackwater sözleşmelileri CIA için gizli ajanlık yapmıyor, yabancı bir otel şirketiyle yaptıkları sözleşme gereği mutfak gereci koruma işi yapıyorlardı.' "Ulusal güvenlik ve casusluğun bu davayla uzaktan yakından ilgisi yok," diyorlardı.

ABD Başsavcılığı davanın önemine, dahası Blackwater'ın hükümet üzerindeki büyük etkisine işaret edercesine, Potter'ın gizli bilgi veya belgeyi elinde bulundurduğu iddiasının hükümet tarafından incelenebilmesi için, ifadesinin alınmasına itirazda bulunarak, bu kararın en azından tecil edilmesini istedi. Savcılık itirazını 'ABD'nin Ulusal Güven-

lik çıkarlarını koruma' ihtiyacına dayandırıyordu.[83] ABD Kara Kuvvetleri Dava Başvekili de, 'Bir hükümet sözleşmelisi olarak Bay Potter'a erişim yetkisi verilmiş olabilecek her türlü hassas, usulüne uygun tasnif edilmiş bilgiyi usulsüzce açıklanmaktan korumak' için bir yeminli ifadede bulundu.[84]

Burada dikkat çekici olan, Blackwater'ın hükümeti ve orduyu nasıl da çabucak (Noel ertesi) kendi yanına çektiği ve potansiyel olarak son derece önemli bir tanığın ifadesinin alınmasını bir süreliğine de olsa nasıl engellediği idi.

Ailelerin hepsi, Blackwater'a davayı para için değil hesap sormak için açtıklarını söylüyordu. Danica Zovko şöyle diyordu:

> "Dünyada hiçbir para, Jerry'min değerini karşılamaya yetmez. Onu bana geri verebilecek para yoktur. Bazı kurallar koysalardı; ben Clevaland'da çalışırken arabaların metal aksamına davrandığım biçimde davranmaya mecbur olsalardı.... Öyle görünüyor ki, bir hayata kıyasla, bir arabanın tamiriyle ilgili çok daha fazla kural ve yasa var. Para hiçbir işe yaramaz. Oğlumun ölümünün bedelini ödeyebilecek para yok. Bunun bir çare olduğunu düşünüyorlarsa, çok ama çok aptallar."

Davanın açılışını izleyen aylarda Blackwater, genel olarak geçerli olduklarını kabul etmemekle birlikte, ailelerin iddialarını reddedip davanın iptali için başvurmadı. Bunun yerine davanın konusunun, Silahlı Kuvvetler'in Başkomutanı olarak Birleşik Devletler Başkanı'nın dış politikayı yürütme ehliyeti olduğunu ileri sürdü. Şirketin avukatları, 'dünya üzerinde binlerce yerde kritik görevleri başarmak için çok geniş bir yelpazede hizmet veren Blackwater askerlerinin, Pentagon tarafından (...) ülkenin savaşma yetisi ve kapasitesini oluşturan ABD Toplam Gücü'nün asli bir parçası olarak kabul edildiğini[85] ve Blackwater'ın savaş bölgesindeki ölümlerden ötürü dava edilmesinin Başkomutan'ın yetki sahasına saldırmak olacağını' savundular. Mahkeme-

ye sunduğu ifadelerden birinde, Blackwater, 'Anayasal güçler ayrımı (...) Irak'taki Amerikan askeri varlığının sözleşmeli unsurlarının, Başkan tarafından eğitilmiş, silahlandırılmış ve sevk edilmiş olması durumunda, yargının müdahalesini olanaksız kılar' tezini ileri sürüyordu.[86]

Bu sav, eğer kabul görseydi, güçlerini ABD'nin savaş bölgelerinde konuşlandıran Blackwater'ı, her türlü yükümlülüğe karşı daha işin en başında dokunulmaz kılacaktı.

Şirket, 'Blackwater ABD askeri operasyonlarına hizmet sunduğu için, çalışanların ölüm veya yaralanmalarından dava edilemez ve burada tüm sorumluluk hükümete aittir' gerekçeleriyle davayı düşürmek için hayli uğraştı. Federal mahkemeden davanın reddini talep ederken, Felluce'de öldürülen 4 adamın ailelerinin sadece hükümetten sigorta talebinde bulunabileceğini ileri sürdü. Nitekim pusudan sonra ailelerin avukatlarının iddiaları da bu yöndeydi: Şirket, ailelerin ABD askeri operasyonlarını destek hizmetinde çalışan bazı sözleşmelileri kapsayan hükümet sigortası federal DBA'ya* başvurmalarına yardım etmek için gecikmeden harekete geçmişti. Felluce davasıyla ilgili savunma dosyasında Blackwater mahkemelerden, Felluce'de öldürülen adamlar için tek tazminat mercii olarak DBA'yı kabul etmelerini istedi. DBA'da sözleşmelilerin ailelerine verilebilecek azami ölüm tazminatı ayda 4 bin 123,12 dolar ile sınırlıydı.[87] Avukat Miles, şöyle diyordu:

> "Blackwater'ın yapmaya çalıştığı, yanlış davranışlarının tamamının yükünü DBA'nın omuzlarına atmaktır. Şunu demeye getiriyorlar: 'Bakın, istediğimiz her şeyi yapıp sonra da sorumlu tutulmuyoruz. Kâr hanemizi kabartabilelim diye adamlarımızı ölüme gönderebiliyoruz ve biri bizden bedelini isterse de, sigortamız var.' Bu aslında öldürme sigortasıdır."[88]

Blackwater, ABD'nin savaşma kapasitesinin geleceğine yönelik olarak büyük resmin alt bölümlemelerini temel ar-

* Defense Base Act.

gümanının merkezine oturtmuştu. Şirket, 31 Ekim 2005'te verdiği bir temyiz dilekçesinde, "Savaştaki can kayıplarından dolayı askeri kuvvetler dava edilemezken yüklenici firmaların dava edilip edilememesi meselesi (...) Başkan'ın Başkomutan olarak Toplam Gücü onlarca yıl daha kullanıp kullanamayacağını belirleyecektir," görüşünü ileri sürüyordu.[89] İki ay sonraki bir itiraz başvurusunda da, Paul Bremer'in 17'nci Emri'ne (Irak'taki sözleşmelileri resmen dokunulmaz kılan emir) dayanarak, 'Birleşik Devletler tarafından alınan veya en azından desteklenen bir dış politika kararını yansıtmakta' olduğundan, Blackwater'ın iddianamede 'yer alan iddialardan muaf' tutulması gerektiğini savunmuştu.[90] Şirketin avukatları, Blackwater'a karşı dava açılmasına izin verilmesinin ülkenin savaşma kapasitesini tehlikeye atabileceğini öne sürüyorlardı:

> "Sorumlu federal sözleşmelilerin ABD Silahlı Kuvvetleri'ne savaş bölgesinde refakat edebilmesi için, bu sözleşmelilerin can kayıplarından doğan yükümlülükten muaf tutulması, federal hükümetçe korunması ve federal mahkemelerin hepsi tarafından da onaylanması elzemdir. ABD askeri insan gücü öğretisinin yaslandığı gönüllü Toplam Güç kavramı adına, denizaşırı topraklardaki savaş meydanlarında görev yapan özel unsurları, 50 eyaletin haksız fiil sorumluluğu sistemlerine tabi kılmaktan daha yıkıcı bir şey olamaz. (...) Başkan'ın, özel askeri sözleşmelilerin eğitimi, sevki, silahlandırılması, görevleri, terkibi, planlaması, analizi, yönetim ve gözetimi konularında bir emir-komuta zinciri izleyerek alacağı kararları da dahil olmak üzere bu askeri operasyonları nasıl denetleyip kumanda edeceği federal (ve bu durumda ister istemez eyalet) mahkemelerin yetki sahası dışında kalır."[91]

Blackwater, mahkemelerin şirketin operasyonlarına karışamayacağını, aksi takdirde 'bu davada, sivil-siyasi liderlerce askeri emir-komuta zinciri izlenerek alınmış adli soruşturma kararlarından (şu durumda bunlara askeri ikmal

hatlarını düşman saldırısından korumak için sözleşmelileri işe alma kararları da dahildir) muafiyeti getiren bir dizi ilkeden biri olan 'siyasi mesele ilkesi'nce de yasaklanmış bir eylemde bulunmuş, yani esasen ordunun işleyişine müdahale etmiş olacaklarını savunuyordu.[92] Blackwater'ın iddiasına göre, şirketin adamları Felluce'de 'normal bir askeri görevi yerine getiriyordu: Kara Kuvvetleri'nin bir üssüne ulaştırılması emri uyarınca (Savunma Bakanlığı makamından verilen bir yetkiyle) bir malzeme konvoyuna silahlı koruma sağlıyorlardı.'[93] Bu nedenle, Blackwater her türlü yükümlülükten muaf tutulmalıydı. Aksi halde, Başkan'ın, sözleşmelileri de içeren Toplam Gücü görevlendirme kudretine yargı tarafından müdahale edilmiş olacaktı.[94]

Felluce davasında öteki savaş müteahhitlerinin kendi paylarına ne denli büyük bir tehlike gördüklerini gösterir bir hamleyle, (16.1 milyar doları bulan geliriyle Pentagon'un Irak'taki en büyük müteahhidi olan)[95] KBR, Eylül 2006'da Blackwater'ı desteklemek için müşahit taraf olarak mahkemeye başvurdu. Dilekçesinde KBR kendisini, 'Savunma Bakanlığı'nın dünya çapındaki 'İstikrar Operasyonlarına' lojistik destek hizmetleri sağlayan en büyük sivil tedarikçi' olarak tanımlıyordu.[96] Blackwater'ın Toplam Güç savını destekleyen KBR, LOGCAP programının amacı için de şunları ileri sürüyordu:

> "Bu program, KBR gibi askeri lojistik destek müteahhitlerini ABD ordusunun Toplam Gücü'ne katarak İstikrar Operasyonları'na katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. KBR, askeri ikmal konvoylarını götürmek gibi kritik görev hizmetlerini yerine getirerek 'bir kuvvet çarpanı' işlevi görmektedir. Eskiden sadece üniformalı askeri personel tarafından yapılan bu tür hizmetler, bugün de, her açıdan ABD askeri komutanlarının direktif ve komutaları altında yürütülüyor."[97]

Blackwater davası başından beri, ABD savaş bölgelerinde özel güçlere ilişkin yasal çerçeve ve özel güçlerin rolü konusunda emsal oluşturacak bir dava olarak algılanıyor-

du. Blackwater, davanın reddi veya federal mahkemeye sevki yönündeki çabalarında en az beş büyük hukuk firmasından yardım aldı.[98]

Öte yandan dört ailenin avukatları, tazminat limitinin olmadığı ve ailelerin kazanması için oybirliğiyle karar alınmasına gerek kalmayacak bir eyalet mahkemesinde daha avantajlı olacaklarına inanıyordu.[99]

Ekim 2006'da, Blackwater ülkenin en başarılı avukatlarından birini tuttu. Bu kişi, 1999'da Monica Lewinsky ile yaşadığı seks skandalından ötürü Başkan Bill Clinton'ın Senato'daki yargılanmasında[100] bağımsız hukuk müşaviri olarak hazır bulunan Kenneth Starr idi. Blackwater'ın 18 Ekim 2006'daki davasıyla bağlantılı olarak Starr'ın adı ilk kez, ABD Başyargıcı John Roberts'a sunduğu (Cumhuriyetçiler'in atadıkları isimlerin hâkim olduğu) ABD Yüksek Mahkemesi huzurunda, şirketin kendini savunmasına olanak tanıyacak dosya talebi inceleme müzekkeresi için başvurduğunda duyuldu. Starr, Eyalet Mahkemesi'ndeki sürecin durdurulması talebiyle sahneye çıkıyordu. Starr ve meslektaşları, Blackwater'ın bu tür davalardan 'Anayasal olarak muaf' olduğunu iddia ediyor ve Felluce davasının sürmesine izin verilmesi halinde "Blackwater telafi edilemez bir zarara uğrayacaktır," diyorlardı.[101]

Yüksek Mahkeme'ye sunulan 18 sayfalık dilekçede, Blackwater, eyalet mahkemelerinde özel askeri/güvenlik şirketlerine açılmış böyle başka dava olmadığını ileri sürdü; çünkü "Kongre ve Başkan tarafından çıkarılan kapsamlı mevzuat, Blackwater gibi askeri müteahhitleri eyalet mahkemelerinde dava edilmekten muaf kılmaktadır" deniliyordu.[102]

24 Ekim'de Yargıç Roberts, Blackwater'ın başvurusu hakkında, 'reddedilmiştir' diye yazdı, hem de kararına hiçbir gerekçe beyan etmeden.

Kasım 2006 sonlarında Blackwater'ın avukatlarının itirazlarına rağmen, Wake County Üst Mahkeme yargıcı Donald Stephens, Blackwater'a karşı eyalet mahkemesindeki davanın yürütülmesini emretti.[103]

Bir ay sonra Starr ile meslektaşları, davanın eyalet mahkemesinde görülmesine izin verilmesiyle, 'savaş bölgesinde Savunma Bakanlığı'ndan onaylı operasyonları yürütmekte olan sivil sözleşmeliler, ülkedeki 50 eyaletin haksız fiil sorumluluğu sistemlerinin problemli sahasına sokulmuş (...) son derece tehlikeli koşullarda hizmet veren bu sivil sözleşmeliler çeşitli eyaletler arasında parçalanmış, çatışan sistemler rejiminin kaprislerine havale edilmiştir'[104] iddiasıyla, davayı Yüksek Mahkeme'ye taşımak istediler.

Aralık 2006'da, yani ihmal yoluyla ölüme sebebiyet vermekten hakkında dava açılmasından iki yıl sonra, Blackwater Felluce'de öldürülen 4 adamın vârislerine 10 milyon dolarlık bir tazminat davası açtı. Dava gerekçesinde sevdiklerinin Blackwater ile yaptığı ve şirkete karşı dava açamayacaklarını hükme bağlayan sözleşmenin aileler tarafından ihlal edildiği iddia ediliyordu.[105] Avukat Callahan açılan davayı, 'ailelerin adalet arayışını zora sokmayı amaçlayan mesnetsiz bir iddia' olarak niteledi.

İşgalin başlangıcından ve Felluce'de Blackwater vakasını izleyen çok sayıdaki ABD kuşatmasından sonra kim bilir kaç on binlerce Iraklı'nın öldüğünü düşünenler, bu davanın savaş çığırtkanları arasındaki bir didişmeden ibaret olduğunu söyleyebilirler. Büyük resimdeki asıl skandal, bu adamların Felluce'ye 6 kişilik olması gerekirken 4 kişilik bir ekip halinde gönderilmeleri veya kendilerine saldıranları öldürecek güçte bir makineli tüfeğe sahip olmamaları değildi. Asıl skandal, Birleşik Devletler'in Irak'ın kapılarını, 'unsurları ülke içinde bariz dokunulmazlığa bürünmüş halde dolaşan' paralı asker firmalarına açmış olmasıydı. Bu politikanın sonuçlarını, öldürülen 4 Blackwater sözleşmelisi-

nin aileleri farketmedi sanmayın. Katy Helvenston-Wettengel, "O gün Scotty'nin başına gelenler yüzünden (aynı sebeplerden) 1.000'den fazla insan öldü. Ölen çok sayıda masum insan var," diyordu.

İddianamede, Blackwater askerlerinin öldürülmesi üzerine ABD'nin Felluce'ye karşı giriştiği saldırılardan söz edilmediyse de dava, Irak'ta ve diğer savaş bölgelerinde muazzam kârlar toplayan şirketler camiası üzerinde peş peşe şoklar yarattı.

Davanın açıldığı günlerde Irak'ta 428'i aşkın özel sözleşmeli öldürülmüş ve ölenlerin ailelerine ödenen tazminat bedelinin neredeyse tamamı vergi mükelleflerinin cebinden çıkmıştı. Eylül 2006'da ABD Çalışma Bakanlığı öldürülen sözleşmelilerin sayısını 647 olarak açıkladı. Avukat Miles şöyle diyordu:

> "Bu emsal gösterilecek bir davadır. Tıpkı tütün veya silah davasında olduğu gibi, bu ilk davayı kaybederlerse peşinden başka davaların da geleceğinden korkacaklardır."[106]

[1] Aksi belirtilmedikçe, Danica Zovko'dan yapılan tüm alıntılar ve bilgiler, yazarın 2006 yaz aylarında gerçekleştirdiği söyleşilere dayanır.
[2] Yazardaki kopya.
[3] Joseph Neff ve Jay Price, 'After the Horror, Strong Words Mask Inaction; Little Has Been Done to Determine the Facts of the Ambush in Fallujah That Cost Four Civilian Contractors Their Lives,' *News & Observer* (Raleigh, Kuzey Carolina), 1 Ağustos 2004.
[4] 'A Warrior Who Wanted Peace,' *St. Petersburg Times* (Florida), 14 Nisan 2004.
[5] 'Death and Funeral Notices,' *San Diego Union-Tribune*, 9 Nisan 2004.
[6] Renae Merle, 'Contract Workers Are War's Forgotten; Iraq Deaths Create Subculture of Loss,' *Washington Post*, 31 Temmuz 2004.
[7] *Aynı kaynak.*
[8] *Aynı kaynak.*
[9] Aksi belirtilmedikçe, Katy Helvenston-Wettengel'den yapılan tüm alıntılar ve bilgiler, yazarın 2006 yılı boyunca gerçekleştirdiği söyleşilere dayanır.
[10] David Barstow, 'Security Firm Says Its Workers Were Lured Into Iraqi Ambush,' *New York Times*, 9 Nisan 2004.
[11] Transkript, *The Big Story With John Gibson*, Fox News, 31 Mart 2004.
[12] *Aynı kaynak.*
[13] Transkript, *Morning Edition*, NPR, 1 Nisan 2004.
[14] Transkript, *The Big Story With John Gibson*, Fox News, 2 Nisan 2004.
[15] Patrick Graham, 'Veiled Threat: Why an SUV Is Now the Most Dangerous Vehicle in Iraq,' *Observer* (Londra), 4 Nisan 2004.
[16] *Aynı kaynak.*
[17] Mark LeVine, 'Seeing Iraq Through the Globalization Lens,' the *Christian Science Monitor*, 5 Nisan 2004.
[18] David Barstow, 'Security Firm Says Its Workers Were Lured Into Iraqi Ambush,' *New York Times*, 9 Nisan 2004.
[19] *Aynı kaynak.*
[20] *Aynı kaynak.*
[21] *Aynı kaynak.*
[22] Jim Steele's 'Premiere Speakers Bureau' biography.
[23] Jon Lee Anderson, 'The Uprising,' *New Yorker*, 3 Mayıs 2004.
[24] Colin Freeman, 'Fallujah: Brutal Ambush Might Have Been Avoided,' *San Francisco Chronicle*, 19 Nisan 2004.
[25] *Aynı kaynak.*
[26] Michael Duffy, 'When Private Armies Take to the Front Lines,' *Time*, 12 Nisan 2004.
[27] Colin Freeman, 'Fallujah: Brutal Ambush Might Have Been Avoided,'

San Francisco Chronicle, 19 Nisan 2004.
[28] *Aynı kaynak.*
[29] *Aynı kaynak.*
[30] Joseph Neff ve Jay Price, 'After the Horror, Strong Words Mask Inaction; Little Has Been Done to Determine the Facts of the Ambush in Fallujah That Cost Four Civilian Contractors Their Lives,' *News & Observer* (Raleigh, Kuzey Carolina), 1 Ağustos 2004.
[31] *Aynı kaynak.*
[32] 'U.S. Security Contractor Cites Explosive Growth Amid Iraq War,' *Associated Press*, 13 Ekim 2004.
[33] *Aynı kaynak.*
[34] *Aynı kaynak.*
[35] Söyleşiler, 2006.
[36] *Aynı kaynak.*
[37] *Blackwater Tactical Weekly*, 8 Kasım 2004.
[38] Bill Sizemore ve Joanne Kimberlin, 'When Things Go Wrong,' the *Virginian-Pilot*, 26 Temmuz 2006.
[39] Fotoğrafın yazardaki kopyası.
[40] *Blackwater Tactical Weekly*, 22 Kasım 2004.
[41] Beckman Coulter - Flextronics davası, Orange İlçe Mahkemesi, California. Karara bağlanan meblağ California'da 2003 yılının, Orange County'de ise tarihinin en yüksek rakamıydı.
[42] Söyleşi 2006.
[43] Richard P. Nordan - Blackwater Security Consulting, LLC et. al., davası, 5 Ocak 2005.
[44] *Aynı kaynak.*
[45] Sözleşmenin yazardaki kopyası.
[46] Blackwater dilekçesinin reddi, dava dosyası. 31 Ocak 2005.
[47] Richard P. Nordan v. Blackwater Security Consulting, LLC et. al. davası, 5 Ocak 2005.
[48] *Aynı kaynak.*
[49] Söyleşi 2006.
[50] Richard P. Nordan - Blackwater Security Consulting, LLC et. al. davası, 5 Ocak 2005.
[51] *Aynı kaynak.*
[52] Joseph Neff ve Jay Prince (*News & Observer*), 'Use of Private Contractors in War Zones Proves Costly,' *Associated Press*, 25 Ekim 2004.
[53] Sözleşmenin yazardaki kopyası.
[54] Mektubun yazardaki kopyası.
[55] *Aynı kaynak.*
[56] Transkript, Temsilciler Meclisi Devlet Reform Komitesi Oturumu, 28 Eylül 2006.

[57] PBS *Frontline* yapımcılarına E-posta. www.pbs.org/wgbh/pages/frontline /shows/warriors/etc/response.html, 21 Haziran 2005.
[58] *Aynı kaynak.*
[59] 'Interim Audit Report on Inappropriate Use of Proprietary Data Markings by the Logistics Civil Augmentation Program (LOGCAP) Contractor,' Irak'ın Yeniden Yapılandırılması Özel Müfettişliği Bürosu, 26 Ekim 2006.
[60] *Aynı kaynak.*
[61] Jeff Gerth ve Don Van Natta Jr., 'Halliburton Contracts in Iraq: The Struggle to Manage Costs,' *New York Times*, 29 Aralık 2003.
[62] Halliburton İfadesi, 7 Aralık 2006.
[63] Temsilciler Meclisi Üyesi Henry Waxman'ın Savunma Bakanı Donald Rumsfeld'e mektubu, 7 Aralık 2006.
[64] *Aynı kaynak.*
[65] Sözleşmenin yazardaki kopyası.
[66] Söyleşi 2006.
[67] Richard P. Nordan - Blackwater Security Consulting, LLC et. al. davası, 5 Ocak 2005.
[68] Bkz. Bölüm 5.
[69] Richard P. Nordan - Blackwater Security Consulting, LLC et. al. davası, 5 Ocak 2005.
[70] *Aynı kaynak.*
[71] *Aynı kaynak.*
[72] *Aynı kaynak.*
[73] Söyleşi 2006.
[74] Richard P. Nordan - Blackwater Security Consulting, LLC et. al. davası, 5 Ocak 2005.
[75] Bill Sizemore ve Joanne Kimberlin, 'When Things Go Wrong,' *Virginian-Pilot*, 26 Temmuz 2006.
[76] Yazara e-posta, 14 Nisan 2006.
[77] Scott Dodd, 'Families of 4 Contractors Killed in Iraq Sue Security Company,' Knight Ridder/Tribune News Service, 6 Ocak 2005.
[78] Söyleşiler, 2006.
[79] *Aynı kaynak.*
[80] Transkript, 'Hearing of the National Security, Emerging Threats and International Relations Subcommittee of the House Government Reform Committee,' 13 Haziran 2006.
[81] Yazar kopyası, 'Blackwater Defendants' Memorandum in Opposition,' 26 Aralık 2006.
[82] Yazar kopyası, 'Reply Brief in Support of Motion,' 27 Aralık 2006.
[83] Yazar kopyası, 'United States' Limited Opposition to Plaintiff's Motion,' 26 Aralık 2006.

[84] Yazar kopyası, 'Declaration Under Penalty of Perjury of Colonel Richard O. Hatch,' 26 Aralık 2006.
[85] Quadrennial Defense Review Report, 6 Şubat 2006.
[86] Blackwater temyiz dosyası, 31 Ekim 2005.
[87] Bernd Debusmann, 'In Iraq, Contractor Deaths Near 650, Legal Fog Thickens,' Reuters, 10 Ekim 2006.
[88] Söyleşi 2006.
[89] Blackwater temyiz dosyası, 31 Ekim 2005.
[90] Blackwater dilekçesi, 19 Aralık 2005. Not: Bremerin 17'nci Emri 27 Haziran 2004, Felluce pususundan üç ay sonra.
[91] Blackwater temyiz dosyası, 31 Ekim 2005.
[92] *Aynı kaynak.*
[93] *Aynı kaynak.*
[94] *Aynı kaynak.*
[95] 'Halliburton/KBR the Lex Column,' *Financial Times* (Londra), 16 Kasım 2006.
[96] KBR mahkeme fahri müşaviri, 22 Eylül 2006.
[97] *Aynı kaynak.*
[98] Joseph Neff, 'Blackwater Suit Can Go Forward; A Wake Judge Rules in Favor of Families of Four Killed in Iraq,' *News & Observer* (Raleigh, Kuzey Carolina), 28 Kasım 2006.
[99] Söyleşiler 2006.
[100] Jeremy Scahill ve Garrett Ordower, 'From Whitewater to Blackwater,' TheNation.com, 26 Ekim 2006.
[101] Blackwater'ın ABD Yüksek Mahkemesi'ne verdiği dilekçe, 18 Ekim 2006.
[102] *Aynı kaynak.*
[103] Joseph Neff, 'Blackwater Suit Can Go Forward; A Wake Judge Rules in Favor of Families of Four Killed in Iraq,' *News & Observer* (Raleigh, Kuzey Carolina), 28 Kasım 2006.
[104] Yazar kopyası; Blackwater'ın dosya talebi inceleme müzekkeresi için dilekçesi,' 20 Aralık 2006.
[105] Yazar kopyası; Blackwater'ın verdiği 'Tahkime Gitme Emri için Dilekçe,' 20 Aralık 2006. Yazar kopyası; Blackwater'ın 'Tahkime Gitme Talebi,' 14 Aralık 2006.
[106] Söyleşi 2006.

14
BLACKWATER 61'İN DÜŞÜŞÜ

ABD Kara Kuvvetleri'nden Uzman Erbaş Harley Miller, hurdahaş olmuş Blackwater 61'in enkazı arasından çıkmayı başardı. Bu turbo motorlu uçak henüz birkaç dakika önce, Afganistan'ın Hindu Kuş Sıradağları'nın 4 bin 465 metre yüksekliğindeki Baba Dağı'na çakılmıştı. Kendisiyle birlikte uçan ve çarpma esnasında ölen 2 asker hâlâ emniyet kemerleri bağlı halde koltuklarındaydılar. Onların ölümüne yol açan yaralardan bir parça daha hafif yaralanan 21 yaşındaki Miller, karla kaplı dağın zirvesinden 609 metre aşağıda yapayalnızdı. Blackwater sözleşmelisi olan 2 pilot da 120 metre kaydıktan sonra uçağın burnundan 45 metre uzağa fırlamış, çarpma anında da ölmüşlerdi. Uçuş teknisyeninin cesediyse uçağın motor-kabin bölme paneline yaslanmıştı.[1]

Uzman Erbaş Miller bir sigara içti; iki kez işedi; biri uçağın arka tarafında bir yere, diğeri de uçağın önünde bir yere, iki uyku tulumu açıp serdi. Uçağın gövdesine bir metal merdiven dayadı, herhalde yardım çağırmak veya nerede olduğunu anlamak için olacak, uçağın tepesine tırmandı. Hemen oracıkta hazırladığı eğreti yatağa uzandı. Çok fazla iç kanaması vardı; kalçası kırılmış, ciğerlerinde ve karnında zedelenme, kafasında hafif berelenmeler vardı. Miller'ın yaralarına oksijensizlik ve dondurucu soğuk da eklenmiş, 8 saatten fazla ve tek başına Baba Dağı'nın tepesinde hayatta kalmayı başarmıştı. Ne var ki, sonunda o da hayata veda edecekti. Cesedi kazadan 3 gün sonra bulundu.[2]

ABD ordusuyla anlaşmalı özel uçak Blackwater 61'in 27 Kasım 2004'te düşmesi medyanın pek de ilgisini çekmeyecek, çoğunlukla öldürülenlerin memleketlerindeki yerel gazetelerin yapmacık ölüm ilanlarında yer almakla kalacaktı.

Blackwater bu çarpmadan birkaç ay önce Felluce pususuyla adını duyurmuştu, ama Afganistan'ın sarp dağlarında küçük bir benek olarak kalan ve ulaşılamayan enkazla birlikte bu kaza haber yapmaya değer bulunmayacak, Felluce'deki ikonik katliamın yarattığından daha olumsuz bir etki yaratmayacaktı. Uluslararası yayınlarda dehşet verici görüntülere rastlanmadığı gibi, Beyaz Saray'dan da açıklamalar yapılmayacaktı. Nereden bakılırsa bakılsın bu olay - en azından medyanın gözünde - Afganistan'da yaşananan, unutulmamışsa bile ikinci derecede önem arz eder hale gelen bir savaşta, ufak bir trajediydi sadece. Ancak bu kaza Blackwater için, Felluce'de yaşananların aksine ortada resmi bir belge bulunduğundan, ciddi bir hukuki problem olacaktı.

ABD Kara Kuvvetleri Eşzamanlı Araştırma Kurulu ve Ulusal Ulaştırma Güvenlik Kurulu kazayı soruştururken yüzlerce sayfalık belgeler düzenledi. Kara kutu uçuşun son anlarını kaydetmişti. Felluce'dekinin aksine, kurbanlar arasında muvazzaf askerler de vardı ve kasten değilse de ölüme sebep olanlar özel sözleşmelilerdi. Görünüşte, Blackwater adının karışması dışında Felluce vakasıyla Baba Dağı'ndaki kaza arasında pek ortak yan yokmuş gibiydi.

Oysa kazaya kurban giden 3 askerin aileleri 10 Haziran 2005'te, ihmal yoluyla ölüme sebebiyetten dava açtıktan sonra benzerlikler de bir bir kendini göstermeye başladı. Aslında hem bu kazada hem de Felluce vakasında kafayı kurcalayan hususlar, pek ilgi çekmese de aynıydı. Blackwater 61'in dağa çarpması sonucu ölen askerlerin aileleri, şirketin işi ucuza getirmek için temel güvenlik önlemlerini almaktan imtina ettiği ve bu umursamazlığın da sevdiklerinin ölümüne sebebiyet verdiğini iddia ediyorlardı.[3] Felluce davasındaki gibi, bu davanın da odağına, şirket olarak terörle savaşta ABD 'Toplam Gücü'nün bir parçası olması dolayısıyla Blackwater unsurlarının her türlü hukuki kovuşturmadan muaf olduğu iddiası gelip oturmuştu.[4]

Blackwater'ın havacılık birimi Presidential Airways, büyük oranda gözlerden uzakta faaliyet göstermekle birlikte, yurtdışındaki uçak ve helikopterleri CIA'in olağanüstü mahkûm teslim programlarında kullanılan havaalanlarını uğrak edinmiştir.[5] Blackwater'ın pilotlarından bu teslimatlarda aynı güvenlik izin belgeleri istenir. Presidential Airways'in Bagram saha sorumlusu David P. Dalrymple, "Benim gibi Afganistan'da görev yapan tüm Presidential personeli, ABD Hükümeti'nden 'gizli' veya daha yüksek düzeyde güvenlik iznini ya almış durumda ya da almaya adaydır,"[6] diyordu. Şirket, 'ABD Savunma Bakanlığı Gizli Tesis Güvenlik Belgesi'ne sahip olduğunu' da ileri sürüyordu.[7]

Blackwater 61'in Afganistan'daki anlaşması Eylül 2004'te imzalanmıştı, yani kazadan sadece 2 ay önce.[8] Hava Kuvvetleri, 3 ay süren görüşmelerin ardından Presidential Airways ile Afganistan, Özbekistan ve Pakistan'da 'kısa mesafe için kalkış ve iniş' yapabilecek uçakların temini karşılığında 34.8 milyon dolarlık bir anlaşmaya evet demişti.[9] Presidential, Afganistan'da küçük pistlere düzenli olarak her gün 6 uçuş ve gerektiğinde başka seferler de yapmayı kabul etmişti. Anlaşma uyarınca Presidential'ın üç uçağının yılda 8 bin 760 saat dolayında uçacağı hesaplanmıştı.[10] Ekim 2004 tarihli *Tactical Weekly* bülteninde, "Bu anlaşmayla (Blackwater Havacılık) menzilini artırarak Irak'ın dışına uzanmıştır ve hem Afganistan'da hem de eski Sovyetler Birliği'nin güney ülkelerinde ABD ordusuna mensup erkek ve kadınların çokça ihtiyaç duyduğu desteği sağlamaktadır," diye övünüyordu Blackwater.[11]

Presidential'ın harekât direktörü John Hight, şirketin, 'elverişsiz pistlere iniş-kalkış ve askeri nakliye hava akrobatlarıyla çalışma deneyimine' dayanarak teklifte bulunulduğunu açıklıyordu.[12] Şirket tekliflerinin kabul edildiği haberini alır almaz, Afganistan'da görev yapacak 'deneyimli CASA pilotları' toplamaya başladığını söyleyen Hight, an-

laşma imzalandıktan 5 gün sonra da "İlk uçaklarımızla Afganistan'a vardık," diyordu.[13]

Ancak bu noktada deneyim pek bir şey ifade etmez, zira Afganistan'da uçmak ABD'de uçmaktan çok çok farklıdır. Afganistan baştan sona, Kıta ABD'sinin en yüksek noktasına, California'nın 4 bin 418 metrelik Whitney Dağı'na bile tepeden bakan dağ sıralarıyla bezelidir. Afganistan'ın en yüksek noktası yaklaşık 7 bin 620 metredir. Ayrıca, kesif bir bulut kümesi veya başka bir hava muhalefetiyle karşılaştıklarında (ki uzmanlara göre Afganistan'da hava inanılmaz oranda değişkenlik arz eder) kendilerine rehberlik edecek bir trafik kontrol sisteminin olmaması ve başka uçaklarla haberleşme olanağının sınırlı olması da pilotları büyük sıkıntıya sokar.

İşte tüm bu koşullarda, uçuşlar çoğu zaman 'görsel uçuş kuralları'na göre yapıldığından, diğer bir deyişle pilotların elinde rehberlik edecek içgüdü ve sağduyudan başka pek bir şey olmadığından, çok çabuk ciddi problemler çıkmasına yol açabiliyordu. Bir Blackwater pilotunun ifadesiyle, "Uçuş mürettebatı başarıp başaramayacağını bilir, sonra döner ve gelir. Uçuşu tamamlamak gibi bir zorunluluk yoktur."[14]

Afganistan'da Kâbil, Bagram ve Şindad gibi bazı üslerde yer kontrol kuleleri varken diğerlerinde yoktu. Esasen, Presidential'ın pilotlarına göre, 'uçaklar radar menzilinden 30 kilometre çıktı mı kendi başlarınadır artık.'[15]

Afganistan'da uçuşlar, pilotların pek kullanmadıkları bir araziye indiklerinde çoğu zaman yerlerini bildirmek için uydu telefonlarını kullanmak zorunda kaldığı (hatta uydu telefonları da genellikle pilotları yolda bırakıyordu) düşük teknolojik imkânlar içinde yapılıyordu.[16] Belirlenmiş rotalarda uçuşların pratik olmaması bir yana, pilotlar, 'işgal karşıtı veya düşman güçlerce hedef alınırız kaygısıyla' kuvvet koruma açısından da belirlenmiş rotalarda uçmak istemiyorlardı.[17]

Hava şartları, görsel uçuş kuralları, düşman ateşi tehdidi, değişen kargo ve yolcu yüküyle hafif turbo motorlu uçak ve aşırı yükseltiler; bunların hepsi birden deneyimli pilotlar için bile zorlu bir kombinasyon oluşturuyordu. Esasında Afgan hava sahasının sınırları da kestirilemiyordu. Dolayısıyla Blackwater'ın ülkedeki uçuşlarının tamamı görsel uçuş kurallarına göre gerçekleştiriliyordu. Presidential saha müdürü Paul Hooper, şöyle diyordu:

> "Yani, verili uçuş rotaları yoktu. Bagram'dan veya öteki noktalardan mümkün olduğunca kestirme bir rota üzerinde uçma geleneği dışına çıkarak hava ve arazi koşullarını dikkate almayı destekledik. Yaygın uygulama, olabilecek en kestirme rotada uçmaktı. Arazi, düşman hava ve kara güçlerinin kol gezdiği bir ortamda bir uçuş şablonu oluşturmaktan kaçınma isteği, uçuş müretteba tımızın her uçuşa özel bir izdüşümü tercih etmesinin nedenleri arasındaydı."[18]

Blackwater'ın bu olağanüstü ve tehlikeli koşullarda uçmak için tuttuğu 2 deneyimli CASA pilotundan biri 37 yaşındaki Noel English, diğeri de 35 yaşındaki Loren 'Butch' Hammer idi. İki pilot da, değişken hava ve arazi şartlarında yok denecek kadar az yer desteğinde, alışkın olmadıkları koşullarda uçma, hatta hiç bilmedikleri yerlere iniş deneyimine sahipti. English, bir CASA 212 ile yaklaşık 900 saat uçmuş, çoğunda da Alaska'da 'bush pilot'* olarak çalışmıştı. Hammer ise yıllarını ABD'de pilotluğa ve yazları yangın sezonlarında 'ateşe atlayanlar'** takımında yardımcı pilot olarak geçirmişti. Daha önce Hammer ile çalışmış bir başka Blackwater pilotu Kevin McBride'ın ifadesiyle, 'yangın dalgıçları ve kargo paraşütlerini orman yangınlarının üzerine bıraktığı' bir görev yapmıştı. Mc Bride, Hammer

* Amerika'da genelde tek motorlu küçük uçaklarla, her türlü ulaşım, arama-kurtarma ve benzeri işler yapan serbest pilot.
** 'Smoke Jumpers': Paraşütçü özel yangın timleri.

için, "Dağ uçuşu ve alçak uçuşlarda çokça deneyimi olan bilgili ve usta bir ikinci kaptandı," diyordu.[19]

Melbourne Florida'da Afganistan görevi için aldıkları birkaç haftalık eğitimin ardından, Hammer ve English 14 Kasım 2004'te Afganistan'a vardılar.[20]

ABD Kara Kuvvetleri'ne göre, Presidential, 'savaş bölgesinde' bir aydan az bulunmuş 2 pilotu eşleştiremezdi.[21] Ama Presidential, her ikisi de ülkede yalnızca iki hafta bulunmuş olan Hammer ile English'i eşleştirmişti. Çünkü elinde CASA uçaklarına ek olarak SA-227 DC'yi, yani Özbekistan'a uçuşlarda kullanılabilecek bir Metro serisi uçağını uçurabilecek mürettebat olarak yanlızca ikisi vardı.[22] Presidential'ın bölgede iki CASA bir de Metro uçağı vardı. Afganistan'da kaldıkları kısacık sürede Hammer da English de 34 saatlik uçuş yapmıştı.[23]

27 Kasım sabahı Bagram Havaalanı'nda pilotlar saat 04.30'da tam eksi 40 derece soğuğa ve kuru bir havaya açtılar gözlerini. Burası, ABD güçleri tarafından Afganistan'da yakalananların tutulduğu merkez cezaevi ve iddialara göre de mahkûmlara işkence edilen bir yerdi.[24]

Presidential mürettebatı, 3 saati bile bulmadan, 2 ABD askeri ile 180 kilo ağırlığında 81 mm'lik havan aydınlatma mermisi nakletme görevi için üsten ayrılacaklardı. Önce Bagram'ın 724 kilometre güneybatısındaki Farah'a, sonra da yakıt ikmali için Şindad'a uçacaklar, ardından da Bagram'a döneceklerdi. Programa göre 13.30'da dönmüş olmaları gerekiyordu.

Ne Hammer'ın ne de English'in daha önce bu rotada uçmuşluğu vardı.[25] Bagram'da göreve çıkmalarından bir gece önce odalarını paylaştıkları ve Blackwater 61 ile hemen hemen aynı zamanda hava üssünden ayrılıp benzer bir rotada uçacak 2 Presidential pilotu daha vardı. Hammer ve English gibi Lance Carey ve Robert Gamanche adlı pilotlar da o sabah bir Blackwater CASA'yı batı yönünde uçuracak, yakıt ikmali için Şindad'da mola vereceklerdi. Uçuştan ön-

ceki 3 gün boyunca English ve Hammer ile aynı odada kalan Carey, "İkisi de (uçuşu) iple çekiyordu," diyordu. Gamanche, uçuş sabahı English ile birlikte kahvaltı etti ve o günkü hava tahminlerini birlikte gözden geçirdiler. Gamanche, o sabahla ilgili şunları anlatıyordu:

> "Uçuşlarımız sonunda aynı yere (Şindad) ineceğimiz için ve tahminler görüş mesafesi açısından anormal olduğundan, biz de gidip gitmeme kararını birlikte verelim dedik. Şindad'daki mevcut hava şartları elverişli değilse kalacaktık."

İki uçuş mürettebatının da ilk varış noktalarından herhangi bir hava problemi bildirilmemişti. Gamanche, "Mevcut hava koşulları elverişliydi, biz de gitmeye karar verdik," diyordu.

Farah ve Şindad'da kuvvetli rüzgârlarla birlikte savrulan toz bulutları yüzünden inişin güçleşebileceği yönünde işaretler varsa da, Bagram'da 'sınırsız görüş alanı olduğu, açık bir hava olacağı tahmin ediliyordu'.[26]

Uçuş yapılacaktı. Uçuş teknisyeni 43 yaşındaki Melvin Rowe da Blackwater 61 mürettebatına katılmıştı. İki de yolcuları olacaktı: Erbaş Harley Miller ve Birinci Sınıf Kıdemli Astsubay Travis Grogan. Pilotlar yaklaşık 180 kilo mühimmat yükledikleri uçaklarıyla pistte ilerlemeye başladıklarında bir askerin kendilerine doğru koştuğunu gördüler. Aralarına katılan bu üçüncü yolcu da, Blackwater 61'in gideceği batı bölgesinin tamamından sorumlu, 2 bin 500 askerden oluşan Kılıç Taburu komutanı Yarbay Michael Mcmahon idi.[27] Eski Çöl Fırtınası askerlerinden West Point mezunu Mcmahon[28] için "Hesapta yoktu, birden ortaya çıkıp uçağa binmek istediğini söyledi. Bunu isteyebilirler, binerler de. Anormal bir durum değildir," diyordu bir Blackwater çalışanı.[29]

Sonunda uçakta 6 kişi olmuşlardı. Saat 07.38'de Blackwater 61 Bagram'dan kalktı ve kuzeybatıya doğru uçuşa geçti. Adamların 6'sının da yerden duydukları son

şey, Bagram Kulesi'nden söylenen 'sonra görüşürüz' sözüydü. Uçak 5 dakika sonra Bagram'ın radarından çıktı; havaalanından 14 kilometre uzaklaşmıştı.[30] Blackwater 61'in ikinci pilotu Hammer, görüş gücünü süratle değerlendirdi:

"Bundan daha iyisi olamaz."

Ama pilotların, hem de uçuşun en başında bile tam olarak nereye gittiklerini bilmedikleri belliydi. Uçağın kara kutusundan anlaşılan da buydu:[31]

Pilot English: Umarım, doğru vadide gidiyoruzdur!

İkinci Pilot Hammer: Ya bu ya da öteki.

English: Ben şu yukardakine doğru gidiyorum.

Hammer: Ne bileyim... Bagram'dan buraya, Farah'a hiç uçmadık, yani en azından ben hiç uçmadım (...) burada yukarıda bir vadi olacaktı.

Afganistan acemisi pilotlar belli ki gidecekleri rotayı bilmiyorlardı ve nitekim English sonunda, "Burası nereye çıkar şimdi görürüz," diyordu. Pilotlar ve uçuş teknisyeni Rowe yerlerini ve rotalarını saptamak için haritaları dakikalarca tarayıp durdular.

Hammer, yanlarına, uçak yere yaklaştığında uyarı yapacak, elle çalışan bir küresel konumlama aygıtı almadıklarını söylüyordu. English, uçuş başladıktan 8 dakika sonra Afganistan'ın batı bölgesindeki hava şartlarından duyduğu endişeyi dile getiriyordu:

"Normalde (...) bugünkü gibi kısa bir günde bir parça dolaşıp keşif yapacak zamanımız olurdu, ama yaklaşan rüzgârları düşününce oraya elimizden geldiğince hızlı gitmek istiyorum."

Bazı sıkıntılar yaşanacağını gösteren ilk işaretlere rağmen, pilotlar uçuş sırasında bir süre sohbet edip laflayarak oyalandılar. English'in keyfi yerindeydi:

"Yemin ederim ki bunun ne kadar eğlenceli olduğunu bilselerdi bana para ödemezlerdi..."

Uçuş esnasındaki konuşmalarının dökümüne bakınca, pilotların tam olarak nereye gittiklerinden emin olmadıkları ve buna da pek aldırmadıkları anlaşılıyordu ama Bamyan Vadisi'nden geçmekteydiler.

Rowe: On üç-üçten* daha yüksek bir yer görmüyorum, sanırım tüm rotadaki en yüksek nokta bu.

English: Ayrı ayrı bir sürü vadi var.

Rowe: Tamam, öyleyse bunların arasında yolumuzu bulabiliriz. (...) Evet, bu, iyi görüş gücüyle de çocuk oyuncağı olacak. Büyük bir şeye doğru gidiyorsun, geçiş yolunu bulana dek paralelinde git. (...) Tamam, dediğim gibi, CASA'yla uçtuğumdan beri görüş gücünün iyi olduğu ilk gün bu. İyi de ne kelime, olağanüstü.

Bir ara yolcular pilotlara, Farah'a giderken nerelerden geçeceklerini soruyorlar.

Rowe: Nereleri göreceğimizi bilmiyorum, normalde bu rotayı izlemeyiz.

English (dakikalar sonra): Şu anda tek istemediğimiz, saat 12 yönünde kayalık görmek.

İkinci pilot Hammer (dikkatini pilot English'in uçakla yaptığı keskin manevraya vererek): Vay canına, sen bir X-Wing Yıldız Savaşçısısın!

English: Haklısın! Çok keyifli.

Karşılarına dağlar çıkmaya ve anlaşılan sıkışıp kalmamak için yön değiştirmeye başladıklarında pilotlar sohbetlerini sürdürüyorlardı. Kulaklıklarına bir MP3 çalar taktırmaktan söz ediyorlardı. English, 'Phillip Glass veya New Age tarzı bir şeyler' dinlemek istediğini söylüyor, Hammer "Hayır, *butt rock*** dinlemeliyiz," diyordu:

"Uçmanın tek yolu budur. Quiet Riot, Twisted Sister."

Ancak hemen 4 dakika sonra, yani kalkalı aşağı yukarı

---

* 13 bin 300 feet

** 70'lerin sonlarında ve 80'lerin başlarında doğan rock müzik tazı.

25 dakika olmuşken, Blackwater 61 için her şey son derece berbat gitmeye başlayacaktı. Bamyan Vadisi'nden çıktıklarında kendilerini Baba Dağı boyunca uçarken buldular. Dağı nasıl aşabileceklerini konuşuyorlardı.

Hammer: Hımm... Bu... Ah! Sol taraf dağ sırasıyla kapatılmış durumda. 4 bin 250 metrenin çok altına düşmez sanırım. En azından haritamın kenarına dayanmıyor.

English: Peki, bakalım yolumuzu bulabileceğimiz bir yer var mı? (...) Neyse farketmez. Dipte bizi aşağı doğru tükürecektir nasılsa. Bakalım buralarda bir yerde geçit falan var mı? Ama sadece bir saniyeliğine bu yüksekliğe tırmanmak zorunda olsaydık hiç fena olmayacaktı.

Hemen sonra 180 derecelik bir dönüş yapmaya karar verdiler.

English: Hadi bebeğim, hadi bebeğim bunu yapabilirsin! (Uçağın yükselmesini istiyor gibiydi)

Rowe: Tamam, bunu yapacaksınız arkadaşlar, tamam mı?

English: Umarım!

Ulusal Taşımacılık Güvenlik Kurulu raporunda, bu sırada kara kutudan 'perdövites ikazı'na benzer bir ses duyulabildiği kaydediliyordu. Uçağın içinde birbiri ardına karışık, anlaşılamayan konuşmalardan sonra Rowe pilota, bir karar vermesi gerektiğini söylüyor.

English'in "Tanrım (küfür çıkarılmış)," diye bağırışı esnasında uçağın içindekilerin nefes alıp verme sesleri işitiliyordu. Rowe, "Saatte 185 kilometre, 160 kilometre, ona hızını söyleyin," diye bağırıyordu. Tam bu sırada, konuşmalar korku ve çaresizliğe bürünmüş ve perdövites ikazı sürekli ötmeye başlıyor.

English (bağırıyor): Ah! (küfür) (küfür)

Rowe: Hızı söyleyin. Yardım edin, ona hızını söyleyin. (...) Butch!

İkinci pilot Hammer: 175'tesin. 175.

English: Ah Tanrım! Ah! (küfür).

Rowe: Düşüyoruz...

Tanrım!

Tanrım!

Blackwater 61'in 5 bin 53 metre yüksekliğindeki Baba Dağı'nı aşamayacağı kesinleştikten sonra yapılan 180 derecelik dönüş manevrasının tam ortasında, uçağın sağ kanadı dağa çarpıp kopmuş, uçak yüzlerce metre takla atarak savrulmuş, gövdesinin parçalanmasıyla sol kanat ezilip bükülmüştü. Pilotlar enkazdan 45 metre ileriye fırlamış, çarpma anında yolcuların hepsi ölmüştü. Kara Erbaş Miller hariç.[32]

Bagram-Farah rotası boyunca uzanan arazi, dağlık olmasına dağlıktı ama Blackwater 61 de olabilecek en kötü uçuşunu yapmıştı. Pilotlar doğrudan Baba Dağı'na dönmeye karar vereceklerken, uçak Bamyan Vadisi'nin neredeyse tamamını geçmişti.

Blackwater pilotu Kevin McBride daha sonra, "Pilotların bulundukları noktaya nasıl geldiklerini gerçekten bilmiyorum. (...) Blackwater 61'in çarptığı sırt, rotamız üzerindeki en yüksek dağ sırtının en yüksek noktası,"[33] diyecekti.

Kazaya yol açan hatalar bu kadarla kalsa iyi. Uçağın Farah'a varış vaktinden ancak 6 saat, Bagram'a dönüş vaktinden de tam bir saat sonra kurtarma operasyonu başlayabilecekti. Uçakta herhangi bir takip cihazı ve planlanan rotayla ilgili herhangi bir bilgi bulunmayışına, uçağı bulmakla kimin sorumlu olduğuna dair karışıklık da eklenince, Blackwater 61'i arama çalışmaları en başından kitlenmişti. Birleşik Ortak Görev Gücü 76 bünyesindeki harekât subayı Binbaşı David J. Francis şöyle diyordu:

"Eşgüdümlü bir kurtarma çalışması olmadığı için ve uçağın güneye uçmuş olma ihtimali dikkate alınarak, birimim, özellikle Afganistan'ın büyük kısmını kapsayacak şekilde geniş arama mıntıkaları oluşturdu. Kurtarma harekâtını kimin yürüteceğine dair bir karışıklık vardı. O sırada 'Bu görev kime ait?' diye soruluyordu. Kazanın olduğu gün, uçağın Bagram'a dönmesi beklenen vaktin üzerinden 11 saat geçmesine rağmen ortada eşgüdümlü bir kurtarma planı falan yoktu."[34]

Enkazın yerinin tespiti tam 74 saat sürdü. Ancak bu sürenin sonunda, CH-47 helikopterlerinin kaza yerine ulaşıp cesetleri, kara kutuyu ve uçaktaki mühimmatı bulabilmesi mümkün oldu.[35] Erbaş Miller ilk çarpmadan sağ çıkabilmişse de, kurtarma ekipleri gelene dek geçen 3 gün boyunca dayanabilme şansı olmadı.

Kaza, haberlerde sıradan bir kaza gibi verildi, gazetelerdeyse küçük bir haber olarak yer alabildi. Nitekim, uçuş teknisyeni Rowe'un karısı da, Blackwater 61'in düşüşünden 2 hafta sonra kazayı 'bildiğimiz sıradan bir uçak kazası' diye tanımlamıştı.[36] Ancak daha fazla bilgi gelmeye ve ordu soruşturma yapmaya başladığında, çarpmada ölen ABD askerlerinin aileleri bunun sıradan bir kaza olmadığını düşünmeye başladı.

Michael Mcmahon, Travis Gragon ve Harley Miller'ın aileleri, 10 Haziran 2005'te Blackwater'ın havacılık şirketleri hakkında, uçuş mürettebatını 'ihmal' ve şirketi de askerlerin 'ölümüne sebebiyet vermekle' suçladıkları bir dava açtılar. İddianamede, "Olay, Blackwater'ın 'emniyet mevzuatını toptan ve bile bile ihlal ettiğini, insan hayatını ve yolcuların hak ve güvenliklerini umursamaz ve bilinçli olarak hiçe saydığını' bütün açıklığıyla ortaya koymaktadır' deniliyordu. Şirketin eylemlerinin 'şirket politikaları, prosedürleri, planlama ve uçuş operasyonlarındaki umursamazlığını ve ahlaksızlığını' sergilediği görüşü de ifade edilmişti.[37]

Ailelerin avukatlığını yapan Robert Spohrer, şirketin silahlı kuvvetlere hizmet verirken 'ucuza ve kolaya' kaçtığını iddia ediyor ve şöyle diyordu:

> "Afganistan'da uçuş için personel temini gibi hizmetleri şirketlere havale edeceklerse, bunu üniformalı erkeklerimiz ve kadınlarımızın emniyetini şirket kârının önünde tutan şirketlerle yapmalıdırlar. Yazık ki burada böyle yapılmamış."[38]

ABD Kara Kuvvetleri Eşzamanlı Tahkikat Kurulu, uzun süren bir soruşturmanın ardından, mürettebatın 'zayıf muhakeme gücündeki düşüklüğe ve kabul edilemez riskleri almaya istekli oluşuna[39] işaretle 'dikkatsizlik ve kayıtsızlık' gösterdiğini saptayarak, kazada Blackwater'ı kusurlu bulacaktı. Bu da ailelerin açtığı davayı desteklemiş oldu. Soruşturmada, pilotların, görsel yanılsama ve halüsinasyon, dikkat dağınıklığı ve motor becerilerinde azalma belirtileri gösteren bir hipoksi yaşamış olabileceklerine kanaat getirildi. Dahası, Kara Kuvvetleri, 'mürettebat arasında koordinasyon ve çapraz kontrol yetersizliği'ni ortaya koyan kesin deliller olduğunu açıkladı.[40]

Presidential Airways, bu raporun 'yalnızca 2 haftada hazırlandığını ve çok sayıda hata, yalan beyan ve asılsız varsayımlar içerdiğini'[41] ileri sürdü.

Aralık 2006'da, yani Kara Kuvvetleri'nin soruşturma raporunu tamamlamasından yaklaşık 2 yıl sonra, Ulusal Ulaşım Güvenlik Kurulu da (NTSB*) kendi raporunu yayımladı. NTSB, Blackwater pilotlarının 'profesyonelce davranmadıkları ve bile bile, 'eğlence olsun diye' vadiden standart dışı bir rotada alçaktan uçtukları' sonucuna varmıştı. Kurul ayrıca, pilotların görüş ve muhakeme gücünün, muhtemelen federal mevzuata aykırı olarak, oksijen kullanmadıkları için zayıfladığını da saptamıştı. Kurul raporunda, "Araştırmalara göre (...) oksijen takviyesi yapmayan bir kişi çok az belirti gösterir veya hiç göstermez, neredeyse hiçbir

* National Transportation Safety Board

belirtisi olmaz ve etkilerinin farkında olamayabilir," deniyordu.[42]

Şu da var ki, Kara Kuvvetleri raporunda söz edilmeyen ancak otopsilerde ortaya çıkan belki de en önemli bulgu, Erbaş Miller'ın kazadan sonra 'mutlak minimum hayatta kalış süresinin yaklaşık 8 saat olduğu'nun anlaşılmasıydı ki, Miller 'eğer o zaman diliminde tıbbi yardım alabilmiş olsaydı büyük olasılıkla hayatta kalacaktı'. "Ne var ki," diyordu kurul, iddia edildiği üzere Presidential Airways federal yasaların öngördüğü uçuş takibi prosedürlerini uygulamadığı için, "Havadan arama başlatıldığında Miller aşağı yukarı 7 saattir düşen uçakta mahsurdu" ve "Sonraki 5 saatlik hava arama çalışmaları uçağın uçmadığı bölgelerde yoğunlaştırıldığından kurtarılması daha da gecikti."[43]

Blackwater'ın ana şirketi Prince Group'un (sonraki bölümde ayrıntısıyla ele alınacaktır) hukuk baş müşaviri Joseph Schmitz, bu raporu 'hatalı ve siyasi amaçlı' diye niteledi. Raleigh *News and Observe* şöyle yazmaktaydı:

> "Schmitz, raporun ordunun yetersizliklerini örtmeyi amaçladığını ileri sürüyor. Ama bu yetersizliklerin neler olduğunu açıklamıyor. Dediğine göre, NTSB, hakiki bir kaza soruşturmasının temel kurallarını yerine getirmemiş ve bu da hem kazazedeler hem de ABD'li vergi mükellefler için utanç kaynağı olmuştur."

Schmitz, şirketin NTSB'den, bulgularını yeniden gözden geçirmesini isteyeceğini de söylemişti.[44]

Gerçekte kazadan pilotları ve Presidential Airways'i sorumlu tutmakla birlikte, NTSB olayda Federal Havacılık İdaresi (FAA*) ve Pentagon'un da 'yeterli denetim' sağlamayarak pay sahibi olduğunu ileri sürüyordu. Bir NTSB üyesi, 'bir savaş bölgesinde Savunma Bakanlığı adına harekât yönetilirken meydana gelen bir sivil kazanın' soruşturması sırasında yaşanan yetki karmaşasını açığa vuran bir ortak görüş yazdı. NTSB'den Deborah Hersman, Savunma

* Federal Aviation Administration

Bakanlığı ile FAA'nın 'bu tip uçuşlarda' sorumluluk meselesini halletmemiş olmasının 'hayret verici' olduğunu söylüyor ve ayrıca, FAA denetim konusunda kusurluysa da, ne onun ne de NTSB'nin Afganistan'da görevlendirecek personeli olmadığını ifade ediyordu.[45] Bunlara, Hersman'ın Blackwater 61'i 'açıkça Savunma Bakanlığı'nın denetimine tabi bir askeri operasyon' olarak tanımlaması da eklenince, Blackwater'ın (ihmalden ölüme sebebiyetten açılan davada) kendisini savunurken izlediği yola doğrudan hizmet eden bir hava oluştu.

Blackwater'ın Afganistan davasındaki savunma stratejisi Felluce savunmasıyla oldukça benzerlik taşıyordu: Blackwater ve yan kuruluşları, Savunma Bakanlığı'nın 'Toplam Gücü'nün parçasıdır, dolayısıyla haksız fiil davalarından muaftır. Blackwater mahkemelerin bu davada yargılama yetkisini tanımamakta kuvvetle direniyor ve çalışanlarının yeminli ifade vermelerine izin vermenin bile dokunulmazlıklarına müdahale olacağı savıyla her seferinde davadaki keşif sürecini durdurmaya kalkışıyordu. Blackwater'ın avukatları, 'Dava edilmekten muafiyet, yalnızca bir tarafın sorumlu tutulamayacağı anlamına gelmez, daha ziyade, hiçbir şekilde dava edilemeyeceği ve davaya dahil edilmeye bile zorlanamayacağı anlamı da taşır. Presidential'dan keşif sürecine katılmasını istemek, sonuç olarak Presidential'ın elinden sahip olduğu dokunulmazlığı alacaktır,' görüşünü ileri sürüyorlardı.[46]

Blackwater, savunmasında, böyle bir dava açılmasından muaf tutulması gereğini öne sürerken üç boyutlu bir yaklaşım benimsedi: Operasyonları, yargı tarafından değil, ya yürütme ya da yasama organlarınca ele alınması gereken 'bir siyasi mesele' idi. Blackwater esasen ordunun bir uzantısıydı; dolayısıyla, ordu mensupları öldürüldüğünde veya yaralandığında hükümetin uyguladığı türden bir hukuki kovuşturmadan, son olarak da, Federal Haksız Fiiller Yasası'nda yer alan ve geçmişte askeri teçhizatın karmaşık parçalarının tasarım ve imalatından sorumlu müteahhitler için

tanınmış bir istisna kapsamında, hakkında dava açılmasından muaf tutulmalıydı. Öteki askeri müteahhitler de, Blackwater'ın Felluce ve Afganistan davalarındaki savunmalarını, sonuçlarının savaş sanayisinin tamamı açısından çok büyük etkilere gebe olduğu inancıyla yakından izliyorlardı.

Siyasi Sorgulama Doktrini

Blackwater/Presidential, dava dosyalarında 'yargı organı, Anayasa'nın başka bir siyasi organı görevlendirdiği anlaşmazlıklarda ve mahkemelerin (adli uygulama standartlarının aşılması nedeniyle) yetkisiz kaldığı davalarda, karar vermekten imtina edebilir,'[47] düşüncesinden mesnet alan 'siyasi sorgulama doktrinini' dayanak almıştı. ABD 'Toplam Gücü'nün kabul edilmiş bir parçası ve Savunma Bakanlığı'nın 'savaşma yeteneği ve kapasitesi'nin parçası olduğu savını kullanan Blackwater'ın iddiasına göre, 'savaş alanında sözleşmelilerin de dahil olduğu operasyonlarda öldürülen veya yaralanan askerlerin yükümlülükleriyle ilgili hususların sivil mahkemelerde görüşülmesine izin verilmesi, o sivil mahkemeleri doğrudan askeri operasyonların denetim ve yönetimine sokacaktı.' [48]

Bu sav, davaya bakan bölge mahkemesi yargıcının hiç de hoşuna gitmemişti. Yargıç John Antoon, Blackwater'ın savının reddini, 2006'da alınan *Smith v. Halliburton Co.* kararına dayandırdı. O davada Halliburton, Irak'ın Musul şehrinde 21 Aralık 2004'te bir intihar bombacısı tarafından bir yemekhaneye yapılan ve 22 kişinin ölümüyle sonuçlanan saldırıda mekânın güvenliğini sağlamada ihmalle suçlanmıştı. Yargıç Antoon'un kararı şöyleydi:

> "Mahkemeye göre asıl soru, iddianın, mahkemenin ordunun görevi ile bir saldırıya müdahalesini sorgulamayı gerektirip gerektirmediğiydi. Şayet ordu tesisin korunmasından sorumlu idiyse, meselenin halli 'askeri

karar sürecini eleştirmeyi' ve ordunun tavrını değerlendirmeyi gerektirecektir, ki bu siyasi bir meseledir. Ne var ki, yüklenici firma sözleşmesi uyarınca yemekhanenin güvenliğinin baş sorumlusu idiyse, o zaman dava açılabilir. "Ordunun bir görevi ifasının sorgulanması ile bir yüklenici firmanın anlaşmadan doğan yükümlülüklerini yerine getirme biçiminin sorgulanması arasında temel bir fark vardır" yargısına varan mahkeme, burada varılan sonuca emsal oluşturmuştur: Önceki durum bir siyasi mesele arz ederken, sonrakinin siyasi bir yanı yoktur."[49]

Yargıç Antoon, Blackwater 61'den, 'her ne kadar tekinsiz de olsa, yabancı bir ülkedeki ticari ve sivil standartlar uyarınca normalde nasılsa öyle uçması istendiği' ve de mürettebata, aşırı tehlikeli gördüğü bir uçuşu reddetme inisiyatifi verildiği için, 'anlaşılan o ki (...) bu Mahkeme'den herhangi bir askeri taktik emrini sorgulaması istenmeyecektir,'[50] diye hükmetmişti.

Mahkeme neticede, 'davanın reddi için uygun bir gerekçe olmadığını' açıklayarak Blackwater'ın 'siyasi mesele' savını reddetti. Antoon, federal hükümetin bu davada Blackwater'ı destekleyen bir dilekçe verebilecekken bunu yapmadığına işaret ederek, Blackwater'ın iddiasını sorguluyordu:

"Dikkate değerdir ki, Birleşik Devletler bu davada davalılar lehine müdahil olmayı tercih etmemiştir. Müdahale edip bu dava ile çıkarlarının nasıl zarar görebileceğini açıklama fırsatını geri çevirmiştir."[51]

Yargıç, Blackwater'ı azarlarken gelecekte yüklenici firmalar için koşulların değişebileceğine de işaret eder görünüyordu:

"Geleneksel askeri işlevleri yerine getiren kâr amaçlı kuruluşların haksız fiil yükümlülüğünden ne derece muaf tutulacakları siyasi organları ilgilendirir."[52]

Feres Doktrini

Blackwater, davadan muaf olduğunu savunurken, devletin, 'hizmet faaliyeti sırasında veya faaliyetten kaynaklanan yaralanmalardan' ötürü haksız fiil davalarından muaf olduğunu öngören Feres Doktrini'ne dayanıyordu.[53] Blackwater, 'burada, ölen kişilerin Hava Kuvvetleri'ne ait bir uçakta değil de Hava Kuvvetleri'nin kiraladığı bir uçakta ölmüş olmalarının bir önemi yok; önemli olan, savaş görevindeyken ölenlerin askeri personel olmalarıdır,'[54] diyordu. Blackwater, ölen askerlerin ailelerinin bile sevdiklerinin '(1) Afganistan'a sevk edildiğini; (2) bir muharebe bölgesinde öldüğünü; (3) Afganistan'da iki havaalanı arasında bir Savunma Bakanlığı görevi için seyahatleri sırasında öldüklerini' kabul ettiklerini iddia ediyordu.[55]

Yargıç Antoon, 'Blackwater avukatlarının Feres Doktrini'nin özel sözleşmelilere uygulandığı tek bir örnek gösteremediğine'[56] dikkat çekerken, Blackwater'ın orduya tanınan epeyce açık sözlü dokunulmazlık yorumuna kesinlikle itiraz ediyordu. Blackwater/Presidential'ın 'Blackwater'ın statüsü değil de bir ordu mensubu olarak davacının statüsünün önemine vurgu yapan davaları örnek göstererek, aslında Mahkeme'den, Feres Doktrini'ni kendi mantık sınırlarının ötesine genişletmesi talebini maskelediğini'[57] söylüyordu. Yargıç, "Bu davadaki davalıların Feres Doktrini kapsamında korunma hakları kesinlikle yoktur, çünkü onlar özel ticari kuruluşlardır," hükmüne varmıştı:

> "(...) Davalılar bir ticari teşebbüs sıfatıyla bir anlaşma yapmışlardır. Bir ücret karşılığında hizmet sunmuşlardır. Hizmetin silahlı çatışma sırasında Afganistan dağlarında verilmiş olması davalıları veya personelini ordu mensubu veya devlet çalışanı yapmaz."[58]

Diğer bir deyişle, Antoon'un kararına göre, Pentagon özel sözleşmelilerden 'Toplam Gücü'nün bir parçası olarak söz edebilirdi, ama bu Blackwater'ın kendi eylemlerinden sorumlu kâr amaçlı bir özel şirket olarak statüsünü değiştirmezdi.

Federal Haksız Fiiller Yasası'na İstisna

Blackwater'ın bu bağlamda üçüncü ana savı da, bir askeri yüklenici firma olarak, bazı karmaşık askeri teçhizat üreticilerine tanındığı gibi, kendilerinin de haksız fiil davalarından muaf olduğu yönündeydi. Bir keresinde, ölen bir deniz piyadesinin ailesi bir helikopter kurtarma sistemindeki tasarım kusurları nedeniyle bir imalatçı hakkında dava açmıştı. Mahkeme bu davada, 'devlet için karmaşık askeri teçhizatın temininin arz ettiği büyük önem Eyalet Haksız Fiil Yasası'nın önüne geçmiştir' ve devletin 'askeri teçhizatın tasarımında muharip randımanı güvenliğin üzerinde tutma yetkisi vardır'[59] hükmüne varmıştı.

Yargıç Antoon, böyle bir savunmanın mevcudiyetini ve bazı örneklerde yasanın genişletilebildiğini teslim etmekle birlikte, 'bir özel aktörü devlet dokunulmazlığı kalkanı altına alacak bir makam' olmadığına karar verdi:

> "Kongre aksi yönde karar almadıkça, devlet çalışanı olmayan özel sözleşmeliler karmaşık teçhizatın tasarımına ilişkin olanlar gibi istisnalarla sınırlıdırlar. Bu Mahkeme, devletin geleneksel yükümlülükten muafiyetini teminat altına alan Federal Haksız Fiiller Yasası'na istisna teşkil eden muharebe faaliyetlerinin, özel savunma müteahhitlerine karşı açılacak davalar için geçerliliğinden kuşkuludur. Bununla birlikte, geçerliliği halinde de ancak özel savunma müteahhitlerini, savaş zamanı kullanılan karmaşık, gelişmiş teçhizata ilişkin ürün sorumluluğu davalarında korur. Yasa, yüklenici firmaların hizmet sunumundaki bilfiil ihmaline ilişkin davaların açılmasını engelleyecek şekilde genişletilmemiştir; bu Mahkeme tarafından da bu derece genişletilmeyecektir."[60]

Blackwater'ın Tuhaf Havacılık Birimi

Eylül 2006 sonlarında Yargıç Antoon, Blackwater'ın keşif sürecinin durdurulması ve davanın reddi yönündeki her

talebini geri çevirdi ve bunun üzerine, beklendiği gibi, Blackwater da hiç gecikmeden temyiz başvurusu için işlemleri başlattı. Antoon, Blackwater'ın, Pentagon'un 'Toplam Gücü'nün bir parçası olarak ilan edilen statüsünden ötürü ABD ordusunun bir uzantısı olduğu iddiasını kesinlikle reddetmişse de, şirket gerçekten de ordunun ve istihbarat ajanslarının işlerine, izin verilenden çok daha fazla karışmış olabilir.

Blackwater'ın havacılık birimine yok denecek kadar az bir ilgi söz konusu ve zaten bu ilgi de Afganistan davasıyla sınırlı, ama aslında şirketin ABD hükümetiyle pilot ve uçak teminine ilişkin çok sayıda anlaşması var. Hükümetin Blackwater uçaklarını kullanımıyla ilgili bilgiye erişmek zor, ama ABD istihbarat ajansları ile ordunun dünyanın dört bir yerindeki mahkûmları (özellikle de Bush yönetiminin 'terörle savaşı' kapsamında) 'teslim etmeleri' için özel havacılık şirketlerini kullandıkları belgeleriyle sabittir. Bu gizli program kapsamında mahkûmlar bazen, denetimden uzak ve normal olmayan yöntemlerle sorguya çekildikleri şüpheli veya korkunç insan hakları sicilleri olan ülkelere gönderiliyorlar. Denetimden kurtulmak adına hükümet, mahkûmları nakletmek için pek çoğu eften püften mülkiyet belgesine sahip küçük özel havacılık şirketlerinden yararlanabiliyor.

Araştırmacı gazeteci Jane Mayer, *The New Yorker* dergisine, "Avrupa'da, Afrika'da, Asya'da ve Ortadoğu'da terör zanlıları çoğu zaman maskeli veya kukuletalı Amerikan ajanları tarafından kaçırılır ve sonra da zorla Gulf Stream V marka jetlere bindirilir," diye yazıyordu. Uçağın "ABD askeri üslerine inme izni vardır. Yabancı ülkelere iner inmez teslim edilen zanlılar genellikle ortadan kaybolurlar. Tutuklananlara avukat verilmez ve çok sayıda aile nerede olduklarını bilmez."[61]

Blackwater'ı olağanüstü teslim koşullarıyla doğrudan ilişkilendirecek herhangi bir şey yoksa da, daha sıkı inceleme ve araştırmayı gerekli kılan bolca dolaylı delil vardı.

Teslim programı Bush döneminde değil, 1990'ların ortalarında Clinton döneminde ortaya çıkmıştı. Clinton döneminde Beyaz Saray'ın onayı ve bir başkanlık talimatıyla CIA, terör şüphelilerini Mısır'a, yani ABD yasalarından ve normal bir işleyişten çok uzakta *muhaberat** ajanları tarafından sorguya çekilebilecekleri bir ülkeye göndermeye başlamıştı.[62] ABD Kongresi, 1998'de "ABD'nin politikası, fiziksel olarak ABD'de bulunup bulunmamasına bakmadan, bir kişiyi, işkence görme tehlikesiyle karşı karşıya olacağına dair sağlam gerekçelerin bulunduğu bir ülkeye sürmemek, teslim etmemek veya başka yollarla isteği dışında iade etmemektir," diyen bir yasa çıkarmıştı.[63]

Ne var ki 11 Eylül'den sonra, Bush yönetiminin, terör şüphelileri oldukları iddia edilen kişileri temel haklarından mahrum kılan 'Yeni Paradigması' uyarınca, bu yasadan yan çizildi.[64] Bu anlayışı en iyi dile döken de, 11 Eylül'den 5 gün sonra Başkan Yardımcısı Dick Cheney olacaktı. *NBC*'nin *Meet the Press* programında konuşan Cheney, hükümetin 'şu veya bu biçimde karanlık tarafla' çalışması gerektiğini söylüyordu:

> "Burada, başarılı olmak istiyorsak, yapılması gerekenlerin çoğu, herhangi bir tartışmaya girmeksizin ve haber alma servislerimizin sahip olduğu kaynaklar ve yöntemler kullanılarak sessizce yapılmalıdır. Bu işler onların işi. Dolayısıyla, hedefimize ulaşmak için kullanılabilir araçlardan yararlanmak hayati önem taşıyor."[65]

Bu düşünceler, o dönemde CIA'in 3 numaralı adamı olan Buzzy Krongard tarafından da dillendirilmişti; Blackwater'ın Afganistan'daki ilk güvenlik işinin sorumlusu olduğu iddia edilen bu adam, 'terörle savaşın büyük oranda hakkında hiçbir şey bilmediğiniz güçler tarafından, görmeyeceğiniz eylemler sayesinde ve hakkında hiçbir şey bilmek istemeyebileceğiniz yollarla kazanılacağını' ilan ediyordu.[66]

ABD'nin gizli havacılık şirketlerini kullanması, çok ge-

* Birçok Arap devletinin istihbarat servislerine verilen isim.

rilere, en azından Vietnam Savaşı'na kadar gider. 1962'den 1975'e kadar CIA, açıklanırsa çok daha fazla soruşturma ve tepkiyi ateşleyecek örtülü veya gizli operasyonları yürütebilmek için gizlice kurduğu (aynı anda bir ticari havayolu şirketi olarak da çalışan) hava yolu şirketi Air America'yı kullanmıştır. Georgia Üniversitesi tarih hocası William M. Leary imzasıyla CIA'in internet sitesinde yayınlanan bir makalede, "CIA'in gizlice kurduğu havayolu şirketi Air America, Ajans'ın Laos'daki operasyonlarında hayati bir unsurdu," deniliyordu. Makale şöyle devam ediyordu:

> "1970 yazında havayolu şirketinin, Laos'daki operasyonlara tahsis edilmiş 2 düzine çift motorlu askeri nakil aracı, 2 düzine de kısa mesafe kalkış iniş yapan (STOL) uçağı ve 30 helikopteri vardı. Laos ve Tayland dışına uçan 300'ü aşkın pilotu, ikinci pilotu, uçuş teknisyeni ve hava kargo uzmanı vardı. (...)
>
> Air America mürettebatı on binlerce asker ve mülteci taşımış, acil tıbbi tahliye uçuşları yapmış, Laos'da uçağı düşen hava mürettebatını kurtarmış, yol izleme timlerine yardım etmiş, Ho Şi Min Yolu üzerinde gece hava indirme yapmış, sızma rotaları boyunca sensorları izlemiş, hayli başarılı bir foto-keşif programı yürütmüş ve gece görüş dürbünleri ile en gelişmiş elektronik teçhizatı kullanarak çok sayıda gizli görevi yerine getirmiştir. Air America olmasaydı CIA'in Laos'daki çalışması sürdürülemezdi."[67]

1975'te Church Kurulu* ABD istihbarat toplama usul ve uygulamalarını soruşturmaya başladı. CIA'in gizli ve ticari personelinin şefi, Senato kuruluna, Vietnam Savaşı gibi bir operasyonel ihtiyaç tekrar doğacak olursa, "Teşkilat, tek bir şartla (CIA'den olduğunu gizli tutma şansımız olacaksa) geniş ölçekli bir havacılık şirketi kurmayı düşünecektir,"[68] diyordu.

---

* ABD Senatosu'nda Devletin İstihbarat Faaliyetleriyle İlgili Çalışmalarını İnceleme Özel Kurulu için kullanılan ifade. Kurul adını 1975'teki başkanı Senatör Frank Church'den alıyor. Church, ABD Senato İstihbarat Özel Kurulu'nun da öncüsüdür.

Bundan onlarca yıl sonra, pek çoklarınca Vietnam'a benzetilen bir savaşa girişen Bush yönetimi, gizli bir uçak filosuna ihtiyaç olduğunu net olarak düşünüyordu. 11 Eylül'den çok kısa bir süre sonra yönetim, kimilerince 'yeni Air America' denilmeye başlanan bir 'özel havacılık ağı' kuran bir program başlattı. ABD, dünyanın dört bir yerinde, özel uçaklarla mahkûmları naklettiği, gelişmiş bir gizli mahkûmlar ve tutuklama merkezleri ağını işletmeye başlayınca, mahkûm teslim programı da vites yükseltmiş oldu. Bush yönetiminin terörle savaşında mahkûm tesliminde kullanıldığı iddia edilen uçakların çoğu paravan şirketlere aitti. Oysa Blackwater'ın kendi havacılık birimi vardı ve askeri rolünü de açıkça ve gururla savunuyordu.

Blackwater Havacılık, Nisan 2003'te, Irak'ın işgaline çoktan başlandığı günlerde, Prince Group'un, Aviation Worldwide Services (AWS) ve onun Presidential Airways gibi yan kuruluşlarını satın aldığı tarihte doğdu.[69]

2001'in başlarında AWS ortaklığı, 'ABD hükümeti için askeri eğitim operasyonlarına ve hava taşımacılığına odaklanmış'[70] olan Tim Childrey ve Richard Pere'nin mülkiyetine geçmişti. Presidential Airways lisanslı hava taşımacısıydı ve Afganistan işine ek olarak, ABD Özel Harekât Komutanlığı için bazı işler de dahil, askeri eğitim anlaşmaları kapsamında CASA 212 ve Metro 23 temin etmişti.[71] STI Havacılık, Blackwater filosunun bakım şirketiydi. Air Quest Inc. şirketi de 2000 ile 2001'de ABD Güney Komutanlığı'na Güney Amerika'daki operasyonları için hava keşif sistemiyle donatılmış Cessna Caravan tipi keşif uçakları tedarik etmişti.[72] Blackwater Başkanı Gary Jackson, yeni şirket alımını duyururken şunları söylüyordu:

> "Ateşli silah eğitimi, çelik hedefler, atış sahası yapımı ve güvenlik ihtiyaçlarına çözümler sunmanın yanı sıra Blackwater şimdi de müşterilerine havacılık alanında lojistik çözümler sunmaktadır. Yeni havacılık birimi, müşterimizin güvenlik ve taktik eğitim ihtiyaçlarının

tamamına 'tek elden' çözüm sunmayı içeren stratejik hedefimizi tamamlamaktadır."[73]

Blackwater yurtdışında 'düşman' güçleri izlemede veya İç Güvenlik Bakanlığı'nca sınırı gözetlemede kullanılabilecek bir keşif balonu geliştirmeye de başladı.[74] 2004'te Blackwater, havacılık biriminin çalışmalarını Kuzey Carolina'ya taşıma planlarını açıkladı ve 2006'da da 20'den fazla uçağa sahip olan filosu için 2 pistli özel bir havaalanı inşası için onay almaya çalıştı.[75] "Bir uçak filomuz ve her uçağımızın da müşterisi var. Her uçağa bir anlaşma düşüyor,"[76] diyordu Jackson.

Bu uçakların terörle savaşta oynadığı rol bilinmiyorsa da, Blackwater'ın havacılık kanadı, mahkûm teslim programında yer aldığı belgelenmiş bir şirkettir.

Blackwater'ın uçakları, Arizona'da Air America filosuna mesken olan Pinal Airpark'ta mola veriyorlardı.[77] Resmi incelemenin ardından, CIA filosunu kaldırıp uçak parkını satmak zorunda kalınca, mekanı CIA hava operasyonlarının eski başkanının da yönetim kurulunda bulunduğu Evergreen International Aviation adlı bir şirket satın aldı.[78] 2006'da Evergreen burayı, daha ziyade çöl ikliminin uçakların daha az bakımla daha uzun süre dayanmasına olanak tanıması nedeniyle, kullanılmayan uçaklar için bir hangar olarak işletiyordu. Şirketin Nisan 2006'da '4 yıllık bir sürekli büyüme'den gururlanması gayet doğaldı.[79]

Pinal Airpark'ta verdikleri molalar dışında, Blackwater'a ait uçaklar teslim programına bulaştığı iddia edilen pek çok hava limanını da uğrak edinmişti. CIA ile bağlantılarından ötürü son dönemde çokça ilgi çeken Aero Contractors, Johnston County Kuzey Carolina'da üslenmişti. CIA için Aero Contractors'ı kuran Air America'nın eski baş pilotlarından Jim Rhyne idi. Johnston County, "CIA pilotlarının, Fort Bragg'deki (Özel Kuvvetler'in üssü) paramiliter ajanları alabildikleri Pope Hava Kuvvetleri Üssü yakınlarında olması nedeniyle özellikle seçilmişti.

Böyle önemli bir üsse yakınlığı başka nedenlerle de el-

verişliydi. Eski bir pilot, 'başlıca bahanemizi destekliyordu: Ordu için, Fort Bragg'dakiler için devlet işleri yapıyorduk' diyordu."[80] Bir başka pilota göre de, "Fort Bragg'a ve pek çok eski Özel Kuvvetçi'ye yakınlığı sebebiyle bu havaalanını (Johnston County) seçmişti. Ayrıca, şirketin faaliyetlerini izlemede kullanılabilecek bir kontrol kulesi de yoktu."[81] Uzmanlara göre Johnston County, CIA uçaklarının sık uğradığı havaalanlarından sadece biridir. "CIA uçakları Dulles'e her zamanki gibi Kuzey Carolina'daki bu havaalanlarından uçacaklardır," diyordu *Torture Taxi* yazarları da.[82]

Blackwater'ın yan kuruluşları olan AWS ve Presidential Airways'e ait uçakların uçuş kayıtları şöyle bir incelendiğinde, bu şekilde uçan ve CIA bağlantılı havalimanlarına sıkça uğrayan çok sayıda uçak olduğu ortaya çıkıyordu:[83]

- Şubat 2006'dan beri N964BW sayılı bir CASA 212, Johnston County'den Dulles'e uçmuş; 3 kez Pinal Airpark'a uğramış; 2 kez Pope Hava Kuvvetleri Üssü'ne uğramış; Philips Hava Kuvvetleri Üssü ve Mackall Kara Kuvvetleri Komutanlığı Havaalanı'na uğramış ve 2 kez de 'Çiftlik'[84] diye bilinen 3642 hektarlık CIA eğitim tesisinin de bulunduğu Camp Peary İniş Pisti'ne iniş yapmıştır.
- N962BW uçuş numaralı bir CASA 212'nin Johnston County ile Dulles arasında çok sayıda seferi vardır ve Fort Bragg'daki Camp Peary, Simmons Kara Kuvvetleri Havaalanı'nda ve Fort Pickett yakınlarındaki Kara Kuvvetleri Havaalanı'nda bulunmuştur. Bildirilen son uçuşuysa, Newfoundland'da Kaz Körfezi'ndeki bir NATO ve Kanada Hava Kuvvetleri Üssü'nden Narsarsuaq Greenland'e uçurulduğu Eylül 2006'dır.
- N955BW numaralı bir SA227-DC Metro uçağı AWS'ye kayıtlı olmakla birlikte son dönemde uçuşu yok. Her ikisi de CASA 212 olan N961BW veya N963BW için de durum aynıdır. Bu uçakların hepsinin seri numaralarındaki N-numarası* aynıdır.

* Kuyruk numarası.

- N956BW, Ocak 2006'da Lousiana'dan Kuzey Carolina'ya uçmak üzere havalandıktan hemen sonra radardan çıkmıştır.
- N965BW numaralı bir CASA 212 düzenli olarak Pinal Airpark'ta, ordu tarafından kullanılan Güney California Logistics Airport'ta bulunmuş, Turks ve Caicos Adaları'nda, Dominik Cumhuriyeti'nde, Bahamalar'da, St. Croix'te ve Trinidad ve Tobago'da mola vermiştir.
- N966BW numaralı bir CASA 212 Pinal Airpark'da bulunmuş, N965BW gibi Karayipler'in aynı yerlerinde molalar vermiş, Pope Hava Kuvvetleri Üssü'nde bulunmuş ve birkaç kez Dulles-Johnston seferi yapmıştı.
- N967BW numaralı bir CASA 212 son seferinde, N962BW'den 2 hafta sonra Kaz Koyu'ndan kalkıp Narsarsuaq'a uçmuştur.
- Düzenli olarak Johnston County, Dulles, Philips Havalaanı ve Camp Peary'de mola veren N968BW numaralı bir CASA 212, Pope Hava Kuvvetleri Üssü, Pinal Airpark ve Oceana Deniz Kuvvetleri Hava İstasyonu'nda bulunmuştur.

Blackwater'ın Afganistan'daki uçakları normal ring seferleri yapıyorsa da, şirket ülkenin dışına, örneğin Özbekistan'a uçmakla da görevlendirilmişti. Blackwater 61'in düşüşüyle ilgili FAA raporunda, Hava Yüzbaşı Edwin R. Byrnes'ın, English ve Hammer'ın uçaklardan birinin eğitimini aldıkları şeklindeki sözlerine yer verilmişti: "Metro, Özbekistan'a uçacak özel bir jet gibi kullanılacaktı."[85]

Özbekistan hem ABD hem de CIA mahkûm teslimatında 'önemli varış noktaları'ndan biri olmuştur. Mahkûmların Afganistan'dan oraya hem sorguya çekilmek hem de ülkesine iade için getirildikleri iddia ediliyor.[86] Zaten, (rastlantıya bakın ki) Blackwater'ın Afganistan'daki uçakları ABD'nin işlettiği ünlü tutuklama ve işkence merkezi Bagram'dan havalanıyorlardı. Blackwater/Presidential'ın Afganistan anlaşması, tüm personelin 'gizli bir izin belgesi-

ne sahip olmasını'[87] öngörüyordu. Anlaşma 'harekât güvenliği' için de şartlar içeriyordu:

> "Uçuş programları, mürettebatın kalacağı otel, dönüş seferleri ve uluslararası görevle ilgili diğer bilgiler gizli tutulacak ve sadece bu bilgiyi bilmesi gereken kişilere iletilecektir. Uçuş mürettebatı; yüklenici firma, uçuşlar ve benzeri hakkında bilgi isteyen kişileri tanımalıdır. Savunma Bakanlığı görevlerini yürütürken dikkat çekmemeye itina göstermelidir."[88]

Blackwater'ın hükümetin gizli teslimat programlarına ne derece karıştığını (eğer karıştıysa) saptamak için çok geniş kapsamlı bir soruşturma yapmak gerekecekti. Şirket Başkanı Gary Jackson, Blackwater'ın (ne herkesçe erişilebilir ne de ispat edilebilir olan) 'karanlık' ve 'gizli' anlaşmalarıyla böbürlenmekten çekinmiyor ve bu anlaşmaların, Blackwater'ın bir federal kuruluşa tek kelime edemeyeceği kadar gizli olduğunu iddia ediyordu.[89]

Terörle savaş kapsamında Blackwater'ın ilk güvenlik anlaşması, (derin bağlarının olduğu) CIA ile yaptığı 'karanlık' anlaşma idi.[90]

Sonrasında şöyle bir gelişme yaşanacaktı: 2005 yılı başlarında, Blackwater pek çoklarınca Bush yönetiminin 11 Eylül sonrası mahkûm teslim programının düğmesine bastığına inanılan profesyonel bir CIA casusunu, CIA'in terörle mücadele merkezinin eski şefi J. Cofer Black'i tuttu. Black, ABD güçlerinin Halden'deki (Afganistan) El Kaide eğitim kampını işlettiği sanılan Ibn al-Shaykh al-Libi'yi yakaladığı Kasım 2001'de, CIA Başkanı George Tenet aracılığıyla Beyaz Saray'dan Libi'yi teslim etme izni istemiş ve almıştı; hem de daha şeffaf biçimde sorgulamaya alındığını görmek isteyen FBI yetkililerinin tüm itirazlarına rağmen. *Newsweek*'e konuşan eski bir FBI yetkilisi, "Ağzını bantladılar, onu sıkıca bağlayıp Kahire'ye gönderdiler," diyor ve ekliyordu:

> "Havaalanında CIA saha sorumlusu gelir ve ona şöyle der: Kahire'ye gidiyorsun, anlarsın ya! Sen oraya varmadan ananı bulup belleyeceğim."[91]

[1] Balckwater 61'in kazasıyla ilgili birçok detay ve sonrasındaki bilgiler, Ulusal Ulaşım Güvenliği Kurulu'nun kaza tutanağının yazar kopyası.
[2] Ulusal Ulaşım Güvenliği Kurulu kaza tutanağı.
[3] Şikâyet tashihi, 4 Ekim 2005.
[4] Presidential Airways'in Mahkeme celbinin iptaline yönelik öncelikli girişimi, 24 Şubat 2006.
[5] Bütün uçuş kayıtları, flightaware.com, Ekim ve Kasım 2006; Federal Uçuş İdaresi uçak kayıtları.
[6] Ulusal Ulaşım Güvenliği Kurulu kaza tutanağı.
[7] *Aynı kaynak.*
[8] *Aynı kaynak.*
[9] *Aynı kaynak.*
[10] *Aynı kaynak.*
[11] *Blackwater Tactical Weekly,* 18 Ekim 2004.
[12] Ulusal Ulaşım Güvenliği Kurulu kaza tutanağı.
[13] *Aynı kaynak.*
[14] *Aynı kaynak.*
[15] *Aynı kaynak.*
[16] *Aynı kaynak.*
[17] *Aynı kaynak.*
[18] *Aynı kaynak.*
[19] *Aynı kaynak.*
[20] *Aynı kaynak.*
[21] *Aynı kaynak.*
[22] *Aynı kaynak.*
[23] *Aynı kaynak.*
[24] Suzanne Goldenberg, 'CIA Accused of Torture at Bagram Base; Some Captives Handed to Brutal Foreign Agencies,' *Guardian,* 27 Aralık 2002.
[25] Ulusal Ulaşım Güvenliği Kurulu kaza tutanağı.
[26] *Aynı kaynak.*
[27] Ulusal Ulaşım Güvenliği Kurulu kaza tutanağı; 'Coalition Forces in Afghanistan as of Oct. 4, 2004,' www.defenselink.mil/home/features/1082004d.html.
[28] Rafael A. Almeda, 'A Soldier Until the End,' *Sun-Sentinel,* 3 Aralık 2004.
[29] Ulusal Ulaşım Güvenliği Kurulu kaza tutanağı.
[30] *Aynı kaynak.*
[31] Uçuş boyunca kokpitteki diyalogların ses kayıt transkripti, 'Specialist's Factual Report of Investigation,' Ulusal Ulaştırma Güvenlik Kurulu Araç Kayıtları Bölümü, 18 Ekim 2005.
[32] Ulusal Ulaşım Güvenliği Kurulu kaza tutanağı, yazar kopyası.
[33] *Aynı kaynak.*

[34] *Aynı kaynak.*
[35] *Aynı kaynak.*
[36] Jennifer Feehan, 'Plane Crash Kills a Weston Man in Afghanistan,' *Toledo Blade*, 2 Aralık 2004.
[37] Amended Complaint dosyası, 4 Ekim 2005.
[38] Griff Witte, 'Blackwater Broke Rules, Report Says,' *Washington Post*, 5 Ekim 2005.
[39] Ulusal Ulaşım Güvenliği Kurulu kaza tutanağı, yazar kopyası.
[40] *Aynı kaynak.*
[41] Griff Witte, 'Blackwater Broke Rules, Report Says,' *Washington Post*, 5 Ekim 2005.
[42] Ulusal Ulaşım Güvenliği Kurulu'nun uçak kaza raporunun yazar kopyası.
[43] *Aynı kaynak.*
[44] Jay Price ve Joseph Neff, 'Inquiry Pins Blackwater Crash on Pilot,' *News & Observer*, 6 Aralık 2006.
[45] Ulusal Ulaşım Güvenliği Kurulu'nun uçak kaza raporunun yazar kopyası.
[46] Presidential Airways'in Mahkeme Celbinin iptaline yönelik öncelikli girişimi, 24 Şubat 2006.
[47] Yargıç Judge John Antoon, Blackwater dilekçesinin red kararı, 27 Eylül 2006.
[48] Presidential Airways'in Mahkeme Celbinin iptaline yönelik öncelikli girişimi, 24 Şubat 2006.
[49] Yargıç Judge John Antoon, Blackwater dilekçesinin red kararı, 27 Eylül 2006.
[50] *Aynı kaynak.*
[51] *Aynı kaynak.*
[52] *Aynı kaynak.*
[53] Presidential Airways'in Mahkeme Celbinin iptaline yönelik öncelikli girişimi, 24 Şubat 2006.
[54] *Aynı kaynak.*
[55] *Aynı kaynak.*
[56] Yargıç Judge John Antoon, Blackwater dilekçesinin red kararı, 27 Eylül 2006.
[57] *Aynı kaynak.*
[58] *Aynı kaynak.*
[59] *Aynı kaynak.*
[60] *Aynı kaynak.*
[61] Jane Mayer, 'Outsourcing Torture,' *New Yorker*, 14 Şubat 2005.
[62] *Aynı kaynak.*
[63] 'United States Policy with Respect to the Involuntary Return of Persons

in Danger of Subjection to Torture,' Public Law 105-277.
[64] Jane Mayer, 'Outsourcing Torture,' *New Yorker*, 14 Şubat 2005.
[65] *Aynı kaynak.*
[66] Jim Landers, 'CIA Official Says War on Terrorism Will Be Won With Great Force,' *Dallas Morning News*, 19 Ekim 2001.
[67] William M. Leary, 'Supporting the 'Secret War': CIA Air Operations in Laos, 1955-1974,' CIA *Studies in Intelligence*, Kış 1999-2000.
[68] Stephen Grey, *Ghost Plane: the True Story of The CIA Torture Program*, St. Martin's New York, 1996, s. 108.
[69] Basın bildirisi, 'Blackwater USA Completes Acquisition of Aviation Worldwide Services,' PRWEB, 3 Mayıs 2003.
[70] *Aynı kaynak.*
[71] Ulusal Ulaşım Güvenliği Kurulu'nun uçak kaza raporunun yazar kopyası.
[72] *Aynı kaynak.*
[73] Basın bildirisi, 'Blackwater USA Completes Acquisition of Aviation Worldwide Services,' PRWEB, 3 Mart 2003.
[74] Jeffrey S. Hampton, 'Blackwater Aviation Unit to Relocate,' *Virginian-Pilot*, 29 Mart 2006.
[75] *Aynı kaynak.*
[76] *Aynı kaynak.*
[77] 'Hangar Plaque Honors C.I.A.'s Air Operative,' *New York Times*, 30 Aralık 1985.
[78] David E. Hendrix, 'CIA Got Burned on Airplane Deal, Suit Says Hemet City Councilman James Venable Ended Up with Some of the Planes,' *Press-Enterprise*, 11 Ocak 1996.
[79] Basın bildirisi, 12 Nisan 2006.
[80] Stephen Grey, *Ghost Plane: The True Story of the CIA Torture Program*, St. Martin's, New York, 1996, s. 142-143.
[81] *Aynı kaynak.*
[82] Aaron Sarver, 'Tracking the CIA Torture Flights,' *In These Times*, 27 Eylül 2006.
[83] Bütün uçuş kayıtları, flightaware.com, Ekim ve Kasım 2006.
[84] 'To Catch a Spy,' *Washington Post*, 26 Mart 2006.
[85] Ulusal Ulaşım Güvenliği Kurulu'nun uçak kaza raporunun yazar kopyası.
[86] Stephen Grey, *Ghost Plane*, s. 39.
[87] Ulusal Ulaşım Güvenliği Kurulu'nun uçak kaza raporunun yazar kopyası.
[88] *Aynı kaynak.*
[89] Barry Yeoman, 'Soldiers of Good Fortune,' *Mother Jones*, Mayıs/Haziran 2003.

[90] Söyleşiler, Temmuz, Ağustos 2006; Ken Silverstein, 'Revolving Door to Blackwater Causes Alarm at CIA,' *Harper's*, www.harpers.org/sb-revolving-door-blackwater-1158094722.html, 12 Eylül 2006; Robert Young Pelton, *Licensed to Kill*.

[91] Michael Hirsh, John Barry ve Daniel Klaidman, 'Interrogation: A Tortured Debate,' *Newsweek*, 21 Haziran 2006.

15
COFER BLACK: ELDİVENLER ÇIKIYOR

11 Eylül'den beri Büyükelçi J. Cofer Black gibi çok az insan, Başkan Bush'a ve gizli 'terörle savaş' planlarına erişme şansına sahip olmuştur. CIA'in eski mensubu 30 yaşındaki Black, uluslararası casusların karanlık dünyasında efsanevi figürlerden biridir ve 1990'larda Usame bin Ladin doğrudan onu hedef göstermiştir. Sudan'da meşhur uluslararası terörist Ilich Ramirez Sanchez'in, nam-ı diğer 'Çakal Carlos'un yakalanmasında oynadığı başrolle casus âleminde sivrilen Black'in meslek hayatı Afrika'da ve Ortadoğu'da geçmiştir. 11 Eylül saldırıları olduğundaysa, ABD'nin anında verdiği karşılığı tezgâhlamada kilit rolü - hem de büyük bir hevesle - kapmıştır.

13 Eylül 2001 günü, yani uçakların Dünya Ticaret Merkezi ile Pentagon'a çarpmasından iki gün sonra Black, Beyaz Saray'ın Durum Odası'ndaydı.[1] CIA'in eski profesyoneli, Başkan'a, 1974'te teşkilata katıldığı günden o tarihe dek hazırladığı ancak hayata geçirmekten alıkonulduğu kampanya fikriyle ilgili bilgi vermek için oradaydı.[2]

Gizli harekât eğitiminin ardından Afrika'ya gönderilen Black, CIA kariyerinin büyükçe kısmını burada geçirmişti. Rodezya Savaşı sırasında Zambiya'da, daha sonra Somali'de ve siyahî çoğunluğa karşı *apartheid* rejiminin acımasız savaşı sırasında da Güney Afrika'da görev yapmıştı.[3] Zaire'deki yıllarında ise Reagan yönetiminin Angola'daki anikomünist unsurları silahlandırmaya dönük gizli silah programında çalışacaktı.[4] Black CIA'de geçen 20 yıldan ve kısa süreli bir Londra döneminden sonra, bu defa diplomatik zırh altında Sudan'a, 1993'ten 1995'e kadar CIA İstasyon Şefliği yapacağı Hartum'daki ABD Büyükelçiliği'ne gitti.[5] Burada varlıklı bir Suudi, Usame bin Ladin'in, uluslararası

örgüt ağını büyütüp, CIA'in sonradan 'Sünni İslamcı Terörizmin Ford Vakfı'[6] diye adlandıracağı şeye dönüştürmesini izledi.

1990'ların büyük kısmında bin Ladin'in izini süren ajanları, onları bin Ladin ve ağı hakkında istihbarat toplamakla sınırlı kılan bir 'Harekât Yönergesi' altında çalıştılar; Clinton yönetiminden gizli eylem yapmaları için izin çıkmamıştı.[7] Black için bin Ladin, tehdit oluşturan ve ortadan kaldırılması gereken bir adamdı. Bununla birlikte yönetim, bin Ladin ve adamlarına karşı Black'in desteklediği ölümcül bir eyleme girişilmesine izin vermeye yanaşmıyordu. Black'in adamlarından bazıları, bu zengin Suudi'yi öldürmek için can atıyorlardı, ama bu istekleri kabul görmüyordu.

Sudan'da Black ile yakın bir çalışma içine girmiş olan CIA ajanı Billy Waugh'a göre, "Maalesef o zaman o ekipte öldürmek (resmi adıyla Öldürme Yetkisi) tabuydu. 1990'ların başında dindarlık taslayan hukuk müşavirine ve azizlerin dediklerine uymak zorunda kalıyorduk."[8] Waugh'un reddedilen fikirleri arasında, bin Ladin'i Hartum'da öldürmek ve suçu Tahran'a atmak için cesedini İran Büyükelçiliği önüne bırakma planı da vardı ve dediğine göre Cofer bu fikre 'bayılmıştı.'[9]

Ama Black ve CIA, bin Ladin'i izlerken kendileri de izlenmekteydi. 1994'te bin Ladin'in Hartum'daki kolu, basit bir büyükelçilik diplomatı zırhına bürünen Black'in aslında CIA'in adamı olduğunu saptamıştı.[10]

CIA'in gizli tarihi ve bin Ladin üzerine yazdığı son kitabı *Ghost Wars*'da (Hayaletler Savaşı) Steve Coll, bin Ladin'in adamlarının Black'in ABD Büyükelçiliği'ne gidiş-dönüş güzergâhlarını izlemeye başladığını yazıyordu:

> "Black ile saha sorumluları bu takibi haber aldılar ve kendilerini izleyenleri izlemeye başladılar. CIA istihbaratçıları, bin Ladin'in adamlarının ABD Büyükelçiliği yakınında bir 'öldürme bölgesi' oluşturmaya başladığı-

nı farketmişlerdi. Saldırının adam kaçırma mı, araba bombalama mı, yoksa saldırı tüfekleriyle kurulacak bir pusu mu olacağını söyleyemiyorlardı, ama bin Ladin'in grubunun Hartum'da bir caddede bir operasyon hazırlığı içinde olduklarını gözleyebilmişlerdi. Haftalar geçtikçe izleme ve karşı izleme giderek daha da yoğunlaştı. Bir seferinde kendilerini çok hızlı bir kovalamacanın içinde buluverdiler. Bir başka seferde de CIA istihbaratçıları kendilerini takip eden Araplara silah çekmişlerdi. Sonunda Black, ABD Büyükelçisi'ni Sudan hükümetine şikâyet etmeye gönderdi. Zaten saldırı planlayanlar da deşifre olduklarından geri çekildiler."[11]

Black, Hartum'dan ayrılırken geride, oraya geldiğinde bulduğundan daha güçlü bir bin Ladin bırakmıştı ve bu gerçek onda, gelecek yıllarda mesleki takıntı halini alacak şeyi körüklemeye yaradı.

Black, Sudan'daki en büyük zaferini, ünü bin Ladin'den çok öncelere rastlayan bir uluslararası kanun kaçağını yakalayarak elde etmişti. Billy Waugh, Aralık 1993'te Sudan'da 'o dönemde pek de büyük bir balık olmayan' Usame bin Ladin'i takip işinden çekilip de 'en büyük balığın' peşine nasıl düştüklerini anlatıyordu.[12] Waugh'un anlattığına göre Black, Hartum Büyükelçiliği'ndeki toplantıda yeni hedefini şöyle açıklamıştı:

"Black, 'bir milyon kişilik bu şehirde bulmak ve yakalamakla sorumlu olacağımız kişi, Ilich Ramirez Sanchez'den, yani her yerde Çakal Carlos diye bilinen dünyanın en meşhur teröristinden başkası değil,' diyordu.[13]

Toplantıdan sonra, Black beni kenara çekti ve 'Billy, işte o adam. Bu herifi yakalamak zorundasın,' dedi. O anda sesindeki bariz ciddiyetten anladım ki, ajan onu önceliklerinin başına almıştı. (...)

Bu dallamayı yakalayan adam olmak istiyordum."[14]

Carlos 70'ler ve 80'ler boyunca yapılan bir dizi siyasi suikast ve bombalama eylemiyle suçlanıyordu ve Cofer Black Sudan'da iken Carlos belki de dünyada aranan adamların en ünlüsüydü.

Koruması Hartum'da bir dükkân sahibine sarhoş haldeyken silah çektiği için hapse atılınca, Carlos yurtdışından kendisini belalardan koruyacak güvenilir bir koruma getirtmişti. İşte bu değişiklik, Cofer Black, Billy Waugh ve Çakal'ı yakalama timi için büyük bir fırsat oluyordu.[15] Hartum'a vardığında yeni korumanın kimliğini ve aracını tespit ettiler ve Toyota Cressida'yı Çakal'ın evine kadar izlediler. Çakal'ın evine bakan kiralık bir apartman dairesinden aylar süren titiz ve ayrıntılı gözetleme sürecinin sonunda, Ağustos 1994'te harekete geçildi.[16] Waugh o gün CIA istasyonuna gelirken Carlos'un akıbetini bilmediğini söylüyordu:

> "Cofer ve güzel istasyon müdürü bana hemen bir bardak şampanya verdiler. Cofer, 'Şerefe, seni tatlı it. Carlos artık Fransa'da hapiste,' diye bağırdı."[17]

Çakal'ın tutuklanması Cofer Black'in CIA çevrelerinde efsaneleşmesini sağlayacak ve meslek yaşamında her zaman övündüğü en üst noktalardan biri olacaktı.

Hartum'dan sonra, 1998'de kısa süre için CIA'in Latin Amerika Bölümü'nün Şef Yardımcılığını[18] yapmadan önce, Black, 1995'te CIA'in Yakındoğu ve Güney Asya Bölümü Görev Gücü Şefi olarak atandı; burada bin Ladin'in örgüt ağını izlemeye devam etti. 1999'da Black'e çok önemli bir terfi geldi: CIA'in Terörle Mücadele Merkezi'nin (CTC*) başkanlığına getirilmişti.[19]

Black resmen CTC'nin başına geçtiğinde, en önemli hedefi güçlü rakibi bin Ladin, artık herkesin, 1998'de ABD'nin Kenya ve Tanzanya büyükelçiliklerinin bombalanması ey-

* CIA Counter-Terrorism Center

lemlerini tezgâhlamak ve komuta etmekle suçladığı bildik bir isimdi. O bombalamalarda, aralarında 12 Amerikan yurttaşının da bulunduğu 200'den fazla kişi hayatını kaybetmişti.

Bin Ladin, Black ayrıldıktan hemen sonra Sudan'ı terk etmiş, iddialara göre yeniden Afganistan'a taşınmıştı. Vaktiyle sadece istihbarat çevreleri ile Arap ve Müslüman dünyasında bilinen bin Ladin'in adı, artık FBI'ın en çok aranan-lar listesindeydi.

Black'in 1999'da başlayan görevleri arasında, CTC'nin Alec İstasyonu diye bilinen ve aralarında, 'artan El Kaide tehdidi' konusundaki hastalıklı takıntısından ötürü 'Manson ailesi'* dedikleri özel bin Ladin birimini yönetmek de vardı.[20]

Black gizli operasyonların planlanması ve yönetilmesine büyük bir şevkle dalmıştı. Clinton dönemi Ulusal Güvenlik Konseyi terörle mücadele timinin başkanı Daniel Benjamin, *Vanity Fair*'e verdiği röportajda, onu şöyle anlatıyordu:

> "Aman Tanrım, sıkı adammış ve bu işi biliyor, dedirtecek derecede çarpıcı ve katı gerçekçi bir adamın ağzıyla nutuklar çekerdi.
>
> Dalga geçecek vakit yok. Ortam sertleşecek, insanlar evlerine ceset torbalarında dönecekler. Durum böyle. Bunu bilmelisiniz arkadaşlar, gibi şeyler söylerdi hep. Hep ceset torbalarından söz ederdi."[21]

Black'in resmen CTC'nin başına geçmesinden kısa bir süre sonra, Aralık 1999'un başlarında CIA, Beyaz Saray'a çok kritik bir itirafta bulundu. Araştırmacı yazar James Bamford, bu itirafı şöyle kaleme alacaktı:

---

* 1960'larda seri cinayetten suçlu bulunarak hapse mahkûm olan Charles Manson'un kurduğu gruba gönderme yapılıyor. Manson, 'Siyahlar ayaklanacak tüm beyazları öldürecek, sadece Manson ailesi kurtulacak,' diyordu.

"Alec İstasyonu, 4 yıla yayılan ve dökülen yüzlerce milyon dolara rağmen, bin Ladin'in giderek büyüyen Afganistan operasyonu içinden henüz tek bir kaynak devşirememişti.

Utanç verici de ne demek, bu bir skandaldı. (...) İstihbaratsız kalınmaması gereken tehlikeli bir zamandı. O birkaç gün içinde 11 Eylül tertipçileri operasyonlarını başlattı."[22]

Black, teknik olarak işin başındaki kişiyse de, o pozisyona henüz atanmıştı ve sonradan kendisi ve CTC içindeki arkadaşlarına bin Ladin'i ortadan kaldırmaları için yeterince destek verilmediğinden yakınacaktı. Nisan 2004'te, 11 Eylül Komisyonu'nda şöyle konuşuyordu:

"1999'da bu işe başladığımda, tam burada, sizin huzurunuzda bulunma ihtimalimin yüksek olduğunu düşünüyordum. Burada size söylemek zorunda olduğum esas mesele, bunda suçun bir kısmının da bende olduğudur. Elimden gelen her şeyi yaptığım halde adamlarımı epeyce hüsrana uğrattım. Bu işi yapacak yeter sayıda adamımız yoktu. Yeterli paramız da yoktu."[23]

Black, 'CTC'nin birkaç kilometrelik bir sahayı kapsayabilecek 3 piyade bölüğü kadar adamı olduğunu,' ama 'terörle mücadele merkezinin dünya çapında sorumlulukları bulunduğunu'[24] söylüyordu. Ona göre, 11 Eylül'den önce 'adam sayısı, para ve operasyonel esneklik', onlar adına yapılmış tercihlerdi; 'CIA adına yapılan ve terörle mücadele merkezi adına yapılan.'[25]

Aslında Black'in döneminde bütçe kesintileri yapılacaktı; Black 1999'da CTC'de, bin Ladin birimi de dahil nakit işletme bütçesinde yüzde 30'luk bir indirime tanık oldu.[26] Yine de kimi analistler, buradaki problemin asıl nedeninin kaynak eksikliği olmadığı görüşündeydiler. "Sorun daha ziyade Black ve arkadaşlarının El Kaide veya bin Ladin çevresine sızmak gibi daha can sıkıcı işler yerine gizli paramiliter operasyonlara çok fazla önem vermelerinden ileri geliyordu," diyorlardı.[27]

1999'da Black'in ofisi tarafından Beyaz Saray için hazırlanan brifing dosyalarında, 'UBL'nin* sızmaları olmadan' CIA'in sıkıntıya girdiği kabul ediliyordu. Black'in brifinginde, 'kaynak devşirme' ihtiyacı olduğu söyleniyor, ama 'terörist kaynakları bulmak güç' diye de ekleniyordu.[28]

Bu problemle ilgili yapılan (veya yapılmayan) her şey 11 Eylül'den sonra çok sayıdaki suçlamanın kaynağı olacaktı.

11 Eylül'den önceki 2 yıl boyunca Black'in El Kaide ile mücadele stratejisindeki esas, Afganistan'ın komşusu Özbekistan'ı Afganistan'a giriş için bir atlama tahtası olarak kullanmaktı.[29] Black gizlice başkent Taşkent'e geçmiş ve ABD tarafından, güya bin Ladin'i veya temsilcilerini 'gizli kaçırma operasyonları'[30] ile derdest edecek bir Özbek paramiliter gücün finansman ve eğitimiyle ilgili çalışmalara nezaret etmişti.

Özbekistan'ın diktatörü İslam Kerimov da ülkesinde İslami gruplara karşı savaş veriyordu ve demokrasi yanlısı aktivistleri tutuklamak dahil geniş yelpazeli baskıcı iç politikalarını meşrulaştırmak için İslami isyancıların tehditlerini kullanmayı da çok iyi beceriyordu.[31] CIA kapısını çaldığında Kerimov, bin Ladin'e karşı savaş kisvesi altında Washington'dan gelen gizli askeri yardımı meşrulaştıracağı için gayet memnundu. CIA, bazı operasyonlarında Özbekistan'ın hava üslerinden yararlanırken ve ülkede haberleşme ve telekulak donanımını kurarken, Black'in gizli ABD desteği sonucunda, acımasız lider Kerimov da CIA'den milyonlarca dolar alıyordu. Bu paraları da, yazar James Bamford'a göre, 'işkence odalarını açık tutmak için' kullanıyordu, "Komando eğitimi, Kerimov'un kadınların ve etnik azınlıkların gördüğü baskıyı sürdürmesine yarayacaktı,"[32] diyordu Bamford.

Kerimov, siyasi düşmanlarını haşlayarak öldürtmesiyle de bilinirdi; bu durum, ülkedeki İngiliz büyükelçisinin deyişine göre, hiç de 'münferit olay' değildi.[33]

* Bin Ladin Birimi.

Black, 'Penşir Aslanı' Ahmet Şah Mesut'a ve Mesut'un (bin Ladin ile El Kaide'yi düşman kabul eden) Kuzey İttifakı'na ABD'nin gizli desteğini artırmasında rol oynadı. Hiç yoksa 2000 yazında bir kez Tacikistan'da CTC direktörü olarak Mesut ile yüz yüze görüştü.[34]

Black ve birimlerinin El Kaide ile mücadelede Mesut'a fazlasıyla itimat etmesi, istihbarat camiasında bile tartışma yaratmıştı. Mesut'un unsurları Afganistan'ın zorlu coğrafyasında etnik bir azınlığı temsil ediyordu ve kuzeyde, bin Ladin'in ana faaliyet merkezlerinden uzakta üslenmişti. Daha başka kaygılar da vardı. "CIA'in bir bölümü Mesut'un grubunu finanse ederken, CIA'in Uyuşturu Trafiği ile Mücadele Merkezi, Mesut'un büyük bir tehlike oluşturduğu yolunda uyarı yapıyordu," diye konuşuyordu Bamford:

> "Uyuşturucu Merkezi, Mesut'un adamlarının, Avrupa'ya büyük miktarlarda afyon ve eroin kaçırmaya devam ettiği konusunda uyarıyorlardı. İngilizler de aynı sonuca varmıştı."[35]

Beyaz Saray'ın terörle mücadele uzmanı Richard Clarke da Mesut ile yapılan askeri işbirliğine karşı çıkıyor, Kuzey İttifakı'nı 'uyuşturucu simsarları' ve 'insan hakları istismarcıları'[36] olarak tanımlıyordu. Ama Black adamlarına, bu desteğin 'Üçüncü Dünya Savaşı için muharebe meydanı hazırlamak' adına verildiğini söylüyordu.[37]

Ne var ki Mesut'un ömrü bunu görmeye yetmeyecekti. 9 Eylül 2001'de gazeteci kılığındaki El Kaide casuslarının suikastına kurban gittiği iddia ediliyor.[38] O sıralarda Black, bin Ladin ve temsilcilerine atılacak Hellfire füzeleriyle donatılabilecek insansız bir Predator casus uçağının üretimini hızlandırsın diye Kara Kuvvetleri'ne baskı yapmakla meşguldü.[39]

Terörle mücadelenin kimi eski görevlilerine göre, Black CTC'nin başında olduğu dönem bin Ladin'i durdurma işinden daha çok El Kaide'yi kullanarak CIA'in gizli faaliyetler

merkezi Harekât Dairesi'nde (D.O.*) bürokrasiyi yoluna sokmakla ilgilenmişti. Black'in atanmasından önce 1995'ten 1999'a kadar bin Ladin birimine başkanlık eden eski CIA yetkilisi Michael Scheuer de, "Cofer Black geldi. O, Harekât Dairesi'nden bir ustaydı. Bu işin adamıydı," diyordu.[40] Eski terörle mücadele çarı Richard Clarke ise *Vanity Fair*'e şöyle konuşuyordu:

> "Yeterince paraları olmadığı bir parça doğru, ama ilginç olan, ellerindeki paradan da El Kaide'nin peşinden gitmeye metelik ayırmamış olmalarıdır. Para istemeye gelince 'El Kaide, El Kaide, El Kaide' deyip duruyorlardı, ama sonra parayı verdiğinizde El Kaide'ye gitmiyordu. D.O.'yu yeniden tesis etmeye çalışıyorlardı, bu durumda da paranın büyük bölümü D.O.'nun altyapısına gidiyordu. Ve bize , 'İşe El Kaide'nin peşine düşerek başlayamazsın, D.O.'yu baştan sona elden geçirmek gerek,' diyorlardı. (...) Ben de, 'evet ama CIA'in elinde mutlaka El Kaide'nin peşinden gitme işine aktarabileceğiniz bir para vardır,' diyordum, onlar da bana 'Hayır,' diyorlardı. Bu, bir şekilde, yapacağımız başka her şey bundan daha önemli demekti."[41]

Bob Woodward'un *State of Denial* adlı kitabının yayımlandığı Eylül 2006'da kamuoyunda 11 Eylül olayının önlenemeyişinde istihbarat camiasında, Clinton ve Bush yönetimlerinde kimin sorumlu olduğu kavgası da şiddetlenmişti. Kitapta Woodward, 10 Temmuz 2001'de, yani 11 Eylül saldırılarından 2 ay önce yapıldığı söylenen bir toplantıyı ayrıntılarıyla anlatıyordu. Dönemin CIA Başkanı George Tenet, o sırada CTC'nin başında bulunan Black ile CIA merkezinde buluşmuştu. Bu iki adam bin Ladin ve El Kaide üzerine, eldeki ABD istihbaratını değerlendirmişlerdi. Woodward'un kitabında yazdığına göre, Black, "El Kaide'nin yakında ABD'ye saldırma olasılığının arttığını gösterir dinlemeleri ve diğer çok gizli istihbaratı da içerir şekilde durumu ortaya koydu. Ama ortada çok sayıda zorlu ayrıntı

* Directorate of Operations

ve bağlantılar vardı. Hatta öylesine sıkıntı vericiydi ki Tenet ve Black vakit kaybetmeden birlikte Beyaz Saray'a gitmeleri gerektiğine karar verdiler."[42]

Öte yandan, Savunma Bakanı Donald H. Rumsfeld bütün Ulusal Güvenlik Ajansı dinlemeleri ve diğer istihbarat bilgilerinden kuşku duyduğu için, Tenet o sıralarda acil bir 'bin Ladin eylem planı' ortaya koymakta sıkıntı yaşıyordu. 'Tüm bunlar büyük bir aldatmaca olabilir mi,' diye sormuştu Rumsfeld. Belki de ABD'nin tepkilerini ve savunma gücünü ölçme amaçlı bir plandı."[43]

Tenet, Black ile istihbarat bilgilerini inceledikten sonra Beyaz Saray'a giderken, arabadan Ulusal Güvenlik Danışmanı Condoleezza Rice'ı aradı. Black ve Tenet o gün Rice ile buluştuklarında, Woodward'a göre, "Rice'a dertlerini anlatamayacaklarını düşünmüşlerdi. Rice nazikti, ama soğukluğunu da hemen hissetmişlerdi." Black ileride, "Bir tek kafasına tuttuğumuz silahın tetiğine basmadığımız kalmıştı,"[44] diyecekti.

6 Ağustos 2001'de Başkan Bush, kendisine "Bin Ladin ABD'ye Saldırmaya Kararlı" başlıklı bir brifingin verildiği Crawford Çiftliği'ndeydi. Brifingde iki kez, El Kaide casuslarının uçak kaçırabileceklerinden söz ediliyor, FBI istihbaratının 'uçak kaçırmalar veya son dönemde New York'ta federal binaların gizli takibe alınması da dahil başka tipte saldırı hazırlıklarına uygun şüphe çekici türden faaliyetlere' işaret ettiği vurgulanıyordu.[45] Bush'un çiftliğindeki o brifingden 9 gün sonra Black, Pentagon'da gizli bir terörle mücadele konferansında konuşacak, "Çok yakında saldırıya uğrayacağız. Pek çok Amerikalı ölecek, bu ABD'de de olabilir,"[46] diyecekti.

11 Eylül saldırılarının sorumlusu kim tartışması, Clinton ve Bush yönetimi yetkililerinin birbirine taş atmaktan vazgeçmemesi yüzünden yıllarca sürüp gidecekti, ama saldırılar olduğunda, artık bunun Cofer Black için hiçbir anlamı yoktu. Zira Black, gizli eylem düşlerini gerçeğe dönüştürmeye hazır ve istekli bir Başkomutan ile dümenin başına

geçivermişti. Black ABD'nin gizli eylemleri üzerindeki kısıtlama ve yasaklamalardan (yani, suikast yasağından) yılmıştı ve terörle savaş, oyunun kurallarını bir gecede değiştirivermişti. "Kişisel olarak, artık resmen başladığını hissediyordum. Sanki hurdalığa zincirle bağlı bir bekçi köpeği gibi birden fırlayıverecektim. Bir dakika bile duramazdım," diyordu.[47]

Black, Başkan Bush ile 11 Eylül saldırılarından sonraki ilk toplantısına bir Power Point sunumu hazırlayarak gitmişti. Afganistan'da güçleri konuşlandırma faslını anlatırken kâğıtları yere sermişti.[48] 13 Eylül'de Bush'a açık açık, adamlarının El Kaide harekâtçılarını öldürmek istediklerini söyledi. Şöyle yemin ediyordu:

"Onların işini bitirdiğimizde, gözbebeklerine sinekler üşüşecek."

Adı yönetim çevresinde 'gözbebeklere sinekler üşüştüren adam'a çıkmıştı.[49]

Bush, Black'in tarzını sevmişti; Black'in operasyonun kansız olmayacağını söylemesi üzerine, Başkan da, "Hadi gidelim. İşte savaş. Bu savaşı kazanmak için buradayız," diyordu.[50]

Başkan Bush o Eylül, Cofer Black ve CIA'ye, Afganistan'a özel harekât güçlerinin sokulmasına başlanması için yeşil ışık yaktı. CIA'in çekirdek timi Çenekıran, 27 Eylül 2001'de konuşlanmadan önce Black de kendi adamlarına kesin ve ürpertici emirler vermişti. Black, CIA gizli ajanı Gary Schroen'e şöyle diyordu:

"Beyler, hareket emirlerinizi vermek istiyorum ve bunları çok net ortaya koymak istiyorum. Bunu Başkan ile konuştuk ve benimle tamamen hemfikir. Bin Ladin ile haydutlarının yakalanması değil istediğim, onları ölü istiyorum. (...) Öldürülmeliler. Fotoğraflarda kafalarını sopaların ucunda görmek istiyorum. Bin Ladin'in kafa-

sının kuru buz dolu bir kutuyla postalanmasını istiyorum. Bin Ladin'in kafasını Başkan Bush'a gösterebilmeyi istiyorum. Ona bunu yapacağıma söz verdim."[51]

Schroen, 30 yıllık meslek hayatında ilk kez bir düşmanı yakalaması değil de öldürmesinin emredildiğini söylüyordu.[52] Black, ne demek istediğini net olarak anlatıp anlatamadığını sordu. "Gayet net, Cofer," dedi Schroen:

"Afganistan'da kuru buzu nereden bulabileceğimizi bilmiyorum ama sopaları kesinlikle orada yapabiliriz düşüncesindeyim."[53]

Black daha sonra bunun neden gerekli olduğunu şöyle açıklıyordu:

"Bir miktar DNA'ya ihtiyaç olacak. O yüzden bu iyi bir yol. Bir büyük bıçak alıp kellesini vurursunuz, alın size bir kova dolusu DNA. Böylece onu görebilirsin de test de edebilirsin. Bütün cesedi yük etmekten iyidir!"[54]

ABD Afganistan'ı işgal için planlar yaparken de, Rus yetkililerle görüşmek için Moskova'ya gittiğinde Colin Powell'ın yardımcısı Richard Armitage'a eşlik ettiği zaman da, Black'teki bu uzuv kesme saplantısı sürüyordu. Ruslar, deneyimlerine dayanarak ABD'nin mücahitler tarafından bozguna uğratılabileceği yönünde Black'i uyaracaklardı. Ama o derhal hırçınlaşacaktı:

"Onları öldüreceğiz. Kafalarını sopalara geçireceğiz. Analarını belleyeceğiz."[55]

İlginçtir ki, Black 11 Eylül'den hemen sonra düzenlediği gizli operasyonlarda, muvazzaf askeri unsurlardan ziyade doğrudan kendisine karşı sorumlu özel sözleşmelilere bel bağlamıştı. Black'in adamları bu ilk görev için bağlantılarını kullanarak Delta Gücü, SEAL ve diğer Özel Kuvvetler'den 60 kadar eski harekâtçıyı toplamıştı; bunlar 11 Eylül'den sonra Afganistan'a giden ilk Amerikalılar arasında çoğunluğu oluşturuyorlardı.[56]

2001'in sonlarında Black, meslek hayatı boyunca gelmek istediği yerdeydi artık. Bush yönetiminin terörle mücadele politikalarını biçimlendirip hayata geçirmede önemli bir rol oynuyordu. "11 Eylül öncesinde bu amaç için çalışanlar arasında, artık daha önce yollarına çıkan parlamenterler ve ihtiyatlı karar mercilerini aşabilecekleri ve daha önce almayı hak ettikleri iznin de verilebileceği duygusu hakim olmuştu," diyordu *Ghost Wars*'un yazarı Steve Coll.[57] Black'in CTC'sindeki adam sayısı süratle 300'den 1200'e çıktı.[58] Eski bir terörle mücadeleci, *Washington Post*'a şöyle konuşuyordu:

> "CTC terörle mücadelenin Camelot'uydu.* Diğerleriyle kaynaşmak zorunda değildik ve eğlenceliydi."[59]

Afganistan'dan, Pakistan'dan ve başka çatışma bölgelerinden insanlar kaçırılıp Küba'da Guantánamo Körfezi'ndeki esir kampına nakledildi; çoğu burada yıllarca suçsuz yere tutuldu; düşman savaşçılar olarak tanımlanıp hiçbir hukuk sistemine başvurma hakkı tanınmadı. Diğerleri ise Afganistan ile başka ülkelerdeki cehennem gibi esir kamplarında tutuldular. 2002'de Black, Kongre'ye verdiği ifadede terörle savaşta kullanılan yeni 'operasyonel esneklik'ten söz etti:

> "Bu gizlilik derecesi hayli yüksek bir alandır. Ama tüm bilmeniz gerekenin şu olduğunu söyleyebilirim: Bir 11 Eylül'den önce, bir de 11 Eylül'den sonra diye bir şey var. 11 Eylül'den sonra eldivenler çıkarılıp atıldı."[60]

Black daha sonra, 2004'te, El Kaide'nin lider kadrosundakilerin 'yüzde 70'ten fazlasının tutuklandığı, gözaltına alındığı veya öldürüldüğü, 3 bin 500'e yakın eylemci ve yandaşının gözaltına alındığı ve saf dışı edildiği'[61] gibi laflar ederek övünecekti.

Bu yeni 'operasyonel esneklik' kapsamında CIA 'olağanüstü bir esir teslimatı' yürüttü. Onları insan hakları sicillerinin korkunç hali ortada veya bu konuda şüpheli olan,

* Kral Arthur efsanesiyle ilişkilendirilen ünlü kale ve saray.

psikolojik veya fiziksel işkenceye maruz kaldıkları ülkelere naklediyorlardı.

Washington Post, Black'in CTC'sinin, 'saha sorumluları, paramiliterler, analistler ve psikologlardan oluşan 'Teslim Grubu'nu çokça kullandığını' bildiriyordu:

> "Onların işleri, bir şehrin merkezinden veya şehirden uzakta bir yerden ya da yerel yetkililerin beklediği bir havaalanının gözlerden ırak bir köşesinden nasıl adam kaçırılacağını hesap etmektir."[62]

Washington Post'tan Dana Priest, Teslimat Grubu'nun mensuplarının basit ama standart bir prosedür izlediklerini söylüyordu:

> "Maskeleri de dahil tepeden tırnağa siyahlara bürünmüş halde, yeni tutsaklarının gözlerini bağlayıp giysilerini imha ediyorlar, sonra da onlara bir şırıngayla baryum ve uyku ilacı veriyorlar. Bir günlük bir yol için gereken şekilde altlarına bez bağlayıp bir paraşütçü tulumu giydiriyorlar. Varacakları yer ya Ortadoğu ve Afganistan'ın da dahil olduğu Orta Asya'daki işbirlikçi ülkelerce işletilen bir gözaltı merkezi, ya da CIA'in kendi gizli hapishaneleridir; gizli belgelerde bunlardan çeşitli defalar, Doğu Avrupa'dakiler de dahil, 8 ülkede kullanılan 'kara tesisler' diye bahsediliyor."[63]

CIA ev sahibi ülkelere, mahkûmların yanıtlanmasını istediği soruları veriyordu. Tutsakların teslimi işinde bizzat görev almış, kimliği açıklanmayan bir Amerikalı görevli, *Washington Post*'a, şöyle diyordu:

> "Biz onların (küfür) canlarına okumayız. Canlarına okusunlar diye onları başka ülkelere yollarız."[64]

Tutsakların yakalanması ve transferini yöneten bir başka yetkili de gazeteye, "Birinin insan haklarını ara sıra çiğnemezseniz büyük olasılıkla işinizi yapmıyorsunuz demektir," diyor ve şöyle ekliyordu:

> "Bu konuda sıfır toleranslı olduğumuz izlenimi de vermek istemeyiz. CIA ile ilgili uzun zamandır yaşanan bütün problem de buydu."[65]

Black, terörle savaşta ABD'nin El Kaide'nin eğiticilerinden olduğu iddia edilen İbn al Shaykh al Libi'yi yakaladığı Kasım 2001'de başlatılan 'olağanüstü teslimat' uygulamasının ta başından beri asli rol oynadı.[66] New Yorklu FBI ajanı Jack Cloonan, Libi'ye, her ikisi de Libi'nin yönettiği iddia edilen Halden kampında eğitim almış Zacarias Moussaoui ile ayakkabı bombacısı diye anılan Richard Reid aleyhinde değerli bir tanık gözüyle bakıyordu. Cloonan, FBI ajanlarına, "Bunu tam burada, New York'taki büromda yapılmış gibi halledin,"[67] demişti. Şöyle anlatıyordu:

> "Onlarla bir güvenli hattan görüştüğümüzü hatırlıyorum. 'Kendinize bir iyilik yapın ve adama haklarını okuyun, modası geçmiş olabilir, ama bunu yapmazsak karşımıza çıkacaktır. Belki 10 yıl sonra olabilir, ama yapmazsanız hem sizin hem de büronun itibarını zedeleyecektir. Düşündüğümüzün doğruluğuna parlak bir örnek koyun ortaya,' dedim."[68]

Ne var ki Libi'den başka yöntemlerle daha fazla bilgi elde edilebileceği kanaatindeki CIA bu fikri hiç tutmadı. 11 Eylül sonrasındaki şüphelileri sorgularken daha fazla hoşgörü vaat eden CIA Afganistan istasyon şefi, o zaman terörle mücadele şefi olan Black'ten, teşkilat adına Libi'yi kontrol altına almak için gerekeni yapmasını istedi. Black de, FBI Direktörü Robert Mueller'in tüm itirazlarına karşın[69] Beyaz Saray'dan mahkûm teslimi için izin almış olan CIA Direktörü George Tenet'e başvurdu.

Bu sırada Beyaz Saray bu aşırı şiddet içeren politikalara yasal gerekçeler yaratmaları için hukuk danışmanlarını hummalı bir çalışmaya sokmuştu. Usulen, CIA'ye, 'organ yetmezliği veya ölümle sonuçlanmadıkça hafif işkence teknikleri nedeniyle' kovuşturulmayacakları iletildi.[70]

Black 11 Eylül'den hemen sonra Beyaz Saray'a naklen geçmişti ve eski çalışma arkadaşları da onun, 1600 Pennsylvania Bulvarı'ndaki toplantılardan dönüşünde 'heyecanlı olduğunu ve misyoner havasında konuştuğunu'[71] söylüyorlardı.

Bir yıl sonra Usame bin Ladin hâlâ serbestti ve video kayıtlarıyla mesajlar yayınlatıp ABD karşıtı direnişi övüyordu, bu sırada Cofer Black aniden CIA'den ayrıldı. Kimileri, 17 Nisan 2002'de *Washington Post*'un (Black olduğu iddia edilen) gizli bir kaynağa dayanarak verdiği bir haber üzerine Savunma Bakanı Donald Rumsfeld'in Black'i kovduğunu söylüyordu. Haberde, Afganistan'da Tora Bora'da yaralanmasının ardından Pentagon'un, bin Ladin'in kaçmasına nasıl göz yumduğu anlatılıyordu.[72] Gazete, yazının ilk paragrafında bu olayı yönetimin 'El Kaide'ye karşı savaşta en ciddi hatası,'[73] diye nitelemişti. Bundan bir ay sonra yine *Washington Post* yayınladığı bir haber ile Black'in pozisyon değiştirdiğin ilan ediyordu.

> "Dünkü diğer gelişmeler şöyle: CIA yetkilileri, son 3 yıldır teşkilatın Terörle Mücadele Merkezi'nin başkanlığını yapan Cofer Black'in bir başka pozisyona atandığını açıkladılar. Bu atama teşkilat içindeki olağan devir teslimin bir parçası olarak nitelendi."[74]

UPI haber ajansı daha sonra eski CIA yetkilileriyle röportajlar yaptı. Görüştükleri arasında bir ajan, "Black kovuldu. Kıçına tekmeyi yedi,"[75] diyor ve ekliyordu:

> "Black kovuldu, kovulmakla kalmadı, CIA merkezlerine girişi de yasaklandı."

CIA'in eski Irak uzmanı Judith Yaphe de, *UPI*'a, 'Kovulduysanız girişinizin yasaklanması standart bir prosedürdür,' diyecekti.

Etrafta Black'in, 'gözden düştüğü, CIA'in Tysons Corner'daki binasına girişi yasaklanırken eski, güvenilir arkadaşlarından, dolayısıyla tanıdık bir çevrede olmanın verdiği rahatlıktan da koparıldığı' belirtiliyordu.[76] Black, aslında, devletle bağını koparmış değildi ve yüksek mevkilerdeki dostluklarını da sürdürüyordu. Nitekim, 10 Ekim 2002'de Başkan Bush, Black'i terörle mücadelede kendine koordinatör olarak atadı, hem de Dışişleri Bakanlığı'nda özel elçi payesiyle.[77]

Bu yeni görevi üstlenişinden kısa bir süre sonra Black, Kahire'den uydu yoluyla bağlantı kuran Mısırlı bir grup muhabirin sorularını yanıtlayacaktı. Muhabirler onu yönetimin yeni 'terörle savaş' politikaları konusunda sıkıştırıyordu:

"Guantanamo'ya gittim ve çok çok memnun kaldığımı söylemeliyim. Yani nasıl desem, keşke siz ve ben de düşmanlarımız tarafından bu şekilde ağırlansak, ne büyük şans olurdu."[78]

Ama bir tartışmanın hedefi olması uzun sürmeyecekti.

2003 Ulusa Sesleniş konuşmasında Başkan Bush, şöyle ilan ediyordu:

"Bu gece FBI, CIA, İç Güvenlik ve Savunma bakanlıklarının başındakilere, tehditle ilgili enformasyonun tamamının bir araya getirilip tek bir merkezde analiz edileceği bir Terörist Tehdit Entegrasyon Merkezi oluşturmaları talimatını vereceğim. Devletimiz olabilecek en sağlam enformasyona sahip olmalıdır."[79]

İşte bu misyon uyarınca Black, yönetimin 'terörle savaş'ının nasıl gittiğine ilişkin bir çeşit karne işlevi görecek yıllık 'Küresel Terör Eğilimleri' raporunu koordine edecekti. Birkaç ay sonra, 30 Nisan 2003'te açıkladığı raporda Black, 2002 yılının '30 yılı aşkın bir zamandır kaydedilmiş en düşük seviyede teröre'[80] sahne olduğunu ileri sürüyordu.

O dönemde bu raporun çok az resmi incelemesi yapıldığı halde, Black bir yıl sonra bir rapor daha yayınlayıp hemen hemen aynı iddiayı tekrar ettiğinde durum böyle olmayacaktı.

29 Nisan 2004'te Irak'ta ABD karşıtı direnişin patlak verdiği günlerde, Black ve Dışişleri Bakan Yardımcısı Armitage, 'Küresel Terör Eğilimleri 2003'ü açıkladılar ve gayet yüzsüzce, raporun ABD'nin bu esnek tanımlı terörle savaşını kazanacağını gösterdiğini iddia ettiler.

"Bu sayfalarda savaşta üstün konumda olduğumuzu gösteren kesin deliller göreceksiniz," diyordu Armitage.

Söylediğine göre rapor, 'Tüm Amerikalılar onların emniyeti için neler yaptığımızı tam olarak bilsinler diye' hazırlanmıştı.[81]

Black de 2003 yılının 1969'dan beri en düşük sayıda uluslararası terörist saldırıya sahne olduğunu söylüyordu:

> "34 yılın en düşük sayısı. 2003'te 190 uluslararası terör eylemi vardı. Önceki yıl meydana gelen 198 saldırıdan hafif düşüş olmuş ve 2001'deki 346 saldırıya göre de yüzde 45'lik bir düşüş söz konusu."[82]

Beyaz Saray'ın gözünde rapor başarılı bir stratejinin açık delili idi. Ne de olsa, Kongre Araştırma Servisi, Dışişleri Bakanlığı'nın yıllık raporunu 'ABD hükümetinin terörist saldırıları değerlendiren en güvenilir açık belgesi'[83] olarak nitelemişti.

Sorun şu ki, bu bir düzmeceydi.

Kongre soruşturmacıları ve bağımsız uzmanlar çok geçmeden gerçeği ortaya çıkardılar. Raporun yayınlanmasından kısa bir süre sonra, Princeton ve Stanford'dan bağımsız uzmanlar Alan Krueger ile David Laitin, "Raporun altını çizdiği veriler tam olarak açıklanmamıştır ve manipülasyona açıktır, en az önemdeki terörist saldırılara aşırı ağırlık vermektedir," diyorlardı *Washington Post*'ta:

> "Yıllık raporlardaki tek kanıtlanabilir enformasyon, terörist saldırı sayısının 2001'den beri her yıl artış gösterdiğine, 2003'te de 20 yılı aşkın bir zamanda şimdiye dek kaydedilenin en üst seviyesine eriştiğine işaret etmesidir. (...) 2003'te terördeki sözde azalma, tamamen önemsiz olaylardaki azalmanın bir sonucudur."[84]

Black'in raporunda iddia ettiği gibi, terörist saldırı sayısında yüzde 4'lük düşüş olmamış, üstüne üstlük yüzde 5'lik bir *artış* olmuştu.[85] Bu arada, 'önemli' diye sınıflandırılan saldırılar da 1982'den beri en yüksek seviyeye ulaşmıştı.[86] Ayrıca rapora bakılırsa, 11 Kasım 2003'ten sonra saldırı çetelesi artık tutulmaz olmuştu; oysa asıl bu tarihten sonra büyük terör saldırıları gerçekleşmişti.[87]

ABD'li yetkililer konuşmalarında Irak ve Afganistan'daki direnişçilerden hep 'teröristler' diye bahsediyordu, oysa Black'in raporunda Irak'taki güçlere yönelik saldırılar terör değil muharebe olarak sınıflandırılmıştı. Black, onların, 'muharipleri, özellikle de görev başındaki Amerikalı ve koalisyon gücü askerlerini hedef aldıkları için ABD'nin çoktandır kullandığı uluslararası terörizm tanımına uymadıklarını'[88] söylüyordu.

California'dan Demokrat Temsilci Ellen Tauscher daha sonra, bunu, yönetimin 'savaşın gerçek maliyetini inkâr etmeyi sürdürmesinin ve Amerikan halkına karşı dürüst olmayı reddetmesinin'[89] bir delili olarak ilan edecekti.

17 Mayıs 2004'te Temsilciler Meclisi Hükümet Reform Komitesi'nin kıdemli bir üyesi olan California Demokrat Parti Temsilcisi Henry Waxman, Black'in doğrudan bağlı olduğu birinci amiri Dışişleri Bakanı Colin Powell'a gönderdiği mektupta, yerden yere vurduğu raporun tespitlerinin, 'yönetimin siyasi çıkarlarına hizmet eden bir veri manipülasyonuna' dayandığını söylüyor ve raporu kınıyordu:

> "Açıkçası, Dışişleri Bakanlığı raporunun, gerçekte önemli terörist faaliyetlerin 20 yılın en yüksek seviyesinde seyrettiği bir sırada terör saldırılarının azalmakta olduğunu iddia etmesi, esef vericidir."[90]

New York Times'dan Paul Krugman da köşesinde görüşlerini şöyle açıklıyordu:

> "Terörle ilgili 'aslı olmayan' güzel haberler aynı zamanda çok elverişli bir zamanda geldi! Beyaz Saray, istihbarat camiasından pek çoklarının Bush yönetiminin El Kaide ile korkunç bir mücadele yürüttüğü yolundaki görüşlerini sonunda kamuoyuna duyuran eski terörle mücadele şefi Richard Clarke'ın açıklamalarından sonra yaşadıkları sarsıntıdan hâlâ kurtulamamıştı. Bu esnada Bush, Orta Batı'da 'Terörle Savaşı Kazanmak' kampanyası için otobüs turundaydı."[91]

Haziran ayında Beyaz Saray, Bush'un 'terörle savaş'ının başlangıcından beri terör saldırılarında belirgin bir *artış* olduğunu teslim ederek, raporda büyük çaplı bir düzeltme yayınlamak zorunda kaldı. Düzeltilmiş raporda, 2003'teki terör saldırılarında 3 bin 646 kişinin yaralandığı belirtiliyordu ki, bu sayı Black'in ilk raporundakinin 2 katının da üzerindeydi; aslında 625 kişi öldürülmüşken, ilk raporda 307 gibi oldukça küçük bir sayı göze çarpıyordu.[92]

Krugman'ın da kaydettiği üzere, Black ve diğer yetkililer bu hataların tüm suçunu 'dikkatsizliğe, personel yetersizliğine, hantal ve bayağı eski bir veri tabanına' yüklüyorlardı:

> "Unutmayın ki, sözü edilen kuruluş, bu rapor hazırlanmadan bir yılı aşkın bir süre önce terörle mücadele çalışmalarının 'çarpıcı ölçüde çoğalması'ndan ötürü kurulması büyük bir gayretle teşvik edilen, devletin terör enformasyon araştırma merkezidir. Ama hâlâ kendi bilgisayarlarına veri giremiyor. Şu Halliburton devrinde, veri girme işinin özel yüklenici firmalara verilmesine ve onların da bu işi ellerine yüzlerine bulaştırmasına şaşmamalı."[93]

Bush'un 2004 başkanlık seçimlerindeki Demokrat rakibi John Kerry, bir sözcüsü aracılığıyla, Bush'u 'terörle savaş konusunda, gerçeklerle sorumsuzca ve aymazca oynamakla' suçluyor ve Beyaz Saray'ın 'terörizm konusundaki başarısını şişirmeye çalışırken yakayı ele verdiğini'[94] söylüyordu.

Rapor yüzünden Dışişleri Bakanlığı'nda giden kelleler konuşuluyordu, ama bunların arasında Black'inki yoktu. Black'in iddiasına göre bu, "Bağışlanabilir bir hataydı, kasıtlı bir sahtekârlık değildi."[95]

Bu tartışmaya rağmen, Dışişleri Bakanlığı'ndaki görevi Black'e, ABD terörle mücadele politikasının merkezinde kalma imkânını tanıyordu. Black doğrudan Colin Powell'ın emrinde çalışıyordu; onunla yönetim içinde ortak bir düş-

manları olduğu söyleniyordu: O düşman Donald Rumsfeld idi.

Pentagon 11 Eylül sonrasında, ordunun Özel Harekât unsurlarını, ABD Büyükelçisi veya CIA misyon şefinin onayı olmaksızın başka ülkelere sokmasını sağlamak üzere devlet politikasını değiştirmeye kalktığında, Black, Rumsfeld'in işini bozacak isim olmuştu.

Armitage *Washington Post*'a arkadaşlarıyla birlikte Pentagon'un (misyon şefinin otoritesini kırmaya yönelik) hamlelerini nasıl savuşturduklarını anlatırken, "Cofer'a, 'atlarınızdan inin atları öldürün ve savaşa yaya devam edin,' dedim ki elbette bu bir süvarinin yapacağı şey değildi... Olmayacağını biliyordum," diyordu.[96] (Ne ilginç ki Black, Armitage ve Powell; üçü de Kasım 2004'te Bush'un yeniden seçilmesini takiben birbiri ardından istifa ederken, Rumsfeld 2 yıl daha devam edecekti.)

Black'in bu yeni pozisyonundaki diğer görevleri arasında, 2004 yılında Yunanistan'da düzenlenecek Olimpiyat Oyunları'nın güvenliğini koordine etmek de vardı. Atina'ya gidip orada ABD Terörle Mücadele Destek (ATA*) programı kapsamında 1.300'den fazla Yunan güvenlik görevlisinin eğitim işine nezaret etti.[97] Eğitim alanların 200'den fazlası, sualtı patlayıcılarının etkisiz hale getirilmesi ve kitle imha silahlarıyla yapılabilecek saldırılara mukabele konusunda eğitildiler.[98] Blackwater'a 2003'te, uluslararası oyunlardan önce, değeri açıklanmayan 'özel güvenlik timlerini' yetiştirme işi verildi.[99] Şirket, anlaşmada bir anormallik olduğunu da, Black'in onları tutmasının gereksiz olduğunu da kabul etmedi.[100]

1 Nisan 2004'te, yani Blackwater'ın Felluce'de pusuya düşürüldüğü günün ertesinde Cofer Black, Temsilciler Meclisi Uluslararası İlişkiler Komitesi huzurunda 'El Kaide Tehdidi' konulu oturumda ifade veriyordu. Bu oturumda Blackwater ile ilgili ilk aleni değerlendirmesini de yapacaktı:

* U.S. Anti-Terrorism Assistance

"Size, hepimizin bunu görmekten ne kadar üzgün olduğumuzu anlatamam. Beni geçmişe götürüyor; bunları daha önce de görmüştüm.

Bu olay fazlasıyla Saddam Hüseyin yanlısı ve aşiretçi olan Felluce bölgesinde meydana geldi ki orada bizi düşman olarak görüyorlar ve doğal olarak da biz onlara aksini ispat edinceye kadar da bir dış güç karşısında aşağılanmışlık ve yenilmişlik hissiyle öfkelerini dışa vuracaklar, diye düşünüyorum. Bu gayet normal.[101]

Bunu yapan insanlar, nasıl desem, öyle büyük bir serüvene çıkmış 3 adam değillerdi, anlıyorsunuz ya. Yani, bunlar eğitim almış, kazanılmış hakları olan kişilerdir."

Felluce'de, "El Kaide ile bu tür bir İslami terör arasında belgelenmiş bir bağlantıya tanık oldunuz mu," sorusuna Black, "Bizim tarafımızdan bakılınca sanırım öyle, yani, bağlantılı, yakın," diyor ve ekliyordu:

"O kalabalık ile El Kaide arasında, bildiğimiz kadarıyla, özellikle doğrudan bir bağ yok. Ama sadece düşmanımın düşmanı dostumdur mantığıyla hareket ediyorlar."[102]

Ertesi ay Black, Blackwater'ın Dünya SWAT yarışmasının açılış yemeğinde konuşacaktı. Konuşmayı duyuran bir e-postada Blackwater Başkanı Gary Jackson, şöyle yazıyordu:

"Perşembe günü Waterside'da verilecek akşam yemeğinde müthiş bir konuk konuşmacı, Büyükelçi Cofer Black olacak. Büyükelçi Black'in sorumlulukları arasında, ABD Hükümeti'nin, Dışişleri Bakanlığı Terörle Mücadele Eğitim Destek programının politika ve planlanması da dahil, yabancı devletlerle terörle mücadelede işbirliğini geliştirme çabalarını koordine etmek de yer almaktadır."[103]

Eylül 2004'te, ABD başkanlık seçimlerinden 2 ay önce, Black, Pakistan televizyonunda ABD'nin bin Ladin'i yaka-

lamak üzere olduğu iddiasıyla ortaya çıkınca manşetleri kaplamıştı:

"Şayet bir saati varsa ona bakmalı, zira zaman geçiyor. Yakalanacak."[104]

Bu cüretkâr açıklamalar tartışmalara yol açtı ve üst düzey Beyaz Saray ve Pakistanlı yetkililer hızla medyada savunmaya geçtiler.

Kasım 2004'te Black, Dışişleri Bakanlığı'ndaki görevinden, kendi ifadesiyle yeni iş olanakları keşfedebilmek için istifa etti. Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Adam Ereli, şöyle diyordu:

"Yönetim değişmeden gitmenin iyi bir zamanlama olacağını düşündü. Özel sektörden bir sürü iş teklifi almıştı ve bunları düşünmek için bir süre bekleyecek."[105]

11 Eylül'den sonra kısa bir süre için, Cofer Black kimi yetkililerin bütün kariyerleri boyunca ağızlarının sulandığı eşi benzeri görülmemiş bir örtülü savaşın yürütülmesinde rol almıştı. Ama Black'in büyük bir gayretle kurmaya çalıştığı bu karanlık sistemi, insan hakları grupları ve hukukçular parçalamaya kalkınca, o dönem artık tarih oluyordu.

2005'te Cofer Black, George Tenet ve bir başka CIA yetkilisi ile birlikte, teşkilatın başmüfettişi tarafından 11 Eylül saldırılarındaki istihbarat başarısızlığının sorumluları olarak cezalandırılma tehdidiyle karşı karşıya kaldı.[106] Fakat Bush Yönetimi, Tenet'in, kritik enformasyonu ifşa etmek suretiyle Beyaz Saray'a misilleme yapacağı ve yönetimi sıkıntıya sokacağı endişesiyle Başmüfettiş'in raporunu sümen altı etti ve böylelikle Black'i de kurtarmış oldu.[107]

Kongre'deki Demokratlar daha sonra Black'in gizli programını, yönetimin bin Ladin'i avlama işini 'dışarıya ihale etmesine' delil olarak kullanacaktı. Bir hükümet yetkilisi olarak yaptığı iş sona ermiş olsa da, Black, insan hakları denetiminin daha ziyade isteğe bağlı olarak yapıldığı bir alanda, çarpıcı oranda büyüyen özel asker, istihbarat ve güvenlik müteahhitleri dünyasında, bir altın fırsat yakaladı.

4 Şubat 2005'te Blackwater USA, Black'i şirketin başkan yardımcısı olarak işe aldığını resmen ilan etti. Erik Prince, şöyle diyordu:

> "Büyükelçi Black kendisiyle birlikte, dünyanın her yerinde terörle mücadelede sahip olduğu 30 yıllık deneyimini özgürlük, demokrasi ve Amerika Birleşik Devletleri'ne mutlak bağlılığını da getirmiştir. Kendisini büyük takımımızda görmekten şeref duyuyoruz."[108]

Blackwater için Cofer Black'i işe almak çok yüksek bir puandı. Pazarlama açısındansa, rekabet edilmesi neredeyse imkânsız olacaktı. Şirket, hiç vakit kaybetmeden onu başlı başına bir marka olarak kullanmaya yöneldi. Ağustos 2005'te Black kendi 'danışmanlık' birimini, yönetici koruma ve güvenlikte uzmanlaşacak Black Group'u oluşturdu. Black kendi internet sitesinde şu görüşlere yer veriyordu:

> "11 Eylül saldırıları ABD'nin ekonomisine zarar vermek için düzenlendi. Teröristler olabilecek en büyük zararı verebilmek için bir ülkenin can damarı neredeyse orayı hedef alacaklardır. Bu da ekonomidir. Bu nedenledir ki, Fortune 500 şirketleri özellikle cazip hedeflerdir. Bir sonraki terörist hamleyi (tedarik zincirlerinin koparılması, önemli mal varlıklarına veya müşterilere koordineli saldırılar veya en üst düzey yöneticilere suikastlar düzenlenmesi gibi) önceden kestirip gerekli önlemini almayı ve savuşturmayı amaç edindik. Şirketler en değerli hedeflerdir. Onların emniyetini sağlamak bizim işimiz.[109]
>
> Black Group olarak, Birleşik Devletler Hükümeti'nin Yürütme Organı'ndan getirilen lider kadrosuyla her türlü güvenlik sorununu hafifletecek tatbiki deneyime ve ilişkiler ağına sahibiz. Can ve mal güvenliğinizi garantiye alın."[110]

Black Group'un internet sitesine girdiğinizde, ekranda çeşitli potansiyel tehditlerin görüntüleri görünüp kayboluyor: Washington D.C.'deki Mall'da toplanan bir kalabalık,

bir elektrik santrali, bir yeraltı garajında bir arabanın altını kontrol etmek için bir aygıt kullanan takım elbiseli bir adam, bir Wall Street levhası.

İletişim sayfasında ise diğer önemli isimler arasında, teşkilatta Black ile birlikte çalışan meslekten CIA istihbaratçısı Francis McLennand da var.[111] Şirketle irtibat için verilen numaraysa, Black'in vaktiyle başında bulunduğu CIA Terörle Mücadele Merkezi yakınında, Erik Prince'in McLean Virginia'daki 'Prince Group'un telefon numarasıyla aynı.

11 Eylül sonrasında, ABD'nin gizli operasyonlarının bu denli içinde, Cofer Black dışında pek az Amerikalı vardı. Çok geçmeden de, imaj tazeleme kampanyası başlatan paralı asker camiasında, bir çeşit mafya babası gibi hareket etmeye başlayacaktı. Potansiyel Blackwater müşterileri artık, 'Birleşik Devletler Hükümeti'nin üst düzeylerinden gelen bir lider takımı' sayesinde (ki bu başka pek az özel şirkete nasip olabilirdi)[112] CIA ve diğer istihbarat dünyasının kaynaklarına doğrudan erişim olanağı elde edeceklerini varsayabilirlerdi. Black en önemli isimler arasındaydı; Çakal Carlos'u yakalayan ve Taliban'ı dize getirmiş adamdı o.

Kısa sürede, Darfur (Sudan) gibi yerlere veya içerideki ABD İç Güvenlik operasyonlarına anında intikal edebilecek özelleştirilmiş bir barış gücü olarak Blackwater'ın teşvik edilmesinde öncü rol üstlenecekti. Eski nüfuzlu devlet yetkilileri arasından Blackwater'a katılacak başkalarının da çıkması çok sürmeyecekti.

Bu arada şirket, 2005'in sonlarındaki Katrina fırtınasından hemen sonra gözlerini kârlı afet sonrası güvenlik anlaşmalarına çevirdi. Ancak Black yeni işler için tam kollarını sıvadığı sırada, Irak'ta Blackwater tarihinin en ölümcül günleri yaşanıyor, ölen Blackwater askerlerinin sayısı gün be gün artıyordu.

[1] Bob Woodward, *Bush at War*, s. 50-52.
[2] Cofer Black konusundaki biyografik bilgilerin büyük bölümü Steve Coll'un, *Ghost Wars: The Secret History of the CIA, Afghanistan, Bin Laden, from the Soviet Invasion to Eylül 10, 2001*, başlıklı kitabından alınmıştır. Penguin, New York, 2004.
[3] Steve Coll, *Ghost Wars*, s. 267.
[4] *Aynı kaynak.*
[5] *Aynı kaynak.*
[6] *Aynı kaynak.*
[7] *Aynı kaynak.*
[8] Billy Waugh ve Tim Keown, *Hunting the Jackal: A Special Forces and CIA Ground Soldier's Fifty-Year Career Hunting America's Enemies*, William Morrow, New York, 2004, s. 143.
[9] Robert Young Pelton, *Licensed to Kill*, s. 28.
[10] Steve Coll, *Ghost Wars*, s. 271.
[11] *Aynı kaynak.*
[12] Billy Waugh ve Tim Keown, *Hunting the Jackal*, s. 151.
[13] *Aynı kaynak.*
[14] *Aynı kaynak.*
[15] *Aynı kaynak.*
[16] *Aynı kaynak.*
[17] *Aynı kaynak.*
[18] J. Cofer Black resmi biyografisi, Dışişleri Bakanlığı.
[19] *Aynı kaynak.*
[20] Steve Coll, *Ghost Wars*, s. 454.
[21] Ned Zeman, David Wise, David Rose ve Bryan Burrough, 'The Path to 9/11: Lost Warnings and Fatal Errors,' *Vanity Fair*, Kasım 2004.
[22] James Bamford, *A Pretext for War: 9/11, Iraq, and the Abuse of America's Intelligence Agencies*, Doubleday, New York, 2004, s. 221.
[23] J. Cofer Black'ın 9/11 Komisyonu karşısındaki ifadesi, 13 Nisan 2004.
[24] J. Cofer Black'ın Temsilciler Meclisi/Senato Ortak İstihbarat Komisyonu oturumunda 11 Eylül konusunda verdiği ifadeden, 26 Eylül 2002.
[25] *Aynı kaynak.*
[26] Steve Coll, *Ghost Wars*, s. 455.
[27] James Bamford, *A Pretext for War*, s. 219; Ned Zeman, David Wise, David Rose ve Bryan Burrough, 'The Path to 9/11: Lost Warnings and Fatal Errors,' *Vanity Fair*, Kasım 2004.
[28] Steve Coll, *Ghost Wars*, s. 492.
[29] *Aynı kaynak.*
[30] *Aynı kaynak.*

[31] *Aynı kaynak.*
[32] James Bamford, *A Pretext for War*, s. 219.
[33] Nick Paton Walsh, 'The Envoy Who Said Too Much: One Minute He Was Our Man in Tashkent, the Next He Was a Major Embarrassment for the Foreign Office,' *Guardian*, 15 Temmuz 2004.
[34] Steve Coll, *Ghost Wars*, s. 502.
[35] James Bamford, *A Pretext for War*, s. 220.
[36] Steve Coll, *Ghost Wars*, s. 516.
[37] *Aynı kaynak.*
[38] Jon Lee Anderson, 'A Lion's Death: The Assassination of the Taliban's Most Important Afghan opponent,' *New Yorker*, 1 Ekim 2001.
[39] Steve Coll, *Ghost Wars*, s. 543
[40] Ned Zeman, David Wise, David Rose ve Bryan Burrough, 'The Path to 9/11: Lost Warnings and Fatal Errors,' *Vanity Fair*, Kasım 2004.
[41] *Aynı kaynak.*
[42] 'Two Months Before 9/11, an Urgent Warning to Rice,' *Washington Post*, 1 Ekim 2006.
[43] *Aynı kaynak.*
[44] *Aynı kaynak.*
[45] Sınıflandırılmamış notlardan yazarın kopyası, 'Bin Ladin Determined to Strike in US,' 6 Ağustos 2001.
[46] J. Cofer Black'ın Temsilciler Meclisi/Senato Ortak İstihbarat Komisyonu oturumunda 11 Eylül konusunda verdiği ifadeden, 26 Eylül 2002.
[47] Gordon Corera, 'How Terror Attacks Changed the CIA,' BBC News Online, 12 Mart 2006.
[48] Bob Woodward, *Bush at War*, Simon & Schuster, New York, 2002, s. 52.
[49] *Aynı kaynak.*
[50] *Aynı kaynak.*
[51] Gary Schroen, *First In: An Insider's Account of How the CIA Spearheaded the War on Terror in Afghanistan*, Ballantine, New York, 2005, s. 38.
[52] *Aynı kaynak.*
[53] *Aynı kaynak.*
[54] Jane Mayer, 'The Search for Osama,' *New Yorker*, 4 Ağustos 2003.
[55] Bob Woodward, *Bush at War*, s. 103.
[56] Robert Young Pelton, *Licensed to Kill*, s. 30–32.
[57] Transkript, Steve Coll ile söyleşi, PBS Frontline, www.pbs.org/wgbh/pages/frontline/darkside/Söyleşiler/coll.html, 20 Haziran 2006.
[58] Dana Priest, 'Wrongful Imprisonment: Anatomy of a CIA Mistake German Citizen Released After Months in Rendition,' *Washington Post*, 4 Aralık 2005.
[59] *Aynı kaynak.*

[60] Dana Priest ve Barton Gellman, 'U.S. Decries Abuse but Defends Interrogations; 'Stress and Duress' Tactics Used on Terrorism Suspects Held in Secret Overseas Facilities,' *Washington Post*, 26 Aralık 2002.
[61] Transkript, *Wolf Blitzer Reports*, CNN, 30 Nisan 2004.
[62] Dana Priest, 'Wrongful Imprisonment: Anatomy of a CIA Mistake German Citizen Released After Months in 'Rendition,'' *Washington Post*, 4 Aralık 2005.
[63] *Aynı kaynak.*
[64] Dana Priest ve Barton Gellman, 'U.S. Decries Abuse but Defends Interrogations; 'Stress and Duress' Tactics Used on Terrorism Suspects Held in Secret Overseas Facilities,' *Washington Post*, 26 Aralık 2002.
[65] *Aynı kaynak.*
[66] 66. Michael Hirsh, John Barry ve Daniel Klaidman, 'A Tortured Debate,' *Newsweek*, 21 Haziran 2004.
[67] Jane Mayer, 'Outsourcing Torture,' *New Yorker*, 14 Şubat 2005.
[68] *Aynı kaynak.*
[69] Jane Mayer, 'Outsourcing Torture,' *New Yorker*, 14 Şubat 2005.
[70] Evan Thomas ve Michael Hirsh, 'Torture and Terror: Interrogators Have Pondered the Uses of Torture for Centuries and in the Wake of 9/11 the US Has Embraced So-called Torture Lite,' *Newsweek*, 22 Kasım 2005.
[71] Dana Priest, 'Wrongful Imprisonment: Anatomy of a CIA Mistake German Citizen Released After Months in Rendition,' *Washington Post*, 4 Aralık 2005.
[72] Richard Sale, 'Embarrassed Rumsfeld Fired CIA Official,' United Press International, 28 Temmuz 2004.
[73] Barton Gellman ve Thomas E. Ricks, 'U.S. Concludes Bin Laden Escaped at Tora Bora Fight; Failure to Send Troops in Pursuit Termed Major Error,' *Washington Post*, 17 Nisan 2002.
[74] Bob Woodward ve Dan Eggen, 'Aug. Memo Focused on Attacks in U.S. Lack of Fresh Information Frustrated Bush,' *Washington Post*, 19 Mayıs 2002.
[75] Richard Sale, 'Embarrassed Rumsfeld Fired CIA Official,' United Press International, 28 Temmuz 2004.
[76] *Aynı kaynak.*
[77] Beyaz Saray basın açıklaması, 10 Ekim 2002.
[78] Transkript, 'Counterterrorism Chief Says Terrorist Attacks Fell Sharply in 2002,' U.S. State Department, 14 Mayıs 2002.
[79] Transkript, 2003 Ulusa Sesleniş Konuşması, 28 Ocak 2003.
[80] Kathleen T. Rhem, 'State Department: Terrorist Attacks Down 44 Percent in 2002,' American Forces Press Service, 30 Nisan 2003.
[81] Transkript, 'Release of the 2003 'Patterns of Global Terrorism' Annual

Report,' Dışişleri Bakanlığı, 29 Nisan 2004.
[82] Transkript, 'Rollout of 'Patterns of Global Terrorism 2003' Annual Report,' Dışişleri Bakanlığı, 29 Nisan 2004.
[83] Alan B. Krueger ve David Laitin, 'Faulty Terror Report Card,' *Washington Post*, 17 Mayıs 2004.
[84] *Aynı kaynak.*
[85] 'Verbatim,' *Time* (Asia), 5 Temmuz 2004.
[86] Cam Simpson (*Chicago Tribune*), 'Corrected Report Shows 2003 Terror Attacks the Highest in 2 Decades,' *Knight Ridder/Tribune Business News*, 23 Haziran 2004.
[87] Alan B. Krueger ve David Laitin, 'Faulty Terror Report Card,' *Washington Post*, 17 Mayıs 2004.
[88] Transkript, 'Ambassador J. Cofer Black, Coordinator, Office of the Coordinator for Counterterrorism Foreign Press Center Briefing,' Dışişleri Bakanlığı, 29 Nisan 2004.
[89] Barry Schweid, 'Revised State Department Report Shows Rise in Terror Incidents Worldwide,' *Associated Press*, 23 Haziran 2004.
[90] Mektubun yazardaki kopyası.
[91] Paul Krugman, 'White House Claims on Terrorism Don't Add Up,' *International Herald Tribune*, 26 Haziran 2004.
[92] Salamander Davoudi, 'US Re-Releases Flawed Global Terror Report,' *Financial Times*, 23 Haziran 2004.
[93] Paul Krugman, 'White House Claims on Terrorism Don't Add Up,' *International Herald Tribune*, 26 Haziran 2004.
[94] Barry Schweid, 'Revised State Department Report Shows Rise in Terror Incidents Worldwide,' *Associated Press*, 23 Haziran 2004.
[95] *Aynı kaynak.*
[96] Ann Scott Tyson ve Dana Priest, 'Pentagon Seeking Leeway Overseas; Operations Could Bypass Envoys,' *Washington Post*, 24 Şubat 2005.
[97] 'US Supplies Three Patrol Ships to Boost Olympic Security,' Agence France-Presse, 26 Haziran 2004.
[98] *Aynı kaynak.*
[99] BlackwaterUSA.com, 30 Kasım 2006.
[100] 'Blackwater's Top Brass,' *Virginian-Pilot*, 24 Temmuz 2006.
[101] Transkript, 'Hearing of the International Terrorism, Nonproliferation and Human Rights Subcommittee of the House International Relations Committee,' 1 Nisan 2004.
[102] *Aynı kaynak.*
[103] *Blackwater Tactical Weekly*, 17 Mayıs 2004.
[104] Paul Wiseman, 'The Hunt for Bin Laden: Dragnet Snares Many of His Men, But Terrorist Kingpin Still at Large,' *USA Today*, 10 Eylül 2004.
[105] 'US State Department Counter-Terrorism Chief Resigns,' *AFX News*, 7

Kasım 2004.

[106] Douglas Jehl, 'Officials Won't Be Disciplined for Actions Before Sept. 11,' *New York Times*, 6 Ekim 2005.

[107] John B. Roberts II, 'Chinese Mole Hunt at CIA; Agency Keeps Human-Intelligence Apparatus, Barely,' *Washington Times*, 14 Ekim 2005.

[108] Blackwater USA Basın Açıklaması, 'Ambassador Cofer Black Becomes Vice-Chairman at Blackwater USA,' 4 Şubat 2005.

[109] Black Group web sitesi, www.blackgroupllc.com/services.html, 30 Kasım 2006.

[110] Black Group web sitesi, www.blackgroundllc.com/about.html, 30 Kasım 2006.

[111] Black Group web sitesi, www.blackgroupllc.com/contact.html, 30 Kasım 2006.

[112] Black Group web sitesi, www.blackgroupllc.com/, 30 Kasım 2006.

16
ÖLÜM MANGALARI, PARALI ASKERLER VE 'SALVADOR SEÇENEĞİ'

Paul Bremer 28 Haziran 2004'te Irak'tan sıvıştığında, arkasında Beyaz Saray'ın 'özgür ve egemen Irak' dediği şiddet dolu, karmakarışık bir sorun yumağı bıraktı.[1] Bremer'in ayrılış şekli ülkenin ne kadar karışık olduğunun kanıtıydı; basının önünde bir uçakla gidiş sahnesi sergilemiş, ama sonra Bağdat'tan, "Beni buradan çıkarın. (...) Tercihen tek parça olarak,"[2] dediği bir başka uçakla uçmuştu.

Başkan Bush'un 'Irak halkının ülkelerini geri almaları'[3] diye tanımladığı bu 'egemenlik', gerçekte ABD yetkililerinin, giderek kötüleşen Amerikan yapımı felaketten Bağdat'taki kukla yönetimi sorumlu tutmak için kuracakları sahneye giden bir yoldu.

Bremer'in uçağı Irak'tan gizlice çıktığında, hem artık resmi dokunulmazlıkları da olan paralı asker akışında, hem de ülkedeki ABD karşıtı saldırılarda artış yaşanıyordu. Bu sırada, milisleri silahlandıran Iraklı hizip sayısı da artmaya ve iç savaş lafları ABD işgaline karşı birleşik bir direniş bahsi içinde boğulmaya başlamıştı. Bremer'in halefi işte tam bu gelişmelerin ortasında Bağdat'a gelecekti.

Büyükelçi John Negroponte, Vietnam Savaşı sırasında Henry Kissinger'in emrinde çalışırken edindiği deneyimlerle,[4] hem ölüm mangası tarzı operasyonlara hem de pervasızca kan dökülmesine hiç yabancı değildi. Negroponte, 1981'den itibaren Reagan yönetiminin Orta Amerika'daki ölüm mangalarını körükleyen kilit adamı olmuştu.[5] Honduras büyükelçisiyken, dönemin Latin Amerika'daki ikinci büyük büyükelçiliğine ve CIA'in dünyadaki en büyük istasyonuna başkanlık ediyordu.[6] Buradan Washington'ın

Nikaragua'daki kontra-ölüm mangalarına ve Honduras cuntasına verdiği gizli desteği koordine ediyor, vahşet saçan 316. Tabur'un işlediği suçları örtbas ediyordu.[7] Negroponte'nin büyükelçiliği döneminde, Honduras'ta emrinde çalışan ABD'li yetkililer, Dışişleri Bakanlığı'nın ülkeyle ilgili insan hakları raporlarının, Honduras'ın gerçeklerini yansıtmaktan ziyade Norveç'in gerçeklerini yansıtır biçimde kaleme alındığını söylüyorlardı.[8]

Honduras'taki selefi Büyükelçi Jack R. Binns, *New York Times*'a, Negroponte'nin, meşhur Honduraslı askeri birliklerin yaptığı adam kaçırma, öldürme ve işkence fiillerinin Washington'a bildirilmesini engellediğini anlatıyordu. Binns, "Negroponte'nin bu suiistimallere suç ortaklığı ettiğini, rapor edilmesini engellemeye çalıştığını ve bu faaliyetler konusunda Kongre'ye dürüst davranmadığını düşünüyorum," diyordu.[9]

Wall Street Journal, Bremer'in yerine atanan büyükelçiyi şöyle anlatıyordu:

> "Negroponte'nin muazzam meblağlardaki ABD yardımının da sayesinde, Honduras'ta sahip olduğu nüfuz öylesine büyüktü ki, ülkenin devlet başkanını bile geride bıraktığı ve tek gerçek rakibinin Honduras'ın askeri şefi olduğu söyleniyordu."[10]

Gazete, Negroponte'nin Irak'a atanmasından kısa bir süre sonra yayınladığı bir makalede de, "1980'lerin başlarında Honduras'ta öyle etkiliydi ki, koloni devirlerinde güçlü yöneticilere verilen bir unvanla, 'Genel Vali' olarak tanınıyordu. Şimdi de Başkan Bush onu, bu rolünü Irak'ta oynaması için seçti," diye yazacaktı.[11]

Hal böyleyken, Negroponte'nin Irak'a büyükelçi olarak atanmasından kısa bir süre sonra, Nisan 2004'te, Honduras hükümetinin 'gönüllüler koalisyonu'ndan 370 askerini çekeceğini açıklamasında bir tuhaflık olduğu söylenemezdi.[12]

Negroponte'nin korkunç insan hakları suiistimallerine ve katliam politikasına müdahil olduğu belgelerle sabit ol-

duğu halde, Irak'a büyükelçi olarak atanmasına rahatlıkla olur verildi. 6 Mayıs 2004'te, Senato'da 3'e karşı 95 oyla ataması onaylandı. 1980'lerde Kongre üyesi olarak Negroponte'nin Orta Amerika'daki faaliyetleri hakkında soruşturma yürüten Senatör Tom Harkin, "Negroponte'nin atanmasını durdurmak için keşke daha fazla şey yapabilseydim," diyecekti:

> "Bu kişinin (Orta Amerika'da, kendi gözetimi altında yüzlerce insanın kaybolduğu bu yerde yaptıklarından sonra) buralara gelişine hayret ediyorum. Raporları tahrif edenleri görmezden gelmişti. Bu adam şimdi Irak'a büyükelçi mi olacak?"[13]

Haziran ayında Bağdat'a indiğinde ve sonrasında 2 bin 500 güvenlik personeli de dahil yaklaşık 3 bin 700 kişilik bir kadronun, yani 'neredeyse tam bir deniz piyade alayı kadar bir birimin' başında, dünyanın en büyük ABD Büyükelçiliği'nin doğumunu hızlandırma sürecinde, Negroponte'yi Blackwater unsurları koruyacaktı.[14] Tıpkı Honduras görevinde olduğu gibi, Bağdat Büyükelçiliği de 500 kadar CIA ajanını barındıracaktı.[15]

Bu arada Blackwater, yüzlerce milyon dolar değerinde, yere göğe sığdırılamayan bir diplomatik güvenlik anlaşması ile taltif edilmişti.[16] Ancak Irak'ta iz bırakan sadece Amerikalı özel ordular değildi. İşgal güçleri ve yeniden yapılandırma endüstrisi tarafından tutulan paralı asker şirketlerinin sayısındaki artışından başka, Mart-Nisan 2004'te, Şiiler ile Sünniler'in kısa süreli ortak ayaklanmasını izleyen aylar içinde ülkedeki ölüm mangası tarzı faaliyetlerde de ani ve keskin bir artış olmuştu.

Negroponte'nin gelişinden 6 ay sonra, 8 Ocak 2005'te *Newsweek*, "ABD'nin Irak'taki isyanı bozguna uğratmak için yeni bir yaklaşım; Negroponte'nin 20 yıl önceki kirli işlerini hatırlatan bir yaklaşım benimsediğini" yazıyordu:[17]

> "Bu yaklaşım, Reagan yönetiminin 1980'lerin başında El Salvador'da solcu gerilla isyanına karşı yürüttüğü sa-

vaşta izlenen, hâlâ gizliliğini koruyan stratejiye dayanan Salvador seçeneği. O zaman ABD, Salvadorlu isyancılar karşısında kaybedilmekte olan bir savaşta isyancı liderlerini ve sempatizanları tek tek avlayıp öldürmeye kilitlenmiş ölüm mangalarını da içerdiği iddia edilen 'milliyetçi' unsurları finanse etti veya destekledi."[18]

ABD'nin amacı, bir yandan direnişin kaynaklarını hortumlayıp mezhep savaşını körüklemek, öte yandan da Irak ölüm mangalarını kullanarak işgal karşıtı direnişçileri avlamaya çalışmak gibi görünüyordu. Rumsfeld *Newsweek*'in haberini (okumadığını da itiraf etmişti) 'saçma'[19] diye nitelemişti, ama savaş bölgesindeki durum farklı bir tablo ortaya koyuyordu.

Wall Street Journal Şubat 2005'te Bağdat'tan, 'ABD ile Iraklı komutanlar arasında bu yaz yapılan titiz hazırlıkların sonucu' ortaya çıkan 'düzenli birlikler' içinde aşağı yukarı 57 bin Iraklı askerin görev yaptığını bildiriyordu.[20] Aynı makalede, ülkede aynı zamanda Irak kabine üyeleri ve aşiret reislerinin arkadaşları ve yakınlarının komutasında, 'Bağdat'ın Savunucuları', 'Özel Polis Komandoları', 'Hadamiye'nin Savunucuları' ve 'Amarah Tugayı' gibi isimleri olan milislerin ortaya çıktığını, bu yeni birliklerin genellikle Irak yönetiminin desteği altında devlet tarafından finanse edildiği vurgulanıyordu:

"Bazı Amerikalılar onları, direnişe karşı savaşta işe yarar bir takviye unsur olarak görüyorken bazıları da riskleri konusunda endişe duyuyor."[21]

ABD'li komutanlar onlardan 'mantar birlikler' diye söz ediyor ve sayılarını da 15 bin olarak tahmin ediyordu. Ocak 2005'te birliklerin tespitinden sorumlu Binbaşı Chris Wales, "Onlara 'Bakanlık-güdümlü düzensiz Irak tugayları' demeye başladım,"[22] diyordu.

Wall Street Journal bu milis güçlerinden en az 6 tanesini tespit etmişti: Bunlardan biri, 'roket güdümlü el bombası

fırlatıcıları, havan namluları ve çok sayıda mühimmat' ile fazlasıyla donanmış 'birkaç bin asker'den oluşuyordu. 'Özel Polis Komandoları', Saddam Hüseyin'e karşı düzenlenen ama başarısız olan 1996 darbe planına katılan General Adnan Thabit tarafından kurulmuştu. 2005'te 'Iraklı askeri birliklerin eğitimi ve teçhizatlandırılmasına yardımcı olmak üzere muazzam ABD girişimine nezaret eden' Tuğgeneral David Petraeus, *Wall Street Journal*'a, karargâhını düzenlemesi, araç, mühimmat, radyo ve daha fazla silah satın alması için Thabit'in birliğine para verdiğini anlatmıştı. "Bu ata oynamak gerektiğine karar vermiştim," diyordu Petraeus.[23]

Bağdat'a varışıyla birlikte Negroponte, ABD'nin Orta Amerika'daki 'kirli savaşları'nda hizmet vermiş diğer ABD'li yetkililerin arasına katıldı. İçlerinde, Bremer'in eski yardımcısı, 1980'lerde Washington'ın 'El Salvador'daki acımasız kontrgerillasını sevk ve idare eden' kilit isimlerden Jim Steele de vardı.[24] O günlerde gazeteci Peter Maass, *New York Time Magazine*'de "Bugün Irak için model, sıklıkla benzetildiği gibi Vietnam değil, ABD'nin 1980'den itibaren solcu bir direnişe karşı 12 yıl süren savaşında sağcı hükümetini desteklediği El Salvador'dur,"[25] diye yazıyordu. Gazetenin haberi şöyleydi:

> "Maliyet yüksekti; hepi topu 6 milyonluk nüfusa sahip bir ülkede, çoğu sivil 700'ü aşkın kişi öldürüldü. Öldürme ve işkence fiilleri çoğunlukla ordu ve ona bağlı sağcı ölüm mangaları tarafından işlendi.
>
> Uluslararası Af Örgütü'nün 2001 raporuna göre, ordu ve kendisine bağlı paramiliterlerce yapılan ihlaller 'yargısız infazları, yasadışı öldürme eylemlerini, kaybolma ve işkenceyi' içeriyordu. (...) Bütün köyler silahlı kuvvetlerin hedefi oldu ve köylüler katledildi.
>
> Başkan Reagan'ın anti-komünist güçleri destekleme politikası gereği Salvador Ordusu'na yüz milyonlarca dolarlık ABD yardımı aktarıldı ve yıllarca Jim Steele'in li-

derlik ettiği 55 kişilik bir Özel Kuvvet danışman ekibi, çok ciddi insan hakları istismarlarıyla suçlanan öncü taburlar yetiştirdi.

Bugün Irak'ta, o gün El Salvador'da olduğundan çok daha fazla Amerikalı var (toplam 140 bin asker), ama ABD'li asker ve subaylar giderek daha fazla bir Salvador tipi danışman rolüne kayar oldu. Şu sıralar, tıpkı El Salvador'daki ordu gibi, şiddet kullanmaktan hiç çekinmeyen yerel unsurları destekliyorlar. Bu yeni stratejinin Steele'nin başdanışmanı olduğu bir paramiliter birlikte çok belirgin olması da tesadüf değil. Zira Steele, Salvador krizinin başaktörlerinden biri olduğundan, yerel güçlerin öncülük edeceği bir kontrgerilla harekâtını nasıl örgütleyeceğini biliyor. Irak'ta bu deneyime sahip tek Amerikalı da o değil: İçişleri Bakanlığı'nda, komandolar üzerinde operasyonel yetki sahibi üst düzey Amerikalı danışman Steve Casteel'dir; meslek hayatının büyük bölümü Latin Amerika'daki uyuşturucu savaşlarının içinde geçmiştir. Casteel, Peru, Bolivya ve Kolombiya'da da yerel güçlerle beraber çalışmıştır."[26]

Newsweek, Irak'taki 'Salvador seçeneği'ni, Birleşik Devletler'in 'büyük olasılıkla Sünni direnişçiler ile sempatizanlarına karşı, toplama Kürt Peşmerge savaşçıları ile Şii milislerden oluşan Iraklı mangalara danışmanlık etmek, desteklemek ve muhtemelen eğitim vermek üzere Özel Kuvvet timlerini kullandığı' bir yöntem olarak tanımlıyordu.[27] Dergi, dönemin geçici başbakanı İyad Allavi'nin "Salvador seçeneğinin en gözü pek savunucuları arasında olduğunun söylendiğine" de dikkat çekiyordu.[28] *New York Times*'ın 'Negroponte mütevazı bir tavır benimseyerek, İyad Allavi'ye saygısı gereği gölgede kalmayı yeğledi' şeklindeki haberine bakınca, bu ilginçti.[29]

ABD'nin Irak'ta Salvador tipi operasyonlar düzenlediği yönündeki iddialar, Negroponte'nin Bağdat'a gelişinden önce başladıysa da, o gelir gelmez belirgin oranda çoğalmışa benziyordu.

Esasen çok daha önce, Ocak 2004'te, gazeteci Robert Dreyfuss, Irak'ta 'CIA'in Vietnam'daki Phoenix suikast programına, Latin Amerika'daki ölüm mangalarına veya İsrail'in Filistinli aktivistlere yönelik hedefli cinayetler politikasına'[30] benzeyen gizli bir ABD programının varlığını bildiren bir haber yapmıştı. Dreyfuss'un bildirdiğine göre Birleşik Devletler, Kasım 2003'te Kongre'nin Irak için onayladığı 87 milyar dolarlık paketin içine gizli bir 3 milyarlık 'kara' para yedirmişti. Bu para, 'eski Iraklı sürgün gruplarla bağlantılı milislerin oluşturduğu bir paramiliter birlik' kurmak için kullanılacaktı. Dreyfuss, "Uzmanlar, bu durumun yalnızca silahlı asilerin değil, aynı zamanda milliyetçiler, ABD işgalinin başka muhalifleri ve binlerce sivil Baas yanlısının yargısız infazına yol açabileceğini söylüyorlar,"[31] diye yazmıştı.

Eski CIA terörle mücadele şefi Vincent Cannistraro, Irak'taki ABD güçlerinin Saddam Hüseyin'in feshedilmiş istihbarat aygıtının kilit üyeleriyle çalıştıklarını söylüyordu. Cannistraro, "Iraklılar ile küçük SEAL ve Özel Kuvvet timleri kuruyorlar, bu işleri yapmak için eski üst düzey Iraklı istihbaratçılarla çalışıyorlar," diyordu.[32] Örtülü askeri bütçe uzmanı John Pike ise "Bu büyük para, direnişi tasfiye etmek için bir gizli Irak polis birimi kurmaya ayrılacak. Bunların Birleşik Devler'e siyasi olarak bağlı olmaları gerekiyor," diye konuşuyordu.[33]

ABD'nin 1980'lerde Orta Amerika'da desteklediği ölüm mangalarının varlığını ifşa eden deneyimli gazeteci Allan Nairn, "Negroponte, Irak'taki 'Salvador seçeneği'nde rol almış olsun olmasın, yabancı sivillerin katlini destekleyen bu programlar, ABD politikasının olağan bir parçasıdır ve düzinelerce ülkede uygulanan ABD politikasının içine işlenmiştir,"[34] demekteydi.

CIA'in 'Orta Amerika'daki komünizme karşı gizli savaşını Honduras'tan yöneten' Duane Clarridge, 2004 yaz aylarında eski meslektaşı Negroponte'yi Bağdat'ta ziyaret etmişti. Clarridge, *New York Times*'a, "Negroponte'nin geri

planda durduğu ve öne Iraklı görevlileri çıkardığı söyleniyordu. Zaten yapmak istediği de buydu,"[35] diye anlatıyordu. Gazeteye göre, 'Negroponte, Irak Ordusu'nu kurmak için yeniden yapılandırma projesinden 1 milyar dolardan fazlasını tahsis etti ki, bu hamlenin gerisinde zayıf bir Güney Vietnam Ordusu deneyimi vardı.'[36]

Negroponte ise adının Irak'taki 'Salvador seçeneği'yle ilişkilendirilmesini 'tamamen asılsız' diye niteliyordu.[37]

Ancak Negroponte'nin Bağdat'taki dönemini yakından izleyen insan hakları savunucuları, o dönemde Irak'ta ölüm mangası tipi faaliyetlerdeki artışın görmezden gelinmesinin imkânsız olduğunu söylüyorlardı. Şiddet karşıtı uluslararası örgüt Non-violence International'ın Latin Amerika program direktörü Andres Contreris, şöyle diyordu:

> "Gördüğümüz o ki, ABD ordusu Irak'ta savaşı kaybediyor, dolayısıyla Salvador seçeneği hakikaten bir ölüm mangaları politikasıydı. Ölüm mangalarına bu tür bir destekte fazlasıyla yer aldığı Honduras'ta büyükelçilik yapmış olduğundan Negroponte'nin, Irak'ta büyükelçi olması tesadüf değildir. Orada uygulanmaya başlanan baskı, işkence ve suikastlar doğrudan direnişçileri değil de destek tabanını, aile fertlerini ve direnişin olduğu yerlerde halkın içindekileri hedef alan bir politikaydı. Bu tür politikalar savaş suçlarına girer."[38]

Negroponte'nin Irak'taki devri kısa ömürlü olacaktı; 17 Şubat 2005'te Başkan Bush onu ilk Ulusal İstihbarat Direktörü olarak atıyordu.

Negroponte'nin Irak'ta yapacak bir işi vardı, yaptı ve ayrıldı diyenler çıkacaktır. Negroponte o yılın Mayıs ayında, Irak'ta ölüm mangası tarzı faaliyetlerde bir artış olduğu yolunda haberlerin arttığı bir sırada ABD'ye dönmüştü. *Washington Post*, Negroponte'nin Irak'tan ayrılışından birkaç ay sonra, "Genellikle Irak yönetimine bağlı güvenlik güçlerinin bir parçası olarak faaliyet gösteren Şii ve Kürt

milisler, adam kaçırma dahil suikast ve başka yıldırma eylemleri yürüterek, Kuzey ve Güney Irak çapında hâkimiyetlerini pekiştirip ülkedeki etnik ve mezhepler arası çatışmaları derinleştirmişlerdir," diye bildiriyordu.[39]

Negroponte'nin büyükelçiliği döneminde Irak'ta BM Destek Misyonu İnsan Hakları Şefi olarak hizmet veren 40 yıllık BM diplomatı John Pace, "(Irak'ta) 2005'te ölüm mangalarının davranışlarının, El Salvador da dahil başka ülkelerde gözlemlediklerimize çokça benzer, hem de dehşet verici derecede benzer olduğu sayısız örnek gördük," diyordu:

> "İşe önce çeşitli hiziplerin askeri kanadı olan bir tür milis, örgütlü silahlı gruplar olarak başladılar.[40] (...) Pek çoğu, İçişleri Bakanlığı'na bağlı resmi polis ajanları gibi hareket ediyorlardı. (...) Şimdi bu milisleri, polis rütbeleri ve giysileri altında, gerçekte bütün bir ülkenin çıkarına olmayan bir gündem için çalıştırıyorsunuz. Bağdat'ta ve başka bölgelerde yollarda barikatlar kurdular, insanları kaçıracaklar. Birçok kitlesel infazla çok yakından bağlantıları olmuştur."[41]

Negroponte'nin Bağdat'tan ayrılmasından hemen sonra eski BM silah başmüfettişi Scott Ritter'ın öngörüsü şöyleydi:

> "Salvador seçeneği topyekûn bir iç savaşın itici gücü olarak işlev görecektir. Baasçılara yapılan CPA destekli suikastlar nasıl ki Sünni öncülüğündeki direnişin yeniden yapılandırılıp kuvvetlendirilmesini sağladıysa, ABD destekli Kürt ve Şii suikast timlerinin Sünni direniş liderlerini hedef alan her türlü girişimleri de, Irak'ta etnik ve dini savaşın patlak vermesinin önündeki engellerin hepsini kaldıracaktı. Bir Amerikalı'nın Irak'ta, Amerikan askeri operasyonlarının başarısız olmasını desteklemesi mümkün değildir. Böyle bir başarısızlık pek çok Amerikalı askerin ve çok daha fazla Iraklı'nın ölümü ve yaralanmasını da beraberinde getirecektir."[42]

Ritters'ın bu öngörüsü ilerleyen aylarda aynen çıkacaktı; zira Irak'ı, pek çoklarınca 'topyekûn bir iç savaş' diye ta-

bir edilmeye başlanan, eşi görülmedik ve hiç seviye kaybetmeyen bir şiddet dalgası vurmuştu.

Knight Ridder haber ajansından muhabir Tom Lasseter, Ekim 2005'te 'Irak ordusunun yaman bir birliği (6. Irak Tümenine bağlı 4 bin 500 kişilik 1. Tugay)'[43] ile devriyede bir hafta geçirdikten sonra şöyle yazıyordu:

> "Ülkelerini paramparça eden etnik gerilimin üstesinden gelmeye çalışmak yerine, çoğunluğu Şii olan askerler, henüz savaşmıyorlarsa da, Sünni azınlığa karşı bir iç savaş hazırlığındalar."

Birlik, Bağdat'ın Sünni bölgelerindeki güvenlikten sorumluydu ve Lasseter, "Saddam Hüseyin döneminde onlara zulmeden Sünniler'den intikam almanın peşindeler," diye kaydediyordu. Lasseter'in haberine göre, Şii Kara Binbaşı Swadi Ghilan, Irak'taki çoğu Sünni'yi öldürmek istediğini söylüyordu. "İki Irak var. Artık yadsıyamayacağımız bir şey bu. Ordu, çevrelerindeki Sünniler'i infaz etmelidir, böylece hepsi ne olduğunu görebilir, hepsi dersini alır," diyordu Ghilan.

Lasseter, Şii subaylarla askerlerin pek çoğunun, 'son kertede kendilerine ülke nüfusunun yüzde 20'sini ve direnişin belkemiğini oluşturan Sünni azınlığın büyük bölümünü kolayca ortadan kaldırmalarına olanak tanıyacak, daimi ve Şii egemen bir hükümet istediğini' bildiriyordu. Lasseter, ABD komutanlarınca Irak ordusunun geleceği için bir model olarak kabul edilen 1. Tugayı şöyle tarif ediyordu:

> "Bu tugay Irak ulusal ordusundan çok, bir Şii milis gücüne benziyor ve öyle işliyor."

Bir başka asker Çavuş Ahmed Sabri de, "Bıraksınlar anayasamızı ve seçimlerimizi yapalım (...) sonra Saddam ne yaptıysa onu yaparız: Her mahalleden 5 kişiyle başlar ve onları sokaklarda öldürür, sonra da oradan çekip gideriz," diyordu.

Kasım 2006'ya gelindiğinde, her hafta tahminen 1.000 Iraklı öldürülüyordu[44] ve ölen Iraklı sayısı Mart 2003 işgalinden beri yaklaşık 600 bini geçmişti.[45]

2005'te Irak'taki savaş bölgesinde yaşanan çeşitli alt öykülerden uzaklaşıp geriye doğru bakıldığında, büyük resim daha net görülebilir.

Ülke hızla, her yerinde kol gezen ve çeşitli hizip ve davaya mensup onlarca ağır silahlı grupla yürütülen özelleştirilmiş savaşın ana üssü olmaya başlamıştı. Bağdat'ta, ABD'nin tesis ettiği sistem içinde meşruiyet iddiasıyla faaliyet gösteren ABD destekli ölüm mangalarının yanı sıra El Kaide destekli milisler, Mukteda El Sadr gibi çeşitli Şii liderlerin özel işgal karşıtı milisleri ve büyük oranda eski subaylarla askerlerden oluşan Sünni hiziplerin direniş hareketleri de vardı.

Bush yönetimi *belli* milisleri şeytanlaştırmayı politika haline getirmişti. "Özgür bir Irak'ta eski milisçiler artık ulusal yönetime bağlılık göstermeli ve hukuk düzeni uyarınca hareket etmeyi öğrenmeliler," diye ilan ediyordu Bush.[46] Ancak bu milis piramidinin en tepesinde Washington'ın Irak'a ithal ettiği resmi paralı askerler (Blackwater'ın endüstri lideri olduğu özel askeri şirketler) bulunuyordu. Bazı *Iraklı* milislerin dağıtılmasını talep eden ABD, bir yandan da kendi işgal yanlısı paralı askerlerinin Irak'ta hukukun üstünde hareket etmesine açıkça izin veriyordu.

'Bu Tip Güvenlik İçin İhtiyaç Sürüyor'

Negroponte'nin Bağdat'taki görev süresinin dolduğu günlerde, milislerin şiddeti tırmanıştaydı ve Blackwater unsurları bir kez daha (o dönem) şirketin Irak'ta kabul ettiğini beyan ettiği en ölümcül vaka dolayısıyla manşetlere çıkıyordu. 21 Nisan 2005'te, yani Negroponte'nin Washington'da Ulusal İstihbarat Direktörü olarak yeni görevine onay aldığı gün, eski korumalarından bazıları Irak'ta ölüyordu.[47]

O gün Blackwater'la anlaşmalı Bulgar mürettebatın kullandığı bir Mi-8 helikopteri, Yeşil Hat'tan Saddam Hüseyin'in memleketi Tikrit'e uçmaktaydı.[48] Helikopterde ABD hükümetinin Diplomatik Güvenlik Bürosu ile anlaşmalı 6 Ame-

rikalı Blackwater askeri vardı.[49] Mürettebatta ayrıca 3 Bulgar ve 2 de Fijili paralı asker bulunuyordu.[50]

Ayrılmalarından bir gün önce, Blackwater adamlarından biri, 29 yaşındaki Colaradolu Jason Obert, karısı Jessica'yı aradı. Jessica, "Bana bir göreve çıkacağını söyledi. Kötü hisler içindeydi. Gitmemesi için yalvardım. Ona eve dönmesini söyledim. Ama asla vazgeçmezdi, öyle biri değildi,"[51] diyordu. Jessica Obert, kocasının kendisine görevin ne olduğunu anlatmadığını söylüyordu.

Irak'ta Blackwater ile sözleşme yapan pek çokları gibi Jason Obert de, bu işi karısı ve iki küçük oğlunun geleceği için bir güvence olarak görüyordu.[52] Şubat 2005'te polis memurluğundan ayrıldı ve Blackwater ile sözleşme yaptı. Obert'in El Paso County Şerif Departmanı'ndaki eski patronu Teğmen Robert King, "Mali kazanç inanılmaz miktardaydı. Bana ve başka birkaç kişiye daha bu işi bir yıl yapacağını, çocukları ve karısına bakılacağını söylemişti. Çocuklarının kolej eğitiminin masrafları karşılanacak, evlerinin borcu kapatılacaktı,"[53] diyordu.

Karısına içindeki 'kötü hislerden' söz ettiği günün ertesinde Jason Obert, Blackwater'dan arkadaşları, Fijililer ve Bulgar mürettebat ile birlikte Mi-8'e bindi.

Tikrit'e doğru uçan helikopterleri, öğleden sonra 13.45 sularında, Dicle Nehri yakınlarında, Bağdat'ın 20 kilometre kuzeyindeki küçük bir Sünni Müslüman kasabası olan Tarmiya'dan geçti.[54] Pilotlar helikopteri alçaktan uçuruyorlardı, bu olası saldırganların planlarını bozma amaçlı bildik bir askeri taktikti.

Bir işgal uçağının yaklaşmasını, birkaç gündür gözlediğini söylenen bir Iraklı, eylemini gerçekleştirmek için civardaki yüksek bir düzlükte bekliyordu.[55] Helikopter hızla menzile girdiğinde Iraklı, Sovyet yapımı bir Strela roketini ateşledi ve sektirmeden vurduğu helikopter alevler içinde boş araziye düştü.[56] Saldırgan ve arkadaşları saldırıyı filme çekmişti ve helikopterin düştüğü yere doğru koştukları sı-

rada kamera çekime devam ediyordu. Çektikleri video kayıtlarında soluk soluğa ve hep bir ağızdan, "Allah-u Ekber! Allah-u Ekber" diye bağırdıkları işitiliyordu. Olay yerine vardıklarında helikopterin parçalarının her yere saçılmış olduğu ve yer yer yanan parçalar görülüyordu. Ölen adamlardan birinin fena halde yanmış bedeni yerde, bir kolu sanki bir saldırıya karşı kendini korumaya çalışırcasına L şeklinde havaya kalkmıştı.[57] "Şu pisliğe bakın," diyordu saldırganlardan biri: "Bakın bakalım hiç Amerikalı kalmış mı?"[58]

Saldırganlar, uzun otlarla kaplı bir yerde lacivert uçuş kıyafetiyle boylu boyunca uzanmış yatan Bulgar pilot Lyubomir Kostov'un yanına geldiklerinde, helikopterin kalıntılarını çekmeye devam edeceklerdi.

Kostov'un hâlâ hayatta olduğunu anlayan bir saldırgan Arapça ve İngilizce "Silah var mı?" diye bağırırken, kamera ağır ağır, acıyla irkilen pilota çevrilir. Bir saldırgan "Kalk! Kalk!" diye aksanlı İngilizcesiyle bağırır. "Kalkamam," diye cevap verir pilot. Sağ bacağını işaret ederek, "Kalkamam, kırık. Biriniz yardım edin," der. Bunun üzerine, saldırganlardan biri Kostov'un doğrulmasına yardım eder, bir yandan da "Gel buraya, gel buraya," diye seslenir. Biri de "Git! Git!" diye bağırır pilota. Kostov döner ve sırtı kameraya dönük olarak topallaya topallaya yürümeye başlar. Güç bela birkaç adım atan Kostov kafasını çevirir ve 'durun' demek istercesine ellerini yukarı kaldırır; o an birinin "Allah'ın takdirini yerine getir," diye bağırdığı duyulur. Saldırganlar "Allah-u Ekber" diye bağırarak Kostov'a ateş ederler, vücuduna 18 mermi sıkarak yaptıkları infazı filme çekerler; öldükten sonra bile pilota ateş etmeyi sürdürürler.

Kendilerini Irak İslam Ordusu diye tanıtan bir grup 2 saat içinde, *El Cezire* televizyonuna bu video kayıtları göndermiş, kanal da yayınlamıştı. Video görüntülerine eşlik eden yazılı açıklamada, "İslam Ordusu'nun kahramanları kâfirlerin ordusuna ait bir hava nakliye aracını düşürmüş ve mürettebatı ile araçta bulunanları öldürmüştür. Mürette-

battan biri yakalanmış ve öldürülmüştür,"[59] denmekteydi. Açıklamaya göre, sağ olan pilot, 'yılmaz Felluce'nin camilerinde dünyanın gözü önünde ve televizyon ekranlarında soğukkanlılıkla öldürülen ve katilleri mahkûm edilmeyen Müslümanların öcünü almak' için infaz edilmişti.[60] Bu bildiri, Felluce'de Kasım 2004'teki ikinci ABD saldırısı sırasında bir camide yaralı bir Iraklı'nın ABD askeri tarafından apaçık infazına (ki kayda da alınmıştı) gönderme yapıldığı şeklinde yorumlandı.[61]

Blackwater'dan, helikopter düşürüldükten kısa bir süre sonra, "Bu 6 kişi, Savunma Bakanlığı anlaşmasını desteklemek için Blackwater ile anlaşmalı Sky Link tarafından işletilen bir ticari helikopterde yolcuydu,"[62] diye bir açıklama yapılacaktı. Askeri amaçlı olduğu apaçık ortadayken, medyada çıkan haberlerde söz konusu helikopterden büyük oranda 'sivil' veya 'ticari' hava aracı diye bahsediliyordu. Bu arada Pentagon'daki muhabirler, "Bu ticari hava aracı, askeri hava araçları uçarken alınan tipte koruma önlemlerinden yoksundu,"[63] diye bildiriyorlardı. Helikopterin düşüşünden kısa bir süre sonra, vaktiyle Hava Kuvvetleri Ulusal Muhafız Teşkilatı'na başkanlık da etmiş olan emekli ABD Hava Tümgeneral Don Shepperd, *CNN*'e yaptığı açıklamada şunları söylüyordu:

> "Oradaki tüm uçaklarda, mümkünse alçak uçuş yapan helikopterlere yönelik en büyük tehdit konumundaki omuzdan ateşlemeli roketlere karşı korunmak için kızılötesi misilleyiciler ve işaret fişekleri bulunmalıdır. Size bir omuzdan ateşlemeli kızılötesi roket atılırsa, işaret fişekleri veya sofistike manevralarla roketi şaşırtabilir, yönünü saptırabilirsiniz.[64] Tüm bunlar sizi korur."[65]

Helikopterin düşüşünden sonra Pentagon'da verilen basın brifinginde bir muhabir, sözcü Larry Di Rita'ya, Blackwater'la anlaşmalı helikopterde bu 'misilleme sistemi'nin bulunmayışı ile ilgili soru yöneltecekti:

> Muhabir: Üniformalı askerlerin sahip olduğu koruma önlemlerinin Bakanlık adına çalışan özel şahıslara da

sağlanmasını zorunlu kılacak şartlar koymuyor musunuz? Ayrıca Savunma Bakanlığı'nın işini yapan birine, sırf maaş çeklerini başka bir yerden alıyor diye aynı görevi yapan bir üniformalıyla aynı koruma önlemleri sağlanmaması diye bir şey olabilir mi?

Di Rita: Orada insanların bu sistemle çalıştığından emin değilim. Şöyle ki, belli düzeyde riski kabul eden yüklenici firmalar var. Oradaki herkes, (herkes demeyeyim de, ABD ordusuyla, Savunma Bakanlığı'yla, bir kısmı da Dışişleri Bakanlığı'yla anlaşmalı birtakım firmalar var ve bunlar) orada bulunmakla zaten belli düzeyde bir riski göze almaktalar. Buradaki özel statüyü kesin bir dille nitelemek istemem; açıkçası bu can kaybına üzülüyoruz ve eminim ki yüklenici firma gereken tedbirlerin hepsini almıştır. Demek istediğim, yani düşündüğüm şu ki, bizim güçlerimize gösterdiğimiz saygıyı onlar da çalışanlarına gösteriyor. Ama bu mutlaka aynı statüde olacaklar demektir, diyemem. Durumun böyle olmadığını düşünüyorum sadece.

Muhabir: Aynı misilleme sistemlerine sahipler. Aynı koruyucu kıyafetler, aynı balistik kıyafetlere sahip olmaları gerekmez miydi, aynı...

Di Rita: Dediğim gibi, yüklenici firmaların, içinde faaliyet gösterdikleri ortamı tanıdıklarını düşünüyorum. Dünyanın her yerindeler ve kendi iradeleriyle gereken ayarlamaları yapıyorlar.[66]

Bütçe sıkıntısıyla kısıtlanmış olan Pentagon'un aksine, Blackwater'ın personelini koruma gücü, sadece kendi harcama kararları ve koruyucu karşı önlemler için para harcamaya ne kadar istekli olduğuyla sınırlıdır. Oğlunun Felluce'de ölümünden sorumlu tuttuğu Blackwater'a dava açmış olan Katy Helvenston-Wettengel, "Orada bulunan sözleşmelilerin pek çoğu için hâlâ endişelerim var. Hükümetimiz bu savaşı taşeronlara havale etmiş görünüyor. Bu şirketlerin de hiçbir hesap verme yükümlülüğü yok,"[67] diyordu.

Helikopterin düştüğü gün, 42 yaşındaki Curtis Hundley de Ramadi şehri dışında, helikopterin düştüğü yere pek de uzak olmayan bir mahalde, Blackwater güvenlik timinin başındaydı. Sadece 3 gün sonra, Winston-Salem Kuzey Carolina'ya karısının yanına dönüş yolculuğuna çıkacaktı.[68] Vietnam'da savaşmış bir eski helikopter pilotu olan babası Steve Hundley, şöyle demekteydi:

> "Irak'ta savaş başladığında ülkemiz için savaşmak istedi. Kara Kuvvetleri'ne katılmak için çok yaşlıydı, Blackwater Güvenlik'e katıldı. Irak'ta, olabilecek en tehlikeli yerde, neredeyse her gün yollardaydı. Onu hiç bu kadar gururlu görmemiştim. Yol boyunca çocuklara şeker atmak hoşuna gidiyordu. Tıpkı benim Vietnam'da hissettiğim gibi, ilk başta o da her şeyin çok iyi gittiğini sanmıştı. Ama sivillerin yanlış hesapları (söz gelimi mühimmat depolarını ve sınırların güvenliğini sağlamak için yeterince asker gönderilmemesi ve Irak ordusunun tamamı dağıtılarak anında binlerce potansiyel terörist yaratılması) etkisini göstermeye başladı. Hiçbir şeyi umursamayan oğlumun katılaşmaya başladığını gördüm. Hep bir pırıltı olan gözleri gönderdiği fotoğraflarda farklıydı. İşiyle ilgili konuşturabildiğim zamanlarda kötüye giden durumdan duyduğu hoşnutsuzluğu hissettirmeye başlamıştı. Hayatının son birkaç haftasında bu his öfkeye dönüşmüştü."[69]

Curtis Hundley 21 Nisan'da, şirketin zırhlı personel aracı yakınında bir bombanın patlaması sonucu öldü.[70] Hundley'nin ölümü ve helikopterin düşüşüyle birlikte Blackwater o gün (savaşta kaydedilen o en ölümcül günde) Irak'ta 7 adamını kaybetmişti. 'Blackwater'ın Kara Günü' diye başlık atılmıştı bir habere.[71]

Moyock'ta ise şirketin yöneticileri süratle açıklamalara giriştiler. Blackwater Başkanı Gary Jackson "Bu Blackwater ailesi için çok acı bir gün. Arkadaşlarımızdan 7'sini Irak'ta teröristlerin saldırısında kaybettik, düşüncelerimiz ve dualarımız aileleri içindir," diyordu.[72] Şirketin bir basın açıkla-

masında da, "Blackwater, sevdikleri insanları kaybetmiş olmanın acısıyla baş edebilmeleri için aile fertlerine yardımcı olmak üzere, 15 kişilik bir psikolojik danışman ekibi görevlendirmiştir,"[73] deniliyordu.

Bu arada, Dışişleri Bakanlığı'nda da bu 7 adama kahramanlar diye methiyeler düzülüyordu. Dışişleri Bakan Yardımcısı Joe Morton, şöyle diyordu:

> "Bu Blackwater sözleşmelileri, Irak'ta Dışişleri Bakanlığı misyonunu takviye ediyordu ve orada Amerikalı diplomatları koruma çabalarımız açısından son derece önemliydiler. Bu cesur adamlar, bizim Amerika'da sahip olduğumuz özgürlük ve demokrasiye bir gün Iraklılar da erişebilsinler diye canlarını verdiler."[74]

Blackwater adamlarının Irak'taki ölümü, dikkatlerin bir kez daha paralı asker şirketlerinin gizemli dünyasına çevrilmesine yol açtı. Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Adam Ereli, basının sorularını yanıtlıyordu:

> "Gerçek şu ki, özel güvenlik firmaları Irak'ta başından beri vardılar, yani bu yeni bir şey değil. ABD Hükümeti'nin, kendi çalışanlarının sağlayabileceğinin de ötesinde bir güvenlik ihtiyacı var ve bunun karşılanması için özel şirketlere başvururuz. Bu yaygın bir teamüldür. Irak'a özgü bir şey değildir. Dünyanın her yerinde bunu yapıyoruz.[75]
>
> Irak'ta koşulların (...) ülkenin her yerinden, her zaman tamamen güvenle geçilebilecek uygunlukta olmadığını söylemek malumun ilamı olur diye düşünüyorum, dolayısıyla güvenlik ihtiyacı (bu tür koruma ihtiyacı) sürmektedir."[76]

Şu söz, Blackwater'ın kulağına hoş bir melodi gibi gelmiş olmalı: *Bu tip güvenlik için ihtiyaç sürmektedir.*

Blackwater sözleşmelilerinin ölümü, bir kez daha paralı asker sektörünün daha fazla desteklenmesine yaramıştı. Irak'ta 7 Blackwater çalışanının öldüğü günün ertesinde, ABD Senatosu, Irak ve Afganistan'daki işgaller için 81 mil-

yar dolar talep eden tartışmalı harcama yasa teklifini onaylayarak bu savaşların toplam maliyetini 300 milyar doların da üzerine çıkarmış oldu.[77]

Irak'ta 'güvenlik' için daha fazla para ayrılmaya başlanmıştı. İşgalin başından beri sayısı bilinmeyen paralı askerlerin yanı sıra, 1.564 de asker ölmüştü.[78] Blackwater adamlarının Felluce'de pusuya düşmesinin üzerinden bir yıl geçmişti ve 18 Blackwater sözleşmelisinin Irak'ta öldüğü teyit edilmiş olmasına rağmen, Erik Prince ve ortakları için sektör hiç bu kadar iyi olmamıştı.[79]

ABD'de ise Blackwater imparatorluğu, Bush yönetiminden bir başka güçlü ismi daha listesine eklemek üzereydi.

[1] Transkript, 'President Bush Discusses Early Transfer of Iraqi Sovereignty,' www.whitehouse .gov, 28 Haziran 2004.
[2] L. Paul Bremer III, *My Year in Iraq*, s. 395.
[3] Transkript, 'President Bush Discusses Early Transfer of Iraqi Sovereignty,' www.whitehouse.gov, 28 Haziran 2004.
[4] Scott Shane, 'Poker-Faced Diplomat, Negroponte Is Poised for Role as Spy Chief,' *New York Times*, 29 Mart 2005.
[5] *Aynı kaynak.*
[6] Carla Anne Robbins, 'Negroponte Has Tricky Mission: U.S. Diplomat Is at Center of Debate Over Power of Iraq Envoy, *Wall Street Journal*, 27 Nisan 2004.
[7] Jay Hancock, Gary Cohn ve Tom Bowman, 'Contra-era Envoy Nominated to Be U.N. Ambassador; Diplomat Helped Hide Honduran Abuses from Congress in '80s; Vocal Supporters, Critics,' *Baltimore Sun*, 7 Mart 2001; Michael Dobbs, 'Papers Illustrate Negroponte's Contra Role; Newly Released Documents Show Intelligence Nominee Was Active in U.S. Effort,' *Washington Post*, 12 Nisan 2005; Robert Parry, 'Negroponte's Dark Past: The Case Against Bush's New Intelligence Czar,' *In These Times*, 28 Mart 2005.
[8] Jay Hancock, Gary Cohn ve Tom Bowman, 'Contra-era Envoy Nominated to Be U.N. Ambassador; Diplomat Helped Hide Honduran Abuses from Congress in '80s; Vocal Supporters, Critics,' *Baltimore Sun*, 7 Mart 2001.
[9] Scott Shane, 'Poker-Faced Diplomat, Negroponte Is Poised for Role as Spy Chief,' *New York Times*, 29 Mart 2005.
[10] Carla Anne Robbins, 'Negroponte Has Tricky Mission: U.S. Diplomat Is at Center of Debate Over Power of Iraq Envoy, *Wall Street Journal*, 27 Nisan 2004.
[11] *Aynı kaynak.*
[12] 'Honduras Rushes to Pull Out Troops,' www.CNN.com, 20 Nisan 2004.
[13] Wil Haygood, 'Ambassador With Big Portfolio: John Negroponte Goes to Baghdad With a Record of Competence, and Controversy,' *Washington Post*, 21 Haziran 2004.
[14] Tyler Marshall, 'Operation Limited Freedom: The U.S. Embassy in Baghdad Is a Hub of 'Extreme Diplomacy.' All Moves Are Scripted, and There's Even a Hostage Negotiator on Site,' *Los Angeles Times*, 22 Ocak 2005.
[15] Transkript, *Democracy Now!* 27 Nisan 2004.
[16] Jeremy Scahill, 'Mercenary Jackpot,' *The Nation*, 28 Ağustos 2006.
[17] Michael Hirsh and John Barry, ''The Salvador Option': The Pentagon Mayıs Put Special-Forces-Led Assassination or Kidnapping Teams in

Iraq,' *Newsweek* (Web özel sayısı), 8 Ocak 2005.
[18] *Aynı kaynak.*
[19] Transkript, 'Joint Media Availability With U.S. Secretary of Defense Donald Rumsfeld and Russian Defense Minister Sergey Ivanov Following Their Meeting,' Department of Defense Briefing, 11 Ocak 2005.
[20] Greg Jaffe, 'Bands of Brothers—New Factor in Iraq: Irregular Brigades Fill Security Void—Jailed by Hussein, Gen. Thavit Is Leading Thousands Now; Questions About Loyalty—'Toughest Force We've Got,'' *Wall Street Journal*, 16 Şubat 2005.
[21] *Aynı kaynak.*
[22] *Aynı kaynak.*
[23] *Aynı kaynak.*
[24] Peter Maass, 'The Way of the Commandos,' *New York Times Magazine*, 1 Mayıs 2005.
[25] *Aynı kaynak.*
[26] *Aynı kaynak.*
[27] Michael Hirsh and John Barry, 'The Salvador Option: The Pentagon May Put Special-Forces-Led Assassination or Kidnapping Teams in Iraq,' *Newsweek* (Web özel sayısı), 8 Ocak 2005.
[28] *Aynı kaynak.*
[29] Douglas Jehl ve Elisabeth Bumiller, 'Bush Picks Longtime Diplomat for New Top Intelligence Job,' *New York Times*, 18 Şubat 2005.
[30] Robert Dreyfuss, 'Phoenix Rising,' *The American Prospect*, 1 Ocak 2004.
[31] *Aynı kaynak.*
[32] *Aynı kaynak.*
[33] *Aynı kaynak.*
[34] Transkript, *Democracy Now!* 10 Ocak 2005.
[35] Scott Shane, 'Poker-Faced Diplomat, Negroponte Is Poised for Role as Spy Chief,' *New York Times*, 29 Mart 2005.
[36] *Aynı kaynak.*
[37] Michael Hirsh ve John Barry, ''The Salvador Option': The Pentagon Mayıs Put Special-Forces-Led Assassination or Kidnapping Teams in Iraq,' *Newsweek* (Web özel sayısı), 8 Ocak 2005.
[38] Transkript, *Democracy Now!* 18 Şubat 2005.
[39] Anthony Shadid ve Steve Fainaru, 'Militias on the Rise Across Iraq: Shiite and Kurdish Groups Seizing Control, Instilling Fear in North and South,' the*Washington Post*, 21 Ağustos 2005.
[40] Transkript, *Democracy Now!* 28 Şubat 2006.
[41] *Aynı kaynak.*
[42] Scott Ritter, 'The Salvador Option: By Any Standard, the Ongoing American Occupation of Iraq Is a Disaster,' www.aljazeera.net, 20 Ocak 2005.

[43] Tom Lasseter, 'Sectarian Resentment Extends to Iraq's Army,' Knight-Ridder, 12 Ekim 2005.
[44] Patrick Cockburn, 'Does Anyone in Washington or at Downing Street Know What's Really Happening in Iraq?' *CounterPunch*, 28 Kasım 2006.
[45] David Brown, 'Study Claims Iraq's 'Excess' Death Toll Has Reached 655,000,' *Washington Post*, 11 Ekim 2006.
[46] Transkript, 'President Discusses War on Terror and Rebuilding Iraq,' www.whitehouse.gov, 7 Aralık 2005.
[47] Jim Warren, 'Kentucky Buddies Are Killed in Iraq: 2 Ex-Soldiers Were With Security Firms Died in Separate Incidents,' *Lexington Herald Leader*, 23 Nisan 2005.
[48] Liz Sly, '6 Americans Die in Crash of Helicopter: Civilians Employed by Private Security Firm,' *Chicago Tribune*, 22 Nisan 2005.
[49] 'Security Company Faces Loss of Seven in Iraq: 'A Very Sad Day for the Blackwater Family,'' *Associated Press*, 22 Nisan 2005.
[50] *Aynı kaynak.*
[51] Transkript, *ABC World News Tonight*, 23 Nisan 2005.
[52] Hector Gutierrez, 'Coloradan Killed in Iraq Crash Trying to Earn Family Nest Egg,' *Rocky Mountain News*, 23 Nisan 2005.
[53] *Aynı kaynak.*
[54] Liz Sly, '6 Americans Die in Crash of Helicopter: Civilians Employed by Private Security Firm,' *Chicago Tribune*, 22 Nisan 2005.
[55] John F. Burns, 'Video Appears to Show Insurgents Kill a Downed Pilot,' *New York Times*, 23 Nisan 2005.
[56] *Aynı kaynak.*
[57] Videonun yazardaki kopyası.
[58] John F. Burns, 'Video Appears to Show Insurgents Kill a Downed Pilot,' *New York Times*, 23 Nisan 2005.
[59] Thomas Wagner, 'Militant Group Says It Shot Down Helicopter in Iraq, Killed Sole Survivor,' *Associated Press*, 22 Nisan 2005.
[60] *Aynı kaynak.*
[61] *Aynı kaynak.*
[62] Blackwater USA'nın basın açıklaması, 21 Nisan 2005.
[63] Transkript, *CNN Live From*, 21 Nisan 2005.
[64] Transkript, *CNN Wolf Blitzer Reports*, 21 Nisan 2005.
[65] *Aynı kaynak.*
[66] Transkript, Savunma Bakanlığı Brifingi, 22 Nisan 2005.
[67] Emery P. Dalesio, 'N.C. Security Company Faces Largest Death Toll in Iraq,' *Associated Press*, 23 Nisan 2005.
[68] Samiha Khanna, 'Slain Guards' Lives Recalled: N.C. Company Loses 7 in Iraq,' *News & Observer* (Raleigh, Kuzey Carolina), 24 Nisan 2005.
[69] Steve Hundley, 'U.S. Sends Soldiers Into a Meat Grinder,' *Austin*

American-Statesman, 11 Haziran 2006.
[70] Samiha Khanna, 'Slain Guards' Lives Recalled: N.C. Company Loses 7 in Iraq,' *News & Observer* (Raleigh, Kuzey Carolina), 24 Nisan 2005.
[71] '11 Die As Missile Downs Copter-Blackwater's Black Day: 7 Employees Killed,' *Commercial Appeal* (Memphis), 22 Nisan 2005.
[72] Blackwater USA'nın basın açıklaması, 21 Nisan 2005.
[73] *Aynı kaynak.*
[74] Joe D.Morton Dışişleri Bakanlığı Diplomatik Güvenlik Bürosu başkanvekili, Yabancı Misyon Dairesi Direktörü, 22 Nisan 2005.
[75] Transkript, Günlük basın brifingi, A.B.D. Dışişleri Bakanlığı, 21 Nisan 2005.
[76] *Aynı kaynak.*
[77] '11 Die As Missile Downs Copter - Blackwater's Black Day: 7 Employees Killed,' *Commercial Appeal* (Memphis), 22 Nisan 2005.
[78] Thomas Wagner, 'Car Bomb Kills 8 at Baghdad Mosque; Militant Group Says It Killed Survivor of Copter Crash,' *Associated Press*, 22 Nisan 2005.
[79] Emery P. Dalesio, 'N.C. Company Loses Seven in Iraq,' *Associated Press*, 23 Nisan 2005.

17
JOSEPH SCHMITZ: HIRİSTİYAN ASKER

Joseph Schmitz, Başkan Bush'un kendisini, Irak ve Afganistan'daki askeri müteahhitleri doğrudan denetlemekle sorumlu en üst düzey makam olan Pentagon Başmüfettişliği'ne atamasından önce uzunca bir zaman sağcı idealler yolunda savaşan ideolojik bir askerdi. 2002 ile 2005 arasında skandallarla çalkalanan görev süresince yönetimin sadık bir hizmetkârı olduğunu kanıtladı. Emekli olduğunda, Schmitz hem Demokratlar hem de Cumhuriyetçiler tarafından, denetlemekle sorumlu olduğu savaş sözleşmelilerini korumak ve sınır tanımayan yolsuzluğun ve kayırmacılığın hemen hiç denetlenmemesine göz yummakla suçlandı. Halliburton, KBR, Bechtel, Fluor, Titan, CACI, Triple Canopy, DynCorp ve Blackwater gibi bağlantıları çok kuvvetli şirketler, Schmitz'in gözetimi altında Irak ve Afganistan'daki işgallere hizmet ederek voliyi vurdular. Haziran 2005'e gelindiğinde, Savunma Bakanlığı'nın Irak'ta 77 müteahhit firma ile yaklaşık 42.1 milyar dolar değerinde 149 'ana sözleşme'si vardı.[1] Pentagon denetçilerine göre, sadece Halliburton 'toplam sözleşme meblağının yüzde 52'sini' toplamıştı.[2]

Bu döneme ait sözleşme sahtekârlığı ve savaş vurgunculuğu iddialarının haddi hesabı yoktu ve parlamenterler şeffaf olunmadığını, açık ihale yapılmadığını iddia ediyorlardı. Senatör Ron Wyden, 'kanun adamları boy göstermeden önceki bir kovboy kasabası gibi,' diye tanımlıyordu durumu.[3]

Temmuz 2004'te, Halliburton'ın Irak'taki vurgunculuğu ve yolsuzluğundan dolayı çıkan bir skandalın tam ortasında Schmitz, "Amerikan vergi mükelleflerinin planlı bir

şekilde dolandırıldığını görmedim, ama bakıyoruz,"[4] diye bir açıklama yaptı.

Devlet mekanizması içinde böyle bir suiistimale çanak tutan pek çok kesim var. Ama başlıca görevi, ABD vergi mükelleflerinin parasıyla dönen bu kârlı savunma anlaşmalarının denetiminden sorumlu, 1.250 personelin çalıştığı 200 milyon dolar bütçeli daireyi yönetmek olan kişiydi Schmitz.[5]

Bush yönetimine sadakatini göstermek adına, kendini parçaladığı ve vurguncu şirketleri kollayan sistemde kilit bir rol oynadığı 3 yıldan sonra, Pentagon'un baş aynasızı Schmitz kendini soruşturma altında buluvermişti. Nüfuzlu Cumhuriyetçi Senatör Charles Grassley, Schmitz'in, Bush yönetiminden üst düzey yetkililer hakkında 'yürütülmekte olan iki cezai soruşturmayı kaldırıp kaldırmadığı veya yönlendirip yönlendirmediği'ne dair bir Kongre incelemesi başlattı.[6] Grassley 'Schmitz'i, ayrıca resmi bir Pentagon haber bülteni çıkarmak, Almanya'ya devletin kesesinden pahalı bir gezi planlamak ve Kongre'den bilgi saklamakla' da suçladı.[7]

Sonuç olarak, hem Demokrat hem de Cumhuriyetçi cephenin ateşi altında kalan Schmitz, makamından yapılan açıklamada soruşturmalar yüzünden olmadığı ileri sürülse de, Başmüfettişlik'ten çekildi. Hemen öncesinde de, mesleğini Blackwater'da Erik Prince ile sürdürme niyetini açıkladı. 15 Haziran 2005 tarihli bir mektupta, resmi olarak Savunma Bakanlığı ile Beyaz Saray'ı şöyle bilgilendiriyordu: Blackwater'ın "Mali çıkarlarına doğrudan ve öngörülebilir bir sonucu olacak hiçbir resmi meseleye dahil olma yetkim yok."[8] Schmitz, Blackwater'da 'mali çıkarları olduğunu' yazıyor, "Çünkü onlarla çalışma olasılığımı görüşmek niyetindeyim,"[9] diyordu.

Schmitz'in Pentagon'da yüklenici firmaları denetlediği dönemde, Blackwater, küçük bir özel askeri ve kolluk kuvveti eğitim işletmesinden, ABD hükümetiyle yüz milyonlar-

ca dolarlık anlaşmalara imza atan küresel çapta bir paralı asker tedarikçisi olmuştu.

Schmitz'in Blackwater'a ilgisi (Blackwater'ın Schmitz'e ilgisi de diyebiliriz), kendisini Bush yönetiminin savaşlarına adamasıyla, Reagan yönetimiyle çalışmış olmasıyla, dönemin Temsilciler Meclisi Başkanı Newt Gingrich'i temsil etmişliği veya askeri müteahhitlerin boz bulanık, yolsuz dünyasına girmişliğiyle açıklanabilecek kadar basit değildi. Elbette bunların hepsi etkili oldu, ama bağlantı daha derinlerde.

Erik Prince ve Blackwater'daki diğer yöneticiler gibi, Joseph Schmitz de Katolik ve bir Hıristiyan köktendinciydi. 'Tanrı'nın hukuk düzeni'ni uygulamayı takıntı yapmış bir dini fanatik olduğunu söyleyecek kadar ileri gidenler de çıkacaktı. Pentagon Başmüfettişi iken yaptığı pek çok konuşmada, terörle küresel savaşa bakışını ve bu konudaki anlayışını, Hıristiyanlığın üstünlüğü söylemi altında ortaya koyuyordu. Haziran 2004'te, Irak ve Afganistan gezilerinden döndükten sonra yaptığı bir konuşmada şöyle diyordu:

> "Bugün hiçbir Amerikalı'nın şüphesi olmasın ki, biz Tanrı'nın emrindeki hukuk düzenine karşı sorumluluk duyarız. Bizimle teröristler arasındaki temel fark da işte buradadır. Bütün mesele budur; Biz Tanrı'nın emrindeki hukuk düzenine olan sıkı bağlılığımızla kıvanç duyuyoruz."[10]

Resmi özgeçmişine Schmitz, 11. Yüzyıl'daki Birinci Haçlı Seferleri'nden önce kurulan Malta Tarikatı[11] üyeliğini gururla yazmıştı.

'Haçlılar'ın Müslümanlar'dan aldığı toprakları'[12] savunma görevini üstlenen bu Hıristiyan milis gücü bugün 'kendi Anayasası, pasaportu, pulu ve kamu kurumlarıyla uluslararası hukukun bağımsız bir üyesi' olmakla ve '94 ülkeyle diplomatik ilişki'sini sürdürmekle övünür.[13]

Schmitz, Hıristiyan fanatizmine ek olarak, Amerikan Bağımsızlık Savaşı sırasında General George Washington ile omuz omuza mücadele eden ünlü yabancı paralı askerlerden birinin de ateşli bir hayranıydı. Schmitz'in 'İlk Muteber Başmüfettişimiz' diye söz ettiği bu kişi Prusyalı militarist Baron Wilhelm Von Steuben'dir.[14]

Von Steuben, Blackwater yetkilileri tarafından sık sık Birleşik Devletler'i kuran paralı askerler olarak anılan 4 adamdan biridir. Diğer isimlerse, Beyaz Saray'ın karşısında, kimi Blackwater yetkililerin 'Sözleşmeli Parkı' demeyi pek sevdiği yerde anıtları bulunan General Lafayette, Rochambeau ve Kosciuszko'dur.[15]

İşte tüm bunlar, Prince'in neferleri ve onun Blackwater'daki yardakçıları arasına katılabilmesi yolunda Schmitz'i ideal aday yapmıştı ki Schmitz burada, Prince Group'un baş operasyon amiri ve başdanışmanı olarak Prince'in sağ kolu olacaktı.[16] Erik Prince basına birlikte çalışacaklarını duyururken, ondan 'General Schmitz' diye söz edecekti.[17]

Joseph Schmitz ABD tarihinin en tuhaf, skandallarla çalkalanan, sağ siyaseti benimsemiş ailelerinin birinden geliyordu. Onlarca yıldır Kennedy, Clinton ve Bush gibilerinin hâkimiyetindeki siyasi anlayışın uçlarında faaliyet göstermekteydiler. Ailenin reisi John G. Schmitz, çocuklarını katı bir Katolik gelenek içinde yetiştiren Californialı aşırı muhafazakâr bir siyasetçiydi. Eyalet parlamenteri olarak okullarda cinsel eğitime, kürtaja ve gelir vergisine karşı sert çıkışları yanında, eyaletlerin haklarının da ateşli bir savunucusuydu. Hiç durmadan, federal hükümetin özel sanayi ile rekabete girecek alanlardan çekilmesini gerektiren 'Özgürlük Eki'ni destekleyici yasa teklifleri sunuyordu.[18] Bir seferinde California Üniversitesi'nin satılmasını önermişti.[19] 1960'ların sonlarında, kendisi de muhafazakâr Cumhuriyetçi olan dönemin California Valisi Ronald Reagan'ı, bir vergi artışı üzerine, 'sosyalizmi daha etkili yürütmeyi istemekle' suçlamıştı.[20]

Martin Luther King Jr.'ın 1968'de öldürüşünden bir yıl sonra John Schmitz, California Eyalet Senatosu'nda, öldürülen insan hakları liderinin anılmasına muhalefet edenlere öncülük etmişti. 1970'lerin başında Orange County'den Kongre'ye Cumhuriyetçi üye olarak girişinden sonra da hiç gecikmeden 'ülkenin en sağcı ve en açık sözlü Kongre üyelerinden biri olduğunu göstermişti.'[21] 1972'deki seçimlerde Richard Nixon'a karşı, 1968'de ırkçı politikacı George Wallace[22] tarafından kurulmuş olan Amerikan Bağımsız Partisi'nden başkanlığa adaylığını koymuştu. İhtiyar Schmitz fazla aşırı bulunduğu için defedilmeden önce antikomünist John Birch Society'nin ulusal direktörlüğünü de yaptı.[23] "Yahudiler de herkes gibi, eksiği yok fazlası var", "Martin Luther King namlı bir yalancıdır", "Hispanik olmayabilirim, ama yakınım. Sakallı bir Katoliğim,"[24] gibi laflar ediyor ve Watts ayaklanmasını 'bir komünist operasyon'[25] diye niteliyordu. Başkan Richard Nixon 1971'de 'Kızıl Çin'i ziyaret edeceğini açıkladığında, Nixon ile aynı kenti temsil eden Schmitz, bu ziyarete 'uluslararası komünizme teslimiyet' diye veryansın etmiş, Nixon'a da 'komünist yanlısı' deyip çıkmıştı. "Bu ziyaret, Pekin yönetimini devirme şansımızı tamamen yok ediyor,"[26] diye ateş püsküren Schmitz, 'Beyaz Saray ile diplomatik ilişkilerini kestiğini'[27] de beyan etmiş ve basına da şöyle demişti:

> "Başkan Nixon'ın Çin'e gitmesine bir itirazım yok. Ben sadece geri dönmesine karşıyım."[28]

Schmitz sonunda Kongre'deki sandalyesini kaybetti ve başkanlık yarışındaki hezimetinin ardından eyalet siyasetine geri dönüş yaptı. 1981'de California Eyalet Senatosu Komitesi'nin kürtajla ilgili bir oturumuna başkanlık ederken izleyenleri, 'acımasız, Yahudi ve (tartışılabilir) kadın suratlılar'[29] diye tanımladı. Kürtaj hakkını destekleyen tavrını topa tuttuğu feminist avukat Gloria Allred'i de, 'kurnaz, herif kılıklı bir avukat' olarak niteledi.[30] Bunun üzerine Allred, Schmitz'e dava açtı; dava sonucunda 20 bin dolar

tazminat ödemesine ve kamuoyu önünde özür dilemesine hükmedildi.[31]

Aile değerlerini savunmakla geçirdiği siyasi meslek yaşamı, evlilik dışı en az 2 çocuğu olduğunu kabul edince, birden bitiverdi.[32] Sonunda John G. Schmitz, Washington D.C.'deki, kahraman, antikomünist fanatik Senatör Joseph McCarthy'nin evini satın aldığı bir araziye çekildi.[33] Schmitz, biri *Stranger in the Arena: The Anatomy of an Amoral Decade 1964-1974**, diğeri *The Viet Cong Front in the United States*** adında iki kitap yazdı. 2001'de ölen Schmitz, Arlington Ulusal Mezarlığı'na tam bir askeri törenle defnedildi.[34]

Joseph Schmitz'in, kendisi de bir parlamenter olan ağabeyi John Patrick, 1985 ile 1993 arasında hem başkanlık hem de başkan yardımcılığı dönemlerinde George H. W. Bush'un danışman yardımcısıydı[35] ve İran Kontra skandalı soruşturmasında Bush'un korunmasında önemli bir rol oynamıştı. 1987'de Bush'a, Bağımsız Danışma Ofisi'nden, 'Başkan Yardımcılığı makamı çalışanlarına ait tüm kişisel ve resmi kayıtlar' da dahil, soruşturmayla ilgili bütün belgeleri sunması talebi geldi.[36] Bush bu işin sorumluluğunu danışmanı C. Boyden Gray ile yardımcı danışman John P. Schmitz'e verdi.[37] Gray ve Schmitz, Bush'un skandal sırasında tuttuğu ve ilk belge talebinde saklandığı aşikâr bir günlüğü çıkardılar, ama ancak aradan 5 yıl geçince, Bush'un Başkan seçilmesinden bir ay sonra.[38] Günlüğü teslim ettiklerinde, Gray ile Schmitz günlükle ilgili belgeleri vermeyi geciktirdiler ve soruşturmanın son derece önemli 5 yılında günlüğü neden ortaya çıkarmadıklarını da açıklayamadılar.[39] Soruşturmacılar, işbirliğine yanaşmayan Gray ve Schmitz dışında, Bush'un ofisinden bu belgelerin ortaya çıkarılmasından sorumlu olan herkesle görüştü.[40]

---

* 1964-1974 Etiğin Olmadığı 10 Yılın Anatomisi

** Birleşik Devletler'de Vietkong Cephesi

John Schmitz, 1987 ile 1992 arasını kapsayan kendi günlüğünü, George W. Bush'un başkanlığındaki yürütme organında kural haline gelecek şaşırtıcı bir taktiği kullanarak (bunun özel bir çalışmanın ürünü olduğu iddiasıyla)[41] vermeyi reddetti. Gray ve Schmitz, kendilerine dokunulmazlık teklif edildiğinde bile görüşmeyi kabul etmediler; Schmitz 1993'te yönetimden ayrıldı.[42]

Joseph Schmitz'in, 1987'de Reagan'ın emrinde Başsavcı olarak görev yapan Edwin Meese'nin[43] özel asistanlığını üstlendiğinde İran-Kontra skandalıyla bizzat bağlantısı vardı; Meese'nin kendi deyişiyle 'hasarı sınırlamaya' çalışmıştı.[44]

Beyaz Saray'da onun döneminden önce, Temyiz Mahkemesi Yargıcı Antonin Scalia'nın kâtipliğini yapan[45] John Patrick, daha sonra Washington D.C. firması Mayer, Brown, Rowe&Maw'de lobici/avukat olacak kadar ilerledi.[46] Müşterileri arasında, ABD Ticaret Odası, Lockheed Martin, Enron, General Electric, Pfizer ve Bayer vardı.[47] Kardeş Schmitz, ayrıca kampanyasının kasalarına binlerce dolar akıttığı George W. Bush'un da, 'Büyük Lig'deki öncü finansörleri arasındaydı.[48]

Ama Schmitz ailesinin en ünlü ferdi, belki de siyasetin en dışındaki isimdi: Joseph Schmitz'in kız kardeşi May Kay LeTourneau. 1997'de evli ve 4 çocuklu bir öğretmenken 13 yaşındaki öğrencisi Vili Fualaau'ya tecavüzle suçlanınca manşetlere çıkmıştı.[49] May Kay, 4 ay sonra Fualaau'nun kızını doğurdu.[50] Bu olay yıllarca bulvar gazetelerinin gözde konusu oldu. Cezaevinde 7 yıl kalan ve bu esnada Fualaau'dan bir çocuk daha dünyaya getiren May Kay LeTourneau, 2004'te eski 6'ncı sınıf öğrencisi ile evlendi.[51] Feministlere, eşcinsellere ve kürtaja karşı ağzına geleni söyleyen histerik aile değerleri siyasetçisi olan babası kızını hararetle savunurken, diğer aile fertleri, Joseph Schmitz'in Bush yönetiminde yükseldiği günlere rastlayan bu olay hakkında pek konuşmamayı tercih etmişti.[52]

Joseph Schmitz 2001 yazında Pentagon Başmüfettişli-

ği'ne atandığında 27 yıl ABD Donanması'nda, çoğunlukla da yedek kuvvette görev yapmış, Deniz Akademisi mezunu bir askerdi.[53] Devlette bulunduğu kısa sürede, Meese ile çalışmış ve Donanma yedek kuvvet İstihbarat Programı'nda üst düzey müfettiş yardımcılığı yapmıştı. Başmüfettişlik'ten hemen önce de çok güçlü ve bağlantıları kuvvetli lobi ve hukuk firması Patton Boggs'un ortaklarındandı. Schmitz bu lobi şirketinde denizcilik hukuku ile askeri hassasiyet taşıyan alanlarda ve yüksek teknoloji ürünü malların uluslararası ticaretinde uzmanlaşmıştı.[54]

Schmitz'in Pentagon'da bulunduğu dönemde Patton Boggs, Haziran 2003'te kendi 'Irak'ı Yeniden Yapılandırma' çalışmasını başlattı.[55] Patton Boggs, müşterisi olan kuruluşlara kârlı anlaşmalar kazandırmak için, 'Irak'ın yeniden yapılandırılmasıyla ilgili önemli federal kuruluşların sağlam bilgileriyle desteklenen, çokça Hill deneyimine ve bağlantısına sahip inanılmaz sayıda avukatı olmasıyla' övünüyordu. Firmanın 'yeniden yapılandırma' sayfasında, Irak'ta iş almak isteyen çok sayıdaki yüklenici firmadan biri olmak için, 'içeridekilerin bakış açısını bilmek çok önemli,'[56] deniliyordu.

Pek çok Bush yetkilisi gibi, Schmitz de bağlantıları çok iyi bir Cumhuriyetçi ve ahbap çavuş ilişkisiyle atanmış bir isimdi. Aşırı, zaman zaman da tuhaf kaçan siyasetine şöyle bir bakılırsa, çeşitli D.C. bölgesi gazetelerine 1989'dan başlayarak yazdığı kürtaj karşıtı bir dizi mektuba rastlanabilir. Bu mektupların birinde Schmitz "Bir erkek olarak, tecavüz sonucu hamile kalmış olanlar ile ensest kurbanlarının dramı sanal olabilir, ama eski bir cenin olarak benim için kürtaj edilen masum insan hayatının dramı, çoğu kadın için tecavüz neyse o kadar gerçektir,"[57] diye yazıyordu. Bir başkasındaysa, *Roe v. Wade* kararını,* 'seçilmemiş yargıçların gayrimeşru federal kararı' diye niteliyor ve 'siyasetçilerin Ana-

* Amerikan Yüksek Mahkemesi 1973'de görülen bu davada, ülke eyaletlerinde uygulanan kürtaj karşıtı yasaların çoğunu, Anayasa'dan kaynaklanan özel hayatın gizliliğini ihlal ettiği gerekçesiyle iptal etmiştir.

yasa'da yer almayan siyasi hususları eyaletlere ve halka bırakmamaları gerektiğini'[58] söylüyordu. Bir başka mektubunda da Schmitz, şöyle demekteydi:

> "Radikal kürtaj karşıtları, bu hayat ister dondurulmuş bir embriyoya, bir cenine, ister elden ayaktan kesilmiş ihtiyar bir kadına veya yeniyetme bir tecavüz kurbanına ait olsun, insan hayatını korumak için 'hoşa gitmeyen bir tavır' almaktan çekinmez. Radikal kürtaj karşıtlarının Tanrı'sı bir zamanlar şöyle dememiş miydi: Adalet adına zulüm görenler mübarektirler, çünkü onların yeri cennetin krallığıdır."[59]

Başkan Bush, Haziran 2001'de Schmitz'i Pentagon Başmüfettişliği'ne aday gösterdi. Schmitz burada, 'üst düzey memurlar ve sivil bakanlık çalışanlarının görevi suiistimalleriyle ilgili iddiaların tarafsızca soruşturulması ve savunma programlarıyla ilgili nesnel ve bağımsız denetim ve soruşturma çalışmalarının yürütülmesinden sorumlu' olacaktı.[60] Ne var ki, ataması hiç de kolay olmadı. Schmitz'in atanması, Senato Silahlı Hizmetler Komitesi Başkanı Demokrat Senatör Carl Levin engeline takıldı. Ekim 2001'deki bir komite oturumunda Levin, Schmitz'e, 1992'de George W. Bush ile Bill Clinton arasındaki başkanlık seçimine 3 gün kala sağcı gazete *Washington Times*'a yazdığı bir mektubu sordu. Schmitz, mektubunda şöyle yazıyordu:

> 'Clinton, Vietnam Savaşı sırasında bir güvenlik riski olduğunu açıkça kabul etti. Şimdiyse aynı Bill Clinton başkomutan olmak istiyor. Ama İngiltere'de savaş karşıtı faaliyetler örgütlediğinden hiç söz etmiyor. Vietnam Savaşı'nın en kızıştığı dönemde Moskova'ya geçtiğinden de hiç bahsetmiyor. Belli ki KGB, Bill Clinton'ın karanlık yanını Amerikan halkından daha fazla biliyor. Amerikan halkı daha iyisine layık.'[61]

Schmitz mektubu, ABD Donanma Yedek Kuvvetler Önyüzbaşı rütbesiyle imzalamıştı.[62] Levin, oturum sırasında Schmitz'e "Bakın, Yedek Kuvvetler'deki rütbenizle imzalanmış, buradaki mesele de bu. Görüşler değil, herkes iste-

diği gibi düşünebilir. Mesele ABD Donanma Yedek Kuvvetleri'nde bir önyüzbaşı rütbesiyle imzalamış olmanızdır,"[63] diyordu. Levin'in anlattığına göre Schmitz, "Bu mektup sadece duygusal bir boşalmaydı. O zamanki görüşümü yansıtmıyordu, kesinlikle bugünkü görüşümün de bir yansıması değildir," diyerek cevap verecekti.

Kelimelerini özenle seçen Schmitz, alttan alıyordu:

> "Gazetenin mektubu yayınlama ve askeri rütbemi vurgulama şeklinin sorun yarattığı ortada. O zaman pişman olmuştum, şimdi de pişmanım. Çok büyük bir ders aldım. Zaten bugün o sayede daha iyi bir insanım. Daha da önemlisi, bu dersi aldığım için, şayet atanırsam, çok daha iyi bir başmüfettiş olacağım."[64]

Levin, Schmitz'in Başmüfettişlik görevi sırasında US English* adlı bir grubun yönetim kurulunda kalma arzusunu da sordu:

> "Bu, hiçbir devlet işinin İngilizce dışında bir dilde yapılmaması gerektiğine inanan bir grup. Neden başmüfettiş iken ordu mensupları arasında en azından bazılarına ters gelecek tavırlar aldığı belli olan bir dayanışma grubunun yönetim kurulunda kalmanın uygun olacağını düşünüyordunuz?"

US English'i uzun uzun savunduktan sonra Levin'i 'ortak yanlış kanıya' varmakla suçlayan Schmitz, "Bu gayet pratik bir mesele; ABD'de başarılı olmak istiyorsanız İngilizce öğrenmek zorundasınız,"[65] diyecekti. Schmitz'den, Başmüfettişlik atamasının onaylanması için US English'ten ayrılması istendi (ki bu oturumdan hemen önce zaten bunu yapmıştı) ve Mart 2002'de de atandı.

---

* İngilizcenin Birleşik Devletler'de, birleştirici rolünü korumak üzere 1983'de kurulan örgütün, ülke çapında 1.8 milyon üyesi bulunuyor. ABD'de Federal Hükümet'in resmi bir dili bulunmamakla beraber Amerikan İngilizcesi çoğunluğun ortak dili olması sebebiyle *de facto* dil olarak kabul ediliyor. Amerikan İngilizcesine 50 eyaletten 30'unda resmi dil statüsü verilmiştir.

Joseph Schmitz, ABD'de büyük şirketler arasında yaşanan, tarihin bu en beklenmedik kâr savaşının hem de en hararetli döneminde, denetim ve izleme yetkisiyle donatılmış en üst düzey makamına sahip olacaktı. Görevi, Pentagon'un 'programlarında ve operasyonlarında yolsuzluk, israf ve suiistimalleri engellemek' olarak tanımlanmıştı.[66] Ama diğer başmüfettişlerin aksine, Pentagon'daki Rumsfeld'e doğrudan bağlıydı ve bu da bazı muhaliflerin yetki çatışması dediği ve Rumsfeld'in aşırı kontrolcü tarzıyla şiddetlenen bir ortam yaratıyordu.

İdeal olarak Başmüfettişlik makamının, kötüye kullanma, yolsuzluk ve yetki çatışması açısından sistemi baştan sona denetlemeye kararlı bir yetkili tarafından doldurulması gerekirdi. Ama bunun yerine aralarında bizzet Rumsfeld'in de bulunduğu taraflara, yani denetlemekle yükümlü olduğu taraflara hayranlık duyan bir yetkiliydi Schmitz.

Schmitz Pentagon'daki görevi sırasında, St. Louis'deki Ulusal Güreş Koçları Derneği Koçlar Kliniği'nde 'Disiplinli Güreş: Liderlikte Hayat Dersleri' başlıklı bir konuşma yapmış ve konuşmasında patronuyla ilgili şu dikkat çekici övgüyü dile getirmişti:

> "Savunma Bakanı Donald Rumsfeld, yani patronum da eski bir güreşçidir. Minderdeki disiplini ve dayanıklılığıyla nam salmıştır. İnsanlar hâlâ Don Rumsfeld'in omzunun çıktığı güreş karşılaşmasıyla ilgili hikâyeler anlatıyor. Rakibinden gerideydi, ama pes etmedi. Tek kolla rakibini yere çalmayı başardı, hem de üst üste üç kere ve maçtan galip çıktı.
>
> Bakan Rumsfeld'in Pentagon'un beş duvarı arasında da katı disiplini dillere destandır. Asla dikkat dağıtan şeylere, görüş değişikliğine veya dikkatini dağıtacak hüsnükuruntulara izin vermez. Elindeki işe öyle sıkı odaklanır ki, o gün yapabildikleri karşısında etrafındaki herkesi hayran bırakır. Bu eski güreşçi için, kendisine hükmettiği de söylenebilir. Kendimiz üzerinde hâkimi-

yetimiz (ve yalnızca Tanrı'ya hesap vermemiz) erdemli, onurlu ve amacı olan bir yaşam sürmek için anahtardır."[67]

Schmitz, Rumsfeld'in ünlü 12 ilkesini göğüs cebinde taşıyordu. İlk cümlesi şöyleydi:

"Savunma Bakanlığı'nın inanılırlığı hakkında şüpheler yaratabilecek hiçbir şey yapmayın."[68]

Schmitz'in gözetiminde, pek çoğu yönetimle yakın bağları bulunan vurguncu şirket, Irak ve Afganistan'ın yeniden yapılandırılması için ayrıldığı belli kaynakları silip süpürerek serpildiler.

Los Angeles Times'tan T. Christian Miller'ın yaptığı bir araştırmadaki ifadeyle, "Schmitz, Bush yönetimindeki üst düzey yetkililer hakkındaki soruşturmaları ya engellemiş ya da yavaşlatmıştır, vergi mükelleflerinin paralarını değersiz projelere harcamış ve etik dışı olabilecek hediyeler kabul etmiştir."[69]

Miller, Schmitz'in emrinde çalışan müfettişlerin, onun hangi taraftan olduğu konusunda duydukları şüphe yüzünden, zaman zaman kimleri soruşturduklarını söylemediklerini, Schmitz'in Pentagon'daki üstlere ihbar edeceği endişesiyle, haftalık brifinglerde, kişilerin adlarını kullanmayıp, harflerle kodladıklarını da bildiriyordu.[70]

Schmitz'in emrindeki üst düzey bir yetkilinin *Times*'a söylediğine göre, 'siyasi soruşturmalara çok müdahale ettiğinden karışmadığı tek bir mesele kalmamıştı.'[71]

Iowa'dan Cumhuriyetçi Senatör Charles Grassley, Schmitz'in görevi sona erdiğinde, "Bu ofisin, üst düzey kadronun sert ve ısrarlı itirazlarına rağmen pek çok şüpheli projeye dahil olduğunu görmüşümdür. Bana öyle geliyor ki, bu durum saygı ve güven eksikliği ve nihayet yetersiz bir başmüfettişlik yaratmıştır,"[72] diyordu.

Mart 2003'te, Pentagon Başmüfettişliği'ni devraldıktan bir yıl sonra ve Irak'ın işgalinin henüz başladığı günlerde Schmitz kendini, yönetimin Irak politikasının baş mimarla-

rından birinin canını fena halde sıkan bir skandalın soruşturulmasından sorumlu buluverdi. Bu kişi, önde gelen neokon aktivist, Yeni Amerikan Yüzyılı Projesi'nin kurucusu ve Savunma Politikası Kurulu'nun başkanı Richard Perle idi.

Perle, Savunma Bakan Yardımcısı Paul Wolfowitz'e yakın bir isimdi ve ofisi de Rumsfeld'in Pentagon'daki ofisinin hemen sağındaki odaydı.[73]

ABD Irak'ı işgal etmeye başladığında *New York Times* ve *New Yorker*, Perle'ün, konumunu kullanarak Savunma Bakanlığı ile pazarlıklarında, şirketler adına lobi yaptığı suçlamasında bulunmuştu.[74] Gazete, 'Savunma Politikası Kurulu'nun Başkanı olarak savaş meselelerinde Pentagon'a tavsiyelerde bulunduğu dönemde bile, telekomünikasyon şirketi Global Crossing'in yabancı bir firmaya satılması önerisine Savunma Bakanlığı'nın gösterdiği direncin kırılması konusunda, şirket tarafından Richard Perle'ün yardımına başvurulmuştu,'[75] diye kaydediyordu.

Perle'ün, 'kendisini bu kurula başkan atayan Savunma Bakanı Donald Rumsfeld de dahil pek çok üst düzey yetkiliye olan yakınlığına' da dikkati çeken gazete, Perle'ün hükümete satışı onaylatması karşılığında Global Crossing'le 725 bin dolara anlaştığını da ifşaa etmişti. Pentagon ve FBI söz konusu satışa karşıydı, çünkü "Global Crossing'in vaktiyle ABD hükümetince kullanılan dünya çapındaki fiber optik telekomünikasyon ağı, bu satışla Çin'in mülkiyetine geçmiş olacaktı."[76]

New York Times tarafından ele geçirilen yasal belgelerde de Perle, Global Crossing'e yardım edebilecek tek kişi oluşunu açıklamak için, hiç utanmadan Pentagon'daki konumunu öne sürüyordu. "Savunma Politikası Kurulu Başkanı olarak, inceleme sürecinde gündeme gelecek ulusal savunma ve güvenlik konularında eşsiz bir bakış açısına ve ayrıntılı bilgiye sahibim," diye yazıyordu Perle.[77]

Bu haber ortaya çıktığında Perle, derhal danışma kuru-

lunun başkanlığından çekildi; masum olduğunu da iddia ederek elbette.

Perle, başkanlıktan çekilirken Rumsfeld'e 'bu skandalın Irak'ta halen meşgul olduğu birincil mücadelede kendisini devredışı bırakmasına yol açmasını istemediğini' söylüyordu.[78] Bunun üzerine, Rumsfeld ondan makamda kalmasını isteyecek, o da derhal kabul edecekti. Böylece makamında kalıyordu.

Temsilciler Meclisi'nden John Conyers, bu gelişme üzerine Perle hakkında soruşturma başlatılmasını teklif ediyor ve konu Joseph Schmitz'in önüne geliyordu. Schmitz, 6 ay süren soruşturmanın sonucunda Perle'ü tamamen aklıyordu:

> "Bay Perle'ün tutumuyla ilgili incelememizi tamamladık ve görevi suiistimal iddialarını kanıtlayamadık."[79]

Ülkenin önde gelen gazete ve dergilerinin hemen hepsi Perle hakkında çok sayıda yetki çatışması skandalını haber yapmasına rağmen, Başmüfettiş'in raporunda, "makul bir bakış açısıyla değerlendirildiğinde, Bay Perle'ün açıkça usulsüzlük yaptığı sonucuna varmak için yeterli dayanak bulunmamıştır," deniyordu.[80] Perle, Schmitz'in raporundan 'çok memnun olduğunu'[81] söylüyor, Rumsfeld de "Başmüfettiş'in raporu, Sayın Perle'ün Savunma Politikası Kurulu'nda bulunuşunun etik olduğunu teyit etmektedir," diye beyan ediyordu.[82]

Richard Perle'ün iş bağlantılarıyla ilgili ifşaatın üzerinden çok zaman geçmemişti ki, Rumsfeld'in yakın çevresindeki nüfuzlu bir üst düzey yetkili hakkında da bir tartışma çıktı. Savunma Bakanlığı'nın İstihbarattan Sorumlu Müsteşar Yardımcısı olan bu kişi, Kara Kuvvetleri'nden Tuğgeneral William Boykin'di.

Ekim 2003'te, Boykin'in, pek çoğunu askeri üniforma ile yaptığı kamuya açık konuşmalarında, sürekli olarak

Müslümanlar aleyhine atıp tuttuğu ortaya çıkarıldı. Ocak 2002'de Boykin, hiç yoksa ikisinde üniformalı olarak, 23 dini etkinlikte konuşmuştu.[83] Boykin bir defasında Birleşik Devletler'in Somali'deki Müslüman düşmanı alt edeceğinden emin olduğunu söylemişti:

> "Çünkü biliyorum ki benim Tanrım onunkinden büyük. Biliyorum ki benim Tanrım gerçek bir Tanrı, onunkiyse bir put."[84]

Boykin aynı zamanda radikal İslamcılar'ın Amerika'yı yok etmek istediğini iddia ediyor, çünkü "Biz Hıristiyan bir ülkeyiz,"[85] ve "İsrail'i asla terk etmeyecek bir ülkeyiz," diyordu.[86] "Manevi düşmanımızı, ancak İsa adına karşı gelirsek yenebiliriz,"[87] diyen Boykin, Başkan Bush için de şunları söylüyordu:

> "Neden bu adam Beyaz Saray'da? Amerikalılar'ın çoğunluğu ona oy verdi. O, neden orada? Bu sabah size, böyle bir dönemde Tanrı oraya onu uygun gördü diye, onun orada olduğunu söylüyorum."[88]

Bir başka konuşmasında da Boykin, başka ülkelerin ahlaklarını, değerlerini yitirdiklerini ileri sürüyor, "Ama Amerika hâlâ bir Hıristiyan ülkesi," diyordu.[89]

Özel Harekât güçlerinin Irak'ta Tanrı'ya inançları sayesinde zafer kazandıklarını söylediği Oregon'daki bir kilise cemaatine, şöyle sesleniyordu:

> "Hanımlar, Beyler;
>
> İçinde bulunduğumuz savaşın manevi bir savaş olduğunu iyi bellemenizi isterim. Şeytan bu ulusu yok etmek istiyor, bir ulus olarak bizi yok etmek, bir Hıristiyan ordusu olarak bizi yok etmek istiyor."[90]

Boykin meslekten subaydı, çok gizli Ortak Özel Harekât Komutanlığı'na dek yükselen Delta Gücü'nün ilk komandolarından biriydi. CIA'de çalışmış, terörle savaşta Rumsfeld'in birbirine sıkı sıkıya bağlı liderler takımına girene dek de Kara Kuvvetleri Özel Harekât güçlerinin başında bulunmuştu. Burada 'çok değerli hedefleri'[91] avlamakla

görevlendirilmişti. Boykin, muhalif çevrelerin Irak'ta ölüm mangası tipi diye nitelediği birliği kuran en önemli ABD'li yetkililerden biriydi.

Vietnam'daki Phoenix programıyla* terörle savaştaki özel operasyonlar arasındaki benzerliklere ilişkin Kongre soruşturmasında Boykin, "Sanırım o tür bir program yürütüyoruz. Bu adamların peşine düşüyoruz. Bunları öldürmek veya yakalamak bizim bölümün yasal görevlerinden. Sanırım Phoenix programıyla tasarlanan neyse, tamamen gizli olmamakla birlikte, burada yaptığımız da odur,"[92] diye konuşuyordu. Boykin'in ifadelerini ilk ifşaa eden askeri analist William Arkin, şöyle yazıyordu:

> "Boykin ABD Kara Kuvvetleri'nin üniforması üzerinde olduğu halde bu hoşgörüsüz mesajları kusarken, bunun resmi ve onaylı bir görüş ve ABD Kara Kuvvetleri'nin de gerçekten bir Hıristiyan (Haçlı) ordusu olduğunu ısrarla telkin ediyor. Ama bu problemin yalnızca bir kısmı.
>
> Boykin aynı zamanda Pentagon'da üst düzey bir siyaset yapıcı konumunda ve bir Hıristiyan 'cihad'ına inanan bir adamın böyle bir görevde kalmasına izin vermek ciddi bir hatadır. (...) Boykin emirlerini ordudaki üstlerinden değil de Tanrı'dan aldığını açıkça belirtmiştir ve bu endişe verici bir emir-komuta zinciridir.
>
> Ayrıca, İslam'ın, karşısında bir kutsal savaşa giriştiğimiz, putperest ve kutsala küfreden bir din olduğuna inanan bir üst düzey yetkilinin Irak ve Afganistan'daki terörle savaşa yön vermesi hem pervasızcadır hem de tehlikeli..."[93]

---

* Vietnam Savaşı sırasında ABD'nin, Özel Harekât ve Vietnamlı unsurlar tarafından uygulanan 'askeri, istihbarat ve iç güvenlik' programı. Bu program ile 1968-1972 arasında Güney Vietnam Özgürlük Cephesi (NLF) isyancıları ve onları destekleyen /desteklediğinden şüphe edilen 80 binden fazla Vietkonglu'nun bertaraf edildiği, 25 binden fazlasının öldürüldüğü ileri sürülüyor.

Boykin, İslam karşıtı söylemlerinden ötürü topa tutulunca, Rumsfeld ve Pentagon'daki diğer omzu kalabalıklar onu hararetle savundular. Clinton'ın üst düzey danışmanlığını yapmış olan Sidney Blumenthal, bu konuda şunları yazıyordu:

> "Boykin ne görevden alındı ne de başka bir yere nakledildi. O sırada Ebu Garip Hapishanesi'ni (...) 'Gitmo'laştırmak* için yürütülen gizli bir operasyonun tam ortasındaydı. Camp X-Ray'in** başındaki Tümgeneral Geoffrey Miller ile buluşacağı Guantanamo'ya uçmuştu. Boykin, Rumsfeld'in emri üzerine Miller'a, Irak'a gelip oradaki hapishane sistemine X-Ray yöntemlerini getirmesi talimatını verdi."[94]

İnsan hakları örgütleri ile Arap ve Müslüman kuruluşların haykırışları arasında, bizzat Boykin'in kendisi, Schmitz'in Pentagon'daki departmanından, geçmişinde herhangi bir görevi suiistimal edip etmediğinin araştırılmasını talep etti.[95] Genelkurmay Başkan Yardımcısı General Peter Pace, Boykin'in 'müfettişin müfettişliğini yapması konusunda çok hevesli' göründüğünü söyleyecekti.[96] Schmitz'in ofisi, 10 ay süren bir incelemenin ardından, üç Pentagon kuralını çiğnediği sonucuna varmakla beraber Boykin'i temize çıkardı. *Washington Post*, şöyle yazıyordu:

> "Tartışma yaratan konu Boykin'in konuşmalarının özü ve Pentagon kurallarına saygısızlık etmesi olmakla birlikte, Boykin'in, ordunun terör karşıtı faaliyetlerinden söz ederken ve radikal Müslümanlar'ın eylemlerinin ardında bir 'şeytani varlık' olduğunu ileri sürerken, araya din olgusunu sokmasının yersizliği üzerine, raporda görüş belirtilmekten açıkça kaçınılmıştır."[97]

---

* Gitmo, Guantanamo'nun medyada kullanılan kısaltılmış biçimidir.

** Guantanamo'daki yasal durumu çok tartışılan geçici cezaevi. 2002 Nisan ayında kapatılmış, mahkûmlar aynı yerdeki Camp Delta'ya nakledilmiştir.

Üst düzey bir Savunma Bakanlığı yetkilisi gazeteye, "Bu rapor, Boykin'i sonuç olarak teknik ve bürokratik meselelerle ilgili, daha önemsiz birkaç hatadan sorumlu tutan tam bir temize çıkarma operasyonu olarak görülmektedir,"[98] diyordu.

Haziran 2004'te Schmitz, Irak ve Afganistan'a gitti ve dönüşünde 'Terörle Küresel Savaşta Güçlü Silahlar ve Muhtemel Kayıplar Olarak Amerikan İlkeleri' başlıklı önemli bir konuşma yaptı.[99]

O sırada Ebu Garip'te mahkûmlara yapılan işkence ve kötü muamele skandalı hâlâ ABD'de sıcaklığını koruyordu; bu kötü muameleyi soruşturmakla sorumlu Schmitz ise skandalın üstünü örtmek için elinden geleni yaptı. Ebu Garip'teki 'birkaç çürük yumurtayı'[100] suçladı:

> "Herhangi bir liderden gelen yasadışı bir emirden haberdar değilim."[101]

Cleveland Şehir Kulübü'nde yaptığı konuşmada da, "Sistemle ilgili bir iki arıza ve içimizden birkaçının tiksinti verici bu hareketleri (ki bu kişiler şu an itibarıyla adalete teslim ediliyor) Birleşik Devletler Silahlı Kuvvetleri'ne yaraşır biçimde şerefle hizmetini sürdüren binlerce cesur Amerikalı'nın fedakârlıklarını ve başarılarını gölgelememelidir,"[102] diyordu.

Schmitz, 'istihbarat toplamada ve süren askeri operasyonlar sırasında ele geçirilen (bilinen ve potansiyel) teröristlerle baş etmede uygulanan prosedür ile kurallar ve standartlar hakkında daha fazlasını öğrenmek için Ebu Garip'te ve Afganistan'daki bir diğer tutuklu toplama noktasında' bulunduğuna da dikkat çekiyor ve şöyle diyordu:

> "İleri mevzideki askerlerimizle daha fazla zaman geçirdikçe, onların hikâyelerini dinleyip, onları görevlerini yaparken izledikçe, teröristlerin neden bizden bu kadar çok nefret ettiklerini daha iyi anladım. Hiç şüphe yok

ki, bugün yurt dışında görev yapmakta olan kadın ve erkek Amerikalı yurttaşlarımıza şükran borçluyuz. Amerikan askerlerinin hem Irak'ta hem de Afganistan'da ne kadar onurlu ve müthiş bir iş yaptıklarını anlatamam."[103]

Schmitz, teröristlerin 'medeniyeti barbarlıktan ayıran davranış kurallarını kabul etmeyi reddettiklerini' söylüyordu.

Ebu Garip'te sistematik işkence yürütüldüğü ortaya çıkarıldıktan sonra bile Schmitz, "Tanrı'ya şükür ki hâlâ dünya için umut ışığıyız,"[104] diyordu. Birleşik Devletler'de hâkim olan 'hukuk düzeni' üzerine uzun uzun konuşurken dinleyenlere şöyle sesleniyordu:

"Ebu Garip'ten gelen kötü haberlerin, çok uzaklarda sizin ve benim için büyük işler yapan sıradan Amerikalılar'ın, çiftçi ve her kesimden Amerikalılar olarak bizlerin harika oğullara ve kızlara sahip olduğumuz gerçeğini karartmasına izin vermemeliyiz.[105]

Afganistan ve Irak'taki Amerikalı askerlerin, biz Yankiler'in her zaman yaptığımızı yaptıklarını, nazik kurtarıcılar olduklarını, mümkün olduğunda yerli halka yardım ettiklerini, karanlık ve ödlek düşmanın şiddet tehditleri ile bunu yapmaları engellendiğinde de çileden çıktıklarını gördüm."[106]

General Boykin gibi Schmitz de, Pentagon'daki görevi sırasında sık sık başka kültür ve gelenekleri aşağılayan, dini ve katı Hıristiyan söylemiyle yüklü konuşmalar yapıyordu. Mart 2004'te yaptığı bir konuşmasında "Hukuk düzeninin, örneğin Irak ve Afganistan'daki aşiret kültürlerinde mevcut olduğu söylenemez; buralarda aşirete bağlılık çoğu zaman her şeyden, dürüstlük, hukuk, adalet ve hatta sağduyudan bile önce gelir," iddiasında bulunuyordu.[107]

Bir başka konuşmasında da, ordu mensubu kadın ve erkeklerin Amerika'yı büyük yapan kalıcı ilkelerden hiç kuşku duymadıklarını savunarak, "Bunlar Başkan Reagan'ın

Soğuk Savaş yıllarında sözünü ettiği ilkelerin aynısıdır: bireysel sorumluluk, temsili yönetim ve Tanrı'nın emrinde hukuk düzeni,"[108] diyordu.

Schmitz bu konuşmasını Donald Rumsfeld'in 11 Eylül sonrasındaki şu 'öğüdü' ile noktalıyordu:

> "Bugün sana dua ediyoruz Gökteki Babamız, başka bir haklı mücadelede ve soylu bir davada öğrendi ulusumuz bu duayı; Amerika'nın her daim payidar olacak duasını: Tanrı bizim yanımızda olacak değil, ama tabi ki, Yüce Tanrım, Amerika her zaman senin yanında olacaktır."

Schmitz sonra da dinleyicilere dönerek, "Tek bir ulus olarak kalmak istiyorsak, hukuk düzeninde ve Tanrı'nın emrinde kendimizi daima daha yüksek bir standartta tutmalıyız," diyordu.[109]

Schmitz'in konuşmalarında dini söylem o kadar baskındı ki, bir seferinde onu dinleyenlerden biri çıkıp, "Konuşmanızdaki bazı şeylerden bir hayli rahatsız oldum," diyecekti:

> "Çünkü her zaman Anayasa'nın laik bir belge olduğuna inanmışımdır ve hükümetin de laik bir örgüt olması gerektiğini düşünmüşümdür. Kilise ve devlet ayrılığının bu Yönetim tarafından bulanıklaştırıldığını görüyorum."[110]

Schmitz ordudaki papazlardan söz ederek soruyu duymazdan gelmeyi sürdürünce, aynı kişi bu defa, "Benim kastettiğim bu değildi. Ben..." diye düzeltmek istediğinde, Schmitz, "Amerikan halkı, dünyanın başka yerlerindeki halkların aksine, son derece dindardır," diyerek adamın sözünü kesecekti. Sonra da şöyle devam etmişti:

> "Bu tarihi ve güncel bir gerçektir. Dolayısıyla, bizim için Kadiri Mutlak Tanrı'nın varlığını bir şekilde kabul etmiyormuş gibi davranmak, tam bir... bu gerçeği yok

saymaktır, bayım. Bunu söylemek zorunda kalmak istemezdim! Ama böyle düşünüyorum."[111]

Schmitz'in, Pentagon günleriyle ilgili en tuhaf hikâyelerden bir kısmı, meslektaşlarının tabiriyle, Bağımsızlık Savaşı'nda mücadele eden paralı asker Baron Von Steuben 'saplantısı'na dayanıyor.[112]

Von Steuben'in, eşcinsel eylemlerinden ötürü yargılanacağını öğrenince Almanya'dan kaçtığı ve Amerika'da George Washington tarafından önemli bir askeri eğitimci olarak kabul edildiği söylenir. (Steuben, İngiltere'ye karşı savaşan paralı askerlerden biriydi).

Los Angeles Times, Pentagon'daki göreve atanmasından hemen sonra Schmitz ile ilgili şu bilgileri aktarıyordu:

"Schmitz 3 ay boyunca başmüfettişlik mührünü Von Steuben ailesinin şu düsturunu içerecek şekilde şahsen yeniden düzenledi: Kadiri Mutlak bizi her zaman korusun.

Yıldızların sayısını, defne yapraklarının ve mührün rengini de belirledi. Eski ve şimdiki yetkililerin söylediğine göre, eski mühürdekinin 'tavuğa benzediğini' söyleyerek yeni bir kartal istedi.

Temmuz 2004'te, Alman gazeteci ve Von Steuben Family Association'ın Başkanı Henning Von Steuben'e, ABD Deniz Piyadeleri Kolordusu'nun bir etkinliği için eşlik etti. Senatör Grassley'nin iddiasına göre, Von Steuben'i, kamu fonlarından ödenen 800 dolarlık bir yemekle ağırladı. Eski bir Savunma Bakanlığı yetkilisinin dediğine göre de, Von Steuben'in oğlunu başmüfettişlik ofisinde ücretsiz stajyer olarak işe aldı. Senatör Grassley bunu sorunca, Almanya'da bir Von Steuben heykelinin açılış törenine katılmak için yapacağı 200 bin dolarlık geziyi hemen iptal etti."[113]

Eski bir Savunma Bakanlığı yetkilisi *Los Angeles Times*'tan T. Christian Miller'a, "Schmitz Alman olan ve Von Steuben'le ilgili olan her şeyle kafayı bozmuştu. Saplantılıydı,"[114] diyordu. Başmüfettişken yaptığı resmi konuşmaların pek çoğunu Von Steuben'den söz ederek süslüyor, ondan adeta bir Mesih'miş gibi bahsediyordu. Mayıs 2004'te, New Jersey'de bir Von Steuben anıtının açılış töreninde yaptığı konuşmada "Hepimiz onun Pentagon'daki liderliğe bir pusula olacak -büyük bürokratik yapılarda, özellikle de savaşın şiddetinde sıklıkla görüldüğü gibi, her şey karmakarışık ve çarpık görünüyorken yolumuzu bulmamıza yardım eden- bilgeliğine ve öncülüğüne inanıyoruz," diyordu.[115]

Haziran 2004'te yaptığı bir konuşmada da Irak'a gidecek görevliler için 'Von Steubenlerim' diyordu:

> "Irak'ta sonuna kadar direnmeli ve askerlerimizin arkasında durmalıyız. Kendi adıma Irak'ta oluşturulacak yeni bakanlıkların her birinde olumlu değişimin öncüsü ve doğruluğun savunucusu olacak yeni müfettişlerin eğitimine katkıda bulunmak üzere, en iyi 'Von Steubenlerimi' görevlendirmiş bulunuyorum."[116]

Çeşitli siyasi görüşten parlamenterlerin ve Miller'ın *Los Angeles Times*'taki derin eleştirel araştırma haberleri aracılığı ile Schmitz'e hesap sorulması gecikmedi.

Adının çeşitli skandallara karışması nedeniyle Schmitz'in aldığı belki de en öfkeli tepki, nüfuzlu Cumhuriyetçi Senatör Grassley'den geldi.

Skandallardan birinin merkezindeki isim, Rumsfeld'in yardımcısı, Savunma Müsteşar Yardımcısı John 'Jack' Shaw idi.

Gerald Ford'dan beri her Cumhuriyetçi Parti iktidarında çalışmış sıkı partizan, bağnaz Cumhuriyetçi ajan Shaw, işgal başlar başlamaz Beyaz Saray tarafından, Miller'ın ifa-

desiyle 'hem savunma anlaşmalarında hem de telekomünikasyonda tamamen deneyimsizliğine' rağmen Irak'ın telekomünikasyon sisteminin başına getirilmişti.[117]

Los Angeles Times'a göre, Irak'ta ABD öncülüğündeki Koalisyon Geçici Yönetimi'nden muhbirler, Shaw'un kârlı anlaşmaları eşe dosta kazandırmak için konumunu kullanmaya kalkıştığını ileri sürüyordu.[118] Miller da, Shaw'un, Irak'ta kârlı cep telefonu şebekesi anlaşmalarını kişisel ilişkilerinin olduğu insanların işlettiği şirketlere yönlendirmek için etkili Cumhuriyetçi parlamenterler nezdinde sahne arkasında lobi yaptığını söylüyordu.[119]

2003'te, Başmüfettiş sıfatıyla Schmitz, Shaw ile teftiş yetkisini Shaw'a veren bir anlaşma imzaladı ki, sonradan Shaw'un bu yetkiyi telekomünikasyon anlaşmalarını dostlarına yönlendirmek için baskı aracı olarak kullandığı iddia edilecekti.[120] Miller, Pentagon yetkililerinin ifadelerine dayanarak şöyle yazıyordu:

> "Bir seferinde Shaw, ABD ordusu tarafından izin verilmeyince kendisini Halliburton Co.'nun bir çalışanı olarak tanıtıp Irak'ın güneyindeki bir limana girmiş. Bir sefer de, ABD öncülüğündeki Koalisyon Geçici Yönetimi'nin himayesinde, Irak'ta cep telefonu lisansları için açılan bir ihaleyi eleştirmişti. Her iki örnekte de Shaw, Pentagon kaynakları ve belgelerine göre, söz konusu problemleri, (ahbaplarıyla bağlantısı olan şirketlere ihale açmadan milyonlarca dolarlık işler kazandırarak) çözmeleri için hükümet yetkililerine baskı yapıyordu. Liman meselesinde, lobici bir dostunun müşterileri ihaleye girmeden bir tarama işini kapmıştı."[121]

Muhbirlerin Shaw hakkındaki iddiaları Schmitz'in önüne geldiğinde, olayı bizzat soruşturmak yerine, yetki çatışması olasılığını gerekçe göstererek FBI'a havale etmeyi yeğledi, çünkü Schmitz, Shaw'u vekil atamıştı.

Bir Pentagon yetkilisi Miller'a "Bir şeyin üzerini örtmek isterseniz FBI bunun için ideal yerdir, çünkü ilgilenecekleri

zamanları yoktur," diyordu.[122] *Blood Money* adlı kitabında Miller şöyle yazıyordu:

> "FBI devletteki yolsuzluktan çok, terörle ilgileniyordu. Schmitz'in servisindeki üst düzey müfettişler bu transfere karşı çıktılar, zira bu kararı, bir ahbaba yardım için planlanmış bir hamle olarak görüyorlardı. Tahmin edildiği üzere, FBI soruşturmasında hiçbir yere varılamadı ve sonunda soruşturma da kapandı gitti."[123]

Shaw'un yolsuzluk yaptığı şüphesi *LA Times* tarafından haber yapıldıktan sonra, bizzat Schmitz'in kendisi, Shaw'u aklama amaçlı bir Pentagon haber bülteni çıkarılmasını sağladı.[124] 10 Ağustos 2004 tarihli Pentagon bülteninde 'İddialar, Bağdat'ta Savunma Bakanlığı Başmüfettişliği ceza soruşturmacılarınca incelenmiş ve bir cezai soruşturma açılmamıştır. Shaw şu anda Savunma Bakanlığı Başmüfettişliği'nin soruşturması altında değildir, hiçbir zaman da olmamıştır,'[125] deniyordu.

Basın bülteni daha fazla bilgi için gazetecilere FBI'ı adres gösteriyordu. Miller'ın haberine göre, Schmitz'in yardımcısı Chuck Beardall patronuna bir e-posta göndererek basın bülteninin 'tamamen yanlış olduğunu ve olabildiğince çabuk kaldırılması gerektiğini' söylüyor ve "Eğer bu yapılmazsa, Savunma Bakanlığı ve bizim dürüstlüğümüz lekelenecektir," diye uyarıyordu.[126]

Miller'a göre, Schmitz asistanı Gregg Bauer'e, 'uyuyan yılanı uyandırmamaya' çalıştığını söyleyecekti. Basın bülteninin 'yanlış anlaşılmaya daha az açık bir versiyonunu tavsiye ederek doğru yaptık' diye yazıyordu e-postaya verdiği cevapta.[127]

Bu arada Senatör Grassley, Rumsfeld'e gönderdiği bir mektupta şöyle yazacaktı:

> "Bu durumla ilgili en rahatsız edici bulduğum husus, Başmüfettiş Bay Schmitz'in bu meseleye karışmış olduğu söylentisi. Birincisi, Bay Schmitz'in bu basın bültenindeki dilin oluşumunda doğrudan rol oynadığını

gösteren bir dizi belge var. İkincisi, anladığım kadarıyla Bay Schmitz kendi astlarınca da, 'apaçık yanlış' olduğundan 'bülteni geri çekmesi' için defalarca uyarılmış. Bana söylenene göre, FBI bile konuya müdahale etmiş."[128]

Grassley, Rumsfeld'e 'kendisini soruşturma niyetini bildirip Schmitz'in bu konudaki dosyalarını talep ettikten sonra, Shaw ve diğer meselelerle ile ilgili tüm belgelerin, onlara erişimini engellemek için, güvenlik açısından 'hassas' diye damgalandığını' bildiriyordu. Grassley bunun kendisine 'Başmüfettişlik içindeki kaynaklarca gayri resmi olarak ifade edildiğini' de vurguluyordu.[129]

Senatör, Schmitz'i ayrıca, yeminli yalan ifade vermiş olabileceğini sandığı üst düzey bir askeri yetkilinin soruşturulmasını engellemekle de suçluyordu.[130]

Pentagon'daki görevi süresince Schmitz, insan ticareti belası, özellikle de radikal Hıristiyan sağın ve Bush yönetiminin gözde konusu seks ticareti üzerine kamuoyu önünde hararetle konuşurdu. Eylül 2004'te Temsilciler Meclisi Silahlı Hizmetler Komitesi'ne, 'Ahlaki Görecelik Sisinde Seks Köleliğini Denetlemek' başlıklı bir sunum yaptı.[131] Schmitz, şöyle diyordu:

"Ahlaki görecelik, Birleşik Devletler Anayasası'nın düşmanıdır. Birleşik Devletler Başkanı 21. Yüzyıl seks köleliğini, 'insanların ve ulusların üzerinde bir ahlak yasası' uyarınca 'özel bir günah' olarak tanımlamıştır. Fahişelik ve seks köleliği gibi ahlak dışı eylemlere taraflarca sözde rıza gösterilmesi, bunlara gözlerimizi kapamak için asla bir mazeret olamaz.

21. Yüzyıl'ın yeni asimetrik düşmanına karşı mücadele verirken bile Birleşik Devletler Anayasası'nı korumaya yemin etmiş olanlarımız (ve benzer ilkeye dayanan yasal otoriteler), seks köleliğini ve diğer ahlak dışı ve rezil eylemleri, o çirkin kafalarını ahlaki görecelik sisi içinden çıkardıkları her zaman ve her yerde tanımalı, karşı

çıkmalı ve ezmeliyiz; öyleyse Tanrı yardımcımız olsun."[132]

Ancak Schmitz bir yandan ahlaki görecelik ve seks köleliğine veryansın ederken, bir yandan da, KBR gibi Irak'ta iş yapan ve bu ülkede 35 bin 'Üçüncü Dünya uyruklu işçi' çalıştıran yüklenici firmaların, insan kaçakçılığı yaptığı yolundaki ciddi iddiaları soruşturmamakla suçlanıyordu.[133]

Büyük ses getiren iki bölümlük dizisi 'Pipeline to Peril'de*, *Chicago Tribune*'den Cam Simpson, 12 Nepalli yurttaşın Ağustos 2004'te Irak'a nasıl getirildiklerini ve sonunda nasıl kaçırılıp öldürüldüklerini belgeleriyle ortaya koyuyordu.[134]

Gazete, 'bazı taşeronların ve bir insan taciri zincirinin Dışişleri Bakanlığı'nın her zaman insan kaçakçılığı olarak kabul ettiği ve yasakladığı benzeri suiistimalleri nasıl yaptıklarını' açığa vuruyordu.[135]

Tribune ayrıca, 'taşeron firmaların ve tacirlerin, işçilerin pasaportlarını düzenli olarak ellerinden aldıklarını, onları emniyetleri ve anlaşma koşulları konusunda kandırarak (hiç yoksa bir defasında çok korkmuş işçileri su ve yiyeceklerini almakla tehdit ederek) zorla Irak'a götürmeye çalıştıklarını' gösteren deliller de bulmuştu. Gazete, 'KBR ile ordunun 'taşeron firmaların, yurttaşlarına Irak'a gitmeyi yasaklayan ülkelerden insan toplayıp çalıştırmalarına izin verdiğini', 'binlerce insanın yasadışı yollarla kaçırıldığını,' yazıyordu.[136]

Chicago Tribune'e göre:

> "Ayrı ayrı kayıtlar, Eylül 2004'te benzer iddiaların, o dönem Savunma Bakanlığı Başmüfettişi olan Joseph Schmitz'e de götürüldüğünü gösteriyor. Schmitz bir yıl sonrasına kadar ayrıntılı bir yanıt vermedi.

---

* 'Vahşete Boruhattı' dizisinde gazeteci Simson, (petrole de atıfta bulunarak) Irak Savaşı sırasında oluşturulan yasadışı insan ticareti hattını, Nepalli genç işçilerin maruz kaldığı olaylar eşliğinde anlatıyor.

Ama 25 Ağustos 2005'te, (yani bir yıl sonra) New Jersey'den Cumhuriyetçi Temsilci Christopher Smith'e yazdığı bir mektupta, Irak'taki iddialarla ilgili 'ön araştırma'yı takiben koalisyon askeri yetkililerince 'ıslah edici önlemler listesi'nin yer aldığı bir genelge çıkarıldığını yazdı.

Mektupta, pasaportların ellerinden alınması veya ABD'nin insan kaçakçılığıyla mücadele yasalarının ihlal edildiği yolunda hiçbir bahis yer almıyordu, ama yaşam koşullarına 'daha fazla dikkat edilmesi gerektiği' ve yetkililerin söylenene göre başlatılmış olan 'ıslah önlemlerini yasal açıdan denetlemekte oldukları' söyleniyordu."[137]

Schmitz ve dostlarının 'ahlaki göre celik', 'özel günah' derken, 'çok daha ahlaka aykırı suçları' bu kapsamda algılamadıkları belliydi.

Schmitz'in adının karıştığı en büyük skandallardan biri, Pentagon'un Boeing ile tartışmalı bir anlaşma yaptığı Mayıs 2003'te patlak verdi. Anlaşmaya göre, Pentagon 30 milyar dolara 100 adet askeri tanker uçağı kiralayacaktı.[138] Bu olağandışı anlaşma (ABD tarihinin bu türden en kapsamlı kira anlaşması) neredeyse imzalanır imzalanmaz hükümet denetleme gruplarının sert tepkisiyle karşılaştı: Anlaşmayı, ayakta kalma mücadelesi veren havacılık sektörünü canlandırdığı için 'mali yardımda savurganlık' olarak görüyorlardı.[139]

Cumhuriyetçi Senatör John McCain, anlaşmayı 'kötü ihale politikasına ve tek bir savunma müteahhidinin kayırılmasına tipik bir örnek' diye yerden yere vuracaktı.[140] McCain, Sayıştay tarafından yapılan analizlerin, hükümete, mevcut tankerleri modernize etmenin, Boeing'den yenilerini kiralamaktan çok çok daha ucuza geleceğini gösterdiğini iddia ediyordu.[141] Bir savunma imalatçısının çıkarlarının, federal hükümetin güvenliğinin ve halkına karşı sorumlu-

luklarının bu kadar açık şekilde önünde geldiğini hayatımda görmedim,"[142] diyordu McCain.

Bu tartışmalı iş kapmasında, Boeing'e, aralarında üst düzey Beyaz Saray kurmayları Karl Rove ile Andy Card'ın önemli dostlarından olan Temsilciler Meclisi sözcüsü Dennis Hastert'ın da bulunduğu bir dizi güçlü ismin destek çıktığı söyleniyordu. Vergi Mükelleflerinin Sağduyu Hareketi* direktörü Keith Ashdown, şöyle diyordu:

> "Boeing'in lobi faaliyetiyle ilgili tuhaf bir şey vardı. Şirket, Başkan'dan en alt kademeye kadar hükümetin her birimine tam erişim izni kazanmış, Temsilciler Meclisi ve Senato'dan önde gelen isimleri ve düzinelerce parlamenteri bu anlaşma için var güçleriyle uğraşmaya sevk edebilmişti."[143]

Financial Times bu konudaki haberinde, "Boeing geçen yıl, Richard Perle'ün yönettiği savunmayla ilgili bir ortaklık sermaye fonuna 20 milyon dolar yatırdı (...) ki Perle, Ağustos ayında *Wall Street Journal*'da anlaşmayı destekleyen bir başyazıya eş yazar olarak katkıda bulunmuştu. Ama, Boeing yatırımını hiçbir zaman açıklamadı,'[144] diye yazıyordu.

Anlaşma, Başkan Bush'un baş silah alıcısı, ne hikmetse daha sonra Boeing ile birleşecek olan McDonnell Douglas Electronis Systems şirketinin eski başkanı Edward C. 'Pete' Aldridge Jr. tarafından onaylanacaktı.[145] O Aldridge ki,[146] anlaşmayı Pentagon'daki son gününde, silah üreticisi Lockheed Martin'e transferinden[147] hemen önce imzalıyordu.

Anlaşma çok geçmeden, Senato Silahlı Hizmetler Komitesi Başkanı Cumhuriyetçi John Warner'ın[148] sözleriyle, 'yakın tarihe savunma tedarikindeki en büyük yönetim hatası' olarak geçecek ve sonunda yaygın kayırmacılık iddialarının ortasında iptal edilecekti.

---

* Taxpayers for Common Sense

Hava Kuvvetleri Bakanı James Roche istifa ederken, Hava Kuvvetleri eski tedarik amiri Darleen Druyun ve bir Boeing temsilcisi de cezaevine gönderiliyorlardı.[149]

Nihayet dava, incelenmek üzere Pentagon'a, Joseph Schmitz'in masasına geldi. Haziran 2005'te Schmitz skandalla ilgili 257 sayfalık bir rapor yayınladı. Muhalifler, Beyaz Saray yetkililerine yapılan 45 atfın çıkarılmasıyla, üst düzey Beyaz Saray yetkililerinin anlaşmadaki olası rolünün raporda gizlendiğini ileri sürüyordu.[150] Raporu yayınlamadan önce Schmitz, incelenmek üzere gerçekten de Beyaz Saray'a göndermişti; rapor burada aleyhte olabilecek bilgilerden bir güzel temizlenmişe benziyordu.[151]

Schmitz'e yazdığı bir mektupta Cumhuriyetçi Senatör Grassley, "Nihai rapordan ilgili deliller çıkarılmak suretiyle, bazı muhtemel hedefler, doğabilecek hesap verme yükümlülüğünden korunmuştur," diyordu. Grassley, mektubuna "Pentagon yetkilileri, adları sizin talimatınızla nihai rapordan çıkarılmış üst düzey Beyaz Saray yetkililerinin sevk ve tavsiyeleriyle hareket etmiş olabilirler," iddiasını da ekliyor ve nitekim 'bu yetkililerin sorumlu tutulmadıklarını' ifade ediyordu.[152]

Schmitz, Rumsfeld veya Wolfowitz'in değerlendirmelerine yer vermemişti; çünkü 'konuyla ilgili' bir şey söylemediklerini ifade ediyordu. *Washington Post* yazı işleri ise bu açıklamayı yeterli görmüyordu:

> "Şayet öyleyse müfettişler doğru soruları sormamış olmalı. Şöyle bir örnek verelim: Bay Roche, Bay Rumsfeld'in kendisini Temmuz 2003'te o dönem Kara Kuvvetleri Bakanlığı için beklenen adaylığını görüşmek üzere çağırdığını anlatıyor ve 'benim tanker kiralama önerisinde ısrar etmemi istemediğini özellikle belirtmişti,' diyordu.'[153]

Schmitz'in ofisinden Rumsfeld ile yapılan ve *Washington Post* tarafından ele geçirilen bir görüşmenin metninde, müfettişler Savunma Bakanı'na, Boeing'den tan-

ker kiralama işini, Pentagon ve hükümetin tedarik kurallarını ihlal etmek pahasına onaylayıp onaylamadığını soruyorlardı. Rumsfeld'in cevabı şöyleydi:

> "Onayladığımı hatırlamıyorum. Ama onaylamadığımı da hatırlamıyorum."[154]

Müfettişler daha sonra, 2002'de Başkan Bush'un Genelkurmay Başkanı Andy Card'dan, Pentagon'un (çok önemli bir Bush destekçisi olan) Boeing ile görüşmelerine müdahale etmesini istemesi konusunu soracaklar, o da şöyle cevap verecekti:

> "Bana, Başkan ile bu görüşmelerin gizli olduğu ve en yakın kurmaylarıyla yapıldığı söylendi."[155]

Gazete, "Görüşmenin gerisi metin üzerinde büyük oranda karartıldı," diye yazacaktı. Gerçekten de Rumsfeld'in söylediklerinin hiçbiri Schmitz'in raporunda yer almamıştı.[156]

Dahası, raporda, bazı çok tanınmış parlamenterler, yönetimdeki yetkililer ve hatta Başkan'ın bizzat müdahil olduğu belgelendiği halde, Schmitz'in ekibinin Savunma Bakanlığı dışından kimseyle görüşmediği yazıyordu.[157] Schmitz, anlaşmayı onaylayan yetkili kişi Edward Aldridge ile de görüşmemişti. Raporda, Aldridge'in anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gereken onayları alamadığı, ama nasıl oluyorsa onayların tamam olduğu söyleniyordu.

Raporun açıklanmasından sonra, skandalla ilgili bir Senato oturumunda McCain, Schmitz'e, "O halde Sayın Aldridge aslında yalan söyledi," deyince, Schmitz şu karşılığı verdi:

> "Genellikle biliyoruz ki (...) o ve Hava Kuvvetleri ile Savunma Bakanlığı'ndan diğerleri, bütçeyi, sanki birçok yasal yükümlülükten muafmış gibi formüle edip uygulamaya çalışıyorlar."[158]

McCain ikna olmamıştı, "Onun ifadesinin alınmasının önemli olacağını düşünmüyor musunuz" diye sordu. Neden sonra, "Personelim ona ulaşamadı," dedi Schmitz; ta-

ahhütlü bir mektup göndermiş, birkaç defa da sesli mesaj bırakmış.

"Kendisine Lockheed Martin aracılığıyla da ulaşamaz mıydınız" diye sordu McCain; şaşkına dönmüştü. Schmitz, celp çıkarma yetkisi olduğu halde, Aldridge'i görüşmeye getirmek için bu yetkisini kullanmamıştı. Senatör John Warner, Schmitz'e "Sırra kadem bastığını sanmıyorum. Kendisi çok önemli bir savunma müteahhitliğinin yönetim kurulunda, bana bulunabilir gibi geliyor," dedi.

Gerçekten de, Schmitz'in Aldridge'e, Lockheed Martin'de ulaşamaması söz konusu olamazdı. Schmitz'in, George H. W. Bush'un danışman yardımcılığını yapmış olan kardeşi John P. Schmitz, Temmuz 2002'den Ocak 2005'e dek Lockheed Martin için kayıtlı lobicilik yapmıştı,[159] yani Boeing anlaşması ve soruşturma döneminde oradaydı. Mayer, Brown ve Rowe&Maw'dan iki-üç lobicinin oluşturduğu bir ekiple çalışıyor ve o dönemde en az 445 bin dolar alıyordu.[160]

Ne var ki, John P. Schmitz'in tanker anlaşması veya Aldridge ile doğrudan bir bağlantısı olduğunu ileri sürmek için ortada hiçbir delil yok.

Sonunda Senatör Grassley, Joseph Schmitz'e, "Skandalı ele alış biçiminiz, Başmüfettiş olarak bağımsızlığınız konusunda şüpheler doğurmaktadır," dedi.[161] Vergi Mükelleflerinin Sağduyu Hareketi direktörü Ashdown da, "Şu anda biliyoruz ki, Pentagon ve Beyaz Saray'ın en üst seviyelerinde Boeing'e milyarlarca dolarlık destek akıtmak üzere tekerlekler yağlanmıştı,"[162] diyordu. Ama "Başmüfettişin Savunma Bakanı'nı sorguya çekmek istememesi ve belgelerdeki aşırı sansürler yüzünden (...) elimizde cevaptan çok soru kaldı," diye de ekliyordu.

Blackwater ile iş için görüşme halinde olan Schmitz, ofisinin adı çok sayıda skandala karışınca, Haziran 2005'te bu şirketle ilgili meselelere karışmamaya çalıştığını bildiren

resmi bir duyuru yayınladı. Bu kısa duyuruda, açıklamanın nedeni veya Schmitz'in Blackwater ile ilişkileri açığa vurulmuyordu. Ama duyuru Schmitz'in 9 günlük Bağdat gezisinden dönüşünden tam bir yıl sonraya denk geliyordu. Bu gezide Schmitz, egemenliğin 'devri' öncesinde Irak'taki bakanlıklar için (Schmitz'in 'en iyi Von Steubenleri' ile) 29 kişilik müfettiş ağının kurulması işinde Blackwater'ın değerli müşterisi Paul Bremer ile birlikte çalışmıştı.[163]

Bazı gözlemcilere göre, bu iki yetkiliye 'yeni' bir Irak yönetimi için bir denetim sistemi geliştirme işini vermek, iki tilkiye tavuk kümesini teslim etmek gibi bir şey olacaktı.

Kasım 2004'te Schmitz, Bremer'e, 'başmüfettişliğe katkıda bulunan' kişilere verilen Joseph H. Sherick Ödülü'nü verdi.[164] Schmitz, ödülü 'bir vizyon ve ilke adamı' olduğu için Bremer'e verdiğini söyledi.[165] Ödülü alırken Bremer, "Irak'a gittiğimden beri, Saddam Hüseyin yönetimindeki yolsuzluk tarihini göz önüne alarak (...) en başından doğru kurulan bir yönetime güven sağlamaya çalışmanın ne kadar önemli olduğunu düşünür oldum,"[166] diyordu.

Schmitz, 2005 yılı başlarında, Bremer'in Bethesda Maryland'deki kilisesinde Malta Federal Birlik Tarikatı'na bir konferans verdi; burada Frances Bremer'in (Paul'ün karısı) *Running to Paradise* adlı romanından bir bölüm okudu.[167] Bundan birkaç ay sonra, Kasım 2005'te Schmitz ile Paul Bremer, Blackwater'ın Katrina kasırgası kurbanları için düzenlediği 'bağış etkinliğinde' konuk olarak tekrar bir araya gelecekti.[168]

Ama daha önce 26 Ağustos 2005'te Schmitz personeline, Blackwater ile çalışmak için Pentagon'dan ayrılacağını resmi bir yazıyla bildirecekti. Gönderdiği e-posta şu cümleyle sona eriyordu:

> "Bağımsızlık Bildirgemiz'de biz Amerikalılar'ın 'birincil kabul ettiği vazgeçilmez hakları her birimize bahşeden olarak kabul edilen Yüce Yaratıcı daima sizinle olsun."[169]

Eylül 2005'te, yani Schmitz tam Blackwater'daki işine başladığı günlerde, şirketin oltasına hükümetle kârlı anlaşmalar vurmaya başlamıştı bile: Tarihinin en feci 'doğal afeti' sonrasında, ağır silahlı Blackwater güçleri ABD topraklarına konuşlanıyordu.

[1] ABD Temsilciler Meclisi Hükümet Reform Komitesi Azınlık Çalışanları Özel Araştırmalar Dairesi, 'Halliburton's Questioned and Unsupported Costs in Iraq Exceed $1.4 Billion,' 27 Haziran 2005.
[2] *Aynı kaynak.*
[3] David Firestone, 'Senate Votes to Require Open Bidding on Contracts,' *New York Times*, 3 Ekim 2003.
[4] Bloomberg News, 'Pentagon Official Sees No Gouging,' the *Houston Chronicle*, 2 Temmuz 2004.
[5] Joseph Schmitz, 'Improving Oversight at Defense; Mission Drives Overhaul of IG's Office,' *Federal Times*, 8 Eylül 2003; Joseph Schmitz'in Savunma Bakanlığı'ndaki biyografisi, www.defenselink.mil/bios/schmitz_bio.html.
[6] T. Christian Miller, 'Pentagon Investigator Resigning: Joseph E. Schmitz, the Defense Department's Inspector General, Is Suspected of Blocking Investigations of Senior Bush Officials,' *Los Angeles Times*, 3 Eylül 2005.
[7] *Aynı kaynak.*
[8] Schmitz'in mektubunun yazardaki kopyası.
[9] *Aynı kaynak.*
[10] Joseph Schmitz'in Cleveland Şehir Kulübü'ndeki konuşmasının kopyası, 25 Haziran 2004.
[11] Joseph E. Schmitz'in resmi özgeçmişi, Savunma Bakanlığı, 10 Şubat 2005.
[12] Malta Tarikatı Federal Birliği'nin web sitesi, www.smom.org/worldwide-history.php, 4 Aralık 2006.
[13] *Aynı kaynak.*
[14] Savunma Bakanlığı Başmüfettişi Joseph E. Schmitz'in 16. Uluslararası Askeri Din Görevlileri Kongresi'ndeki sözleri, Ljubljana, Slovenya, 9 Şubat 2005.
[15] J. Cofer Black'in American Girişim Enstitüsü'ndeki sözleri, 17 Mayıs 2006.
[16] Blackwater USA basın açıklaması, 'Joseph E. Schmitz Becomes Chief Operating Officer and General Counsel for The Prince Group,' 13 Eylül 2005.
[17] *Aynı kaynak.*
[18] Howard Seelye, 'Schmitz Striving for Moderate Image in Race for Utt's Seat,' *Los Angeles Times*, 12 Nisan 1970.
[19] *Aynı kaynak.*
[20] Phil Kerby, 'The Reagan Backlash,' *The Nation*, 25 Eylül 1967.
[21] David Haldane ve Jean O. Pasco, 'Fiery O.C. Ultraconservative Schmitz Dies,' *Los Angeles Times*, 11 Ocak 2001.
[22] *Aynı kaynak.*

[23] Adam Bernstein, 'Conservative GOP Congressman John G. Schmitz, 70, Dies,' *Washington Post*, 12 Ocak 2001.
[24] David Haldane ve Jean O. Pasco, 'Fiery O.C. Ultraconservative Schmitz Dies,' *Los Angeles Times*, 11 Ocak 2001.
[25] 'LeTourneau's Father Dies,' *Seattle Post-Intelligencer*, 12 Ocak 2001.
[26] Thomas J. Foley, 'Rousselot, Schmitz Condemn Visit Plan,' *Los Angeles Times*, 17 Temmuz 1971.
[27] *Aynı kaynak.*
[28] Adam Bernstein, 'Conservative GOP Congressman John G. Schmitz, 70, Dies,' *Washington Post*, 12 Ocak 2001.
[29] David Haldane ve Jean O. Pasco, 'Fiery O.C. Ultraconservative Schmitz Dies,' *Los Angeles Times*, 11 Ocak 2001.
[30] Adam Bernstein, 'Conservative GOP Congressman John G. Schmitz, 70, Dies,' *Washington Post*, 12 Ocak 2001.
[31] *Aynı kaynak.*
[32] David Haldane ve Jean O. Pasco, 'Fiery O.C. Ultraconservative Schmitz Dies,' *Los Angeles Times*, 11 Ocak 2001.
[33] *Aynı kaynak.*
[34] Mark Martin, 'John G. Schmitz, Former Congressman From Orange County,' *San Francisco Chronicle*, 12 Ocak 2001.
[35] John P. Schmitz, kısa özgeçmiş, www.Mayerbrownrowe.com/lawyers/profile.asp?hubbardid=S884112239, 5 Aralık 2006.
[36] Lawrence E. Walsh, 'Final Report of the Independent Counsel for Iran/Contra Matters,' Bölüm 28, 4 Ağustos 1993.
[37] *Aynı kaynak.*
[38] *Aynı kaynak.*
[39] *Aynı kaynak.*
[40] *Aynı kaynak.*
[41] *Aynı kaynak.*
[42] *Aynı kaynak.*
[43] Joseph Schmitz'in Savunma Bakanlığı özgeçmişi, www.defenselink.mil/bios/schmitz_bio.html.
[44] Lawrence E. Walsh, 'Final Report of the Independent Counsel for Iran/Contra Matters,' Bölüm 31, 4 Ağustos 1993.
[45] John P. Schmitz'in kısa özgeçmişi, www.Mayıserbrownrowe.com/lawyers/profile.asp?hubbardid=S884112239, 5 Aralık 2006.
[46] *Aynı kaynak.*
[47] Senato Kamu Kayıtları Bürosu lobi faaliyetleri kayıtlarının yazardaki kopyası.
[48] 'Bush Donor Profile: John Patrick Schmitz,' Texans for Public Justice, www.tpj.org/docs/pioneers/pioneers_view.jsp?id=723, 5 Aralık 2006.
[49] Alex Tresniowski, Lorenzo Benet ve Stacey Wilson, 'One Year Later,'

People, 15 Mayıs 2006.
[50] *Aynı kaynak.*
[51] *Aynı kaynak.*
[52] 'LeTourneau's Father Dies,' the *Seattle Post-Intelligencer*, 12 Ocak 2001.
[53] Joseph Schmitz'in Savunma Bakanlığı'ndaki özgeçmişi, www.defenselink.mil/bios/schmitz_bio.html.
[54] *Aynı kaynak.*
[55] Patton Boggs'un, Irak'ı Yeniden Yapılandırma web sayfası, www.pattonboggs.com/ practiceareas/a-z/104.html, 15 Haziran 2003.
[56] *Aynı kaynak.*
[57] Joseph E. Schmitz, 'Comments About Recent Veto of HHS Bill,' 7 Kasım 1989 tarihinde *Washington Times*'da yayımlanan mektup.
[58] Joseph E. Schmitz, 'It's Not a Federal Matter,' 13 Temmuz 1990 tarihinde *Washington Post*'ta yayınlanan mektup.
[59] Joseph E. Schmitz, 'Mr. Dershowitz's Dilemma Is No Dilemma,' 6 Temmuz 1992 tarihinde *Washington Times*'da yayınlanan mektup.
[60] Transkript, 'U.S. Senate Armed Services Committee Holds a Hearing on Defense Department Nominations,' 23 Ekim 2001.
[61] Joseph E. Schmitz, 'If you pull that lever for Clinton . . .,' 30 Ekim 1992 tarihinde *Washington Times*'da yayınlanan mektup.
[62] *Aynı kaynak.*
[63] Transkript, 'U.S. Senate Armed Services Committee Holds a Hearing on Defense Department Nominations,' 23 Ekim 2001.
[64] *Aynı kaynak.*
[65] *Aynı kaynak.*
[66] Savunma Bakanlığı Başmüfettişliği web sitesi.
[67] Savunma Bakanlığı Başmüfettişi Joseph E. Schmitz'in sözleri, 'Wrestling with Discipline: Life Lessons in Leadership,' Ulusal Güreş Koçları Derneği Koçlar Kliniği, St. Louis, Missouri, 20 Mart 2004.
[68] Savunma Bakanlığı Başmüfettişi Joseph E. Schmitz'in konuşması, Deniz Havacılığı Savunma Endüstirisi Liderler Birliği Kahvaltısı, Tysons Corner, Virginia, 10 Haziran 2004.
[69] T. Christian Miller, 'The Scrutinizer Finds Himself Under Scrutiny,' *Los Angeles Times*, 25 Eylül 2005.
[70] *Aynı kaynak.*
[71] *Aynı kaynak.*
[72] *Aynı kaynak.*
[73] Transkript, Beyaz Saray Olağan Basın Brifingi, 25 Mart 2003.
[74] Stephen Labaton, 'Pentagon Adviser Is Also Advising Global Crossing,' *New York Times*, 21 Mart 2003; Seymour M. Hersh, 'Lunch With the Chairman: Why Was Richard Perle Meeting with Adnan Khashoggi?' *The New Yorker*, 17 Mart 2003.

[75] Stephen Labaton, 'Pentagon Adviser Is Also Advising Global Crossing,' *New York Times*, 21 Mart 2003.
[76] *Aynı kaynak.*
[77] *Aynı kaynak.*
[78] Janine Zacharia, 'Pentagon Clears Richard Perle of Wrongdoing,' *Jerusalem Post*, 19 Kasım 2003.
[79] Stephen Labaton, 'Report Finds No Violations at Pentagon by Adviser,' *New York Times*, 15 Kasım 2003.
[80] Janine Zacharia, 'Pentagon Clears Richard Perle of Wrongdoing,' *Jerusalem Post*, 19 Kasım 2003.
[81] Jennifer C. Kerr, 'Perle Didn't Violate Ethics Rules, IG Report Says,' *Associated Press*, Kasım 15, 2003.
[82] 'Investigation Clears Perle of Wrongdoing—Rumsfeld,' Reuters, 16 Kasım 2003.
[83] R. Jeffrey Smith ve Josh White, 'General's Speeches Broke Rules; Report Says Boykin Failed to Obtain Clearance,' *Washington Post*, 19 Ağustos 2004.
[84] William M. Arkin, 'The Pentagon Unleashes a Holy Warrior,' *Los Angeles Times*, 16 Ekim 2003.
[85] *Aynı kaynak.*
[86] R. Jeffrey Smith ve Josh White, 'General's Speeches Broke Rules; Report Says Boykin Failed to Obtain Clearance,' *Washington Post*, 19 Ağustos 2004.
[87] William M. Arkin, 'The Pentagon Unleashes a Holy Warrior,' *Los Angeles Times*, 16 Ekim 2003.
[88] Transkript, *NBC Nightly News*, 15 Ekim 2003.
[89] William M. Arkin, 'The Pentagon Unleashes a Holy Warrior,' *Los Angeles Times*, 16 Ekim 2003.
[90] *Aynı kaynak.*
[91] *Aynı kaynak.*
[92] Michael Smith, 'Donald Rumsfeld's New Killer Elite, *The Times* (Londra) Online, 12 Şubat 2006.
[93] William M. Arkin, 'The Pentagon Unleashes a Holy Warrior,' *Los Angeles Times*, 16 Ekim 2003.
[94] Sidney Blumenthal, 'The Religious Warrior of Abu Ghraib: An Evangelical US General Played a Pivotal Role in Iraqi Prison Reform,' *Guardian*, 20 Mayıs 2004. Ayrıca bkz. John Barry, Michael Hirsh ve Michael Isikoff, 'The Roots of Torture,' *Newsweek*, 24 Mayıs 2004.
[95] Jim Mannion, 'General to Be Investigated for Anti-Muslim Remarks,' Agence France-Presse, 21 Ekim 2003.
[96] *Aynı kaynak.*
[97] R. Jeffrey Smith ve Josh White, 'General's Speeches Broke Rules; Report

Says Boykin Failed to Obtain Clearance,' *Washington Post*, 19 Ağustos 2004.
[98] *Aynı kaynak.*
[99] Joseph Schmitz'in Cleveland Şehir Kulübü'ndeki konuşmasının kopyası, 25 Haziran 2004.
[100] Joe Milicia, 'Inspector General Says Prisoner Abuse Result of 'Bad Eggs,'' *Associated Press*, 25 Haziran 2004.
[101] *Aynı kaynak.*
[102] Joseph Schmitz'in Cleveland Şehir Kulübü'ndeki konuşmasının kopyası, 25 Haziran 2004.
[103] *Aynı kaynak.*
[104] *Aynı kaynak.*
[105] *Aynı kaynak.*
[106] *Aynı kaynak.*
[107] Savunma Bakanlığı Başmüfettişi Joseph Schmitz'in konuşması, Enformasyon Güvenliği Endüstrisi Günü, Arlington, Virginia, 30 Mart 2004.
[108] Joseph Schmitz'in Cleveland Şehir Kulübü'ndeki konuşmasının kopyası, 25 Haziran 2004.
[109] *Aynı kaynak.*
[110] *Aynı kaynak.*
[111] *Aynı kaynak.*
[112] T. Christian Miller, 'The Scrutinizer Finds Himself Under Scrutiny,' Los Angeles *Times*, 25 Eylül 2005.
[113] *Aynı kaynak.*
[114] *Aynı kaynak.*
[115] Savunma Bakanlığı Başmüfettişi Joseph Schmitz'in konuşması, Von Steuben Anıtı İthafı: 'The Role of Inspectors General in Defending American Values,' Monmouth Battlefield, Monmouth, New Jersey, 15 Mayıs 2004.
[116] Joseph Schmitz'in Cleveland Şehir Klübü'ndeki konuşmasının kopyası, 25 Haziran 2004.
[117] T. Christian Miller, *Blood Money*, s. 57.
[118] T. Christian Miller, 'The Scrutinizer Finds Himself Under Scrutiny,' *Los Angeles Times*, 25 Eylül 2005.
[119] T. Christian Miller, *Blood Money*, s. 55–68.
[120] T. Christian Miller, 'Pentagon Investigator Resigning: Joseph E. Schmitz, the Defense Department's Inspector General, Is Suspected of Blocking Investigations of Senior Bush Officials,' *Los Angeles Times*, 3 Eylül 2005.
[121] T. Christian Miller, 'The Conflict in Iraq: Pentagon Deputy's Probes in Iraq Weren't Authorized, Officials Say,' *Los Angeles Times*, 7 Temmuz

2004.
[122] T. Christian Miller, 'The Scrutinizer Finds Himself Under Scrutiny,' *Los Angeles Times*, 25 Eylül 2005.
[123] T. Christian Miller, *Blood Money*, s. 68.
[124] T. Christian Miller, 'The Scrutinizer Finds Himself Under Scrutiny,' *Los Angeles Times*, 25 Eylül 2005.
[125] Basın açıklamasının yazardaki kopyası.
[126] *Aynı kaynak.*
[127] *Aynı kaynak.*
[128] 27 Temmuz 2005 tarihli mektubun yazardaki kopyası.
[129] *Aynı kaynak.*
[130] T. Christian Miller, 'Pentagon Investigator Resigning: Joseph E. Schmitz, the Defense Department's Inspector General, Is Suspected of Blocking Investigations of Senior Bush Officials,' *Los Angeles Times*, 3 Eylül 2005.
[131] Yazardaki kopya: Joseph E. Schmitz, 'Inspecting Sex Slavery Through the Fog of Moral Relativism,' 18 Eylül 2004.
[132] *Aynı kaynak.*
[133] Cam Simpson, 'Commander: Contractors Violating U.S. Trafficking Laws,' *Chicago Tribune*, 23 Nisan 2006.
[134] 134. Cam Simpson'ın 'Pipeline to Peril' serisi 9–10 Ekim 2005 tarihinde *Chicago Tribune*'de yayınlandı.
[135] Cam Simpson, 'Commander: Contractors Violating U.S. Trafficking Laws,' *Chicago Tribune*, 23 Nisan 2006.
[136] *Aynı kaynak.*
[137] *Aynı kaynak.*
[138] Mike Allen, 'Details on Boeing Deal Sought; Senators Raise Questions About White House Involvement,' *Washington Post*, 8 Haziran 2005.
[139] Greg Schneider ve Renae Merle, 'Pentagon to Lease Boeing Tanker Planes: Unusual Deal Saves Jobs; McCain Alleges Bias,' *Washington Post*, 24 Mayıs 2003.
[140] *Aynı kaynak.*
[141] *Aynı kaynak.*
[142] Peter Spiegel, 'Pentagon Gives Go-Ahead Over Boeing Deal,' *Financial Times*, 24 Mayıs 2003.
[143] Caroline Daniel, James Harding, Joshua Chaffin ve Marianne Brun-Rovet, 'A Cosy Relationship: Boeing's Pentagon Deal Bears Testament to Its Skilful Lobbying Efforts,' *Financial Times*, 8 Aralık 2003.
[144] *Aynı kaynak.*
[145] Greg Schneider ve Renae Merle, 'Pentagon to Lease Boeing Tanker Planes: Unusual Deal Saves Jobs; McCain Alleges Bias,' *Washington Post*, 24 Mayıs 2003.

[146] Renae Merle, 'Lockheed Adds Director Fresh From The Pentagon' *Washington Post*, 27 Haziran 2003.
[147] Caroline Daniel, James Harding, Joshua Chaffin ve Marianne Brun-Rovet, 'A Cosy Relationship: Boeing's Pentagon Deal Bears Testament to Its Skilful Lobbying Efforts,' *Financial Times*, 8 Aralık 2003.
[148] 'Holes in the Tanker Story,' *Washington Post*, 20 Haziran 2005.
[149] R. Jeffrey Smith, 'Tanker Inquiry Finds Rumsfeld's Attention Was Elsewhere,' *Washington Post*, 20 Haziran 2006.
[150] Mike Allen, 'Details on Boeing Deal Sought; Senators Raise Questions About White House Involvement,' *Washington Post*, 8 Haziran 2005.
[151] *Aynı kaynak.*
[152] *Aynı kaynak.*
[153] 'Holes in the Tanker Story,' *Washington Post*, 20 Haziran 2005.
[154] R. Jeffrey Smith, 'Tanker Inquiry Finds Rumsfeld's Attention Was Elsewhere,' *Washington Post*, 20 Haziran 2006.
[155] *Aynı kaynak.*
[156] Mike Allen, 'Details on Boeing Deal Sought; Senators Raise Questions About White House Involvement,' *Washington Post*, 8 Haziran 2005.
[157] 'Holes in the Tanker Story,' *Washington Post*, 20 Haziran 2005.
[158] Transkript, 'Hearing of the Senate Armed Services Committee,' 7 Haziran 2005.
[159] ABD Senatosu lobi faaliyetleri kayıtları.
[160] *Aynı kaynak.*
[161] Senator Grassley'nin 8 Ağustos 2005 tarihinde Schmitz'e yazdığı mektubun yazardaki kopyası.
[162] Alicia Mundy, 'Material Withheld from Tanker Report Angers Senate Panel; Many Names, Data Blacked Out—Key Pentagon Official Refused to Aid Probe,' *Seattle Times*, 8 Haziran 2005.
[163] Joe Milicia, 'Inspector General Says Prisoner Abuse Result of 'Bad Eggs,'' *Associated Press*, 25 Haziran 2004.
[164] 'DoD Inspector General Lauds Bremer,' American Forces Information Service, 15 Kasım 2004.
[165] *Aynı kaynak.*
[166] *Aynı kaynak.*
[167] Savunma Bakanlığı Başmüfettişi Joseph E. Schmitz'in Bethesda Maryland'da bir kilisede Malta Federal Birlik Tarikatı'na verdiği konferans, 5 Şubat 2005
[168] Balckwater USA basın açıklaması 'Red Cross-Blackwater Fundraiser and Silent Auction a Huge Success!', 23 Kasım 2005.
[169] George Cahlink, 'Defense IG Schmitz Leaves for Senior Post With Blackwater,' *Defense Daily*, 1 Eylül 2005.

18
BLACKWATER GÜNEYDE: KÖRFEZ'DEKİ BAĞDAT

Blackwater USA'in adamları, 29 Ağustos 2005'te Katrina kasırgası vurduktan hemen sonra New Orleans'a intikal etti. Tam teçhizatlı, ağır silahlı 150 Blackwater askeri şehirdeki kaosun içine dalıp her yana yayılınca, federal hükümet ve çoğu yardım örgütü şaşkına döndü. Şirket ise güçlerinin 'kasırga kurtarma çalışmalarına katılmasıyla' resmen övünüyordu.[1]

Ama şirketin afet bölgesindeki adamları farklı bir hikâye anlatıyordu.[2] Bazıları, arkasında Blackwater logosu bulunan renkli camlı SUV'lar ile cadde cadde devriye geziyor, bazıları da plakasız, üzerinde hiçbir işaret bulunmayan bir arabayla Fransız Mahallesi'nde tur atıyordu. Haki üniformalar, bej veya siyah postallar giymişler, yüzlerini neredeyse kapatan güneş gözlükleri takmışlardı; kaslı kollarına Blackwater kimlikleri bantlanmıştı. Hepsi de ağır silahlıydı, hatta bazılarının dakikada 900 mermi atan M-4 otomatik silahları vardı. Buna rağmen, polis komiseri Eddie Compass, "Sadece kolluk gücünün silah taşımasına izin verilmektedir,"[3] diye iddia ediyordu.

İşte o günlerin birinde Blackwaterın adamları, St. Peter ile Bourbon'un kesiştiği köşede, 711 adlı bir barın önünde toplanmışlardı. Birkaç Blackwater askeri, barın üstündeki balkondan, mesken olduğu anlaşılan bir daireyi boşaltıyor; şilteleri, giysileri, ayakkabıları ve diğer ev eşyalarını balkondan caddeye atıyorlardı. Sonunda balkon demirlerinden bir Amerikan bayrağı sarkıttılar.

82. Hava İndirme Tümeni'nden bir düzineyi aşkın asker ise dizilmiş, olan biteni seyrediyordu.

Silahlı adamlar binaya girip çıkarken, birkaçı da Irak'taki deneyimlerinden hikâyeler anlatıyordu. İçlerinden biri, ABD işgal yönetiminin eski şefi L. Paul Bremer ve ABD'nin eski Irak Büyükelçisi John Negroponte'ye atıfla, "Hem Bremer hem de Negroponte'nin güvenlik timinde çalıştım," diyordu. Bir başkası da cep telefonuyla konuşurken yevmiyesine ek olarak günde sadece 350 dolar aldığını söylüyordu hattın diğer ucundakine. "Bana New Orleans'ı ilk söylediklerinde 'Orası hangi ülkede?' dedim," diyordu. Boynunda, üzerinde 'Irak'a Özgürlük Operasyonu' baskılı kılıfı içinde şirketin kimlik kartı bulunuyordu. Dışişleri Bakanlığı'nca verilmiş, zırhlı bir BMW' ile Irak'ta nasıl dolaştığını ballandıra ballandıra anlattıktan sonra, 'Irak'a, yani asıl hareketin olduğu yere dönmeye çalıştığını' söylüyordu.

Fransız Mahallesi'nde bir saat süren bu sohbetin ardından 4 Blackwater askeri New Orleans'daki işlerini 'mahallelerde güvenliği sağlamak' ve 'suçlularla mücadele etmek' diye tanımlıyorlardı. Hepsinin M-4 otomatik silahı ve bacaklarına kayışla bağlanmış tabancaları vardı. Kurşun geçirmez yeleklerinin cepleri ekstra mermilerle doluydu. Bir diğer Blackwater sözleşmelisi "Bizim gibi adamların Kıta Amerikası'nda çalıştırılması tamamen yeni bir şey. Irak'taki durumla baş etmek için çok daha iyi donanımlıyız," diyordu.

Blackwater Başkanı Gary Jackson da, günlük *Virginian Pilot* gazetesine, adamlarının 'aldıkları istihbarattan dolayı' ağır silahlı olduğunu söylüyor ve ekliyordu:

> "Bir risk değerlendirmesi yaptık ve adamları oraya cidden göndermeye karar verdik."[4]

Jackson, Blackwater'ın 'esasen' Fransız Mahallesi'nin 'güvenliğini sağladığını' ileri sürüyordu ama yerel kolluk görevlilerinin şiddetle karşı çıktığı bir iddiaydı bu. Hatta bir yerel kolluk görevlisi, Jackson'ın iddiası için 'biraz palavra katmış olduğu' yorumunu yapacaktı. Lousiana Ulusal Muhafızlık'tan Binbaşı Ed Bush, *Pilot*'a, "Her grup kendisini öne çıkarmak ister. Ama bir düşünün. Biz, zaten burada ya-

şıyoruz. Blackwater'ın Fransız Mahallesi'ne bizden önce geldiğini düşünmek biraz saflık olur,"[5] diye konuşuyordu.

Kentwood Michigan'ın eski polis şefi Dan Boelens, New Orleans'a gönderilmeden evvel Irak'ta bulunmuş olan bir başka Blackwater sözleşmelisiydi ve Blackwater tarafından New Orleans'daki Bell South işçilerini korumakla görevlendirilmişti.[6] Gelişinden birkaç gün sonra - dediğine göre - diğer Blackwater sözleşmelileriyle birlikte SUV'larla caddelerde devriye gezmeye ve saldırı tüfekleri taşımaya başlamışlar. Boelens, "Burasıyla Irak arasındaki tek fark şu: Burada yol kenarlarında bombalar yok. Bir Üçüncü Dünya ülkesine benziyor. Buranın Amerika olduğuna inanamazsınız," diyor ve ekliyordu:

> "Bu küçük geçmişe dönüşleri hep yaşıyorduk, sanki Irak'taymışız gibi hissediyorduk."[7]

Boelens'in iddiasına göre, New Orleans'da öldürdüğü tek şey, kendisine saldıracağından korktuğu bir pitbulldu.

Blackwater, sadece Körfez'deki enkaz ve yıkımın içinde değil, medya histerisi içinde bile iş fırsatları yakalayan, bağlantıları kuvvetli birkaç firmadan biriydi. Hükümet, eyalet yönetimleri ve yerel yönetimler yüz binlerce kasırga mağdurunu yüzüstü bıraktığında, televizyon ekranlarında kasırgayla ilgili yağma, kanunsuzluk ve kaos görüntüleri öne çıkmaya başladı. Abartılan bu haberler hiç şüphe yok ki ırkçı ve kışkırtıcıydı. Kennebunkport Maine'den seyrediyorsunuz diyelim, o zaman New Orleans'da olan biteni büyük bir ayaklanma, nihayet zafere ermiş suçluların festivali olarak düşünebilirdiniz. Ama gerçekte burası yiyecek, su, ulaşım, kurtarma ve yardıma muhtaç evsiz ve çaresiz insanların şehriydi. En fazla ihtiyaç duydukları da yiyecek, su ve barınacak yerdi. Ama bunların yerine şehre süratle silah yağdı. Bir sürü silah.

Operasyonun ilk günlerinde Blackwater için çalışan eski polislerden Frank Borelli, Blackwater'ın Louisiana'daki kampına vardıklarında olanları şöyle anlatıyordu:

"Bana bir Glock 17 ve bir Mossberg M590A çifte ile 10 adet fişek mermisi ve 10 adet 00 Buck mermisiyle dolu bir fişeklik de verildi. O sıralar 9 mm'lik mermi bulunmuyordu, ama keskin nişancılarla dolu bir kampa düşmüş olduğum için mutluydum. Yatmadan önce, G17 için 3 şarjör dolusu 9 mm'lik 51 adet mermim olmuştu."[8]

İyi silahlandığı anlaşılan Borelli, "Operasyon için yapılan lojistik destek çalışması müthişti ve *biliyorum ki* mühimmat Pazartesi günü gelmişti," diyordu:

"Çarşamba günü bir miktar daha geldi. Blackwater'ın bölgeye *bu kadar çok* adamı *bu kadar* hızlı yerleştirebilmesi, Amerikan polisiye/savaşçı ruhunun bir yansıması. Onları desteklemek her babayiğidin harcı değildir."

Kasırganın ilk günlerinde New Orleans sokaklarında ağır silahlı Blackwater askerleri devriye gezerken bile, İç Güvenlik Bakanlığı sözcüsü Russ Knocke, *Washington Post*'a, hükümetin Blackwater veya başka bir özel güvenlik şirketini tutma planlarından haberdar olmadığını söylüyordu. "Hükümetin kamu güvenliği taleplerini karşılayacak uygun kolluk gücüne sahip olduğumuza inanıyoruz," diyordu.[9]

Sözcü 8 Eylül'de böyle diyordu ama hemen ertesi gün bölgedeki Blackwater askerleri çok farklı bir hikâye attılar ortaya. Nereye bağlı olarak çalıştıkları sorulduğunda, bir Blackwater sözleşmelisi, "İç Güvenlik Bakanlığı ile sözleşmemiz var," demişti. Sonra da arkadaşlarından birini göstererek, "O da Louisiana Eyalet Valisi tarafından görevlendirildi. Tutuklamalar yapabiliyor ve gerekli gördüğümüz takdirde ölümcül güç kullanabiliyoruz," diyordu. Bu adamın yakasında altın yaldızlı kolluk görevlisi rozeti vardı. Blackwater sözcüsü Anne Duke, Louisiana yetkililerince şirketin adamlarına dolu silah taşıma ruhsatı verildiğini söylüyordu.[10] Adamlardan bazıları, İç Güvenlik Bakanlığı'nca kurulan kamplarda yattıklarını söylüyorlardı.

Anayasal Haklar Merkezi Başkanı Michael Ratner afet bölgesinde Blackwater güçlerinin görevlendirildiğini öğrenir öğrenmez, ateş püskürecekti:

> "Bu uyanıklık hükümetin büsbütün çöktüğünü gösteriyor. Bu özel güvenlik güçleri Irak'ta vahşice davrandılar, hem de hiçbir ceza görmeden. Onların şimdi New Orleans sokaklarına salınması korkunç ve muhtemelen de yasadışı."

Blackwater'ın internet sitesinde 1 Eylül 2005'te yayınlanan bir basın bülteninde hava nakil hizmetleri, güvenlik hizmetleri ve çevik kuvvetin reklamı yapılacak, 'yurttaşların sel bölgelerinden tahliyesine yardım etmek amacıyla' şirketin SA-330 Puma helikopterini bölgeye gönderdiği belirtilecekti.[11] Şirketin kurucusu Erik Prince basın bülteninde, "Şu anda bütün Amerikalılar tek vücut olmalı ve bu doğal afetin vurmuş olduğu yurttaşlarımıza yardım etmelidir," diyordu. Blackwater'ın başkanvekili Bill Mathews da 13 Eylül'de, "Blackwater New Orleans halkına hizmet etmekten gurur duymaktadır. Her şeyden önce bu, bir çaresizlik durumunda Amerikalılar'ın Amerikalılar'a yardım etmesi meselesidir,"[12] demekteydi.

Cofer Black, Blackwater'ın Katrina'daki operasyonlarını tamamen insani amaçlıymış gibi göstermeye çalışıyordu:

> "Bizimki gibi şirketlerin hizmet ediyor olduğunun altını çizmenin önemli olduğunu düşünüyorum. Kasırga vurduğunda, şirketimiz hiçbir sözleşme yokken, kimse bize para ödemediği halde New Orleans'a bir helikopter ve mürettebat gönderdi. Sahil Güvenlik görevlilerinin emrine girmeyi başardık; bir Sahil Güvenlik çağrısı almıştık, 150 kişiyi kurtardık, yoksa kurtulmaları mümkün değildi. Bu sayede de çok faydalı bir deneyim edinmiş olduk.[13] İster para alalım ister almayalım, biz her zaman yurttaşlarımıza yardım etmeyi arzu ederiz."

Ama aslında Blackwater New Orleans'da para alıyordu, hem de ne para!

18 Eylül'de Blackwater, bölgede konuşlanmış 250 askeri olduğunu açıklıyordu ki bu sayı, başkanvekili Mathews'a göre, artmaya devam edecekti:

> "Bizler bir fark yaratmak ve yardım etmek isteyen insanlarız. Doğrusu şu ki biz kafa kıran (...) paralı askerler değiliz. Burada bir kazanç elde edeceğimize inanmıyorum. Alevleri söndürmeye koştuk çünkü yangın çıkmıştı."[14]

Mathews bir başka mülakatında da, güvenlik hizmetlerini kesseler bile şirketin büyük bir iş çıkarmış olacağını vurguluyordu."[15] Çünkü dediğine göre, Blackwater havacılık hizmetlerine 1 milyon doların üzerinde bağış yapmıştı.

O sıralarda şirket yeni New Orleans operasyonları için büyük bir azimle adam toplamakla meşguldü. Başvuranlardan, 'silah taşımayı gerektiren görevlerde' en az 4 yıllık askeri deneyim istiyordu. Bir Blackwater ilanında, "Acil görevler için iş fırsatı. Ayda azami 9 bin dolar kazanma şansı,"[16] deniliyordu.

Bu arada Blackwater, İç Güvenlik Bakanlığı'na bir öneri sundu: New Orleans'da Blackwater ile veya başka firmalarla güvenlik sektörü işleri için yerel işçiler yetiştirecek bir eğitim merkezi kurmak. Mathews, bu arada "Yeniden yapılandırma süresince güvenlik de bir sorun olacaktır,"[17] demekten de geri durmuyordu.

Blackwater, New Orleans'da bazı 'hizmetler' sunarak bağışta bulunmuş olabilir, ama insanları kendi helikopteriyle kurtardığı yönündeki iddiası, Blackwater'ın emrinde olmakla pek övündüğü ABD Sahil Güvenlik tarafından ciddi şekilde sorgulandı. 2006'nın başlarında Erik Prince, 'Katrina kasırgası vurduktan sonra Puma helikopterlerinden birini gönderdiklerini' ileri sürüyordu:

> "Uçuş başlasın, dedim. Biz kendimiz Sahil Güvenlik güçlerinin emrine girdik; Sahil Güvenliğe bir yardım çağrısı geldi ve oraya uçup 128 kişiyi kurtardık."[18]

Bu hikâye kulağa hiç inandırıcı gelmiyor doğrusu. Kurtarma operasyonlarının büyük bölümünü yöneten Sahil Güvenlik Komutanı Todd Campbell, "Blackwater kurtarma yapmayı teklif etti, ama yasal kaygılar vardı. Biri yaralansa ne olacaktı? Bu yüzden, onlardan insanları kurtarma çalışmalarına katılmamalarını istedik," diyordu.

Campbell, *Virginian Pilot*'a verdiği demeçte, Blackwater'ın, her günün sonunda kendisini bilgilendirdiğine işaretle, "Kimsenin herhangi bir kurtarma yapıldığından söz ettiğini duymadım. Eğer böyle birşey yaptılarsa, bu tamamen münferit olmalı,"[19] diye konuşuyordu.

Dahası, ahlakçılık taslamalarına rağmen Blackwater, New Orleans'da hayır için bir insani yardım operasyonu yürütmüş değildi.

Özel şirketleri, bankaları, otelleri, sanayi tesislerini ve varlıklı kişileri koruma işinin yanında,[20] İç Güvenlik Bakanlığı'nın Federal Koruma Servisi tarafından Blackwater'a sessizce, ihalesiz büyük bir iş verildi: Şirket güya, Federal Acil Durum Ajansı (FEMA*) için federal yeniden yapılandırma projelerinin güvenliğini üstlenecekti. Blackwater'ın hükümetle yaptığı anlaşmalara göre, 8 Eylül'den 30 Eylül 2005'e kadar (sadece 3 haftalığına) 'Baton Rouge Los Angeles'da geçici bir morgun korunması' için sağladığı 14 koruma görevlisi ve 4 araç karşılığında, Blackwater'a 409 bin dolar ödendi.[21] Belgeler, hükümetin Blackwater'a bölgedeki koruma görevlilerinden her biri için günde 950 dolar ödediğini gösteriyordu; günde adam başına, şirketin bölgedeki adamlarına ödediği iddia edilenden 600 dolar fazla.[22]

Bu anlaşma Blackwater'a kasırganın bir lütfuydu; 2005'in sonlarında, sadece 3 ay içinde hükümet Blackwater'a, İç Güvenlik Bakanlığı için yaptığı Katrina işinde en az 33.3 milyon dolar aktarmıştı.[23]

Hükümet sözcüleri ABD'nin uluslararası işgal operasyonlarıyla bir bağlantı kurmaktan özenle kaçınsalar da, bu

* Federal Emergency Management Agency

hizmetlerin tamamı, hükümetin kasırga bölgesine süratle konuşlandıracak yeterli sayıda personeli olmadığı beyanıyla gerekçelendirildi. Kongre'de Blackwater'ı eleştiren birkaç kişiden biri olan Illinois'den Demokrat Jan Schakowsky, "Bu uygulamanın, hesap verme yükümlülüğü ve dolar bazında Irak'taki maliyetini gördük ve şimdi de bunu New Orleans'da görüyoruz. Yönetimle sıkı bağları bulunan bir şirketle (açık ihale yapmadan) bir kez daha bir rant anlaşması yapmış bulunuyorlar,"[24] diyordu.

Haziran 2006 itibariyla, şirket hükümet için yaptığı Katrina işinden günde yaklaşık 243 bin dolar, toplamda da 73 milyon dolar kazandı.[25]

New Orleans'a ciddi bir hükümet yardımı yerine derhal seferber edilen güçlerin çoğu, Irak'ın işgalinde parsayı toplayan Cumhuriyetçiler ile bağlantılı şirketlerdi. Dahası bu şirketlerin işini daha da kolaylaştırmak için Başkan Bush, hükümetin anlaştığı müteahhitlerden, çalışanlarına cari ücretten ödeme yapmalarını öngören 1931 Davis-Bacon Yasası'nı da iptal etti[26] (ama daha sonra yeniden yürürlüğe koymak zorunda kaldı). Bu da şirketlere, kendileri muazzam paralar kaldırırken, çalışanlarına asgari ücret vermesine olanak tanıdı.

Kasırganın hemen ardından Başkan Yardımcısı Dick Cheney'nin 'eski' şirketi Halliburton/KBR'ye (Irak Savaşı'nı destekleyen en büyük şirkete) 'şehirde pompa sistemleri ile altyapıyı değerlendirip ıslah çalışmalarını destekleyecek bir tesis kurması' karşılığında 30 milyon dolar verilirken,[27] (Irak'ta 135 milyon dolardan fazla ödenen) Shaw Group'a Katrina işleri için 700 milyon doların da üzerinde para ödendi.[28]

Her iki şirketi de, Başkan Bush'un eski kampanya sorumlusu ve FEMA'nın eski başkanı Joseph Allbaugh adlı bir lobici temsil ediyordu.[29]

Sonuçta, hükümet Cumhuriyetçilerle bağlantılı firmalarla yaptığı anlaşmalarda tavan fiyatları bayağı yükseltmiş-

ti: Shaw ile 950 milyon dolar, Fluor'la 1.4 milyar dolar, Bechtel'le 575 milyon dolar üzerinden anlaştı.[30]

Fluor'un Katrina projesi, şirketin Irak anlaşmalarından da sorumlu olan Alan Boeckman tarafından yürütülüyordu. Boeckman, *Reuters*'a verdiği demeçte, "Irak'ta yeniden yapılandırma çalışmalarımız yavaşlamaya başladı. Bu sayede bazı mensuplarımız Louisiana'daki işimize bakabiliyor,"[31] diyordu.

Kimileri hem New Orleans'dan hem de çevresindeki afet bölgesinden 'Körfez'deki Bağdat' diye söz etmeye başlamıştı. *Nation*'dan Christian Parenti New Orleans'dan gönderdiği haberde şu bilgileri veriyordu:

> "Kurtarma çalışmaları, şehir savaşı tatbikatına benzemeye başlamış görünüyor. Buraya, New Orleans'a, Bağdat'ta Amerika'nın kurtarıldığı zaferin sanal bir ulusal versiyonu empoze edilecek. Şehri sanki Mississippi'nin değil de Dicle'nin suları basmış gibi. Burası aynasızların, paralı askerlerin, gazetecilerin ve her türden tuhaf gönüllülerin Armageddon ve yok edici demir yumrukla ilgili militarist fantezilerinin görece daha güvenli bir versiyonunu oynadıkları meşum bir eğlence parkı (Maço Dünyası) havasında."[32]

ABD güçleri çok sayıda savaş bölgesine azar azar dağıldığından, özel güvenlik firmaları ve askeri şirketlerin hızla büyüyen dünyasında birinci lig afet vurgunculuğu için saha hazırdı.

Bu büyük afetteki muazzam kâr fırsatını değerlendiren paralı asker firması sadece Blackwater değildi. İş dünyasının patronları ve hükümet yetkilileri, Amerika'nın kültürel açıdan en hareketli şehirlerinden birinin demografik yapısını değiştirmekten açık açık bahsederken, DynCorp, American Security Group, Wackenhut, Kroll ve Instinctive Shooting International (ISI) adlı İsrail firması gibi şirketlerin paralı askerleri, hükümet projeleri ile kurumlarının yanı sı-

ra özel şahısların evlerini ve iş yerlerini de korumak üzere şehre dağılmışlardı. Kasırganın patlamasından sonraki 2 hafta içinde Louisiana'ya kayıt yaptıran özel güvenlik şirketi sayısı 185'ten 235'e fırlamıştı ve bu sayı haftalar geçtikçe tırmanmaya devam edecekti.

Blackwater gibi bazılarının hükümetle anlaşmaları vardı. Ötekilerse, 3 milyon dolarlık özel malikânesini ve FEMA çalışanlarının barınması için kârlı bir federal anlaşma için düşünülen lüks otellerini korumak üzere özel güvenlik görevlileri getirten F. Patrick Quinn III gibi varlıklı seçkinlerce tutulmuştu.[33]

Kiralanan nişancıların karıştığı ve neredeyse ölümle sonuçlanabilecek bir olay, Amerikan caddelerinin güvenliğinden sorumlu özel güçlerin tehlikeli varlığına çekiyordu dikkatleri. Bir özel güvenlikçi, varlıklı bir iş adamıyla sözleşmeli olarak çalıştığı New Orleans'daki ikinci gecesinde, patronunun ortaklarından birine şehirde eşlik ettiği sırada, beraberinde ağır silahlı bir güvenlik müfrezesi bulunduğunu söylüyordu. Güvenlikçi, yoksul Ninth Ward Mahallesi yakınındaki bir üst geçitte, kara çete üyeleri tarafından konvoylarına ateş açıldığını anlatıyordu. "O sırada iş ortağımla telefonda görüşüyordum. Telefonu bıraktım ve karşı ateş açtım," diyordu. Güvenlikçi, kendisi ve adamlarının elinde AR-15'ler ve Glock'lar bulunduğunu, üstgeçitten ateş ettikleri iddia edilenlere karşı bir yaylım ateşi açtıklarını anlatıyordu:

"Ondan sonra tüm duyduğum inleme ve çığlık sesleriydi. Ateş durmuştu. Bu kadar. Hepsi buydu."

Sonra "Kara Kuvvetleri ortaya çıktı. Bize bağırıyorlardı. Bizi düşmanları olarak görüyorlardı. Güvenlikten olduğumuzu izah ettik. Onlara neler olduğunu anlattım ama umursamadılar bile. Çekip gittiler," diyordu güvenlikçi.

Hemen 5 dakika sonra da, güvenlikçinin söylediğine göre, Louisiana eyalet askerleri olay yerine intikal edecekti.

Olay yeri incelemesinin ardından kendisine 'şehirden nasıl çıkabileceklerini' sorduklarını anlatan güvenlikçi, hiç kimsenin ona olayın ayrıntıları hakkında bir şey sormadığını ve herhangi bir rapor da tutulmadığını söylüyordu: "Güvenlikte hepimiz birbirimizle koordinasyon içindeyizdir, bir aileyiz," diyordu.

Bu koordinasyona belli ki Louisiana ve Alabama eyalet bakanlıkları dahil değildi, çünkü onlar, güvenlikçinin şirketinin kendilerinde bir kaydı bulunmadığını söylüyorlardı.

Fransız Mahallesi'nden birkaç kilometre uzakta, (Belediye Başkanı Ray Nagin'in yönetiminde şehrin Bölge Toplutaşım İdaresi başkanlığını yapan) bir başka varlıklı New Orleanslı iş adamı James Reiss, kapıların ardındaki seçkin yaşam alanı Audubon Place'in güvenliğini sağlamak için ağır silahlı adamlar getirtmişti: Bunlar M-16'larla donanmış, siyahlar içindeki İsrailli paralı askerlerdi. Bu adamları helikopterle getirten Reiss, *Wall Street Journal*'a şöyle konuşuyordu:

> "Bu şehrin yeniden inşasını isteyenler bunun tamamıyla farklı bir şekilde yapılmasını istiyorlar; demografik, coğrafi ve siyasi açıdan. Ya yaşantımız bir daha aynı olmayacak ya da buradan gideceğiz."[34]

Audubon'un dışındaki kapıları bekleyen İsrailliler, İsrail ordusunda profesyonel asker olarak hizmet verdiklerini söylüyorlardı; içlerinden biri, Lübnan'ın işgaline katılmış olmakla övünüyordu. Bir tanesi de, "Bütün gün, her gün, ömrümüz boyunca Filistinliler'le savaş halindeyiz. Burada, New Orleans'da teröristlere karşı savunma yapmıyoruz,"[35] diyordu. Sonra da eliyle makinelisine vurarak ekliyordu:

> "Çoğu Amerikalı'nın korkması için bunları görmesi yetiyor."

Adamlar, çalışanlarını, İsrail'in özel görev güçlerinin*

* İsrail Savunma Gücü (IDF), İsrail Ulusal Polis Terörle Savaş birimleri ve eğitmenleri, Genel Güvenlik Servisi (GSS ya da Shin Beit)

eski askerleri[36] diye tanımlayan ISI şirketi hesabına çalıştıklarını söylüyordu.

New Orleans'a sayısız silah akıyordu akmasına ama ortada ne bir kurtarma operasyonu, ne yiyecek ne de su dağıtımı diye bir şey vardı.

Paralı askerlerin varlığı bir önemli soruyu daha gündeme getirdi: Madem Ulusal Güvenlik, Kara Kuvvetleri, Sınır Devriyesi, yerel polis ve rozetleriyle her hükümet kuruluşu New Orleans'daydı, o halde neden, özellikle de federal projelerin korunması için özel güvenlik şirketlerine ihtiyaç duyulmuştu?

Illinois Senatörü Barack Obama, "Körfez Güvenlik'teki FEMA bürolarına karşı planlanan herhangi bir terörist saldırıdan haberim yok. Elimizdeki bütün ulusal güvenlikçiler, işe geri dönen ve hayatlarını yeniden ortaya koyan bir grup yerel kolluk görevlisi orada; öyleyse paranın en uygun kullanım şekli bu olmasa gerek diye düşünüyorum,"[37] diyordu.

Nation dergisi Blackwater'ın New Orleans'daki operasyonlarını açığa çıkardıktan kısa bir süre sonra, yine Illinois'den demokrat temsilci Jan Schakowsky ile bir avuç Kongre üyesi skandalı soruşturmaya başladılar. Katrina konusunda Eylül 2005 sonlarında yapılan oturumlar sırasında Kongre Tutanağı'na bu haberi soktular ve hatta o sıralarda bir soruşturma başlatan İç Güvenlik Bakanlığı Başmüfettişi Richard Skinner'a yazdıkları mektuplarda da bu skandaldan söz ettiler.[38]

Skinner, Şubat 2006'da Kongre üyelerinin makamlarına gönderdiği mektuplarda, Blackwater anlaşmasını savunuyor, 'hükümet için bu şirketle anlaşma yapmanın *uygun* olduğunu' ileri sürüyordu. Skinner, "Devam eden anlaşmanın giderleri (...) açıkça çok yüksek" itirafında bulunuyor ama hemen ardından bombayı usulca patlatıyordu:

> "FEMA'nın daha uzun vadede (2 ila 5 yıl arasında) güvenlik hizmetlerine ihtiyaç duyması bekleniyor."[39]

Kasırga afeti ile beraber 'terörle savaş algısı' da yuvaya dönmüş, şirketler için ülkeden ayrılmalarına gerek kalmadan ve çok daha ufak risklerle, Irak'takine benzer muazzam kârlar elde ettikleri bir anlaşma cenneti ortaya çıkmıştı.

Hükümetin kasırgadaki tutumunu eleştirenlere göre mesaj açıktı: Güney Çalışmaları Enstitüsü yetkili müdürü ve Körfez Güvenlik Yeniden Yapılandırmayı İzleme Projesi[40] editörlerinden Chris Kromm, "Kasırgadan önce ve sonra her anlamda çamura maruz kalan kurbanlar siyahi ise yardım almak yerine izole ediliyorlar. Olan budur," diyordu. Kromm, boğazına kadar skandallara batan müteahhitlere sınırsız miktarlarda para dağıtılırken, aynı dönemde New Orleans'da hayati önemdeki projelere, örneğin hastane ve okulların imarı, düşük maliyetli konut yapımı ve sulak arazilerin restorasyonuna 'sıfır veya çok az para ayrıldığını' iddia ediyordu.

Bu koşullarda bile İç Güvenlik Bakanlığı Blackwater sözleşmesini savunmayı sürdürüyordu. 1 Mart 2006'da FEMA'ya gelen bir bilgi notunda, İç Güvenlik Bakanlığı'nın Körfez Güvenlik Kasırga Kurtarma Servisi için atadığı özel Başmüfettiş Matt Jadacki'ye göre, Federal Koruma Servisi, Blackwater'ın 'hükümet için çok değerli'[41] olduğunu düşünüyordu.

Katrina kasırgasından bir ay sonra, Blackwater güvenlikçileri bu defa da Rita kasırgasıyla köşeyi döneceklerdi. En önemlisi de, şirketin Teksas'dan Mississippi'ye uzanan Körfez bölgesinde 600 sözleşmelisi vardı.[42]

Blackwater 2006 yazında New Orleans'daki operasyonlarını, ilk konuşlanan komandolardan çok, polis tipi personelle yürütüyordu. Paramiliter kıyafetlerin yerini, üzerinde şirketin logosu bulunan siyah polo tişörtler, haki pantolonlar ve tabancalar almıştı; Blackwater adamları FEMA karakoluna dönüştürülmüş bir Wal-Mart otoparkında devriye geziyorlardı.[43] Ağustos 2006 sonlarında, Blackwater hâlâ

şehir kütüphanesi gibi (ki burası da FEMA tarafından kullanılıyordu) çok önemli kamu kurumlarının binalarını koruyordu. Kütüphaneye girmek isterken bir Blackwater güvenlikçisi tarafından engellenen bir kişi, kendisine bu durumun açıklanmamasını istiyordu, "Küstah temsilci adını vermeyi reddetti ve kendi adını da kütüphaneye girmesine izin vermeyen temsilcinin adını da söylemedi,"[44] diyordu. Blackwater'ın Katrina bölge karargâhını kurmak için kiraladığı yer, Baton Rouge'da bulunan ve (1998'de motelin birinde bir fahişeyle yakalandığında kamu kariyeri kül olan) saygınlığını kaybetmiş Hıristiyan tele-vanjelik* Jimmy Swaggart'ın yönettiği Dünya Evanjelizm İncil Koleji ve Ruhban Okulu binasındaydı.[45]

Blackwater için Katrina çok önemli bir şanstı, bu sayede ABD topraklarında ilk resmi görevine çıkmıştı. Ulusal afet operasyonlarında büyük bir vurgun yapmışsa da, şirketin asıl kazancı, paralı asker hizmetleri için (Irak'ın kan pazarından uzakta) yeni ve kârlı bir pazara girmiş olmasıydı. Blackwater'ın yayın organı gibi davranan *Virginian Pilot* 2005'teki kasırgalar için, "Blackwater'ın iş modelindeki boşluk için potansiyel bir dolgu oldular. Özel askeri şirketler savaşla büyürler; acı gerçek şu ki, Irak durulduğunda (veya durulursa), şu anda patlama halindeki sanayi yerle bir olabilir. Katrina Blackwater'a doğal afetlere de el atma şansı verdi,"[46] demekteydi. Erik Prince, Katrina'dan önce "İç güvenlik sektöründe faaliyet gösterme planlarımız yoktu,"[47] diyordu. Ama kasırgadan sonra Blackwater yeni bir 'ulusal operasyonlar birimi' açtı. Yeni birimin temsilcisi, emekli Donanma savaş pilotu Seamus Flatley, şöyle diyordu:

> "Bakın, hiçbirimiz felaketin bir iş fırsatına dönüşmesi fikrinden hoşlanmayız. Tatsız, ama gerçek bu. Doktorlar, avukatlar, cenaze levazımatçısı ve hatta gazeteler; hepsi de yaşanan kötü şeylerden geçimini sağlıyor. Biz

* Amerikan televizyon kanallarında sıkça görülen, tele-vaizler. Bazı Evanjelik vaizlerin kendi TV kanalları da bulunuyor.

de öyle, çünkü birilerinin bununla ilgilenmesi gerekiyor."[48]

Ancak, Blackwater unsurlarının ulusal görevlerde kullanılmasının, ABD demokrasisini baltalayabilecek tehlikeli bir örnek oluşturduğu yönünde eleştiriler yapılıyordu. Anayasal Haklar Merkezi'nden Michael Ratner, şunları söylüyordu:

"Bunların eylemleri, gerek hükümet gerekse eyaletlerin yetkililerine ya da personeline uygulanan Anayasal sınırlamalara (Birinci ve Dördüncü Değişiklikle tanınan yasal arama ve yakalamadan muafiyet hakları gereğince) tabi olmayabiliyor. Polis memurlarının aksine, onlar Anayasal hakları korumak için eğitilmediler. Bu türden paramiliter gruplar Nazi Partisi'nin kahverengi gömleklilerini akla getiriyor; hukuk dışı faaliyet gösterebilen ve de gösteren yargısız infaz mekanizması gibi hareket ediyorlar. Bu paramiliter grupların kullanılması haklarımıza yönelik son derece tehlikeli bir tehdittir."

Blackwater ve Sınır

Blackwater USA'in sürekli olarak sergilediği bir özelliği de, doğru zamanda doğru yerde olmak konusundaki olağanüstü yeteneğidir, özellikle de iş, kârlı hükümet anlaşmalarını kapmaya gelince. Bu sadece bir şans meselesi değil elbette, zira şirket güvenlik ve askeri eylemler dünyasındaki seyri yakından izlemek için çok büyük kaynaklar harcamış ve bağlantıları kuvvetli eski ajanları, eski federal yetkilileri, yüksek rütbeli subayları işe almıştır.

İyi bir girişimci nasılsa Blackwater da aynen öyle; daima devlet bürokrasisini sıkıntıya sokan problemlere 'anahtar teslimi' diye tabir ettiği çözümleri bulmaya veya 'terörle savaş'ın peşi sıra beliren ve kapanmaz görünen 'ulusal güvenlik' boşluklarını doldurmaya çalışıyor.

11 Eylül'ü izleyen yıllarda Blackwater, yönetimin (ve de genel olarak sağın) giriştiği değerli savaşların pek çoğunun merkezine yerleşmede, fazlasıyla usta olduğunu göstermiş bulunuyor: Devletin hızla özelleştirilmesi, Irak ve Afganistan işgalleri, Hıristiyan/Cumhuriyetçi dost şirketlerin desteklenmesi.

Kasırgalar, Blackwater'ın ulusal programını ivedileştirmiş olabilir, ama bu hiçbir şekilde şirketin içeride de büyük kârlar elde etmeyi düşündüğü ilk sefer değildi. Nitekim 2005'in ortalarında, Katrina'dan 3 ay önce, şirket güçleri Irak'a iyice yerleşmişken, vergi mükelleflerinin parasıyla doğrudan Washington tarafından damardan beslenen Blackwater sessizce bir büyük cephede daha hodri meydan dedi: Göçmenler ve sınır güvenliği.

'Terörle savaş' başladıktan sonra göç karşıtı gruplar, yeni saldırılar olabileceği korkusunu kullanarak ABD sınırlarındaki askeri önlemlerin daha da artırılması için bastırıyorlardı; bazıları ABD'nin Meksika sınırı boyunca yüzlerce kilometre uzunlukta tel örgü çekilmesini, 'kanunsuz yabancılar' diye tabir ettikleri insanlara 'göz açtırılmamasını' istiyorlardı.

Nisan 2005'te göçmen karşıtı ve sınırların daha fazla askerileştirilmesini isteyen Hızır Askerler Projesi Sivil Savunma Teşkilatı sahneye çıkınca büyük bir destek kazanmış oldu. Beyazların baskın olduğu hareket, ABD'nin Meksika sınırını korumak için göç karşıtı milisleri örgütledi. Adını, Amerikan Bağımsızlık Savaşı'nı çağrıştıran hızlı ve öncü milislerden alan bu 'hızır' askerler (*Minutemen*), kendisini 'Devletimizin yapmayacağı işleri yapan Amerikalılar' olarak ilan etmişti. Aralarında hava izleme işini üstlenen pilotların da bulunduğu çoğu eski asker ve güvenlik mensubunun yer aldığı örgütün 37 eyalette yüzlerce gönüllüsü bulunduğu söyleniyordu.

Blackwater'ın Kongre'deki en önemli müttefiklerinden Cumhuriyetçi Duncan Hunter, yoğun bir 'sınır tel örgüsü' çekilmesi için başlattığı kampanyayı hızlandırdığında,[49]

Erik Prince'in eski patronu Cumhuriyetçi Dana Rohrabacher de, "Milisler güneybatı sınırında giderek varlıklarını artırmanın olumlu sonuçlarını göstermişlerdir. Sınır devriye ajanlarının artırılmasının daha sağlam bir sınır yaratarak uluslararası teröristleri de içeren yasadışı sızmaları azaltabileceği inkâr edilemez,"[50] diyerek, hızır güçleri onaylıyordu.

Bir lobi örgütü olan Ulusal Sınır Devriye Konseyi Başkanı T. J. Bonner da, 11 Eylül saldırılarını hatırlatarak bu düşünceleri aynen tekrarlayacaktı:

> "Bir terörist bir milyonda bir çıkıyorsa bile, her yıl ülkeye birkaç milyon kişinin geldiğini düşünürsek, çok yakında bunlar 11 Eylül büyüklüğünde yeni bir saldırı yapmak için gereken eşik sayısına ulaşacaklardır. İç güvenlik ve ulusal güvenlik açısından bu hiçbir şekilde kabul edilemez. Sınırlarımızın kontrolünü ele geçirmeliyiz."[51]

Capitol Hill'de ise Cumhuriyetçiler göçmen karşıtı, özelleştirme ve militarizasyon yanlısı kampanyaları ateşleme ve 11 Eylül'den önce kabul ettirmesi güç olacak bir gündemi kabul ettirme fırsatını ele geçirmişlerdi. Yeni ulusal histeri, artık, savaşın yapılacağı ideal meydanı hazırlamıştı.

Tam bu olurken, 18 Mayıs 2005'te Temsilciler Meclisi 2 bin yeni sınır devriye unsurunun işe alınmasını onaylayan ilk İç Güvenlik Bakanlığı Güvenlik Yetki Yasası'nı geçirdi. 24 Mayıs'ta, Temsilciler Meclisi İç Güvenlik Komitesi'nin İdari Entegrasyon ve Gözetim Alt Komitesi, bu yeni unsurların eğitimi konusunda bir oturum düzenledi. Oturumun ana amaçlarından biri, sınır eğitim programının özel sektöre ihale edilmesini teşvik etmekti.

Oturumlarda birinci heyet, devlet göç yetkilisi iki kişiden oluşuyordu. İkinci heyetse özel sektörü temsil ediyordu. Bu heyette sadece iki sözcü vardı: T. J. Bonner ve Gary Jackson.[52] Bonner, oturumda şunları söyledi:

"Takviye kuvvetlere haddinden fazla ihtiyacımız var, dün de onlara ihtiyacımız vardı. Kesinlikle bu unsurlara acilen ihtiyaç var ve bunu da sınırdaki yurttaş devriye grupları ve ordu talebi teyit etmektedir. Açıkçası biz işimizi yapmıyoruz. Ancak daha fazla sınır devriye ajanı istememiz sınırlarımızın güvenliğini sağlamak içindir. Ne kadar gerekirse o kadar harcamamız gerekiyor. Bu işi ucuza çıkarmaya kalkışmamalıyız. Olabildiğince çok sınır devriyesi ajanını nasıl daha ucuza tutabiliriz yerine, bu adamları ve kadınları, oraya gidebilsinler diye desteklemek için ne gerekiyorsa harcamamız gerekiyor."[53]

Jackson görüşlerini açıklamaya Blackwater'ın kısaca tarihçesini anlatarak başladı ve şirketin, 'ulusal ve küresel güvenlik sorunlarıyla mücadelelerde, bu mücadeleyi destekleyici, yenilikçi, esnek eğitim ve güvenlik çözümlerine olan ihtiyaç apaçık görüldüğü için' kurulduğunu söyledi:

"Hem askeri güçler hem de kolluk güçleri, personelini ülkemizin güvenliğini sağlamak için gereken standartta yetiştirmek için ek kapasiteye ihtiyaç duyuyordu. Eğitimdeki bu sıkıntılar artarak devam ettiğinden, Blackwater, hükümetin kalite eğitiminin dışarıdan alınmasına sıcak bakacağına inanıyordu. Hükümetimizin gelecekteki eğitim gereksinimlerini karşılamak için ihtiyaç duyacağını düşündüğümüz kapasiteyi sağlamak amacıyla, Blackwater'ın Kuzey Carolina'daki tesisini kurduk. Yıllar içinde Blackwater eğitimde, ama en modern ve ileri düzeyde eğitimde, bir sanayi lideri oldu."

Jackson, şirket büyüdükçe "Hükümet için tek bir alışveriş merkezinin değerini daha çabuk anlamaya başladık. Bir veya iki farklı eğitim hizmeti sunan başka şirketler de vardı, ama bunların hiçbiri bizim verdiğimiz hizmetlerin hepsini birden ve tek bir yerde vermiyordu," diyor ve şöyle devam ediyordu:

"Bunun önemi son derece büyüktür. Eğitim hizmetinin bir merkezde toplanabilmesi, yeni federal kolluk unsur-

larının bugünün ulusal ve iç güvenlik sorunlarıyla mücadelelerde talep edilen seviyede eğitim almalarını sağlamanın en ucuz, en etkili yoludur."[54]

Kongre oturumuna başkanlık eden Alabama'dan Cumhuriyetçi Mike Rogers, sınır ajanları için hükümet eğitim programlarının maliyetleri konusunda "10 aylık programda bir sınır devriye memurunu yetiştirmenin maliyeti Harvard Üniversitesi'nde 4 yıl okumaktan daha fazla olacaktır," diyerek veryansın ediyordu. Rogers, Jackson'a, ajan başına Blackwater'a 100 bin dolar verilse, "Blackwater'ın onlara, federal eğitim programı süresince, şimdi aldıklarına eşit, hatta daha iyi bir eğitim vereceğine" inanıyor musunuz diye sordu. Jackson hemen yanıtladı: "Bu konuda sizi temin ederim."

Parlamenterlere, Blackwater'ın bir yılda 2 bin yeni sınır devriye görevlisi yetiştirebileceğini söyleyen Jackson, konuşmasını şöyle sürdürecekti:

> "Blackwater ile Dışişleri Bakanlığı, Irak'ta ve başka önemli yerlerde diplomatik güvenlik uzmanlarını işe almak, yetiştirmek, konuşlandırmak ve idare etmek için benzer bir kamu-özel sektör ortaklığını başarıyla yürütmektedir. Sınırlarımızın güvenliğini sağlamak, ülkemizin sorunu olmaya devam etmektedir. Aciliyeti ortadadır. Tarih tekrar tekrar göstermektedir ki, stratejik dengeyi değiştiren yenilik ve verimdir; Blackwater da yeni sınır devriye görevlilerinin eğitimine destek olarak, ikisini birden sunmaktadır. Nasıl ki özel sektör posta ve kargonun dünyanın her yerine daha hızlı bir şekilde taşınma ihtiyacını karşılamıştır, aynı şekilde Blackwater da Gümrük ve Sınır Koruma'da (CBP*) beliren zorlayıcı eğitim ihtiyaçlarına cevap verebilir."

Hemen birkaç gün sonra Blackwater'ın *Tactical Weekly* bülteni, şu haber başlığını kullanacaktı:

---

* US Customs and Border Protection/Border Patrol

"Parlamenterler, Sınır Devriyeleri'nin dışarıdan eğitim almayı düşünmesi gerektiğini söylüyorlar"[55]

Federal Times ise şöyle bir makaleye yer veriyordu:

"Kongre üyesi Rogers, hükümetin Blackwater USA şirketine veya bu işi daha ucuza yapabilecek bir şirket varsa ona yönelmesi gerekebileceğini söyledi. Rogers, vergi mükelleflerine karşı başka seçeneklere de bakma sorumlulukları bulunduğunu belirterek, 'destekleyen belgeler olmadıktan sonra bunu devam ettirmek sorumsuzluk olur,' dedi."[56]

Kasım 2005'te Blackwater ve Amerikan Kızıl Haçı 'Körfez Bölgesi Kurtarma' çalışmaları için ortak bir bağış toplantısı düzenledi. Açılış konuşmasını yapan kişi, ayakta alkışlanarak karşılandı. Bu kişi, Irak anılarını yazdığı kitap henüz yayınlanmamış olan, Blackwater'ın eski ödüllü müşterisi L. Paul Bremer idi. Blackwater o gece 138 bin dolar toplamayı hedefliyordu[57] ve bu rakam Katrina anlaşması ikramiyesinden günde yaklaşık olarak topladığı meblağdan kabaca 100 bin dolar eksikti.

Gary Jackson, gecenin sonunda Blackwater'ın yeni düsturunu yinelerken "Bu gece başlı başına bir başarı örneğiydi, çünkü Amerikalılar Amerikalılar'a yardım etmek için buradaydı. Harika çalışanlarımız ve Büyükelçi Bremer ve Kızıl Haç ile özel ilişkilerimiz sayesinde bu işin üstesinden geldik,"[58] diyordu.

Bu durum, sigara karşıtı kampanyalara verdikleri cılız desteğe alkış tutarken, bir yandan da katlanarak artan kaynaklarla, hırsla sigara pazarlayan tütün sektörünü andırıyordu. Gerçekte Blackwater, New Orleans kurbanlarının Blackwater'ın hizmetlerinden kazandıklarına kıyasla, kasırgadan çok daha fazlasını kazanmıştı.

Başkan Bush, ABD askerlerinin, ulusal kolluk hizmetlerinde kullanılmasını yasaklayan Posse Comitatus Act'ı* iptal

*ABD'de, 1878'de kabul edilen bir kanun. Bu kanun uyarınca, Kongre bu yönde bir karar almadığı sürece, Silahlı Kuvvetler mevcut yasaların uygulanmasını sağlamak için kullanılamaz.

etmek için Katrina felaketini fırsat bildi ve Blackwater ile diğer güvenlik firmaları da bu sayede paramiliter güçlerini ABD topraklarına yerleştirme imkânı buldu. Ve bunu yine netameli bir yolla yapıyorlardı.

New Orleans'da bir Blackwater paralı askeri "Bu bir eğilim. Bu durumlarda bizim gibi çok daha fazla asker göreceksiniz," diyordu.

Blackwater artık sadece 'terörle savaşın' büyük destekçilerinden biri olarak değil, aynı zamanda neo-kon gündemin ana alanlarından bazılarında başlıca oyunculardan biri olarak da yerini sağlamlaştırmıştı. Katrina'nın 1'inci yıldönümünü fırsat bilen Gary Jackson, Blackwater'ın hizmetlerini vitrine çıkararak şöyle yazıyordu:

> "İç Güvenlik Bakanlığı, çeşitli federal varlıkları korumaya yönelik acil ve zorlayıcı anahtar teslimi güvenlik çözümlerine ihtiyaç olduğu çağrısı yaptığında cevap verdik. Hızlı Mukabele Girişimimiz dünyanın her yerine ulaşır; doğal afetler ve terörist olaylardan etkilenenlerin hayatlarında olumlu bir değişiklik yaratabilir."[59]

Blackwater'ın Katrina kârları oluk oluk akmaya başladıktan kısa bir süre sonra, Erik Prince, Prince Group antetli bir bilgi notu gönderdi:

> Alıcı: Tüm Blackwater USA yetkilileri, çalışanları ve de bağımsız sözleşmelileri.
>
> Konusu: Blackwater USA Ulusal Güvenlik Yemini ve Liderlik Standartları.

Bu not Blackwater çalışanlarından, şirketin 'Ulusal Güvenlik müşterilerinin' ettikleri Anayasa'ya bağlılık yemininin aynısını etmelerini istiyordu:

> "Birleşik Devletler Anayasası'nı yerli ve yabancı tüm düşmanlara karşı destekleyeceğime ve savunacağıma. (...) Tanrım bana yardım et."[60]

K Street'te Çöküş

Ocak 2006'da Blackwater Katrina kasırgasından çok büyük paralar toplamaya devam ederken, güçlü lobi firması Alexander Strategy Goup (ASG) Jack Abramoff'un lobi skandalından ötürü şiddetli bir eleştiri kasırgasının ortasında kalmıştı. Abramoff, Başkan Bush'un 2001 Geçiş Ekibi'nin bir üyesi ve aynı zamanda Birleşik Devletler'deki en güçlü siyasi isimlerin pek çoğuyla yakın bağları olan etkili bir Cumhuriyetçi lobiciydi. Mart 2006'da Abramoff, nüfuz ticareti faaliyetlerinin aylarca aralıksız ifşa edilmesinin ardından, nihayet, yakın tarihin Washington'daki en büyük yolsuzluk skandallarından birinde 5 ayrı ağır suçu işlediğini kabul etti. ASG, Abramoff yüzünden kazaya kurban gidenlerden biriydi. Temsilciler Meclisi'nin eski çoğunluk lideri Tom DeLay'in eski üst düzey kadrosunca kurulan ve yönetimle çok iyi bağlantıları bulunan bu Cumhuriyetçi lobi firmasının adı, o dönemde Washington'ı sallayan başka skandallara da çokça karıştı. Abramoff düşerken ASG'nin lobicileri telaş içinde batan gemiden kurtulmaya çabalıyorlardı.

Daha birkaç ay önce ASG'nin batacağını mümkün değil kimse tahmin bile edemezdi. Firma 2005 yılında, yüzde 34 artışla 8 milyon dolara varan gelir patlamasıyla refah dolu bir yıl geçirmiş ve *Washington Post*'un haberine göre, A Listesi[61] diye tabir edilen, 70 şirket ve organizasyonun yer aldığı sıralamada, *National Journal*'ın en iyi 25 lobici listesine girmişti. PhRMA, Enron, TimeWarner, Microsoft ve Eli Lilly gibi güç merkezlerine ek olarak, ASG yıllar içinde müşterileri arasına çeşitli Evanjelik Hıristiyan organizasyonları ve kampanyalarını da katmıştı. Bunların içinde Salem Telecommunications, National Religious Broadcasters ve Grace News gibi sağcı medya kuruluşları da vardı.[62]

ASG, müşterilerinden bazılarına kârlı askeri anlaşmalar sağlamak için deli gibi çalışmıştı. Batarken de, askeri sektör özel güvenlik alanında en hızlı büyüyen endüstrilerden bi-

rinde lider konumundaydı. Bunu, büyük oranda firmanın ortağı Paul Behrend ile Blackwater'ın sahibi Erik Prince ile arasındaki geçmişe dayanan ilişkiye borçluydu.

Şirketin daha kurulduğu ilk günden itibaren, Prince ve Blackwater için lobi çalışmalarına başladıysa da Behrends'in asıl büyük yardımı, 2004'te Felluce pususu yaşandıktan hemen sonra gerçekleşti. Kasım 2005'te Blackwater ile diğer özel güvenlik firmaları, paralı asker imajını, bir paralı asker ticaret birliği olan Uluslararası Barış Operasyonları Birliği'nin (IPOA*) bayrağı altında yenileme çabasına girdiğinde, Behrends ve ASG onlara yardım eden şirketler olarak yerini alacaktı.[63]

ASG'nin IPOA için lobi çalışması yapmak üzere kullandıkları arasında, Tom DeLay'in ARMPAC'taki** üst düzey yöneticileri (eski başkanlar Ed Buckham ve Karl Gallant) ile Mart 2006'da kamu görevlilerine rüşvet verme ve müşterileri dolandırma planları yaptığını itiraf eden, DeLay'in eski hukuk müşaviri Tony Rudy de vardı.[64] İlginçtir ki Rudy, 1990'ların başında Temsilci Dana Rohrabacher'in ofisinde Behrends'le birlikte çalışmıştı (bu tarih aynı zamanda, Erik Prince'in orada savunma analisti olarak çalıştığını söylediği döneme rastlar).[65] Rohrabacher'in ofisinden öğrenildiği üzere, Prince aslında o dönem orada ücretsiz stajyerlik yapıyordu. Rohrabacher, Abramoff, Cumhuriyetçiler'in üniversiteli gençlik kolunun önde gelen bir üyesiyken ve kendisi de Başkan Reagan'ın yardımcısıyken tanıştığı Jack Abramoff'un ateşli bir savunucusuydu. Abramoff 2006'da hapse mahkûm edildiğinde Rohrabacher, cezayı veren yargıca cezayı hafifletmesi talebiyle mektup yazan tek Kongre üyesiydi: 'Jack, onu tanıdığım onca zamandır, fedakâr bir yurtseverdi. Amerika'yı düşmanların-

* International Peace Operations Association

** Americans for a Republican Majority: Cumhuriyetçi Çoğunluk için Amerikalılar isimli siyasi eylem komitesi. 2003-2005 arasında Temsilciler Meclisi çoğunluk lideri olan Thomas Dale (Tom) DeLay tarafından kurulmuş bir komite.

dan korumak onun ilk ve en önem verdiği hususu. Ancak çok daha sonra idealist çalışmaları sırasında edindiği bağlantılardan menfaat sağlamıştır,'[66] diye yazıyordu.

Prince, Rudy ve Abramoff ile olan bağlantısına rağmen soruşturmadan sıyrılmayı başarmıştı. Erik Prince'in başkan yardımcısı ve annesinin de başkanı olduğu The Edgar and Elsa Prince Vakfı, kendini 'din karşıtı bağnazlığı güçlendiren, ailelere zarar veren ve Amerika'nın geleceğini tehlikeye atan laik kurumlara karşı savaşmaya adamış Yahudiler ile Hıristiyanlar'ın ulusal koalisyonu'[67] diye tanımlayan Geleneğe Dönüş* organizasyonuna en az 130 bin dolar vermişti.[68] Abramoff 2000'e kadar, kadim dostu Haham Daniel Lapin'in yönetimindeki bu örgütün başkanlığını yapmış ve 2004'e kadar da yönetim kurulunda kalmıştı.[69] Organizasyonun adı, Abramoff'un ceza indirimi anlaşmasında 'resmi işleyişe (...) müdahale niyetiyle (...) Abramoff sayesinde değerli şeyler temin ettiği bir yardım kuruluşu' olarak geçiyordu.[70] Abramoff'un müşterileri olan internet kumar şirketi eLottery ile Amerika Magazin Yayıncıları, Toward Tradition'a ayrı ayrı 25 bin dolar vermişlerdi.[71] Tony Rudy'nin karısı Lisa'ya da, danışmanlık hizmetleri için 10 taksitle 50 bin dolar ödenmişti.[72] O dönemde DeLay'in personel şefi yardımcısı olan Rudy, internette kumar oyunlarını yasaklayacak tasarıya ve MPA'nın posta tarif ücretlerindeki artışa karşı mücadelesinde eLottery'ye destek çıkıyordu.[73]

2006 yılı başındaki ASG skandalına rağmen, IPOA'nın başkanı Doug Brooks, *Roll Call* gazetesine, Behrends ile ortaklığın devam edeceğini, IPOA'nın onu 'üzerinde çalıştığı alanda faydalı' bulduğunu söylüyordu.[74] ASG lobicileri farklı adlarla yeni dükkânlar açmaya ve müşteriler de kendilerini skandaldan sıyırmaya çalışırken, Behrends güçlü hukuk firması Crowell&Moring'in lobi birimi C&M Capitol Link için çalışmaya başladı. Bu, aslında 2004'te de Blackwater adına birlikte çalıştığı bir şirketti.[75]

* Toward Tradition

Kimileri DeLay bağlantılı lobicilerin işe alınmasını kuşkulu buluyordu. C&M Capitol Link başkanı John Thorne, "Biz ödevimizi yaptık. Sizin de tahmin edeceğiniz üzere, gereken özeni gösterdik. Behrends'in adı sağlam. Konuştuğumuz herkes, Behrends'in o diğer meselenin tamamen dışında olduğunu söyledi,"[76] diyordu. Ama Behrends genel anlamda paralı askerlik sektörünün dışında değildi ve Blackwater'ın bu sektördeki payına ortaktı. Nüfuzlu lobici ile Erik Prince arasındaki bağ bir siyasi skandalla sarsılmayacak kadar sağlamdı. Üstelik ufukta büyük projeler de vardı.

Şirket çok geçmeden daha da yayıldı ve uluslararası anlaşmalara olan iştahı arttı. Güçlerini, (Cofer Black'in eski tepinme yeri Sudan'daki bir kriz bölgesi olan) Darfur gibi yerlerde, konuşlanması olası barış gücü askerleri olarak ileri sürdü. Blackwater'ın sessiz başlangıçlarından 8 yıl sonra, şirket neo-kon devrimin başlıca oyuncularından biri olup çıkmıştı ve yeni paralı asker sektörünün imaj tazeleme hareketine büyük bir heyecanla öncülük edecekti.

[1] Blackwater USA'in basın açıklaması, 'Blackwater USA Continues to Support Katrina Devastated Areas; Aid Focuses on Humanitarian, Security and Clean Up Needs,' 13 Eylül 2005.
[2] Aksi belirtilmedikçe, Blackwater'ın operasyonlarıyla ilgili tanımlamalar ve şirketin New Orleans'daki çalışanlarının sözlerinden yapılan alıntılar yazarın Eylül 2005'te şehirde geçirdiği deneyimlerine dayanır.
[3] Alex Berenson ve John M. Broder, 'Police Begin Seizing Guns of Civilians,' *New York Times*, 9 Eylül 2005.
[4] 4. Joanne Kimberlin ve Bill Sizemore, 'Blackwater: On American Soil,' the *Virginian-Pilot*, 27 Temmuz 2006.
[5] *Aynı kaynak.*
[6] Ted Roelofs, 'Iraq or New Orleans, It's All Part of the Job; Former Kentwood Cop Describes War-like Horrors from Security Assignment,' *Grand Rapids Press*, 13 Eylül 2005.
[7] *Aynı kaynak.*
[8] Frank Borelli, 'Blackwater in Louisiana,' SwatDigest.com, 8 Eylül 2005.
[9] Griff Witte, 'Private Security Contractors Head to Gulf,' *Washington Post*, 8 Eylül 2005.
[10] Bill Sizemore, 'Blackwater Employees Create a Stir in New Orleans,' *Virginian-Pilot*, 15 Eylül 2005.
[11] Blackwater USA'in basın açıklaması, 'Blackwater Joins Hurricane Katrina Relief Effort!' 1 Eylül 2005.
[12] Blackwater USA'in basın açıklaması, 'Blackwater USA Continues to Support Katrina Devastated Areas; Aid Focuses on Humanitarian, Security and Clean Up Needs,' 13 Eylül 2005.
[13] Söyleşi, Mayıs 2006.
[14] Lolly Bowean ve Deborah Horan, 'Outsiders Come Looking for Work,' *Chicago Tribune*, 18 Eylül 2005.
[15] August Cole, 'From Green Zone to French Quarter,' *MarketWatch*, 18 Eylül 2005.
[16] *Blackwater Tactical Weekly*, 19 Eylül 2005.
[17] August Cole, 'From Green Zone to French Quarter,' *MarketWatch*, 18 Eylül 2005.
[18] Erik Prince'in San Diego Batı 2006 konferansında yaptığı konuşmanın yazardaki kopyası, 11 Ocak 2006.
[19] Joanne Kimberlin ve Bill Sizemore, 'Blackwater: On American Soil,' the *Virginian-Pilot*, 27 Temmuz 2006.
[20] *Aynı kaynak.*
[21] Sözleşmenin yazardaki kopyası.
[22] Söyleşiler, Eylül 2005.
[23] Hükümet sözleşme kayıtlarının yazardaki kopyası.

[24] Söyleşi, Haziran 2006.
[25] Joanne Kimberlin ve Bill Sizemore, 'Blackwater: On American Soil,' *Virginian-Pilot*, 27 Temmuz 2006.
[26] Bruce Alpert, 'Democrats Fight Repeal of Prevailing Wage Law; Recovery Contractors Can Reduce Salaries,' *Times-Picayune* (New Orleans), 27 Eylül 2005.
[27] Pratap Chatterjee, 'Big, Easy Iraqi-Style Contracts Flood New Orleans,' *CorpWatch*, 20 Eylül 2005.
[28] Rita J. King, 'A High-Stakes Game With Almost No Rules,' *CorpWatch*, 16 Ağustos 2006.
[29] *Aynı kaynak.*
[30] Spencer S. Hsu, '$400 Million FEMA Contracts Now Total $3.4 Billion,' *Washington Post*, 9 Ağustos 2006.
[31] 'Fluor's Slowed Iraq Work Frees It for Gulf Coast,' Reuters, 9 Eylül 2005.
[32] Christian Parenti, 'New Orleans: Raze or Rebuild?' *The Nation* online, 12 Eylül 2005.
[33] Söyleşiler, Eylül 2005.
[34] Christopher Cooper, 'Old-Line Families Escape Worst of Flood and Plot the Future,' *Wall Street Journal*, 8 Eylül 2005.
[35] Söyleşi, Eylül 2006.
[36] ISI Web sitesi, www.isiusa.us/html/about.swf, 7 Aralık 2006.
[37] Transkript, 'U.S. Senators Tom Coburn (R-Ok) and Barack Obama (D-Il) Hold a News Conference on Hurricane Katrina Relief Efforts,' 14 Eylül 2005.
[38] Mektubun yazardaki kopyası.
[39] Mektubun yazardaki kopyası.
[40] Söyleşi, 2006.
[41] Bilgi Notu'nun yazardaki kopyası.
[42] Joanne Kimberlin ve Bill Sizemore, 'Blackwater: On American Soil,' *Virginian-Pilot*, 27 Temmuz 2006.
[43] Renae Merle, 'Storm-Wracked Parish Considers Hired Guns: Contractors in Louisiana Would Make Arrests, Carry Weapons,' *Washington Post*, 14 Mart 2006.
[44] *LeRoy v. Blackwater USA*, 25 Ağustos 2005, A.B.D. Bölge Mahkemesi, Louisiana Doğu Bölgesi.
[45] Joanne Kimberlin, 'Fort Swaggart: Bible Campus Becomes Blackwater Base,' *Virginian-Pilot*, 27 Temmuz 2006.
[46] Joanne Kimberlin ve Bill Sizemore, 'Blackwater: On American Soil,' *Virginian-Pilot*, 27 Temmuz 2006.
[47] Erik Prince'in San Diego Batı 2006 konferansında yaptığı konuşmanın yazardaki kopyası, 11 Ocak 2006.

[48] Joanne Kimberlin ve Bill Sizemore, 'Blackwater: On American Soil,' *Virginian-Pilot*, 27 Temmuz 2006.
[49] Terry Rodgers, 'Finish the Fence, Congressmen Say; Republican Leaders Gather at Border to Promote 'Real ID Act,'' the *San Diego Union-Tribune*, 30 Mart 2005.
[50] Press Release, 'Rep. Rohrabacher Commends Minuteman Project,' 19 Nisan 2005.
[51] Dan Robinson, 'US Citizen Volunteers on Border Security: We Won't Stop,' *Voice of America*, 12 Mayıs 2005.
[52] Transkript, 'Hearing of the Management, Integration, and Oversight Subcommittee of the House Homeland Security Committee. Subject: Training More Border Agents: How the Department of Homeland Security Can Increase Training Capacity More Effectively,' 24 Mayıs 2005.
[53] *Aynı kaynak.*
[54] *Aynı kaynak.*
[55] *Blackwater Tactical Weekly*, 13 Haziran 2005.
[56] Stephen Losey, 'Border Patrol Should Consider Outsourcing its Training, Lawmaker Says,' *Federal Times*, 27 Mayıs 2005.
[57] Blackwater USA'in basın açıklaması, 'Red Cross–Blackwater Fundraiser and Silent Auction a Huge Success!' 23 Kasım 2005.
[58] *Aynı kaynak.*
[59] *Blackwater Tactical Weekly*, 28 Ağustos 2006.
[60] 16 Eylül 2005 tarihli memorandumun yazardaki kopyası.
[61] Jeffrey H. Birnbaum ve James V. Grimaldi, 'Lobby Firm Is Scandal Casualty; Abramoff, DeLay Publicity Blamed for Shutdown,' *Washington Post*, 10 Ocak 2006.
[62] Hükümet lobi faaliyetleri kayıtları.
[63] Judy Sarasohn, 'Security Contractors Try Friendly Persuasion,' *Washington Post*, 22 Aralık 2005; hükümet lobi faaliyetleri kayıtları.
[64] Hükümet lobi faaliyetleri kayıtları.
[65] Erik Prince'in Prince Manufacturing'deki özgeçmişi.
[66] Paul Kane ve John Bresnahan, 'Letters Depict a Softer Abramoff,' *Roll Call*, 29 Mart 2006.
[67] Toward Tradition Web site, www.towardtradition.org.
[68] Edgar and Elsa Prince Foundation kayıtlarının yazardaki kopyası.
[69] 'The Rabbi Responds,' *Seattle Weekly*, 18 Ocak 2006.
[70] Jack Abramoff mazeret anlaşması, 3 Ocak 2006.
[71] David Postman ve Hal Bernton, 'Abramoff Used Area Foundation as Conduit for Money,' *Seattle Times*, 9 Ocak 2006.
[72] *Aynı kaynak.*
[73] *Aynı kaynak.*
[74] Kate Ackley ve Tory Newmyer, 'Key Clients Quit Alexander Strategy

Group; Others Weigh Options,' *Roll Call,* 11 Ocak 2006.
[75] Anna Palmer, 'Pickups,' *Legal Times,* 27 Mart 2006.
[76] *Aynı kaynak.*

19

"YUVARLAK MASA ŞÖVALYELERİ"

Savunma Bakanı Donald Rumsfeld 2006 sonlarında görevden ayrılana değin, Başkan Bush'un beyan ettiği gibi, "II. Dünya Savaşı'ndan beri Amerika'nın küresel güç konumundaki en köklü değişimine" nezaret etti.[1] Rumsfeld'in görevdeki son gününde Irak'ta bir muvazzaf ABD askerine karşılık neredeyse bir özel sözleşmeli düşecek duruma gelmişti. Bu, modern savaş tarihinde örneği görülmemiş bir istatistiktir.[2] Başkan Yardımcısı Dick Cheney, işte bu Rumsfeld için 'ülkenin bugüne kadar sahip olduğu en iyi Savunma Bakanı' tabirini kullanacaktır.[3]

Bu övgünün Cheney'den gelmesi anlaşılabilir bir durum. Cheney'in 1991 Körfez Savaşı sırasındaki Savunma Bakanlığı döneminde başlatılan geniş kapsamlı askeri özelleştirme programı, Rumsfeld döneminde en uç beklentilerin de ötesine geçerek ABD'nin savaşlarını yürütme biçimini sonsuza dek değiştirdi. Özel sektörün savaş meydanlarındaki olağandışı varlığına rağmen ABD ordusu nadiren daha az sıkıntıyla karşılaştı, ama çok daha büyük tehlikelerle yüz yüze geldi.

Bush yönetiminin Irak ve Afganistan işgalleri, ABD güçlerini, eski Dışişleri Bakanı Colin Powell'ın da 2006'nın sonlarında 'muvazzaf Kara Kuvvetleri çöktü çökecek'[4] diye ilan ettiği noktaya getirdi. Ülkenin en tanınmış askeri figürlerinden birinden böylesine çarpıcı bir yorumun geldiği bir sırada Başkan Bush, resmi Amerikan askeri güçlerini takviye etme amacını, "Ordumuzu uzun bir savaşı yürütebilecek konumda tutmaya hazır hale getirmek,"[5] diye açıklıyordu.

Bush, 2007'de yaptığı Ulusa Sesleniş konuşmasında da, 5 yıl içinde muvazzaf asker sayısını 92 bine çıkarmak istedi-

ğini söylüyor ve resmi ABD güçlerini takviye edecek bir Sivil İhtiyat Kıtası oluşturmayı öneriyordu.[6]

ABD ordusunun 'kan kaybı'nın nedeni, hiç kuşkusuz, yönetimin kamuoyu desteğinden yoksun işgalleri ve saldırgan politikalarıdır. Ama Kasım 2006'da büyük bir zaferle iktidara gelen Demokratlar da, Bush'un daha büyük orduyu zorunlu kılan doymak bilmez fetih arzusunu sorgulamak şöyle dursun, bu arzusuna biat etmeye pek hevesli görünüyorlardı. Bu durumdan yarar umabilecek birkaç güç arasında, terörle savaştan en fazla kazananlar, yani savaş endüstrisi şirketleri bulunuyordu. Bush'lu yıllarda Blackwater USA kadar kazançlı çıkan pek azdır; ABD için hedeflenen seyirden nasiplenmeye gelince, bu şirketi geride bırakacak kimse yok gibi.

Erik Prince bunu iyi biliyor. Nitekim ordudaki sayı krizi için önerdiği bir reçete var: Bir 'sözleşmeli tugayı' kurulması.

Kara Kuvvetleri 30 bin askerle takviye planını açıkladığında, Prince, "Biz bunu kesinlikle daha ucuza yapabiliriz," diye öne atılıyordu.[7]

Bunlar, geleceğinden ve başaracağından emin olan bir adamın sözleri. Bunlar, neo-kon *Weekly Standard* tarafından 'askeri özelleştirmenin alfası ve omegası'* diye selamlanan, kendi ordusuna sahip bir adamın sözleridir.[8]

Blackwater 1997'de Kuzey Carolina'nın Büyük Kasvet Bataklığı yakınında bir atış alanı ve konaklama yeri olarak faaliyete geçeli beri, yıllar içinde uluslararası sahnede rol alan en güçlü özel askeri aktörlerden biri olup çıktı. Şirket 2006'da, 9 ayrı ülkeye toplam 2 bin 300 askerini sevk etmiş olmakla ve ihtiyaç doğduğu an çağırabileceği 21 bin sözleşmelinin daha kayıtlı olduğu bir veritabanına sahip olmakla övünüyordu.

* Başı ve sonu.

Aynı yıl bir Kongre üyesi, şirketin sahip olduğu askeri güçle dünyanın pek çok devletini tek başına yere serebileceğini söylüyordu.

Moyock Kuzey Carolina'daki 28 bin dönüm üzerine kurulu tesis, şu anda dünya üzerindeki en gelişmiş özel askeri merkez konumunda. Yabancı güçler ve özel şahıslar kadar Birleşik Devletler'deki federal ve yerel güvenlik güçleri için de başlıca eğitim merkezi. Şirket ise ağır silah stoklarıyla dünyanın en büyük özel kuruluşlarından biri. Kendi hedef sistemleri sınıfını ve zırhlı araçlarını satıyor. Blackwater'ın yaklaşık 5.5 dönümlük arazi üzerindeki modern şirket merkezi, otomatik silahların namlu ağızlarından yapılan kapı tokmaklarıyla karşılıyor ziyaretçileri. Savaş helikopterlerini de içeren kendi hava filosu için gizli izleme zeplinleri ile özel pistler yapıyor.[9]

Blackwater, Illinois'de 'Blackwater Kuzey' adıyla bir tesis daha açtı, ama California Blackwater Batı ve (bir zamanlar ABD'nin Asya'daki en büyük askeri üssü olan Subic Bay deniz üssüne ev sahipliği yapan) Filipinler'de yapmayı planladığı orman eğitim merkezi projelerini yerel halkların direnişi üzerine geri çekmek zorunda kaldı.

Şirketin ABD hükümetiyle değeri bir milyar doları aşan, aralarında kamuoyunun gözünden uzak tutulan 'kara' anlaşmaların da bulunduğu işleri bulunuyor ve şirket kendini büyük bir gayretle kurumlara da pazarlamaya çalışıyor. Amerikan istihbarat ve savunma organlarıyla derin bağlantıları bulunan şirket adeta yönetimin terörle savaştaki Praetoryan Muhafızları.

Blackwater yöneticileri başlangıçta, tıpkı Deniz Piyadeleri veya Kara Kuvvetleri gibi ordunun bir kanadı olmayı kafaya koymuş olabilirler, ama bugün baş döndüren başarılarıyla artık Birleşik Devletler'e tabi olmaktan pek de memnun değiller. Ülkeye bağlılık sözü ve yurtseverliği baki ise de Blackwater aslında bağımsız bir ordu ve bir NATO veya BM gücüne alternatif güç olarak çatışma bölgelerinde konuşlanacak bir ordu olmanın peşinde.

Darfur Rüyaları

Mart 2006 sonunda Cofer Black, Ürdün'ün başkenti Amman'a uçtu. Burada, dünyanın başlıca savaş pazarlarından biri olan Özel Harekât Güçleri Fuarı ve Konferansı'nda (SOFEX*) Blackwater'ı temsil edecekti.

Silah imalatçıları ve tüccarlarından askeri danışmanlara, eğitimcilere ve gelişmiş paralı asker firmalarına kadar 220'yi aşkın şirket, mallarını ve hizmetlerini Ortadoğu, Kuzey Afrika ve dünyanın dört bir yerinden varlıklı devletlere beğendirmek için orada hazır bulunuyordu.

Organizasyonu yapanlar, SOFEX'in, 'küresel savunma pazarına hitap eden, dünyanın önde gelen Özel Harekât güçleri, iç güvenlik, terörle savaş ve güvenlik güçleri fuarı ve konferansı'[10] oluşuyla övünüyorlardı. Soğuk Savaş'tan sonra Ortadoğu süratle dünyanın askeri teçhizat ve eğitim hizmetlerine en aç pazarlarından biri olmuştu ve 2 yılda bir düzenlenen bu konferans, askeri komutanların ve planlamacıların, savaş müteahhitleri ile askeri tüccarların sunacağı en yeni malları inceleyip satın alabilmeleri için bulunmaz bir şanstı. Bu büyük organizasyona 42 ülkeden askeri temsilciler ile dünyanın her yerinden 7 bin 500'ün üzerinde ziyaretçi gelmişti.

Konferansın tanıtım broşürlerinde, "Son 10 yıldır Ortadoğu, küresel savunma harcamalarının yaklaşık yüzde 60'ı ile güvenlik ve askeri savunma teçhizatını en çok ithal eden bölge olmuştur,"[11] bilgisi yer alıyordu.

Öte yandan bu işe fazladan bir meşruiyet havası vermek istercesine, konferansın idari sorumlusu Amer Tabbah, SOFEX'in 'ABD Ticaret Bakanlığı'nca akredite edildiğini (...) bunun da dünya çapında pek çokları için duyulan güven ve inancın bir göstergesi olduğunu'[12] vurgulayarak müşteri çekmeye çalışıyordu.

* Special Operations Forces Exhibition and Conference

SOFEX konferansı, Başkan Bush'un en yakın Arap müttefiklerinden birinin, Ürdün Kralı Abdullah'ın himayesinde yapılıyordu. 1991 Körfez Savaşı'na karşı çıkan babası merhum Kral Hüseyin'in aksine, ABD ve İngiltere'de eğitim görmüş olan Kral Abdullah, Irak işgalinin hem hazırlık aşamasında hem de yürütülmesinde Bush yönetimine büyük destek vermişti. Ürdün aynı zamanda, komşusu Irak'taki işgali destekleyen askeri hizmet sunan şirketler için de başlıca geçiş noktası ve konaklama yeriydi.

Tıpkı Beyaz Saray gibi Blackwater da Ürdün ile özel bir ilişki kurarak Irak işgalinin en başında Amman'da bir ofis açmıştı.[13]

Vefat eden babasından tahtı devraldığı 1999'dan bugüne Ürdün'ün askeri yeteneklerini büyük bir gayretle modernize etmeye, Batılılaştırmaya ve bölgede bir güç olarak konumunu güçlendirmeye çalışan Kral Abdullah'ın kendisi de eski bir Özel Harekât komutanıydı.[14]

Kral Abdullah 2004'te 500 kişilik bir terörle savaş Özel Harekât Hava Birliği oluşturmaya karar verdiğinde, Ürdün bu seçkin özel eğitimi vermesi için Blackwater'ı tutacaktı.[15] Ancak anlaşma, yabancı askeri güçlerin eğitiminin hassas yapısını düzenleyen ihracat denetim mevzuatına takılıyor, ABD Dışişleri Bakanlığı'nca durduruluyordu.

Aralık 2004 başlarında Kral Abdullah Washington'ı ziyareti sırasında, söylenenlere göre, askıya alınan Blackwater anlaşmasını, görüştüğü hemen her ABD yetkilisinin önüne getirecekti.[16] Hemen akabinde de Bush yönetimi anlaşmaya yeşil ışık yakıyor, Ürdün birliklerinin, Blackhawk ve Hughes MD500 gibi çeşitli askeri saldırı helikopterlerini terörle savaş operasyonlarında, ani hava saldırılarında ve ileri gözcülükte kullanma eğitimi almalarının yolu açılıyordu. Bu arada, Ürdün, eğitim için ödemeyi, ABD'nin verdiği 1 milyar dolarlık yıllık askeri yardımdan karşılayacağını da açıklayacaktı.[17]

"Ürdünlüler bize geldi. Bizi hava filolarını kurmalarına yardım etmemiz, onlara gece görüş gözlükleriyle uçmayı, bir helikopterden operasyonları tertip etmeyi öğretmemiz için tuttular,"[18] diyordu Erik Prince.

İşte 2006 SOFEX Konferansı'ndan hemen önce Krallık yetkilileri Kral Abdullah'ın orduyu baştan yaratma arzusunu açığa vurarak, Kral Abdullah Özel Harekât Eğitim Merkezi adını verdikleri ve ABD hükümetince finanse edilen 100 milyon dolarlık proje için hazırlıkları tamamladıklarını açıkladılar.[19] Kral Abdullah, Eğitim Merkezi projesinin ABD Kara Kuvvetleri İstihkâm Sınıfı tarafından yürütüleceğini söylüyordu ve Kral'ın anlatımı, Blackwater'ın Moyock eğitim tesisini model almış bir tesis yapacakmış hissi uyandırıyordu. Abdullah, tesisin 'hem ulusal hem de bölgesel özel harekât, terörle savaş unsurları ile güvenlik ve acil durum hizmet birimlerinin eğitimi için kullanılacağını, Ortadoğu için gerçek mühimmatla eğitim veren başlıca merkez olacağını'[20] söylüyordu. Nitekim Ürdün'ün seçkin antiterör birliği 71. Tabur mensupları, Blackwater'ın Moyock'taki 2004 SWAT Müsabakası'na katılmış ve şirketin göklere çıkarılan eğitim tesisini kendi gözleriyle görmüşlerdi.[21]

Ürdün ve Kral Abdullah ile olan özel ilişkileriyle şirket, Mart 2006'da Amman'da düzenlenen uluslararası savaş fuarında mini bir fenomen olmuştu.

Blackwater, SOFEX konferansını yeni kurulan paraşüt timini tanıtmak için seçmişti. Tim ilk kez Kral I. Abdullah Hava Üssü'nde konferansın açılış töreninde yaptığı gösteriyle görücüye çıkıyordu.[22] Orada Blackwater, paraşüt timini izleyenlere parmak ısırtmış olabilir, ama açılış günü asıl ilgiyi toplayan Cofer Black oluyordu. Black, Blackwater'ın, dünyadaki ihtilaf veya kriz bölgelerine tugay büyüklüğünde bir özel güç göndermeye hazır olduğunu ilan ederek uluslararası Özel Kuvvetler temsilcilerini 'şaşkına çevirecekti.'[23] "Pratik açıdan bakıldığında büyüleyici, güzel bir fikir, çünkü düşük maliyetli ve hızlıyız," diyordu Black:

"Asıl mesele, takımlarında oynamamıza kimin izin vereceğidir."[24]

Black, bununlada kalmıyor Blackwater'ın gücünü, örneğin Sudan'ın Darfur bölgesine konuşlandırabileceğini öne sürüyor ve şirketin çoktandır, adını vermediği ABD ve NATO yetkililerine bu fikri kabul ettirmeye çalıştığını söylüyordu:

"Bir yıl kadar önceydi, bunu yapabildiğimizi farkettik. Güvenlik operasyonlarını NATO operasyonlarının maliyetinin çok altında yapma potansiyelimiz ortada."

Bırakın Amerika'nın en efsanevi casuslarından biri olmasını, sektörün yıldız oyuncularından biri olarak da yeni pazarlara dair çizdiği gelecek tablosu karşısında heyecana kapılan savunma tedarikçilerinden oluşan kalabalık, Black'in çevresini sarıvermişti. Black, Blackwater'ın kendi ayakları üzerinde duran bir şirket olduğunu belirterek, "Biz bunun tatbikatını profesyonellerle yapıyoruz. Bunu yapabiliriz," diyordu. Arkasından devletin düşmanlarına hizmet kiralayarak, ABD politikasına aykırı düşmeyeceklerini de çarçabuk sözlerine ekleyen Black, "Biz bir Amerikan şirketiyiz. Yurt dışındaki dostlarımız için yaptığımız her şey için ABD hükümetinin onayını alacağız,"[25] demeyi de ihmal etmiyordu.

Black'in Ürdün'deki konuşmasının ardından, Blackwater Başkan Yardımcısı Chris Taylor firmasının Sudan'a asker gönderme planını detaylandırdı. "Elbette sığınma kamplarında güvenliği, savunma amaçlı güvenliği sağlayabiliriz. İlk olarak yapmak istediğimiz, elimizden geldiğince en iyi caydırıcı güç olmak,"[26] diyordu. National Public Radio'ya açıklamasında Blackwater'ın BM veya NATO'dan çok daha çabuk intikal edebileceğini söyleyerek övünen Taylor, "Uluslararası bir kuruluşun bölgeye birlik sevk etme süresine gelince, ben onun üçte biri sürede oraya intikal edebilir ve bu işi yüzde 60 daha ucuza yapabilirim," iddiasında bulunuyordu.[27]

Ancak bağımsız uzmanların Blackwater'ın bu iddialarına itirazları vardı. Brooking Enstitüsü'nden P. W. Singer'a göre, "Bu, gerçek elmalarla sanal portakalları kıyaslamaktır. NATO veya BM operasyonları, çok çeşitli siyasi taahhüt ve faaliyetleri temsil eder, silahları ve bir CASA 212'si olan küçük bir grup adamı değil. İşte bu nedenle pahalı ve tamamen farklıdırlar."[28]

Blackwater sadece Darfur hakkında da konuşmuyordu. Taylor kiralık özel ordu konusunu genişleterek, Irak hükümetinin de direnişçi grupların saldırılarını bastırmak için Blackwater'ın adamlarını kiralaması fikrini de ileri sürecekti. *Virginian Pilot*'a, "Elbette Irak'ın tamamına giremeyiz. Ama bir şehire veya bir bölgeye girebiliriz," diye konuşuyordu. Cofer Black ve diğer şirket yetkilileri, operasyonlarını insani acılar karşısında üzüntü ve öfkenin ortaya çıkardığı bir durummuş gibi, 'barışı koruma', 'istikrar sağlama' ve 'insani yardım' adı altında sunuyorlardı. Uluslararası toplumun karşılık vermede yavaş ve etkisiz kaldığını da ileri sürüyorlardı. Hâlbuki Black'in Ürdün'de de söylediği gibi, Blackwater 'herkesin iyiliği için nasıl bir katkım olabilir' diye düşünmek için çokça zaman harcıyor'du!

Blackwater yöneticilerinin nadiren (hatta hiç) zaman ayırmadıkları konuysa, kamuoyu önünde afetlerde, krizlerde ve savaşlarda hizmet vererek elde ettikleri muazzam servet idi.

Ürdün'de Blackwater ve diğer paralı asker firmaları büyük bir iştahla, ordu ve güvenlik hizmetlerinde halen ABD'de meyvelerini topladıkları hızlı özelleştirme sürecinin uluslararası boyuta taşınmasını savunuyorlardı. 'İnsancıllık' bayrağı altında bu şirketler, BM ve NATO gibi uluslararası kurumlar ile Afrika ve Avrupa birliklerinden rol çalabileceklerini umut ediyorlardı. Blackwater için böyle bir değişim, sadece uluslararası kriz, afet ve ihtilafların sayısı ile sınırlanacak daimi bir kazanç fırsatı demek olacaktı. Taylor, şöyle diyordu:

"Dünyada istikrar ve barış operasyonları müthiş derecede maliyetli ve operasyonel anlamda da başarısız olmuştur. Darfur'a 10 bin BM askeri mi göndereceksiniz? Bu, müthiş bir para israfı. Güvenlik ve barışı, daha çok sayıda sıradan veya hiç savaşmamış insanları savaşın içine atarak sağlayamazsınız."[29]

Özel askeri firmaların uluslararası ihtilaflardaki rolünü derinlemesine incelemiş olan araştırmacı-yazar Singer, Blackwater'ın Sudan işiyle ilgili düşüncelerini şöyle anlatıyordu:

"Bu büyük, kötü uluslararası toplum onlara izin verecek bile olsa, firmalar ağaçtaki yavru kediyi nasıl kurtaracaklarını konuşacaklardır. Oysa durum bundan çok daha karmaşık. Bu tür lobicilikte genellikle insanların kafası karıştırılmaya çalışılır. (...) Darfur'da etkin bir operasyonu engelleyen sadece parasal maliyet değildir. Yani, bu firmaların alabilseler her şeyi çözebilecekleri hayali bir fiyat noktası yoktur. Asıl problem şudur ki, bölgede bir siyasi karışıklık var, etkili bir BM gücü yok, gerçekten müdahale edecek bir dış siyasi irade yok. Dahası, Sudan hükümeti engelleyici ve fiilen taraflardan biri konumunda (yani yetkiniz olmadan girerseniz, bu, kapıları kırmaya, hava üslerini yıkmaya gönüllü olduğunuz anlamına gelir ki, bu da hiçbir firmanın yapmaya muktedir olmadığı sorunun sadece yeniden ABD/NATO/BM'ye sevk edilmesi demektir). Sonuç olarak, işe yarar bir intikali önleyen bir Sudan hükümeti var. Dolayısıyla, firmalar istekli olsa bile yine de bu problemleri çözmeniz şart."[30]

Blackwater için Sudan'ın önemi, tek bir barış gücü anlaşmasından da Darfur'daki kurbanlar için duyulan sözüm ona insani kaygılardan da öteydi. Sudan, Blackwater'ın büyümeye aday yeni bir dünyaya giriş biletiydi. Darfur, paralı asker firmaları için muazzam uluslararası anlaşmaları kap-

mayı amaçlayan bir imaj tazeleme çalışmasının şiarı oldu. Dünyanın büyük bir kısmı Irak'a saldırılmasına ve ülkenin işgal edilmesine kararlılıkla karşı dururken, Darfur'a müdahale çağrıları daha yaygındı; hal böyle olunca da Blackwater ve müttefiklerinin özel asker kullanımının artırılmasını kabul ettirmesi daha da kolaylaştı. Nitekim savaş karşıtı mitinglerde bile çok sayıda protestocu, 'Irak'tan Çık, Darfur'a Gir!' yazan pankartlar taşıyorlardı.

Sudan'ın zengin doğal kaynaklarını şöyle hızlıca araştırınca, ABD'nin ve şirketlerin bu ülkeye girme arzusunun tamamen insani amaçlı olduğu fikri yerle bir oluverir. Öncelikle Sudan, ABD Dışişleri Bakanlığı'nca bir terörizm hamisi olarak mimlendiğinden, Amerikan şirketleri Sudan'da yatırım yapmaktan men edilmiştir. Bunun sonucunda Çin, Sudan'ın muazzam petrol kaynaklarını sömüren başoyuncu olup çıktı.[31]

Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü'nün (OPEC*) üyesi olmamasına rağmen, Ağustos 2001'de Sudan'a gözlemci statüsü (dünya çapında önemli petrol üreticilerine layık görülen bir paye) verildi.[32] Şöyle ki 4 yıl sonra, Sudan'ın kanıtlanan petrol rezervleri 6 misli artarak 1.6 milyar varile çıktı ve böylece dünyanın en büyükleri arasında 35'inci sıraya oturdu.[33] Ama bu rezervlerin tamamı Amerikan şirketlerine yasaktı. Çin Ulusal Petrol Şirketi yüzde 40 hissesi ile Sudan'ın petrol sahalarına hâkim olan konsorsiyumun, yani Büyük Nil Petrol İşletme Şirketi'nin en büyük tek ortağıdır.[34]

Sudan çok büyük bir doğal gaz rezervine, dünyanın en büyük üç adet yüksek saflıktaki uranyum yatağından birine ve dördüncü büyük bakır yatağına sahiptir.[35] Sudan'daki rejim değişikliği, Amerikan şirketlerinin önüne, Çinli şirketlerden kapabilecekleri aşırı kârlı yatırım fırsatlarını serecekti. Bu aynı zamanda, ABD'nin öncülük ettiği sert yaptırımlara rağmen, modernleşmeyi sürdüren güçlü bir İslami hü-

* Organization of Petroleum Exporting Countries

kümetin de sonu olacaktı. Uluslararası insani yardım misyonu kisvesiyle özel ABD güçlerinin gönderilmesi, Sudan'ı Washington'ın gelecek operasyonları için önemli bir giriş kapısı yapabilirdi.

Cofer Black'in Ürdün gezisi sırasında Darfur manşetlerde çokça yer alıyordu. Black, CIA için yaptığı iş çerçevesinde bu ülkede çok uzun bir zaman geçirmiştir. Chris Taylor, "Cofer ve ben Darfur'da süresiz yardımcı olabileceğimizi söyleyip duruyoruz ve bu artık insani yardım camiasını gıcık ediyor," diyor ve ekliyordu:

> "Özel güvenlik şirketleriyle problemleri var, ama performans nedeniyle değil, bazı durumlarda sınırları geçebilme, iki tarafla da konuşabilme, tarafsız olabilme yeteneklerini ortadan kaldırdığını düşündükleri için. Bu da önemli, ama ya şu çok eski soru için ne diyorsunuz? Tarafsızlık bir hayat daha kurtarmaktan daha mı mühimdir? Bir hayat daha kurtarmanın marjinal faydası nedir?"[36]

Şubat 2005'te, yani Black'in Blackwater'a katıldığı ay Erik Prince, Ulusal Savunma Sanayi Birliği'nin bir sempozyumunda özel barış gücü askerleri fikrini ilk kez beyan etti:

> "BM'nin bulunduğu bölgelere, çokça istikrarsızlığın olduğu yerlere, büyük, geniş ölçekli nizami bir güç göndermek siyasi açıdan nahoş, pahalı ve diplomatik açıdan da zordur."

Bu askeri toplantıda, "Çok uluslu, profesyonel bir güç oluşturabilir, onu ikmal edebilir, idare edebilir, komuta edebilir ve BM, NATO veya ABD'nin emrine verebiliriz. İstikrarın sağlanmasına yardımcı olabiliriz,"[37] görüşünü dile getiren Prince, Blackwater'ın, Darfur'da veya diğer ihtilaf bölgelerindeki hükümet dışı örgütleri korumak için bir 'Ani Tepki Gücü' göndermesini öneriyordu:

> "Darfur'dan söz ediyorsunuz. 8 bin kişilik bir barış gücüne ihtiyacınız olacağını sanmıyorum. Şu anda bir

vahşet yaşanıyorsa ve durdurulması gereken Janjaweed* (milis gücü) ise harekete geçmeli, problemi bitirmeli ve yakın tehdidi ortadan kaldırmalıyız. 8 bin ya da 10 bin asker getirmeyin."[38]

Şirket nasıl ki yeni bir iş kapmak için Columbine 'katliamı'nı kullandıysa, siyasi yelpazedeki partilerin müdahale çağrısı yapıp BM ile diğer uluslararası kuruluşların hissedilir kayıtsızlığını eleştirdikleri dönemde de, küresel krizden nemalanmayı gayet iyi bildi.

Sudan, Blackwater'ın sıkı fıkı olduğu pek çok sağcı Hıristiyan gücün, en önemlisi de 9 üyeli mini yönetim kurulunun hem Erik Prince hem de lobicisi Paul Behrends'in bulunduğu Uluslararası Hıristiyanlara Özgürlük (CFI) hareketinin gözdesi olmuştu. Çok kuvvetli bağlantıları bulunan Cumhuriyetçi Evanjelikler'den oluşan bir konsorsiyum tarafından kurulan CFI, 'insani yardım' kisvesi altında misyoner faaliyetler yürütmekle suçlanıyor. Büyük oranda Müslüman ülkelerde faaliyet göstermesine rağmen, örgütün, "İncil'in vahiy yoluyla gelmiş, tek yanılmaz ve güvenilir Tanrı Kelamı olduğuna inanıyoruz,"[39] şeklinde beyanı vardır.

CFI'ın yönetici kadrosunun Sudan'daki krizle, Hıristiyan-Müslüman çatışması yüzünden zaten uzun zamandır bağlantısı vardı. Sudan'da 'köle kurtarma' çalışmaları yapan CFI, köle alındıklarına inandığı Hıristiyanları satın alıyordu. Ama daha sonra bu 'kurtarma' faaliyetinin asi örgütler için bir finans kaynağı olmaya başladığını ve bu insanların 'para kazanmak için kölelik hikâyeleri uydurduklarını'[40] öne sürerek bu işi kötülemeye başladı.

CFI yıllardır, kendi Sudan vizyonunu biçimlendirirken aynı ekonomik mantıkla Bush yönetiminin küresel politikalarını ve Blackwater'ın resmi staratejisini pompalıyor.

---

* Sudan'da hükümet yanlısı Arap kabilelerinden seçilen savaşçılara verilen isim. Kelime anlamı silahlı süvari.

CFI'ın kurucusu ve Reagan dönemi Beyaz Saray yetkililerinden Jim Jacobson, 1999'da bir gazetede şöyle yazıyordu:

> "Güney Sudan'da pek çok Hıristiyan uluslararası bağışlardan kurtulmak, kendilerini bağımlılıktan kurtarıp özgür kılacak serbest piyasa kurallarını, işe yarar beceri ve teknolojileri öğrenmek istiyor. Sudanlı Hıristiyanlar'a, yürümeye başlamaları için yardım etmenin zamanıdır. O gün geldiğinde - ki gelecek - Sudan'da kölelik sona erecek."[41]

Blackwater yöneticileri gibi, Jacobson da BM'nin çalışmalarını küçümsüyor ve kuruluşu sığınmacıların yoksul kalmasından çıkar ummakla suçluyordu:

> "Pek çok BM organını sefalet taciri olarak görüyorum. BM yardım organlarının, varoluşlarını meşrulaştıracak sefalet koşullarına ihtiyacı vardır. Kendilerine ne kadar çok insan bağlanırsa, o kadar çok para gelecek demektir. Biz, insanları bu dilencilikten kurtulmaya, kendi ayakları üzerinde durmaya teşvik etmeye çalışıyoruz."

Blackwater Sudan kampanyasını büyük bir gayretle yürütürken, şirketin baş lobicisi Behrends de, destek toplamak için muhafazakâr radyoların müdavimi olmuştu. 2006'da Demokrasileri Savunma Vakfı'nın radyo programı *Danger Zone*'a verdiği bir mülakatta Behrends, "Bu insanların kurtarılmasında çok yardımcı, hızlandırıcı ve kolaylaştırıcı rol oynayabiliriz," diyordu. Programda sadece Blackwater'ın temsilcisi olarak tanıtılan Behrends, şöyle diyordu:

> "Bir noktayı belirtmek isterim ki, kazandığımız her kuruşu oradaki halka, kliniklere, okullara, yollara ve benzeri yerlere aktarıyorduk, çünkü burası para kazanmak istediğimiz bir yer değil, yardım etme isteğini çokça hissettiğimiz bir yer sadece."[42]

Blackwater'ın Bush yönetimi altında çıktığı görevlerin pek çoğunda olduğu gibi, şirket burada da yönetim ile Erik

Prince'in teo-kon dostlarının siyasi ve dini gündemine hizmet ederken fazlasıyla nemalanabilirdi. Ama Blackwater'ın Sudan'da konuşlanma çabasının ardındaki siyasi ve dini güdüler bir yana, bu öneri şirketin geleceği açısından çok önemli gördüğü şirket stratejisini, yani paralı askerleri barış gücü askerleri gibi ambalajlama stratejisini apaçık gözler önüne seriyordu.

Corporate Warriors yazarı Singer, "Dünyada bir sürü kriz var. Bunlara kapağı bir atabilseler önlerinde yeni bir iş sektörünün kapısı açılabilir,"[43] diyordu.

Ürdün askeri konferansı sırasında medyada çıkan haberlerde, Cofer Black'in 'barış gücü' önerisi Blackwater'ın stratejik vizyonunda yeni bir gelişme olarak ileri sürülüyordu, ama aslında bu fikir hiç yoksa bir yıldır gündemdeydi. Yazar Robert Young Pelton, şirketin, dönemin Dışişleri Bakanı Colin Powell'ın Haziran 2004'te Darfur'u ziyaretinden hemen sonra Sudan'da unsurlarını konuşlandırmak için ayrıntılı bir öneri hazırladığına dikkat çekiyordu. Pelton, şöyle diyordu:

> "Sunuma bakacak olursanız, içinde sadece silahlı adamlar yoktur. Aynı zamanda saldırı helikopterleri, misket bombası atabilen bir avcı bombardıman uçağı ve (uydu güdümlü silahlar) zırhlı araçlar da sunuyorlar. Bütün bunlara bakıp diyorsunuz ki; bir dakika! Bu çok büyük bir saldırı gücü. Barışı korumakla ne alakası olabilir!"[44]

Ocak 2006'da, Cofer Black Ürdün'e gönderilmeden üç ay önce, Prince onlarca ABD askeri yetkilisinin katıldığı bir başka askeri konferansta şöyle konuşuyordu:

> "Yardımcı olabileceğimiz alanlardan biri de, muhtemelen barışın korunmasıdır. Haiti'de yılda 496 milyon dolara mal olan 9 bin kişilik bir Barış Gücü birliği tutuyorsunuz. Geçenlerde garnizon komutanı intihar etti, tam bir karmaşa söz konusu. Gerçekten başarılı olan BM barış operasyonlarını sayın bana, tabi varsa!
>
> Şöyle söyleyeyim, *Hotel Rwanda* filmini izler gibiyim,

deli oluyorum ve neden bunun olmasına göz yumuyoruz, diye soruyorum.

Dışişleri Bakanlığı'nın, büyükelçilikleri korurken esas aldığı standartlara uygunluğu sınanmış profesyonellerden oluşan bir çokuluslu birlik kurulabilir. Böylece savaş suçlularını ve kötü adamları işe almadığımızdan emin oluruz; onları yetiştiririz, deneriz, silahlandırırız. Bugün bu yönde bir şeyler yapacak çok uluslu bir kapasiteye sahipsiniz."[45]

Ama Singer'ın da belirttiği üzere, BM'de bu türden genel bir özelleştirilmiş operasyona hiç destek yoktur:

"Sözcünün yaptığı resmi açıklamada, bu proje için 'başarı şansı sıfır' ifadesi kullanıldı. Buradan anladığım kadarıyla, her iki dünya kuruluşu da Barış Gücü'nü nasıl yerleştireceklerine bakıyor, Barış Gücü'nün özelleştirilmesine bırakın destek vermeyi, onun adını bile anmıyor. Marslılar'ın gelip barış gücü operasyonlarını yürütmesinden de söz etmiyorlardı, ama galiba Marslılar'ın da böyle bir lobi yaptığı falan yok."[46]

2006'da neo-kon Mark Hemingway de Blackwater'ı kapak yapan *Weekly Standard*'ta yer alan ve hayli reklam kokan yazısında şunları ifade ediyordu:

"Bugün BM Barış Gücü Operasyonları Departmanı'nın yıllık bütçesi, dünyanın en berbat yerlerine akıtılan milyarlarca dolarlık özel bağışları ve dış yardımları saymazsak, 7 milyar dolar. Blackwater'ın niyetlerinden şüphe duyanlar bile, bu meseleyle ilgilenecek olmalarının iş açısından gayet akıllıca olduğunu anlamalılar. Ana damardan insanlara yardım akıyorken, neden şüpheli müşterilerin peşinden koşalım ki?"[47]

Blackwater için, "Askeri özelleştirmenin alfası ve omegası,"[48] diyordu Hemingway.

Black'in Ürdün'de yaptığı Sudan önerisinin üzerinden

çok zaman geçmeden, Blackwater bazı önde gelen yorumculardan davasına destek aldı. Dış İlişkiler Konseyi'nin üst düzey üyelerinden Max Boot, *Los Angeles Times*'da 'Darfur Çözümü: Paralı Asker Gönderin' başlığıyla uzun bir yazı kaleme aldı.[49] Şöyle yazıyordu:

> "Dünyanın sözde uygar ulusları ABD hükümetinin soykırım dediği şeyi sona erdirmek konusunda ciddi olsalardı, bu işi BM'nin üzerine yıkmazlardı. Kendi askerlerini gönderirlerdi. Ama tabii ki ciddi değiller. En azından o kadar da ciddi değiller.
>
> Herhalde bir Amerikan veya Avrupa ordusu göndermeden de katliamlara dur demenin bir yolu vardır. Blackwater USA gibi çok sayıda ticari güvenlik firması, soykırımı durdurmak için, büyük bölümü Batılı orduların eski askerlerinden oluşan güçlerini uygun fiyata göndermeye hazır. Deneyimle sabittir ki, bu özel birlikler BM'nin barış güçlerinden çok daha etkili olacaktır.
>
> 1990'larda Güney Afrika firması Executive Outcomes ve İngiliz firması Sandline, Angola ve Sierra Leone'deki isyancı hareketlerin işini çabucak halletti.
>
> Eleştirmenler, bu paralı askerlerin şiddeti bir süreliğine ertelemekten başka işe yaramadığından yakınıyorlar, ama zaten onlar da bunun için tutuluyor. Büyük olasılıkla, uzun vadeli anlaşmalar uzun vadeli bir güvenlik yaratabilir, hem de bir BM görev gücünün maliyetinin çok daha azına. Ama bu çözüm Birleşmiş Milletler'i yöneten ahlak devlerine kabul edilemez geliyor. Yani paralı asker istihdamını kabul edilemez buluyorlar. Anlaşılan o ki bu onlara boş kararlar geçirmekten, işe yaramaz barış gücü unsurları göndermekten, soykırımın devam etmesine izin vermekten daha kabul edilemez geliyor."[50]

Max Boot daha sonra, ilgili ülkelerin oluşturduğu özel bir grup veya Bill Gates ya da George Soros gibi hayırseverlerin[51] kiralayacağı 'Blackwater veya başka bir paralı asker

firmasının Sudan'a gönderilebileceği fikrini' de ileri sürecektir.

Ancak Blackwater'a destek için sıraya girenler sadece muhafazakârlar değildi. ABD tarihinin en saygın gazetecilerinden Ted Koppel, 22 Mayıs 2006'da *New York Times*'da 'Bu Nişancılar Kiralık' başlığıyla kaleme aldığı yazısına şöyle başlıyordu:

> "Paralı asker ordusu fikrinin müthiş ayartıcı bir yanı var."[52]

Koppel yazısının devamında, 'modern bir Hesse* gücünü cazip kılacak faktörler listesinin yalnızca bir kısmını' veriyordu:

> "Irak'taki savaşın halkta yarattığı düş kırıklığının giderek artması; küresel terörizme karşı bitmeyecek bir mücadele olasılığı; enerjisi tükenmiş, hatta bitmiş bir yedekler ve ulusal muhafızlar gücünün desteklediği aşırı kalabalık bir ordu; Birleşmiş Milletler veya diğer çokuluslu örgütlerin korkunç ve büyük çaplı bir mezalimle (bakınız, Darfur ve Kongo) mücadele edecek yeterli sayıda gücü sevke isteksizliği veya aczi; Amerikan şirketlerinin, daha uzak, zorlu ve potansiyel olarak da düşman bölgelere yayılması."

Koppel, paralı asker endüstrisinin sohbet konuları arasındaki yerini artık kaybetmiş görünen bu listeyi verdikten sonra şöyle bir fikir yürütüyordu:

> "Tamamı gönüllü bir ordu, hükümeti zorunlu askerliğe eşlik eden siyasi baskıdan büyük oranda kurtarıyorsa, her savaşçı sayılan kişinin doğrudan 'Sam Amca'nın hizmetinde ve yapabileceğinden çok daha fazlası için kendisini kiraya verme ayrıcalığından yararlanılarak

* Amerikan Bağımsızlık Savaşı sırasında, İngiltere adına savaşan çoğu Hesse eyaletinden giden 30 bin paralı Alman askerine verilen isim.

oluşturulacak bir kiralık güç de, bizi bugünkü bir dizi siyasi baskıdan kurtarabilir."

Koppel, yazısının önemli bir kısmını da Blackwater'ın reklamına ayırıyordu:

"O halde, bir sonraki kaçınılmaz adıma ne dersiniz? Yani ücreti, koruma hizmetinden en çok yarar sağlayacak kurumlarca doğrudan ödenecek bir askeri savunma gücüne. Örneğin Nijerya'daki bir ayaklanma o ülkenin petrol ihraç etme imkânını tehdit ederse (ki ediyor), neden Chevron ya da Exxon Mobil bir veya iki tabur paralı asker gönderilmesine yatırım yapmasın ki?

Blackwater'ın Başkan Yardımcısı Chris Taylor, böyle bir şeyin Nijerya hükümetinin onayıyla ve en azından Washington'ın zımni mutabakatıyla ancak mümkün olabileceğini anladığımdan emin olmak istiyordu. Peki, Blackwater bu koşullar altında bir çift tabur tedarik edebilir mi? 'Bir taburda 600 kişi,' diye cevapladı. 'Evet, 1.200 kişi temin edebilirim. Dünyanın her yerinde, ordusuna veya polis teşkilatına şerefle hizmet eden insanlar var. Onurlu, liyakat sahibi insanlar bulabilir, onları istediğimiz standartlarda, uygun bir şekilde yetiştirebilirim.'

Petrol fiyatlarını istikrara kavuşturabilir, böylece Amerikan ulusal çıkarına, hem de federal bütçeyi delmeden hizmet edebilir. Bu arada petrol şirketleri de, Kongre'deki şu can sıkıcı sorunun (Amerikalılar egemen bir üçüncü dünya ülkesine askeri müdahalede bulunmalı mı bulunmamalı mı?) yaratacağı karışıklığa gerek kalmadan, daha savunmasız durumdaki denizaşırı çıkarlarından bazılarını koruyabilirler."

Koppel yazısında şu olasılığı atlamıştı: Blackwater güçlerinin Chevron ya da Exxon Mobil'i korumak için Nijerya'da savaşacağı isyancı hareket, Nijerya'nın zengin petrol kaynaklarını, Afrika'nın bu en kalabalık ülkesini onlarca yıldır zulümle yöneten ABD hükümeti ile petrol şirketi des-

tekli kleptokrasinin* elinden almak isteyen bir halk hareketi olabilirdi.

Koppel ayrıca, yerli Nijeryalılar'a karşı kendi çıkarlarını korumak isteyen uluslararası petrol şirketlerinin çoktandır, özellikle petrol zengini Nijer Deltası'nda acımasız güçler kullandığından da söz etmemişti. Nijeryalı oyun yazarı Ken Saro-Wiwa, 1995'te, Shell Petrol Şirketi'ne direnişi yüzünden diğer sekiz kişiyle birlikte asılarak idam edilmişti. Yani Chevron, Nijer Deltası'nda protestocuların katlinden fazlasıyla sorumludur.[53]

En rahatsız edici olan da, Koppel'in bu yazısıyla, paralı askerlerin imaj tazeleme davasına, hem de kritik bir anda, adını ve itibarını ortaya koyarak, arka çıkıyor olmasıydı.

Ne var ki 2006'nın sonlarında Bush, Hıristiyan Güney Sudan'a yönelik yaptırımları hafifleterek Blackwater'ın bölgenin güçlerini eğitmesinin yolunu açacaktı.

Blackwater kampanyasını yoğunlaştırırken, şirketin Kongre'deki bir avuç muhalifinden biri, şirketin Darfur'da güç konuşlandırması bahsini uğursuz bir işaret olarak görüyordu. Temsilci Jan Schakowsky, "Blackwater'ın, Darfur gibi bir yerde kendisinin NATO'dan daha kuvvetli bir güç olabileceğine hükümeti inandıracak kudreti ve nüfuzu olduğuna," dikkat çekiyor ve şöyle devam ediyordu:

> "Yani, birdenbire dünyanın her yerinde dolaşan, devletlerden daha güçlü, istedikleri her yerde rejimin değişmesini sağlayan, dahası bu yönetimden (ki zaten yönetimin kendisi de dünyanın her yerinde tam bir macera-perestlikle ve karanlıkta çalışıyor) istediği desteği bütünüyle almışa benzeyen, kâr amaçlı bir şirketiniz oldu.
>
> Bu durum demokrasiler ve devletler hakkında, dünyadaki politikaları kimlerin etkilediği ve bazı ülkeler arasındaki ilişkiler konusunda kafalarda soru işaretleri yaratıyor."[54]

---

* Bürokrasi ile kleptomani sözcüklerinin birleşmesiyle oluşturulmuş, bürokrasiyi kullanarak çalan çırpan, hırsız bir yönetimi ifade eden sözcük.

"Belki de," diyordu Schakowsky, "Blackwater'ın hedefi, NATO gibi devlet koalisyonlarını gelecekte gereksiz kılmaktır, böylece tek ve en yüksek fiyatı verene açık olacaklar. Gerçekten dünyada savaşa ve barışa karar verenler kimler?"

Schakowsky'ye göre durum, "Hakikaten can sıkıcı ve fevkalade sonuçlara gebe," idi:

> "Kime bağlılar? Ayrıca bunlar Bush yönetimi türünden yönetimlere güç de sağlarlar; kendi özel savaşlarını sürdürebilecek kendi özel orduları olabilecekse bize niye ihtiyaçları olsun! Tamamen ayrı bir alanda faaliyet gösterebilir ve dünyanın her yerinde çatışmalara girebilirler; bu konuda bize danışmaya da pek ihtiyaçları yokmuş gibi görünüyor."

Blackwater ve Uyuyan Aslan

Cofer Black, paralı asker endüstrisindekilere, Blackwater için gayet doğal bir nitelik olan 'fırsatçılığı'[55] tavsiye eder. Blackwater Başkanı Gary Jackson da 2006 yazında, "20 yıldan beri dinamik bir iş programımız var. Hiçbir yere gitmiyoruz,"[56] diye bir nevi meydan okuyordu.

Blackwater, 11 Eylül sonrasında eşsiz denebilecek bir refaha ulaşmış, Bush yönetiminin yükselişinin ve Cumhuriyetçiler'in hâkimiyetindeki bir Kongre'nin tadını çıkarmıştı. Ama şirket yöneticileri, siyasi açıdan bu denli güçlü destekçilerle dolu bir başka dönemin bir daha (en azından yakında) gelemeyeceğini biliyorlardı. Bush yönetimi büyük bir gayretle ordunun özelleştirilmesini ve nefret verici güçlerin ve taktiklerin kullanımını desteklemişti. Ama gelecekteki yönetimlerin, paralı askerlerin kullanımı fikrinden o kadar da heyecan duymayabilecekleri düşünülebilir.

Jackson'ın sözünü ettiği o 'dinamik iş programı'nın apaçık bir parçası da, paralı asker imajını geride bırakmayı ve özel askerlerin BM ve NATO gibi uluslararası kuruluşlar

kadar ABD dış ve iç politika sistemindeki 'meşru' rolünü pekiştirmeyi amaçlayan, çok yönlü bir imaj tazeleme kampanyasıdır. Bush yönetiminin sınırlı bir süre iktidarda kalacağını bilen Blackwater ve müttefikleri, Bush'lu yıllar boyunca uzun vadeli imaj tazeleme misyonlarında hızla yol alabilmek için her iki mecliste de davalarına gösterilen muazzam ilginin sonuna kadar tadını çıkardı.

İmaj tazeleme çalışmaları pek çok seviyede yürütülüyor ve bu terminoloji çoktandır daha geniş bir söylemde yankılanıyor. Paralı asker firmalarından bugün 'özel askeri şirketler' veya 'özel güvenlik şirketleri' diye söz ediliyor. Adamları da paralı asker değil 'özel asker' veya 'sivil sözleşmeli' diye adlandırılıyor.

Paralı askerler arasında amansız bir rekabet varsa da, davalarını desteklemek adına ortak bir dil oluşturmaları gerektiğini kesinlikle biliyorlar.

Pek çok firmanın kendi anlaşmalı lobicisi var. Blackwater, (Orwell tarzı bir yaklaşımla Uluslararası Barış Operasyonları Birliği adı verilen) paralı asker ticaret birliğinin hızla gelişmesinde çok etkili oldu. Logosu, (Disney serisindeki *Aslan Kral*'a mükemmel şekilde benzeyen) uyuyan bir aslan resmi olmuştu. IPOA'nın himayesinde Blackwater ve müttefikleri, 'özel güvenlik/askeri sanayi'nin düzenlenmesi ve denetlenmesinin de ateşli destekçileri olmuşlardı. IPOA'nın sözcüsü, "Barış işindeyiz, çünkü barış önemli," diye övünüyor ve kuruluşun 'bu sektörün en profesyonel, ileri görüşlü ve etik şirketlerinden,'[57] oluştuğunu söylüyor. Üyeleri arasında, pek çoğu 'terörle savaş'ta faaliyet gösteren ArmorGroup, Erynys, Hart Security ve MPRI gibi önemli firmalar bulunuyor.[58]

Birçok kurum, düzenleme ve denetleme fikrine soğuk baksa da, Blackwater bu tür politikaları (en azından gündemine uygun olanları) kabul ettirmeye çalışmada öncü bir rol üstlendi. IPOA sözcüsü J.J. Messner, "Blackwater, 'kuşkusuz her sektör için iyi olacak daha sıkı düzenleme ve denetim ile hesap verme yükümlülüğü ve şeffaflığın önde ge-

len savunucularından olmuştur," iddiasında bulunuyordu.[59]

Nedeni basitti; çünkü uzun vadede sektör için daha yararlı olacaktı. Ama daha önemlisi, paralı asker şirketlerine kendi güçlerinin sevk ve idaresini düzenleyen kuralları, kendi istedikleri gibi biçimlendirme olanağını vermesi.

Blackwater da, Felluce pususundan sonra, yani 'özel güvenlik şirketleri ile diğer yüklenici firmaların, Kongre'de veya Pentagon'da, şirketlerini ve çalışanlarını muvazzaf askerlerle aynı hukuk sistemine bağlama çabalarını engelleme yönündeki lobi çalışmalarına öncülük'[60] ettiği günlerde de, öyle yapmamış mıydı?

Paralı asker sektörüne musallat olan ciddi imaj problemlerinin gayet farkıdan olan IPOA, Uluslararası Af Örgütü ve diğer saygın insan hakları örgütlerinden danışman sıfatıyla temsilciler almaya çalışacaktı.[61] Sonra da 'düzinelerce uluslararası ve sivil toplum örgütü, insan hakları savunucuları ve akademisyenlerin tavsiyeleriyle' kaleme alınmış 'davranış mevzuatı' ile övünecekti.[62]

2006'da Kongre'de verdiği ifadede Chris Taylor, şirketinin IPOA'ya üyeliğini, Blackwater'ın 'bağımsız sözleşmelilerinin bu sektörde çalışmaya yeterli görülmeleri için kabul edilen standartları belirlemede, federal ihale ve denetim sistemini geliştirmede, ticari faaliyetlerde daha fazla şeffaflık sağlamaya ve farklı sorunlara çözümler bulma sürecine daha fazla katılmaya olanak tanıyacak şekilde sektörün tartışılmasını teşvik etmedeki kararlılığının'[63] bir kanıtı olarak gösteriyordu. Taylor, 'anlaşma yapacak kurumlar'ın IPOA'yı, 'ISO 9000 kalite yönetim programı türünden bir onay belgesi'[64] olarak kullanmasını önermişti.

Bütün üye şirketlerin imzalaması gereken IPOA Mevzuatı ile üyeler, 'bütün ilgili uluslararası protokollerin ve sözleşmelerin yanı sıra, uluslararası insani yardım ve insan hakları yasalarının tüm hükümlerine uymayı kabul ettiklerini'[65] beyan etmiş oluyor. Şeffaflık, etik ve hesap verme yü-

kümlülüğünü konu alan kısımlarında IPOA, üyelerini şöyle uyarıyor:

> "Bu mevzuatta yer alan herhangi bir hükmü yerine getirmeyen imzacı tarafların üyeliği, IPOA Yönetim Kurulu'nun takdiriyle feshedilebilir."[66]

Ama IPOA Mevzuatı, hukuki değeri ve de bağlayıcılığı olmayan bir belge. Dahası, Chris Taylor, 2006 yılında IPOA Yönetim Kurulu'nun başkanıydı[67]; hem de, insan hakları ihlaline ilişkin bir olayda Blackwater'ın gruptan ihraç edilmesini denetleyen, yani başarı şansı olmayan bir aday.

IPOA'nın imaj tazeleme kampanyasında oynadığı belirleyici rol, toplumun denetim altındaki bir paralı asker sektöründen yararlanmaya hazır olduğu fikrini telkin ederek, askeri ve barışçı operasyonlarda daha fazla özelleşmeyi desteklemek üzere parlamenterler, gazeteciler ve insan hakları örgütleri nezdinde lobi çalışması yapmak olmuştur. Üstelik paralı asker şirketleri, bütünüyle uygulanamaz olan, yasa dışı mevzuatlarından da, sırf ne kadar sorumlu ve işlerine bağlı olduklarını (hem de gönüllülükle) göstermek için bahsediyorlar.[68]

IPOA, sadece adını 'barış ve istikrar endüstrisi'[69] diye değiştirdiği, örgütlü paralı asker endüstrisinin, siyasi kanadı olarak işlev görüyor.

Irak'ta Aralık 2006 itibarıyla tahminen 100 bin sözleşmelinin faaliyette olduğu gerçeğine rağmen,[70] orada ne etkili bir denetim sistemi ne de sözleşmeliler üzerinde etkin yetkiye sahip bir hukuk mercii vardı. Paul Bremer'in, sözleşmelilere Irak'ta kovuşturma muafiyeti tanıyan 17. Emri, Bremer ayrılıp Koalisyon Geçici Yönetimi feshedildikten sonra, Irak'ın yönetimini devralan Iyad Allawi'den Nuri El Maliki'ye kadar bütün kukla hükümetler döneminde de bu toprakların yasası olarak kaldı.

Teoride, sözleşmelileri denetlemekle sorumlu olan sözleşmelilerin kendi ülkeleridir. Gerçekte ise bu, cezadan muafiyete dönüşmüştü.

Bu noktaya, Irak'taki sözleşmelilerle ilgi ABD Kongresi'nde ender yapılan oturumlardan birinde, Haziran 2006'da çarpıcı biçimde parmak basılacaktı. Temsilci Dennis Kucinich, Pentagon'un, Savunma Bakanlığı'nda sözleşmelilerden sorumlu Savunma Tedarik ve Satın Alma Direktörü Shay Assad'ı sorguluyordu. Kucinich, sözleşmelilerin aksine, ABD askerlerinin uygulanabilir savaş kurallarına ve Irak'taki ihlallerden dolayı kovuşturmaya tabi olduklarına dikkati çekiyordu:

Kucinich: Birleşik Devletler'de cinayet için zaman aşımının ne olduğunu biliyor musunuz?

Assad: Bilmiyorum Sayın Kongre Üyesi.

Kucinich: Bitmedi, daha soracaklarım var. Şimdi, özel bir müteahhitlik firmasıyla çalışan biri, bir sivilin öldürülmesine karışmışsa, Bakanlık onun kovuşturulmasını isteyecek mi?

Assad: Efendim, bu soruya cevap verme yetkim yok.[71]

Bu yanıta inanamayan Kucinich, bu defa oturumdaki diğer hükümet yetkililerine dönüp, "Burada bu soruya cevap verecek yetkide biri var mı, eğer yoksa kusura bakmayın ama burada ne işiniz var!" diye tepki gösterecekti.

Kucinich, oturumun yapıldığı güne, Haziran 2006'ya kadar, Irak'taki suçlarla ilgili olarak 'tek bir güvenlik sözleşmelisinin kovuşturulmamış olduğuna' dikkat çekiyordu. Sonra da, doğrudan Assad'a yöneldi.

Kucinich: Savunma Bakanlığı bir sivili yasadışı yoldan öldürdüğü kanıtlanan bir özel sözleşmeliye karşı kovuşturma açılmasına hazır olacak mı?

Assad: Efendim, bu soruya cevap veremem.

"Vay canına," diye şaşırıyordu önce, sonra da şöyle devam ediyordu.

Kucinich: Bunun ne demek olduğunu bir düşünelim! Bakalım doğru anlamış mıyım? Demek ki bu özel sözleşmeliler cinayet işleyip sonra da paçayı sıyırabiliyor-

lar. Sözleşmeliler, görünen o ki hiçbir şekilde hiçbir yasaya tabi değiller ve dolayısıyla mevzuatı diledikleri şekilde yorumlayabiliyorlar.

(2006 sonlarında Senatör Lindsey Graham, Bush'un sonradan imzaladığı 2007 savunma harcamaları tasarısına, sözleşmelileri Pentagon'un Askeri Ceza Kanunu kapsamına sokmayı amaçlayan bir bölümü sessizce sokuverdi. Ama uzmanlar özel savaş endüstrisinin direneceğini tahmin ettiklerinden, bu eklenen satırın ne kadar etkili olabileceğini – olursa tabii– bilmek pek mümkün değil.)

Söz konusu oturumda, Blackwater'dan Taylor ve IPOA kurucusu Doug Brooks paralı asker firmalarının başlıca iki savunucusu olmuşlardı. Brooks, "Bu endüstri sorumluluğunu biliyor. IPOA bünyesinde, endüstrinin en profesyonel, ileri görüşlü ve etik şirketleri bulunmaktadır ve üyeler mevzuatımıza daima uymayı açıkça taahhüt eder," diyordu.

Brooks, ABD Kongresi huzurunda sorumluluk ilkelerini vaaz ederken, aynı sıralarda endüstrinin Sudan ve diğer kriz bölgelerinde faaliyet göstermesine izin verilse çok paralar kazanabileceği Afrika kıtasında, paralı askerleri dizginleme çabalarına karşı mücadelesinden de geri durmuyordu.

Güney Afrika Örneği

Özellikle Afrika kıtasında Barış Gücü olarak konuşlanma emelleri söz konusu olduğunda, Blackwater ve diğer ABD şirketleri açısından bu geniş çaplı sonuçlara gebe olsa da, IPOA'nın aslında son yıllarda yaptığı en çarpıcı girişim Birleşik Devletler'de değildi. Endüstrinin denetim ve düzenlemesini desteklemek yönündeki söylemlerine rağmen, IPOA ve Brooks, Güney Afrika'nın seçilmiş yasama organlarının ezici çoğunluğunca desteklenen, bir devri kapatan paralı asker karşıtı mevzuatını yürürlükten kaldırtmak için koordineli bir çabaya girişmişlerdi.

Güney Afrika (hatta Afrika kıtası) beyaz paralı askerlerle kana bulanmış uzun bir tarihi geçmişe sahip. *Apartheid* rejiminin 1990'ların başlarında yıkılmasından sonra, kara Afrika'yı yıllarca teröre boğan çok sayıda Güney Afrikalı beyaz asker ve polis kendilerini yeni iş ararken buluverdi. Bu askerlerden bir kısmı şirketlere, hükümetlere ve karşı devrim hareketlerine hizmet ederek, Güney Afrika'nın adını bu kez de paralı askerlerin harekât üssüne çıkararak lekeleyeceklerdi.

En meşhur Güney Afrika şirketleri arasındaki Executive Outcomes (EO) 1989'da eski bir *apartheid* dönemi komutanı tarafından kurulmuş ve 1998'de kapatılana kadar açık açık faaliyet göstermişti. Müşterileri arasında elmas devi DeBeers ile 1993'te EO'nun hükümet güçleri adına stratejik petrol zengini bölgeleri geri almak için anlaşma yaptığı Angola hükümeti de vardı.

Ama EO'nun belki de en çok tanındığı operasyonlar, geniş çapta insan hakları ihlalleri yaptığı ileri sürülen, elmas zengini Sierra Leone hükümeti adına, Foday Sankoh liderliğinde isyan eden Devrimci Birleşik Cephe hareketine karşı yürüttüğü operasyonlardı. Sierra Leone hükümeti, 1995'te ABD ve İngiliz hükümetleri ve BM müdahale etmek istemeyince, isyanı bastırması karşılığında EO'ya yaklaşık 35 milyon dolar (yani yıllık savunma bütçesinin üçte birini) ödemişti.[72] EO'nun isyanı durdurması sadece 9 gün, Kono'daki değerli elmas yataklarını geri alması da 2 gün sürmüştü. Paralı asker endüstrisini destekleyenler, özel güçlerin başarısına kanıt olarak her zaman EO ve (Tim Spicer'ın eski şirketi) Sandline'ın bu tür çalışmalarını öne çıkaracaklardı.

Ama amaçlar her zaman araçları meşru kılmıyor.

EO'nun başarısı, büyük oranda kurumsal bağlantılar, yeraltı şebekeleri ve Afrika'nın her yerinde siyahî halklar ile muhaliflere zulmetmek için kullanılagelen kontrgerilla aygıtlarından oluşan devasa bir sistemi miras aldığı elit Güney Afrikalı *apartheid* unsurların bir devamıdır.[73]

EO'nun Angola ve Sierra Leone'deki taktik 'başarıları'nın çığırtkanlığı yapılıyorsa da, paralı askerlerin uluslararası ihtilaflara da dahil olmasının yarattığı daha büyük bir mesele vardı: Uluslararası düzene kim karar verir? BM mi? Ulus devletler mi? Zenginler mi? Şirketler mi? Peki bu güçler kime karşı sorumludurlar?

Bu mesele, Afganistan ve Irak işgallerinde geniş bir özelleştirmenin söz konusu olmasıyla daha büyük bir önem kazandı. Birleşik Devletler özel güçler için sorumluluk konusunu savuşturmaya çalışsa da, paralı askerlere ilk elden ev sahipliği yapan uzun ve fırtınalı bir deneyime sahip Güney Afrika'da durum hiç de böyle olmadı. *Apartheid* rejimi yıkılıp Hakikat ve Uzlaştırma süreci başlayınca, paralı asker firmalarının (özellikle de pek çoğunun *apartheid* rejimle ne denli yakın bağlantıları olduğuna bakılınca) kapatılması yönündeki çağrılar artmaya başladı. Bu da 1998'de Güney Afrika'da paralı asker karşıtı yasaların çıkarılmasını sağladı.

Ancak sadece birkaç yıl sonra, Irak'ta Güney Afrikalı paralı askerlerin bulunduğu yolundaki haberler üzerine, Johannesburg'daki parlamenterler yasanın gereğince uygulanmadığını iddia ettiler. Güney Afrikalılar'ın paralı askerlik yaptıklarına ilişkin açık delillere rağmen (üstelik sadece Irak'ta da değil), yasanın 'çok az sayıda kovuşturma ve mahkûmiyet'le[74] sonuçlandığını ileri sürüyorlardı.

Güney Afrika'da 2005'te çıkarılan Paralı Askerlik Faaliyetlerinin Yasaklanması Yasası'nı tetikleyen de, yalnızca Irak değil, aynı zamanda 2004'te Ekvator Ginesi yönetimini devirme planına 60'tan fazla Güney Afrikalı'nın karıştığı iddiasıydı. Bu olay, eski İngiliz Başbakanı Margaret Thatcher'ın oğlu Sir Mark Thatcher'ın da adının karıştığı iddiası dolayısıyla uluslararası basında manşetlere çıktı.[75]

Ekvator Ginesi 500 binlik nüfusuyla küçük bir ülkeydi ama büyük petrol rezervlerini henüz keşfetmiş ve Afrika'nın 3'üncü büyük petrol üreticisi olmuştu. Darbe girişi-

minin lideri olduğu iddia edilen Simon Mann ki o da eski bir İngiliz SAS subayıydı, hem EO'nun hem de Sandline'ın kurucusu olmasının yanı sıra Mark Thatcher'ın da arkadaşıydı.[76] Güney Afrika Yasası'nı destekleyenler, darbe planının, 'paralı asker faaliyetlerinin' Güney Afrika 'sınırları içinden yürütüldüğünü' gösterdiğini söylüyor; anlamlı bir şekilde de, 'Cumhuriyet sınırları dışından sözde özel askeri şirketlerin, (Irak gibi) silahlı çatışma bölgelerinde askeri ve güvenlik hizmeti vermek üzere Güney Afrikalı asker alımını sürdürdüğüne'[77] dikkat çekiyordu.

O sıralarda Güney Afrika hükümeti resmi olarak, yaklaşık 2 bini Irak'ta olmak üzere 4 bin yurttaşının dünyanın çeşitli yerlerindeki çatışma bölgelerinde çalıştığını tahmin ettiğini açıkladı.[78] Bunların çoğunluğu ülkenin beyaz azınlığına mensuptu.[79] Dünyanın başka yerlerinde ve Irak'ta konuşlanmış Güney Afrikalılar'ın sayısının çok daha yüksek olabileceğini söyleyenler de var.

Yasa ile hedeflenen, Güney Afrikalılar'ın 'kişisel kazanç için muharip olarak bir silahlı çatışmaya katılmasını' ve 'bir hükümeti devirmeyi veya bir devletin Anayasal düzenini, egemenliğini veya toprak bütünlüğünü ortadan kaldırmayı amaçlayan eylemlerde yer almasını' engellemekti.[80] Özel güvenlik veya askeri firmalarda çalışmak isteyen Güney Afrikalılar'ın, hükümetten izin alması, kuralları ihlal edenlerin de para ve hapis ile cezalandırılması öngörülmüştü. Yasaya göre, hükümet eğer ülkenin bir savaş veya çatışmaya girmesine karşı ise, Güney Afrikalılar'ın yabancı ordulara girmesi yasaktı.

O sıralarda İngiliz ordusunda 800, İsrail ordusunda bilinmeyen sayıda Güney Afrikalı asker vardı.[81] Ne ilginçtir ki Yasa, Güney Afrikalılar'ın 'uluslararası hukuka uygun şekilde ulusal kurtuluş, kendi kaderini belirleme, sömürgeciliğe karşı bağımsızlık, yabancı ülkelerin veya dış güçlerin saldırı, işgal veya tahakkümüne karşı verilen mücadeleler dahil meşru silahlı mücadelelerde' yer almalarına izin veriyordu.

Güney Afrika'nın paralı askerleri dizginleme çabasına karşı çıkan güçler arasında, en önde gelen iki aktör vardı: Dough Brooks ve IPOA.

Güney Afrikalı azınlık partileri ve paralı asker firmalarıyla birlikte takım halinde, Brooks ve IPOA, tasarının geçişini önlemek için canla başla çalıştılar. Tasarının oylanacağı yıl Brooks çeşitli gazetelerin serbest kürsülerine ve siyasi gazetelere makaleler yazdı; Johannesburg'a giderek parlamenterlerle görüştü. Parlamenterlerin, bu yasa tasarısının hazırlanmasına paralı asker endüstrisinin de dahil olmasından 'çekinmelerinden' duyduğu hayal kırıklığını ifade ediyor,[82] tasarının geçişinin çatışma bölgelerinde faaliyet gösteren özel şirketler için 'feci' olabileceğini ve barış operasyonlarını baltalayabileceğini söylüyordu. Brooks parlamenterlere serzenişte bulunuyordu:

> "Pek çok uluslararası girişim riske girecektir (...) bazıları, şayet Güney Afrikalılar'a güvenemezlerse, faaliyetlerini sona erdirmek zorunda kalacaklardır. Güney Afrikalılar daha dayanıklılar, daha çetin koşullarda yaşayabiliyorlar, esneklikleri artmış ve değişen koşullara ayak uydurabiliyorlar."[83]

Brooks böylece kendisini, 'artık iş bulmanın neredeyse imkânsız olduğunu'[84] düşünen eski beyaz silahlı kuvvetler mensuplarına yönelik tasarıdan yakınan beyaz Güney Afrikalı siyasetçilerin yanında buluverdi. Güney Afrika hükümetinin paralı askerleri dizginleyici hamlelerine karşı harekete geçmeye hazırlanırken, bir yandan da gerçek gündemini gösteriyor, paralı askerlerin Afrika kıtasında (sadece Sudan'da değil, Kongo ve diğer çatışma bölgelerinde) kullanımını büyük bir gayretle teşvik ediyordu:

> "NATO müthiş pahalı; uygun maliyetli bir örgüt değil. Afrika Birliği de öyle. Özel şirketler çok çok daha ucuza gelecektir."[85]

Paralı Asker Faaliyetlerini Men Yasası, 29 Ağustos 2006'da Güney Afrika Ulusal Meclisi'nden 28'e, 211 gibi

ezici bir oy çokluğuyla geçti.[86] Güney Afrika Savunma Bakanı Mosiuoa Lekota, meseleyi, Kongo'nun henüz bağımsızlığına kavuştuğu 1960'a dek gittiğini söylediği Afrika'nın kanlı paralı askerlik tarihine dayanarak ele aldı ve paralı askerlerin imaj tazeleme hamlesini geri püskürttü. Lekota, yasa geçmeden kısa süre önce yaptığı bir konuşmada hükümetin görüşünü şöyle ilan ediyordu:

> "Kongo bağımsızlığını kazanır kazanmaz ülkede savaşın köpekleri salıverildi. Paralı askerler dünyanın yoksul bölgelerinin, özellikle de Afrika'nın başının belasıdır. Bunlar kiralık katiller. Yeteneklerini, en çok para verene kiralıyorlar. Parası olan herkes bu insanları tutabilir ve onları birer öldürme makinesine veya yeme çevirebilir."[87]

Güney Afrika hükümeti hızla büyüyen paralı asker dünyasına az görülür bir darbe vurmuştu; ama bu, sektörün, özelde de Balckwater'ın ilerleyişinde sadece bir terslik olmakla kaldı.

Greystone

Blackwater'ın planı yalnızca barış gücü dünyasına girmek değildi. Prince ve dostları, ABD ordusunu baştan sona 11 Eylül sonrası Beyaz Saray'ın uygulamaya soktuğu saldırgan, muhteris dış politikaya yaraşır şekilde yeniden şekillendirmeyi tasarlıyorlardı.

Bush yönetimini işgal ve saldırı savaşlarını yaymaktan alıkoyan başlıca engeller, askeri insan gücü eksikliği ve müdahalelerinin kışkırttığı direniş hareketleri idi. Saldırı savaşlarına karşı içeriden muhalefet, öteden beri savaş isteğini kıran ya da zorunlu askerliği mecbur kılan Silahlı Kuvvetler'de gönüllü katılımını aşağı çekiyor. Ayrıca uluslararası muhalefet de, Washington'ın diğer devletleri kendi savaş ve işgallerine destek için ikna etmesini daha da zorlaştırıyor.

Ancak özel paralı asker şirketleri sayesinde bu dinamik çarpıcı bir şekil alıyor. Zira saldırgan bir yönetimin emrine amade potansiyel asker havuzu, sadece dünyanın her yerinde para için öldürmeye hazır insan sayısıyla sınırlıdır. Paralı askerler sayesinde saldırı savaşlarına girişmek için ne askerlik çağrısı yapmaya ne de kendi kamuoyunuzun desteğine ihtiyacınız vardır, hatta size yardım etmesi için bir 'gönüllü' koalisyonuna da ihtiyaç duymazsınız.

Washington bir işgal veya saldırıda kendi ulusal güçlerini seferber edemezse, paralı asker firmaları, özelleştirilmiş bir alternatif sunar.[88] (Buna Blackwater'ın 21 bin sözleşmeli veritabanı da dahildir.) Diğer devletlerin ulusal orduları 'gönüllüler koalisyonuna' katılmayacak olursa, Blackwater ile müttefikleri dünyanın dört bir yanından özel asker toplayarak alternatif bir uluslararasılaştırılmış güç sunacaktır. Yabancı devletler yanınızda değildir, ama yabancı askerler satın alınabilirler.

CCR'den Michael Ratner, şöyle diyordu:

> "Sözleşmelilerin, özel askerlerin veya bazılarının deyişiyle 'paralı askerler'in kullanımındaki artışla, savaşın başlaması da bitmesi de kolaylaşıyor. Çünkü bu durum yurttaşlık değil sadece para gerektiriyor. Bir halk savaşa çağrıldığında direniş söz konusudur; kibir savaşlarını, aptalca savaşları, Birleşik Devletler örneğindeki gibi tahakkümcü yayılmacı savaşları önlemek için zaruri bir direniş olur. Özel güçler, çöküş halindeki imparatorluğunu ayakta tutmanın derdindeki Birleşik Devletler için adeta bir zorunluluktur."

Beyaz Saray'da, maceraperest bir Başkan'ın eşliğinde paralı askerler sonu gelmeyecek bir istilalar, gizli operasyonlar, işgaller, darbeler geçidi yapıyor. Hepsi de, bildiğini inkâr etme hakkına sahip olup halk iradesini (veya yokluğunu) yok sayarak, çeşitli düzeylerde bürokratik koruma altındalar.

Dahası, ölenler arasında özel askerler hesaba katılmaz. Bu da hükümetin onları kullanması için bir başka gerekçedir. Blackwater Akademi'ye yazılan eski Donanma SEAL'ı Thomas Pogue'un, şu sözleri çok çarpıcı:

> "Bu güçler fazla aleniyet gerekmeden çalıştırılabilir ve bu da her hükümet için gayet kullanışlı bir özelliktir. Siyasi açıdan daha rahattır ve daha az bürokrasi vardır. Biz gözden çıkarılabiliriz. 10 sözleşmelinin ölmesi 10 askerin ölmesiyle bir değildir. Çünkü insanlar, para için bu işi yaptığımızı söyleyeceklerdir. Bunun Amerikan halkının kafasında tamamen farklı bir anlamı vardır."[89]

Blackwater'ın Irak ve New Orleans'daki operasyonları, en çok dikkat çeken ve en tartışmalı olanlardır. Ama bunlar geçici görevlerdir ve şirketin dünyadaki menzilinin de emellerinin de sadece bir parçasıdır.

Ha deyince soykırımla mücadeleye hazır ve tamamı Amerikalı bir işletme olarak gösterilmesine rağmen Blackwater, paralı askerleri topladığı gizli bir projeye muazzam bir yatırım yapıyordu. Şirket, bu proje için dünya üzerinde insan hakları ihlallerinin en yaygın, sicili en karanlık ülkelerden ve gönüllüler koalisyonundan devşirilmiş, (uluslararası barış gücü veya kara güçleri olarak yeniden ambalajlayabileği) paralı askerler topluyordu. Bu projenin adı, Greystone idi.

2004 Felluce pususundan aşağı yukarı bir ay sonra, Blackwater sessiz sedasız, ABD hükümetinin Merkezi İhale Ofisi'ne 'Greystone Limited' adıyla kaydedildi; 'faaliyete başlama tarihi'nin karşısına 13 Mayıs 2004 yazılmıştı.[90] Ama Kuzey Carolina'da veya Virginia ya da Delaware'de kurulmak yerine, diğer birimleri gibi Greystone da Karaib ada devleti Barbados'da *offshore* olarak kaydedildi.[91] ABD hükümeti tarafından 'vergiden muaf tüzel varlık' olarak usulünce sınıflandırıldı ve hizmetleri için 'Güvenlik Görevlileri ve Devriye Hizmetleri' diye yazıldı.[92]

Ancak insanın aklına alışveriş merkezlerindeki güvenlik görevlilerini getiren bu tanımlamanın, Greystone'un müstakbel müşterilere yönelik, basılı ve görüntülü tanıtımlarında ortaya çıkan tabloyla uzaktan yakından ilgisi yoktu.

Blackwater'ın Greystone için tasarladığı ilk internet sayfası, 'Greystone' sözcüğünün ekranda büyük bir kayanın üzerinde belirdiği, parıltılı bir sunumla açılıyordu. Ekranın tam tepesinde aniden süslü bir gümüş kılıç, GreysTone'daki 'T'yi oluşturan kayaya Kral Arthur edasıyla saplanıyordu. Bu kısa girişin ardından, 'Her Yerde Barış ve Güvenliğe Destek İçin' sloganının yanında, kayada saplı kılıcın görüldüğü bir sayfa ekrana geliyordu.

Blackwater, Greystone için, 19 Şubat 2005 tarihinde Washington D.C.'deki lüks Ritz-Carlton otelinde, sadece davetlilere açık şaşalı bir 'açılış' düzenledi. Neredeyse yedi saat süren açılışta konuk listesi, yabancı elçilik diplomatları, silah imalatçıları, petrol şirketleri ile Uluslararası Para Fonu temsilcilerinin oluşturduğu anlamlı bir tablo arz ediyordu.[93] Diplomatlar Özbekistan, Yemen, Filipinler, Romanya, Endonezya, Tunus, Cezayir, Macaristan, Polonya, Hırvatistan, Kenya, Angola ve Ürdün gibi ülkelerdendi. Aralarında bu ülkelerin savunma ve askeri ataşeleri de vardı. Katılımcılara dağıtılan Greystone'un tanıtım broşüründe şunlar yazıyordu:

> 'Güvenlik endişelerinize çözüm getirmenin artık siyah ve beyaz kadar net olmadığı bugünün gri dünyasında, ülkenizin çıkarlarını türlü ve karmaşık tehditlere karşı başarıyla korumak her zamankinden daha zor. Greystone ülkenize veya teşkilatınıza en zaruri güvenlik ihtiyaçları için eksiksiz çözüm sunan uluslararası bir güvenlik hizmetleri şirketidir. En kritik güvenlik problemlerinizi çözmek için gereken personel, lojistik destek, ekipman ve uzmanlığı sunuyoruz.'[94]

Davette, konuklara, 'küresel güvenlik endüstrisinden, muteber uzmanlarla tanışma fırsatı' vaat ediliyor ve 'modern olanakların sunumları ile yeni ekipmanın sergilendiği

taktik operasyon görüntüleri ve terörle savaş için teknoloji çözümlerini görme fırsatı bulacaksınız,'[95] deniliyordu.

Açış konuşmasını, davette sadece 'Eski Dışişleri Bakanlığı Terörle Savaş Büyükelçisi ve eski CIA Terörle Savaş Merkezi Direktörü' olarak tanıtılan Cofer Black yaptı.

Şirketler ve devletler arasından müstakbel müşterilere dağıtılan tanıtım malzemelerinde de şöyle deniyordu:

> "Greystone, kendini özgürlük ve barışın sağlanması ve korunmasını desteklemek adına, dünyanın her yerinden en iyi fiziki güvenlik gücünü temin etmeye adamıştır. Uluslararası çalışmamız bize, her müşterinin ihtiyaçlarına özgü ve yaratıcı çözümler geliştirmemizi sağlamaktadır."

Greystone, güçlerinin 'Özel çıkarlar kadar ulusal güvenlik hedeflerini desteklemek için de derhal sevke' hazır olduğunu söylüyordu. Sunulan 'hizmetler' arasında, diğer işlevlerinin yanı sıra kişisel güvenlik operasyonları, gizli izleme ve karşı izlemede kullanılabilecek Hareketli Güvenlik Timleri de vardı. Greystone'un Önleyici Çatışma Timleri 'müşterinin yurtdışındaki mevcut ve acil güvenlik taleplerini karşılamak' için tutulabiliyordu. "Timlerimiz istikrarı sağlama çalışmaları, mevcut olanı koruma ve kurtarma ve acil personel çekme işini yürütmeye hazırdır," deniliyordu. Şirket, 'saldırı ve savunma amaçlı küçük grup operasyonları' da dahil çok geniş yelpazede eğitim hizmeti sunuyordu. Greystone, 'eski özel harekâtçılar, savunma, istihbarat ve kolluk gücü profesyonelleri arasından anında dünyanın her yerinde sevke hazır bir işgücünü muhafaza edip eğitmekle' övünüyordu.

Greystone'un iki dakikalık tanıtım videosu da taştaki kılıç tasviriyle açılıyordu. Bu görüntünün hızla kaybolmasının ardından, çatıdaki askerlerine malzeme bırakan bir Blackwater helikopterinin görüntüsü geliyordu ekrana.[96] Sonra da yardıma muhtaç bir kalabalığa, muhtemelen de Iraklı veya Afganistanlı kalabalığa, elleriyle yardım dağıtan,

sivil kıyafetler içindeki paralı askerlerin görüntüleri veriliyordu. Düşük kalite bir Casio marka orgun fondaki sesi eşliğinde video şu görüntülerle devam ediyordu:

Kamuflaj giysileri ve kar maskeleriyle ağır silahlı komandolar bir odaya baskın yapıyor, paramiliterler dumanlı bir caddede devriye gezerken, askerler bir kapıyı tepip içeri bir sis bombası atıyor. Ardından ekranda 'Koruma Sağlamak' ifadesi beliriyor ve paralı askerler, 'üst düzey bir yetkiliyi' SUV'undan çıkarıp bir binaya götürmeden önce, bir K-9 birimiyle çevre güvenliğini sağlarken gösteriliyorlar. Sonra, 'Uluslararası Güvenlik' ifadesi okunuyor, hemen ardından da, siyahlar içindeki komandolar, düşman mevzisine hücum ettikleri, silahların çekildiği dumana boğulmuş bir koridorda gözden kayboluveriyor. VIP korumalarına ait bazı görüntülerin ardından kamera, bir su kaynağına zum yapan bir helikopteri görüntüye getiriyor. Video, ormandaki savaş sahnelerinin ardından paraşütçü birliklerin uçaklardan atlayışlarına geçip sonra yeniden ormana dönüyor. 'Hassasiyet Değerlendirme' yazısı çıktıktan sonra ekranda kamuflajlı bir yüz beliriyor, peşinden de ellerinde otomatik silahları olan siyah tişörtlü, haki yelekli ve güneş gözlüklü beyaz adamlar, aracında seyahat eden bir başka VIP'e eşlik ederken görünüyor. Ekrana, bir başka aracın yolunu kesen bir aracın görüntüsü geliyor, sonra da Greystone'un taştaki kılıç logosu...

Blackwater kendini, tamamı Amerikalı bir işletme olarak resmetse de, Greystone'un adı bile, modern savaşın, adam toplama çalışmalarıyla desteklenen bir savaşın ve misyonunun ahlaki ve yasal belirsizliğini ele veren bir kelime oyunudur. Greystone'un başvuru formunda, paralı asker adaylarına 'istihdam ajansı' soruluyor; bunlar arasında Beowulf, Spartan ve AVI gibi isimler var. Greystone'un işçi aldığını iddia ettiği ülkeler Filipinler, Şili, Nepal, Kolombiya, Ekvador, El Salvador, Honduras, Panama ve Peru. Baş-

vuranlardan, şu silahlardaki yeterlilik derecelerini işaretlemeleri isteniyor: AK-47 tüfek, Glock 19, M-16 seri tüfek, M-4 karabina, makineli tüfek, havan, omuzdan ateşlemeli silahlar (RPG, LAAW). Aranan nitelikler ise şöyle sıralanıyor: Keskin nişancılık, suikastçılık, helikopterden nişancılık, patlayıcı mühimmat kullanımı, Karşı Taarruz Timi'nden olmak.

Blackwater, müstakbel müşterilerine pazarlama hizmeti verme hedefi dışında Greystone konusunda sessiz kalıyordu. Projeyi hayata geçirdikten çok kısa bir süre sonra Blackwater internetteki ilk tasarımı kaldırarak yerine daha yumuşak bir imaj ve yeni bir sembol getirecekti. Taştaki kılıç, dolayısıyla da açık muharip görüntüsü çıkarılmış, yerini küçük bir çocuğu kucağında tutan, bereli ve kamuflaj giysili bir asker, hemen altında da 'İnsani Yardım' ifadesi almıştı. Bir başka fotoğrafta da, şık takım elbiseli bir adam telsizle konuşurken görülüyordu; bu resme 'Güvenlik' ifadesi eşlik ediyordu. Sayfanın en üstünden yeni slogan, 'İstikrarı Artırmak, Barışı Teşvik Etmek' yazısı geçiyor ve sunulan hizmetler, güvenlik, eğitim, lojistik destek ve insani yardım/barışı koruma olarak sıralanıyordu. Greystrone'un görev listesi de güncellenmişti:

> "Greystone ister silahlı çatışmalardan, ister salgın hastalıklardan, ister doğal veya insan ürünü afetlerden kaynaklansın, karmaşa yaşanan her yere istikrar getirmeye odaklıdır.
>
> Greystone, müşterilerimize daha güvenli bir ortam yaratmak için dünyanın her yerine hızla ve etkin bir biçimde intikal etme yeteneğindedir.
>
> Greystone, bir bölgede güvenliğin sağlanmasına yardım edecek, çok sayıda insan gerektiren geniş çaplı istikrar operasyonlarını destekleyebilir.
>
> Hedefimiz, sivillerin güvenliğine katkıda bulunacak olumlu bir ortamı teşvik ederek ticaretin canlanmasına da imkân tanımaktır."

Yuvarlak Masa Şövalyeleri

Blackwater'ın Greystone'u faaliyete geçirdiği ay, Erik Prince nizami ABD ordusunu takviye edecek 'bir sözleşmeli tugayı' kurma olasılığını alenen ortaya atacaktı. 2005'in başlarında Washington D.C.'de katıldığı bir askeri sempozyumda bu konudaki görüşlerini şöyle aktarıyordu:

> "Savunma Bakanlığı'nda Kara Kuvvetleri'nin daimi asker sayısının artırılması konusunda bir korku hâkim. 30 bin kişi ilave etmek istiyoruz ve bunu yapmak için 3.6 ile 4 milyar dolar arası bir maliyetten söz ediyorlardı. Şimdi, benim hesabıma göre, bu da asker başına 135 bin dolar ediyor."[97]

Prince kendinden gayet emin bir biçimde Blackwater'ın bu işi daha ucuza yapabileceğini iddia ediyordu. Prince'ın kamuoyu önüne çıktığı ender anlardan biriydi ve çoğu konuşması gibi bu da serbest piyasa ilkelerine dayanıyor ve bir askeri dinleyici kitlesi önünde yapılıyordu.

2006 Ocak ayında ise Prince bu defa Batı 2006'da komutanlar silah imalatçıları ve tüccarlar, yüklenici firmalar ile diğer askeri kuruluşların katıldığı daha geniş çaplı konferansta konuşacaktı. Bu konferans, Raytheon, Boeing, General Dynamics, Lockheed Martin ve Northrop Grumman gibi savaş teknolojisinin dev isimlerinin himayesinde yapılıyordu.[98] Prince, Deniz Piyadeleri Kıtası Özel Harekât Komutanlığı komutanı Dennis Hejlik, Donanma Özel Muharebe Grubu komutanı Sean Pybus, 7. Özel Kuvvetler Grubu komutanı Albay Edward Reeder gibi kıdemli komutanların yer aldığı bir panelde tek paralı asker temsilcisi idi.

"Neden biz? Neden bir özel kuruluş? Neden ben buradayım?" diyordu Prince etkileyici bir üslupla. "Bu, sadece ABD hükümetinin yetki alanında olagelmiş şeyleri yapan özel kuruluşlar fikri,"[99] diyordu.

Prince başta kısaca Blackwater'ın hızlı yükselişinden ana hatlarıyla söz ettikten sonra 'rüyalar diyarı' diye adlandırdığı Moyock California'daki muazzam tesislerini gururla

anlatacaktı. "Şu anda 28 bin dönümlük, geniş bir özel askeri tesis," diyor ve bu tesislerde yılda, aralarında muvazzaf ordu mensubu, özel harekât, eyaletler, merkezi ve yerel yönetimler kadar İç Güvenlik Bakanlığı'ndan da personelin bulunduğu 35 bin civarında askerin ve 'kolluk gücü' temsilcisinin eğitildiğini belirtiyordu:

> "Entegre olduk. Kendi hedef pazarımız var ve büyük bir gayretle taktik eğitim tesisleri inşa ediyoruz; 20 uçaktan oluşan kendi havacılık kolumuz var; yurtdışında görevli altmış köpekli timle köpek birimi, inşaat ve özel bir istihbarat servisimiz var."

İşte bu noktada Prince, Blackwater'ın dünyanın dört bir yanında 'hepsi de tehlikeli yerlerde' görevlendirilmiş 1.800 elemanı olduğunu söyleyecekti.

Prince, paralı askerlerin geleceğine ilişkin görüşünü de dikkate değer bir dürüstlükle ortaya koyuyordu. Dinleyenlere ve diğer panelistlere "Bir acil teslimatınız olduğunda posta hizmetlerini mi yoksa FedEx'i mi tercih edersiniz" diye soruyor ve şöyle devam ediyordu:

> "Bu bir tür... Şirket olarak hedefimiz FedEx'in posta hizmetlerinde yaptığı şeyi ulusal güvenlik sistemi için yapmaktır. Asla onun yerini almayacak; ama daha iyi, daha hızlı, daha usta hale getirip insanları sıra dışı düşünmeye sevk etmek istiyoruz.
>
> Savunma Bakanlığı'nın dünyadaki askeri harcamalardaki payı yüzde 48 ve bu büyüklükte bir teşkilatın kendini dönüştürmesi çok güçtür. Ama kendisi dışında kendisiyle benzer şeyleri yapan birileri olursa, insanlara karşılaştırabilecekleri bir şey sunar."

Askeri sanayi ile oto sanayi arasında benzerlik kuran Prince, "General Motors ancak Toyota ve Honda'nın yaptıklarını izlerse daha iyi olabilir. Bu onları farklı düşünmeye sevk eder ve onlara kıyaslama yapacakları bir ortam sunar," diye konuşuyordu. 1991'de Berlin Duvarı'nın yıkılışının ar-

dından Almanya'da kiralık bir arabayla otobanda gidişini anlatan Prince, "Aniden saatte 225 kilometre hızla giden bir Mercedes S500 beni geçti. 300 beygir gücü, hava yastıkları, otomatik vitesi ve tüm aksesuarlarıyla, bulunabilecek en son model ve en iyi Mercedes idi," diyordu. Ama Batı Alman yapımı Mercedes, Prince'ı geçtikten hemen sonra yavaş giden bir Tribant (komünist Doğu Almanya'nın ulusal arabası) Mercedes'in önüne direksiyon kırar:

> "Neredeyse kazaya yol açacaktı. Mükemmel bir tezat örneği diye düşündüm. Birbirinin aynı iki ülke, aynı dil, aynı kültür, aynı geçmişten, ama farklı yönetim yapısındalar: Birinde merkezi planlama esas, diğeriyse daha çok serbest pazar yönelimli, yenilikçi, risk alan ve verimli."

Prince'ın o gün söyledikleri arasında asıl mesajın verimlilik olduğunu görürsünüz. Konuşmasının sonunda da, Pentagon'u 'küçümsemek' gibi bir niyeti olmadığını söylüyordu. "Savunma Bakanlığı'nda çok sayıda sıra dışı kişi var, ama muhtemelen son 70 yıldır pek çok yeniliği tıkayan çokça bürokratik engele takılıyorlar, biz farklı bir ayak iziyle geliyoruz," diyordu.

Prince'ın da telaffuz etmeye bayıldığı, bu 'küçük ayak izi' gün be gün büyüyor. Hem de halkla ilişkilerden anlayan, lobiciler tutan ve kamuoyunu yönlendiren ve de özelleştirme dalgasını götürmede çok etkin olan nüfuzlu bir modern paralı askerler hizbinin, çok planlı ve kararlı çabası sayesinde büyüyor.

Resmi muvazzaf ABD askerlerinin sayısı son 20 yılda, 1980'lerde 2.1 milyon iken 2003 Irak işgaliyle beraber 1.3 milyona düşerek dibe vurduğundan,[100] yüklenici firmalara yapılan ödemeler ve ihaleler de fırlamış bulunuyor. ABD Irak'ı işgal etmeden önce, 1994 ile 2002 yılları arasında, Pentagon Amerikan firmalarıyla 300 milyar doların üzerinde 3 bini aşkın anlaşma yaptı.[101] P. W. Singer'ın da dediği gibi, "Yüklenici firmalar uzun zamandır ABD Silahlı Kuvvetleri'ne eşlik ediyorsa da, ABD askeri hizmetlerinin toptan ta-

şeronlaştırılması 1990'lardan itibaren eşi görülmedik bir boyuta ulaştı"[102].

Bu durum, Bush yönetimi altında Savunma Bakanı Donald Rumsfeld'in terörle savaşın ta başında (modern ordunun 'küçük ayak izi' olması gerektiği şeklindeki kişisel takıntısı ile beraber) 'taşeronlaştırma ve özeleştirme konusunda yeni fırsatları değerlendirme' vaadiyle, kesinlikle daha da vahim bir hal aldı.[103] *New York Times*'daki köşesinde Paul Krugman, şöyle yazıyordu:

> "Muhafazakârlar, hükümetin işlevlerini özelleştirmeyi bir fetiş haline getiriyorlar. 2002 seçimlerinden sonra George Bush 850 bini bulan federal işi özelleştirme planlarını açıklamıştı. Ülkede kamuoyunun tepkisini alacağı endişesinden olacak, bu hedefinden yavaş yavaş saptı. Ama Irak'ta, yani kamuoyunun ve Kongre'nin gözetiminden uzakta, önüne çıkan her şeyi özelleştirdi."[104]

Irak, bırakın bu akımın sonu olmayı, gelecek için bu anlamda model bile oluşturdu. IPOA'dan Doug Brooks, şöyle diyordu:

> "Ordular, Soğuk Savaş sonlarında olduklarından daha küçükler. Dolayısıyla birileri bir şey yapmak istiyorsa, artık özel sektöre başvurmak zorunda. Burada buldukları da, daha hızlı, daha iyi, daha ucuz. Ordular inanılmaz derecede yetenekli teşkilatlardır, ama maliyet-etkin olacak şekilde yapılandırılmazlar."[105]

Mart 2004'te Felluce'de yaşanan olayın Blackwater'ın kurumsal başarısını artırdığına şüphe yok. Öte yandan bunu müstehzi bir ifadeyle karşılayanlar da çıkacaktır. Erik Prince'ın ölümleri paraya çevirdiğini ve dünya âlemin duyduğu katliamın getireceği kazançları çok iyi gördüğünü söyleyebilirsiniz. Bir başka açıdan da, zamanlaması çok iyi olan bu katliam, Blackwater'a, çoktandır daha kapsamlı (ve elbette ön safında yer aldığı) bir özelleştirmenin yolunu

açmaya yönelik kampanyasını ateşleyeceği mekânı ve hedef kitleyi sundu denebilir.

Paralı asker firmalarının kârı maksimize etmek için özelleştirme sürecini hızlandırmaya dönük imaj tazeleme kampanyası da, Blackwater gibilerine devlet sistemi içinde kurumsallaşarak yerleşme imkânı sağlamış bulunuyor. İmaj tazelemede bir yandan halkla ilişkiler açısından yeni fırsatlar ve eleman (asker) sağlamada yeni söylemler kazandırırken, bir yandan da siyasetçiler ile çeşitli bürokratların eline, vergi mükelleflerinin parasıyla yürütülen askeri ve güvenlik amaçlı operasyonların taşerona devredilmesi için de hazır bir gerekçe sunuyor. Böylelikle meşruiyetin artması ve kârın sürekli katlanması sağlanıyor. Neticede başlanan yere dönülüyor: Günün sonunda tüm para (hem de çok para) suyunu çekiyor.

ABD hükümetinin paralı asker firmalarına ne kadar para ödediğini tam olarak saptamak neredeyse imkânsız; büyük olasılıkla şeffaf veya ayrıntılı bir hesaplama olmayışı yüzünden.

ABD Sayıştayı, (GAO*) Haziran 2006 raporlarından birinde, "Ne Dışişleri Bakanlığı ne Savunma Bakanlığı ne de Birleşik Devletler Uluslararası Kalkınma Ajansı'nda (USAID**) (Irak'taki yeniden yapılandırma çalışmalarından sorumlu başlıca kurum) özel güvenlik tedarikçilerinin kullanımından doğan harcamalara ilişkin tam bir veri yoktu,"[106] deniliyor, ama "Aralık 2004 itibarıyla incelediğimiz kurumlar ile yüklenici firmalar (Irak'ta) güvenlik hizmetleri ve ekipmanı için 766 milyon doların üzerinde para aktarmıştır,"[107] saptaması yapılıyordu. GAO, güvenliğin genellikle, alt yüklenicilerin güvenlik harcamaları hariç, Irak'taki faaliyet maliyetinin yüzde 15'ini aştığını tespit ederken, Dışişleri Bakanlığı, güvenlik harcamalarının yeniden yapılan-

* Government Accountability Office

** United States Agency for International Development

dırma projelerinin yüzde 16-22'sine denk düştüğünü bildirmiştir.[108] 2004 ile 2007 arasında 56 milyar dolar olarak hesap edilen yeniden yapılandırma maliyetinden hareketle, güvenlik için yüzde 10'luk makul bir ödenek bile 5.6 milyar dolara denk gelecekti.[109]

Neticede, ABD hükümeti, vergi mükelleflerinin paralarıyla kiralamayı sürdürdüğü özel askeri şirketlerin pek çoğuna ilişkin doğrulanabilir bilgi sunmuş değildir.

Blackwater tek başına, terörle savaş adı altında, ABD hükümetiyle yaptığı anlaşmalardan ('kara'nlık veya 'acil ve zaruri' iş ya da özel aktörler için yaptığı işlerin pek çoğu hariç), 500 milyon dolardan fazla kazanmıştır. Blackwater güvenlik bölümünün şimdiye dek rekabete dayalı bir ihaleyi kazandığına tanık olunmadığı düşünülünce, vergi mükelleflerinin parasını serbest piyasa verimlilikleri yoluyla tasarruf etme söyleminin içi de giderek boşalıyor.[110]

ABD hükümetinin özel güvenlik ile askeri hizmetlere cebinden yaptığı harcamaların dökümünü yapamaması, daha doğrusu yapmak istememesi yüzünden, dünya çapında bir hesap çıkarılması çok daha zor görünüyor.

2003'te, Irak Savaşı'nın ve paralı asker sayısındaki patlamanın daha henüz başlarındayken, P.W. Singer özel askeri sanayinin dünya çapındaki değerini 100 milyar doların üzerinde hesap etmişti.[111] Bir sanayi izleme şirketi olan İç Güvenlik Araştırma da, hükümetler ile işletmelerin terörle savaş için 2006 yılında dünya çapında 59 milyar dolar harcadığını hesap etmiştir ki, bu rakam, çok sayıda 'pasif' özel güvenlik hizmetini içermediği gibi, 2000'den beri 6 kat artış olduğunu da ortaya koymaktadır.[112]

Bu da pratikte, imaj tazeleme kampanyası sayesinde paralı askerlerin dünyanın her yerinde en kârlı beslenme kaynaklarına (ABD ve savaş yapan müttefiklerinin ulusal bütçelerine) kapağı atabiliyor olması anlamına geliyor. Bu 'hizmetler' artık gücü kaptırmama mücadelesi veren istikrarsız ülkelere ayrılmıyor, daha ziyade dünyanın büyük

güçlerince ulusal kuvvetlerinin ayrılmaz bir parçası olarak kabul ediliyor.

Paralı asker endüstrisinin 'artan rolü' hakkında konuşurken Cofer Black, "Hepimizin kafa yorması gerektiğini düşündüğüm bir şey bu. Ulusal kuvvetlerin katlanarak büyüdüğünü görmüyorum, ama Blackwater gibi şirketlerin kullanılmasının faydalı bir maliyet-etkin yol olduğunu görüyorum,"[113] diyordu.

Blackwater'ın 'artan rolü' ile ilgili olarak asıl rahatsız edici olan, şirketin sağcı lider kadrosu, muhafazakâr hareketlere ve siyasetçilere yakınlığı, Hıristiyan köktendinci gündemi gizemli doğası ve ayrıca Cumhuriyetçi Parti, ABD ordusu ve istihbarat ajanslarıyla derin ve çoktandır devam eden bağlarıdır. Blackwater hızla dünyadaki en güçlü özel ordulardan birine dönüşüyor ve şirketin en tepedeki yetkililerinden bazıları aşırı dinci bağnaz kimseler, hatta aralarında Hıristiyanlığı savunmak için kahramanca bir savaşa girdiklerine inananlar bile var. Böyle liderlerin emrindeki güçlerin Arap veya Müslüman ülkelere gönderilmesi, İslam dünyasında pek çoklarının, Amerika'nın kendilerini ülkelerindeki mezalimden 'kurtarma' misyonu maskesi altında yeni bir Haçlı Seferi gündeminin saklandığı korkusunu pekiştiriyor.

Blackwater'ın görünüşte savunduğu ve tasavvur ettiği şey, Tanrı'dan korkan, dolgun ücretli ve ABD hegemonyasına gönül vermiş yurtseverlerden oluşan özel bir ordudur. Büyük bölümü de çoğu ABD destekli gaddar rejimlerin ve ölüm mangalarının uzantısı olan, çok daha düşük ücretli piyon askerlerden yani Üçüncü Dünya ülkelerinden gelen piyadelerle desteklenmiş bir ordu.

Blackwater, o yere göğe sığdıramadığı Amerikalı unsurlar için motive edici faktörü (daha doğrusu gerekçeyi), basitçe para kazanmaktan, (ana faktör olarak kalmakla birlikte) görev-odaklı yurtseverliğe yükseltmişti. "Bu, iş ve pa-

ra kazanma meselesi değil, en azından bizim şirket için böyle değil," diyordu Cofer Black.[114]

Weekly Standard'a konuşan Taylor da, "Blackwater'a tüm kalbinizle inanıp kendinizi dünyadaki insancıl demokrasiyi desteklemeye adamak istemezseniz, muhtemelen Blackwater'dan daha iyi bir yer vardır gidebileceğiniz, çünkü biz sadece bunu yapıyoruz," demekteydi.[115]

Daha büyük bir ideolojik resimde, Blackwater yöneticileri kendilerini 'tam' bir paralı asker geleneğinin parçası olarak görüyorlardı. IPOA'dan Doug Brooks "Bu yeni bir şey değil. George Washington'ın bile sözleşmelileri vardı,"[116] diyordu. Blackwater yöneticilerinin pek sevdiği bir cümledir bu.

Gerçekten de, genellikle Beyaz Saray'ın karşısında bulunan Lafayette Parkı'ndaki heykelleri kendi ticaret ve geleneklerinin anıtları olarak görürler. Parkın tam ortasında, Başkan Andrew Jackson'ın at üzerinde bir heykeli var. Parkın dört köşesinde, Bağımsızlık Savaşı'nda ABD'nin yanında savaşmış paralı askerlerin heykelleri bulunuyor: Fransa'dan General Marquis Gilbert de Lafayette ve Tümgeneral Comte Jean de Rochambeau; Polonya'dan General Thaddeus Kosciuszko ve Prince Group'un başdanışmanı Joseph Schmitz'in takıntısı Prusya'dan Tümgeneral Baron Frederich Wilhelm Von Steuben.

Erik Prince 2006'da katıldığı askeri konferansta konuşurken "Savaş meydanındaki sözleşmeliler yani, bu tür şeyler yapan sözleşmeliler fikri... Bunun yeni bir fikir olduğu kesinlikle doğru değil," diyordu.[117] Lafayette Parkı'ndaki heykeller için de şunları söylüyordu:

> "Onlar, buraya gelip kıta ordusunu tesis eden dört askeri yetkili, yabancı subay, sözleşmeli, ne derseniz deyin; onlar çıkıp gelene dek kıta ordusu zor günler geçiriyordu. Von Steuben heykeli bize, onun Birleşik Devletler'e bağımsızlığını kazandıran yurttaş askerlere askeri eğitim ve disiplin verdiğini söyler. Bizim de Irak'ta

veya Afganistan'da yaptığımız, ABD hükümetince tutulduğumuz neden ve yetkilendirildiğimiz her yerde yaptığımız budur; onlara kendilerini savunmaları ve problemlerinden kurtulmaları için yetenek kazandırıyoruz. Dolayısıyla bunu yapmak için büyük nizami orduyu sevk etmenize gerek yok. Siz de biliyorsunuz ki, Alman paralı askerler iç savaşta Kuzey adına savaşmış, hatta şeref nişanı kazanmışlardır."

Cofer Black de, "Bunda yeni bir şey yok," diyerek Prince'ın görüşünü yineliyordu:

"Aslında hakkında konuştuğumuz şey, bunun ülkenin yararı için ve bu amaca ulaşmak için sevk ve idaresidir. Lafeyette Parkı, bu ülkeye gelen, bizi eğiten, atalarımızı eğiten kahramanlarımızın anısına, Sözleşmeli Parkı olarak adlandırılabilir."[118]

Şubat 2006'da paralı asker endüstrisi imaj tazeleme kampanyasında büyük bir zafere imza attı: Özel sözleşmeliler, Pentagon'un dört yılın değerlendirildiği Savunma Raporu'nda, ABD ordusunun resmen 'Toplam Gücü'nün bir parçası olarak tanınmıştı. Savunma Bakanı Rumsfeld raporun, 'Savunma Bakanlığı'nın hali hazırda bulunduğu yeri ve gitmesi gerektiğine inandıkları yönü ortaya koyduğuna' dikkat çekiyor, "Bugün bu küresel savaşın 15'inci yılında, bu belgedeki fikirler ve öneriler zafere götürecek değişimin yol haritası olarak sunulmaktadır,"[119] diyordu.

Cofer Black ise raporda, Blackwater gibi müteahhitleri açıkça kabul eden cümleden özellikle memnun olmuştu:[120]

"Bakanlığın Toplam Gücü, (muvazzaf ve ihtiyat unsurları, sivil görevlileri ve sözleşmelileri) bu gücün savaş yapma kapasitesini ve yeteneğini oluşturmaktadır. Toplam Gücün mensupları dünyadaki binlerce cephede hizmet vermekte, kritik görevleri başarmak için çok çeşitli görevleri yerine getirmektedir."[121]

Rapora göre, Pentagon'un politikalarında artık, yüklenici firmaların ticari faaliyetlerinin de operasyonel plan ve emirlere dahil edilmesi dikkate alınacaktı. Planlamalarına sözleşmelileri dahil etmek suretiyle, Muharip Komutanlar misyon ihtiyaçlarını daha iyi belirleyebilirler,' denilmekteydi.

İşte bu, paralı asker endüstrisi için tarihi bir fırsat; Blackwater ve öteki firmaların varlıklarını sürdürüp kâr edebilmeleri açısından merkezi önem atfettikleri entegrasyon ve meşruiyete doğru giden yolda bir kilometre taşı olarak gördükleri bir andı. Paralı askerlerin tutulması artık bir seçenek değil, bir ABD politikasıydı.

Rumsfeld'in bunu bir ferman gibi ilan etmesinin de bir önemi yoktu. 2007'de Blackwater, unsurlarını en az 9 ülkeye konuşlandırmış durumdaydı. Dünyanın her yerine dağılmış 2 bin 300 özel Blackwater askeri vardı; veritabanında kayıtlı, hizmetlerine gerek duyulduğu anda harekete geçirilecek 21 bin sözleşmeli de cabası.[122]

Blackwater'ın özel ordusunun ortaya çıkışı, Başkan Eisonhower'ın onlarca yıl öncesinden 'askeri-endüstriyel kompleks'in doğuşu ve 'gücün yanlış ellere geçmesinin vahim sonuçları' konusunda uyarıda bulunurken öngördüğü meşum senaryonun cisimleşmiş halinden başka bir şey değildir.

Bush yönetimince hırsla yürütülen özelleştirme kervanında başı çeken ve uzun zamandır devlet ve orduyu özelleştirme hareketinin öncülüğünü yapan sağcı düşünce kuruluşu Amerikan Girişimciler Enstitüsü'nün himayesinde, 2007 yazında Washington D.C.'de bir paralı asker konferansı düzenlenmişti. 'Savaş Meydanındaki Sözleşmeliler: Savunma Sanayinin Geleceği Hakkında Brifing' koymuşlardı adını. Konferansta, Blackwater'ın Başkan Yardımcısı Cofer Black dışında öne çıkan isimler, savaşın özelleştirme planlarına aracı olan iki eski Pentagon yetkilisiydi. Dışişleri Bakanlığı, Pentagon ve çeşitli sivil toplum kuruluşlarının temsilcilerinin yanı sıra çeşitli özel askeri şirketlerin temsilcileri konferans salonunu hınca hınç doldurmuşlardı.

Konferans bir ürünün imajının tazelemesi ve pazarlanması için 'baba' Black nezaretinde ders aldıkları yeni bir eğitim kampına benziyordu. Ürün ise paralı askerlik eğitimiydi. Black, kalabalığa şöyle sesleniyordu:

> "Gezegenimize kargaşa hâkim. Bu konuda oldukça üzgünüm, çünkü Soğuk Savaş'tan çıktığımızda, gerçekten de bir sükûnet, rahatlama ve iyi niyet dönemine geçeceğimizi sanıyordum. Bu karmaşa alt üst edici."[123]

Yüzünü doğrudan doğruya paralı asker ticaretine dönmüş halde ve salondaki sessizlikte Black, adeta insanları transa geçirmeye çalışan bir hipnozcu edasıyla usulca, dura dura, metodik bir üslupla konuşuyordu: Eski casus, "Bir parça Yuvarlak Masa Şövalyeleri'ni çağrıştırabilir, ama biz buna inanıyoruz," diye ilan ediyor ve şöyle devam ediyordu:

> "Ahlaka, etiğe ve onura odaklanın. Bu önemlidir. Sahtekâr değiliz. Hilebaz değiliz. Bu şeylere inanıyoruz. Temsil edilmeye inanıyoruz. Bu desteği sağlamaya inanıyoruz. Etik çalışıyoruz. Çalışanlarımıza eğitim veriyoruz. Bu durmadan büyüyecek bir şey. Uzun süre katkıda bulunabilmek istiyoruz."[124]

[1] Transkript, Başkan Bush'un Oval Ofis'teki konuşması, 8 Kasım 2006.
[2] Renae Merle, 'Census Counts 100,000 Contractors in Iraq,' *Washington Post*, 5 Aralık 2006.
[3] Transkript, 'Remarks By Vice President Dick Cheney at an Armed Forces Full Honor Review in Honor of Secretary of Defense Donald Rumsfeld,' 15 Aralık 2006.
[4] Transkript, *Face the Nation*, CBS, 17 Aralık 2006.
[5] Peter Baker, 'Bush to Expand Size of Military,' *Washington Post*, 19 Aralık 2006.
[6] Başkan George W. Bush, 'State of the Union,' 23 Ocak 2007.
[7] Nathan Hodge, 'Washington Urged to Save Money By Raising Private Military 'Contractor Brigade,'' *Financial Times*, 10 Şubat 2005.
[8] Mark Hemingway, 'Warriors for Hire: Blackwater USA and the Rise of Private Military Contractors,' *Weekly Standard*, 18 Aralık 2006.
[9] Mark Hemingway, 'Warriors for Hire: Blackwater USA and the Rise of Private Military Contractors,' *Weekly Standard*, 18 Aralık 2006.
[10] Bilgi notunun yazardaki kopyası: '6th International Special Operations Exhibition and Conference (SOFEX 2006),' 27–30 Mart 2006, Kral Abdullah Hava Üssü, Amman, Ürdün.
[11] *Aynı kaynak.*
[12] 'Record Number of Participants to Visit SOFEX 2006,' DefenseWorld.net, 2 Kasım 2006.
[13] BlackwaterUSA.com.
[14] Resmi özgeçmiş, 'His Majesty King Abdullah II,' A.B.D. Ürdün Büyükelçiliği, www.jordanembassyus.org/new/jib/monarchy/hmka.shtml, 2 Aralık 2006.
[15] Riad Kahwaji, 'Jordan Forming Spec Ops Air Unit; Contracted U.S. Aviators Will Conduct Training,' *Armed Forces Journal*, 1 Şubat 2005.
[16] *Aynı kaynak.*
[17] *Aynı kaynak.*
[18] Erik Prince'in Batı 2006'da yaptığı konuşmanın yazardaki kopyası.
[19] Riad Kahwaji, 'Jordan Leads Region in Spec Ops Capabilities,' *Defense News*, 20 Mart 2006.
[20] 'Exclusive Interview: Partner for Peace. His Majesty King Abdullah II bin Al Hussein, King of The Hashemite Kingdom of Jordan,' www.special-operations-technology.com/print_article.cfm?DocID=1361, tarihsiz.
[21] Jonathan Franklin, 'The SWAT Olympics: North America's Toughest, Most Heavily Armed Cops Go Head-to-Head in Live Ammo Games to See Who's the Ultimate Badass. What's Not to Love?' *Maxim*, Eylül 2004.
[22] Blackwater USA'nın basın açıklaması, 'Blackwater USA Parachute

Team Launched,' 21 Mart 2006.
[23] Kelly Kennedy, 'Private Firm Pitches Army-for-Hire Plan,' *Air Force Times*, 10 Nisan 2006.
[24] *Aynı kaynak.*
[25] *Aynı kaynak.*
[26] 26. Transkript, 'Private Military Firm Pitches Its Services in Darfur,' National Public Radio, *All Things Considered*, 26 Mayıs 2006.
[27] *Aynı kaynak.*
[28] Yazara e-posta, Aralık 2006.
[29] Transkript, Blackwater USA Stratejik Girişimler Başkan Yardımcısı Chris Taylor'ın George Washington Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde yaptığı konuşma, 28 Ocak 2005.
[30] Yazara e-posta, Aralık 2006.
[31] Peter S. Goodman, 'China Invests Heavily in Sudan's Oil Industry; Beijing Supplies Arms Used on Villagers,' *Washington Post*, 23 Aralık 2004.
[32] *Aynı kaynak.*
[33] CIA World Factbook, https://cia.gov/cia/publications/factbook/rankorder/2178rank.html, 6 Aralık 2006.
[34] Peter S. Goodman, 'China Invests Heavily In Sudan's Oil Industry; Beijing Supplies Arms Used on Villagers,' *Washington Post*, 23 Aralık 2004.
[35] Sara Flounders, 'The U.S. Role in Darfur, Sudan: Oil Reserves Rivaling Those of Saudi Arabia?' Küreselleşme Araştırma Merkezi, 6 Haziran 2006.
[36] Mark Hemingway, 'Warriors for Hire: Blackwater USA and the Rise of Private Military Contractors,' *Weekly Standard*, 18 Aralık 2006.
[37] Nathan Hodge, 'Blackwater CEO Touts Private Peacekeeping Model,' *Defense Daily*, 23 Şubat 2005.
[38] *Aynı kaynak.*
[39] Uluslararası Hıristiyanlara Özgürlük 'About Us,' www.christianfreedom.org/about_cfi/Statement%20of%20Faith.html, 26 Kasım 2006.
[40] Jim Jacobson, 'Slave Redemption Money Rewards the Slaver,' *Washington Times*, 30 Mayıs 1999.
[41] *Aynı kaynak.*
[42] 'The Danger Zone,' Demokrasileri Savunma Kuruluşu tarafından yayımlanan radyo programı, 8 Ekim 2006.
[43] Transkript, 'Private Military Firm Pitches Its Services in Darfur,' National Public Radio, *All Things Considered*, 26 Mayıs 2006.
[44] Willis Witter, 'Private Firms Eye Darfur,' *Washington Times*, 2 Ekim 2006.

[45] Erik Prince'in West 2006'da yaptığı konuşmanın yazardaki kopyası.
[46] Yazara e-posta, Aralık 2006.
[47] Mark Hemingway, 'Warriors for Hire: Blackwater USA and the Rise of Private Military Contractors,' *Weekly Standard*, 18 Aralık 2006.
[48] *Aynı kaynak.*
[49] Max Boot, 'Darfur Solution: Send in the Mercenaries,' *Los Angeles Times*, 31 Mayıs 2006.
[50] *Aynı kaynak.*
[51] Max Boot, 'A Mercenary Force for Darfur,' *Wall Street Journal*, 25 Ekim 2006.
[52] Ted Koppel, 'These Guns for Hire,' *New York Times*, 22 Mayıs 2006.
[53] Bkz. *Democracy Now!* 'Drilling and Killing: Chevron and Nigeria's Oil Dictatorship,' 30 Eylül 1998.
[54] Aksi belirtilmedikçe, Temsilci Schakowsky'nin yorumları Haziran 2006 tarihli söyleşiden alınmıştır.
[55] Kelly Kennedy, 'Private Firm Pitches Army-for-Hire Plan,' *Air Force Times*, 10 Nisan 2006.
[56] Joanne Kimberlin, 'Blackwater Eyes Creation of Private 'Brigade Force,' *Virginian-Pilot*, 28 Temmuz 2006.
[57] Transkript, 'Hearing of the National Security, Emerging Threats and International Relations Subcommittee of the House Government Reform Committee,' 13 Haziran 2006.
[58] IPOA Member List, http://ipoaonline.org/php/index.php?option=com_content&task=view&id=18&Itemid=30, 7 Aralık 2006.
[59] J. J. Messner, editöre mektup, 'Don't Call Us Mercenaries!,' *The Nation*, 10 Temmuz 2006.
[60] James Rosen, 'Contractors Operate in a Legal Gray Area; The Roles of an Interrogator and an Interpreter in the Abuse Scandal Are Murky. Even Less Clear Is Whom They Answer to,' *Star Tribune*, 23 Mayıs 2004.
[61] Rebecca Ulam Weiner, 'Peace Corp.; As the International Community Dithers Over Darfur, Private Military Companies Say They've Got What It Takes to Stop the Carnage; If Only Someone Would Hire Them,' *Boston Globe*, 23 Nisan 2006.
[62] IPOA History, http://ipoaonline.org/php/index.php?option=com_content & task=view&id=13&Itemid=30, 7 Aralık 2006.
[63] Transkript, 'Hearing of the National Security, Emerging Threats and International Relations Subcommittee of the House Government Reform Committee,' 13 Haziran 2006.
[64] Transkript, Blackwater USA Stratejik Girişimler Başkan Yardımcısı Chris Taylor'ın George Washington Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde yaptığı konuşma, 28 Ocak 2005.

[65] IPOA Code of Conduct, Version 10, http://ipoaonline.org/php/index.php?option=com_content&task=view&id=35&Itemid=62, 7 Aralık 2006.
[66] *Aynı kaynak.*
[67] IPOA Yürütme Kurulu 2006, http://ipoaonline.org/php/index.php?option= com_content&task=view&id=40&Itemid=73, 7 Aralık 2006; Transkript, 'Hearing of the National Security, Emerging Threats and International Relations Subcommittee of the House Government Reform Committee,' 13 Haziran 2006.
[68] Transkript, 'Hearing of the National Security, Emerging Threats and International Relations Subcommittee of the House Government Reform Committee,' 13 Haziran 2006.
[69] IPOA Görev Raporu, http://ipoaonline.org/php/index.php?option=com_content&task=view&id=14&Itemid=31, 7 Aralık 2006.
[70] Renae Merle, 'Census Counts 100,000 Contractors in Iraq: Civilian Number, Duties Are Issues,' *Washington Post*, 5 Aralık 2006.
[71] Transkript, 'Hearing of the National Security, Emerging Threats and International Relations Subcommittee of the House Government Reform Committee,' 13 Haziran 2006.
[72] P. W. Singer, *Corporate Warriors*, s. 114.
[73] *Aynı kaynak.*
[74] Güney Afrika Cumhuriyeti Paralı Askerlik Faaliyetlerinin Yasaklanması Yasası ve Silahlı Çatışma Bölgelerindeki Faaliyetleri Düzenleyen Yönerge, Ekim 2005.
[75] BBC News, 'Q&A: Equatorial Guinea 'Coup Plot,'' http://news.bbc.co.uk /2/ hi/africa/3597450.stm, 13 Ocak 2005.
[76] BBC News, 'Q&A: Equatorial Guinea 'Coup Plot,'' http://news.bbc.co.uk/2/hi/africa/3597450.stm, 13 Ocak 2005; BBC News, 'Profile: Simon Mann,' 10 Eylül 2004.
[77] Güney Afrika Cumhuriyeti Paralı Askerlik Faaliyetlerinin Yasaklanması Yasası ve Silahlı Çatışma Bölgelerindeki Faaliyetleri Düzenleyen Yönerge, Ekim 2005.
[78] 'South Africa Passes Controversial Mercenaries Bill,' Reuters, 29 Ağustos 2006.
[79] John Reed, 'S. African Ban on Mercenaries Could Hit Conflict Zone Workers,' *Financial Times*, 30 Ağustos 2006.
[80] Güney Afrika Cumhuriyeti Paralı Askerlik Faaliyetlerinin Yasaklanması Yasası ve Silahlı Çatışma Bölgelerindeki Faaliyetleri Düzenleyen Yönerge, Ekim 2005.
[81] John Reed, 'S. African Ban on Mercenaries Could Hit Conflict Zone Workers,' *Financial Times*, 30 Ağustos 2006.
[82] Doug Brooks, 'New Legislation Will Undermine South Africa's Security Staff Abroad,' *Cape Times*, 5 Ekim 2005.

[83] 'Savunma Komitesi: Güney Afrikalılar'ın rolü, 'Critical for World Peace,' *Mercury* (Güney Afrika), 24 Mayıs 2006.
[84] Clare Nullis, 'South Africa Assembly OKs Mercenary Bill,' *Associated Press*, 29 Ağustos 2006.
[85] Rebecca Ulam Weiner, 'Peace Corp.; As the International Community Dithers Over Darfur, Private Military Companies Say They've Got What It Takes to Stop the Carnage; If Only Someone Would Hire Them,' *Boston Globe*, 23 Nisan 2006.
[86] Clare Nullis, 'South Africa Assembly OKs Mercenary Bill,' *Associated Press*, 29 Ağustos 2006.
[87] *Aynı kaynak.*
[88] Mark Hemingway, 'Warriors for Hire: Blackwater USA and the Rise of Private Military Contractors,' *The Weekly Standard*, 18 Aralık 2006.
[89] Joanne Kimberlin, 'Blackwater Eyes Creation of Private 'Brigade Force,'' *Virginian-Pilot*, 28 Temmuz 2006.
[90] Merkezi İhale Ofisi'nin Greystone Limited ile ilgili belgelerinin yazardaki kopyası.
[91] *Aynı kaynak.*
[92] *Aynı kaynak.*
[93] Konuk listesinin yazardaki kopyası.
[94] Broşürün yazardaki kopyası.
[95] Davetin yazardaki kopyası.
[96] Videonun yazardaki kopyası.
[97] Nathan Hodge, 'Washington Urged to Save Money by Raising Private Military 'Contractor Brigade,' *Financial Times*, 10 Şubat 2005.
[98] Batı 2006 Web sitesi, www.afcea.org/events/west/2006/intro.html, 7 Aralık 2006.
[99] Erik Prince'in Batı 2006'da yaptığı konuşmanın yazardaki kopyası.
[100] Stephen Daggett ve Amy Belasco, 'Defense Budget for FY2003: Data Summary,' Kongre Araştırma Servisi, 29 Mart 2002.
[101] P. W. Singer, *Corporate Warriors*, s. 15.
[102] *A.g.e*
[103] Ian Traynor, 'The Privatisation of War,' *Guardian*, 10 Aralık 2003.
[104] Paul Krugman, 'Battlefield of Dreams,' *New York Times*, 4 Mayıs 2004.
[105] Bill Sizemore, 'The Layered Look: On Multi-level Contracts, Everyone Gets a Cut,' *Virginian-Pilot*, 28 Temmuz 2006.
[106] 'Rebuilding Iraq,' Hükümet Saymanlık Bürosu, Haziran 2006.
[107] *A.g.e*
[108] *A.g.e*
[109] www.globalsecurity.org/military/ops/iraq_reconstruction_costs.htm.
[110] Hükümet sözleşmeleri 'fedspending.org.' adresinde listelenmiştir.
[111] Peter W. Singer, 'Peacekeepers, Inc.' *Policy Review*, Haziran 2003.

[112] Gary Stoller, 'Homeland security generates multibillion dollar business,' *USA Today,* 10 Eylül 2006.
[113] Cofer Black's remarks at American Enterprise Institute Conference, 'Contractors on the Battlefield: A Briefing on the Future of the Defense Industry,' 17 Mayıs 2006.
[114] *A.g.e*
[115] Mark Hemingway, 'Warriors for Hire: Blackwater USA and the Rise of Private Military Contractors,' *Weekly Standard,* 18 Aralık 2006.
[116] David Lerman and Stephanie Heinatz, 'War in Iraq: For Contractors, War Is a Job, Not an Adventure,' *Daily Press* (Newport News, Virginia), 4 Nisan 2004.
[117] Erik Prince'in Batı 2006'da yaptığı konuşmanın yazardaki kopyası.
[118] Cofer Black'ın Amerikan Girişim Enstitüsü Konferansı'ndaki konuşması, 'Contractors on the Battlefield: A Briefing on the Future of the Defense Industry,' 17 Mayıs 2006.
[119] Dört Yıllık Savunma Değerlendirme Raporu, 6 Şubat 2006.
[120] Cofer Black'ın Amerikan Girişim Enstitüsü Konferansı'ndaki konuşması, 'Contractors on the Battlefield: A Briefing on the Future of the Defense Industry,' 17 Mayıs 2006.
[121] Dört Yıllık Savunma Değerlendirme Raporu, 6 Şubat 2006.
[122] Mark Hemingway, 'Warriors for Hire: Blackwater USA and the Rise of Private Military Contractors,' *Weekly Standard,* 18 Aralık 2006.
[123] Cofer Black'ın Amerikan Girişim Enstitüsü Konferansı'ndaki konuşması, 'Contractors on the Battlefield: A Briefing on the Future of the Defense Industry,' 17 Mayıs 2006.
[124] *A.g.e*

SONSÖZ

BUSH'U AŞAN BLACKWATER

2008'in başlarında, 'Waxhead' lakaplı demokrat politikacı Henry Waxman'ın şirketin faaliyetleriyle ilgili yürüttüğü soruşturmalarla alevlenen medya takibindeki ara ara parlamaları saymazsak, Blackwater'ın adı manşetlerden büyük oranda inmişti aslında.

Öte yandan, şirketin unsurları Irak'ta ve Afganistan'da varlıklarını sürdürüyor ve Blackwater adının uluslararası arenada kazandığı kötü şöhrete rağmen işler yağmaya devam ediyordu. Eylül 2007'de, Nisur Meydanı'nda yapılan katliamı takip eden iki hafta içinde, Blackwater sadece Irak ve Afganistan'da 'koruma hizmetleri' vermek üzere Dışişleri Bakanlığı ile değeri 144 milyon doların üzerinde anlaşmalar imzalamış, izleyen aylarda da Sahil Güvenlik, Donanma ve Federal Kolluk Eğitim Merkezi[1] gibi başka federal kuruluşlardan milyonlarca dolarlık anlaşmalar kapmıştı.

Erik Prince ise şirketini partizan bir cadı avının kurbanıymış gibi lanse etmeye devam ediyordu. Waxman'ın komitesinde ifade vermesinin ardından "Başkan ile iki kez görüştüm. Irak tartışmalı bir savaş, buna şüphe yok. Müteahhitleri yakalayıp da onları alaşağı edebilirlerse (...) sanırım bu da yönetimi sıkıntıya sokmanın bir başka yolu,"[2] diyordu.

Nisan 2008'de Blackwater'ın Irak anlaşmasının süresi uzatıldığında, şirketin hiçbir şekilde orada uzun vadeli kalmak gibi bir beklentisi yoktu. Blackwater, Irak işini sessizce sürdürürken, bir yandan da büyük bir hırsla Prince Group imparatorluğu için yeni iş fırsatları bulmanın peşindeydi. Irak'taki tutumuna yönelik ateş sağanağını savuşturmaya çalışırken, şirket için ufukta bir umut ışığı belir-

mişti. Savaş bölgesinin en şiddetli çatışma alanlarında, aklınıza gelebilecek her türlü yola başvurarak 'mühim adamları koruyan' (ve onları hayatta tutan) zorlu bir şirket olarak isim yapmıştı.

Nisur Meydanı katliamından sonra Irak Başbakanı'nın tüm itirazlarına ve Kongre'nin, Ordu'nun, Adalet Bakanlığı'nın yürüttüğü çok taraflı soruşturmalara rağmen, şirketin Irak'taki varlığını sürdürmesi başlıbaşına bir mesaj içeriyordu: Washington'ın Blackwater'a ihtiyacı, 'Irak'ın egemenliği' bahanesine duyduğundan da fazlaydı. Blackwater'ın savaş bölgesindeki askeri varlığı, Washington'ın Irak'taki özel güçlerinin hesap verme yükümlülüğünden muafiyeti ABD'de öfkeyi gün be gün tırmandırıyorken bile, kaybedilemeyecek denli önemliydi.

Prince 2007'nin sonlarında "Biliyorum ki biz orada sadece bir koruyucu kafes olarak bulunmuyoruz (...) ama bir şeyler yanlış gidince günah keçisi seçilebiliyoruz. Muhtemelen bu olayda başımıza gelen de budur," diye konuşuyordu.[3]

Nisur Meydanı katliamından sonra Prince, (en azından oradaki bilinen sıfatıyla) Blackwater'ın Irak'ı terk edebileceğini ima eden bir açıklama yaptı: "Bizim için büyük bir ihtilaf ve sıkıntı kaynağı olmuştur," diyordu.[4]

Ama Prince ve Blackwater'ın, ABD savaş makinesi için merkezi önemlerinin dikkat çekici biçimde belli edilmesinden cesaret aldığı açıktır; bu yüzdendir ki, Nisur Meydanı vakasını izleyen gün ve haftalar içinde, Blackwater'ın kurucusu, imparatorluğunun 'daha geniş yelpazeli' bir işletmeye dönüşmekte olduğundan rahatlıkla söz edecekti.[5]

Hükümet İçin 'Tek Alışveriş Noktası' Olmak

Eylül 2007'de, Pentagon bünyesinde faaliyet gösteren Uyuşturucu Terörüyle Mücadele Teknolojisi Program Dairesi'nin, 'teröristlere karşı uyuşturucu ticareti bağlarını kul-

lanarak savaşmak için' bütçeden ayrılan 5 yıllık 15 milyar dolarlık payı kapabilmek amacıyla Blackwater'ı 'kullandığı' ortaya çıktı.[6]

Army Times, "anlaşmaya, uyuşturucuyla mücadele teknolojileri ve ekipmanını, özel kara ve hava araçlarını, muhabere, güvenlik eğitimi, pilot eğitimi, coğrafi enformasyon sistemleri ile sahada destek de dahil olabilecek," diye yazdı.[7] Bu iş için teklif veren bir başka şirketin sözcüsü de, "İşin yüzde 80'i yurtdışında olacak,"[8] diyordu.

Savunma Bakanı'nın uyuşturucuyla mücadeleden sorumlu yardımcılarından Richard Douglas'ın açıklaması ile bu bilgi doğrulanıyordu:

> "Gerçek şu ki, Blackwater'dan Afganistan'da, narkotikle mücadele polisinin eğitimine yönelik pek çok çalışmada yararlanıyoruz. Blackwater'ın çok iyi bir iş çıkardığını söylemeliyim."[9]

Bu sayede Blackwater, Lockheed Martin, Northrop Grumman ve Raytheon gibi savaş sanayisi babalarının hüküm sürdüğü bir sahada iş yapmaya başlamış oluyordu. Yine bu sayede, Latin Amerika'ya yayılma potansiyeliyle bölgede kök salmış özel güvenlik şirketleri kervanına katılacaktı.

ABD güvenlik devi DynCorp çoktandır 'uyuşturucuyla savaş'ın bir parçası olarak Kolombiya, Bolivya ve diğer ülkelere yerleşmişti. ABD savunma müteahhitleri sadece Kolombiya'da, ABD'den ülkeye gelen 630 milyon dolarlık yıllık yardımın neredeyse yarısını alıyorlardı.[10] ABD, ayrıca tam güney sınırında 1.5 milyar dolarlık Plan Meksiko adıyla narkotik bir program başlatmıştı. Bu ve benzeri planlar Blackwater ve diğer şirketler için kârlı iş fırsatları olabilirdi. Gazeteci John Ross "Blackwater USA'in uyuşturucuyla savaştaki kadrosu (Dallas merkezli olan ve uyuşturucuyla savaşta özel güvenlik anlaşmalarının yüzde 94'ünü bağlamış bulunan) en sıkı rakibi DynCorp'a doğrudan bir meydan okuyuş olacaktı,"[11] diye yazıyordu. *New York Times* da bu

anlaşmanın Blackwater'ın 'şimdiye kadar aldığı en büyük işi' olabileceğini yazdı.[12]

Latin Amerika'da halkçı hareketler gün be gün güçlenip ABD'nin bölgedeki sağcı siyasi müttefiklerinin itibarı kadar kendi mali çıkarlarını da tehdit etmeye başlayınca, 'uyuşturucuyla savaş' giderek ABD'nin kontrgerilla faaliyetlerinin asli unsurlarından biri haline geldi. Yabancı güvenlik güçlerinin özel sektör aracılığıyla (Kongre'nin fiili denetiminden uzak) eğitimi için daha fazla personel gönderilmesine de izin verildi.

ABD güçlerinin küçültülmesiyle muvazzaf Amerikan askerlerinin sevkinde ortaya çıkan siyasi ve askeri sorunlar karşısında, özel güvenlik şirketlerini Latin Amerika'ya göndermek, Washington'a 'küçük ayak izi' alternatifi sunar.

BM'nin paralı askerlerle ilgili bir çalışma grubu tarafından sunulan Ocak 2008 tarihli bir rapor, uluslararası soruşturmacıların saptadıkları hususlara dikkat çekiyordu. Soruşturmada, bir taraftan Latin Amerika'da (ayrıca dünyanın başka bölgelerinde de) ortaya çıkan bir eğilime, diğer taraftan da 'uluslararası madencilik şirketlerini koruyan ve sivil toplum örgütlerinin, insan hakları ve çevre örgütlerinin meşru toplumsal protestolarını bastırmada sıklıkla rol alan özel güvenlik firmalarının durumlarına işaret edilmişti.'[13]

2008 yılı başında Blackwater, ABD sınırı boyunca çalışma planlarında bir geri adım attı. Şirket, Tecate Meksika'dan bir taş atımlık uzakta, Güney California'da 3 bin 335 dönümlük bir arazi üzerine 'Blackwater Batı tesislerini kurma planlarından vazgeçtiğini ilan etti. Blackwater, bu kampı göç meselesindeki başlıca cephe hatlarından birinde, sınır devriye ajanları ile diğer kolluk ve askeri unsurları eğitmek için kullanmayı planlıyordu.[14] Ancak 850 nüfuslu minik kasaba Potrero'da yaşayanlar bir yılı aşkın bir süre boyunca şirketin varlığına karşı kahramanca mücadele etmişlerdi. Kasaba sakinleri, şirketin Irak'ta kazandığı kötü şöhretten çevre meselelerine kadar çok çeşitli konularda endişelerini dile getirdikleri gibi Blackwater'ın varlığına

destek toplamaya çalışan yerel yetkilileri de istifaya zorlamışlardı.

Nihayet, Mart 2008'de Blackwater pes ediyordu; hayli kısık sesle yapılan açıklamada, "Önerilen bölge şu an için iş hedeflerimizi karşılamıyor"[15] denilecekti. Şirketin bir sözcüsü, bu kararın Blackwater'ın protesto edilmesiyle bir ilgisi olmadığını söylüyordu ama büyük resimde bu olay Blackwater'ın büyüyen işleri için küçük bir bozgundu.

Arzu ettiği California tesisi olmasa da, Blackwater Moyock'taki merkezinde yılda 25 binden fazla insan (ordu, eyalet, devlet, yerel kolluk personeli) eğitiyor. Ayrıca, Illinois'de 'Blackwater Kuzey' tesisini de başarıyla kurdu.

Şirketin ortaya çıkan savaş ve çatışma piyasalarından faydalanmayı bilme yeteneği, Blackwater'ın iş geçmişini incelerken apaçık görünen bir niteliktir. Blackwater'ın 10 yıllık yaşamında Prince, imparatorluğunu büyük bir azimle ABD ulusal güvenlik sistemine paralel bir yapıya kavuşturmuş durumda. Nisur Meydanı katliamından hemen sonra *Wall Street Journal*, şöyle yazıyordu:

> "Prince, devlet güvenliğinin her aşamasında, özelleştirme hareketini fırsat bilerek Blackwater'ı ABD ordusunun büyük anlaşma liglerine çıkarmak istiyor. Şirket ABD hükümetinin Amerikan askerlerini göndermeyeceği görevler için tek nokta olmak istiyor. Bu, birkaç yerleşik rakibin hükmettiği bir piyasadır."[16]

Grizzly ve Polar

Savaşa ve çatışma bölgelerine silahlı güç ve çok geniş bir yelpazede askeri ve polisiye eğitim hizmeti teminine ek olarak Blackwater, havacılık birimi yoluyla milyonlarca dolarlık zorlu bir iş yapıyor. Büyümekte olan bir denizcilik birimiyle, başka ulusal ve uluslararası açılımları da bulunuyor Bunlar arasında, Japonya'da ABD'nin balistik füze savunma sistemini koruma işi de bulunuyor. *Stars and Stripes*

gazetesine göre, Amerikan balistik füze savunma sistemi "Amerika veya müttefiklerine (doğuya) çevrilmiş düşman füzelerini avlamak için Asya kıtasına, yani batıya doğru yüksek frekanslı radyo dalgaları gönderiyor."[17]

2008'in başlarında haftalık *Defense News* dergisi Blackwater'ın Tayvan'daki işini yazacaktı:

> "Blackwater, Tayvan Ulusal İstihbarat Kurumu'nun (NSB*) Devlet Başkanı'nı koruyan özel koruma servisi mensuplarına eğitim veriyor. Ülkenin bütün güvenliğinden sorumlu olan NSB, sıkıyönetim döneminde bir terör aygıtıydı. Bugün kendi internet sitesindeki beyanına göre, 'ulusal istihbarat çalışmalarından, özel koruma hizmetinden ve ortak kriptografiden' sorumlu."[18]

Eski Pakistan Başbakanı Benazir Bhutto'nun da, 2007'deki devlet başkanlığı seçim kampanyasını yürütürken kendisini koruması için Blackwater'ı tutmak istediği söylenir.[19] Ya ABD Dışişleri Bakanlığı ya da Pakistan hükümetince bu anlaşmanın engellendiği yolunda çelişkili haberler çıkmıştı. Bhutto, Aralık 2007'de uğradığı suikast sonucu ölmüştü.

ABD'de ise Blackwater, Pentagon ve İç Güvenlik Bakanlığı'na pazarlamak üzere askeri donanım ve gizli izleme teçhizat ve teknolojisi üretim çalışmalarını hızlandırmış bulunuyor.

Mayına/Pusuya Dayanıklı (MRAP**) zırhlı araç Grizzly de Blackwater'ın ABD Kara Kuvvetleri ve Deniz Piyade Kıtası'na satmayı umut ettiği bir ürün.[20] Şirket, 22 tonluk araçlarından üçünün Irak'ta zaten kullanıldığını beyan etti.[21] Grizzly, güçlü bir zırhlı arabanın dayanıklılığıyla bir SUV'un çok amaçlılığının bir araya getirildiği bir model olarak lanse ediliyor. Saatte 105 kilometre hıza kadar çıkabiliyor ve 50 kalibrelik (12,7 mm) büyük çaplı silahları saptırabildiği söyleniyor.[22] Eylül 2007'de Pentagon'a, yaklaşık 11.3

---

* National Security Bureau

** Mine Resistant Ambush Protected

milyar dolara 15 binden fazla MRAP aracı satın alması için yeşil ışık yakıldı.[23]

Aslında Blackwater bunları üreten tek firma değil, ama bu anlaşmadan bir pay kapması (ki muhtemel görünüyor) şirkete kârlı bir iş daha yaratmış olacak.

Şirket, Grizzly araçlarını, kısmen eski Ford işçilerinden oluşan işgücüyle donanmış Kuzey Carolina'daki 6 bin 500 metrekarelik tesiste üretecek. Şirket yöneticileri son kertede yılda 1.000 adet gibi büyük miktarlarda seri üretime geçilebileceği tahminini yapıyorlar.[24] Blackwater Başkanı Gary Jackson, "En az 10 yıl iyi görünüyor. Sürekli bir büyüme göreceğiz," diyor.[25]

Blackwater, İç Güvenlik Bakanlığı'nın operasyonları, kontrgerilla harekâtı veya 'uyuşturucuyla savaş' faaliyetleri için de insansız hava aracı Polar 4000'i üretiyor. Bu keşif balonu, uzaktan kumandalı ve geleneksel tiplerinin aksine, bir seferde günlerce havada kalabilme yeteneğine sahip olacak ve 4 bin 500 metreye varan bir irtifada saatte 95 kilometre hız yapabilecek.

"Bunu Bağdat'ın tepesine, 5 bin 500 metreye yerleştirebilir ve olan biten her şeyi izleyebiliriz," iddiasındaki Jackson, "Sorun şu ki, gerçekten işe yararlarsa, bunları yeterince hızlı üretmek zor olacak. Zeplinlerin milyarlarca dolarlık bir iş olacağına inanıyorum,"[26] diyor.

2007'nin sonlarında 52 metrelik bir prototipi, test uçuşuna tabi tutan Blackwater, 2008'de üretime geçmeyi öngörmüştü.[27] Blackwater bir kez daha, kendisini hızla genişleyen bir pazarın göbeğine yerleştiriyordu. İnsansız hava araçlarına yapılan savunma harcamaları 2000'de 284 milyon dolar iken 2005'te 2 milyar doların da üzerine çıkmıştı ki, uzmanlara göre bu yukarı doğru seyir devam edeceğe benziyor.[28]

Blackwater, *Virginian Pilot*'a göre, 'zeplinini, bugün Hava Kuvvetleri ve diğer askeri hizmetlerce yaygın biçimde kullanılan sabit ve pervaneli insansız hava araçlarına alter-

natif olarak daha uzun süre havada kalan, daha düşük maliyetli bir üretim olarak pazarlıyor.' Blackwater'da zeplinlerin üretimi ve iş geliştirmeden sorumlu Alan Ram, "Bir sürü pazarı olan bir ürün olduğunu düşünüyoruz," diyor.[29]

Blackwater, İç Güvenlik Bakanlığı'nın operasyonlarında, afetlere müdahalede ve Uluslararası Barış Gücü'nde daha fazla rol almak için alenen kapıları zorlamaya devam ediyor. Prince sürekli olarak, Blackwater'ın Darfur'da kullanılabileceğini söylüyor. Nisur Meydanı katliamından sonra verdiği mülakatlarda, şöyle diyordu:

> "Şöyle söyleyeyim, *Hotel Rwanda*'yı izleyip de farklı bir son istemeyen var mıdır?"[30]

Jackson ise 2007'de verdiği bir mülakatta hayli ikna edici konuşuyordu:

> "İnsani yardım operasyonlarında neden özel sektörü kullanalım değil, dünyanın her yerinde insanların acılarını dindirmek için neden özel sektörü olabildiğince çok kullanmıyoruz diye sormalıyız."[31]

Prince, bir arkadaşının, kendi adına aktör George Clooney ile ciddi ciddi temasa geçtiğini ve Hollywood'un bu ünlü yıldızını Blackwater'ın Darfur'daki bir reklamında rol alması için ikna etmeye çalıştığını söylüyordu. Ne var ki, Darfur'daki durumla ilgili lafını esirgemeden konuşan Clooney'nin bu teklife geri dönmediği söyleniyor.[32]

BM Barış Gücü bütçesi 6 ile 10 milyar dolar arasında tahmin ediliyor.[33] BM operasyonlarında lojistik destek amaçlı olarak yıllarca özel askeri şirketler kullanılmışsa da, Blackwater'ın sunduğu silahlı hizmetler kuşkusuz büyük bir uluslararası tartışmayı ateşleyecekti. BM Genel Sekreter yardımcılığı da yapmış olan 32 yaşındaki eski diplomat Hans von Sponeck, "Savaş için bir pazarınız varsa, bu, o ülkelerde tartışmaya gebe siyasi bir meseleden çok, ticari bir meseledir. Güvenlikle ilgili, askeri alandaki meselelerin devlet dışı, ordu dışı güçlere havale edilmesi büyük bir endişe kaynağıdır,"[34] diyordu.

Blackwater bu proje için bastırmaya devam ederken, ABD ulusal savunmasının en hassas sektörlerinden birini de içeren bir başka büyük proje çoktandır yola koyulmuştu.

Casuslar ABD'yi Sever

Blackwater, en kârlı ve sabırlı girişimlerinden birini en gizli açılımlarından biriyle, yani özel istihbarat servisleri âlemine adım atarak yapmış olabilir.

Nisan 2006'da Prince, sessiz sedasız, Fortune 500 şirketleri için açık pazara 'CIA stili hizmetler sunmakla' övünen Total Intelligence Solutions'ı kurmaya girişecekti.[35] Vereceği hizmetler, 'izleme ve izlenmeyi önleme, yerinde istihbarat toplama ve çalışanların veya başka önemli varlıkların hızla emniyete alınması' şeklinde sıralanıyordu.[36]

ABD kendini tarihinin en köklü özelleştirme gündeminin ortasında bulurken, herhalde özelleştirilmiş hizmetlerde istihbarat dünyası kadar dramatik bir dönüşüme sahne olan pek az alan olacaktır. Eski CIA bölüm şefi ve üst düzey analist Melvin Goodman şöyle diyor:

> "Şimdi çekim merkezi burası. Bireyler ile normalde istihbarat camiasına ait işlevler ve uzmanlık anlamında her şey, bu özel şirketlerin çekim alanına giriyor. Başlıca endişem, hesap verme yükümlülüğünden ve sorumluluktan muaf olunmasıdır. Sanayinin tamamı esasen kontrol dışındadır. Ölçü aşılmıştır."[37]

Özel müteahhitler ve ABD istihbaratının gizli dünyasını araştıran bir blog yazarı, R. J. Hillhouse 2007 yılı sonlarında, Ulusal İstihbarat Direktörlüğü'nden (DNI*) elde ettiği belgelerle, özel istihbarat müteahhitlerine 2000 yılında harcanan 17.54 milyar doların Washington tarafından yılda 42 milyar dolara çıkarıldığını ortaya çıkarmıştı.[38] Bu da demek oluyor ki, ABD istihbarat bütçesinin yüzde 70'i şu anda özel şirketlere gidiyor. Öyleyse, 2008 baharı itibarıyla DNI'nın

* The Director of National Intelligence

başına, özel istihbarat sanayisinin ticaret birliği İstihbarat ve Ulusal Güvenlik İttifakı Yönetim Kurulu eski Başkanı Mike McConnell'ın getirilmesi de herhalde sürpriz değil.

Blog yazarı Hillhouse aynı zamanda en hassas ABD istihbarat belgelerinden biri olan Başkan'ın Günlük Brifingi'nin, ABD istihbarat organının resmi mührünü taşımakla birlikte kısmen özel şirketler tarafından hazırlandığını da ifşa etmiştir. Hillhouse, şöyle anlatıyor:

> "Diyelim ki bir şirket, bir devletin kendi işini veya müşterilerinden birinin işini yokuşa sürmesinden son derece rahatsız. Bu devletin teröristlerle işbirliği içinde olduğu şüphesi yaratacak bir istihbaratın tezgâhlanıp servis edilmesi Washington'ın çabucak dikkatini çekecek ve ulusal politikayı şekillendirmede kullanılabilecekti."[39]

Şubat 2007'de faaliyete geçirilen Total Intelligence, Prince tarafından satın alınan Terör Araştırma Merkezi ile Teknik Savunma Bürosu ve Blackwater'ın Başkan Yardımcısı Cofer Black'in danışmanlık ajansı Black Group adlı üç kuruluşun bir birleşimidir.[40] Şirketin başındaki kadro, CIA'in 11 Eylül ertesinde başlattığı 'terörle savaş'ın ilk dönemine ait 'kim kimdir'i gibidir adeta.

Total Intelligence'ın başkanı olan 28 yaşındaki eski CIA ajanı Black'in haricinde yönetimde, teşkilatın Harekât Müdürlüğü eski Müdür Yardımcısı ve gizli operasyonlardan sorumlu ikinci derece yetkili CEO Robert Richer de bulunuyor. 1999'dan 2004'e kadar Richer, CIA'in Yakın Doğu Masası şefiydi ve burada Ortadoğu ile Güney Asya'daki gizli operasyonları yürütüyordu. Görevlerinin bir parçası olarak, çok önemli bir ABD müttefiki ve Blackwater müşterisi olan Ürdün Kralı Abdullah ile CIA arasında irtibatı sağlıyor, Başkan Bush'a Irak'ta filizlenen direnişin ilk aşamalarına dair bilgi veriyordu.[41]

Total Intelligence'ın operasyon baş amiri, 24 yaşında eski bir CIA ajanı ve Harekât Direktörlüğü'nde üst düzey

yöneticilik yapmış olan Enrique 'Ric' Prado'dur. CIA'in Terörle Mücadele Merkezi'nde 10 yıldan fazla, CIA'in 'paramiliter' Özel Harekât Grubu'nda da 10 yıl çalışmıştır.[42] Prado ile Black CIA'de birlikte çalıştılar.[43] Prado, Latin Amerika'da, 2007'nin sonlarında CIA'de Ulusal Gizli Servis Müdürü iken mahkûmların (su işkencesi* de dahil 'geliştirilmiş' sorgulama teknikleriyle) sorgulanmalarına ait kayıtların imhasından sorumlu olduğu iddiasıyla adını duyuran Jose Rodriguez ile birlikte görev yapmıştı.[44] Richer, *New York Times*'a, o zamanki patronu Rodriguez ile bu video kayıtları hakkında pek çok kez konuştuğunu anlatmıştı:

> "Her zaman, 'adamlarımın yapmaları emredilen şey yüzünden mıhlanmasına izin vermeyeceğim,' derdi."[45]

Bu skandaldan önce Blackwater'ın Rodriguez'i 'almayı çok istediğine' dair haberler vardı.[46] O zamandan beri de CIA'den emekli.

Total Intelligence'ın yönetim kadrosunda, Orta ve Güney Amerika'da uzmanlaşmış 27 yaşındaki CIA ajanı Craig Johnson ile 2004-2006 arasında Ortak İstihbarat Görev Gücü ve Terörle Mücadele'de İstihbarat Operasyonları şefliğini yürütmüş olduğu Savunma İstihbarat Ajansı'ndan doğruca şirkete katılan Caleb 'Cal' Temple da var.[47] Total Intelligence'a sunduğu özgeçmişte yazılana göre Temple, 'DIA'nın dünya çapında askeri operasyonlara destek mahiyetindeki 7 gün/24 saat analitik terör hedef geliştirme ve diğer terörle savaş istihbarat faaliyetlerini' yönetmiş, ayrıca 'ABD Savunma Bakanlığı için 7/24 küresel terörle savaş belirtileri ve ikaz analizini' denetlemiş.

Şirket, Uyuşturucuyla Mücadele Teşkilatı ve FBI'dan transfer edilen yetkililerle de övünür.[48] Total Intelligence, Arlington Virginia'nın Ballston bölgesindeki bir binanın dokuzuncu katındaki bir ofisten yönetiliyor.[49] Uluslararası haber kanallarının açık olduğu büyük ekran TV'ler ve in-

* Kafaya geçirilen bir çuvalın üzerinden su dökülerek kurbana boğulma hissi verilmesi.

ternette gezinen analistlerden oluşan bilişim istasyonuyla beraber 'Küresel Füzyon Merkezi', CIA'in bir dönem Black tarafından yönetilen terörle savaş merkezi model alınarak oluşturulmuştur[50] ve 'yılın her günü 24 saat çalışır.'[51] Firma bugün tam zamanlı en az 65 eleman istihdam ediyor. Kimileri 100'e yaklaştığını tahmin ediyor.[52] Black şirket açıldığında şöyle diyordu:

> "Total Intel geleneksel olarak CIA ajanlarınca doğrudan toplantı odasında bilenen yetenekleri (...) bir araya getiriyor. Böyle bir hizmetle CEO'lar ve güvenlik personeli tehditlere süratle ve güvenle mukabele edebilecektir; hangi şehrin yeni bir tesis açmak için en güvenli yer olduğunu belirlerken de çalışanları bir terörist saldırı sonrasında tehlikeden uzak tutmaya çalışırken de."[53]

Black ısrarla "Bu tamamen yasal bir kuruluştur. Hiçbir yasayı çiğnemeyiz. Yasaları çiğneyebilecek noktaya gelmeyiz. Bunu yapmamalıyız,"[54] diyor. Ama Total Intelligence'ın sağladığı hizmetler ve kimlere hizmet sağladığı gizemini koruyor. Net olan şu ki şirket, yöneticilerinin adlarını ve içerideki bağlantılarını kullanıyor. Richer, 2007'de *Washington Post*'a konuştuğu zaman "Cofer kapıları açabilir, ben kapıları açabilirim," diyordu:

> "Genellikle, görmemiz gereken her kimse, girip onu görebiliriz. Muhakkak rüşvet veririz. Yasa çerçevesinde her şeyi yaparız, ama yeter ki doğru bakan veya kişi ile görüşebilelim."[55]

Black gazeteye, kendisinin ve Richer'ın zamanlarının çoğunu seyahat ederek geçirdiklerini anlatıyordu:

> "Nereye gideceğim ve kimi göreceğim konusunda ketumumdur. Zamanımın çoğunu devletlerin üst düzey yöneticileriyle görüşerek, bağlantılar kurarak geçiririm."[56]

Şu var ki, Total Intelligence'a asıl iş getiren, teşkilattaki eski casusların geçmişten getirdikleri bağlantılar.

Ürdün örneğini ele alalım. Richer, yıllarca Kral Abdullah ile yakın çalıştı, CIA'in Kral ile irtibatını sağladı. Gazeteci Ken Silverstein, şöyle yazıyordu:

> "CIA Ürdün'ün istihbarat servisini bol keseden sübvanse etmiş, istihbarat eğitimi için son yıllarda buraya milyonlarca dolar aktarmıştır. Richer emekli olduktan sonra, kaynaklara göre, Blackwater'ın Ürdün'e CIA'in sunduğu türden bir eğitim sağlaması karşılığında hükümet ile kârlı bir anlaşma yapmasına da yardım etti. CIA'in Ürdün'e 'yatırdığı' milyonlarca dolar Richer ile birlikte kapıdan çıkıp gitmişti; eğer bu bir film olsaydı mutlaka *Jerry Maguire* ve *Syriana* arası bir şey olurdu. Bir kaynak, 'Teşkilattakiler öfkeden deliye dönmüş durumdalar,' diyor.
>
> Aynı kaynak, 'Abdullah hâlâ düzenli olarak Richer ile görüşmeyi sürdürüyor ve onunla konuşmanın bizimle konuşmak olduğunu sanıyor. Richer'ın hâlâ aynı adam olduğunu sanıyor,' diye de ekliyor. Bu örnek haricinde müşterisi değil Richer'dır 'bana parayı göster' diye bağıran."[57]

2007'de *CNBC*'ye verdiği bir mülakatta Cofer Black, 'Ürdün'de yatırım yapmayı' tartışmak üzere bir uzman olarak sunulmuştu.[58] Mülakatın hiçbir yerinde Ürdün hükümeti için çalışan biri olarak tanıtılmadı. Total Intelligence, 'yatırım stratejisini de içeren bir anonim danışma şirketi olarak' tanıtılırken, 'Büyükelçi Black' de '28 yaşında bir CIA eski çalışanı', 'terörle savaşan en önemli kişi' ve 'Afganistan'da Taliban'ı alaşağı eden Amerikan güçlerinin soluk kesen hızdaki zaferinin en önemli planlamacılarından biri' olarak sunuldu. Mülakat esnasında Black, Ürdün'e ve Kralık yönetimine bol keseden övgüler yağdırdı:

> "Karşınızda yatırımcılara karşı kesinlikle nazik, çok koruyucu bir lider, Kral Abdullah; Majesteleri Kral Abdullah var. Ürdün bizce çok iyi bir yatırım. Orada bazı olağanüstü değerler var."

Ürdün'ün 'sayısız malın üretildiği ve çok da iyi gittiği' bir bölgede olduğunu söylüyordu Black. Toplu göçün ardındaki barbarlığa en ufak şekilde değinmeden, ABD işgalinin şiddetinden kaçan Iraklı sığınmacılara atfen, "Ürdün'de yatırım yapacaklar için iyi," diyordu:

> "Irak'tan Ürdün'e geçen ve çimento, eşya, kalacak yer ve benzeri ihtiyaçları olan 600 bin-700 bin civarında Iraklı var elimizde. Yani, o yakın bölgede burası kesinlikle büyüyen ve potansiyeli olan bir adadır. Dolayısıyla güzel görünüyor. (...) Yatırım olanakları var. Her şey kötü değil.
>
> Bazen Amerikalılar'ın da biraz daha az TV seyretmesi gerekiyor. (...) Ama her şeyde bir fırsat vardır. Bu nedenle durum muhakemesi yapmanız gerekir; şirketimizin yaptığı şeylerden biri de budur; en iyi yatırımları seçebilmeniz için size durum muhakemesi yapmanızı sağlayacak anlayış ve kavrayış yeteneklerini kazandırır."

Black ve diğer Total Intelligence yöneticileri CIA'deki kariyerlerini, itibarlarını, bağlantılarını ve ilişkilerini kârlı iş fırsatlarına çevirmişlerdir. Vaktiyle ABD hükümeti için yaptıklarını şimdi özel teşebbüs adına yapıyorlar.

Müşterilerin (aslında kendi özel çıkarlarına hizmet etsin diye) ABD hükümetini tutmuş gibi hissettiklerini düşünmek işten bile değil. Hillhouse "Herkes her istediğini yapacak yeteneğe ve temele sahip. Herhangi bir denetim yok. Serbest casusluk hizmetleri sunan bağımsız bir şirket onlar. Onlar kiralık casuslar,"[59] diyordu.

Richer, 2007'de *Washington Post*'a, artık özel sektörde oldukları için yabancı askeri yetkililerin ve başkalarının kendisine bilgi vermekte, CIA'de çalıştıkları günlerde olduğundan daha cömert davrandıklarını söylüyordu. Yabancı bir ordudan bir generalle yaptığı bir konuşmayı hatırlıyordu; Richer generalin ifşa ettiği muhtemelen 'gizli' olabilecek bilgiye şaşırmıştı. Neden kendisine bu bilgiyi verdiğini sor-

duğunda da, general ona, "Bunu bir büyükelçilik yetkilisine söylesem casusluk yapmış olurum. Sense bir iş ortağısın," diye cevap vermişti.[60]

"Mışıl Mışıl Uyuyorum"

2008'de Irak, ABD başkanlık seçimlerinde en öne çıkan gündem maddelerindendi. Demokratlar kampanyalarını savaşı sona erdirmek üzerinden yürütürken, Cumhuriyetçiler'in adayı John McCain, ABD güçlerinin Irak'ta 'belki yüzlerce yıl' kalabileceğini ileri sürüyordu; "Bana uyar," dediği bir senaryoydu bu.[61]

Ancak siyasi konuşmalarda genellikle, 'Irak Savaşı karşıtları ile yanlıları' çekişmesi şeklinde çerçevelendirilen söylemin ardına gizlenmiş çıplak bir gerçeklik vardı: Irak'taki işgal, 1600 Pennsylvania Bulvarı'nda kim otururbut otursun yıllarca sürecektir.

Daha önce Cumhuriyetçiler'in kampanyalarına ve organizasyonlarına 250 bin dolardan fazla bağış yapmış olan Erik Prince, herkesçe kanıtlanabilecek kampanya bağışlarını bir yükümlülük olarak kabul etmiş görünüyor: "İki partiyle de bundan böyle çokça bağlantım olacağından emin değilim," diyordu 2007'nin sonlarında.[62]

Bu ister ticari ister siyasi bir karar olsun, nihayetinde şirketi ve faaliyet gösterdiği hayli kârlı sanayi alanı, ABD siyasi sistemine öylesinde derinden girmiş ki, bir yere gidecekleri yok.

Şurası kesin ki, paralı asker şirketlerinin Washington'da Cumhuriyetçiler'in hâkimiyetindeki bir yönetimden korkacak hiçbir şeyleri yok. Ama ya Demokratlar gelirse?

Demokratlar'ın ağırlıklı Irak planı da, malum savaş karşıtı iddialarına rağmen Afganistan'daki ABD harekâtını hem kızıştırıyor hem de belirsiz bir süre için on binlerce ABD askerini orada tutmayı öngörüyor. Blackwater gibi askeri müteahhitler için bu güzel bir haber. İngiliz-Amerikan

Güvenlik Enformasyon Konseyi'nden David Isenberg, bu durumu gayet net açıklıyor:

> "Kimse müteahhitleri çıkaramayacaktır. Onlar Amerikan ordusunun Amerikan Express kartıdır. Ordu ülkeden onlarsız ayrılmaz, çünkü bunu yapamaz."[63]

2007 Irak ek harcama tasarısı, bir Demokrat yönetimin ilk döneminde neler olabileceğini gösteren bir pencere açmıştır. Baker-Hamilton Irak Çalışma Grubu'nun analizindeki bulgularla beraber bu tasarı, önde gelen Demokrat başkan adaylarının Irak planlarının esasını oluşturuyordu. Tasarı, Demokratlar'ın geri çekilme planı gibi yansıtıldı ve Senatör Barack Obama ile Senatör Hillary Clinton tasarıyı coşkuyla destekledi. Obama tasarıyı, ülkenin 'Irak Savaşı'nı sona erdirmeye tek bir imza uzaklıkta' olduğunun göstergesi olarak ifade etti.[64]

Ancak yasa tasarısı dikkatle okununca (Başkan Bush veto etmişti), bu iddia inandırıcılığını yitiriyor. Plan, ABD güçlerinin bir bölümünü Irak'tan 180 gün içinde çekmeyi öngörüyordu. Ama Politika Çalışmaları Enstitüsü'nce (IPS*) yapılan bir analize göre, 40 bin ile 60 bin arasında askerin 'eğitim' amacıyla, 'terörle savaş güçleri' olarak ve 'büyükelçi/diplomatların korunması' için kalması gerekiyordu.[65] "Yasa tasarısında müteahhitler veya paralı askerlerle ilgili hiçbir şey yoktu," diyordu IPS analisti Erik Leaver.[66]

Gerçek şu ki, Irak'ta askerler kaldığı sürece özel müteahhitler de olacaktır. Bu müteahhitler kısmen, şimdiye kadar askerler tarafından yapıla gelen, kamyon kullanmaktan çamaşır yıkamaya kadar sıradan işleri yapıyorlar. Bu hizmetler, Halliburton, KBR ve Fluor gibi şirketler ve de onların muazzam alt yükleniciler labirenti içinde sağlanıyor. Ancak özel personel, Blackwater'ın Irak'taki geçmişinin de gözler önüne serdiği gibi, sürekli olarak silahlı çatışmalarda ve 'güvenlik' operasyonlarında yer alıyorlar. Bu sözleşmeli-

*Institute for Policy Studies

ler mahkûm sorguluyor; istihbarat topluyor; mahkûm teslimat uçuşları yapıyor; bazı ABD generalleri de dahil, üst düzey işgal yetkililerini koruyor ve bazı durumlarda, çatışmalarda ABD ve uluslararası birliklerin kumandasını üstleniyor.

Özelleştirmenin boyutu hakkında çok şeyi açığa vuran bir itirafında, 'asker artırımı'ndan sorumlu olan General David Patreaus, zaman zaman Irak'ta ABD ordusu tarafından değil de 'sözleşmeli güvenlikçiler' tarafından korunduğunu söylüyordu.[67] ABD'nin Irak ve Afganistan'daki askeri anlaşmalarının denetiminden ve yürütülmesinden sorumlu general de dahil, ABD'nin en az üç generali Irak'ta kiralık nişancılar tarafından korunmuştur.[68]

2008'de Irak'ta bir muvazzaf ABD askerine karşılık bir özel sözleşmeli vardı ki, bu 1991 Körfez Savaşı'yla kıyaslandığında dudak uçuklatan bir artışın göstergesi. Temsilciler Meclisi Denetleme ve Hükümet Reform Komitesi üyesi ve Kongre Üyesi Dennis Kucinich, "Ordunuzun yarısı sözleşmelilerden oluşuyor, bilmiyorum bunun daha önce bir örneği var mı," diye soruyordu.[69]

Kimi tahminlere göre aslında Irak'taki sözleşmelilerin sayısı muvazzaf askerlerin sayısından yüksek, ancak tam sayıları öğrenmek neredeyse imkânsız.[70] ABD Sayıştayı'nın (GAO) Mart 2008 tarihli bir raporuna göre, Pentagon 'federal çalışanlarla yan yana çalışan sözleşmeli çalışan sayısına ilişkin bakanlık bünyesinde veri tutmuyor.'[71] Ancak Savunma Bakanlığı'ndaki 21 dairenin gözden geçirilmesi sonucunda GAO'nun tespiti şu şekildeydi:

> "15 dairede sözleşmeli çalışan sayısı bakanlık çalışanından fazla ve işgücünün yüzde 88'ini oluşturuyor. Sözleşmeli çalışanlar, anlaşma şartlarını geliştirmek ve diğer sözleşmeliler için ikramiyeler konusunda tavsiyede bulunmak gibi önemli görevleri üstlenmektedirler."

Pentagon tarafından tutulan özel müteahhitlerden kay-

naklanan meselelerin ötesinde, Dışişleri Bakanlığı'nın özel silahlı güçlerinin yarattığı daha sıkıntı verici bir problemi var. Yeşil Hat kadar, dünyanın en büyük büyükelçiliği olan muazzam ABD Büyükelçiliği'ni sürdürme talebi, Demokratlar'ın planındaki en önemli kısım.

Şimdilerde büyükelçiliğin ve ABD yetkililerinin Yeşil Hat'a giriş çıkışlarında ihtiyaç duyduğu güvenlik işinin büyük bölümü üç özel güvenlik firmasınca yapılıyor: Blackwater, Triple Canopy ve DynCorp.

Bu düzenleme, Dışişleri Bakanlığı Diplomatik Güvenlik Bürosu'nun eşzamanlı olarak askerileştirilip özelleştirilmesini yansıtıyor. 1990'ların ortalarında kurulan bu büronun Dünya Çapında Özel Koruma Hizmetleri, başlangıçta, ABD diplomatları ile diğer ABD ve yabancı yetkililerin küçük gruplar halinde korunması amacıyla özel güvenlik sözleşmelilerinden oluşan küçük ölçekli bir koruma kuruluşu olarak tasarlanmıştı. Ama sonra bu Irak'ta devasa bir paramiliter güce dönüştü. Programa yapılan harcama da 2003'te 50 milyon dolarken 2006'da 613 milyon dolara fırladı.[72]

Bu noktada sorulacak soru şudur: Demokratlar'ın Irak'taki diplomat ordusunu kim koruyacak? Kimileri, hesap verme yükümlülükleri olduğu sürece bu işin yine özel güçlere bırakılma olasılığı bulunduğunda ısrar ediyor. Mart 2008 itibarıyla bu özel güçler *de facto* 'hukuktan üstün' bir statü elde ettiler ki, hem Obama hem de Clinton bunu alenen eleştiriyordu.

Ancak şu 'hesap verme' meselesi nasıl başarılabilir, en azından kısa vadede, bunu bilmek zor.

2007'de Nisur Meydanı katliamından sonra, Temsilciler Meclisi ezici bir çoğunlukla tüm sözleşmelilerin yurtdışındaki savaş bölgesinde işlenen suçlardan ötürü ABD sivil mahkemelerince kovuşturmaya tabi olmalarını öngören yasa tasarısını kabul etti.[73] Amaç şudur: FBI soruşturmacıları suç mahalline gidecek, delil toplayacak ve tanıklarla görü-

şerek dava açılması ve kovuşturulmalarının önünü açacaklar. Ancak bu yöntem de peşinden birtakım sorular getiriyor: Soruşturmacıları kim koruyacak? Iraklı kurbanlarla nasıl görüşülecek? Irak gibi bir düşman savaş bölgesinin tehlikeli ve kaotik koşullarında deliller nasıl toplanacak? Federal hükümet ve ordu ülkede tam olarak kaç sözleşmeli olduğunu hesaplayamaz (veya hesaplamak istemez) görünürken, bu sözleşmelilerin faaliyetlerinin izlenmesi nasıl mümkün olacak? Böyle muazzam bir özel sözleşmeli mevcudiyetini (örneğin Irak'ta, sözleşmelilerin, asker sayısına eşit olduğu düşünülürse) gereğince denetlemenin imkânsız oluşu bir yana, bu yasa özel sektöre korkunç bir halkla ilişkiler zaferi de kazandırabilir. Bu sanayi, belki de bu nedenle bu yöntemi tutkuyla destekledi ve Prince, Temsilciler Meclisi'nden geçişini "Harika!" diye yorumladı.

Diğerleri, bu problemi, büyükelçilik ile Yeşil Hat'tın güvenliğinden sorumlu ABD'nin resmi unsurlarının sayısını artırıp böylelikle paralı asker şirketleri için pazarı küçülterek çözmeyi önerdi. Ekim 2007'de Dışişleri Bakanı Condoleezza Rice'a yazdığı bir mektupta etkili Dış İlişkiler Komitesi başkanı Senatör Joe Biden, ABD'nin 'müteahhitlere bu kadar bel bağlamayıp, Diplomatik Güvenlik kadrosunu büyütmemiz gerekip gerekmediğinin' gözden geçirilmesini öneriyordu.[74] Daha fazla ajan tutulmasını salık veriyor ve "Irak'taki ABD askeri sayısı ne olursa olsun, çalışanlarının güvenliği için ABD misyonunun yoğun özel koruma gereksinimi önümüzdeki yıllarda da sürecektir," diyordu.

Diplomatik Güvenlik Bölümü'nün ödeneğinin artırılması, tamamı ABD hükümet personelinden oluşan bir güç için zemin hazırlar görünmekle birlikte, bunun ne kadar çabuk yapılabileceği konusunda da ciddi kuşkular var. Ekim 2007'de Dışişleri Bakanlığı'nın *dünya çapında*, ABD hükümet çalışanı olan sadece 1.450 Diplomatik Güvenlik ajanı vardı ve bunların yalnızca 36'sı Irak'ta görevlendirilmişti.[75] Öte yandan, Mart 2008'de Blackwater'ın *sadece* Irak'ta yaklaşık 1.000 harekâtçısı vardı ki, Triple Canopy ile DynCorp için

çalışan yüzlercesini saymıyoruz bile. Dışişleri Bakanlığı, "Yeni ajan adaylarını belirlemek, onları araştırmak, eğitmek ve dağıtımlarını yapmak yıllar alabilir," diyor.[76] Kısacası, bu öyle ufak tefek bir proje olmayacak, siyasi irade ve ödenekler hazır olsa bile hayata geçirmesi yıllar sürecektir.

Demokratlar diplomatik güvenliği bir askeri operasyona dönüştürmeye kalksalardı bu da ciddi sıkıntılar doğuracaktı. *New York Times* 2007'de, "Ordunun bu işi üstlenecek yetişmiş personeli yok,"[77] diye yazıyordu. Ordu Irak'taki üst düzey yöneticiler için koruma ve yakın korumada uzman bir güç yetiştirmiş olsaydı bile, Irak içinde daha fazla ABD askeri konvoyu dolaşmaya başlayacak, dolayısıyla sürekli olarak Iraklı sivillerle ölümcül çatışmalara girme ihtimali olacaktı.

2008 seçim kampanyası sırasında üst düzey bir dış politika danışmanı Obama'ya, Irak'tan özel güvenlik güçlerini çekmenin pratikte yol açacağı sıkıntıların ayrımına varmış olacak ki, "Özel güvenlik sözleşmelilerini hiçe sayamam, saymam," diyordu.[78] Bunu kabul etmek zor olmuştur. Obama savaş bölgesindeki sözleşmelilerin hesap verme yükümlülüğünü yasalaştırma girişimlerinin ön safında yer alıp Nisur Meydanı katliamından 8 ay önce bu konuda bir reform tasarısı sunmuş olabilir, ama dış politika ekibi, Irak'ta muazzam bir ABD varlığını tutmaya verdikleri desteğin kendilerini köşeye sıkıştırdığını gayet net anlamışlardı.

28 Şubat 2008'de, yani Obama'nın duruşunu *The Nation*'daki makalemde yazdığımın ertesi günü, Hillary Clinton 'Irak'ta Blackwater ve diğer özel askeri firmaların kullanılmasını yasaklayan' tasarıyı imzalayacağını duyurdu.[79] Bu duyurunun zamanlaması, yani Demokrat adaylar arasındaki rekabetin iyice kızıştığı bir sırada yapılması tuhaftı; Senato Silahlı Hizmetler Komitesi'ndeki 5 yılı boyunca, 16 Eylül'de Blackwater saldırısı olana dek bu konuda suskunluğunu korumuş olan Hillary Clinton bu açıklamasını katliamdan tam 6 ay geçtikten sonra ancak yayınladı.

Irak planını bu özel güçler olmadan tam olarak nasıl gerçekleştirmeyi tasavvur ettiği de belirsizdi.

Hem Clinton hem de Obama, aynen Senatör Biden'in 2007'de savunduğu gibi, Diplomatik Güvenlik ödeneğinin artırılmasını desteklediklerini belirtiyordu. Ama Blackwater gibi firmalar talep odaklı bir sektörde faaliyet gösterdiklerinden, önü kesilmesi gereken, saldırgan, destek bulamayan istila savaşlarının doğurduğu bu talepti.

Bir ABD başkanı diplomatik güvenlik işlerini Blackwater gibi şirketlerden alıp tamamen resmi ABD hükümet ajanlarına devretmeye kararlı olsa bile (ki bu büyük bir sorumluluk olacaktı), Dışişleri Bakanlığı bunu hayata geçirmenin yıllar alabileceğini beyan etmiştir.

Gerçek şu ki, ABD'nin Irak'taki (bu kadar büyük bir 'diplomatik' güvenlik gücü gerektiren) sivil ve diplomatik varlığını önemli oranda küçültmenin dışında, yeni başkanın mevcut anlaşma düzenlemelerini sürdürmekten başka bir çaresi kalmayabilir. Bu da hem Blackwater hem diğer özel güvenlik şirketleri için güzel haber.

Ancak Irak ve diplomatik güvenlik, bütün bir resmin yalnızca bir parçasını oluşturuyor. Blackwater gibi şirketlerin ülke içinde ve dünya çapında faaliyetlerindeki dudak uçuklatan artış Kongre'de neredeyse hiç tartışılmıyor. Özel istihbarat, iç güvenlik, askeri silahlar, gizli izleme teknolojisi, 'uyuşturucuyla savaş' ve barış gücü operasyonlarındaki varlıkları, hem de parlamenterlerin ve medyanın gözetimi ve denetiminden büyük oranda muaf biçimde genişleyerek sürüyor. Bu şirketler, gelecekteki ihtilaflarda alacakları rolleri de, gün be gün özelleşen çok hassas hükümet programlarında daha fazla varlık göstermeyi de, uzun zaman önce kafalarına koymuşlardı. Büyük oranda medya ve Kongre'nin yoğun tahkikatından muaf olmaları sayesindedir ki, gelecekleri güvende ve parlak görünüyor.

Erik Prince bugünlerde ne Iraklı sivillerin, Balackwater adamlarınca katledilmesini ne de ABD savaş makinesi ve

ulusal güvenlik aygıtında şirketinin gelecekteki statüsünün ne olacağını dert ediyor olmalı. Nisur Meydanı katliamından kısa süre sonra Kongre, ordu ve Adalet Bakanlığı tarafından şirketinin faaliyetleriyle ilgili bir dizi soruşturma ile karşı karşıya kaldığında, "Nasıl mı uyuyorum?" diyordu:

> "Gönlüm rahat ve ne yaptığımızı biliyorum. Doğru şeyi yapıyoruz, dolayısıyla üzülemem. Gayet huzurlu, mışıl mışıl uyuyorum. Bir suçluluk da hissetmiyorum."[80]

[1] Federal Tedarik Veri Sistem kayıtları.
[2] Joanne Kimberlin, 'At Blackwater, Time Is Now.Told in, Before, and, After,' *Virginian-Pilot*, 28 Ekim 2007.
[3] *Aynı kaynak.*
[4] *Aynı kaynak.*
[5] August Cole 'Blackwater Vvies for Jobs Beyond Security," *Wall Street Journal*, 15 Ekim 2007.
[6] *Aynı kaynak.*
[7] Paul Richfield, '$15B Narcoterrorism War to be Outsourced,' *Army Times*, 14 Eylül 2007.
[8] *Aynı kaynak.*
[9] Solomon Moore, 'Disputed in Iraq, Blackwater Now Splits California Town,' *New York Times*, 11 Aralık 2007.
[10] John Ross, 'U.S. Contractors Get Half of Aid to Colombia,' *USA Today*, 15 Haziran 2007.
[11] John Ross, 'Full Spectrum Mercenaries,' Counterpunch.org, 9 Kasım 2007.
[12] Solomon Moore, 'Disputed in Iraq, Blackwater Now Splits California Town,' *New York Times*, 11 Aralık 2007.
[13] Birleşmiş Milletler, 'Report of the Working Group on the Use of Mercenaries as a Means of Violating Human Rights and Impeding the Exercise of the Right or People to Self-Determination,' 9 Ocak 2008.
[14] Solomon Moore, 'Disputed in Iraq, Blackwater Now Splits California Town,' *New York Times*, 11 Aralık 2007.
[15] Anne Krueger, 'Blackwater Pulls Application for Potrero Training Center,' *San Diego Union-Tribune* 7 Mart 2008.
[16] August Cofe 'Blackwater Vies for Jobs Beyond Security,' *Wall Street Journal*, 15 Ekim, 2007.
[17] Teri Weaver,'Tiny Base Assimilates Into Japanese Town,' *Stars and Stripes*, 8 Ekim, 2007.
[18] Wendell Minnich 'BlackwaterTraining Taiwanese,' *Defense News*, 12 Şubat 2008.
[19] 'Life-and-Death Repercussions of BlackwaterTrashing' *Serviam*, Ocak/Şubat 2008 baskısı.
[20] 'ARES Systems Group Armor Applique Gets Thumbs Up From Army Aberdeen Test Center,' Market Wire, 3 Mart 2008.
[21] Kris Osborn, 'Six Companies Compete for DoD MRAP II Contract,' *Navy Times*, 5 Kasım 2002.
[22] David Macaulay, 'Blackwater USA Hires Ford Workers to Build New APC,' *Daily Advance*, 20 Şubat 2007.
[23] Kris Osbom, 'Six Companies Compete for DoD MRAP II Contract,'

Navy Times, 5 Kasım 2002.
[24] David Macaulay, 'Blackwater USA Hires Ford Workers to Build New APC,' *Daily Advance*, 20 Şubat 2007.
[25] 'Blackwater USA President Outlines Firm's Future Plans,' *Associated Press*, 31 Temmuz 2007.
[26] David Macaulay, 'Blackwater USA Hires Ford Workers to Build New APC,' *Daily Advance*, 20 Şubat 2007.
[27] Jon W. Glass, 'Off the Ground,' *Virginian-Pilot*, 23 Kasım 2007.
[28] *Aynı kaynak.*
[29] *Aynı kaynak.*
[30] 30. Joanne Kimberlin, "At Blackwater, Time Is Now.Told in, 'Before', and, 'After'," *Virginian-Pilot*, 28 Ekim 2007.
[31] R.J. Hillhouse, 'Exclusive Interview: Blackwater USI's President Gary Jackson,' TheSpyWhoBilledMe.com, 26 Nisan 2007.
[32] Joanne Kimberlin, 'At Blackwater, Time Is Now. Told in, Before, and, After,' *Virginian-Pilot*, 28 Ekim 2007.
[33] Birleşmiş Milletler, 'Report of the Working Group on the Use of Mercenaries as a Means of Violating Human Rights and Impeding the Exercise of the Right or People to Self-Determination,' 9 Ocak 2008.
[34] Söyleşi, Temmuz 2007.
[35] Total Intelligence Solutions'ın Basın Açıklaması, 'Former CIA and Counterterrorism Experts Respond to Security and Intelligence Demands of the Private Sector,' 20 Şubat 2006.
[36] www.totalintel.com, 17 Mart 2008.
[37] Söyleşi, Temmuz 2007.
[38] R.J. Hillhouse, 'The ODNI's Wal-Mart Approach to Intel' TheSpyWhoBilledMe.com, 18 Haziran 2007.
[39] R.J. Hillhouse, 'Corporate Content and the Presidents Daily Brief,' ThesSyWhoBilledMe.com, 23 Temmuz 2007.
[40] Ben Hammer, 'Blackwater Boss, Former CIA Execs Create New Firm,' *Washington Business Journal*, 12 Mart 2007.
[41] Richel'in özgeçmişiyle ilgili ayrıntılar çeşitli kaynaklardan alınmıştır: Richel'in resmi Total Intelligence biyografisi; Ken Silverstein, 'Revolving Door to Brackwater Causes Alarm at CIA,' *Harper's* online, Washington Babylon column, 12 Eylül 2006; Dana Hedgpeth, 'Blackwater's Owner Has Spies for Hire,' *Washington Post*, 3 Kasım 2007; Ben Van Heuvelen, 'The Bush Administration's Ties to Blackwater,' *Salon*, 2 Ekim 2007.
[42] Prado'nun Total Intelligence biyografisi.
[43] *Aynı kaynak.*
[44] Ken Silverstein, 'Revolving Door to Brackwater Causes Alarm at CIA,' *Harper's* online, Washington Babylon column, 12 Eylül 2006.
[45] Mark Mazzetti ve Scott Shane, 'Tape Inquiry: Ex-Spymaster in the

Middle,' *New York Times*, 20 Şubat 2008.
[46] Ken Silverstein, 'Revolving Door to Brackwater Causes Alarm at CIA,' *Harper's* online, Washington Babylon column, 12 Eylül 2006.
[47] Total Intelligence biyografisi.
[48] *Aynı kaynak.*
[49] Dana Hedgpeth, 'Blackwater's Owner Has Spies for Hire,' *Washington Post*, 3 Kasım 2007.
[50] Dana Hedgpeth, 'Blackwater's Owner Has Spies for Hire,' *Washington Post*, 3 Kasım 2007.
[51] www.toralintel.com/dsp_gfc.php, I 7 Mart 2008.
[52] Ben Hammer, 'Blackwater Boss, Former CIA Execs Create New Firm,' *Washington Business Journal*, 12 Mart 2007; Dana Hedgpeth, 'Blackwater's Owner Has Spies for Hire,' *Washington Post*, 3 Kasım 2007.
[53] Total Intelligence Solutions'ın Basın Açıklaması, 'Former CIA and Counterterrorism Experts Respond to Security and Intelligence Demands of the Private Sector,' 20 Şubat 2006.
[54] Dana Hedgpeth, 'Blackwater's Owner Has Spies for Hire,' *Washington Post*, 3 Kasım 2007.
[55] *Aynı kaynak.*
[56] *Aynı kaynak.*
[57] Ken Silverstein, 'Revolving Door to Brackwater Causes Alarm at CIA,' *Harper's* online, Washington Babylon column, 12 Eylül 2006.
[58] Kudlow & Company, 'Ambassador Cofer Black Discusses Investing in Jordan,' CNBC kopyası, 9 Temmuz 2007.
[59] Dana Hedgpeth, 'Blackwater's Owner Has Spies for Hire,' *Washington Post*, 3 Kasım 2007.
[60] *Aynı kaynak.*
[61] John McCain'in Derry'deki konuşması, New Hampshire, 3 Ocak 2008.
[62] Joanne Kimberlin, 'At Blackwater, Time Is Now.Told in, Before, and, After,' *Virginian-Pilot*, 28 Ekim 2007.
[63] Peter Grier ve Gordon Lubold, 'Private Security in Iraq: Whose Rules?' *Christian Science Monitor*, 20 Eylül 2007.
[64] Barrack Obama'nın Basın Açıklaması, 'Obama Statement on Supplemental Bill That Sets a Target Redeployment Date,' 26 Nisan 2007.
[65] Erik Leaver, 'Iraq Supplemental Analysis,' Institute for Policy Studies, 14 Mart 2007.
[66] Söyleşi, Mart 2007.
[67] Senato Silahlı Servisler Komitesi'nden önce General David Patreaus'un verdiği onayın kopyası, 24 Ocak 2007.
[68] Steve Fainaru, 'Iraq Contractors Face Growing Parallel War,' *Washington Post*, 16 Haziran 2007.
[69] Söyleşi, Mart 2007.

[70] T. Christian Miller, 'Private Contractors Outnumber US Troops in Iraq,' *Los Angeles Times*, 4 Temmuz 2007.
[71] Hükümet Sorumluluk Dairesi, 'Report to the Committee on Armed Services, US Senate,' Mart 2008.
[72] Jeremy Scahill, '*All* Cowboys Out Now,' *The Nation*, 26 Kasım 2007.
[73] Bkz. JeremyS cahill, "Bush's Shadow A rmy,' *The Nation*, 2 Nisan 2007.
[74] Jeremy Scahill, '*All* Cowboys Out Now,' *The Nation*, 26 Kasım 2007.
[75] Transkript: Irak Özel Sözleşmeliler Yönetimi, Temsilciler Meclisi Gözetimi ve Hükümet Reform Komitesi hakkında oturum, 2 Ekim 2007.
[76] *Aynı kaynak.*
[77] John H. Broder ve David Rohde, 'State Department Use of Contactors Leaps in 4 years,' *New York Times*, 24 Ekim 2007.
[78] Jeremy Scahill, 'Obama's Mercenary Position,' *The Nation*, 17 Mart 2008.
[79] Hillary Clinton'ın Basın Açıklaması, 'Senator Clinton Cosponsors Legislation to Ban Use of Private Security Contractors in Iraq and Afghanistan,' 28 Şubat 2008.
[80] Joanne Kimberlin, 'At Blackwater, Time Is Now.Told in, Before, and After' *Virginian-Pilot*, 28 Ekim 2007.

DİZİN

A

Abdullah, Ürdün Kralı · 516, 574
Abizaid, John · 183, 330
Abramoff, Jack · 347, 504, 505, 506
Afganistan · 14, 21, 48, 49, 59, 78, 82, 140, 141, 143, 152, 159, 231, 234, 235, 243, 257, 267, 313, 317, 331, 360, 361, 362, 363, 365, 367, 371, 372, 374, 375, 377, 379, 380, 382, 385, 386, 395, 396, 397, 398, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 409, 437, 443, 445, 454, 458, 460, 461, 498, 512, 538, 556, 565, 567, 577, 579, 581
Aldridge, Edward C. 'Pete' · 14, 470, 472, 473
Alesawi, Talid · 100
Aliyev, İlham · 274, 279, 280
Allawi, Iyad · 254, 534
Allbaugh, Joseph · 490
Allen, George · 236
Allende, Salvador · 286, 287, 288, 289, 290, 291
Allred, Gloria · 447
Anderson, John Lee · 331
Anderson, Mike · 276
Andrews, Charlie · 241
Angola · 391, 527, 537, 538, 544
Antoon, John · 375, 376, 377, 378, 379
Arkin, William · 458
Armitage, Richard · 246, 274, 402
Asadi, Riyadh El · 113
Ashdown, Keith · 470
Aspe, Oscar · 315
Assad, Shay · 19, 535
Azerbaycan · 267, 268, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280

B

Bağdat Bob · 254
Baker, Al · 69
Baker, James · 266, 268, 270, 274
Ballard, Tina · 342, 343
Bamford, James · 395, 397, 398
Batalona, Wes · 158, 159, 160, 164, 165, 338, 344
Battles, Mike · 132
Bauer, Gary · 26, 33, 40, 48, 235
Bauer, Gregg · 466
Bazzi, Mohamad · 193
Beardall, Chuck · 466
Behrends, Paul · 49, 234, 235, 236, 267, 505, 506, 507, 523, 524
Bentsen, Lloyd · 268
Bertelli, Chris · 236, 237, 241, 252, 253, 332, 346
Bin Ladin, Usame · 73, 75, 80, 123, 240, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 406, 412, 413
Binns, Jack R. · 422
Black, Cofer · 240, 386, 391, 394, 399, 400, 401, 406, 411, 412, 413, 414, 415, 487, 507, 515, 517, 519, 522, 525, 531, 545, 554, 555, 556, 557, 574, 577
Blair, Tony · 119, 221
Blumenthal, Sidney · 459
Bodınan, Samuel · 279

Boggs, Patton · 450
Bolton, John · 41
Bonner, T.J. · 499
Boot, Max · 527
Bowen, Stuart · 243, 244
Boykin, Jerry · 114
Boykin, William · 456, 457, 458, 459, 460, 461
Brady Maquiavello, Herman · 300
Brahimi, Lakhdar · 224
Bremer, Duncan · 115
Bremer, Francie · 115, 124
Bremer, L. Paul · 17, 18, 41, 83, 102, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 130, 131, 132, 144, 151, 152, 160, 173, 174, 176, 177, 180, 184, 185, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 200, 206, 207, 212, 220, 223, 232, 237, 248, 252, 254, 255, 256, 325, 331, 351, 421, 422, 425, 474, 484, 502, 534
Briody, Dan · 58
Broekhuizen, Ren · 44
Brooks, Doug · 298, 506, 536, 551, 555
Brzezinski, Zbigniew · 268
BTC Boru Hattı · 277, 278, 279
Buchanan, Pat · 36
Buckham, Ed · 505
Burnett, Mark · 141
Burns, John · 156
Bush, Ed · 484
Bush, George H. W. · 35, 58, 60, 235, 448, 473
Bush, George W. · 8, 9, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 20, 21, 26, 27, 34, 35, 36, 40, 42, 43, 45, 47, 59, 71, 75, 83, 91, 92, 95, 100, 101, 102, 110, 116, 166, 172, 173, 174, 183, 189, 190, 192, 193, 212, 221, 222, 235, 244, 255, 257, 258, 266, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 278, 279, 284, 289, 301, 302, 337, 347, 379, 380, 382, 386, 391, 399, 400, 401, 402, 403, 406, 407, 409, 410, 411, 413, 421, 422, 428, 431, 438, 443, 444, 445, 446, 448, 449, 450, 451, 454, 457, 467, 470, 472, 490, 502, 504, 512, 513, 516, 523, 524, 530, 531, 532, 536, 541, 551, 557, 574, 580
Bush, Jeb · 326
Bush, Laura · 223, 326
Byrne, Brennan · 214, 215, 216

C

Callahan, Daniel · 338, 339, 340, 345, 346, 354
Callahan, Robert J. · 121
Campbell, Todd · 489
Canales, Benjamin · 315, 316
Cannistraro, Vincent · 427
Card, Andy · 470, 472
Carlson, Tucker · 176
Castro, Fidel · 287, 290
Ceyhan · 268, 277
Cheney, Dick · 12, 13, 40, 58, 59, 75, 110, 111, 118, 173, 266, 268, 274, 278, 280, 380, 490, 512
Cherkasky, Michael · 247
Childrey, Tim · 382
Clark, Al · 55, 56, 57, 58, 59, 60, 65, 66, 69, 72, 73, 75, 77, 78, 121, 175, 296
Clark, Vern · 74
Clarke, Richard · 398, 399, 409
Clinton, Bill · 12, 59, 60, 63, 353,

451
Clinton, Hillary · 250, 580, 584
Cockburn, Patrick · 224, 242
Coll, Steve · 392, 403
Colson, Chuck · 26, 42, 47, 61
Compass Group · 340, 343
Conway, James · 223
Conyers, John · 456
Crenshaw, William · 346
Currituck · 63, 64, 181

Ç

Çakal Carlos · 391, 393, 415
Çelebi, Ahmed · 111, 128
Çin · 447, 455, 521

D

Darfur, Sudan · 415, 507, 515, 518, 519, 520, 521, 522, 525, 527, 528, 530, 572
DeLay, Tom · 35, 41, 43, 181, 234, 236, 504, 505, 506, 507
Dempsey, Martin · 206
DeVos, Betsy · 34
DeVos, Dick · 32, 40
Di Rita, Lawrence · 183, 434, 435
Dobson, James · 40, 62, 114, 115
Don Evans · 278
Doolittle, John · 234
Dreyfuss, Robert · 427
Duke, Anne · 486

E

El Salvador · 23, 184, 185, 195, 423, 425, 426, 429, 546
Ellsberg, Daniel · 42
English, Noel · 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 385
Enron · 9, 14, 75, 184, 449, 504
Ereli, Adam · 413, 437
Ermenistan · 271

F

Farhan, Mohammed · 101
Feith, Douglas · 14, 111
Felluce · 7, 8, 27, 28, 31, 84, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 132, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 166, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 182, 183, 184, 185, 189, 190, 193, 194, 207, 208, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 229, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 238, 239, 240, 241, 243, 245, 247, 252, 255, 258, 266, 324, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 350, 352, 353, 354, 355, 361, 374, 375, 411, 412, 434, 435, 438, 505, 533, 543, 551
Filistin · 100, 154, 224
Fisk, Robert · 190, 242, 248
Flowers, Garry · 245
Friedman, Thomas · 253
Frowick, Robert · 241

G

Gallagher, Frank · 117, 254
Gallant, Karl · 505

Gamanche, Robert · 365, 366
Garner, Jay · 110
Gettleman, Jeffrey · 218, 328
Gingrich, Newt · 33, 60, 445
Goldstone, Richard · 245
Gonzales, Gustavo · 307
Graham, Lindsey · 536
Grassley, Charles · 444, 454, 463, 464, 466, 467, 471, 473
Gray, C. Boyden · 448, 449
Grossman, David · 240

H

Haig, Alexander · 107
Hammer, Loren 'Butch' · 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 385
Hammes, Thomas X. · 120, 122
Harkin, Tom · 423
Harris, Eric · 68
Harvey, Francis · 341, 343
Hassnawi, Khamis · 153
Hastert, Dennis · 470
Haşim, Sabeh El · 102
Heatly, Charles · 125
Helvenston, Jason · 140
Helvenston, Scott · 140, 141, 142, 143, 144, 145, 147, 148, 151, 156, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 231, 232, 233, 326, 327, 331, 333, 334, 335, 337, 338, 339, 344, 345, 346, 355, 435
Helvenston-Wettengel, Katy · 141, 143, 231, 326, 327, 334, 335, 337, 339, 346, 355, 435
Hemingway, Mark · 526
Henderson, David · 91
Hindu Kuş Sıradağları · 360
Hodge, Nathan · 273
Holland, Michigan · 31
Honduras · 23, 255, 314, 315, 316, 421, 422, 423, 427, 428, 546
Hooper, Paul · 364
Hundley, Curtis · 436
Hunter, Duncan · 35, 236, 498
Hüseyin, Saddam · 9, 90, 91, 93, 94, 95, 96, 101, 105, 107, 111, 112, 113, 116, 123, 125, 143, 175, 177, 179, 189, 191, 192, 253, 412, 425, 427, 430, 431, 474

I

Irak · 7, 8, 9, 13, 14, 16, 17, 18, 21, 23, 24, 27, 40, 41, 48, 49, 57, 59, 78, 84, 89, 90, 91, 92, 93, 98, 100, 101, 102, 107, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 125, 126, 127, 128, 130, 131, 132, 138, 139, 140, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 152, 154, 155, 156, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 167, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 189, 190, 191, 193, 194, 195, 205, 206, 207, 212, 214, 215, 218, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 231, 232, 233, 235, 237, 238, 240, 241, 242, 243, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 266, 268, 271, 275, 284, 285, 286, 290, 296, 297, 300, 302, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 324, 325, 326, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 335, 336, 338, 339,

340, 342, 344, 346, 348, 350, 351, 352, 354, 355, 362, 375, 382, 406, 407, 409, 415, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 436, 437, 438, 443, 445, 450, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 464, 465, 468, 469, 474, 484, 485, 487, 490, 491, 495, 496, 498, 501, 502, 512, 516, 519, 521, 528, 534, 535, 538, 539, 543, 550, 551, 552, 553, 555, 565, 566, 568, 570, 574, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585
Izurieta, Ricardo · 307

İ

İran · 28, 41, 91, 184, 235, 255, 266, 267, 268, 269, 271, 272, 273, 275, 276, 277, 392, 448, 449

J

Jackson, Gary · 23, 83, 117, 138, 143, 239, 240, 247, 257, 299, 302, 303, 304, 306, 308, 310, 334, 337, 382, 386, 412, 436, 484, 499, 502, 503, 531, 571
Jacobson, Jim · 235, 524
Jamail, Dahr · 216, 217, 225
Jefferson, Thomas · 41, 62
Jennings, Peter · 178
Johnston County · 383, 384, 385
Jones, Walter, Jr. · 181

K

Kazakistan · 267, 268, 271, 276, 277, 278
Keating, Karl · 39
Kelly, Kathy · 91, 92, 120, 126
Kennedy, Edward · 250, 446
Kerimov, İslam · 397
Kerry, John · 175, 250, 410
Kimmitt, Mark · 156, 172, 174, 176, 177, 205, 219, 220, 223
Kinzer, Stephen · 267
Kissinger, Henry · 107, 110, 117, 266, 267, 274, 280, 289, 421
Klein, Naomi · 109, 110, 115
Knocke, Russ · 486
Kongo · 528, 540, 541
Koppel, Ted · 528, 529, 530
Kostov, Lyubomir · 433
Kromm, Chris · 495
Krongard, A.B. 'Buzzy' · 79, 80, 81, 380
Krueger, Alan · 408
Krugman, Paul · 409, 410, 551
Kucinich, Dennis · 19, 535, 581
Kufa, Irak · 194, 195, 206
Kuveyt · 91, 132, 144, 145, 147, 268, 333, 340, 345

L

Laitin, David · 408
Laos · 381
Lasseter, Tom · 430
Le Mas · 129, 130
Leahy, Patrick · 255
Leary, William M. · 381
Lekota, Mosiuoa · 541
Lepaterique, Honduras · 314
Letelier, Orlando · 289
Lethin, Clarke · 156

LeTourneau, May Kay · 449
Levens, William · 326, 337
Levin, Carl · 451, 452
LeVine, Mark · 329
Libby, I. Lewis 'Scooter' · 110
Libi, İbn al-Shaykh-al · 386, 405
Linker, Damon · 44, 47

M

Maass, Peter · 425
Madrick, Jeff · 116
Mahajan, Rahul · 214, 216, 217
Maliki, Nuri El · 534
Mann, Simon · 539
Manriquez, Roberto · 306
Mansour, Ahmed · 219, 220, 221
Margelov, Mikhail · 278
Martinez, Waldo · 316
Masciangelo, Bill · 59
Mathews, Bill · 487, 488
Mayer, Jane · 379
McCain, John · 469, 470, 472, 473, 579
McClellan, Scott · 174
McCormack, Brian · 111, 124
McLennand, Francis · 415
Mcmahon, Michael · 366, 371
McQuown, Justin · 146, 147, 148, 345, 346
Meese, Edwin · 449, 450
Mehamdy, Abdelaziz Faisal Hamid · 178
Méndez, Angel · 314
Menische, John · 159
Messner, J.J. · 532
Mesut, Ahmet Şah · 398
Meyers, Richard · 224
Miles, Marc · 344, 345, 347, 348, 350, 355
Miller, Geoffrey · 459
Miller, Harley · 121, 122, 360, 366, 370, 371, 373, 454, 459, 464, 465, 466
Miller, T. Christian · 6, 121, 454, 464
Moffitt, Ronni Karpen · 289
Moore, Demi · 141
Morton, Joe · 437
Moussaoui, Zacarias · 405
Mueller, Robert · 405
Mushtaq, Laith · 219

N

Nairn, Allan · 427
Nantz, Eric · 94, 95, 97
Necef · 28, 185, 189, 190, 194, 195, 199, 200, 201, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 210, 212, 233, 245, 247
Neff, Joseph · 5, 333
Negroponte, John · 120, 255, 314, 421, 422, 423, 425, 426, 427, 428, 429, 431, 484
Neidrich, Chris · 252, 253
Neuhaus, Richard · 44, 45, 46, 47, 60, 62
Nevaer, Louis E. V. · 305
Nixon, Richard · 41, 42, 287, 347, 447

O

O'Reilly, Bill · 11
Obama, Barack · 494, 580, 582, 584, 585
Obert, Jason · 432
Obert, Jessica · 432
Osorio, Esteban · 311, 313

Ö

Özbekistan · 275, 277, 278, 362, 365, 385, 397, 544

P

Pace, John · 429
Pace, Peter · 459
Paçacı, Adnan · 223
Pakistan · 82, 317, 362, 403, 412, 570
Parenti, Christian · 491
Pelosi, Nancy · 175
Pelton, Robert Young · 6, 38, 81, 82, 87, 525
Pere, Richard · 382
Perle, Richard · 274, 455, 456, 470
Perry, Richard · 331
Petelicki, Slawomir · 253
Pinochet, Augusto · 23, 143, 285, 286, 288, 289, 290, 291, 292, 300, 305, 306, 307
Pizarro Ovalle, Jose Miguel · 285, 286, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 314, 315, 316, 317
Potter, John · 144, 145, 146, 147, 161, 333, 344, 345, 347, 348, 349
Potter, Katy · 333
Powell, Colin · 21, 180, 402, 409, 410, 512, 525
Price, Jay · 5, 259, 333
Priest, Dana · 404
Prince, Edgar · 32, 36, 37, 41, 56, 60, 62
Prince, Erik · 11, 17, 20, 21, 22, 26, 28, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 43, 44, 45, 47, 48, 49, 50, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 63, 64, 66, 69, 70, 71, 72, 73, 75, 76, 77, 78, 80, 81, 82, 83, 84, 89, 102, 107, 138, 185, 189, 233, 234, 235, 236, 237, 241, 267, 273, 285, 299, 300, 302, 325, 326, 334, 336, 337, 373, 382, 414, 415, 438, 444, 445, 446, 487, 488, 496, 499, 503, 505, 506, 507, 513, 517, 522, 523, 525, 541, 548, 549, 550, 551, 555, 556, 565, 566, 569, 572, 573, 574, 579, 583, 585
Prothero, P. Mitchell · 99

Q

Quinn, F. Patrick, III · 492

R

Radyuhin, Vladimir · 277, 278
Ramos, Daniel · 315
Ratner, Michael · 24, 25, 487, 497, 542
Reagan, Ronald · 48, 49, 59, 60, 61, 107, 234, 235, 274, 347, 391, 421, 423, 425, 445, 446, 449, 461, 505, 524
Reeves, Phil · 97
Rice, Condoleeza · 400, 583
Ricks, Thomas · 156, 164, 216
Ritter, Scott · 429
Roberts, John · 347, 353
Robertson, Pat · 34, 40, 46
Roche, James · 14, 471
Rohrabacher, Dana · 35, 234, 235, 499, 505

Root, Elihu · 140
Rowe, Melvin · 366, 367, 368, 369, 370, 371, 449, 473
Rudy, Elihu · 505, 506
Rumsfeld, Donald · 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 21, 40, 76, 100, 111, 123, 124, 183, 207, 221, 238, 250, 270, 275, 276, 277, 343, 400, 406, 411, 424, 453, 454, 455, 456, 457, 459, 462, 464, 466, 467, 471, 472, 512, 551, 556, 557
Rusk, Dean · 286
Rusya · 242, 267, 269, 273, 275, 277, 278

S

Saakaşvili, Michael · 270
Sadr Şehri, Bağdat · 151
Sadr, Mukteda El · 28, 113, 151, 189, 191, 192, 193, 194, 195, 197, 205, 206, 207, 212, 431
Sanchez, Ricardo · 174, 183, 191, 205, 393
Sanger, David · 279
Sankoh, Foday · 537
Santorum, Rick · 35, 236
Saro-Wiwa, Ken · 530
Scalia, Antonin · 61, 449
Schakowsky, Jan · 490, 494, 530, 531
Schmitz, Joseph · 373, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 456, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 471, 472, 473, 474, 475, 555
Schroen, Gary · 401, 402
Schumer, Charles · 250
Schwan, Joseph Vincent · 243
Schwarzeneger, Arnold · 303
Senor, Dan · 41, 125, 173, 180, 193, 220, 221
Shadid, Anthony · 6, 90, 112, 196, 197, 223
Shaw, John 'Jack' · 464, 465, 466, 467, 490, 491
Shays, Christopher · 341
Shepperd, Don · 434
Shippy, Jeffrey · 310
Shkin, Afganistan · 82
Shorrock, Tim · 274, 280

'

'Shrek' · 143, 144, 147, 148, 345

S

Sierawski, Jim · 304
Sierra Leone · 248, 527, 537, 538
Silverstein, Ken · 82, 577, 588, 589
Simpson, Cam · 468
Singer, Peter W. · 6, 118, 249, 250, 251, 519, 520, 525, 526, 550, 553
Skinner, Richard · 494
Smith, Adam · 249
Smith, Christopher · 469
Smith, Jamie · 71, 77, 78, 81, 82, 181, 375
Somali · 8, 48, 102, 158, 167, 174, 180, 231, 391, 457
Spicer, Tim · 248, 249, 250, 252, 537
Starr, Kenneth · 353, 354
Steele, Jim · 184, 185, 241, 245, 331, 425, 426
Stephens, Donald · 354
Sudan · 48, 391, 392, 393, 394, 395, 415, 507, 518, 520, 521,

523, 524, 525, 526, 528, 530, 536, 540
Sununu, John H. · 268, 274

Ş

Şevardnadze, Eduard · 270
Şili · 23, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 314, 316, 317, 318, 319, 546

T

Tacikistan · 267, 398
Tarfi, Fuad · 194
Tarmiya, Irak · 432
Taylor, Chris · 75, 118, 204, 272, 274, 313, 346, 348, 518, 519, 522, 529, 533, 534, 536, 555
Teague, Mike · 159, 164, 166, 338, 344
Tenet, George · 79, 80, 386, 399, 400, 405, 413
Thabit, Adnan · 425
Thatcher, Mark · 538, 539
Toohey, Patrick · 138, 200, 204, 205, 236, 330
Travolta, John · 141
Tricot, Tito · 307, 317
Troutman, Baxter · 326

U

Uruguay · 301, 306

Ü

Ürdün · 305, 312, 334, 348, 515, 516, 517, 518, 519, 522, 525, 526, 544, 574, 577, 578

V

Von Steuben, Wilhelm · 446, 463, 464, 555

W

Warner, John · 181, 236, 241, 470, 473
Washington, George · 75, 446, 463, 555
Waterman, Steve · 67
Waugh, Billy · 392, 393, 394
Waxman, Henry · 343, 409, 565
Williams, Curtis · 139, 140
Wolfowitz, Paul · 14, 110, 184, 191, 455, 471
Wood, Stephen · 38
Woodward, Bob · 399, 400
Wyden, Ron · 443

Y

Yakubi, Mustafa · 194
Yaphe, Judith · 406
Yasin, Ahmed · 154
Young, Bill · 236
Yugoslavya · 13, 157, 245

Z

Zovko, Danica · 157, 158, 231, 324, 325, 326, 327, 335, 336, 349
Zovko, Jerry · 157, 158, 159, 160, 164, 165, 324, 325, 326, 327, 335, 338, 344

BLACK WATER

Jeremy Scahill

Bir ordu düşünün:
Vatanı yok, milleti yok, bayrağı yok.
Hiçbir şeye, hiç kimseye karşı bir sorumluluğu yok...
Paradan başka.
Para için ölüyor, para için öldürüyorlar.
Kontrolsüz kapitalizmin geldiği son noktayı en ince ayrıntılarına kadar gözler önüne seren bu kitapta okuyacağınız gerçekler korkunç.
Ama bu gerçekleri bilmeden yetişecek nesillerin başına gelecekler kadar korkunç değil.

"İnsanı şiddetle kavrayan, bomba etkisi yaratacak bir kitap."
Naomi Klein, The Guardian

"Bu kitabın okunması zorunlu tutulmalı. Çok ilginç ve korkutucu."
Scarlett Johansson

"Yılın en önemli kitabı; inanılmaz derecede iyi araştırılmış ve aynı titizlikle aktarılmış bir öykü."
Matthew Rothschild, The Progressive

"Jeremy Scahill şahane bir kitap yazmış. Adı: Blackwater. Bizim liberal faşistlere şiddetle tavsiye ediyorum. Mutlaka bu kitabı alıp okusunlar."
Serdar Akinan

"Askeri taşeronluk firmasını gözlerden gizleyen perde yırtılıyor."
New York Times

"Jeremy Scahill aslında Blackwater hakkında hiçbir şey bilmiyor."
Martin Strong, Blackwater Başkan Yardımcısı

22 00 TL

APRIL

9 789756 006566